

ព្រះ
ច័ត្របិដកបាលី
និង
សេចក្តីប្រែជាភាសាខ្មែរ
អតិថប្បបិដក
បណ្ឌិត ឥន្ទ្រាគ

៩៩

Scan by Mr. Huot kongheang, May 17, 2009 for thormatean.
Begin April 25,09-Finish July 09,09, Book 76-100.

ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ ភ្នំពេញ

គ.ស ២៥១០

អភិធម្មបិដកេ

បដ្ឋានស្ស ធម្មោ ភាគោ

បរិក្ការម្មណតិកំ

បដិច្ចវិវា

(១) បរិក្ការម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច បរិក្ការម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា បរិក្ការម្មណំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទេ ខន្ធេ ... បដិសន្ធិត្ថលោ បរិក្ការម្មណំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទេ ខន្ធេ ... ។

(២) មហាត្ថតារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច មហាត្ថតារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា មហាត្ថតារម្មណំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទេ ខន្ធេ ... បដិសន្ធិត្ថលោ មហាត្ថតារម្មណំ ... ។

(៣) អប្បមាណារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច អប្បមាណារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា អប្បមាណារម្មណំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទេ ខន្ធេ ... ។

អភិធម្មបិដក

បដ្ឋាន ធម្មភាគ

បរិក្ការម្មណតិកៈ

បដិច្ចវិវា

(១) ធម៌ ដែលមានការម្នាក់ក្នុងគ្នា អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលមានការម្នាក់ក្នុងគ្នា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ព អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ដែលមានការម្នាក់ក្នុងគ្នា នូវខន្ធ ២ ... ខន្ធ ៣ អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ដែលមានការម្នាក់ក្នុងគ្នា ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ នូវខន្ធ ២ ... ។

(២) ធម៌ ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាពធំ អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាពធំ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ព អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាពធំ នូវខន្ធ ២ ... ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាពធំ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

(៣) ធម៌ ដែលមានការម្នាក់ប្រមាណមិនបាន អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលមានការម្នាក់ប្រមាណមិនបាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ព អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ដែលមានការម្នាក់ប្រមាណមិនបាន នូវខន្ធ ២ ... ។

(៤) បរិក្ការម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច បរិក្ការម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាប្បច្ចយា អធិបតីប្បច្ចយា ។ សង្ខតំ ។ អវិភតប្បច្ចយា ។

(៥) ហេតុយា តីណិ អារម្មណោ តីណិ អធិបតីយា តីណិ ។ សង្ខតំ ។ អវិភត តីណិ ។ ឯវំ កណោតង្គំ ។

អនុលោមំ ។

(៦) បរិក្ការម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច បរិក្ការម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ បរិក្ការម្មណំ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច តយោ ទន្ធា ទ្វេ ទន្ធា... អហេតុកប្បដិសន្ធិកុណោ បរិក្ការម្មណំ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច តយោ ទន្ធា ទ្វេ ទន្ធា ... វិចីកិញ្ញាសហគតេ ឧទ្ធច្ចសហគតេ ទន្ធា បដិច្ច វិចីកិញ្ញាសហគតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ ។

(៧) មហត្ថតារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច មហត្ថតារម្មណោ ធម្មោ ... នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ មហត្ថតារម្មណំ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច តយោ ទន្ធា ទ្វេ ទន្ធា... វិចីកិញ្ញាសហគតេ ឧទ្ធច្ចសហគតេ ទន្ធា បដិច្ច វិចីកិញ្ញាសហគតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ ។

(៤) ធមិ ដែលមានការម្នាក់ក្នុងគ្នា កាស្រ័យ ខ្ញុំធមិ ដែលមានការម្នាក់ក្នុងគ្នា ទើបតែឡើង ព្រោះការម្នាក់ក្នុងគ្នា និងអធិបតីប្បច្ចយ ។ សេចក្តីចម្រើន ។ ព្រោះអវិភតប្បច្ចយ ។

(៥) ក្នុងហេតុប្បច្ចយ មានពីរៈ ៣ ក្នុងការម្នាក់ក្នុងគ្នា មានពីរៈ ៣ ក្នុងអធិបតីប្បច្ចយ មានពីរៈ ៣ ។ សេចក្តីចម្រើន ។ ក្នុងអវិភតប្បច្ចយ មានពីរៈ ៣ ។ ចល្លិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ អនុលោម ។

(៦) ធមិ ដែលមានការម្នាក់ក្នុងគ្នា កាស្រ័យ ខ្ញុំធមិ ដែលមានការម្នាក់ក្នុងគ្នា ទើបតែឡើង ព្រោះនោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធភ កាស្រ័យ ខ្ញុំកាហុកកន្ធា ដែលមានការម្នាក់ក្នុងគ្នា ខ្ញុំខន្ធា... ខន្ធភ កាស្រ័យ ខ្ញុំខន្ធា ដែលមានការម្នាក់ក្នុងគ្នា ក្នុងខណៈនៃកាហុកកប្បដិសន្ធិ ខ្ញុំខន្ធា... មោហាៈ ដែលច្រឡំដោយវិចីកិញ្ញា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ កាស្រ័យ ខ្ញុំខន្ធានឹងឡាយ ដែលច្រឡំដោយវិចីកិញ្ញា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ។

(៧) ធមិ ដែលមានការម្នាក់ដល់ខ្ញុំសភាពធំ កាស្រ័យ ខ្ញុំធមិ ដែលមានការម្នាក់ដល់ខ្ញុំសភាពធំ... ព្រោះនោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធភ កាស្រ័យ ខ្ញុំកាហុកកន្ធា ដែលមានការម្នាក់ដល់ខ្ញុំសភាពធំ ខ្ញុំខន្ធា... មោហាៈ ដែលច្រឡំដោយវិចីកិញ្ញា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ កាស្រ័យ ខ្ញុំខន្ធានឹងឡាយ ដែលច្រឡំដោយវិចីកិញ្ញា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ។

(៨) អប្បមាណារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច អប្បមា-
ណារម្មណោ ធម្មោ ... នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ
អប្បមាណារម្មណំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា
ទ្វេ ខន្ធទេ ... ។

(៩) បរិក្ខារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច បរិក្ខារម្មណោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតីប្បច្ចយា បរិក្ខារម្មណំ ឯកំ
ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធទេ ... បដិសន្ធិ-
ក្កណេ ... ។

(១០) មហាគ្គតារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច មហាគ្គតា-
ម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតីប្បច្ចយា មហាគ្គតា-
ម្មណំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធទេ ...
បដិសន្ធិក្កណេ ... ។

(១១) អប្បមាណារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច អប្បមា-
ណារម្មណោ ធម្មោ ... នអធិបតីប្បច្ចយា អប្បមា-
ណារម្មណំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ
ខន្ធទេ ... ។

(១២) បរិក្ខារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច បរិក្ខារម្មណោ
ធម្មោ ... នបុរេជាតប្បច្ចយា អរូបេ បរិក្ខារម្មណំ
ឯកំ ខន្ធំ ... បដិសន្ធិក្កណេ ... ។

(៨) ធម៌ ដែលមានការម្នាក់ប្រមាណមិនបាន កាស្រ័យ
នូវធម៌ ដែលមានការម្នាក់ប្រមាណមិនបាន... ព្រោះនេះហេតុប្បច្ច័យ
គឺ ខន្ធត កាស្រ័យ នូវនេះហេតុកក្កន្ធ ដែលមានការម្នាក់ប្រមាណ
មិនបាន នូវខន្ធប ... ។

(៩) ធម៌ ដែលមានការម្នាក់តូចង្ការ កាស្រ័យ នូវធម៌ ដែល
មានការម្នាក់តូចង្ការ រើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតីប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធត
កាស្រ័យ នូវខន្ធត ដែលមានការម្នាក់តូចង្ការ នូវខន្ធប... ក្នុង
ខណៈនៃបដិសន្ធិ... ។

(១០) ធម៌ ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាពធំ កាស្រ័យ នូវធម៌
ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាពធំ រើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតីប្ប-
ច្ច័យ គឺ ខន្ធត កាស្រ័យ នូវខន្ធត ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវ
សភាពធំ នូវខន្ធប... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ... ។

(១១) ធម៌ ដែលមានការម្នាក់ប្រមាណមិនបាន កាស្រ័យ
នូវធម៌ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ... ព្រោះនេះអធិបតីប្បច្ច័យ គឺ
ខន្ធត កាស្រ័យ នូវខន្ធត ដែលមានការម្នាក់ប្រមាណមិនបាន
នូវខន្ធប... ។

(១២) ធម៌ ដែលមានការម្នាក់តូចង្ការ កាស្រ័យ នូវធម៌ ដែល
មានការម្នាក់តូចង្ការ ... ព្រោះនេះបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ នូវខន្ធត ដែល
មានការម្នាក់តូចង្ការ ក្នុងអរូបេ ... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ... ។

[១៣] មហាគុត្តារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច មហាគុត្តារម្មណោ ធម្មោ ... នបុរេជានប្បច្ចយា អរូបេ មហាគុត្តារម្មណំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេខន្ធទ្វេ ... នបុរេជានប្បច្ចយា មហាគុត្តារម្មណោ បដិសន្ធិំ នត្ថំ ។

[១៤] អប្បមាណាវម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច អប្បមាណាវម្មណោ ធម្មោ ... នបុរេជានប្បច្ចយា អារុប្បអប្បមាណាវម្មណំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេខន្ធទ្វេ ... ។ នបច្ឆាជានប្បច្ចយញ្ច នភាសេនប្បច្ចយញ្ច នអធិបតិសន្តិសំ ។

[១៥] បរិត្តារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច បរិត្តារម្មណោ ធម្មោ ... នកុម្មប្បច្ចយា បរិត្តារម្មណោ ខន្ធទ្វេ បដិច្ច បរិត្តារម្មណោ ចេតនា ។

[១៦] មហាគុត្តារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច មហាគុត្តារម្មណោ ធម្មោ ... នកុម្មប្បច្ចយា មហាគុត្តារម្មណោ ខន្ធទ្វេ បដិច្ច មហាគុត្តារម្មណោ ចេតនា ។

[១៣] ធម៌ ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាពធំ កាស្រីយ នូវធម៌ ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាពធំ ... ព្រោះនបុរេជានប្បច្ចយ គឺ ខន្ធា កាស្រីយ នូវខន្ធទ្វេ ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាពធំ ក្នុងអរូប នូវខន្ធទ្វេ ... បដិសន្ធិ មិនមាន ក្នុងការម្នាក់ដល់នូវសភាពធំ ព្រោះនបុរេជានប្បច្ចយរេ ។

[១៤] ធម៌ ដែលមានការម្នាក់ប្រមាណមិនបាន កាស្រីយ នូវធម៌ ដែលមានការម្នាក់ប្រមាណមិនបាន ... ព្រោះនបុរេជានប្បច្ចយ គឺ ខន្ធា កាស្រីយ នូវខន្ធទ្វេ ដែលមានការម្នាក់ប្រមាណមិនបាន ក្នុងអារុប្បៈ នូវខន្ធទ្វេ ... នបច្ឆាជានប្បច្ចយ នឹងនភាសេនប្បច្ចយ ដូចគ្នានឹងនអធិបតិប្បច្ចយដែរ ។

[១៥] ធម៌ ដែលមានការម្នាក់តូចត្នាវ កាស្រីយ នូវធម៌ ដែលមានការម្នាក់តូចត្នាវ ... ព្រោះនកុម្មប្បច្ចយ គឺ ចេតនា ដែលមានការម្នាក់តូចត្នាវ កាស្រីយ នូវខន្ធទ្វេទាំងឡាយ ដែលមានការម្នាក់តូចត្នាវ ។

[១៦] ធម៌ ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាពធំ កាស្រីយ នូវធម៌ ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាពធំ ... ព្រោះនកុម្មប្បច្ចយ គឺ ចេតនា ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាពធំ កាស្រីយ នូវខន្ធទ្វេទាំងឡាយ ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាពធំ ។

[១៧] អប្បមាណារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច អប្បមាណារម្មណោ ធម្មោ ... នមក្កប្បច្ចយា អប្បមាណារម្មណោ ខន្ធ បដិច្ច អប្បមាណារម្មណោ ចេតនា ។

[១៨] បរិក្ខារម្នាល្ហា ធម្មំ បដិច្ច បរិក្ខារម្មណោ ធម្មោ ... នវិចារកប្បច្ចយា បដិសន្ធិ នត្ថិ ។ នយា-នប្បច្ចយា បញ្ចវិញ្ញាណសហគតំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច តយោ ខន្ធ ខន្ធ ខន្ធ ... ។ នមក្កប្បច្ចយា អហេតុកំ បរិក្ខារម្នាល្ហា ឯកំ ខន្ធ ... ខន្ធ ខន្ធ ... អហេតុកប្បដិសន្ធិត្ថយោ ខន្ធ ខន្ធ ... ។

[១៩] មហក្កតារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច មហក្កតារម្មណោ ធម្មោ ... នមក្កប្បច្ចយា អហេតុកំ មហក្កតារម្មណំ ឯកំ ខន្ធ ... ខន្ធ ខន្ធ ... ។

[២០] អប្បមាណារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច អប្បមាណារម្មណោ ធម្មោ ... នមក្កប្បច្ចយា អហេតុកំ អប្បមាណារម្មណំ ឯកំ ខន្ធ ... ខន្ធ ខន្ធ ... ។

[២១] បរិក្ខារម្នាល្ហា ធម្មំ បដិច្ច បរិក្ខារម្មណោ ធម្មោ ... នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា អរូបេ បរិក្ខារម្នាល្ហា ឯកំ ខន្ធ ... ។

[១៧] ធម៌ ដែលមានការម្នាល្ហាប្រមាណមិនបាន អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលមានការម្នាល្ហាប្រមាណមិនបាន ... ព្រោះនក្កប្បច្ចយា គឺ ចេតនា ដែលមានការម្នាល្ហាប្រមាណមិនបាន អាស្រ័យ នូវខន្ធ ទាំងឡាយ ដែលមានការម្នាល្ហាប្រមាណមិនបាន ។

[១៨] ធម៌ ដែលមានការម្នាល្ហាតូចឆ្មារ អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលមានការម្នាល្ហាតូចឆ្មារ ... ព្រោះនវិចារកប្បច្ចយា គឺ បដិសន្ធិ មិនមាន រេ ។ ព្រោះនយានប្បច្ចយា គឺ ខន្ធ ៧ អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ដែលប្រឡំដោយវិញ្ញាណ ៥ នូវខន្ធ ២ ... ។ ព្រោះនមក្កប្បច្ចយា គឺ នូវករោត្តក្កន្ធ ១ ដែលមានការម្នាល្ហាតូចឆ្មារ ... នូវខន្ធ ២ ... នូវខន្ធ ២ ក្នុងខណៈនៃករោត្តកប្បដិសន្ធិ ... ។

[១៩] ធម៌ ដែលមានការម្នាល្ហាដល់នូវសភាពនំ អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលមានការម្នាល្ហាដល់នូវសភាពនំ ... ព្រោះនមក្កប្បច្ចយា គឺ នូវករោត្តក្កន្ធ ១ ដែលមានការម្នាល្ហាដល់នូវសភាពនំ ... នូវខន្ធ ២ ... ។

[២០] ធម៌ ដែលមានការម្នាល្ហាប្រមាណមិនបាន អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលមានការម្នាល្ហាប្រមាណមិនបាន ... ព្រោះនមក្កប្បច្ចយា គឺ នូវករោត្តក្កន្ធ ១ ដែលមានការម្នាល្ហាប្រមាណមិនបាន ... នូវខន្ធ ២ ... ។

[២១] ធម៌ ដែលមានការម្នាល្ហាតូចឆ្មារ អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលមានការម្នាល្ហាតូចឆ្មារ ... ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ចយា គឺ នូវខន្ធ ១ ដែលមានការម្នាល្ហាតូចឆ្មារ ក្នុងអរូបេ ... ។

[២២] មហាគុតារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច មហាគុ-
តារម្មណោ ធម្មោ . . . នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា អរូបេ
មហាគុតារម្មណំ ឯកំ ទន្ធិ . . . ។

[២៣] អប្បមាណារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច អប្បមា-
ណារម្មណោ ធម្មោ . . . នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា អរូបេ
អប្បមាណារម្មណំ ឯកំ ទន្ធិ . . . ទ្វេ ទទ្វេ . . . ។

[២៤] នហេតុយា តីណិ នអធិបតិយា តីណិ
។ បេ ។ នបុរេជានេ តីណិ នបច្ឆាជានេ តីណិ
នអាសេវនេ តីណិ នកក្កេ តីណិ នវិចារេក តីណិ
នឈានេ ឯកំ នមត្ត តីណិ នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។
ឯវំ កណោតត្វំ ។

បន្ទនិយំ ។

[២៥] ហេតុប្បច្ចយា នអធិបតិយា តីណិ . . .
នបុរេជានេ តីណិ នបច្ឆាជានេ តីណិ នអាសេវនេ
តីណិ នកក្កេ តីណិ នវិចារេក តីណិ នវិប្បយុត្តេ
តីណិ ។ ឯវំ កណោតត្វំ ។

អនុលោមប្បន្ទនិយំ ។

[២៦] ធមិ ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាពធំ អាស្រ័យ នូវ
ធមិ ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាពធំ . . . ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ចយ
គឺ នូវទន្ធិ ១ មានការម្នាក់ដល់នូវសភាពធំ ក្នុងអរូប . . . ។

[២៧] ធមិ ដែលមានការម្នាក់ប្រមាណមិនបាន អាស្រ័យ នូវ
ធមិ ដែលមានការម្នាក់ប្រមាណមិនបាន . . . ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ចយ
គឺ នូវទន្ធិ ១ ដែលមានការម្នាក់ប្រមាណមិនបាន ក្នុងអរូប . . . នូវ
ទន្ធិ ២ . . . ។

[២៨] ក្នុងនហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ចយ
មានវារៈ ៣ ។ បេ ។ ក្នុងនបុរេជានេប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបច្ឆា-
ជានេប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអាសេវនេប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ ក្នុង
នកម្មប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិចារេកប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនឈា-
នប្បច្ចយ មានវារៈ ១ ក្នុងនមត្តប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្ប-
ច្ចយ មានវារៈ ៣ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ បន្ទនិយៈ ។

[២៩] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ចយ . . .
ក្នុងនបុរេជានេប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបច្ឆាជានេប្បច្ចយ មានវារៈ ៣
ក្នុងនអាសេវនេប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនកម្មប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ ក្នុង
នវិចារេកប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ ។
បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ អនុលោមប្បន្ទនិយៈ ។

[២៦] នហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណេ តីណិ . . .

អនន្តរេ តីណិ សមនន្តរេ តីណិ សហជាតេ តីណិ
អត្តាអត្តោ តីណិ និស្សយេ តីណិ ឧបនិស្សយេ
តីណិ បុរេជាតេ តីណិ អាសវៈន ទ្វេ កក្កោ តីណិ
វិទាតេ ឯកំ អាហារេ តីណិ ឥន្ទ្រិយេ តីណិ
ឈានេ តីណិ មន្ត្រេ ទ្វេ សម្បយុត្តេ តីណិ វិប្ប-
យុត្តេ តីណិ អត្ថិយា តីណិ នត្ថិយា តីណិ វិគតេ
តីណិ អវិគតេ តីណិ ។ ឯវំ កលេនាទត្ថំ ។

ប្រែនិយាយថា ។

បរិច្ឆេទ ទី៦៖ក ។

សហនាគភវោយិ បច្ចយភវោយិ និស្សយភវោយិ

សំសដ្ឋភវោយិ សម្បយុត្តភវោយិ មជ្ឈិមភវោយិសា ។

បញ្ញាវិវាទ

[២៧] បរិក្ខារម្មណៈ នម្មោ បរិក្ខារម្មណស្ស

នម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ បរិក្ខារម្មណា ហេតុ
សម្បយុត្តកានំ ទទានំ ហេតុប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ

[២៦] ក្នុងការម្មណ៍ប្បដ្ឋយ មាន៣៖ ៣ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ

. . . ក្នុងអនន្តរេប្បដ្ឋយ មាន៣៖ ៣ ក្នុងសមនន្តរេប្បដ្ឋយ មាន៣៖ ៣
ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ មាន៣៖ ៣ ក្នុងអត្តាអត្តាប្បដ្ឋយ មាន៣៖ ៣
ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ មាន៣៖ ៣ ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មាន៣៖ ៣
ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយ មាន៣៖ ៣ ក្នុងអាសវៈនប្បដ្ឋយ មាន៣៖ ២ ក្នុង
កក្កោប្បដ្ឋយ មាន៣៖ ៣ ក្នុងវិទាតប្បដ្ឋយ មាន៣៖ ១ ក្នុងអាហារ-
ប្បដ្ឋយមាន៣៖ ៣ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ មាន៣៖ ៣ ក្នុងឈានប្ប-
ដ្ឋយ មាន៣៖ ៣ ក្នុងមន្ត្រប្បដ្ឋយ មាន៣៖ ២ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ
មាន៣៖ ៣ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មាន៣៖ ៣ ក្នុងអត្ថប្បដ្ឋយ មាន
៣៖ ៣ ក្នុងនត្ថប្បដ្ឋយ មាន៣៖ ៣ ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយ មាន៣៖ ៣
ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មាន៣៖ ៣ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ឯវំ បន្តនិយាយថា ។

ចប់ បច្ចយវិវាទ ។

សហជាតភវោក្កិ បច្ចយភវោក្កិ និស្សយភវោក្កិ សំសដ្ឋភវោក្កិ
សម្បយុត្តភវោក្កិ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវាវៈដែរ ។

បញ្ញាវិវាទ

[២៧] ធម៌ ដែលមានការម្មណ៍តូចគ្នា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល

មានការម្មណ៍តូចគ្នា ដោយហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ពួកហេតុ ដែលមាន
ការម្មណ៍តូចគ្នា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្កន ដោយហេតុប្បដ្ឋយ

បដិសន្ធិត្តុលោ បរិគ្គារម្មណា ហេតុ សម្បយុត្តកាតំ
ទទ្ធានំ ហេតុប្បច្ចៈយេន បច្ចៈយោ ។

(២៨) មហាត្តការម្មណោ នធម្មា មហាត្តការម្ម-
ណស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចៈយេន បច្ចៈយោ មហាត្តតា-
រម្មណា ហេតុ សម្បយុត្តកាតំ ទទ្ធានំ ហេតុប្បច្ចៈ-
យេន បច្ចៈយោ បដិសន្ធិត្តុលោ ... ។

(២៩) អប្បហណារម្មណោ នធម្មា អប្បហា-
ណារម្មណស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចៈយេន បច្ចៈយោ
អប្បហណារម្មណា ហេតុ សម្បយុត្តកាតំ ហេតុ-
ប្បច្ចៈយេន បច្ចៈយោ ។

(៣០) បរិគ្គារម្មណោ នធម្មា បរិគ្គារម្មណស្ស
ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចៈយេន បច្ចៈយោ នាតំ នត្វា
សីលំ សមាធិយិត្វា ទុច្ចោសថកម្មំ កត្វា តំ
បច្ចវេត្តតិ បុព្វេ សុចិណ្ឌានំ បច្ចវេត្តតិ អវិយា
បរិគ្គារម្មណោ បរិវាទេ តិរិលសេ បច្ចវេត្តន្តិ
វិក្កម្ហិតេ តិរិលសេ បច្ចវេត្តន្តិ បុព្វេ សមុទា-
ចិណ្ឌោ តិរិលសេ ជាទន្តិ បរិគ្គារម្មណោ បរិក្កេ
ទទ្វេ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ

ពួកហេតុ ដែលមានការម្នាក់ក្នុងគ្នា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្នុង
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

(២៨) ធម៌ ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាពតំ ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាពតំ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ
ពួកហេតុ ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាពតំ ជាបច្ច័យ នៃពួក
សម្បយុត្តកក្នុង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ... ។

(២៩) ធម៌ ដែលមានការម្នាក់ប្រមាណមិនបាន ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលមានការម្នាក់ប្រមាណមិនបាន ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកហេតុ
ដែលមានការម្នាក់ប្រមាណមិនបាន ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្នុង
ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

(៣០) ធម៌ ដែលមានការម្នាក់ក្នុងគ្នា ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលមានការម្នាក់ក្នុងគ្នា ដោយការម្នាក់ក្នុងគ្នា គឺ បុគ្គល ឲ្យ
បាន សមាធិសីល ធ្វើឧបាសថកម្ម ហើយនិពាណា នូវកុសល
នោះ និពាណា នូវកុសលទាំងឡាយ ដែលសន្សំល្អហើយ ក្នុង
កាលមុន ព្រះអរិយទាំងឡាយ និពាណា នូវភូតកិលេស ដែល
មានការម្នាក់ក្នុងគ្នា ដែលលះបង់ហើយ និពាណា នូវពួក
កិលេស ដែលសន្តត់សន្តិនហើយ ដឹង នូវពួកកិលេស ដែល
ព្រាស់ខ្សឹមក ក្នុងកាលមុន ឃើញច្បាស់ នូវខន្ធទាំងឡាយក្នុង
គ្នា ដែលមានការម្នាក់ក្នុងគ្នា ហ៊ានរឿង ជាពុក មិនមែនខ្លួន

អស្សុទេត្តិ អភិទទ្ទតិ តំ អារត្ត បរិក្ខារម្មណោ
រតោ ឧប្បជ្ឈតិ នោមនស្សំ ឧប្បជ្ឈតិ ចេតោបរិយញ្ញា-
ណន បរិក្ខារម្មណបរិត្តចិត្តសមន្តិស្ស ចិត្តំ ជាធាតុ
បរិក្ខារម្មណា បរិត្តា ឧបា ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស
បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណស្ស យថាគម្មបកញ្ញា-
ណស្ស អនាគតំសញ្ញាណស្ស អារដ្ឋនាយ អារម្ម-
ណប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[៣១] បរិក្ខារម្មណោ ឆន្ទោ មហាគុតារម្មណស្ស
នម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ ទិព្វំ ចិត្តំ
បច្ចុវេក្ខតិ ទិព្វំ សោតនាតំ បច្ចុវេក្ខតិ បរិក្ខារម្មណំ
នន្ទិវិជញ្ញាណំ បច្ចុវេក្ខតិ ចេតោបរិយញ្ញាណំ . . .
បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណំ . . . យថាគម្មបកញ្ញាណំ
. . . អនាគតំសញ្ញាណំ . បច្ចុវេក្ខតិ បរិក្ខារម្មណ
មហាគុតេ ឧទ្ធេ វរទិច្ចតោ . . . វិបស្សតិ អស្សុ-
ទេតិ អភិទទ្ទតិ តំ អារត្ត មហាគុតារម្មណោ រតោ
. . ចោមនស្សំ ឧប្បជ្ឈតិ ចេតោបរិយញ្ញាណន
បរិក្ខារម្មណមហាគុតចិត្តសមន្តិស្ស ចិត្តំ ជាធាតុ

ក្រេតអា រីករយ ភគៈ ដែលមានការម្នាក់ក្នុងគ្នា ប្រារព្ធ នូវភ្នែកខន្ធ
នោះ វិបកើតឡើង ខោមនស្ស កើតឡើង បុគ្គល ដឹង នូវចិត្តនៃ
បុគ្គល អ្នកប្រកបដោយចិត្តក្នុងគ្នាដែលមានការម្នាក់ក្នុងគ្នា ដោយ
ចេតោបរិយញ្ញាណ ភ្នែកខន្ធ ក្នុងគ្នា ដែលមានការម្នាក់ក្នុងគ្នា
ជាបច្ច័យ នៃការវិចារណា នូវចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្ស-
តិញ្ញាណ យថាគម្មបកញ្ញាណ និងអនាគតំសញ្ញាណ ដោយការម្នាក់
ណាមួយ ។

[៣២] ឆមិ ដែលមានការម្នាក់ក្នុងគ្នា ជាបច្ច័យ នៃឆមិ ដែល
មានការម្នាក់ក្នុងគ្នាដែលនូវសភាពធំ ដោយការម្នាក់ក្នុងគ្នា គឺ បុគ្គល វិចារ-
ណា នូវវិទូចក្ក វិចារណា នូវវិទូសាគតាតុ វិចារណា នូវវិទូ-
គញ្ញាណ ដែលមានការម្នាក់ក្នុងគ្នា នូវចេតោបរិយញ្ញាណ . . . នូវ
បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ . . . នូវយថាគម្មបកញ្ញាណ . . . វិចារណា
នូវអនាគតំសញ្ញាណ ឃើញច្បាស់ នូវភ្នែកខន្ធ ដែលដល់នូវសភាពធំ
ដែលមានការម្នាក់ក្នុងគ្នា ថាមិនឡើង . . . ក្រេតអា រីករយ
ភគៈ ដែលមានការម្នាក់ក្នុងគ្នាដែលនូវសភាពធំ ប្រារព្ធ នូវខន្ធនោះ . . .
ខោមនស្ស កើតឡើង បុគ្គល ដឹង នូវចិត្តនៃបុគ្គលអ្នកប្រកបដោយចិត្ត
ដែលនូវសភាពធំ ដែលមានការម្នាក់ក្នុងគ្នា ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ

បរិគ្គារម្មណា មហាគុតា ខន្ធ ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស
បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណស្ស អនាគត់សញ្ញាណស្ស
អាវជ្ជនាយ អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣២) មហាគុតារម្មណោ នម្មោ មហាគុតារម្មណស្ស
នម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បេ ។ វិញ្ញា-
ណញ្ញាយតនំ បច្ចវេត្តតិ នេវសញ្ញាយសញ្ញាយតនំ
បច្ចវេត្តតិ មហាគុតារម្មណំ បច្ចវេត្តតិ ចេតោបរិ-
យញ្ញាណំ ... បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណំ ... យថា-
កម្មបកញ្ញាណំ . . . អនាគត់សញ្ញាណំ បច្ចវេត្តតិ
មហាគុតារម្មណោ មហាគុតោ ខន្ធ អនិច្ចតោ ...
វិបស្សនិ អស្មៈនតិ តំ អារក្ខ មហាគុតារម្មណោ ក-
កោ ... នោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ចេតោបរិយញ្ញាណេន
មហាគុតារម្មណមហាគុតចិត្តសមន្តិស្ស ចិត្តំ ជាតតិ
មហាគុតារម្មណោ មហាគុតា ខន្ធ ចេតោបរិយញ្ញា-
ណស្ស បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណស្ស យថាកម្មប-
កញ្ញាណស្ស អនាគត់សញ្ញាណស្ស អាវជ្ជនាយ
អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ពួកខន្ធ ដែលដល់នូវសភាពធំ ដែលមានអារម្មណ៍តូចង្អាត ជាបច្ច័យ
នៃការពិចារណា នូវចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ
និងអនាគត់សញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

(៣២) ធម៌ ដែលមានអារម្មណ៍ដល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យ នៃ
ធម៌ ដែលមានអារម្មណ៍ដល់នូវសភាពធំ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ បេ ។
បុគ្គល ពិចារណា នូវវិញ្ញាណញ្ញាយតនៈ ពិចារណា នូវនេវសញ្ញា-
នាសញ្ញាយតនៈ ពិចារណា នូវអារម្មណ៍ដែលដល់នូវសភាពធំ នូវចេតោ-
បរិយញ្ញាណ ... នូវបុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ ... នូវយថាកម្មប-
កញ្ញាណ ... ពិចារណា នូវអនាគត់សញ្ញាណ ឃើញច្បាស់ នូវ
ពួកខន្ធ ដែលមានសភាពធំ ដែលមានអារម្មណ៍ដល់នូវសភាពធំ ថា
មិនឡើង ... ព្រឹត្តអរ ពនៈ ដែលមានអារម្មណ៍ដល់នូវសភាព
ធំ ប្រាភូ នូវខន្ធនោះ ... គោមនស្ស ភើតឡើង បុគ្គល ដឹង
នូវចិត្ត នៃបុគ្គលអ្នកប្រកបដោយចិត្ត ដែលមានសភាពធំ ដែលមាន
អារម្មណ៍ដល់នូវសភាពធំ ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ ពួកខន្ធ ដែលដល់
នូវសភាពធំ ដែលមានអារម្មណ៍ដល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យ នៃការ
ពិចារណា នូវចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ យថា-
កម្មបកញ្ញាណ និងអនាគត់សញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៣៣] មហាគុតារម្មណោ ធម្មោ បរិត្តារម្មណាស្ស ធម្មស្ស អាម្ពណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដេ-
 មជ្ឈេនប្បច្ចវេត្តលំ បច្ចវេត្តតិ នេវសញ្ញាធាសញ្ញា-
 យតនប្បច្ចវេត្តលំ បច្ចវេត្តតិ ធិត្វធីត្តុប្បច្ចវេត្តលំ
 បច្ចវេត្តតិ ធិត្វសោតនាតុប្បច្ចវេត្តលំ បច្ចវេត្តតិ
 ឥន្ទ្រិយញ្ញាណ ... ចេតោវិយញ្ញាណ ... បុព្វេនិវា-
 សាទុស្សតំញ្ញាណ ... យថាភម្មបកញ្ញាណ ... អ-
 នាគតំសញ្ញាណប្បច្ចវេត្តលំ បច្ចវេត្តតិ វរិយា
 មហាគុតារម្មណោ បរិវារេ តិរិលសេ បច្ចវេត្តន្តិ
 វេត្តន្តិវេត្ត តិរិលសេ បច្ចវេត្តន្តិ បុព្វេ សមុទាចិល្លា
 តិរិលសេ ជាទន្តិ មហាគុតារម្មណោ បរិត្តេ ទន្ធទ្វេ
 អនិច្ចរោ ... វិបស្សតិ អស្សនេតិ អភិទទ្ទតិ តំ
 អាវុត្ត បរិត្តារម្មណោ វារោ ... ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ឈតិ
 ចេតោបរិយញ្ញាណោ មហាគុតារម្មណោបរិត្តចិត្តស-
 មន្តិស្ស ចិត្តំ ជាធាតិ មហាគុតារម្មណោ បរិត្តា ទន្ធទ្វា
 ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស បុព្វេនិវាសាទុស្សតំញ្ញាណស្ស
 យថាភម្មបកញ្ញាណស្ស អនាគតំសញ្ញាណស្ស អា-
 វជ្ជនាយ អាម្ពណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣៣) ធម៌ ដែលមានការផ្ទុកផល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យ នៃ
 ធម៌ ដែលមានការផ្ទុកកូចន្តារ ដោយការផ្ទុកប្បច្ច័យ គឺ បុគ្គល
 ពិចារណា នូវបដេមជ្ឈេនប្បច្ចវេត្តណៈ ពិចារណា នូវនេវសញ្ញានាសញ្ញា-
 យតនប្បច្ចវេត្តណៈ ពិចារណា នូវធិត្វធីត្តុប្បច្ចវេត្តណៈ ពិចារណា នូវ
 ធិត្វសោតនាតុប្បច្ចវេត្តណៈ នូវឥន្ទ្រិយញ្ញាណ ... នូវចេតោវិយ-
 ញ្ញាណ ... នូវបុព្វេនិវាសាទុស្សតំញ្ញាណ ... នូវយថាភម្មបក-
 ញ្ញាណ ... ពិចារណា នូវអនាគតំសញ្ញាណប្បច្ចវេត្តណៈ ព្រះ
 ភិយៈខាងឡើយ ពិចារណា នូវភ្នកតិលេស ដែលមានការផ្ទុកផល់
 នូវសភាពធំ ដែលលេចដំបើយ ពិចារណា នូវភ្នកតិលេស ដែល
 សន្តតិសន្តិវេត្តន៍ ដ៏នូវភ្នកតិលេស ដែលទ្វាបសន្តិវេត្តន៍ ក្នុង
 កាលមុន បុគ្គល ឃើញច្បាស់ នូវភ្នកតិលេស ដែលមានការផ្ទុក
 ផល់នូវសភាពធំ ថាមិនឡើយ ។ ព្រះអរ តែងយ ព្រះ ដែលមាន
 ការផ្ទុកកូចន្តារ ប្រារព្ធ នូវភ្នកតិលេស ... ពេលនេះ កើត
 ឡើង បុគ្គល ដ៏នូវចិត្តនៃបុគ្គលអនុប្រកាសដោយចិត្តកូចន្តារ ដែល
 មានការផ្ទុកផល់នូវសភាពធំ ដោយចេតោវិយញ្ញាណ ពួកទន្ធតុ
 ន្តារ ដែលមានការផ្ទុកផល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា
 នូវចេតោវិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសាទុស្សតំញ្ញាណ យថាភម្មបកញ្ញាណ
 និងអនាគតំសញ្ញាណ ដោយការផ្ទុកប្បច្ច័យ ។

(៣២) អប្បមាណារម្មណោ ចន្ទោ អប្បមាណា-
 រម្មណស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អរិយា មត្តា វុដ្ឋហិត្វា មត្តំ បច្ចវេត្តន្តំ ផលំ បច្ច-
 វេត្តន្តំ ចេតោបរិយញ្ញាណេន អប្បមាណារម្មណាប-
 រិត្តចិត្តសមន្តិស្ស ចិត្តំ ជាធាតុ អប្បមាណារម្មណា
 ខន្ធា ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញា-
 ណស្ស យថាភម្មបកញ្ញាណស្ស អនាគតំសញ្ញា-
 ណស្ស អាវុដ្ឋនាយ អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣៣) អប្បមាណារម្មណោ ចន្ទោ បរិត្តារម្ម-
 ណស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ អរិ-
 យា តោត្រកុំ បច្ចវេត្តន្តំ ពេទានំ បច្ចវេត្តន្តំ មត្ត-
 ប្បច្ចវេត្តណំ បច្ចវេត្តន្តំ ផលប្បច្ចវេត្តណំ បច្ច-
 វេត្តន្តំ ធិត្វានប្បច្ចវេត្តណំ បច្ចវេត្តន្តំ អប្បមាណា-
 រម្មណោ បរិត្តោ ខន្ធា អធិច្ចតោ ... វិបស្សតិ ចេតោ-
 បរិយញ្ញាណេន អប្បមាណារម្មណាបរិត្តចិត្តសមន្តិស្ស
 ចិត្តំ ជាធាតុ អប្បមាណារម្មណា បរិត្តា ខន្ធា ចេ-
 តោបរិយញ្ញាណស្ស បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណស្ស
 យថាភម្មបកញ្ញាណស្ស អនាគតំសញ្ញាណស្ស
 អាវុដ្ឋនាយ អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣៤) ធម៌ ដែលមានការម្នាក់ប្រមាណមិនបាន ជាបច្ច័យ នៃ
 ធម៌ ដែលមានការម្នាក់ប្រមាណមិនបាន ដោយការម្នាក់ប្បច្ច័យ គឺ
 ព្រះអរិយៈតាំងឡាយ ចេញអំពីមត្ត ហើយពិចារណា ឡើយមត្ត ពិចារ-
 ណា ឡើយផល បុគ្គល ដឹង ឡើយចិត្ត នៃបុគ្គលអ្នកប្រកបដោយចិត្តតូចត្មា
 ដែលមានការម្នាក់ប្រមាណមិនបាន ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ ខន្ធ
 តាំងឡាយ ដែលមានការម្នាក់ប្រមាណមិនបាន ជាបច្ច័យ នៃការពិ-
 ចារណា ឡើយចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ យថាភម្ម-
 បកញ្ញាណ ឯងអនាគតំសញ្ញាណ ដោយការម្នាក់ប្បច្ច័យ ។

(៣៥) ធម៌ ដែលមានការម្នាក់ប្រមាណមិនបាន ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលមានការម្នាក់តូចត្មា ដោយការម្នាក់ប្បច្ច័យ គឺ ព្រះ
 អរិយៈតាំងឡាយ ពិចារណា ឡើយតាត្រកុំ ពិចារណា ឡើយវេទនាៈ
 ពិចារណា ឡើយមត្តប្បច្ចវេត្តណៈ ពិចារណា ឡើយផលប្បច្ចវេត្តណៈ ពិចារ-
 ណា ឡើយធិត្វានប្បច្ចវេត្តណៈ បុគ្គល ឃើញច្បាស់ ឡើយខន្ធតាំងឡាយ
 តូចត្មា ដែលមានការម្នាក់ប្រមាណមិនបាន ចាមិនខៀវ ...
 ដឹង ឡើយចិត្ត នៃបុគ្គលអ្នកប្រកបដោយចិត្តតូចត្មា ដែលមានការម្នាក់
 ប្រមាណមិនបាន ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ ខន្ធតាំងឡាយ តូចត្មា
 ដែលមានការម្នាក់ប្រមាណមិនបាន ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា ឡើយ
 ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ យថាភម្មបកញ្ញាណ
 ឯងអនាគតំសញ្ញាណ ដោយការម្នាក់ប្បច្ច័យ ។

បរិក្ខារម្មណៈ ធម្មា

បរិក្ខារម្មណៈ បញ្ញាវិញ្ញាណ

(៣៦) រម្មណៈ ធម្មា មហាគតា-
 រម្មណៈ ធម្មស្ស អារម្មណៈ បច្ចុយេន បច្ចុយេ
 អរិយា អម្មណៈ ធម្មណៈ ធម្មា បរិយញ្ញាណំ បច្ចុ-
 វេត្តនំ . . . បុព្វេនិវាសា ធម្មតិញ្ញាណស្ស អនា-
 គតំសញ្ញាណស្ស អារម្មណៈ បច្ចុយេន បច្ចុយេ ។

(៣៧) បរិក្ខារម្មណៈ ធម្មា បរិក្ខារម្មណៈ
 ធម្មស្ស អនិបតិប្បច្ចុយេន បច្ចុយេ អារម្មណៈ ធម្មតិ
 សហជាតាធម្មតិ ។ អារម្មណៈ ធម្មតិ ធម្មតិ សីលំ
 សមាធិយិត្តា ធម្មសាមគ្គី កត្តា តំ កុំ កត្តា
 បច្ចុវេត្តនំ បុព្វេនិវាសា ធម្មតិ (១) កត្តា បច្ចុវេត្តនំ
 បរិក្ខារម្មណៈ បរិក្ខារ ធម្មតិ កុំ កត្តា អស្មាទេតិ
 អនិបតិប្បច្ចុយេន តំ កុំ កត្តា រាគា ធម្មតិ ធម្មតិ
 ធម្មតិ ។ សហជាតាធម្មតិ បរិក្ខារម្មណៈ ធម្មតិ
 សម្មយុត្តកាធម្មតិ ធម្មតិ អនិបតិប្បច្ចុយេន បច្ចុយេ ។

(៣៨) បរិក្ខារម្មណៈ ធម្មា មហាគតា-
 រម្មណៈ ធម្មស្ស អនិបតិប្បច្ចុយេន បច្ចុយេ
 អារម្មណៈ ធម្មតិ ធម្មតិ ធម្មតិ កុំ កត្តា បច្ចុវេត្តនំ

(៣៦) ធម្មតិ ដែលមានអារម្មណៈប្រមាណមិនបាន ជាបច្ច័យ
 នៃធម្មតិ ដែលមានអារម្មណៈដល់ខ្លួនសភាវដ្តី ដោយអារម្មណៈបច្ច័យ
 គឺ ព្រះអរិយៈតាំងឡាយ ពិចារណា ខ្លួនគេបរិយញ្ញាណ ដែលមាន
 អារម្មណៈប្រមាណមិនបាន . . . ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា ខ្លួនគេខ្លួន-
 វាសាធម្មតិញ្ញាណ និងអនាគតំសញ្ញាណ ដោយអារម្មណៈបច្ច័យ ។

(៣៧) ធម្មតិ ដែលមានអារម្មណៈតូចខ្លាច ជាបច្ច័យ នៃធម្មតិ
 ដែលមានអារម្មណៈតូចខ្លាច ដោយអនិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណៈ
 ធម្មតិ និងសហជាតាធម្មតិ ។ អារម្មណៈធម្មតិ គឺ ចុក្កល ឲ្យបាន
 សហជាតាសីល ធ្វើបុណ្យសកម្ម ហើយធ្វើ ខ្ញុំសុសលនោះ ឲ្យជាទី
 គោរព ហើយពិចារណា ធ្វើ ខ្ញុំសុសលតាំងឡាយ ដែលធ្លាប់សម្លឹង
 ហើយក្នុងការសម្លឹង ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា ធ្វើ ខ្ញុំខ្លួនតាំងឡាយ
 តូចខ្លាច ដែលមានអារម្មណៈតូចខ្លាច ឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ
 រក្សា ធ្វើ ខ្ញុំសុសលនោះ ឲ្យជាទីគោរព រឹបរឹតរឿង ចង្អុល កើត
 រឿង ។ ធម្មតិសហជាតាធម្មតិ គឺ អនិបតិប្បច្ច័យ ដែលមានអារម្មណៈតូចខ្លាច
 ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម្មតិកុស្ត ដោយអនិបតិប្បច្ច័យ ។

(៣៨) ធម្មតិ ដែលមានអារម្មណៈតូចខ្លាច ជាបច្ច័យ នៃធម្មតិ ដែល
 មានអារម្មណៈដល់ខ្លួនសភាវដ្តី ដោយអនិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្ម-
 ណៈធម្មតិ គឺ ចុក្កល ធ្វើ ខ្ញុំខ្លួនតូច ឲ្យជាទីគោរពហើយ ពិចារណា

និព្វំ សោតពានុ . . . បរិគ្គារម្មណំ ឥន្ទ្រិយញ្ញាណំ
 ចេតោបរិយញ្ញាណំ បុព្វនិវាសានុស្សតិញ្ញាណំ យថា-
 កម្មបទត្តាណំ . . . អនាគតំសញ្ញាណំ បច្ចុប្បន្នតិ
 បរិគ្គារម្មណោ មហាគតេ ទន្ធទេ កុំ កត្វា អស្សនេ-
 តិ តំ កុំ កត្វា មហាគតារម្មណោ រកោ . . . និដ្ឋិ
 ទុប្បជ្ជនិ ។

[៣៩] មហាគតារម្មណោ នម្មោ មហាគតារម្ម-
 ណាស្ស នម្មស្ស អនិមិត្តប្បច្ចយេន បច្ចុយោ អា-
 រម្មណានិមិត្តំ សហជាតានិមិត្តំ ។ អារម្មណានិមិត្តំ
 វិញ្ញាណញ្ញាយនំ កុំ កត្វា . . . ខេសញ្ញាណាសញ្ញា-
 យនំ . . . មហាគតារម្មណំ ឥន្ទ្រិយញ្ញាណំ . . . ចេតោ-
 បរិយញ្ញាណំ បុព្វនិវាសានុស្សតិញ្ញាណំ យថា កម្ម-
 បទត្តាណំ . . . អនាគតំសញ្ញាណំ កុំ កត្វា . . .
 មហាគតារម្មណោ មហាគតេ ទន្ធទេ កុំ កត្វា អស្សនេ-
 តិ តំ កុំ កត្វា មហាគតារម្មណោ រកោ . . . និដ្ឋិ
 . . . ។ សហជាតានិមិត្តំ មហាគតារម្មណានិមិត្តំ
 សម្បយុត្តកានំ ទទ្ធានំ អនិមិត្តប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

នូវវិញ្ញាសោតពានុ . . . នូវឥន្ទ្រិយញ្ញាណា មានការម្នាក់ក្នុងនោះ ចេតោ-
 បរិយញ្ញាណា បុព្វនិវាសានុស្សតិញ្ញាណា យថាកម្មបទត្តាណា . . .
 តិចារណា នូវអនាគតំសញ្ញាណា ធ្វើ នូវទទ្ធានំឡាយ ដែលដល់នូវ
 សភាពនំ តែមានការម្នាក់ក្នុងនោះ ឲ្យជាវិគោត ហើយក្រេតអរ រកៈ
 មានការម្នាក់ដល់នូវសភាពនំ ធ្វើនូវភូតទទ្ធនោះ ឲ្យជាវិគោត . . .
 ទិដ្ឋិភិក្ខុវ្យាដំ ។

[៣៩] ធម៌ ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាពនំ ជាច្រើន ខែ
 ធម៌ ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាពនំ ដោយអនិមិត្តប្បច្ចយេ បាន
 ដល់ការម្នាក់និមិត្តំ និមិត្តសហជាតានិមិត្តំ ។ ការម្នាក់និមិត្តំ គឺ ច្បងល
 ធ្វើ វិញ្ញាណញ្ញាយនំ ឲ្យជាវិគោត . . . ខេសញ្ញាណាសញ្ញា-
 យនំ . . . ឥន្ទ្រិយញ្ញាណា ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាពនំ . . .
 ចេតោបរិយញ្ញាណា បុព្វនិវាសានុស្សតិញ្ញាណា យថាកម្មបទត្តាណា . . .
 ធ្វើនូវអនាគតំសញ្ញាណា ឲ្យជាវិគោត . . . ធ្វើ នូវទទ្ធានំឡាយ
 ដែលដល់នូវសភាពនំ មានការម្នាក់ដល់នូវសភាពនំ ឲ្យជាវិគោត
 ហើយក្រេតអរ រកៈ ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាពនំ ធ្វើ នូវភូត
 ទទ្ធនោះ ឲ្យជាវិគោត . . . ទិដ្ឋិ . . . ។ សហជាតានិមិត្តំ គឺ
 អនិមិត្តធម៌ ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាពនំ ជាច្រើន ខែភូត
 សម្បយុត្តកក្កុដ ដោយអនិមិត្តប្បច្ចយេ ។

[៤០] មហាគុតារម្មណោ ធម្មោ បរិក្ខារម្មណស្ស
 ធម្មស្ស អធិបតីប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតី
 បរមជ្ឈិមប្បច្ចវេក្ខណំ កុំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ មនា-
 កតំសញ្ញាណប្បច្ចវេក្ខណំ កុំ កត្វា ... មហាគុតា-
 រម្មណោ បរិក្ខេ ខន្ធ កុំ កត្វា អស្សនេតិ តំ កុំ
 កត្វា បរិក្ខារម្មណោ ពតោ ... ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ។

[៤១] អម្បមាណារម្មណោ ធម្មោ អម្បមាណា-
 រម្មណស្ស ធម្មស្ស អធិបតីប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អារម្មណាធិបតី សហជាតាធិបតី ។ អារម្មណាធិបតី
 អរិយា មគ្គា វុដ្ឋហិក្ខា មគ្គំ កុំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ
 ដលំ កុំ កត្វា ... ។

សហជាតាធិបតី អម្បមាណារម្មណាធិបតី សម្បយុ-
 ត្តកានំ ទទ្ធានំ ។

[៤២] អម្បមាណារម្មណោ ធម្មោ បរិក្ខា-
 រម្មណស្ស ធម្មស្ស ... អារម្មណាធិបតី សេក្ខា
 គោត្រកុំ កុំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ វេទានំ
 កុំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ មគ្គប្បច្ចវេក្ខណំ

[៤០] ធម៌ ដែលមានអារម្មណ៍ដល់ខ្ញុំសភាពធំ ជាបច្ច័យ នៃ
 ធម៌ ដែលមានអារម្មណ៍តូចង្អាត ដោយអធិបតីប្បច្ច័យ បានដល់អារ-
 ម្មណាធិបតី គឺ បុគ្គល ធ្វើ ខ្ញុំបរមជ្ឈិមប្បច្ចវេក្ខណៈ ឲ្យជាវិគោត
 ហើយពិចារណា ធ្វើ ខ្ញុំអនាគតំសញ្ញាណប្បច្ចវេក្ខណៈ ឲ្យជាវិគោត
 ... ធ្វើខ្ញុំខន្ធចាំឡាយ តូចង្អាត ដែលមានអារម្មណ៍ដល់ខ្ញុំសភាពធំ
 ឲ្យជាវិគោត ហើយត្រេកអរ ពតៈ មានអារម្មណ៍តូចង្អាត ធ្វើខ្ញុំពួក
 ខន្ធពានវិជ្ជាវិគោត... ទិដ្ឋិ កើតឡើង ។

[៤១] ធម៌ ដែលមានអារម្មណ៍ប្រមាណមិនបាន ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលមានអារម្មណ៍ប្រមាណមិនបាន ដោយអធិបតីប្បច្ច័យ
 បានដល់អារម្មណាធិបតី និងសហជាតាធិបតី ។ អារម្មណាធិបតី គឺ
 ព្រះអរិយៈចាំឡាយ ចេញអំពីមគ្គ ធ្វើខ្ញុំមគ្គ ឲ្យជាវិគោត ហើយ
 ពិចារណា ធ្វើខ្ញុំដល់ ឲ្យជាវិគោត ... ។ និងសហជាតាធិបតី គឺ
 អធិបតីធម៌ ដែលមានអារម្មណ៍ប្រមាណមិនបាន (ជាបច្ច័យ) នៃ
 ពួកសម្បយុត្តកត្តន្ធ ។

[៤២] ធម៌ ដែលមានអារម្មណ៍ប្រមាណមិនបាន (ជាបច្ច័យ)
 នៃធម៌ ដែលមានអារម្មណ៍តូចង្អាត ... បានដល់អារម្មណាធិបតី គឺ
 សេក្ខបុគ្គលចាំឡាយ ធ្វើខ្ញុំគោត្រកុំ ឲ្យជាវិគោត ហើយពិចារណា
 ធ្វើខ្ញុំវេទានៈ ឲ្យជាវិគោត ហើយពិចារណា ធ្វើខ្ញុំមគ្គប្បច្ចវេក្ខណៈ

កវុំ កាត្វា បច្ចុវេត្តានំ ផលប្បច្ចវេត្តានំ ... ជិញ្ញា-
នប្បច្ចវេត្តានំ កវុំ កាត្វា បច្ចុវេត្តានំ ។

[៤៣] អប្បមាណាវម្មណោ ធម្មោ មហាគុតាវម្ម-
ណស្ស ធម្មស្ស អនិច្ចតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ អាវម្ម-
ណានិច្ចតិ សេត្វា អប្បមាណាវម្មណំ ចេតោបរិយ-
ញ្ញាណំ កវុំ កាត្វា ... បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណំ ...
អនាគតំសញ្ញាណំ កវុំ កាត្វា បច្ចុវេត្តានំ ។

[៤៤] បរិត្តាវម្មណោ ធម្មោ បរិត្តាវម្មណស្ស
ធម្មស្ស អនន្តវប្បច្ចយេន បច្ចុយោ បុរិមា បុរិមា
បរិត្តាវម្មណា ទត្វា បច្ឆិមានំ ចច្ឆិមានំ ទត្វានំ
អនន្តវប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[៤៥] បរិត្តាវម្មណោ ធម្មោ មហាគុតាវម្មណស្ស
ធម្មស្ស អនន្តវប្បច្ចយេន បច្ចុយោ បរិត្តាវម្មណំ
ចុតិចិត្តំ មហាគុតាវម្មណស្ស ឧបបត្តិចិត្តស្ស អនន្ត-
វប្បច្ចយេន បច្ចុយោ បរិត្តាវម្មណំ កវុំ មហាគុតា-
វម្មណយ អាវដ្ឋនាយ អនន្តវប្បច្ចយេន បច្ចុយោ
បរិត្តាវម្មណា ទត្វា មហាគុតាវម្មណស្ស វដ្ឋានស្ស
អនន្តវប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

ឲ្យជាទីគោរព ហើយនិពាណា ផលប្បច្ចវេត្តណៈ ... ធ្វើឲ្យ
និព្វានប្បច្ចវេត្តណៈ ឲ្យជាទីគោរព ហើយនិពាណា ។

[៤៦] ធម៌ ដែលមានការម្នាក់ប្រមាណមិនបាន ជាប់ជួយ នៃ
ធម៌ ដែលមានការម្នាក់ដល់ខ្សែសភាពធំ ដោយអនិច្ចតិប្បច្ចយេន ពុទ្ធ
ផលការម្នាក់ធម៌គឺ គឺសេតុប្បក្កលព័ន្ធាយ ធ្វើឲ្យចេតោបរិយញ្ញាណ
ដែលមានការម្នាក់ប្រមាណមិនបាន ឲ្យជាទីគោរព ... ខ្សែបុព្វេនិ-
វាសានុស្សតិញ្ញាណ ... ធ្វើឲ្យអនាគតំសញ្ញាណ ឲ្យជាទីគោរព
ហើយនិពាណា ។

[៤៧] ធម៌ ដែលមានការម្នាក់តូចត្នា ជាប់ជួយ នៃធម៌ ដែល
មានការម្នាក់តូចត្នា ដោយអនន្តវប្បច្ចយេន គឺពួកទន្ធមុខ ។ ដែលមាន
អារម្មណ៍តូចត្នា ជាប់ជួយ នៃពួកទន្ធប្រាយ ។ ដោយអនន្តវប្បច្ចយេន ។

[៤៨] ធម៌ ដែលមានការម្នាក់តូចត្នា ជាប់ជួយ នៃធម៌ ដែល
មានការម្នាក់ដល់ខ្សែសភាពធំ ដោយអនន្តវប្បច្ចយេន គឺ ចុតិចិត្ត ដែល
មានការម្នាក់តូចត្នា ជាប់ជួយ នៃឧបបត្តិចិត្ត ដែលមានការម្នាក់ដល់
ខ្សែសភាពធំ ដោយអនន្តវប្បច្ចយេន កវុំ៖ ដែលមានការម្នាក់តូចត្នា
ជាប់ជួយ នៃការវដ្តនា ដែលមានការម្នាក់ដល់ខ្សែសភាពធំ ដោយអ-
នន្តវប្បច្ចយេន ពួកទន្ធមុខ ដែលមានការម្នាក់តូចត្នា ជាប់ជួយ នៃវដ្តនៈ
ដែលមានការម្នាក់ដល់ខ្សែសភាពធំ ដោយអនន្តវប្បច្ចយេន ។

(៤២) បរិក្ខារមូលក្ដិកៈ ឆន្ទោ អប្បមាណារម្មណស្ស ធម្មស្ស អនន្តរវដ្តច្ចយេន បច្ចុយោ បរិក្ខារមូលំ អនុលោមំ តោត្រកុស្ស អនុលោមំ វេទានស្ស អនុលោមំ ធរសមាបត្តិយា អនន្តរវដ្តច្ចយេន បច្ចុយោ ។

(៤៣) មហាត្ថតារម្មណា ឆន្ទោ មហាត្ថតារម្មណស្ស ធម្មស្ស អនន្តរវដ្តច្ចយេន បច្ចុយោ មុរិមា មុរិមា មហាត្ថតារម្មណា ទន្ធា បច្ចិមាធំ បច្ចិមាធំ ទន្ធាធំ អនន្តរវដ្តច្ចយេន បច្ចុយោ ។

(៤៤) មហាត្ថតារម្មណា ឆន្ទោ បរិក្ខារមូលស្ស ធម្មស្ស អនន្តរវដ្តច្ចយេន បច្ចុយោ មហាត្ថតារម្មណំ ចុតិចិត្តំ បរិក្ខារមូលស្ស ឧបេត្តិចិត្តស្ស អនន្តរវដ្តច្ចយេន បច្ចុយោ មហាត្ថតារម្មណំ កង្គំ បរិក្ខារមូលាយ អាវដ្ឋយេ អនន្តរវដ្តច្ចយេន បច្ចុយោ មហាត្ថតារម្មណា ទន្ធា បរិក្ខារមូលស្ស វដ្តានស្ស អនន្តរវដ្តច្ចយេន បច្ចុយោ ។

(៤៥) មហាត្ថតារម្មណា ឆន្ទោ អប្បមាណារម្មណស្ស ធម្មស្ស អនន្តរវដ្តច្ចយេន បច្ចុយោ មហាត្ថតារម្មណំ អនុលោមំ តោត្រកុស្ស អនុលោមំ

(៤៦) ធមិ ដែលមានការម្នាក់តូចៗ ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមានការម្នាក់ប្រមាណមិនបាន ដោយអនន្តរវដ្តច្ចយេន គឺ អនុលោម ដែលមានការម្នាក់តូចៗ ជាបច្ច័យ នៃតាត្រកុ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃវេទានៈ អនុលោម ជាបច្ច័យ នៃធរសមាបត្តិ ដោយអនន្តរវដ្តច្ចយេន ។

(៤៧) ធមិ ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាពធំ ដោយអនន្តរវដ្តច្ចយេន គឺ ពួកទន្ធា មុន ។ ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យ នៃពួកទន្ធា ក្រោយ ។ ដោយអនន្តរវដ្តច្ចយេន ។

(៤៨) ធមិ ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមានការម្នាក់តូចៗ ដោយអនន្តរវដ្តច្ចយេន គឺ ចុតិចិត្ត ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យ នៃឧបេត្តិចិត្ត ដែលមានការម្នាក់តូចៗ ដោយអនន្តរវដ្តច្ចយេន កង្គំៈ ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យ នៃអាវដ្ឋនា ដែលមានការម្នាក់តូចៗ ដោយអនន្តរវដ្តច្ចយេន ពួកទន្ធា ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យ នៃវេទានៈ ដែលមានការម្នាក់តូចៗ ដោយអនន្តរវដ្តច្ចយេន ។

(៤៩) ធមិ ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមានការម្នាក់ប្រមាណមិនបាន ដោយអនន្តរវដ្តច្ចយេន គឺ អនុលោម ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាពធំ (ជាបច្ច័យ) នៃតាត្រកុ អនុលោម

រោគាទស្ស អនុលោម ផលសមាបត្តិយា និរោធា
វុដ្ឋហន្តស្ស នេវសញ្ញាណសញ្ញាយតំ ផលសមា-
បត្តិយា អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥០] អប្បមាណារម្មណោ ធម្មោ អប្បមា-
ណារម្មណស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បុរិមា បុរិមា អប្បមាណារម្មណា ទទ្ធា បច្ឆិមា
បច្ឆិមា ទទ្ធានំ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ កោត្រកុ
មគ្គស្ស រោគាទំ មគ្គស្ស មត្តោ ផលស្ស ផលំ
ផលស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥១] អប្បមាណារម្មណោ ធម្មោ បរិក្ការម្ម-
ណស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ មគ្គប្បច្ច-
វេត្តណា បរិក្ការម្មណស្ស វុដ្ឋាទស្ស ផលប្បច្ចវេត្ត-
ណា បរិក្ការម្មណស្ស វុដ្ឋាទស្ស និព្វានប្បច្ចវេត្តណា
បរិក្ការម្មណស្ស វុដ្ឋាទស្ស អប្បមាណារម្មណំ នេតា-
បរិយញ្ញាណំ បរិក្ការម្មណស្ស វុដ្ឋាទស្ស បុព្វនិវា-
សានុស្សតំញាណំ បរិក្ការម្មណស្ស វុដ្ឋាទស្ស អនា-
តតំសញ្ញាណំ បរិក្ការម្មណស្ស វុដ្ឋាទស្ស ផលំ បរិក្កា-
រម្មណស្ស វុដ្ឋាទស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(ជាប់ច្ច័យ) នៃវេទនាៈ អនុលោម (ជាប់ច្ច័យ) នៃផលសមាបត្តិ នេវ-
សញ្ញាណសញ្ញាយតនៈ របស់បុគ្គលកាលចេញអំពីវិវាទ ជាប់ច្ច័យ នៃ
ផលសមាបត្តិ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

[៥២] ធម៌ ដែលមានការម្នាក់មានប្រមាណមិនបាន ជាប់ច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលមានការម្នាក់មានប្រមាណមិនបាន ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ
គឺ ភ្នកខន្ធ មុន ។ ដែលមានការម្នាក់មានប្រមាណមិនបាន ជាប់ច្ច័យ
នៃភ្នកខន្ធ គ្រោយ ។ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ កោត្រកុ (ជាប់ច្ច័យ) នៃមគ្គ
វេទនាៈ (ជាប់ច្ច័យ) នៃមគ្គ មគ្គ (ជាប់ច្ច័យ) នៃផល ផល ជាប់ច្ច័យ
នៃផល ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

[៥៣] ធម៌ ដែលមានការម្នាក់មានប្រមាណមិនបាន ជាប់ច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលមានការម្នាក់តូចឆ្មារ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ការវិចារណ
នូវមគ្គ (ជាប់ច្ច័យ) នៃវុដ្ឋានៈ ដែលមានការម្នាក់តូចឆ្មារ ការវិចារណ
នូវផល (ជាប់ច្ច័យ) នៃវុដ្ឋានៈ ដែលមានការម្នាក់តូចឆ្មារ ការវិចារណ
នូវព្រះនិព្វាន (ជាប់ច្ច័យ) នៃវុដ្ឋានៈ ដែលមានការម្នាក់តូចឆ្មារ ចេតា-
បរិយញ្ញាណ ដែលមានការម្នាក់មានប្រមាណមិនបាន (ជាប់ច្ច័យ)
នៃវុដ្ឋានៈ ដែលមានការម្នាក់តូចឆ្មារ បុព្វនិវាសានុស្សតំញាណ (ជា-
ប់ច្ច័យ) នៃវុដ្ឋានៈ ដែលមានការម្នាក់តូចឆ្មារ អនាតតំសញ្ញាណ
(ជាប់ច្ច័យ) នៃវុដ្ឋានៈ ដែលមានការម្នាក់តូចឆ្មារ ផល ជាប់ច្ច័យ
នៃវុដ្ឋានៈ ដែលមានការម្នាក់តូចឆ្មារ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

(៥២) អប្បមាណាម្ពុណា ធម្មោ មហាគ្គតាម្ពុ-
ណស្ស ធម្មស្ស អនត្តរាប្បច្ចយេន បច្ចយោ មគ្គប្ប-
ច្ចវេត្តនា មហាគ្គតាម្ពុណស្ស វិជ្ជាធស្ស ផលប្ប-
ច្ចវេត្តនា មហាគ្គតាម្ពុណស្ស . . . វិជ្ជាធម្បច្ចវេត្ត-
នា មហាគ្គតាម្ពុណស្ស . . . ផលំ មហាគ្គតាម្ពុណ-
ស្ស វិជ្ជាធស្ស អនត្តរាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(၄၈) ဟိန္ဒူဗျူဟာ သေတ္တာ ဟိန္ဒူဗျူဟာဟူ၍
 ဓမ္မဟူ၍ နှစ်ဦးစွာ ဖွင့်ထားသော ဝတ္ထုတစ်ခု ဖြစ်သည်။

(៥២) បរិនិព្វាន ឆន្ទា បរិនិព្វានស្ស
 ឆន្ទស្ស សហពាតប្បត្តយេន បត្តយោ អកុមត្តា
 ប្បត្តយេន បត្តយោ និស្សយប្បត្តយេន បត្តយោ
 តីណំ បដិច្ចវាសនីសា កាតញ្ចា ។ ឧបនិស្សយប្ប-
 ត្តយេន អាម្ពល្យបនិស្សយោ អនន្ត្របនិស្សយោ
 បកត្តបនិស្សយោ ។ បកត្តបនិស្សយោ បរិនិព្វា-
 នំ សន្តំ ឧបនិស្សយ នាមំ នេតិ សីលំ ...
 ឧបោសថកម្មំ ... បរិនិព្វានំ យាមំ ឧប្បនេតិ
 វិបស្សនំ ... អភិញ្ញំ ... សមាបត្តិ ឧប្បនេតិ មាមំ
 ជម្លេតិ និដ្ឋិ ឧប្បាតិ បរិនិព្វានំ សីលំ ... បញ្ច

(៥២) ធម៌ ដែលមានការម្នាក់មានប្រមាណមិនបាន ជាច្រើន
នៃធម៌ ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាពធំ ដោយអនុប្បច្ច័យ គឺ
ការពិចារណា នូវមគ្គ (ជាច្រើន) នៃវដ្តនេះ ដែលមានការម្នាក់ដល់
នូវសភាពធំ ការពិចារណានូវផល មានការម្នាក់ ដល់នូវសភាពធំ...
ការពិចារណា នូវព្រះនិរ្វាន ដែលមានការម្នាក់ ដល់នូវសភាពធំ...
ផល ជាច្រើន នៃវដ្តនេះ ដែលមានការម្នាក់ ដល់នូវសភាពធំ
ដោយអនុប្បច្ច័យ ។

(២៣) ធម៌ ដែលមានការផ្ទុកស្ម័គ្រចិត្តគ្នា ជាច្រើន ខែធម៌
ដែលមានការផ្ទុកស្ម័គ្រចិត្តគ្នា ដោយសមនុស្សច្រើន គឺ ប្រហែលគ្នា
នឹងសមនុស្សច្រើនដែរ ។

(៥២) ធម៌ ដែលមានការម្នាក់ក្នុងគ្នា ជាប់ជួយ ខែធម៌
ដែលមានការម្នាក់ក្នុងគ្នា ដោយសហជាតច្បងជួយ ជាប់ជួយ ដោយ
អន្តរក្ខណៈច្បង ជាប់ជួយ ដោយខិតស្វយ័តច្បង គឺ វារៈ ពាន្តប៊ី
បណ្ឌិត គប្បីធ្វើឲ្យប្រហែលគ្នា នឹងបដិច្ចការផងដែរ ។ ដោយឧបនិស្ស-
យច្បង បានដល់ការម្នាក់ក្នុងខិតស្វយ័ត អន្តរក្ខណៈច្បង និងបកគូប-
និស្សយ ។ ឯបកគូបនិស្សយ គឺ បុគ្គល អាស្រ័យសព្វ ដែល
មានការម្នាក់ ក្នុងគ្នា ហើយឲ្យបាន សីល . . . ធ្វើទុក្ខសាច់-
កម្ម . . . ញ៉ាំងឈាម ដែលមានការម្នាក់ក្នុងគ្នា ឲ្យរក្សាខ្លួន
វិបស្សនា . . . អតីត្តា . . . ញ៉ាំងសហបក្ខឲ្យរក្សាខ្លួន តម្លឹង
មាន ប្រកាន់ខ្ជាប់ សីល ដែលមានការម្នាក់ក្នុងគ្នា . . . បញ្ហា

រតនំ ធានំ ហោយំ មាណំ ធិដ្ឋំ បត្តនំ កាយិកំ
 សុខំ ... កាយិកំ ទុក្ខំ ឧបទិស្សាយ នាណំ ទេតិ
 សីលំ ... ឧបោសថកម្មំ ... បរិគ្គារម្មណំ ឈានំ ឧប្បា-
 ទេតិ វិបស្សនំ ... អភិញ្ញំ ... សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ
 ចានំ ហានតិ សង្ឃំ កិច្ចតិ បរិគ្គារម្មណា សទ្ធា ...
 បញ្ញា រកោ បត្តនា កាយិកំ សុខំ ... កាយិកំ
 ទុក្ខំ បរិគ្គារម្មណាយ សទ្ធាយ បញ្ញាយ រតនស្ម
 បត្តនាយ កាយិកស្ម សុខស្ម កាយិកស្ម
 ទុក្ខស្ម ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៥] បរិគ្គារម្មណោ ធម្មោ មហាគ្គតារម្មណស្ម
 ធម្មស្ម ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណូ-
 បទិស្សយោ អនន្តរូបទិស្សយោ បកត្ថរូបទិស្សយោ ។
 បកត្ថរូបទិស្សយោ បរិគ្គារម្មណំ សទ្ធិ ឧបទិស្សាយ
 មហាគ្គតារម្មណំ ឈានំ ឧប្បាទេតិ វិបស្សនំ ... អភិញ្ញំ
 ... សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ មាណំ ជល្យតិ ធិដ្ឋំ កណ្ណាតិ
 បរិគ្គារម្មណំ សីលំ ... បញ្ញំ រតនំ បត្តនំ កាយិកំ
 សុខំ ... កាយិកំ ទុក្ខំ ឧបទិស្សាយ មហាគ្គតា-
 រម្មណំ ឈានំ ឧប្បាទេតិ វិបស្សនំ ... អភិញ្ញំ ...
 សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ មាណំ ជល្យតិ ធិដ្ឋំ កណ្ណាតិ

រតនៈ រោសៈ រោហៈ មាទៈ ធិដ្ឋំ សេចក្តីប្រាថ្នា កាយិកសុខ
 ... អាស្រ័យកាយិកទុក្ខំ ហើយទិវាទ សីល ... ឧបោសថ-
 កម្ម ... ញ្ញាណោ ដែលមានអារម្មណ៍តូចគ្នា ឲ្យកើតឡើង
 វិបស្សនា ... អភិញ្ញា ... ញ្ញាណសមាបត្តិឲ្យកើតឡើង សម្រាប់សត្វ
 បំបែកសង្ឃ សត្វ ដែលមានអារម្មណ៍តូចគ្នា ... បញ្ញា រតនៈ
 សេចក្តីប្រាថ្នា កាយិកសុខ ... កាយិកទុក្ខំ ជាច្រើន ខែសង្ខា
 ដែលមានអារម្មណ៍តូចគ្នា បញ្ញា រតនៈ សេចក្តីប្រាថ្នា កាយិកសុខ
 និងកាយិកទុក្ខំ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ចយ ។

[៥៥] ធម៌ ដែលមានអារម្មណ៍តូចគ្នា ជាច្រើន ខែធម៌ ដែល
 មានអារម្មណ៍ដល់ខ្យល់សភាពធំ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ចយ បានដល់អា-
 រម្មណូបទិស្សយ អនន្តរូបទិស្សយ និងបកត្ថរូបទិស្សយ ។ ឯបកត្ថរូ-
 បទិស្សយ គឺ ចុក្កល អាស្រ័យ ខ្យល់ស ដែលមានអារម្មណ៍តូចគ្នា
 ហើយញ្ញាណោ ដែលមានអារម្មណ៍ដល់ខ្យល់សភាពធំ ឲ្យកើតឡើង
 វិបស្សនា ... អភិញ្ញា ... ញ្ញាណសមាបត្តិឲ្យកើតឡើង កម្លាំង មាទៈ
 ប្រភាន់ ធិដ្ឋំ សីល ដែលមានអារម្មណ៍តូចគ្នា ... បញ្ញា រតនៈ
 សេចក្តីប្រាថ្នា កាយិកសុខ ... អាស្រ័យខ្យល់កាយិកទុក្ខំ ញ្ញាណោ
 ដែលមានអារម្មណ៍ដល់ខ្យល់សភាពធំ ឲ្យកើតឡើង វិបស្សនា ...
 អភិញ្ញា ... ញ្ញាណសមាបត្តិឲ្យកើតឡើង កម្លាំងមាទៈ ប្រភាន់ធិដ្ឋំ

បរិក្ខារម្នាក់ៗ សម្លា ... តាមកំ សុំ ... តា-
 យក ឧត្តម មហាត្ថកាម្មណាយ សម្លាយ បញ្ចាយ
 រាគស្ស បន្តិកាយ ឧបនិស្សយប្បវិទូន បវិទូន ។

(៥៦) បរិក្ខារម្នាក់ ជាម្នាក់ អប្បបរមាណាម្នាក់ ស្បៀង
 ធម្មស្បៀង ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរូប-
 ទិស្សយោ បកត្តបទិស្សយោ ។ បកត្តបទិស្សយោ
 បរិក្ខារម្នាក់ សង្ខារឧបទិស្សយោ អប្បបរមាណាម្នាក់
 យោនំ ឧប្បាទេតិ មត្តំ ... អភិវឌ្ឍំ ... សមាបត្តិ
 ឧប្បាទេតិ បរិក្ខារម្នាក់ សីលំ ... វឌ្ឍំ វតំ
 កាយិកំ សុខំ ... កាយិកំ ទុក្ខំ ឧបទិស្សយោ
 អប្បបរមាណាម្នាក់ យោនំ ឧប្បាទេតិ មត្តំ ... អភិវឌ្ឍំ
 ... សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ បរិក្ខារម្នាក់ សង្ខារ ...
 កាយិកំ សុខំ អប្បបរមាណាម្នាក់ សម្មាយ
 បញ្ញាយោ ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៥៧) មហាត្ថតារាម្មណោ ធម្មោ មហាត្ថតារាម្មណាស្ស
ធម្មស្ស ទុបដិស្សយម្បវូរយេន បច្ចយោ អាម្មណ្ឌ-
បដិស្សយោ អនន្តរុបដិស្សយោ បកត្ថុបដិស្សយោ ។

សង្ខារ ដែលមានការផ្ទុកនូវចម្លាក់ ... កាយិកសុខ ... កាយិកទុក្ខ
ជាចម្លើយ នៃសង្ខារ ដែលមានការផ្ទុកនូវសភាពធំ ចញ្ញា ពត៌ៈ
សេចក្តីត្រូវគ្នា ដោយឧបទិស្សយងចម្លើយ ។

(៥៦) ធម៌ ដែលមានការម្នាក់ៗខ្លួន ជាចម្លើយ នៃធម៌ ដែល
មានការម្នាក់ៗមានប្រមាណមិនប៉ាន់ ដោយឧបទ្វិស្ស័យឬច្រើន បាន
ដល់កន្លះឧបទ្វិស្ស័យ និងបកក្នុងឧបទ្វិស្ស័យ ។ បកក្នុងឧបទ្វិស្ស័យ គឺ បុគ្គល
កាស្រីយ ឬសត្វ ដែលមានការម្នាក់ៗខ្លួន ហើយប្រាំដំណាន ដែល
មានការម្នាក់ៗមានប្រមាណមិនប៉ាន់ ឲ្យរើតឡើង ប្រាំដំណាន... ប្រាំដំ
អភិញ្ញា... ប្រាំដំសមាបត្តិ ឲ្យរើតឡើង សីល ដែលមានការម្នាក់ៗ
ក្នុងឧបទ្វិស្ស័យ... បញ្ញា គេ. កាយិកសុខ... កាស្រីយ កាយិកកុត្ត
ហើយប្រាំដំណាន ដែលមានការម្នាក់ៗមានប្រមាណមិនប៉ាន់ ឲ្យរើត
ឡើង ប្រាំដំណាន... ប្រាំដំអភិញ្ញា... ប្រាំដំសមាបត្តិ ឲ្យរើតឡើង
សត្វ ដែលមានការម្នាក់ៗខ្លួន... កាយិកសុខ ជាចម្លើយ នៃ
សត្វ ដែលមានការម្នាក់ៗមានប្រមាណមិនប៉ាន់ និងបញ្ញា ដោយ
ឧបទ្វិស្ស័យឬច្រើន ។

(៥៧) ធម៌ ដែលមានការផ្សព្វផ្សាយសាធារណៈ ជាច្រើន ខែ
 ធម៌ ដែលមានការផ្សព្វផ្សាយសាធារណៈ ដោយឧបត្ថម្ភស្របច្បាប់
 បានដល់ការមណ្ឌបតិស្ស័យ អនុម័តស្ស័យ និងបក្ខបតិស្ស័យ ។

បកត្ថបទិស្សយោ មហាគុតារម្មណំ សន្ធិំ ឧបទិស្សយ
 មហាគុតារម្មណំ ឈានំ ឧប្បាទេតិ វិបស្សនំ ...
 អភិញ្ញំ ... សមាបត្តិ ... មាធំ ... ទិដ្ឋិ កណ្ណាតិ
 មហាគុតារម្មណំ សីលំ ... បញ្ញំ ... ភគំ ...
 បត្ថនំ ឧបទិស្សយ ... មហាគុតារម្មណំ ឈានំ ...
 ទិដ្ឋិ កណ្ណាតិ មហាគុតារម្មណំ សន្ធិំ ... បញ្ញា ...
 ភគោ ... បត្ថនា មហាគុតារម្មណាយ សម្មាយ
 បត្ថនាយ ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៥៨) មហាគុតារម្មណោ ធម្មោ បរិក្ការម្ម-
 ណាស្ស ធម្មស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អារម្មណ្ឌបទិស្សយោ អនន្តរូបទិស្សយោ បកត្ថប-
 ទិស្សយោ ។ បកត្ថបទិស្សយោ មហាគុតារម្មណំ
 សន្ធិំ ឧបទិស្សយ ធានំ ទេតិ សីលំ សមាទិយតិ
 ឧបោសថកម្មំ ករោតិ បរិក្ការម្មណំ ឈានំ ...
 វិបស្សនំ ... អភិញ្ញំ ... សមាបត្តិ ... មាធំ
 វេយ្យតិ ទិដ្ឋិ កណ្ណាតិ មហាគុតារម្មណំ សីលំ ...
 បត្ថនំ ឧបទិស្សយ ធានំ ទេតិ ... ទិដ្ឋិ កណ្ណាតិ

បកត្ថបទិស្សយ គឺ បុគ្គល កាស្រ័យ ខ្ញុំសត្វ ដែលមានការម្នាក់ដល់
 ខ្ញុំសភាពធំ ហើយញ្ញាំងឈាន ដែលមានការម្នាក់ដល់ខ្ញុំសភាពធំ
 ឲ្យកើតឡើង ញ្ញាំងវិបស្សនា... ញ្ញាំងអភិញ្ញា... ញ្ញាំងសមាបត្តិ
 ... ខ្ញុំមាន... ប្រកាន់ទិដ្ឋិ ខ្ញុំសីល ដែលមានការម្នាក់ដល់ខ្ញុំ
 សភាពធំ... ខ្ញុំបញ្ញា... ខ្ញុំភគៈ .. កាស្រ័យ ខ្ញុំសេចក្តីប្រាថ្នា
 ... ខ្ញុំឈាន ដែលមានការម្នាក់ដល់ខ្ញុំសភាពធំ ... ប្រកាន់ទិដ្ឋិ
 សត្វ ដែលមានការម្នាក់ដល់ខ្ញុំសភាពធំ ... បញ្ញា ... ភគៈ...
 សេចក្តីប្រាថ្នា ជាច្រើន ខែសត្វ ដែលមានការម្នាក់ដល់ខ្ញុំសភាពធំ
 ទិដ្ឋិសេចក្តីប្រាថ្នា ដោយឧបទិស្សយប្បច្ចយេន ។

(៥៨) ធម៌ ដែលមានការម្នាក់ដល់ខ្ញុំសភាពធំ ជាច្រើន ខែធម៌
 ដែលមានការម្នាក់ដល់ខ្ញុំសភាពធំ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បានដល់ការក្នុងល្អ-
 បទិស្សយ អនន្តរូបទិស្សយ និងបកត្ថបទិស្សយ ។ បកត្ថបទិស្សយ គឺ
 បុគ្គល កាស្រ័យ ខ្ញុំសត្វ ដែលមានការម្នាក់ដល់ខ្ញុំសភាពធំ ហើយ
 ឲ្យបាន សមាទានសីល ធ្វើខ្ញុំឧបោសថកម្ម ញ្ញាំងឈាន ដែលមាន
 ការម្នាក់ដល់ខ្ញុំសភាពធំ... ញ្ញាំងវិបស្សនា... ញ្ញាំងអភិញ្ញា... ញ្ញាំងស-
 មាបត្តិ... កម្លាំងមាន ប្រកាន់ទិដ្ឋិ ខ្ញុំសីល ដែលមានការម្នាក់ដល់ខ្ញុំ
 សភាពធំ... កាស្រ័យ ខ្ញុំសេចក្តីប្រាថ្នា ហើយឲ្យបាន .. ប្រកាន់ទិដ្ឋិ

អហត្ថតារម្មណា សទ្ធា . . បត្តនា បរិច្ឆារម្មណាយ
សទ្ធាយ បត្តនាយ កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិ-
កស្ស ទុក្ខស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៩] អហត្ថតារម្មណា នឌោ អប្បមាណារម្ម-
ណស្ស នម្មស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
អនន្តរូបទិស្សយា បកក្ខន្ធបទិស្សយោ ។ បកក្ខន្ធប-
ទិស្សយា អហត្ថតារម្មណំ សទ្ធិ ឧបទិស្សយ
អប្បមាណារម្មណំ ណាធំ . . . មត្តំ . . . អភិវាធំ . . .
សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ អហត្ថតារម្មណំ សីលំ . . .
បន្តធំ ឧបទិស្សយ អប្បមាណារម្មណំ ណាធំ . . .
សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ អហត្ថតារម្មណា សទ្ធា . . .
បត្តនា អប្បមាណារម្មណាយ សទ្ធាយ បត្តនាយ
ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៦០] អប្បមាណារម្មណា នឌោ អប្បមាណារម្ម-
ណស្ស នម្មស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អា-
រម្មណ្ឌបទិស្សយា អនន្តរូបទិស្សយា បកក្ខន្ធបទិស្ស-
យោ ។ បកក្ខន្ធបទិស្សយា អប្បមាណារម្មណំ សទ្ធិ
ឧបទិស្សយ អប្បមាណារម្មណំ ណាធំ . . . មត្តំ . . .

សទ្ធា ដែលមានការម្នាក់ដល់ខ្ញុំសភាពធំ . . . សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យ
នៃសទ្ធា ដែលមានការម្នាក់តូចត្នា នៃសេចក្តីប្រាថ្នា កាយិកសុខ
និងកាយិកទុក្ខ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៥៩] ធម៌ ដែលមានការម្នាក់ដល់ខ្ញុំសភាពធំ ជាបច្ច័យ នៃ
ធម៌ ដែលមានការម្នាក់មានប្រមាណមិនបាន ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ
បានដល់អនន្តរូបទិស្សយ និងបកក្ខន្ធបទិស្សយ ។ បកក្ខន្ធបទិស្សយ គឺ
បុគ្គល អាស្រ័យ ខ្ញុំសទ្ធា ដែលមានការម្នាក់ដល់ខ្ញុំសភាពធំ ហើយ
ញ៉ាំងឈាន ដែលមានការម្នាក់មានប្រមាណមិនបាន . . . ញ៉ាំង
មត្ត . . . ញ៉ាំងអភិវាធំ . . . ញ៉ាំងសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង ខ្ញុំសីល
ដែលមានការម្នាក់ដល់ខ្ញុំសភាពធំ . . . អាស្រ័យ ខ្ញុំសេចក្តីប្រាថ្នា
ហើយញ៉ាំងឈាន ដែលមានការម្នាក់មានប្រមាណមិនបាន . . .
ញ៉ាំងសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង សទ្ធា ដែលមានការម្នាក់ដល់ខ្ញុំសភាពធំ
. . . សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា ដែលមានការម្នាក់មានប្រ-
មាណមិនបាន និងបញ្ញា ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៦០] ធម៌ ដែលមានការម្នាក់មានប្រមាណមិនបាន ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលមានការម្នាក់មានប្រមាណមិនបាន ដោយឧបទិស្ស-
យប្បច្ច័យ បានដល់ការម្នាក់បទិស្សយ អនន្តរូបទិស្សយ និង
បកក្ខន្ធបទិស្សយ ។ បកក្ខន្ធបទិស្សយ គឺ បុគ្គល អាស្រ័យ ខ្ញុំ
សទ្ធា ដែលមានការម្នាក់មានប្រមាណមិនបាន ហើយញ៉ាំងឈាន
ដែលមានការម្នាក់មានប្រមាណមិនបាន . . . ញ៉ាំងមត្ត . . .

អភិញ្ញំ . . . សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ អប្បមាណារម្មណំ
 សីលំ . . . បញ្ញំ ឧបទិស្សយ អប្បមាណារម្មណំ
 ណាមំ . . . មន្តំ . . . សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ អប្បមា-
 ណារម្មណា សទ្ធា . . . បញ្ញា អប្បមាណារម្ម-
 ណាយ សទ្ធាយ បញ្ញាយ ផលសមាបត្តិយា ឧប-
 ទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២០) អប្បមាណារម្មណោ ធម្មោ បរិវិជ្ជារម្ម-
 ណាស្ស ធម្មស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អា-
 រម្មណូបទិស្សយោ អនន្តរូបទិស្សយោ បកក្ខបទិស្ស-
 យោ ។ បកក្ខបទិស្សយោ អប្បមាណារម្មណំ សទ្ធិ
 ឧបទិស្សយ ឆានំ ទេតិ សីលំ សមាទិយតិ ឧបា-
 សថកម្មំ ករោតិ បរិវិជ្ជារម្មណំ លាភំ ឧប្បាទេតិ
 វិបស្សនំ . . . អភិញ្ញំ . . . សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ អប្ប-
 មាណារម្មណំ សីលំ . . . បញ្ញំ ឧបទិស្សយ ឆានំ
 ទេតិ . . . សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ អប្បមាណារម្មណា
 សទ្ធា . . . បញ្ញា បរិវិជ្ជារម្មណាយ សទ្ធាយ បញ្ញាយ
 កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិកស្ស ទុក្ខស្ស ឧប-
 ទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ញ្ញានំអភិញ្ញា . . . ញ្ញានំសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង នូវសីល ដែលមាន
 ការម្នាក់មានប្រមាណមិនបាន . . . កាស្រ័យ នូវបញ្ញា ហើយញ្ញានំ
 ណាម ដែលមានការម្នាក់មានប្រមាណមិនបាន . . . ញ្ញានំមគ្គ . . .
 ញ្ញានំសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង សទ្ធា ដែលមានការម្នាក់មានប្រមាណ
 មិនបាន . . . បញ្ញា ជាច្រើន នៃសទ្ធា ដែលមានការម្នាក់មានប្រ-
 មាណមិនបាន នៃបញ្ញា និងផលសមាបត្តិ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ចយេន ។

(២១) ធម៌ ដែលមានការម្នាក់មានប្រមាណមិនបាន ជាច្រើន
 នៃធម៌ ដែលមានការម្នាក់មានប្រមាណមិនបាន ដោយឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បានដល់
 ការម្នាក់ឧបទិស្សយ អនន្តរូបទិស្សយ និងបកក្ខបទិស្សយ ។ បកក្ខប-
 ទិស្សយ គឺ បុគ្គល កាស្រ័យ នូវសទ្ធា ដែលមានការម្នាក់មាន
 ប្រមាណមិនបាន ហើយឲ្យបាន សមាទានសីល ធ្វើនូវឧបាសថកម្ម
 ញ្ញានំណាម ដែលមានការម្នាក់មានប្រមាណមិនបាន ឲ្យកើតឡើង ញ្ញានំវិបស្សនា
 . . . ញ្ញានំអភិញ្ញា . . . ញ្ញានំសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង នូវសីល ដែល
 មានការម្នាក់មានប្រមាណមិនបាន . . . កាស្រ័យ នូវបញ្ញា ហើយឲ្យ
 បាន . . . ញ្ញានំសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង សទ្ធា ដែលមានការម្នាក់
 មានប្រមាណមិនបាន . . . បញ្ញា ជាច្រើន នៃសទ្ធា ដែលមាន
 ការម្នាក់មានប្រមាណមិនបាន នៃបញ្ញា កាយិកសុខ និងកាយិកទុក្ខ ដោយ
 ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន ។

[២២] អប្បមាណារម្មណោ ធម្មោ មហាគុតារម្មណាស្ស ធម្មស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចៈយេន ។ មច្ចុយោ អារម្មណ្យបទិស្សយោ អនន្តរូបទិស្សយោ មគកត្វបទិស្សយោ ។ មគកត្វបទិស្សយោ អប្បមាណារម្មណំ សន្ធិំ ឧបទិស្សយោ មហាគុតារម្មណំ ណាមំ ... វិបស្សនំ ... អភិញ្ញំ ... សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ អប្បមាណារម្មណំ សីលំ ... មញ្ញំ ឧបទិស្សយោ មហាគុតារម្មណំ ណាមំ ... វិបស្សនំ ... អភិញ្ញំ ... សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ អប្បមាណារម្មណោ សន្ធា ... មញ្ញោ មហាគុតារម្មណាយ សន្ធាយ មញ្ញាយ ឧបទិស្សយប្បច្ចៈយេន មច្ចុយោ ។

[២៣] បរិក្ខារម្មណោ ធម្មោ បរិក្ខារម្មណាស្ស ធម្មស្ស អាសវទប្បច្ចៈយេន មច្ចុយោ បុរិមា បុរិមា បរិក្ខារម្មណោ ខន្ធា មច្ចិមាមំ មច្ចិមាមំ បរិក្ខារម្មណាមំ ខន្ធាមំ អាសវទប្បច្ចៈយេន មច្ចុយោ ។

[២៤] បរិក្ខារម្មណោ ធម្មោ អប្បមាណារម្មណាស្ស ធម្មស្ស អាសវទប្បច្ចៈយេន មច្ចុយោ បរិក្ខារម្មណំ អនុលោមំ គោត្រភុស្ស អនុលោមំ គោតាទស្ស អាសវទប្បច្ចៈយេន មច្ចុយោ ។

[២២] ធម៌ ដែលមានការម្នាក់មានប្រមាណមិនបាន ជា ជាច្រើន ខែធម៌ ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាពធំ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ចៈយោ បានដល់ការម្នាក់ឧបទិស្សយោ អនន្តរូបទិស្សយោ និងមគកត្វបទិស្សយោ ។ មគកត្វបទិស្សយោ គឺ បុគ្គល អាស្រ័យ នូវសន្តា ដែលមានការម្នាក់មានប្រមាណមិនបាន ហើយញ្ញាវិស័យ ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាពធំ ... ញ្ញាវិស័យសន្តា ... ញ្ញាវិស័យអភិញ្ញា ... ញ្ញាវិស័យសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង នូវសីល ដែលដែលមានការម្នាក់មានប្រមាណមិនបាន... អាស្រ័យ នូវបញ្ញា ហើយញ្ញាវិស័យ ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាពធំ... ញ្ញាវិស័យសន្តា ... ញ្ញាវិស័យអភិញ្ញា ... ញ្ញាវិស័យសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង សន្តា ដែលមានការម្នាក់មានប្រមាណមិនបាន... បញ្ញា ជាច្រើន ខែសន្តា ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាពធំ និងបញ្ញា ដោយឧបទិស្សយប្បច្ចៈយោ ។

[២៣] ធម៌ ដែលមានការម្នាក់តូចត្នោ ជាច្រើន ខែធម៌ ដែលមានការម្នាក់តូចត្នោ ដោយការសវនប្បច្ចៈយោ គឺ បុគ្គល មុនៗ ដែលមានការម្នាក់តូចត្នោ ជាច្រើន ខែតូចត្នោ ក្រោយ ។ ដែលមានការម្នាក់តូចត្នោ ដោយការសវនប្បច្ចៈយោ ។

[២៤] ធម៌ ដែលមានការម្នាក់តូចត្នោ ជាច្រើន ខែធម៌ ដែលមានការម្នាក់មានប្រមាណមិនបាន ដោយការសវនប្បច្ចៈយោ គឺ អនុលោម ដែលមានការម្នាក់តូចត្នោ (ជាច្រើន) ខែគោត្រភុស្ស អនុលោម ជាច្រើន ខែគោត្រភុស្ស ដោយការសវនប្បច្ចៈយោ ។

[២៥] មហាត្ថតារម្មណោ ធម្មោ មហាត្ថតារម្មណស្ស
 ធម្មស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា
 មហាត្ថតារម្មណា ទន្ធា បច្ឆិមាធំ បច្ឆិមាធំ មហាត្ថតា-
 រម្មណាធំ ទន្ធាធំ អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៦] មហាត្ថតារម្មណោ ធម្មោ អប្បមាណា-
 រម្មណស្ស ធម្មស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 មហាត្ថតារម្មណំ អនុលាមំ តោត្រកុស្ស អនុលាមំ
 កេតានស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៧] អប្បមាណារម្មណោ ធម្មោ អប្បមាណា-
 រម្មណស្ស ធម្មស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិ-
 មា បុរិមា អប្បមាណារម្មណា ទន្ធា បច្ឆិមាធំ បច្ឆិ-
 មាធំ អប្បមាណារម្មណាធំ ទន្ធាធំ អាសេវនប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ តោត្រកុ មត្តស្ស កេតានំ មត្តស្ស
 អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៨] បរិត្តារម្មណោ ធម្មោ បរិត្តារម្មណស្ស
 ធម្មស្ស កក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា នាទា-
 ទណិកា ។ សហជាតា បរិត្តារម្មណា ចេតនា
 សម្បយុត្តកានំ ទន្ធាធំ កក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៥] ធម៌ ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាពធំ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ ភ្នក
 ទន្ធា ។ ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យ នៃភ្នកទន្ធា
 ក្រោយ ។ ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាពធំ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ។

[២៦] ធម៌ ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យ នៃ
 ធម៌ ដែលមានការម្នាក់មានប្រមាណមិនបាន ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ
 អនុលាម ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាពធំ (ជាបច្ច័យ) នៃតាត្រ-
 កូ អនុលាម ជាបច្ច័យ នៃកេតនៈ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ។

[២៧] ធម៌ ដែលមានការម្នាក់មានប្រមាណមិនបាន ជាបច្ច័យ នៃ
 ធម៌ ដែលមានការម្នាក់មានប្រមាណមិនបាន ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ
 ភ្នកទន្ធា មុន ។ ដែលមានការម្នាក់មានប្រមាណមិនបាន ជាបច្ច័យ នៃភ្នក
 ទន្ធាក្រោយ ។ ដែលមានការម្នាក់មានប្រមាណមិនបាន ដោយអាសេ-
 វនប្បច្ច័យ តោត្រកូ (ជាបច្ច័យ) នៃមត្ត កេតនៈ ជាបច្ច័យ នៃមត្ត
 ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ។

[២៨] ធម៌ ដែលមានការម្នាក់តូចត្នា ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលមានការម្នាក់តូចត្នា ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត
 និរតនាទណិកៈ ។ សហជាត គឺ ចេតនា ដែលមានការម្នាក់
 តូចត្នា ជាបច្ច័យ នៃភ្នកសម្បយុត្តកក្ក ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

នាពាទណិកា បរិក្ខារមូលក្ខណៈ ចេតនា វិចារកាន់
បរិក្ខារមូលក្ខណៈ ទទ្ធានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៦៩) មហាត្ថតារមូលក្ខណៈ ឆន្ទោ មហាត្ថតារមូ-
លក្ខណៈ ឆន្ទស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា
នាពាទណិកា ។ សហជាតា មហាត្ថតារមូលក្ខណៈ
ចេតនា សម្បយុត្តកាន់ ទទ្ធានំ កម្មប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។ នាពាទណិកា មហាត្ថតារមូលក្ខណៈ ចេត-
នា វិចារកាន់ មហាត្ថតារមូលក្ខណៈ ទទ្ធានំ កម្មប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ ។

(៧០) មហាត្ថតារមូលក្ខណៈ ឆន្ទោ បរិក្ខារមូលក្ខណៈ
ឆន្ទស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ នាពាទណិកា
មហាត្ថតារមូលក្ខណៈ ចេតនា វិចារកាន់ បរិក្ខារមូលក្ខណៈ
ទទ្ធានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៧១) អប្បមាណារមូលក្ខណៈ ឆន្ទោ អប្បមាណារមូ-
លក្ខណៈ ឆន្ទស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា
នាពាទណិកា ។ សហជាតា អប្បមាណារមូលក្ខណៈ ចេត-
នា សម្បយុត្តកាន់ ទទ្ធានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ឯនាពាទណិកៈ គឺ ចេតនា ដែលមានការម្នាក់តូចគ្នា ជាបច្ច័យ
នៃភូតវិបាកក្នុង ដែលមានការម្នាក់តូចគ្នា ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

(៦៩) ធម៌ ដែលមានការម្នាក់ដល់ខ្លួនសភាពនំ ជាបច្ច័យ នៃ
ធម៌ ដែលមានការម្នាក់ដល់ខ្លួនសភាពនំ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់
សហជាត ខិន្ននាពាទណិកៈ ។ សហជាត គឺ ចេតនា ដែលមាន
ការម្នាក់ដល់ខ្លួនសភាពនំ ជាបច្ច័យ នៃភូតសម្បយុត្តកក្នុង ដោយ
កម្មប្បច្ច័យ ។ ឯនាពាទណិកៈ គឺ ចេតនា ដែលមានការម្នាក់ដល់
ខ្លួនសភាពនំ ជាបច្ច័យ នៃភូតវិបាកក្នុង ដែលមានការម្នាក់ដល់ខ្លួន
សភាពនំ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

(៧០) ធម៌ ដែលមានការម្នាក់ដល់ខ្លួនសភាពនំ ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលមានការម្នាក់តូចគ្នា ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់នាពា-
ទណិកៈ គឺ ចេតនា ដែលមានការម្នាក់ដល់ខ្លួនសភាពនំ ជាបច្ច័យ
នៃភូតវិបាកក្នុង ដែលមានការម្នាក់តូចគ្នា ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

(៧១) ធម៌ ដែលមានការម្នាក់ មានប្រមាណមិនបាន
ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានការម្នាក់ មានប្រមាណមិនបាន
ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត ខិន្ននាពាទណិកៈ ។
សហជាត គឺ ចេតនា ដែលមានការម្នាក់មានប្រមាណមិន
បាន ជាបច្ច័យ នៃភូតសម្បយុត្តកក្នុង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

អាហារ ត្រីណិ ឥន្ទ្រិយ ឈាន មេត្ត សម្បយុត្ត
អត្តិយា ត្រីណិ ឧត្តិយា ឈរ វិភតេ ឈរ អវិភតេ
ត្រីណិ ។ ឯវំ កណោតត្វំ ។

អនុលោម ។

[៧៥] បរិក្ខារម្មណៈ ឆន្ទ្រា មហាគ្គតារម្មណៈស្ស
ធម្មស្ស ការម្មណៈប្បច្ច្រយេន បច្ច្រយោ សហជាតប្ប-
ច្ច្រយេន បច្ច្រយោ ឧបនិស្សយប្បច្ច្រយេន បច្ច្រយោ
កម្មប្បច្ច្រយេន បច្ច្រយោ ។

[៧៦] បរិក្ខារម្មណៈ ឆន្ទ្រា មហាគ្គតារម្មណៈស្ស
ធម្មស្ស ការម្មណៈប្បច្ច្រយេន បច្ច្រយោ ឧបនិស្សយ-
ប្បច្ច្រយេន បច្ច្រយោ ។

[៧៧] បរិក្ខារម្មណៈ ឆន្ទ្រា មហាគ្គតារម្មណៈស្ស
ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ច្រយេន បច្ច្រយោ ។

[៧៨] មហាគ្គតារម្មណៈ ឆន្ទ្រា មហាគ្គតារម្ម-
ណៈស្ស ធម្មស្ស ការម្មណៈប្បច្ច្រយេន បច្ច្រយោ
សហជាតប្បច្ច្រយេន បច្ច្រយោ ឧបនិស្សយប្បច្ច្រយេន
បច្ច្រយោ ។

ក្នុងអាហារប្បច្ច្រយេន មានវារៈ ៣ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច្រយេន ឈានប្បច្ច្រយេន
មត្តប្បច្ច្រយេន សម្បយុត្តប្បច្ច្រយេន និងអត្តប្បច្ច្រយេន មានវារៈ ៣ ក្នុងអត្តិ-
ប្បច្ច្រយេន មានវារៈ ៨ ក្នុងវិភតប្បច្ច្រយេន មានវារៈ ៨ ក្នុងអវិភតប្បច្ច្រយេន
មានវារៈ ៣ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់អនុលោម ។

[៧៩] ធម៌ ដែលមានការម្មណៈតូចគ្នា ជាបច្ច្រយេន នៃធម៌ ដែល
មានការម្មណៈតូចគ្នា ដោយការម្មណៈប្បច្ច្រយេន ជាបច្ច្រយេន ដោយសហ-
ជាតប្បច្ច្រយេន ជាបច្ច្រយេន ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច្រយេន ជាបច្ច្រយេន ដោយ
កម្មប្បច្ច្រយេន ។

[៨០] ធម៌ ដែលមានការម្មណៈតូចគ្នា ជាបច្ច្រយេន នៃធម៌ ដែល
មានការម្មណៈដល់នូវសភាពធំ ដោយការម្មណៈប្បច្ច្រយេន ជាបច្ច្រយេន ដោយ
ឧបនិស្សយប្បច្ច្រយេន ។

[៨១] ធម៌ ដែលមានការម្មណៈតូចគ្នា ជាបច្ច្រយេន នៃធម៌ ដែល
មានការម្មណៈមានប្រមាណមិនបាន ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច្រយេន ។

[៨២] ធម៌ ដែលមានការម្មណៈដល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច្រយេន នៃ
ធម៌ ដែលមានការម្មណៈដល់នូវសភាពធំ ដោយការម្មណៈប្បច្ច្រយេន ជា
បច្ច្រយេន ដោយសហជាតប្បច្ច្រយេន ជាបច្ច្រយេន ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច្រយេន ។

(៧៩) មហាគុតារម្មណោ ធម្មោ បរិត្តារម្មណស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយ- ប្បច្ចយេន បច្ចយោ កក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៨០) មហាគុតារម្មណោ ធម្មោ អប្បមាណារម្ម- ណស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៨១) អប្បមាណារម្មណោ ធម្មោ អប្បមាណា- រម្មណស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៨២) អប្បមាណារម្មណោ ធម្មោ បរិត្តារម្ម- ណស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧប- និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ កក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៨៣) អប្បមាណារម្មណោ ធម្មោ មហាគុតា- រម្មណស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៨៤) នហេតុយា នវ នអារម្មណេ នវ នអធិបតិយា នវ នអនន្តរេ នវ នសមនន្តរេ នវ នសហជាតេ នវ នអត្តាមតោ នវ

(៧៩) ធម៌ ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាពគំ ជាបច្ច័យ នៃ ធម៌ ដែលមានការម្នាក់តូចន្តា ដោយការម្នាក់ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកក្កប្បច្ច័យ ។

(៨០) ធម៌ ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាពគំ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានការម្នាក់មានប្រមាណមិនបាន ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(៨១) ធម៌ ដែលមានការម្នាក់មានប្រមាណមិនបាន ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានការម្នាក់មានប្រមាណមិនបាន ដោយការម្នាក់- ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧប- និស្សយប្បច្ច័យ ។

(៨២) ធម៌ ដែលមានការម្នាក់មានប្រមាណមិនបាន ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានការម្នាក់តូចន្តា ដោយការម្នាក់ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកក្កប្បច្ច័យ ។

(៨៣) ធម៌ ដែលមានការម្នាក់មានប្រមាណមិនបាន ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានការម្នាក់ដល់នូវសភាពគំ ដោយការម្នាក់ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(៨៤) ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនការម្នាក់ប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនស- ហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអត្តាមតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអត្តាមតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩

និស្សយេ នវ នឧបនិស្សយេ សត្ត នបុរេជានេ
 នវ នបច្ឆាជានេ នវ នអាសវនេ នវ ។ សង្ខតំ ។
 នមក្កេ នវ នសម្បយុត្តេ នវ នវិប្បយុត្តេ នវ
 នោអត្ថិយា នវ នោនត្ថិយា នវ នោវិគតេ នវ
 នោអវិគតេ នវ ។ ឯវំ គណេតង្គំ ។

ចូន្និយំ ។

[៨៥] ហេតុប្បដ្ឋយា នអាម្ពណេ តីណិ ...
 នអធិបតិយា នអនន្តរេ នសមនន្តរេ នឧបនិស្សយេ
 នបុរេជានេ នបច្ឆាជានេ នអាសវនេ តីណិ ។
 សង្ខតំ ។ នមក្កេ នវិប្បយុត្តេ នោនត្ថិយា នោ-
 វិគតេ តីណិ ។ ឯវំ គណេតង្គំ ។

អនុលាមប្បច្ចន្និយំ ។

[៨៦] នហេតុប្បដ្ឋយា អាម្ពណេ សត្ត ...
 អធិបតិយា សត្ត អនន្តរេ នវ សមនន្តរេ នវ សហ-
 ជានេ តីណិ អញ្ញាមុញ្ញេ តីណិ និស្សយេ តីណិ

ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានព័រៈ
 ៧ ក្នុងនបុរេជានប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងនបច្ឆាជានប្បដ្ឋយ មាន
 ព័រៈ ៧ ក្នុងនអាសវនប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៧ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។
 ក្នុងនមក្កប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៧
 ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងនោអត្ថិប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៧
 ក្នុងនោនត្ថិប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងនោវិគតប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៧ ក្នុង
 នោអវិគតប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៧ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ ច្បងិយៈ ។

[៨៥] ក្នុងនអាម្ពណប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
 ... ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ នអនន្តរេប្បដ្ឋយ នសមនន្តរេប្បដ្ឋយ នឧប-
 និស្សយប្បដ្ឋយ នបុរេជានប្បដ្ឋយ នបច្ឆាជានប្បដ្ឋយ ននិស្សយ-
 នប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៣ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។ ក្នុងនមក្កប្បដ្ឋយ
 នវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ នោអត្ថិប្បដ្ឋយ នោនត្ថិប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៣ ។
 បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ អនុលាមប្បច្ចន្និយៈ ។

[៨៦] ក្នុងនអាម្ពណប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៧ ព្រោះនេះហេតុប្បដ្ឋយ
 ... ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងនអនន្តរេប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៧
 ក្នុងនសមនន្តរេប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងនសហជានប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៣
 ក្នុងនញ្ញាមុញ្ញេប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៣ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៣
 ។ ឬ ឬ ឬ

អធិប្បវេណី អនុលោមន្តិកប្បដ្ឋាន

ឧបនិស្សយេ នវំ អនុលោមន្តិកេ បទ្បា កេត្តេ បទ្បា
 វិបាកេ ភីណិ ។ សង្ខត្តំ ។ សម្បយុត្តេ ភីណិ
 អត្ថិយា ភីណិ ឧត្ថិយា នវំ វិគតេ នវំ អវិគតេ
 ភីណិ ។ ឯវំ កាលោតត្ថំ ។

បច្ចុដ្ឋិយានុលោមំ ។

បរិក្ខារឧបាស្ថិកំ វេរសមំ ខិដ្ឋិវំ

អធិប្បវេណី អនុលោមន្តិកប្បដ្ឋាន

ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋាយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងការសវនប្បដ្ឋាយ មានព័រៈ ៥
 ក្នុងកម្មប្បដ្ឋាយ មានព័រៈ ៥ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋាយ មានព័រៈ ៣ ។ សេចក្តី
 បំប្រែង ។ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋាយ មានព័រៈ ៣ ក្នុងអត្ថប្បដ្ឋាយ
 មានព័រៈ ៣ ក្នុងឧត្ថប្បដ្ឋាយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងវិគតប្បដ្ឋាយ មាន
 ព័រៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋាយ មានព័រៈ ៣ ។ ចន្លឹក គប្បីរាប់
 យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ បច្ចុដ្ឋិយានុលោម ។

ចប់ បរិក្ខារឧបាស្ថិកា ទី ១៣

ហ៊ីនត្តិក៍

បដិបូរិយោ

[៨៧] ហ៊ីន ធម្មំ បដិច្ច ហ៊ីនោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ហ៊ីនំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តេយា ខន្ធា ទេ ខន្ធោ បដិច្ច ទេ ខន្ធា ។ ហ៊ីនំ ធម្មំ បដិច្ច មជ្ឈិមោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ហ៊ីនោ ខន្ធោ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ ហ៊ីនំ ធម្មំ បដិច្ច ហ៊ីនោ ច មជ្ឈិមោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា ហ៊ីនំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តេយា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានក្ស រូបំ ទេ ខន្ធោ ... ។

[៨៨] មជ្ឈិមំ ធម្មំ បដិច្ច មជ្ឈិមោ ធម្មោ ... មជ្ឈិមំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តេយា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានក្ស រូបំ ទេ ខន្ធោ ... បដិសន្ធិក្កុណោ ខន្ធោ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុំ បដិច្ច ខន្ធា ឯកំ មហាក្ខតំ ... មហាក្ខតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កាដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។

[៨៩] បណ្ឌិតំ ធម្មំ បដិច្ច បណ្ឌិតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តិណិ ។

ហ៊ីនត្តិក៍

បដិបូរិយោ

[៨៧] ធមិ ថោកាប អាស្រ័យ ខ្យវធមិ ថោកាប ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធភ អាស្រ័យ ខ្យវ ខន្ធទ ដ៏ថោកាប ខន្ធល អាស្រ័យ ខ្យវខន្ធល ។ ធមិ កណ្តាល អាស្រ័យ ខ្យវធមិ ថោកាប ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានប្រ អាស្រ័យ ខ្យវក្នុងខន្ធ ថោកាប ។ ធមិ ថោកាបក្តី ធមិ ជាតណ្ហាលក្តី អាស្រ័យ ខ្យវធមិ ថោកាប ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធភក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានប្រក្តី អាស្រ័យ ខ្យវខន្ធទ ដ៏ថោកាប ខ្យវខន្ធល ... ។

[៨៨] ធមិ ជាតណ្ហាល អាស្រ័យ ខ្យវធមិ ជាតណ្ហាល ... គឺ ខន្ធភក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានប្រក្តី អាស្រ័យ ខ្យវខន្ធទ ជាតណ្ហាល ខ្យវខន្ធល ... វត្ថុ អាស្រ័យ ខ្យវក្នុងខន្ធ ក្នុងខណៈ នៃបដិសន្ធិ ក្នុងខន្ធ អាស្រ័យ ខ្យវវត្ថុ ខ្យវមហាក្ខតទ ... ចិត្តសមុដ្ឋានប្រ កដត្តាប្រ និងឧបាទារូប អាស្រ័យ ខ្យវក្នុងមហាក្ខត ។

[៨៩] ធមិ ជាន់ខ្ពស់ អាស្រ័យ ខ្យវធមិ ជាន់ខ្ពស់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

[៧០] មជ្ឈិមត្វា បណ្ឌិតត្វា ធម្មំ បដិច្ច មជ្ឈិម-

មោ ធម្មោ . . . មោតុប្បច្ចយា បណ្ឌិតេ ខន្ធ ច
មហាគូតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[៧១] ហីនត្វា មជ្ឈិមត្វា ធម្មំ បដិច្ច មជ្ឈិមោ

ធម្មោ . . . មោតុប្បច្ចយា ហីនេ ខន្ធ ច មហា-
គូតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ ហីនត្ថិតំ
សង្កលិដ្ឋត្ថិតសនិសំ វិត្តាវេតតំ ។ បរិមុណ្ឌំ ។

ហីនត្ថិតំ បុរុសមំ និដ្ឋិតំ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

[៧០] ធមិ ជាគណ្ណាល ភាស្រ័យ ខ្ញុំធមិ ជាគណ្ណាលផង
ខ្ញុំធមិ ជាខ្ញុំស្រីផង . . . ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានប្រ
ភាស្រ័យ ខ្ញុំភ្នែកខន្ធ ជាខ្ញុំស្រីផង ខ្ញុំភ្នែកមហាគូតផង ។

[៧១] ធមិ ជាគណ្ណាល ភាស្រ័យ ខ្ញុំធមិ ថោកទាបផង
ខ្ញុំធមិ ជាគណ្ណាលផង . . . ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានប្រ
ភាស្រ័យ ខ្ញុំភ្នែកខន្ធ ថោកទាបផង ខ្ញុំភ្នែកមហាគូតផង ។ ហីនត្ថិតៈ
បណ្ឌិត គប្បិវិទូភិស្តាវ ប្រវេហលនីសន្តិលិដ្ឋត្ថិតៈផងចុះ ។ ចប់
ហិច្ចណិ ។

ចប់ ហីនត្ថិតៈទី ៤២ ។

មិច្ឆត្តិកំ

បដិច្ចវិវា

(៧២) មិច្ឆត្តនិយតំ ធម្មំ បដិច្ច មិច្ឆត្តនិយតោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា មិច្ឆត្តនិយតំ ឯកំ
 ទន្ធំ បដិច្ច តយោ ទន្ធា ទេ ទន្ធទ... ។ មិច្ឆត្ត-
 និយតំ ធម្មំ បដិច្ច អនិយតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុ-
 ប្បច្ចយា មិច្ឆត្តនិយតោ ទន្ធទ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ
 រូបំ ។ មិច្ឆត្តនិយតំ ធម្មំ បដិច្ច មិច្ឆត្តនិយតោ ច
 អនិយតោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បច្ចយា មិច្ឆត្ត-
 និយតំ ឯកំ ទន្ធំ បដិច្ច តយោ ទន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋា-
 នញ្ច រូបំ ទេ ទន្ធទ... ។

(៧៣) សម្មត្តនិយតំ ធម្មំ បដិច្ច សម្មត្តនិយតោ
 ធម្មោ... ហេតុប្បច្ចយា តិណំ ។

(៧៤) អនិយតំ ធម្មំ បដិច្ច អនិយតោ
 ធម្មោ... ហេតុប្បច្ចយា អនិយតំ ឯកំ ទន្ធំ
 បដិច្ច តយោ ទន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទេ
 ទន្ធទ... បដិសន្ធិត្តណោ អនិយតំ ឯកំ ទន្ធំ
 បដិច្ច តយោ ទន្ធា កដត្តា ច រូបំ ទេ ទន្ធទ...

មិច្ឆត្តិកំ

បដិច្ចវិវា

(៧២) ធមិ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង អាស្រ័យ នូវធមិ
 ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ
 ខន្ធ ៣ អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង នូវខន្ធ
 ២ ... ។ ធមិ មិនទៀង អាស្រ័យ នូវធមិ ដែលមានសភាពខុស
 នឹងទៀង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
 អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ។ ធមិ ដែល
 មានសភាពខុសនឹងទៀងក្តី ធមិ មិនទៀងក្តី អាស្រ័យ នូវធមិ
 ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
 គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ដែលមានសភាព
 ខុសនឹងទៀង នូវខន្ធ ២ ... ។

(៧៣) ធមិ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង អាស្រ័យ នូវធមិ
 ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង... ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ មានករៈ ៣ ។

(៧៤) ធមិ ដែលមិនទៀង អាស្រ័យ នូវធមិ ដែលមិនទៀង
 ... ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ
 នូវខន្ធ ១ ដែលមិនទៀង នូវខន្ធ ២... ខន្ធ ៣ ក្តី កដត្តារូបក្តី
 អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ដែលមិនទៀង គួងរណៈនៃបដិសន្ធិ នូវខន្ធ ២...

ខន្ធ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុ បដិច្ច ខន្ធ ឯកំ មហាក្ខតំ
បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា ទ្វេ មហាក្ខតេ បដិច្ច
ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។

(៧៥) មិច្ឆត្ថនិយតកា អនិយតកា ធម្មំ បដិច្ច
អនិយតោ ធម្មោ ... ហេតុប្បច្ចយា មិច្ឆត្ថនិយតេ
ខន្ធ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

(៧៦) សម្មត្ថនិយតកា អនិយតកា ធម្មំ បដិច្ច
អនិយតោ ធម្មោ ... ហេតុប្បច្ចយា សម្មត្ថនិយតេ
ខន្ធ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

(៧៧) មិច្ឆត្ថនិយតំ ធម្មំ បដិច្ច មិច្ឆត្ថនិយតោ
ធម្មោ ... អារម្មណប្បច្ចយា មិច្ឆត្ថនិយតំ ឯកំ ខន្ធ
បដិច្ច តយោ ខន្ធ ទ្វេ ខន្ធ ... ។

(៧៨) សម្មត្ថនិយតំ ធម្មំ បដិច្ច សម្មត្ថនិយតោ
ធម្មោ ... អារម្មណប្បច្ចយា សម្មត្ថនិយតំ ឯកំ ខន្ធ
បដិច្ច តយោ ខន្ធ ទ្វេ ខន្ធ ... ។

វត្ថុ អាស្រ័យ ខ្យវត្តកខន្ធ ភូកខន្ធ អាស្រ័យ ខ្យវត្ថុ មហាក្ខតា
អាស្រ័យ ខ្យមហាក្ខត ១ ចិត្តសមុដ្ឋានុប្រ កដត្តាប្រ និងខន្ធចារុប
អាស្រ័យ ខ្យមហាក្ខត ២ ។

(៧៩) ធម៌ ដែលមិនទៀង អាស្រ័យ ខ្យធម៌ ដែលមានសភាព
ខុសនឹងទៀងផង ដែលមិនទៀងផង ... ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ
ចិត្តសមុដ្ឋានុប្រ អាស្រ័យ ខ្យវត្តកខន្ធ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង
ផង ភូកមហាក្ខតផង ។

(៨០) ធម៌ ដែលមិនទៀង អាស្រ័យ ខ្យធម៌ ដែលមានសភាព
ត្រូវនឹងទៀងផង ដែលមិនទៀងផង ... ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ
ចិត្តសមុដ្ឋានុប្រ អាស្រ័យ ខ្យវត្តកខន្ធ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង
ផង ភូកមហាក្ខតផង ។

(៨១) ធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង អាស្រ័យ ខ្យធម៌
ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ... ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធចារុប
អាស្រ័យ ខ្យខន្ធ ១ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ខ្យខន្ធ ២ ... ។

(៨២) ធម៌ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង អាស្រ័យ ខ្យធម៌
ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ... ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធចារុប
អាស្រ័យ ខ្យខន្ធ ១ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ខ្យខន្ធ ២ ... ។

[៨៨] អធិយតំ ធម្មំ បដិច្ច អធិយតោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ អារម្មណប្បច្ចយា អធិយតំ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច
 តយោ ទន្ធា ទ្វេ ទន្ធទ្វេ ... បដិសន្ធិត្តុណា អធិ-
 យតំ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច តយោ ទន្ធា ទ្វេ ទន្ធទ្វេ ...
 វត្ថុំ បដិច្ច ទន្ធា ។ សទ្ធវេ បច្ចយា ឥមិទា ការ-
 ណោន វិជ្ជាវេទនា ។ សន្ធិត្ថំ ។

[១០០] ហេតុយា នវ អារម្មណ តីណិ អធិ-
 បតិយា នវ អនន្តរេ តីណិ សមនន្តរេ តីណិ សហ-
 ជារត នវ អក្ខមរោ តីណិ ជិស្សយេ នវ ឧប-
 ជិស្សយេ តីណិ បុរេជារត តីណិ អាសវេន តីណិ
 កន្មេ នវ វិចារតេ ឯកំ អាហារេ នវ ឥន្ទ្រិយេ នវ
 ឈារេ នវ មត្តេ នវ សម្បយុត្តេ តីណិ វិប្បយុត្តេ
 នវ អត្ថយា នវ ធម្មយា តីណិ វិគតេ តីណិ អវិគតេ
 នវ ។ ឯវ គណេតតំ ។

[៨៨] ធមិ ដែលមិនទៀង អាស្រ័យ ទ្រព្យមិ ដែលមិនទៀង
 រើបកើតឡើង ព្រោះការម្មណប្បច្ចយ គឺ ទន្ធិ ពា អាស្រ័យ ទ្រព្យទន្ធិ ទ
 ដែលមិនទៀង ទ្រព្យទន្ធិ ២ ... ទន្ធិ ពា អាស្រ័យ ទ្រព្យទន្ធិ ១ ដែល
 មិនទៀង ក្នុងទណៈនៃបដិសន្ធិ ទ្រព្យទន្ធិ ២ ... ពួកទន្ធិ អាស្រ័យ
 ទ្រព្យ ។ បច្ច័យទាំងអស់ បណ្ឌិត គប្បីឱ្យពិស្តារ កាមៈបាតុនេះ
 ផងចុះ ។ សេចក្តីប្រែប្រួល ។

[១០០] ក្នុងហេតុប្បច្ចយ មានពីរៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ចយ មាន
 ពីរៈ ពា ក្នុងអធិបតិប្បច្ចយ មានពីរៈ ៧ ក្នុងអនន្តរាប្បច្ចយ មានពីរៈ
 ពា ក្នុងសមនន្តរាប្បច្ចយ មានពីរៈ ពា ក្នុងសហជារតប្បច្ចយ មានពីរៈ
 ៧ ក្នុងអក្ខមរាប្បច្ចយ មានពីរៈ ពា ក្នុងជិស្សយាប្បច្ចយ មានពីរៈ ៧
 ក្នុងឧបជិស្សយាប្បច្ចយ មានពីរៈ ពា ក្នុងបុរេជារតប្បច្ចយ មានពីរៈ ពា
 ក្នុងអាសវេនប្បច្ចយ មានពីរៈ ពា ក្នុងកន្មប្បច្ចយ មានពីរៈ ៧ ក្នុង
 វិចារតប្បច្ចយ មានពីរៈ ១ ក្នុងអាហារប្បច្ចយ មានពីរៈ ៧ ក្នុងឥន្ទ្រិយ-
 ប្បច្ចយ មានពីរៈ ៧ ក្នុងឈារប្បច្ចយ មានពីរៈ ៧ ក្នុងមត្តប្បច្ចយ
 មានពីរៈ ៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ចយ មានពីរៈ ពា ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ចយ
 មានពីរៈ ៧ ក្នុងអត្ថប្បច្ចយ មានពីរៈ ៧ ក្នុងធម្មប្បច្ចយ មានពីរៈ ពា
 ក្នុងវិគតប្បច្ចយ មានពីរៈ ពា ក្នុងអវិគតប្បច្ចយ មានពីរៈ ៧ ។ បណ្ឌិត
 គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

(១០១) អនិយតំ ធម្មំ បដិច្ច អនិយតោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ អនិយតំ ឯកំ
 ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានកា រូបំ ទេ
 ខន្ធេ ... អហេតុកប្បជិសន្តិក្ខណោ ឯកំ មហា-
 ភូតំ បដិច្ច តាហាំ ... អាហាំ ... ឧត្ត ... អសញ្ញ-
 សត្តានំ ... វិចិត្តិញ្ញាសហតតោ ឧទ្ធចូសហតតោ
 ខន្ធេ បដិច្ច វិចិត្តិញ្ញាសហតតោ ឧទ្ធចូសហតតោ
 មោហោ ។

(១០២) មិច្ឆត្ថនិយតំ ធម្មំ បដិច្ច អនិយតោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអារម្មណប្បច្ចយា មិច្ឆត្ថនិយតេ
 ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ សម្ពិវាទំ ។

(១០៣) មិច្ឆត្ថនិយតំ ធម្មំ បដិច្ច មិច្ឆត្ថនិយ-
 តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអធិបតិប្បច្ចយា មិច្ឆត្ថនិយតេ
 ខន្ធេ បដិច្ច មិច្ឆត្ថនិយតា អធិបតិ ។

(១០៤) សម្មត្ថនិយតំ ធម្មំ បដិច្ច សម្មត្ថនិយ-
 តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអធិបតិប្បច្ចយា សម្មត្ថនិយ-
 តេ ខន្ធេ បដិច្ច សម្មត្ថនិយតា អធិបតិ ។

(១០១) ធម៌ ដែលមិនទៀង កាស្រីយ ទ្រព្យធម៌ ដែលមិនទៀង
 រើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធភ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី
 កាស្រីយ ទ្រព្យអហេតុកក្នុង ១ ដែលមិនទៀង ទ្រព្យ ២ ... តាហាំ
 កាស្រីយ ទ្រព្យហេតុក ១ ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បជិសន្តិ ... អាហារ
 ... ឧត្ត ... របស់ភ្នាក់អសញ្ញាសត្វ ... មោហា ដែលច្រឡំដោយ
 វិចិត្តិញ្ញា ច្រឡំដោយឧទ្ធចូ កាស្រីយ ទ្រព្យទាំងឡាយ ដែលច្រឡំ
 ដោយវិចិត្តិញ្ញា ច្រឡំដោយឧទ្ធចូ ។

(១០២) ធម៌ ដែលមិនទៀង កាស្រីយ ទ្រព្យធម៌ ដែលមាន
 សភាពខុសនឹងទៀង រើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កាស្រីយ ទ្រព្យកខន្ធ ដែលមានសភាពខុសនឹង
 ទៀង ។ សេចក្តីចម្រើន ។

(១០៣) ធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង កាស្រីយ ទ្រព្យធម៌
 ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង រើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ
 គឺ អធិបតិធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង កាស្រីយ ទ្រព្យក
 ខន្ធ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ។

(១០៤) ធម៌ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង កាស្រីយ ទ្រព្យធម៌
 ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង រើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ
 គឺ អធិបតិធម៌ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង កាស្រីយ ទ្រព្យកខន្ធ
 ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ។

បំណង បដិច្ចកាល

[១០៥] អធិយតំ ធម្មំ បដិច្ច អធិយតោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតិប្បច្ចយា អធិយតំ ឯកំ ទន្ធិ
 បដិច្ច តយោ ទន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានោ រូបំ ទេ ទន្ធា
 ... បដិសន្ធិត្តលោ ទន្ធា បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុ បដិច្ច
 ទន្ធា ឯកំ មហាក្ខតំ ... ។ សន្ធិត្ថំ ។ អសញ្ញា-
 សត្តានំ ។ បេ ។

[១០៦] មិច្ឆត្ថនិយតំ ធម្មំ បដិច្ច អធិយតោ
 ធម្មោ ... នអនន្តរាប្បច្ចយា ។ សន្ធិត្ថំ ។ សត្វានិ
 បច្ចយានិ វិន្ទានេត្តានិ ។

[១០៧] នបេតុយា ឯកំ នអនន្តរេ បញ្ច
 នអធិបតិយា តីណិ នអនន្តរេ បញ្ច នសមន្តរេ
 បញ្ច នអញ្ញាមញ្ញោ បញ្ច នឧបទិស្សយេ បញ្ច នចុ-
 រោរោត ធម្មំ នបច្ឆាជានេត ធម្មំ នអានេសវេន បញ្ច
 នកុម្ម តីណិ នវិចារេត ធម្មំ នអាយារេ ឯកំ
 នស្រ្តិយេ ឯកំ នឈានេ ឯកំ នមគ្គេ ឯកំ
 នសម្បយុត្តេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ ទេ នោនតិយា បញ្ច
 ហោវិតតេ បញ្ច ។ ឯវំ កលោតត្ថំ ។

ចូរិយំ ។

បំណង បដិច្ចកាល

[១០៨] ធម៌ ដែលមិនទៀង អាស្រ័យ ខ្លួនធម៌ ដែលមិនទៀង
 ទើបកើតឡើង ព្រោះនគរធម៌ច្បង គឺ ខន្ធ ពាក្យ ចិត្តសមុដ្ឋានប្រ-
 ក្តី អាស្រ័យ ខ្លួនខន្ធ ដែលមិនទៀង ខ្លួនខន្ធ ... វត្ថុ អាស្រ័យ
 ខ្លួនខន្ធ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកខន្ធ អាស្រ័យ ខ្លួនវត្ថុ មហា-
 ក្ខត ១ ... ។ សេចក្តីបំប្រែ ។ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ។ បេ ។

[១០៩] ធម៌ ដែលមិនទៀង អាស្រ័យ ខ្លួនធម៌ ដែលមាន
 សភាវុសន៍ទៀង ... ព្រោះនគរធម៌ច្បង ។ សេចក្តីបំប្រែ ។
 ច្បងនាំនឹងអស់ បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[១១០] ក្នុងនេហតុប្បច្ចយ មានវារៈ ១ ក្នុងនការម្មណាប្បច្ចយ
 មានវារៈ ២ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអនន្តរាប្បច្ចយ
 មានវារៈ ៤ ក្នុងនសមន្តរាប្បច្ចយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចយ
 មានវារៈ ៦ ក្នុងនឧបទិស្សយាប្បច្ចយ មានវារៈ ៧ ក្នុងនចុរោត-
 តប្បច្ចយ មានវារៈ ៨ ក្នុងនបច្ឆាជានតប្បច្ចយ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអានេស-
 វេនប្បច្ចយ មានវារៈ ១០ ក្នុងនកុម្មប្បច្ចយ មានវារៈ ១១ ក្នុងនវិចារ-
 តប្បច្ចយ មានវារៈ ១២ ក្នុងនអាយារប្បច្ចយ មានវារៈ ១៣ ក្នុងនស្រ្តិ-
 យប្បច្ចយ មានវារៈ ១៤ ក្នុងនឈានប្បច្ចយ មានវារៈ ១៥ ក្នុង
 នមគ្គប្បច្ចយ មានវារៈ ១៦ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ចយ មានវារៈ ១៧ ក្នុង
 នវិប្បយុត្តប្បច្ចយ មានវារៈ ១៨ ក្នុងនោនតិប្បច្ចយ មានវារៈ ១៩ ក្នុង
 នោវិតតប្បច្ចយ មានវារៈ ២០ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ ចូរិយៈ ។

(១០៨) ហេតុប្បដ្ឋយា នកាមម្មណោ បញ្ច ...
 នអធិបតីយា តីណិ នអនន្តរេ នសមនន្តរេ នអញ្ចា-
 មញ្ញោ នឧបនិស្សយេ បញ្ច នបុរេជាតេ ឆ នបច្ឆា-
 ជាតេ នវ នកាសេវនេ បញ្ច នកម្មេ តីណិ
 នវិបាកេ នវ នសម្បយុត្តេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ
 ទ្វេ លោនត្ថយា បញ្ច លោវិកតេ បញ្ច ។ ឯវំ
 កណោតត្វំ ។

អនុលោមប្បដ្ឋន័យំ ។

(១០៩) នហេតុប្បដ្ឋយា កាមម្មណោ ឯតំ ...
 អនន្តរេ ឯតំ សមនន្តរេ ឯតំ សហជាតេ ឯតំ ។
 សន្និទ្ធីតំ ។ វិកតេ ឯតំ ។ ឯវំ កណោតត្វំ ។

បច្ចនីយានុលោមំ ។

បដិច្ចវិវេ និដ្ឋិតោ ។

សហជាតករោ បដិច្ចវិវេសនិសោ ។

(១០៨) ក្នុងនកាមម្មណាប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៥ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
 ... ក្នុងនអធិបតីប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៣ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ
 នសមនន្តរប្បដ្ឋយ នអញ្ចាមញ្ញប្បដ្ឋយ និងនឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានព័រៈ
 ៥ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៦ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មាន
 ព័រៈ ៧ ក្នុងនកាសេវនប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៥ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មាន
 ព័រៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ
 មានព័រៈ ៥ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៦ ក្នុងនលោនត្ថប្បដ្ឋយ
 មានព័រៈ ៥ ក្នុងនលោវិកតប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៥ ។ ចណ្ឌិត គប្បី
 កប់ យ៉ាងនេះផងចុះ ។

ឯបំ អនុលោមប្បដ្ឋន័យៈ ។

(១០៩) ក្នុងនកាមម្មណាប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ១ ព្រោះនកា-
 មប្បដ្ឋយ ... ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ១ ក្នុងនសមនន្តរប្បដ្ឋយ មាន
 ព័រៈ ១ ក្នុងនសហជាតប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ១ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។
 ក្នុងនវិកតប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ១ ។ ចណ្ឌិត គប្បីកប់ យ៉ាងនេះផងចុះ ។

ឯបំ បច្ចនីយានុលោម ។

ឯបំ បដិច្ចវិវេ ។

សហជាតករោ ប្រវិហាលភ្នានីធិបដិច្ចវិវេវិវេ ។

បបូយវិញ

[១១០] មិច្ឆត្តនិយតំ ធម្មំ បច្ចយោ មិច្ឆត្តនិយតោ ធម្មោ ... ហេតុប្បច្ចយោ តីណិ ។ បេ ។ សម្មត្តនិយតំ ធម្មំ បច្ចយោ សម្មត្តនិយតោ ធម្មោ ... ហេតុប្បច្ចយោ តីណិ ។

[១១១] អនិយតំ ធម្មំ បច្ចយោ អនិយតោ ធម្មោ ... ហេតុប្បច្ចយោ អនិយតំ ឯកំ ទន្ធំ បច្ចយោ តយោ ទន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ទ្វេ ទទ្វេ ... បដិសន្ធិក្ករណា ទទ្វេ បច្ចយោ វត្ថុ វត្ថុ បច្ចយោ ទន្ធា ឯកំ មហាក្កតំ បច្ចយោ វត្ថុ បច្ចយោ អនិយតោ ទន្ធា ។ អនិយតំ ធម្មំ បច្ចយោ មិច្ឆត្តនិយតោ ធម្មោ ... ហេតុប្បច្ចយោ វត្ថុ បច្ចយោ មិច្ឆត្តនិយតោ ទន្ធា ។ អនិយតំ ធម្មំ បច្ចយោ សម្មត្តនិយតោ ធម្មោ ... ហេតុប្បច្ចយោ វត្ថុ បច្ចយោ សម្មត្តនិយតោ ទន្ធា ។ អនិយតំ ធម្មំ បច្ចយោ មិច្ឆត្តនិយតោ ច អនិយតោ ច ធម្មោ ... ហេតុប្បច្ចយោ វត្ថុ បច្ចយោ មិច្ឆត្តនិយតោ ទន្ធា មហាក្កតោ បច្ចយោ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អនិយតំ ធម្មំ បច្ចយោ សម្មត្តនិយតោ ច អនិយតោ ច ធម្មោ ... ហេតុប្បច្ចយោ

បបូយវិញ

[១១០] ធមិ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង តឹងផ្អែក នឹងធមិ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង . . . ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ មានពីរៈ ព្យ ។ បេ ។ ធមិ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង តឹងផ្អែក នឹងធមិ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង . . . ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ មានពីរៈ ព្យ ។

[១១១] ធមិ ដែលមិនទៀង តឹងផ្អែក នឹងធមិ ដែលមិនទៀង . . . ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ព្យ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានប្រក្តី តឹងផ្អែក នឹងខន្ធ ១ ដែលមិនទៀង វត្ថុ តឹងផ្អែក នឹងពួកខន្ធ ក្នុងទណៈ ខែចសន្ធិ ពួកខន្ធ តឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ពួកខន្ធ ដែលមិនទៀង តឹងផ្អែក នឹងខន្ធ ២ . . . នឹងមហាក្កត ១ តឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ។ ធមិ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង តឹងផ្អែក នឹងធមិ ដែលមិនទៀង . . . ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ពួកខន្ធ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង តឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ។ ធមិ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង តឹងផ្អែក នឹងធមិ ដែលមិនទៀង . . . ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ពួកខន្ធ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង តឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ។ ធមិ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀងក្តី ធមិ ដែលមិនទៀងក្តី តឹងផ្អែក នឹងធមិ ដែលមិនទៀង . . . ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ពួកខន្ធ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង តឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋានប្រក្តី តឹងផ្អែក នឹងពួកមហាក្កត ។ ធមិ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀងក្តី ធមិ ដែលមិនទៀងក្តី តឹងផ្អែក នឹងធមិ ដែលមិនទៀង . . . ព្រោះហេតុប្បច្ចយ

វត្ថុ បច្ចយា សម្មត្ថនិយតោ ទន្ធា មហាក្ខតោ បច្ចយា
ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[១១២] មិច្ឆត្ថនិយតកា អនិយតកា ធម្មំ បច្ច-
យា មិច្ឆត្ថនិយតោ ធម្មោ ... ហេតុប្បច្ចយា មិច្ឆត្ថ-
និយតំ ឯកំ ទទ្ធកា វត្ថុកា បច្ចយា តយោ ទន្ធា
ទ្វេ ទន្ធា ... ។ មិច្ឆត្ថនិយតកា អនិយតកា ធម្មំ
បច្ចយា អនិយតោ ធម្មោ ... ហេតុប្បច្ចយា មិច្ឆត្ថ-
និយតោ ទន្ធា ច មហាក្ខតោ ច បច្ចយា ចិត្តស-
មុដ្ឋានំ រូបំ ។ មិច្ឆត្ថនិយតកា អនិយតកា ធម្មំ បច្ច-
យា មិច្ឆត្ថនិយតោ ច អនិយតោ ច ធម្មា ...
ហេតុប្បច្ចយា មិច្ឆត្ថនិយតំ ឯកំ ទទ្ធកា វត្ថុកា
បច្ចយា តយោ ទន្ធា ទ្វេ ទន្ធា ... មិច្ឆត្ថនិយតោ
ទន្ធា ច មហាក្ខតោ ច បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[១១៣] សម្មត្ថនិយតកា អនិយតកា ធម្មំ បច្ច-
យា សម្មត្ថនិយតោ ធម្មោ ... ហេតុប្បច្ចយា តិណិ
បញ្ញា មិច្ឆត្ថសនិសំ ។ ឯវំ កលោតតំ ។

គី ភូតខន្ធ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង តឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ចិត្ត-
សមុដ្ឋានរូប តឹងផ្អែក នឹងភូតមហាក្ខត ។

[១១៤] ធមិ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង តឹងផ្អែក នឹងធមិ
ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀងផង ធមិ ដែលមិនទៀងផង ... ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ គឺខន្ធ ៣ តឹងផ្អែក នឹងខន្ធទ ដែលមានសភាពខុសនឹង
ទៀងផង វត្ថុផង នឹងខន្ធល ។ ធមិ ដែលមិនទៀង តឹងផ្អែក នឹងធមិ
ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀងផង ដែលមិនទៀងផង ... ព្រោះហេ-
តុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប តឹងផ្អែក នឹងភូតខន្ធ ដែលមានសភាព
ខុសនឹងទៀងផង ។ ភូតមហាក្ខតផង ។ ធមិ ដែលមានសភាពខុស
នឹងទៀងគឺ ធមិ ដែលមិនទៀងគឺ តឹងផ្អែក នឹងធមិ ដែលមានសភាព
ខុសនឹងទៀងផង ធមិ ដែលមិនទៀងផង ... ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ
ខន្ធ ៣ តឹងផ្អែក នឹងខន្ធទ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀងផង វត្ថុ
ផង នឹងខន្ធល ... ចិត្តសមុដ្ឋានរូប តឹងផ្អែក នឹងភូតខន្ធ ដែល
មានសភាពខុសនឹងទៀងផង ភូតមហាក្ខតផង ។

[១១៥] ធមិ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង តឹងផ្អែក នឹងធមិ
ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀងផង ធមិ ដែលមិនទៀងផង ... ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៣ ប្រែប្រួល ប្រែហេតុនឹងមិច្ឆត្ថធមិដែរ ។
បដិភាត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះផងចុះ ។

[១១៤] មិច្ឆត្តនិយតំ ធម្មំ បច្ចយោ មិច្ឆត្តនិយ-
 តោ ធម្មោ . . . អាម្ពណាប្បច្ចយា ។ សង្ខតំ ។
 កុសលត្ថិតោ បច្ចយវាសនិសំ វិភជិតតំ ។ អវិគ-
 តប្បច្ចយា ។

[១១៥] វេហុយា សត្តាស អាម្ពណោ សត្ត
 អធិបតីយា សត្តាស អនន្តរេ សត្ត សមនន្តរេ សត្ត
 សហជាតេ សត្តាស កញ្ញាមញ្ញេ សត្ត និស្សយេ
 សត្តាស ឧបនិស្សយេ សត្ត បុរេជាតេ សត្ត អា-
 សេវនេ សត្ត កក្កោ សត្តាស វិចារតោ ឯតំ អា-
 ហារេ សត្តាស វង្រិយេ សត្តាស ឈានេ សត្ត-
 រាស មក្កេ សត្តាស សម្បយុត្តេ សត្ត វិប្បយុត្តេ
 សត្តាស អត្ថិយា សត្តាស នត្ថិយា សត្ត វិភតេ
 សត្ត អវិភតេ សត្តាស ។ ឯវំ កណោតតំ ។

[១១៤] ធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ពឹងផ្អែក នឹងធម៌
 ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង . . . ព្រោះការម្នាប្បច្ច័យ ។ សេចក្តី
 បំប្រញា ។ បណ្ឌិត គប្បីចែកទ្រព្យដូចគ្នា នឹងបច្ច័យវារៈ ក្នុងកុស-
 លត្ថិតៈផងចុះ ។ ព្រោះអវិគតប្បច្ច័យ ។

[១១៥] ក្នុងវេហុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៧ ក្នុងអាម្ពណប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៧ ក្នុងអធិបតីប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៧ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៧ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ១៧ ក្នុងកញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ១៧ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៧ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងកក្កប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ១៧ ក្នុងវិហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ
 ១៧ ក្នុងវង្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៧ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ
 ១៧ ក្នុងមក្កប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧
 ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៧ ក្នុងអត្ថប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៧ ក្នុង
 នត្ថប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិភតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគ-
 តប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៧ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

(១១២) អធិយតំ ធម្មំ បច្ចយា អធិយតោ នរោ

... នរោត្តមប្បច្ចយា អរោត្តមំ អធិយតំ ឯកំ ខន្ធ
បច្ចយា តយោ ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានន្ធ រូបំ ទេ
ខន្ធ ... អរោត្តមប្បច្ចយា ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានន្ធ រូបំ ទេ
រត្តំ រត្តំ បច្ចយា ខន្ធ ឯកំ មហាក្ខតំ ... អសញ្ញា-
សត្តានំ ... ចក្ខុយតនំ បច្ចយា ចក្ខុវិញ្ញាណំ
កាយាយតនំ បច្ចយា កាយវិញ្ញាណំ រត្តំ បច្ចយា
អរោត្តមា អធិយតា ខន្ធ វិចិត្តិញ្ញាសហគតេ
ឧទ្ធច្ចសហគតេ ខន្ធ ច រត្តំ បច្ចយា វិចិត្តិញ្ញា-
សហគតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ គោហា ។

(១១៣) មិច្ឆត្ថនិយតំ ធម្មំ បច្ចយា អធិយតោ

នរោ ... នរោត្តមប្បច្ចយា មិច្ឆត្ថនិយតេ ខន្ធ
បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ កុសលត្ថិតសនិសំ
បញ្ច កាតញ្ច ។

(១១៤) មិច្ឆត្ថនិយតំ ធម្មំ បច្ចយា មិច្ឆត្ថនិយតោ

នរោ ... នរោត្តមប្បច្ចយា មិច្ឆត្ថនិយតេ ខន្ធ
បច្ចយា មិច្ឆត្ថនិយតា អធិបតិ ។

(១១៦) ធមិ វេលមិនរៀង ព័ន្ធផ្អែក នឹងធមិ វេលមិនរៀង

... ព្រោះនរោត្តមប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ព ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានប្រក្តី ព័ន្ធផ្អែក
នឹងអរោត្តមក្នុង ១ វេលមិនរៀង នឹងខន្ធ ២ ... រត្ត ព័ន្ធផ្អែក នឹង
ពួកខន្ធ ក្នុងខណៈវេលាអរោត្តមប្បច្ចយសន្ធិ ពួកខន្ធ ព័ន្ធផ្អែក នឹងរត្ត
មហាក្ខត ១ ... រចនាពួកអសញ្ញាសត្វ ... ចក្ខុវិញ្ញាណ ព័ន្ធផ្អែក
នឹងចក្ខុយតនៈ កាយវិញ្ញាណ ព័ន្ធផ្អែក នឹងកាយាយតនៈ ពួកអរោត្ត-
មក្នុង វេលមិនរៀង ព័ន្ធផ្អែក នឹងរត្ត មោហៈ វេលាប្រឡំដោយ
វិចិត្តិញ្ញា ប្រឡំដោយខន្ធច្នះ ព័ន្ធផ្អែក នឹងពួកខន្ធ វេលាប្រឡំដោយ
វិចិត្តិញ្ញា ប្រឡំដោយខន្ធច្នះផង រត្តផង ។

(១១៧) ធមិ មិនរៀង ព័ន្ធផ្អែក នឹងធមិ វេលមានសភាព

រុសនឹងរៀង ... ព្រោះនរោត្តមប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានប្រ-
ក្តី ព័ន្ធផ្អែក នឹងពួកខន្ធ វេលមានសភាពរុសនឹងរៀង ។ ព្រោះ ៦
បណ្ឌិត គប្បីធ្វើឲ្យប្រហែលគ្នានឹងកុសលត្ថិតដែរ ។

(១១៨) ធមិ វេលមានសភាពរុសនឹងរៀង ព័ន្ធផ្អែក នឹងធមិ

វេលមានសភាពរុសនឹងរៀង ... ព្រោះនរោត្តមប្បច្ចយ គឺ អធិបតិ-
ធមិ វេលមានសភាពរុសនឹងរៀង ព័ន្ធផ្អែក នឹងពួកខន្ធ វេល
មានសភាពរុសនឹងរៀង ។

[១១៩] សម្មត្ថនិយតំ ធម្មំ បច្ចយា សម្មត្ថនិយតោ ធម្មោ ... ធម្មតិបតិប្បច្ចយា សម្មត្ថនិយតោ ខន្ធ បច្ចយា សម្មត្ថនិយតា អធិបតិ ។

[១២០] អនិយតំ ធម្មំ បច្ចយា អនិយតោ ធម្មោ ... ធម្មតិបតិប្បច្ចយា អនិយតំ វតំ ខន្ធ បច្ចយា តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុត្តានន្ធា រូបំ ទ្វេ ខន្ធ ... បដិសន្ធិត្តាលោ ... ។ សន្ធិត្ថំ ។ អសញ្ញាសត្តានំ ... ចត្តាយតនំ បច្ចយា ... កាយាយតនំ បច្ចយា ... វត្ថុំ បច្ចយា អនិយតា ខន្ធា ។ អនិយតំ ធម្មំ បច្ចយា មិច្ឆត្ថនិយតោ ធម្មោ ... ធម្មតិបតិប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា មិច្ឆត្ថនិយតា អធិបតិ ។ អនិយតំ ធម្មំ បច្ចយា សម្មត្ថនិយតោ ធម្មោ ... ធម្មតិបតិប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា សម្មត្ថនិយតា អធិបតិ ។

[១២១] មិច្ឆត្ថនិយតក្ខា អនិយតក្ខា ធម្មំ បច្ចយា មិច្ឆត្ថនិយតោ ធម្មោ ... ធម្មតិបតិប្បច្ចយា មិច្ឆត្ថនិយតោ ខន្ធ ច វត្ថុក្ខា បច្ចយា មិច្ឆត្ថនិយតា អធិបតិ ។

[១១៩] ធម៌ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ... ព្រោះធម៌បតិប្បច្ច័យ គឺ ធម៌បតិ-
ធម៌ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ពឹងផ្អែក នឹងពួកខន្ធ ដែលមាន
សភាពត្រូវនឹងទៀង ។

[១២០] ធម៌ ដែលមិនទៀង ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ ដែលមិនទៀង
... ព្រោះធម៌បតិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ពាក្យ ឯក្កសមុដ្ឋានបុគ្គី ពឹង
ផ្អែក នឹងខន្ធ ១ ដែលមិនទៀង នឹងខន្ធ ២ ... ក្នុងឧទាហរណ៍សន្ធិ
... ។ សេចក្តីប្រែប្រួល ។ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ .. ពឹងផ្អែក មិន
ចត្តាយតនៈ ... ពឹងផ្អែក នឹងកាយាយតនៈ ... ពួកខន្ធ ដែលមិន
ទៀង ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ។ ធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង
ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ ដែលមិនទៀង ... ព្រោះធម៌បតិប្បច្ច័យ គឺ
ធម៌បតិបតិ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ។
ធម៌ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ ដែលមិនទៀង
... ព្រោះធម៌បតិប្បច្ច័យ គឺ ធម៌បតិបតិ ដែលមានសភាពត្រូវនឹង
ទៀង ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ។

[១២១] ធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ពឹងផ្អែក នឹងធម៌
ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀងនឹង ធម៌ ដែលមិនទៀងនឹង ... ព្រោះ
ធម៌បតិប្បច្ច័យ គឺ ធម៌បតិបតិ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ពឹងផ្អែក
នឹងពួកខន្ធ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀងនឹង វត្ថុផង ។

(១២២) សម្មត្ថនិយតត្វា អនិយតត្វា ធម្ម
យា សម្មត្ថនិយតោ ធម្មោ ... ធម្មបតិប្បធម្ម
ត្ថនិយតោ ខន្ធទេ ច វត្ថុត្វា បច្ចយា សម្មត្ថ
តោ អនិបតិ ។

(១២៣) ចិត្តត្ថវិធីនាំ ឆ្លង បច្ចុយា អនិយតោ
 ឆ្លោ . . . ធម្មត្ថវិធីបច្ចុយា ។ សង្ខត្ត ។ ខោ-
 ធម្មត្ថវិធីបច្ចុយា ខោវិភត្តបច្ចុយា ។

[illegible]

បច្ចុប្បន្ន ។

[១២២] ធម៌ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង តឹងផ្អែក នឹងធម៌
ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀងផង ធម៌ ដែលមិនទៀងផង ... ព្រោះ
នាងបតិប្បិដ្ឋយ គឺ អធិបតិធម៌ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង តឹងផ្អែក
នឹងភ្នកខន្ធ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀងផង នឹងត្រូវផង ។

(១២៣) ធម៌ ដែលមិនទៀង តឹងផ្អែក នឹងធម៌ ដែលមាន
សភាពខុសនឹងទៀង ... ព្រោះឧទាហរណ៍យូច្នេះ ។ សេចក្តីបំប្រែប្រួល ។
ព្រោះនាឧទាហរណ៍យូច្នេះ នឹងនៅតែដូច្នេះ ។

(១២២) ក្នុងនេហត្ថប្បដ្ឋិយ មានព័រៈ ១ ក្នុងនេអាម្មណ្ឌប្បដ្ឋិយ
 មានព័រៈ ៥ ក្នុងនេអធិបតិប្បដ្ឋិយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងនេអនន្តប្បដ្ឋិយ មាន
 ព័រៈ ៥ ក្នុងនេសមនន្តប្បដ្ឋិយ មានព័រៈ ៥ ក្នុងនេត្ថាមត្តាប្បដ្ឋិយ មាន
 ព័រៈ ៥ ក្នុងនេឧបមិស្សយប្បដ្ឋិយ មានព័រៈ ៥ ក្នុងនេបុរេធាតុប្បដ្ឋិយ
 មានព័រៈ ៦ ក្នុងនេប្បថាជិតប្បដ្ឋិយ មានព័រៈ ១៧ ក្នុងនេការសាវនប្បដ្ឋិយ
 មានព័រៈ ៥ ក្នុងនេកក្ខប្បដ្ឋិយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងនេវិបាកប្បដ្ឋិយ
 មានព័រៈ ១៧ ក្នុងនេអាហារាប្បដ្ឋិយ មានព័រៈ ១ ក្នុងនេន្រ្ទិយប្បដ្ឋិយ
 នេហនប្បដ្ឋិយ និមិត្តប្បដ្ឋិយ មានព័រៈ ១ ក្នុងនេសម្បយុត្តប្បដ្ឋិយ
 មានព័រៈ ៥ ក្នុងនេវិជ្ជយុត្តប្បដ្ឋិយ មានព័រៈ ៦ ក្នុងនេនន្តិប្បដ្ឋិយ
 មានព័រៈ ៥ ក្នុងនេវិនិតប្បដ្ឋិយ មានព័រៈ ៥ ។ បណ្ឌិត
 គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ ចក្ខុវិស័យ: ។

មិច្ឆត្តនិក្ខេព សំសង្ករិកោ

[១២៥] ហេតុប្បដ្ឋយោ នរោម្មណោ បញ្ច ...
 នមនិបតិយា សត្ត នមនន្តរេ បញ្ច នសមនន្តរេ
 នអញ្ញាមញ្ញោ នឧបនិស្សយេ បញ្ច នបុរោជាតេ
 នបច្ឆាជាតេ សត្តរាស នអាសេវនេ បញ្ច នកម្មេ
 សត្ត នវិចារកេ សត្តរាស នសម្បយុត្តេ បញ្ច នវិប្ប-
 យុត្តេ ទ្វេ លោនភិយា បញ្ច លោភិកេតេ បញ្ច ។ ឯវ
 កណោតវ្វំ ។

អនុលោមប្បដ្ឋនិយំ ។

[១២៦] នរោហេតុប្បដ្ឋយោ អរោម្មណោ ឯតំ ...
 អនន្តរេ ឯតំ ។ សង្ខតំ ។ អវិគតេ ឯតំ ។ ឯវ
 កណោតវ្វំ ។

បច្ចនិឃានុលាមំ ។

និស្សយករោ បច្ចយករាសនិសោ ។

សំសង្ករិកោ

[១២៧] មិច្ឆត្តនិយតំ ធម្មំ សំសង្ខោ មិច្ឆត្តនិយ-
 តោ ធម្មោ ឧប្បន្នតំ ហេតុប្បដ្ឋយោ មិច្ឆត្តនិយតំ
 ឯតំ ខន្ធំ សំសង្ខោ តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធទ្វេ ... ។

មិច្ឆត្តនិក្ខេព សំសង្ករិកោ

[១២៥] ក្នុងនការម្មណប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៥ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
 ... ក្នុងនអនិបតិប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៧ ក្នុងនអនន្តរេប្បដ្ឋយ មានព្រះ
 ៥ ក្នុងនសមនន្តរេប្បដ្ឋយ នអញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយ និងនឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ
 មានព្រះ ៥ ក្នុងនបុរោជាតប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៦ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ
 មានព្រះ ១៧ ក្នុងនអាសេវនេប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៥ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ
 មានព្រះ ៧ ក្នុងនវិចារកប្បដ្ឋយ មានព្រះ ១៧ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ
 មានព្រះ ៥ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៤ ក្នុងនោតិប្បដ្ឋយ
 មានព្រះ ៥ ក្នុងនោវិគតប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៥ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់
 យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ អនុលោមប្បដ្ឋនិយៈ ។

[១២៦] ក្នុងនការម្មណប្បដ្ឋយ មានព្រះ ១ ព្រោះនរោហេតុប្បដ្ឋយ
 ... ក្នុងនអនន្តរេប្បដ្ឋយ មានព្រះ ១ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ក្នុងនវិគ-
 តប្បដ្ឋយ មានព្រះ ១ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះផងចុះ ។

ចប់ បច្ចនិឃានុលាម ។

និស្សយករោ ប្រពៃហលត្ថានីធម្មយករោវដៃរ ។

សំសង្ករិកោ

[១២៧] ធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ច្រឡំនឹងធម៌ ដែល
 មានសភាពខុសនឹងទៀង រើហើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ
 ៣ ច្រឡំនឹងខន្ធ ១ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង នឹងខន្ធ ២ ... ។

[១២៨] សម្មត្ថនិយតំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ សម្មត្ថនិយតោ ធម្មោ . . . ហេតុប្បច្ចយា សម្មត្ថនិយតំ ឯកំ ខន្ធំ សំសដ្ឋា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធោ . . . ។

[១២៩] អនិយតំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ អនិយតោ ធម្មោ . . . ហេតុប្បច្ចយា អនិយតំ ឯកំ ខន្ធំ សំសដ្ឋា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធោ ។ បេ ។ បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។

[១៣០] មិច្ឆត្ថនិយតំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ មិច្ឆត្ថនិយតោ ធម្មោ . . . អាម្ពណប្បច្ចយា ។ សន្ធិត្ថំ ។ អវិគតប្បច្ចយា ។

[១៣១] ហេតុយា តីណិ អាម្ពណោ តីណិ ។ សន្ធិត្ថំ ។ កះម្ម តីណិ វិហារេក ឯកំ អាហារេ តីណិ អវិគតេ តីណិ ។ ឯវំ គណោតវ្យំ ។

អនុលោមំ ។

[១៣២] អនិយតំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ អនិយតោ ធម្មោ . . . ហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ អនិយតំ ឯកំ ខន្ធំ សំសដ្ឋា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធោ . . . អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។

[១២៨] ធមិ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ច្រឡំនឹងធមិ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង . . . ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ព ច្រឡំនឹងខន្ធ ខ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង នឹងខន្ធ ២ . . . ។

[១២៩] ធមិ ដែលមិនទៀង ច្រឡំនឹងធមិ ដែលមិនទៀង . . . ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ព ច្រឡំនឹងខន្ធ ខ ដែលមិនទៀង នឹងខន្ធ ២ ។ បេ ។ ក្នុងខណៈវេទនាសន្ធិ . . . ។

[១៣០] ធមិ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ច្រឡំនឹងធមិ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង . . . ព្រោះអាម្ពណប្បច្ចយ ។ សេចក្តីបំប្រាញ ។ ព្រោះអវិគតប្បច្ចយ ។

[១៣១] ក្នុងហេតុប្បច្ចយ មានព័រ ព ក្នុងអាម្ពណប្បច្ចយ មានព័រ ព ។ សេចក្តីបំប្រាញ ។ ក្នុងកម្មប្បច្ចយ មានព័រ ព ក្នុងវិបាកប្បច្ចយ មានព័រ ខ ក្នុងអាហារប្បច្ចយ មានព័រ ព ក្នុងអវិគតប្បច្ចយ មានព័រ ព ។ ចណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ធម៌ អនុលោម ។

[១៣២] ធមិ ដែលមិនទៀង ច្រឡំនឹងធមិ ដែលមិនទៀង . . . ព្រោះនេហតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ព ច្រឡំនឹងអេហតុក្នុងខន្ធ ខ ដែលមិនទៀង នឹងខន្ធ ២ . . . ក្នុងខណៈវេទនាហេតុក្នុងសន្ធិ . . . ។

[១៣៣] មិច្ឆត្តនិយតំ ធម្មំ សំសង្ខារំ មិច្ឆត្តនិយតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ធម្មិកបតិប្បច្ចយា មិច្ឆត្តនិយតេ ខន្ធ សំសង្ខារំ មិច្ឆត្តនិយតា អធិបតិ ។

[១៣៤] សម្មត្តនិយតំ ធម្មំ សំសង្ខារំ សម្មត្តនិយតោ ធម្មោ ... ធម្មិកបតិប្បច្ចយា សម្មត្តនិយតេ ខន្ធ សំសង្ខារំ សម្មត្តនិយតា អធិបតិ ។

[១៣៥] អនិយតំ ធម្មំ សំសង្ខារំ អនិយតោ ធម្មោ ... ធម្មិកបតិប្បច្ចយា អនិយតំ ឯកំ ខន្ធ សំសង្ខារំ តយោ ខត្វា ទ្វេ ខន្ធ ... បដិសន្ធិកុណា ... ។

[១៣៦] សម្មត្តនិយតំ ធម្មំ សំសង្ខារំ សម្មត្តនិយតោ ធម្មោ ... ធម្មិកបតិប្បច្ចយា អរូបេ សម្មត្តនិយតំ ឯកំ ខន្ធ សំសង្ខារំ តយោ ខត្វា ទ្វេ ខន្ធ ... ។

[១៣៧] អនិយតំ ធម្មំ សំសង្ខារំ អនិយតោ ធម្មោ ... ធម្មិកបតិប្បច្ចយា អរូបេ អនិយតំ ឯកំ ខន្ធ សំសង្ខារំ តយោ ខត្វា ទ្វេ ខន្ធ ... បដិសន្ធិកុណា ... ។

[១៣៨] ធម្មិ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ច្រឡំនឹងធម្មិ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ទើបកើតឡើង ព្រោះនៃអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ អធិបតិធម្មិ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ច្រឡំនឹងភ្នកខន្ធ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ។

[១៣៩] ធម្មិ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ច្រឡំនឹងធម្មិ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ... ព្រោះនៃអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ អធិបតិធម្មិ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ច្រឡំនឹងភ្នកខន្ធ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ។

[១៤០] ធម្មិ ដែលមិនទៀង ច្រឡំនឹងធម្មិ ដែលមិនទៀង ... ព្រោះនៃអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ច្រឡំនឹងខន្ធ ១ ដែលមិនទៀង នឹងខន្ធ ២ ... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

[១៤១] ធម្មិ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ច្រឡំនឹងធម្មិ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ... ព្រោះនៃបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ច្រឡំនឹងខន្ធ ១ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ក្នុងអរូបេ នឹងខន្ធ ២ ... ។

[១៤២] ធម្មិ ដែលមិនទៀង ច្រឡំនឹងធម្មិ ដែលមិនទៀង ... ព្រោះនៃបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ច្រឡំនឹងខន្ធ ១ ដែលមិនទៀង ក្នុងអរូបេ ... នឹងខន្ធ ២ ... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

[១៣៥] មិច្ឆត្តនិយតំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ មិច្ឆត្តនិយតោ ធម្មោ ... ធម្មច្ឆាជាតប្បច្ចយា បរិបុណ្ណំ ។

[១៣៥] អនិយតំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ អនិយតោ ធម្មោ ... ធម្មាសេវធម្មច្ចយា អនិយតំ ឯកំ ទន្ធិ សំសដ្ឋា ... ទេ ទទេ ... បដិសន្ធិកុណោ ... ។

[១៤០] មិច្ឆត្តនិយតំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ មិច្ឆត្តនិយតោ ធម្មោ ... ធម្មាប្បច្ចយា ធម្មាប្បច្ចយា ។

[១៤១] អនិយតំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ អនិយតោ ធម្មោ ... ធម្មាប្បច្ចយា បញ្ចវិញ្ញាណំ ។ ធម្មត្ថប្បច្ចយា អហេតុកំ អនិយតំ ... ។

[១៤២] សម្មត្តនិយតំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ សម្មត្តនិយតោ ធម្មោ ... ធម្មាប្បច្ចយា អរូបេ សម្មត្តនិយតំ ឯកំ ទន្ធិ សំសដ្ឋា តយោ ទន្ធា ទេ ទទេ ... ។

[១៤៣] អនិយតំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ អនិយតោ ធម្មោ ... ធម្មាប្បច្ចយា អរូបេ អនិយតំ ឯកំ ទន្ធិ ... ទេ ទទេ ... ។

[១៣៥] ធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ច្រឡំនឹងធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ... ព្រោះនបច្ឆាជាតប្បច្ចយ (ចប់) បរិបុណ្ណំ ។

[១៣៥] ធម៌ ដែលមិនទៀង ច្រឡំនឹងធម៌ ដែលមិនទៀង ... ព្រោះនការសេវធម្មច្ចយ គឺ ច្រឡំនឹងទន្ធិ ១ ដែលមិនទៀង ... នឹងទន្ធិ ២ ... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

[១៤០] ធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ច្រឡំនឹងធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ... ព្រោះនក្ខប្បច្ចយ និងនិបាកប្បច្ចយ ។

[១៤១] ធម៌ ដែលមិនទៀង ច្រឡំនឹងធម៌ ដែលមិនទៀង ... ព្រោះនឈានប្បច្ចយ បានដល់បញ្ចវិញ្ញាណ ។ ព្រោះនធម្មត្ថប្បច្ចយ អហេតុកៈ ដែលមិនទៀង ... ។

[១៤២] ធម៌ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ច្រឡំនឹងធម៌ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ... ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ចយ គឺ ទន្ធិ ៣ ច្រឡំនឹងទន្ធិ ១ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ក្នុងអរូបេ នឹងទន្ធិ ២ ... ។

[១៤៣] ធម៌ ដែលមិនទៀង ច្រឡំនឹងធម៌ ដែលមិនទៀង ... ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ចយ គឺ នឹងទន្ធិ ១ ដែលមិនទៀង ក្នុងអរូបេ ... នឹងទន្ធិ ២ ... ។

មិច្ឆត្តភិក្ខុ សំសង្ការោ

(១៤៤) នហេតុយា ឯកំ នអធិបតិយា តីណិ
នបុរេជាតេ ទ្វេ នបច្ឆាជាតេ តីណិ នអាសវនេ
ឯកំ នកម្មេ តីណិ នវិហារេ តីណិ នឈានេ
ឯកំ នមត្តេ ឯកំ នវិប្បយុត្តេ ទ្វេ ។ ឯវំ
គណេតង្គំ ។

ច្បង្គំ ។

(១៤៥) ហេតុប្បត្តយា នអធិបតិយា តីណិ ...
នបុរេជាតេ ទ្វេ នបច្ឆាជាតេ តីណិ នអាសវនេ
ឯកំ នកម្មេ តីណិ នវិហារេ តីណិ នវិប្បយុត្តេ
ទ្វេ ។ ឯវំ គណេតង្គំ ។

អនុលោមប្បច្ចង្គំ ។

(១៤៦) នហេតុប្បត្តយា អាម្ពុលោ ឯកំ ...
អនន្តរេ ឯកំ ។ សង្ខត្តំ ។ អវិកតេ ឯកំ ។ ឯវំ
គណេតង្គំ ។

បច្ចង្គិយានុលោមំ ។

សម្បយុត្តភិក្ខុ សំសង្ការសទិសោ ។

មិច្ឆត្តភិក្ខុ សំសង្ការោ

(១៤៧) ក្នុងនហេតុប្បត្តយា មានវារៈ ១ ក្នុងនអធិបតិយា
មានវារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតិប្បត្តយា មានវារៈ ២ ក្នុងនបច្ឆាជាតិប្បត្តយា
មានវារៈ ៣ ក្នុងនអាសវនប្បត្តយា មានវារៈ ១ ក្នុងនកម្មប្បត្តយា
មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិហារប្បត្តយា មានវារៈ ៣ ក្នុងនឈានប្បត្តយា មាន
វារៈ ១ ក្នុងនមត្តប្បត្តយា មានវារៈ ១ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បត្តយា មានវារៈ ២ ។
បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ ច្បង្គិយៈ ។

(១៤៨) ក្នុងនអធិបតិយា មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បត្តយា ...
ក្នុងនបុរេជាតិប្បត្តយា មានវារៈ ២ ក្នុងនបច្ឆាជាតិប្បត្តយា មានវារៈ ៣
ក្នុងនអាសវនប្បត្តយា មានវារៈ ១ ក្នុងនកម្មប្បត្តយា មានវារៈ ៣ ក្នុង
នវិហារប្បត្តយា មានវារៈ ៣ ក្នុងនឈានប្បត្តយា មានវារៈ ២ ។
បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ អនុលោមប្បច្ចង្គិយៈ ។

(១៤៩) ក្នុងនអាម្ពុលោប្បត្តយា មានវារៈ ១ ព្រោះនុហេតុប្បត្តយា
... ក្នុងនអនន្តរេប្បត្តយា មានវារៈ ១ ។ សេចក្តីប្រែប្រួល ។ ក្នុងន
អវិកតេប្បត្តយា មានវារៈ ១ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ បច្ចង្គិយានុលោម ។

សម្បយុត្តភិក្ខុ ប្រវេណីភ្នំសំសង្ការវិជ្ជា ។

បញ្ហាទី៣

[១២៩] មិច្ឆត្តនិយតោ ឆន្ទោ មិច្ឆត្តនិយតស្ស
ឆន្ទស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ មិច្ឆត្តនិយតា
ហេតុ សម្មយុត្តកានំ ទដ្ឋានំ ហេតុប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[១២៩] មិច្ឆត្តនិយតោ ឆន្ទោ អនិយតស្ស
ឆន្ទស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ មិច្ឆត្តនិយតា
ហេតុ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ ។

[១២៩] មិច្ឆត្តនិយតោ ឆន្ទោ មិច្ឆត្តនិយតស្ស
ច អនិយតស្ស ច ឆន្ទស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ មិច្ឆត្តនិយតា ហេតុ សម្មយុត្តកានំ ទដ្ឋានំ
ចិត្តសមុដ្ឋានានានុ រូបានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៣០] សម្មត្តនិយតោ ឆន្ទោ សម្មត្តនិយតស្ស
ឆន្ទស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណំ ។

[១៣០] អនិយតោ ឆន្ទោ អនិយតស្ស ឆន្ទស្ស
ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនិយតា ហេតុ សម្ម-
យុត្តកានំ ទដ្ឋានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានានុ រូបានំ បដិ-
សន្ធិកុណ ... ។

បញ្ហាទី៤៖

[១២៧] ធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ជាបច្ច័យ នៃ
ធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកហេតុ
ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្កន្ធ
ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[១២៨] ធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលមិនទៀង ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកហេតុ ដែលមានសភាព
ខុសនឹងទៀង ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានប្បដន្ធ ។

[១២៩] ធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀងផង ធម៌ ដែលមិនទៀងផង ដោយ
ហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកហេតុ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ជា
បច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្កន្ធផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានប្បដន្ធផង ដោយ
ហេតុប្បច្ច័យ ។

[១៣០] ធម៌ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៣ ។

[១៣១] ធម៌ ដែលមិនទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនទៀង
ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកហេតុ ដែលមិនទៀង (ជាបច្ច័យ) នៃពួក
សម្បយុត្តកក្កន្ធផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានប្បដន្ធផង ក្នុងឧទាហរណ៍នៃបដិសន្ធិ... ។

(១៥២) មិច្ឆត្តនិយមោ ធម្មោ អនិយតស្ស
 ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិយា មិច្ឆត្ត-
 និយមេ បហំនេ កំលេសេ បច្ចវេក្ខន្តិ បុព្វេ សមុ-
 ទាចំណ្ហោ កំលេសេ ជាធន្តិ មិច្ឆត្តនិយមេ ទន្ធទ្វេ
 អនិច្ចតោ ... វិបស្សន្តិ ចេតោបរិយញ្ញាណោន មិច្ឆត្ត-
 និយតចិត្តសមន្តិស្ស ចិត្តំ ជាធន្តិ មិច្ឆត្តនិយតា ទន្ធទ្វា
 ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស បុព្វេនិវាសាទុស្សតិញ្ញាណស្ស
 យថាភម្មបតញ្ញាណស្ស អនាគតំសញ្ញាណស្ស
 អាវជ្ជោយ អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(១៥៣) សម្មត្តនិយមោ ធម្មោ អនិយតស្ស
 ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិយា មត្តា
 វុដ្ឋហិតា មត្តំ បច្ចវេក្ខន្តិ ចេតោបរិយញ្ញាណោន
 សម្មត្តនិយតចិត្តសមន្តិស្ស ចិត្តំ ជាធន្តិ សម្មត្តនិយតា
 ទន្ធទ្វា ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស បុព្វេនិវាសាទុស្ស-
 តិញ្ញាណស្ស អនាគតំសញ្ញាណស្ស អាវជ្ជោយ
 អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(១៥៤) ធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលមិនទៀង ដោយការម្នាប្បច្ច័យ គឺ ព្រះភរិយៈទាំងឡាយ តែង
 ពិចារណា ខ្សែក្រវាញកំលេស ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ដែលលះ
 ហើយ ដឹង ខ្សែក្រវាញកំលេស ដែលធ្លាប់សន្សំហើយក្នុងកាលមុន ឃើញ
 ច្បាស់ ខ្សែក្រវាញខ្លួន ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ជាមិនទៀង ...
 ដឹង ខ្សែចិត្ត នៃបុគ្គលអ្នកប្រកបដោយចិត្ត ដែលមានសភាពខុសនឹង
 ទៀង ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ ពួកខ្លួន ដែលមានសភាពខុសនឹង
 ទៀង ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា ខ្សែចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវា-
 សាទុស្សតិញ្ញាណ យថាភម្មបតញ្ញាណ និងអនាគតំសញ្ញាណ ដោយ
 ការម្នាប្បច្ច័យ ។

(១៥៥) ធម៌ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលមិនទៀង ដោយការម្នាប្បច្ច័យ ព្រះភរិយៈទាំងឡាយ ចេញ
 អំពីមគ្គ ហើយពិចារណា ខ្សែមគ្គ ដឹង ខ្សែចិត្ត របស់បុគ្គលអ្នកប្រកប
 ដោយចិត្ត ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ
 ពួកខ្លួន ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា
 ខ្សែចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសាទុស្សតិញ្ញាណ និងអនាគតំសញ្ញាណ
 ដោយការម្នាប្បច្ច័យ ។

[១៥៤] អនិយតោ ធម្មោ អនិយតស្ស ធម្មស្ស
 អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ នាមំ ធនា សីលំ
 សមាទិយិត្វា ឧបាសថកម្មំ កត្វា តំ បច្ចវេក្ខន្តិ
 បុរេ សុចិណ្ឌានំ ... ឈានា វុដ្ឋហិត្វា ឈានំ បច្ច-
 វេក្ខន្តិ អរិយា ផលំ បច្ចវេក្ខន្តិ ធិត្វានំ បច្ចវេក្ខន្តិ
 ធិត្វានំ តោត្រកុស្ស វេទានស្ស ផលស្ស អាវុដ្ឋនាយ
 អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ អរិយា អនិយតេ បហិ-
 រេ កិលេសេ បច្ចវេក្ខន្តិ វិក្ខម្ពិទេ តិលេសេ ...
 បុរេ សមុទាចិណ្ឌា ... ចត្តំ ... វត្ថុ ... អនិយតេ
 ខន្ធនំ អនិច្ចតោ ឧត្តតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ អស្សា-
 នេន្តិ អភិទន្ធី តំ អារត្ត អនិយតោ ពតោ ... វោម-
 ទស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ធិត្វេន ចត្តុតា រូបំ បស្សតិ ធិត្វាយ
 សោតនាគុយា សុទ្ធំ សុណាតិ ចេតោបរិយញ្ញាលោម
 អនិយតចិត្តសម្ព័ន្ធស្ស ចិត្តំ ជាតាតិ អាត្មាសាទត្វា-
 យនំ វិញ្ញាណញ្ញាយនទស្ស អាត្មញ្ញាយនំ
 ទេវសញ្ញាជាសញ្ញាយនទស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ រូបាយនំ ចត្តវិញ្ញាណស្ស វោដ្ឋនាយនំ
 កាយវិញ្ញាណស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ

[១៥៤] ធម៌ ដែលមិនទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនទៀង
 ដោយអារម្មណាប្បច្ច័យ គឺ តួគង្គ ឲ្យបាន សមាទានសីល ធ្វើឲ្យ
 ឧបាសថកម្ម ហើយវិចារណា ឲ្យកុសលនោះ ឲ្យកុសលព័ន្ធឡាយ
 ដែលសន្សំល្អហើយ ក្នុងកាលមុន ... ចេញអំពីឈាន ហើយវិចា-
 រណា ឲ្យឈាន ព្រះអរិយៈព័ន្ធឡាយ វិចារណា ឲ្យផល វិចារណា
 ឲ្យព្រះនិព្វាន ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃការវិចារណា ឲ្យវេទាត្រកុ
 រោគៈ និងផល ដោយអារម្មណាប្បច្ច័យ ព្រះអរិយៈព័ន្ធឡាយ
 តែវិចារណា ឲ្យក្នុងកិលេស ដែលមិនទៀង ដែលលះចំហើយ
 ឲ្យកិលេស ដែលសន្តិវិសន្តិមហើយ ... ដែលទ្វាបសន្សំហើយ ក្នុង
 កាលមុន ... ឲ្យចត្តុ ... ឲ្យវត្ថុ ... ឃើញ ឲ្យក្នុងខន្ធធ ដែល
 មិនទៀង ចាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនទុក្ខ ហើយគ្រេកអរ រីករាយ
 ពនៈ ដែលមិនទៀង ប្រាជ្ញា ឲ្យខន្ធនោះ... វោមទស្ស កើតឡើង
 ចុក្កល ឃើញ ឲ្យរូប ដោយវិញ្ញចត្តុ ឬ ឲ្យសំឡេង ដោយវិញ្ញសោតនាគុ
 ដឹង ឲ្យចិត្ត របស់ចុក្កល អ្នកប្រកបដោយចិត្តដែលមិនទៀង ដោយច-
 តោបរិយញ្ញាណ ភាសាសាទត្វាយនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃវិញ្ញាណញ្ញា-
 យនៈ ភាសាញ្ញាយនៈ ជាបច្ច័យ នៃទេវសញ្ញាជាសញ្ញាយនៈ
 ដោយអារម្មណាប្បច្ច័យ ប្រាយនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃវត្ថុវិញ្ញាណ
 វោដ្ឋនាយនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយអារម្មណាប្បច្ច័យ

អធិយតា ទទ្ធា ឥន្ទ្រិធិញ្ញាណស្ស ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស ធុរ្យោនិវាសាទុស្សតិញ្ញាណស្ស យថាគម្មបកញ្ញាណស្ស អនាគតំសញ្ញាណស្ស អាវជ្ជនាយ អាម្ពណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(១៥៥) អធិយតោ ធម្មោ មិច្ឆត្តនិយតស្ស ធម្មស្ស អាម្ពណប្បច្ចយេន បច្ចយោ រូបជីវិត្រ្យ័យំ មាតុយាតកក្កស្ស បិតុយាតកក្កស្ស អាហន្តយាតកក្កស្ស រូហិវ្យាធកក្កស្ស អាម្ពណប្បច្ចយេន បច្ចយោ យំ វត្ថុំ មកមសន្តស្ស មិច្ឆត្តនិយតា ទទ្ធា ទប្បជ្ឈន្តំ តំ វត្ថុំ មិច្ឆត្តនិយតានំ ទទ្ធានំ អាម្ពណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(១៥៦) អធិយតោ ធម្មោ សម្មត្តនិយតស្ស ធម្មស្ស អាម្ពណប្បច្ចយេន បច្ចយោ និព្វានំ មក្កស្ស អាម្ពណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(១៥៧) មិច្ឆត្តនិយតោ ធម្មោ មិច្ឆត្តនិយតស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតាធិបតិ មិច្ឆត្តនិយតាធិបតិ សម្មយុត្តកានំ ទទ្ធានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ភូតខន្ធ ដែលមិនទៀង ជាបច្ច័យ នៃការវិចារណា នូវឥន្ទ្រិធិញ្ញាណ ចេតោបរិយញ្ញាណ ធុរ្យោនិវាសាទុស្សតិញ្ញាណ យថាគម្មបកញ្ញាណ និងអនាគតំសញ្ញាណ ដោយការម្នាប្បច្ច័យ ។

(១៥៥) ធម៌ ដែលមិនទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ដោយការម្នាប្បច្ច័យ គឺ រូបជីវិត្រ្យ័យ ជាបច្ច័យ នៃមាតុយាតកក្ក បិតុយាតកក្ក អាហន្តយាតកក្ក និងរូហិវ្យាធកក្ក ដោយការម្នាប្បច្ច័យ ភូតខន្ធ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង របស់បុគ្គល កាលស្ថាបអវ្ក្កល នូវវត្ថុណា កើតឡើង វត្ថុនោះ ជាបច្ច័យ នៃភូតខន្ធ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ដោយការម្នាប្បច្ច័យ ។

(១៥៦) ធម៌ ដែលមិនទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ដោយការម្នាប្បច្ច័យ គឺ ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃមក្ក ដោយការម្នាប្បច្ច័យ ។

(១៥៧) ធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ជាបច្ច័យ នៃភូតសម្មយុត្តកក្ក ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

(១៥៨) មិច្ឆត្ថនិយតោ ធម្មោ អនិយតស្ស
 ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ សហជាតាធិបតិ
 មិច្ឆត្ថនិយតាធិបតិ ចិត្តសមុដ្ឋាធានំ រូបាធានំ អធិ-
 បតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

(១៥៩) មិច្ឆត្ថនិយតោ ធម្មោ មិច្ឆត្ថនិយតស្ស
 ត អនិយតស្ស ច ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុ-
 យោ សហជាតាធិបតិ មិច្ឆត្ថនិយតាធិបតិ សម្ម-
 យុត្តកាធានំ ទទ្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋាធានក្ក រូបាធានំ អធិប-
 តិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

(១៦០) សម្មត្ថនិយតោ ធម្មោ សម្មត្ថនិយតស្ស
 ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ សហជាតាធិបតិ
 សម្មត្ថនិយតាធិបតិ សម្មយុត្តកាធានំ ទទ្ធានំ អធិប-
 តិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

(១៦១) សម្មត្ថនិយតោ ធម្មោ អនិយតស្ស
 ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ភារម្មណា-
 ធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ ភារម្មណាធិបតិ អរិយា
 មត្តា រដ្ឋហិត្វា មត្តំ កុរុ កត្វា បច្ចុវេក្ខនំ ។
 សហជាតាធិបតិ សម្មត្ថនិយតាធិបតិ ចិត្តសមុដ្ឋា-
 ធានំ រូបាធានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

(១៥៨) ធម៌ ដែលមានសភាពទុសនឹងទៀង ជាច្រើន ខែធម៌
 ដែលមិនទៀង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺ
 អធិបតិធម៌ ដែលមានសភាពទុសនឹងទៀង ជាច្រើន ខែពួកចិត្ត-
 សមុដ្ឋានរូប ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

(១៥៩) ធម៌ ដែលមានសភាពទុសនឹងទៀង ជាច្រើន ខែធម៌
 ដែលមានសភាពទុសនឹងទៀងផង ធម៌ ដែលមិនទៀងផង ដោយអធិ-
 បតិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិធម៌ ដែលមាន
 សភាពទុសនឹងទៀង ជាច្រើន ខែពួកសម្មយុត្តកត្តផង ពួកចិត្តស-
 មុដ្ឋានរូបផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

(១៦០) ធម៌ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ជាច្រើន ខែធម៌
 ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់សហ-
 ជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិធម៌ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ជាច្រើន
 ខែពួកសម្មយុត្តកត្ត ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

(១៦១) ធម៌ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ជាច្រើន ខែធម៌
 ដែលមិនទៀង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ភារម្មណាធិបតិ និង
 សហជាតាធិបតិ ។ ភារម្មណាធិបតិ គឺ ព្រះអរិយៈទាំងឡាយ ចេញ
 អំពីមគ្គ ធ្វើ ខ្ញុំវេក្ខ ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា ។ ឯសហ-
 ជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិធម៌ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ជាច្រើន
 ខែពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

(១៦២) សម្មត្ថនិយតោ ឆម្មោ សម្មត្ថនិយតស្ស
 ច អនិយតស្ស ច ធម្មស្ស អនិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 សហជាតាធិបតិ សម្មត្ថនិយតាធិបតិ សម្បយុត្តកានំ
 ទន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋាបាទកា រូបាទំ ។

(១៦៣) អនិយតោ ឆម្មោ អនិយតស្ស ធម្មស្ស
 អនិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សហ-
 ជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ ធានំ ធិត្វ សីលំ
 ... ឧបោសថកម្មំ ... តំ គរុំ កត្វា បច្ចវេត្តតិ
 មុទ្ធ សុចិណ្ឌានំ គរុំ កត្វា បច្ចវេត្តតិ អវិយា
 ដលំ គរុំ កត្វា បច្ចវេត្តនំ ជិវ្ហានំ គរុំ កត្វា ...
 ជិវ្ហានំ កោត្រកុស្សំ វេទានស្ស ធលស្ស អនិបតិប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ ចក្កំ ... វត្ថុំ ... អនិយតោ ទទ្ធ
 គរុំ កត្វា អស្សនេតិ អភិទន្ធិតិ តំ គរុំ កត្វា អនិ-
 យតោ វាគោ ឧប្បជ្ជតិ ។ សហជាតាធិបតិ អនិយ-
 តាធិបតិ សម្បយុត្តកានំ ទន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋាបាទកា
 រូបាទំ អនិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(១៦៤) ធមិ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ជាបច្ច័យ នៃធមិ
 ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀងផង ធមិ ដែលមិនទៀងផង ដោយអ-
 ធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិធមិ ដែលមាន
 សភាពត្រូវនឹងទៀង (ជាបច្ច័យ) នៃភូគសម្បយុត្តកក្កដនំ ពួកចិត្ត-
 សមុដ្ឋាប្រដនំ ។

(១៦៥) ធមិ ដែលមិនទៀង ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមិនទៀង
 ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតិ ធិបតិ ។
 អារម្មណាធិបតិ គឺ បុគ្គល ឲ្យបាន ខ្ញុំសីល ... ឧបោសថក្ក ...
 ធ្វើ ខ្ញុំកុសលនោះ ឲ្យជាវិគោរោ ហើយវិចារណា ធ្វើ ខ្ញុំភូគុសល
 ដែលសន្សំល្អហើយ ក្នុងកាលមុន ឲ្យជាវិគោរោ ហើយវិចារណា ព្រះ
 អរិយៈកំណើតឡើយ ធ្វើ ខ្ញុំផល ឲ្យជាវិគោរោ ហើយវិចារណា ធ្វើ
 ខ្ញុំព្រះនិរ្វាន ឲ្យជាវិគោរោ ... ព្រះនិរ្វាន ជាបច្ច័យ នៃគោត្រកូ
 វេទានៈ និងផល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បុគ្គល ធ្វើ ខ្ញុំចក្ក ... ខ្ញុំ
 វត្ថុ ... ធ្វើ ខ្ញុំភូគខន្ធ ដែលមិនទៀង ឲ្យជាវិគោរោ ហើយក្រេក
 អរ ភែកយ ពតៈ ដែលមិនទៀង ធ្វើ ខ្ញុំទន្ធានោះ ឲ្យជាវិគោរោ
 ហើយកើតឡើង ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិធមិ ដែលមិនទៀង
 ជាបច្ច័យ នៃភូគសម្បយុត្តកក្កដនំ ពួកចិត្តសមុដ្ឋាប្រដនំ ដោយ
 អធិបតិប្បច្ច័យ ។

[១៦៤] អនិយតោ ធម្មោ សម្មត្ថនិយតស្ស ធម្មស្ស អនិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាមន្តណាធិបតិ និព្វានំ មត្តស្ស អនិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៦៥] មិច្ឆត្ថនិយតោ ធម្មោ អនិយតស្ស ធម្មស្ស អនន្តរច្ចយេន បច្ចយោ មិច្ឆត្ថនិយតា ទន្ធា វុដ្ឋានស្ស អនន្តរច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៦៦] សម្មត្ថនិយតោ ធម្មោ អនិយតស្ស ធម្មស្ស អនន្តរច្ចយេន បច្ចយោ មត្តោ ផលស្ស អនន្តរច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៦៧] អនិយតោ ធម្មោ អនិយតស្ស ធម្មស្ស អនន្តរច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា អនិយតា ទន្ធា បច្ចិមានំ បច្ចិមានំ អនិយតានំ ទន្ធានំ អនន្ត- រច្ចយេន បច្ចយោ អនុលោមំ តោត្រភុស្ស អនុ- លោមំ វេទានស្ស ផលំ ផលស្ស អនុលោមំ ផល- សមាបត្តិយា និរោធា វុដ្ឋិហន្តស្ស នេវសញ្ញាណ- សញ្ញាយតនំ ផលសមាបត្តិយា អនន្តរច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៦៨] អនិយតោ ធម្មោ មិច្ឆត្ថនិយតស្ស ធម្មស្ស អនន្តរច្ចយេន បច្ចយោ អនិយតំ ទោមនស្សំ

[១៦៩] ធមិ ដែលមិនទៀង ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមាន សភាពគ្រូវិនិច្ឆ័យ ដោយអនិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ការធូលាធិបតិ គឺ ព្រានិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃមគ្គ ដោយអនិបតិប្បច្ច័យ ។

[១៧០] ធមិ ដែលមានសភាពទុសនិច្ឆ័យ ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមិនទៀង ដោយអនន្តរច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ ដែលមានសភាពទុស និច្ឆ័យ ជាបច្ច័យ នៃដ្ឋានៈ ដោយអនន្តរច្ច័យ ។

[១៧១] ធមិ ដែលមានសភាពគ្រូវិនិច្ឆ័យ ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមិនទៀង ដោយអនន្តរច្ច័យ គឺ មគ្គ ជាបច្ច័យ នៃផល ដោយ អនន្តរច្ច័យ ។

[១៧២] ធមិ ដែលមិនទៀង ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមិនទៀង ដោយអនន្តរច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ ដែលមិនទៀង មុនៗ ជាបច្ច័យ នៃ ពួកខន្ធ ដែលមិនទៀង ក្រោយៗ ដោយអនន្តរច្ច័យ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃតោត្រភូ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃវេទានៈ ផល (ជាបច្ច័យ) នៃផល អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃផលសមាបត្តិ នេវ- សញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ លេសបុគ្គលកាលចេញអំពីនិរោធិ ជាបច្ច័យ នៃផលសមាបត្តិ ដោយអនន្តរច្ច័យ ។

[១៧៣] ធមិ ដែលមិនទៀង ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមានស- ភាពទុសនិច្ឆ័យ ដោយអនន្តរច្ច័យ គឺ វោមទស្ស ដែលមិនទៀង

មិច្ឆត្តនិយតស្ស ទោបនស្សស្ស អនន្តរឃ្យច្ចយេន
បច្ចយោ អនិយតា មិច្ឆាទិដ្ឋិ និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិយា
អនន្តរឃ្យច្ចយេន បច្ចយោ ។

(១៦៩) អនិយតោ ធម្មោ សម្មត្តនិយតស្ស
ធម្មស្ស អនន្តរឃ្យច្ចយេន បច្ចយោ តោត្រកុ មគ្គស្ស
កេនាទិ មគ្គស្ស អនន្តរឃ្យច្ចយេន បច្ចយោ ។

(១៧០) មិច្ឆត្តនិយតោ ធម្មោ អនិយតស្ស ធម្មស្ស
សមនន្តរឃ្យច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរសទិសំ ។
សហជាតឃ្យច្ចយេន បច្ចយោ បដិច្ចវាសទិសំ នវ
បញ្ញា ។ អញ្ញាមញ្ញឃ្យច្ចយេន បច្ចយោ បដិច្ចវាស-
ទិសំ តិស្សោ បញ្ញា ។ និស្សយឃ្យច្ចយេន បច្ចយោ
កុសលត្ថិតសទិសា តេស បញ្ញា ។

(១៧១) មិច្ឆត្តនិយតោ ធម្មោ មិច្ឆត្តនិយតស្ស
ធម្មស្ស ឧបនិស្សយឃ្យច្ចយេន បច្ចយោ មគ្គត្ថប-
និស្សយោ មាតុយាតកកម្មំ បិតុយាតកកម្មស្ស ឧប-
និស្សយឃ្យច្ចយេន បច្ចយោ មាតុយាតកកម្មំ ... បិតុ-
យាតកកម្មំ ... អរហន្តយាតកកម្មំ ... ពុហិរុប្បាទកកម្មំ
... សង្ឃកេនកកម្មំ ... និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិយា ឧប-
និស្សយឃ្យច្ចយេន បច្ចយោ ។ ចក្កំ កាតតំ ។

ជាបច្ច័យ នៃរោមនស្ស ដែលមានសភាពខុស និងទៀង ដោយ
អនន្តរឃ្យច្ច័យ អនិយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ (ជាបច្ច័យ) នៃនិយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ ដោយ
អនន្តរឃ្យច្ច័យ ។

(១៦៩) ធម៌ ដែលមិនទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានស-
ភាពត្រូវនឹងទៀង ដោយអនន្តរឃ្យច្ច័យ គឺ តោត្រកុ (ជាបច្ច័យ) នៃ
មគ្គ កេនាទិ ជាបច្ច័យ នៃមគ្គ ដោយអនន្តរឃ្យច្ច័យ ។

(១៧០) ធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលនឹងទៀង ដោយសមនន្តរឃ្យច្ច័យ គឺ ប្រហែលគ្នា មិនអញ្ញ-
ឃ្យច្ច័យដែរ ។ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតឃ្យច្ច័យ ប្រសា ៩ មាន
សេចក្តីប្រហែលគ្នា នឹងបដិច្ចវាសដែរ ។ ជាបច្ច័យ ដោយអញ្ញាមញ្ញ-
ឃ្យច្ច័យ គឺ ប្រសា ៧ មានសេចក្តីប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវាសដែរ ។
ជាបច្ច័យ ដោយនិស្សយឃ្យច្ច័យ គឺ ប្រសា ១៣ មានសេចក្តី
ប្រហែលគ្នានឹងកុសលត្ថិតដែរ ។

(១៧១) ធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ដោយឧបនិស្សយឃ្យច្ច័យ បានដល់
មគ្គត្ថបនិស្សយ គឺ មាតុយាតកកម្ម ជាបច្ច័យ នៃបិតុយាតកកម្ម ដោយ
ឧបនិស្សយឃ្យច្ច័យ មាតុយាតកកម្ម ... បិតុយាតកកម្ម ... អរហន្ត-
យាតកកម្ម ... ពុហិរុប្បាទកកម្ម ... សង្ឃកេនកកម្ម ... ជាបច្ច័យ នៃនិយត-
មិច្ឆាទិដ្ឋិ ដោយឧបនិស្សយឃ្យច្ច័យ ។ ចក្កៈ ចណ្ឌិត គប្បីធ្វើផងដែរ ។

និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិយោ ឧបនិស្សយប្បច្ច-
 យេន បច្ចុយោ និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ មាតុយាតកកម្មស្ស...
 សង្ឃភេទកកម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ ។

(១៧២) មិច្ឆត្ថនិយតោ ធម្មោ អនិយតស្ស
 ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ អនន្តរូប-
 និស្សយោ បកត្ថរូបនិស្សយោ ។ បកត្ថរូបនិស្សយោ
 មាតុ ជីវិតា កេហេបទ្វា តស្ស បដិយាតត្ថាយ ធានំ
 ទេតិ សីលំ សមាទិយតិ ខោសាសីកម្មំ កាភេតិ
 មិច្ឆំ ជីវិតា កេហេបទ្វា ... អរហន្តំ ជីវិតា ...
 ឧរុដ្ឋនំ ចិត្តនំ តថាតតស្ស លោហិតំ ... សង្ឃំ
 ភិក្ខុត្វា តស្ស បដិយាតត្ថាយ ធានំ ... សីលំ ...
 ខោសាសីកម្មំ កាភេតិ ។

(១៧៣) សម្មត្ថនិយតោ ធម្មោ សម្មត្ថនិយតស្ស
 ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ បកត្ថ-
 បនិស្សយោ បវរោ មត្តោ ធុតិយស្ស មក្ខស្ស
 ឧបនិស្សយប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ តតិយោ មត្តោ
 ចតុត្ថស្ស មក្ខស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ ។

និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ ជាបច្ច័យ នៃនិយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ ដោយឧបនិស្សយប្ប-
 ច្ច័យ និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ ជាបច្ច័យ នៃមាតុយាតកកម្ម... នៃសង្ឃភេទកកម្ម
 ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(១៧៤) ធម៌ ដែលមានសភាពទុស្សន៍ទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលមិនទៀង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អនន្តរូបនិស្ស័យ
 នឹងបកត្ថបនិស្ស័យ ។ បកត្ថបនិស្ស័យ គឺ បុគ្គល ផ្តាច់ជីវិតមាតា
 ហើយឲ្យបាន សមាទានសីល ធ្វើឲ្យខាតសាចកម្ម ដើម្បីប្រយោជន៍
 យាត់យ៉ាង ខ្សែផលនៃខាតម្លោះ ផ្តាច់ជីវិតវិគា... ជីវិតព្រះអាហាន្ត...
 ក្លាំងលោហិត នៃព្រះភថាគត ដោយខោសាសីកម្ម... បំបែកសង្ឃ ខ្ញុំ
 បាន... ខ្ញុំសីល... ធ្វើឲ្យខាតសាចកម្ម ដើម្បីប្រយោជន៍យាត់យ៉ាង
 ខ្សែផល នៃកម្មនោះ ។

(១៧៥) ធម៌ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់បកត្ថ-
 បនិស្ស័យ គឺ បវរមគ្គ ជាបច្ច័យ នៃកុតិយមគ្គ ដោយឧបនិស្សយប្ប-
 ច្ច័យ តតិយមគ្គ ជាបច្ច័យ នៃចតុត្ថមគ្គ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(១៧៤) សម្មត្ថនិយតោ ធម្មោ អនិយតស្ស ធម្មស្ស
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណ្ឌូបនិស្សយោ
 អនន្តរូបនិស្សយោ បកក្ខបនិស្សយោ ។ បកក្ខប-
 និស្សយោ អរិយា មត្តំ ឧបនិស្សយ អនុប្បន្នំ
 សមាបត្តិ ឧប្បានេន្នំ ឧប្បន្នំ សមាបន្នន្នំ សង្ខារ
 អនិច្ចតោ ធុត្វតោ អនត្តតោ វិបស្សន្នំ មន្តោ អរិយានំ
 អត្ថប្បនិសម្ពិទាយ . . . ហោហោធម្មោសល្លស្ស ឧប-
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ មន្តោ ផលសមាបត្តិយា
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(១៧៥) អនិយតោ ធម្មោ អនិយតស្ស ធម្មស្ស
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណ្ឌូបនិស្ស-
 យោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកក្ខបនិស្សយោ ។
 បកក្ខបនិស្សយោ អនិយតំ សន្ធិំ ឧបនិស្សយ
 នានំ នេតិ សីលំ . . . ឧចោសថកម្មំ . . . ឈានំ
 . . . អភិញ្ញា . . . សមាបត្តិ . . . មាណំ . . . ធិដ្ឋិ
 កណ្តាតិ អនិយតំ សីលំ . . . សុតំ ហាតំ បញ្ញា
 វាតំ បត្តនំ កាយិកំ សុខំ កាយិកំ ធុត្តំ ឧត្តំ

(១៧៦) ធម៌ ដែលមានសភាពត្រូវបានរៀន ជាបច្ច័យ នៃ
 ធម៌ ដែលមិនរៀន ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ការធូលាប-
 និស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកក្ខបនិស្ស័យ ។ បកក្ខបនិស្ស័យ គឺ
 ត្រូវអរិយៈតាំងឡាយ អាស្រ័យ ខ្លឹមគ្នា ហើយញ៉ាំងសមាបត្តិ ដែល
 មិនខាន់កើត ឲ្យកើតឡើង ចូលកាន់សមាបត្តិ ដែលកើតឡើងហើយ
 ឃើញច្បាស់ ខ្លួនស្មារតីតាំងឡាយ ជាមិនរៀន ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន
 មគ្គ ជាបច្ច័យ នៃអត្ថប្បនិសម្ពិទ្ធា របស់ក្នុងគ្រូអរិយៈ . . . នៃ
 វាណាមានកសល្ល ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មគ្គ ជាបច្ច័យ នៃ
 ផលសមាបត្តិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(១៧៧) ធម៌ ដែលមិនរៀន ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិន
 រៀន ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ការធូលាបនិស្ស័យ អនន្តរូ-
 បនិស្ស័យ និងបកក្ខបនិស្ស័យ ។ បកក្ខបនិស្ស័យ គឺ បុគ្គល
 អាស្រ័យ ខ្លួនស្មារតី ដែលមិនរៀន ហើយឲ្យមាន ខ្លួនសីល . . . ខ្លួន
 ឧបាសមកម្ម . . . ញ៉ាំងឈាន . . . ញ៉ាំងអភិញ្ញា . . . ញ៉ាំងសមាបត្តិ
 . . . ខ្លួនវាចា . . . ប្រកាន់ខ្ជាប់ ខ្លួនសីល ដែលមិនរៀន . . . ខ្លួន
 សុខៈ ចាតៈ បញ្ញា វាចា បក្ខវា កាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ ឆ្លើយ

កោដង់ ... សេនាសង់ ឧបទិស្សយ ឆាន់ មេត៌
 ... ជិតមយាតំ កកោតិ អនិយតា សទ្ធា ...
 បញ្ញា ... រាតា ... សេនាសង់ អនិយតាយ
 សទ្ធាយ កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិកស្ស
 ឧត្តស្ស ធិសសមាបត្តិយា ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បឋមស្ស ឈានស្ស បរិកម្មំ តស្សេវ ទេវ
 សក្កានាសក្កាយតនស្ស បរិកម្មំ តស្សេវ បឋមំ
 ឈានំ ឧត្តិយស្ស ឈានស្ស អាភិក្ខុក្កាយតនំ
 ទេវសក្កានាសក្កាយតនស្ស ចាណាតិចារតា ចា
 ណាតិចារតស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 ចក្កំ កាតតំ ។

[១៧៦] អនិយតា ធម្មោ ទិច្ឆត្ថនិយតស្ស
 ធម្មស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរច
 និស្សយោ បកត្ថបទិស្សយោ ។ បកត្ថបទិស្សយោ
 អនិយតំ រាតំ ឧបទិស្សយ មាតវំ ជិវិតា កេរោបេតិ
 ... សង្ឃំ កិច្ចតិ អនិយតំ ទោសំ ... បត្ថមំ ...
 កាយិកំ សុខំ ... សេនាសង់ ឧបទិស្សយ មាតវំ
 ជិវិតា កេរោបេតិ ... សង្ឃំ កិច្ចតិ អនិយតោ រាតា
 ... សេនាសង់ មាតុយាតកកម្មស្ស បិតុយាតកកម្មស្ស

និទ្ទិកោដង ... កាស្រ័យ ទ្វិសេនាសនៈ ហើយឲ្យបាន ...
 សម្លាប់អ្នកនិកម្ម សទ្ធា ដែលមិនទៀង ... បញ្ញា ... រាតៈ ...
 សេនាសនៈ ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា ដែលមិនទៀង នៃកាយិកសុខ
 កាយិកសុខ នឹងផលសមាបត្តិ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ បរិកម្ម នៃ
 បឋមជ្ឈាន (ជាបច្ច័យ) នៃបឋមជ្ឈាននោះឯង បរិកម្ម នៃទេវសក្កា
 នាសក្កាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃទេវសក្កានាសក្កាយតនៈនោះឯង
 បឋមជ្ឈាន (ជាបច្ច័យ) នៃឧត្តិយជ្ឈាន អាភិក្ខុក្កាយតនៈ (ជាបច្ច័យ)
 នៃទេវសក្កានាសក្កាយតនៈ បាណាតិចារត ជាបច្ច័យ នៃបាណាតិចារត
 ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។ ចក្កៈ បណ្ឌិត អប្បិរិទ្ធិធីត្ថុ ។

[១៧៦] ធម៌ ដែលមិនទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមាន
 សភាពខុសនឹងទៀង ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អនន្តរច
 និស្ស័យ នឹងបកត្ថបទិស្ស័យ ។ បកត្ថបទិស្ស័យ គឺ បុគ្គល កាស្រ័យ
 ទ្វិរាតៈ ដែលមិនទៀង ហើយផ្ដាច់ជីវិតមាតា ... ចំបែកសង្ឃ
 ភោសៈ ដែលមិនទៀង ... បក្ខនា ... កាយិកសុខ ... កាស្រ័យ
 ទ្វិសេនាសនៈ ហើយផ្ដាច់ជីវិតមាតា ... ចំបែកសង្ឃ រាតៈ ដែល
 មិនទៀង ... សេនាសនៈ ជាបច្ច័យ នៃមាតុយាតកម្ម បិតុយាតកម្ម

អរហន្តយាតកម្មស្ស វុហិវុហ្មាទកម្មស្ស សង្ឃកេម-
កម្មស្ស និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិយា ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[១៧៧] អនិយតោ ធម្មោ សម្មត្តនិយតស្ស
ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណ្ឌ-
បនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកត្តរូបនិស្សយោ ។
បកត្តរូបនិស្សយោ បវេសស្ស មក្កស្ស បរិកម្មំ បថ-
មស្ស មក្កស្ស ចតុត្ថស្ស មក្កស្ស បរិកម្មំ ចតុត្ថស្ស
បក្កស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៧៨] អនិយតោ ធម្មោ អនិយតស្ស ធម្មស្ស
បុរេជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណបុរេជានំ វត្ថុ-
បុរេជានំ ។ អារម្មណបុរេជានំ ចត្តំ ... វត្ថុ អនិច្ច-
តោ ... វិចស្សនំ មស្សាទេនិ អភិទន្ធនំ តំ អារត្ត
អនិយតោ ករតោ ឧប្បន្នតិ ទិវ្វេន ចត្តុយា រូបំ ...
ទិវ្វាយ សោតនាតុយា សង្កំ សុណាតិ រូនាយតនំ
ចត្តុវិញ្ញាណស្ស ដោដ្ឋន្ទាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស
បុរេជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ វត្ថុបុរេជានំ ចត្តា-
យតនំ ចត្តុវិញ្ញាណស្ស កាយាយតនំ . . . វត្ថុ អនិ-
យតានំ ឧទ្ធានំ បុរេជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អរហន្តយាតកម្ម វុហិវុហ្មាទកម្ម សង្ឃកេមកម្ម និងនិយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ
ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[១៧៩] ធមិ ដែលមិនទៀង ជាបច្ច័យ ខែធមិ ដែលមាន
សភាពត្រូវនឹងទៀង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ការម្មណ្ឌ-
បនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកត្តរូបនិស្ស័យ ។ កេត្តបនិស្ស័យ
គឺ បរិកម្ម ខែបឋមមគ្គ (ជាបច្ច័យ) ខែបឋមមគ្គ បរិកម្ម ខែចក្កតមគ្គ
ជាបច្ច័យ ខែចក្កតមគ្គ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[១៨០] ធមិ ដែលមិនទៀង ជាបច្ច័យ ខែធមិ ដែលមិនទៀង
ដោយបុរេជានប្បច្ច័យ បានដល់ការម្មណ្ឌបុរេជាន និងវត្ថុបុរេជាន ។
អារម្មណបុរេជាន គឺ បុគ្គល ឃើញច្បាស់ ខូចចុះ ... ខូចវត្ថុ ជាមិនទៀង
... គ្រួសារ ភិកាយ ពនៈ ដែលមិនទៀង ប្រាជ្ញ ខូចវត្ថុនោះ ទើប
កើតឡើង ខូចវត្ថុ ដោយទិវ្វចចុះ ... ឮ ខូចសំឡេង ដោយទិវ្វសោតធាតុ
ប្រាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) ខែចក្កវិញ្ញាណ ដោដ្ឋន្ទាយតនៈ ជាបច្ច័យ ខែ
កាយវិញ្ញាណ ដោយបុរេជានប្បច្ច័យ ។ វត្ថុបុរេជាន គឺ ចក្កាយតនៈ
(ជាបច្ច័យ) ខែចក្កវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ ... វត្ថុ ជាបច្ច័យ ខែភូត
ខន្ធ ដែលមិនទៀង ដោយបុរេជានប្បច្ច័យ ។

(១៧៩) អនិយមេតា ធម្មោ មិច្ឆត្ថនិយតស្ស
 ធម្មស្ស បុរេជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណបុរេជានំ
 វត្ថុបុរេជានំ ។ អារម្មណបុរេជានំ ប្រជីវិត្ត្រិយំ នាគុ-
 យាតកម្មស្ស ចិត្តយាតកម្មស្ស អរហន្តយាតកម្មស្ស
 វហិវច្ឆានកម្មស្ស ។ បេ ។ បុរេជានប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ ។ វត្ថុបុរេជានំ វត្ថុ មិច្ឆត្ថនិយតានំ ទទ្ធានំ
 បុរេជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(១៨០) អនិយមេតា ធម្មោ សម្មត្ថនិយតស្ស
 ធម្មស្ស បុរេជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ វត្ថុបុរេជានំ វត្ថុ
 សម្មត្ថនិយតានំ ទទ្ធានំ បុរេជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(១៨១) មិច្ឆត្ថនិយមេតា ធម្មោ អនិយតស្ស
 ធម្មស្ស បច្ឆាជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជានា
 មិច្ឆត្ថនិយតា ទទ្ធា បុរេជានស្ស ឥមស្ស កាយស្ស
 បច្ឆាជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(១៨២) សម្មត្ថនិយមេតា ធម្មោ អនិយតស្ស
 ធម្មស្ស បច្ឆាជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាន
 សម្មត្ថនិយតា ទទ្ធា បុរេជានស្ស ឥមស្ស កាយស្ស
 បច្ឆាជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(១៧៩) ធម៌ ដែលមិនទៀង ជាច្រើន នៃធម៌ ដែលមានស-
 ភាពខុសនឹងទៀង ដោយបុរេជានប្បច្ច័យ បានដល់ការម្សឺណបុរេជាន
 នឹងវត្ថុបុរេជាន ។ ការម្សឺណបុរេជាន គឺ ប្រជីវិត្ត្រិយ ជាច្រើន
 នៃនាគុយាតកម្ម ចិត្តយាតកម្ម អរហន្តយាតកម្ម និងវហិវច្ឆានកម្ម
 ។ បេ ។ ដោយបុរេជានប្បច្ច័យ ។ នៃវត្ថុបុរេជាន គឺ វត្ថុ ជាច្រើន
 នៃតួកខន្ធ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ដោយបុរេជានប្បច្ច័យ ។

(១៨០) ធម៌ ដែលមិនទៀង ជាច្រើន នៃធម៌ ដែលមានស-
 ភាពត្រូវនឹងទៀង ដោយបុរេជានប្បច្ច័យ បានដល់វត្ថុបុរេជាន គឺ វត្ថុ
 ជាច្រើន នៃតួកខន្ធ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ដោយបុរេជាន-
 ប្បច្ច័យ ។

(១៨១) ធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ជាច្រើន នៃធម៌
 ដែលមិនទៀង ដោយបច្ឆាជានប្បច្ច័យ បានដល់បច្ឆាជាន គឺ តួក
 ខន្ធ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ជាច្រើន នៃកាយនេះ ដែល
 កើតមុន ដោយបច្ឆាជានប្បច្ច័យ ។

(១៨២) ធម៌ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ជាច្រើន នៃធម៌
 ដែលមិនទៀង ដោយបច្ឆាជានប្បច្ច័យ បានដល់បច្ឆាជាន គឺ តួកខន្ធ
 ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ជាច្រើន នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន
 ដោយបច្ឆាជានប្បច្ច័យ ។

[១៤៣] អនិយតោ ឆន្ទោ អនិយតស្ស ធម្មស្ស
 បច្ឆាជានិប្បត្តយេន បច្ចយោ បច្ឆាជានិ អនិយតា
 ទទ្ធា បុរោជានស្ស វេទស្ស កាយស្ស បច្ឆាជានិប្ប-
 ត្តយេន បច្ចយោ ។

[១៤៤] អនិយតោ ឆន្ទោ អនិយតស្ស ធម្មស្ស
 អានេវនិប្បត្តយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា អនិយ-
 តា ទទ្ធា បច្ឆិមាធំ បច្ឆិមាធំ អនិយតាធំ ទទ្ធាធំ
 អានេវនិប្បត្តយេន បច្ចយោ អនុលោមំ តោត្រកុស្ស
 អនុលោមំ វេទានស្ស អានេវនិប្បត្តយេន បច្ចយោ ។

[១៤៥] អនិយតោ ឆន្ទោ មិត្តត្ថនិយតស្ស
 ធម្មស្ស អានេវនិប្បត្តយេន បច្ចយោ អនិយតំ ទោ-
 មនស្សំ មិត្តត្ថនិយតស្ស ទោមនស្សស្ស អានេវ-
 និប្បត្តយេន បច្ចយោ អនិយតមិត្តាធិដ្ឋំ និយតមិត្តា-
 ធិដ្ឋិយា អានេវនិប្បត្តយេន បច្ចយោ ។

[១៤៦] អនិយតោ ឆន្ទោ សម្មត្ថនិយតស្ស
 ធម្មស្ស អានេវនិប្បត្តយេន បច្ចយោ តោត្រកុ មត្តស្ស
 វេទានំ មត្តស្ស អានេវនិប្បត្តយេន បច្ចយោ ។

[១៤៧] ធមិ ដែលមិនទៀង ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមិនទៀង
 ដោយបច្ឆាជានិប្បត្តយេន បានដល់បច្ឆាជានិ គឺ ភ្នកខន្ធ ដែលមិនទៀង
 ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ឆាជានិប្បត្តយេន ។

[១៤៨] ធមិ ដែលមិនទៀង ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមិនទៀង
 ដោយអានេវនិប្បត្តយេន គឺ ភ្នកខន្ធ មុន ។ ដែលមិនទៀង ជាបច្ច័យ
 នៃភ្នកខន្ធ ក្រោយ ។ ដែលមិនទៀង ដោយអានេវនិប្បត្តយេន អនុ-
 លោម (ជាបច្ច័យ) នៃតោត្រកុ អនុលោម ជាបច្ច័យ នៃវេទានៈ
 ដោយអានេវនិប្បត្តយេន ។

[១៤៩] ធមិ ដែលមិនទៀង ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមានស-
 ភាពខុសនឹងទៀង ដោយអានេវនិប្បត្តយេន គឺ ទោមនស្ស ដែលមិន
 ទៀង ជាបច្ច័យ នៃទោមនស្ស ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ដោយ
 អានេវនិប្បត្តយេន អនិយតមិត្តាធិដ្ឋំ ជាបច្ច័យ នៃនិយតមិត្តាធិដ្ឋំ ដោយ
 អានេវនិប្បត្តយេន ។

[១៥០] ធមិ ដែលមិនទៀង ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមានស-
 ភាពត្រូវនឹងទៀង ដោយអានេវនិប្បត្តយេន គឺ តោត្រកុ (ជាបច្ច័យ)
 នៃមត្ត វេទានៈ ជាបច្ច័យ នៃមត្ត ដោយអានេវនិប្បត្តយេន ។

[១៨៧] មិច្ឆត្តនិយតោ នម្មោ មិច្ឆត្តនិយតស្ស
 ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ មិច្ឆត្តនិយតា ចេ-
 តនា សម្បយុត្តកានំ ទទ្ធានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ ។

[១៨៨] មិច្ឆត្តនិយតោ នម្មោ អនិយតស្ស
 ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា នាណ-
 ខណិកា ។ សហជាតា មិច្ឆត្តនិយតា ចេតនា ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានានំ រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នា-
 នាខណិកា មិច្ឆត្តនិយតា ចេតនា វិចារកានំ ទទ្ធានំ
 កនត្តា ច រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៨៩] មិច្ឆត្តនិយតោ នម្មោ មិច្ឆត្តនិយតស្ស
 ច អនិយតស្ស ច ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 មិច្ឆត្តនិយតា ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ទទ្ធានំ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៩០] សម្មត្តនិយតោ នម្មោ សម្មត្តនិយតស្ស
 ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សម្មត្តនិយតា
 ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ទទ្ធានំ កម្មប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[១៨៧] ធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា ដែល
 មានសភាពខុសនឹងទៀង ជាបច្ច័យ នៃភូតសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយ
 កម្មប្បច្ច័យ ។

[១៨៨] ធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ជាបច្ច័យ នៃ
 ធម៌ ដែលមិនទៀង ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និង
 នាណខណិកៈ ។ សហជាត គឺ ចេតនា ដែលមានសភាពខុស
 នឹងទៀង ជាបច្ច័យ នៃភូតចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ និង
 នាណខណិកៈ គឺ ចេតនា ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ជាបច្ច័យ
 នៃភូតវិចារកក្ខន្ធដ៏ ភូតកដ្ឋក្ខន្ធដ៏ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[១៨៩] ធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀងផង ធម៌ ដែលមិនទៀងផង ដោយ
 កម្មប្បច្ច័យ បានដល់ចេតនា ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ជាបច្ច័យ
 នៃភូតសម្បយុត្តកក្ខន្ធដ៏ ភូតចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[១៩០] ធម៌ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា ដែល
 មានសភាពត្រូវនឹងទៀង ជាបច្ច័យ នៃភូតសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយ
 កម្មប្បច្ច័យ ។

[១៩១] សម្បត្តិឈ្មោះ ធម្មា អនិយតស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បវត្តយេន បច្ចយោ សហជាតា ជាតា-
 ខណ៌កា ។ សហជាតា សម្បត្តិឈ្មោះ ចេតនា
 ចិត្តសមុដ្ឋាធានំ រូបាធិ កម្មប្បវត្តយេន បច្ចយោ ។
 ជាតាខណ៌កា សម្បត្តិឈ្មោះ ចេតនា វិចារកាធិ
 ខណ៌កា កម្មប្បវត្តយេន បច្ចយោ ។

[១៩២] សម្បត្តិឈ្មោះ ធម្មា សម្បត្តិឈ្មោះ ធម្មស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បវត្តយេន បច្ច-
 យោ សម្បត្តិឈ្មោះ ចេតនា សម្បយុត្តកាធិ ខណ៌-
 កា ចិត្តសមុដ្ឋាធានំ រូបាធិ កម្មប្បវត្តយេន បច្ច-
 យោ ។

[១៩៣] អនិយតោ ធម្មា អនិយតស្ស ធម្មស្ស
 កម្មប្បវត្តយេន បច្ចយោ សហជាតា ជាតាខណ៌កា ។
 សហជាតា អនិយតោ ចេតនា សម្បយុត្តកាធិ
 ខណ៌កា ចិត្តសមុដ្ឋាធានំ រូបាធិ កម្មប្បវត្តយេន
 បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។ ជាតាខណ៌កា
 អនិយតោ ចេតនា វិចារកាធិ ខណ៌កា កម្មប្បវត្ត
 យេន រូបាធិ កម្មប្បវត្តយេន បច្ចយោ ។

[១៩៤] ធម៌ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលមិនទៀង ដោយកម្មប្បវត្តយេន បានដល់សហជាត ធិននាខណ៌-
 កា ។ សហជាត គឺ ចេតនា ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង
 ជាបច្ច័យ នៃភូតិក្ខុសមុដ្ឋានរូប ដោយកម្មប្បវត្តយេន ។ ធិននាខណ៌កា
 គឺ ចេតនា ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ជាបច្ច័យ នៃភូតិក្ខុកក្ខន្ធ
 ដោយកម្មប្បវត្តយេន ។

[១៩៥] ធម៌ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ធម៌ ដែលមិនទៀង ដោយកម្ម-
 ប្បវត្តយេន គឺ ចេតនា ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ជាបច្ច័យ នៃភូត
 សម្បយុត្តកក្ខន្ធន ភូតិក្ខុសមុដ្ឋានរូបន ដោយកម្មប្បវត្តយេន ។

[១៩៦] ធម៌ ដែលមិនទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនទៀង
 ដោយកម្មប្បវត្តយេន បានដល់សហជាត ធិននាខណ៌កា ។ សហជាត
 គឺ ចេតនា ដែលមិនទៀង ជាបច្ច័យ នៃភូតសម្បយុត្តកក្ខន្ធន ភូត
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូបន ដោយកម្មប្បវត្តយេន ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។
 ធិននាខណ៌កា គឺ ចេតនា ដែលមិនទៀង ជាបច្ច័យ នៃភូតិក្ខុកក្ខន្ធ
 ន ភូតកក្ខន្ធរូបន ដោយកម្មប្បវត្តយេន ។

(១៩៤) អនិយមេតោ ធម្មោ អនិយមេតស្ស ធម្មស្ស
 វិចាកម្មច្ចុយេន បច្ចុយោ វិចាកោ អនិយមេតោ ឯកោ
 ទន្ធា តិណ្ណាជំ ទន្ធាជំ ចិត្តសមុដ្ឋានាទក្ខ រូបាជំ
 វិចាកម្មច្ចុយេន បច្ចុយោ បដិសន្ធិក្ខណោ ទន្ធា
 វត្ថុស្ស ។

(១៩៥) មិច្ឆត្ថនិយមេតោ ធម្មោ មិច្ឆត្ថនិយមេតស្ស
 ធម្មស្ស វិចារម្មច្ចុយេន បច្ចុយោ វិចារម្មច្ចុយេន
 បច្ចុយោ ឈាទច្ចុយេន បច្ចុយោ មគ្គច្ចុយេន
 បច្ចុយោ សម្មយុត្តច្ចុយេន បច្ចុយោ ។

(១៩៦) មិច្ឆត្ថនិយមេតោ ធម្មោ អនិយមេតស្ស
 ធម្មស្ស វិចារម្មច្ចុយេន បច្ចុយោ សហធាតុ
 បច្ចាធាតុ ។ សហធាតុ មិច្ឆត្ថនិយមេតោ ទន្ធា ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានាជំ រូបាជំ វិចារម្មច្ចុយេន បច្ចុយោ ។
 បច្ចាធាតុ មិច្ឆត្ថនិយមេតោ ទន្ធា បុរោជិតស្ស ឥមស្ស
 កាយស្ស វិចារម្មច្ចុយេន បច្ចុយោ ។

(១៩៧) សម្មត្ថនិយមេតោ ធម្មោ អនិយមេតស្ស
 ធម្មស្ស វិចារម្មច្ចុយេន បច្ចុយោ សហធាតុ
 បច្ចាធាតុ ។ សហធាតុ សម្មត្ថនិយមេតោ ទន្ធា ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានាជំ រូបាជំ វិចារម្មច្ចុយេន បច្ចុយោ ។

(១៩៤) ធម៌ ដែលមិនទៀង ជាច្រើន ខែធម៌ ដែលមិនទៀង
 ដោយវិចាកច្ចុយ គឺ វិចាកក្នុង ១ ដែលមិនទៀង ជាច្រើន ខែខន្ធ
 ៣ ផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយវិចាកច្ចុយ ខន្ធចាំងឡាយ
 (ជាច្រើន) នៃវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

(១៩៥) ធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ជាច្រើន ខែធម៌
 ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ដោយកាយច្ចុយ ជាច្រើន ដោយ
 វិចារម្មច្ចុយ ជាច្រើន ដោយឈាទច្ចុយ ជាច្រើន ដោយ
 មគ្គច្ចុយ ជាច្រើន ដោយសម្មយុត្តច្ចុយ ។

(១៩៦) ធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ជាច្រើន ខែធម៌
 ដែលមិនទៀង ដោយវិចារម្មច្ចុយ បានដល់សហធាតុ និង
 បច្ចាធាតុ ។ សហធាតុ គឺ ពួកខន្ធ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង
 ជាច្រើន ខែពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិចារម្មច្ចុយ ។ ឯបច្ចាធាតុ
 គឺ ពួកខន្ធ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ជាច្រើន ខែកាយនេះ
 ដែលកើតមុន ដោយវិចារម្មច្ចុយ ។

(១៩៧) ធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ជាច្រើន ខែធម៌
 ដែលមិនទៀង ដោយវិចារម្មច្ចុយ បានដល់សហធាតុ និង
 បច្ចាធាតុ ។ សហធាតុ គឺ ពួកខន្ធ ដែលមានសភាពខុសនឹង
 ទៀង ជាច្រើន ខែពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិចារម្មច្ចុយ ។

មច្ឆាជាតា សម្មត្ថនិយតា ខន្ធា បុរេជានស្ស នមស្ស
កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បដូរយេន មច្ចយោ ។

[១៩៨] អនិយតោ ធម្មោ អនិយតស្ស ធម្មស្ស
វិប្បយុត្តប្បដូរយេន មច្ចយោ សហជាតំ បុរេជានំ
មច្ឆាជាតំ ។ សហជាតា អនិយតា ខន្ធា ចិត្តស-
មុច្ឆាជាតំ ខន្ធានំ ចនិសន្និក្កណោ ខន្ធា វត្ថុស្ស វិប្ប
យុត្តប្បដូរយេន មច្ចយោ វត្ថុ ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បដូ-
រយេន មច្ចយោ ។ បុរេជានំ ចក្ខាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញា-
ណស្ស កាយាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស វត្ថុ អនិ-
យតានំ ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បដូរយេន មច្ចយោ ។
មច្ឆាជាតា អនិយតា ខន្ធា បុរេជានស្ស នមស្ស
កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បដូរយេន មច្ចយោ ។

[១៩៩] អនិយតោ ធម្មោ មិច្ឆត្ថនិយតស្ស ធម្មស្ស
វិប្បយុត្តប្បដូរយេន មច្ចយោ បុរេជានំ វត្ថុ មិច្ឆត្ថនិ-
យតានំ ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បដូរយេន មច្ចយោ ។

[២០០] អនិយតោ ធម្មោ សម្មត្ថនិយតស្ស ធម្មស្ស
វិប្បយុត្តប្បដូរយេន មច្ចយោ បុរេជានំ វត្ថុ សម្មត្ថនិ-
យតានំ ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បដូរយេន មច្ចយោ ។

ឯមច្ឆាជាត គឺ ភូកខន្ធ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ជាបច្ច័យ នៃ
កាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បដូរយេន ។

[១៩៨] ធម៌ ដែលមិនទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនទៀង
ដោយវិប្បយុត្តប្បដូរយេន បានដល់សហជាត បុរេជាន និងមច្ឆា-
ជាត ។ សហជាត គឺ ភូកខន្ធ ដែលមិនទៀង (ជាបច្ច័យ) នៃ
ភូកចិត្តសមុដ្ឋានប្រ ភូកខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃចនិសន្និ-
ដោយវិប្បយុត្តប្បដូរយេន វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃភូកខន្ធ ដោយវិប្បយុត្តប្បដូរយេន
បុរេជាន គឺ ចក្ខាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ
(ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃភូកខន្ធ ដែលមិនទៀង
ដោយវិប្បយុត្តប្បដូរយេន ។ ឯមច្ឆាជាត គឺ ភូកខន្ធ ដែលមិនទៀង
ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បដូរយេន ។

[១៩៩] ធម៌ ដែលមិនទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានស-
ភាពខុសនឹងទៀង ដោយវិប្បយុត្តប្បដូរយេន បានដល់បុរេជាន គឺ វត្ថុ
ជាបច្ច័យ នៃភូកខន្ធ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ដោយវិប្បយុត្ត-
ប្បដូរយេន ។

[២០០] ធម៌ ដែលមិនទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានសភាព
ត្រូវនឹងទៀង ដោយវិប្បយុត្តប្បដូរយេន បានដល់បុរេជាន គឺ វត្ថុ ជា
បច្ច័យ នៃភូកខន្ធ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ដោយវិប្បយុត្តប្បដូរយេន ។

(២០០) មិច្ឆត្ថនិយតោ ធម្មោ មិច្ឆត្ថនិយតស្ស
 ធម្មស្ស អត្ថិច្ឆប្បច្ចយេន បច្ចយោ មិច្ឆត្ថនិយតោ
 ឋិតោ ទេវោ តិណ្ណន្នំ ទទ្ធានំ ទ្វេ ទទ្ធា ទ្ធិន្នំ
 ទទ្ធានំ ។

(២០២) មិច្ឆត្ថនិយតោ ធម្មោ អនិយតស្ស ធម្មស្ស
 អត្ថិច្ឆប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។
 សហជាតា មិច្ឆត្ថនិយតោ ទទ្ធា ចិត្តសមុដ្ឋាបាទំ
 រូបាទំ អត្ថិច្ឆប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា មិច្ឆត្ថ-
 និយតោ ទទ្ធា បុរេជាតស្ស ភិមស្ស តោយស្ស
 អត្ថិច្ឆប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២០៣) មិច្ឆត្ថនិយតោ ធម្មោ មិច្ឆត្ថនិយតស្ស
 ច អនិយតស្ស ច ធម្មស្ស អត្ថិច្ឆប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 មិច្ឆត្ថនិយតោ ឋិតោ ទេវោ តិណ្ណន្នំ ទទ្ធានំ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋាបាទក្ស រូបាទំ ទ្វេ ទទ្ធា ... ។

(២០៤) សម្មត្ថនិយតោ ធម្មោ សម្មត្ថនិយតស្ស
 ធម្មស្ស អត្ថិច្ឆប្បច្ចយេន បច្ចយោ តិរិស្សា បច្ឆា ។

(២០៥) អនិយតោ ធម្មោ អនិយតស្ស ធម្មស្ស
 អត្ថិច្ឆប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ

(២០១) ធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ដោយអត្ថិច្ឆប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែល
 មានសភាពខុសនឹងទៀង (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ (ជាបច្ច័យ)
 នៃខន្ធ ២ ។

(២០២) ធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលមិនទៀង ដោយអត្ថិច្ឆប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។
 សហជាត គឺ ពួកខន្ធ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ជាបច្ច័យ
 នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិច្ឆប្បច្ច័យ ។ បច្ឆាជាត គឺ ពួកខន្ធ
 ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន
 ដោយអត្ថិច្ឆប្បច្ច័យ ។

(២០៣) ធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀងផង ធម៌ ដែលមិនទៀងផង ដោយអត្ថិ-
 ច្ឆប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង (ជាបច្ច័យ) នៃ
 ខន្ធ ៣ ផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ខន្ធ ២ ... ។

(២០៤) ធម៌ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ដោយអត្ថិច្ឆប្បច្ច័យ មានបញ្ញា ៣ ។

(២០៥) ធម៌ ដែលមិនទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
 មិនទៀង ដោយអត្ថិច្ឆប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត

បច្ឆាជានំ អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។ សហជាតោ អនិយ-
 តោ ឯកោ ទន្ធា តិណ្ណានំ ទន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋា-
 នក្ក រូបាណំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ទន្ធា ...
 បដិសន្ធិត្តរោ ទន្ធា វត្ថុស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 វត្ថុ ទន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឯកំ មហា-
 ក្ខតំ ... អសញ្ញាសត្វានំ ឯកំ មហាក្ខតំ ... ។ បុរេ-
 យាតំ ចត្តំ ... វត្ថុ អនិច្ចតោ ធុត្តតោ អនត្តតោ
 វិមស្សតិ អស្សនេតិ អភិទន្ធិតិ តំ អាវត្ត ពតោ
 ឧប្បន្នតិ ខោមនស្សំ ឧប្បន្នតិ ទិព្វេន ចត្តនា រូបំ
 បស្សតិ ទិព្វាយ សោតតាតុយា សន្នំ សុណាតិ
 រូបាយនំ បត្តវិញ្ញាណស្ស ខោមនស្សាយនំ កាយ-
 វិញ្ញាណស្ស ចត្តាយនំ បត្តវិញ្ញាណស្ស កាយ-
 យនំ កាយវិញ្ញាណស្ស វត្ថុ អនិយតានំ ទន្ធានំ
 អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជានតា អនិយតា
 ទន្ធា បុរេនាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។ កតត្ថិកាវេ អាហារេ ឥមស្ស
 កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ រូបជីវិត្រ្យំ
 តាជត្តារូបាណំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បច្ឆាជានតា អាហារំ និឥន្ទ្រិយំ ។ សហជាត គឺ ខន្ធទ ដែលមិន
 ទៀង ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទ ព ផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្ថិ-
 ប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ... ពួកខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
 ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ មហា-
 ក្ខត ១ ... មហាក្ខត ១ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ... ។ បុរេជាន គឺ
 បុគ្គល ឃើញច្បាស់ ខ្ញុំចត្តុ... ខ្ញុំវត្ថុ ជាមិនទៀង ជាទុក្ខ ជាអនត្តា
 វិមជ្ជត្រេតតោ វិភាយ ពរៈ ប្រាភូ ខ្ញុំវត្ថុនោះ រើបរើតឃើង
 ខោមនស្ស កើតឡើង បុគ្គល ឃើញ ខ្ញុំរូប ដោយទិវចត្តុ ព ខ្ញុំរូប-
 ទៀង ដោយទិវសោតតាតុ ប្រាយននៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ
 ដោយរូបាយននៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ ចត្តាយននៈ (ជាបច្ច័យ)
 នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយននៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ
 ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលមិនទៀង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ បច្ឆាជាន
 គឺ ពួកខន្ធ ដែលមិនទៀង ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុខ
 ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ កតត្ថិកាវេ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដោយ
 អត្ថិប្បច្ច័យ ។ រូបជីវិត្រ្យំ ជាបច្ច័យ នៃពួកកតត្ថិកាវេ ដោយ
 អត្ថិប្បច្ច័យ ។

[២០៦] អនិយតោ ធម្មោ មិច្ឆត្ថនិយតស្ស ធម្មស្ស
 អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជានំ រូបជីវិតន្ទ្រិយំ
 មាតុយាតកម្មស្ស ។ បេ ។ រូបារុប្បាទកម្មស្ស អត្ថ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ វត្ថុ មិច្ឆត្ថនិយតានំ ទទ្ធានំ
 អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២០៧] អនិយតោ ធម្មោ សម្មត្ថនិយតស្ស
 ធម្មស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជានំ វត្ថុ
 សម្មត្ថនិយតានំ ទទ្ធានំ អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២០៨] មិច្ឆត្ថនិយតោ ច អនិយតោ ច ធម្មា
 មិច្ឆត្ថនិយតស្ស ធម្មស្ស ... សហជានំ បុរេជានំ ។
 សហជានោ មិច្ឆត្ថនិយតោ ឯកោ ទទ្ធា ច វត្ថុ ច
 តិណ្ឌានំ ទទ្ធានំ ទ្វេ ទទ្ធា ច ... ។

[២០៩] មិច្ឆត្ថនិយតោ ច អនិយតោ ច
 ធម្មា អនិយតស្ស ធម្មស្ស ... សហជានំ បច្ឆា-
 ជានំ អាហារំ វិជ្ជិយំ ។ សហជានោ មិច្ឆត្ថនិ-
 យតោ ទទ្ធា ច មហាក្ខតោ ច ចិត្តសមុដ្ឋាបាទំ
 រូបាទំ អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជានោ
 មិច្ឆត្ថនិយតោ ទទ្ធា ច កកឡិកាហោ អាហារោ ច
 វិស្ស កាយស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២០៦] ធម៌ ដែលមិនទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមាន
 សភាពទុស្ខនិទៀង ដោយអត្ថប្បច្ច័យ បានដល់បុរេជាន គឺ ប្រ-
 ជីវិតន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យ នៃមាតុយាតកម្ម ។ បេ ។ នៃរូបារុប្បាទកម្ម
 ដោយអត្ថប្បច្ច័យ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃរូកខន្ធ ដែលមានសភាពទុស-
 និទៀង ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។

[២០៧] ធម៌ ដែលមិនទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមាន
 សភាពត្រូវនិទៀង ដោយអត្ថប្បច្ច័យ បានដល់បុរេជាន គឺ វត្ថុ ជា
 បច្ច័យ នៃរូកខន្ធ ដែលមានសភាពត្រូវនិទៀង ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។

[២០៨] ធម៌ ដែលមានសភាពទុស្ខនិទៀងក្តី ធម៌ ដែលមិន
 ទៀងក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌ ដែលមានសភាពទុស្ខនិទៀង ... បាន
 ដល់សហជាន នឹងបុរេជាន ។ សហជាន គឺ ទទ្ធា ដែលមាន
 សភាពទុស្ខនិទៀងក្តី វត្ថុក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃទទ្ធា ទទ្ធា ក្តី ... ។

[២០៩] ធម៌ ដែលមានសភាពទុស្ខនិទៀងក្តី ធម៌ ដែលមិន
 ទៀងក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌ ដែលមិនទៀង ... បានដល់សហជាន
 បច្ឆាជាន អាហារ នឹងវិជ្ជិយ ។ សហជាន គឺ តួកខន្ធ ដែលមាន
 សភាពទុស្ខនិទៀងក្តី តួកមហាក្ខតក្តី ជាបច្ច័យ នៃតួកចិត្តសមុដ្ឋាបរូប
 ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។ បច្ឆាជាន គឺ តួកខន្ធ ដែលមានសភាពទុស្ខនិ-
 ទៀងក្តី ករាវ្យភាពហារក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។

បច្ឆាជានតា មិច្ឆត្តនិយតា ទុក្ខា ច រូបជីវិត្រ្មិយញ្ច
កដត្តារូបាធំ អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២០០] សម្មត្តនិយតោ ច អនិយតោ ច
ធម្មា សម្មត្តនិយតស្ស ធម្មស្ស អត្ថប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ទ្វេ បញ្ញា មិច្ឆត្តនិយតសនិសា ។

[២០១] ហេតុយា សត្ត អារម្មណេ បញ្ច អធិ-
បតិយា អដ្ឋ អនន្តរេ បញ្ច សមនន្តរេ បញ្ច ស-
ហជានត ធរ អញ្ញាមញ្ញោ តីណិ ធិស្សយេ តេស
ឧបធិស្សយេ សត្ត បុរេជានត តីណិ បច្ឆាជានត
តីណិ អាសេវនេ តីណិ កម្មេ សត្ត វិចារតោ ឯកំ
អាហារេ សត្ត ឥន្ទ្រិយេ សត្ត ឈានេ សត្ត មន្តេ
សត្ត សម្បយុត្តេ តីណិ វិប្បយុត្តេ បញ្ច អត្ថិយា
តេស ធន្តិយា បញ្ច វិគតេ បញ្ច អវិគតេ
តេស ។ ឯវំ គណោតត្ថំ ។

បច្ឆាជានត គឺ ត្បកខន្ធ ដែលមានសភាពទុសនិទៀងក្តី រូបជីវិត្រ្មិយ
ក្តី ជាបច្ច័យ នៃត្បកកដត្តារូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

[២១០] ធម៌ ដែលមានសភាពត្រឡឹងទៀងក្តី ធម៌ ដែលមិន
ទៀងក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានសភាពត្រឡឹងទៀង ដោយអត្ថិ-
ប្បច្ច័យ គឺ មានបញ្ញា ២ ប្រហែលគ្នានឹងមិច្ឆត្តនិយតធម៌ដែរ ។

[២១១] ក្នុងវេទក្កប្បច្ច័យ មានវារៈ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ៥ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៨ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៥
ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងសហជានតប្បច្ច័យ មានវារៈ៨
ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងធិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣
ក្នុងឧបធិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងបុរេជានតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
បច្ឆាជានតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
កម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិចារកប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៧ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧
ក្នុងមន្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៥ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១៣ ។ បណ្ឌិត តប្បវាចំ យ៉ាងនេះចុះ ។

[២០២] មិច្ឆត្តនិយតោ ធម្មោ មិច្ឆត្តនិយតស្ស
ឥធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្ស-
្រប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២០៣] មិច្ឆត្តនិយតោ ធម្មោ អនិយតស្ស
ឥធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ច-
្រយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆា-
ន្តាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ កុម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២០៤] មិច្ឆត្តនិយតោ ធម្មោ មិច្ឆត្តនិយតស្ស
ឥ អនិយតស្ស ឥ ឥធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[២០៥] សម្មត្តនិយតោ ធម្មោ សម្មត្តនិយតស្ស
ឥធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្ស-
្រប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២០៦] សម្មត្តនិយតោ ធម្មោ អនិយតស្ស
ឥធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បច្ឆាន្តាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២០៧] ធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ជាច្រើន ខែ
ធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាច្រើន
ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២០៨] ធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ជាច្រើន ខែធម៌
ដែលមិនទៀង ដោយការម្នួលប្បច្ច័យ ជាច្រើន ដោយសហជាត-
ប្បច្ច័យ ជាច្រើន ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាច្រើន ដោយបច្ឆា-
ន្តាតប្បច្ច័យ ជាច្រើន ដោយកុម្មប្បច្ច័យ ។

[២០៩] ធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ជាច្រើន ខែធម៌
ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀងផង ធម៌ ដែលមិនទៀងផង ដោយ
សហជាតប្បច្ច័យ ។

[២១០] ធម៌ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ជាច្រើន ខែ
ធម៌ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាច្រើន
ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២១១] ធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ជាច្រើន ខែធម៌
ដែលមិនទៀង ដោយការម្នួលប្បច្ច័យ ជាច្រើន ដោយសហជាត-
ប្បច្ច័យ ជាច្រើន ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាច្រើន ដោយ
បច្ឆាន្តាតប្បច្ច័យ ។

[២០៧] សម្មត្ថនិយតោ ធម្មោ សម្មត្ថនិយតស្ស
ច អនិយតស្ស ច ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[២០៨] អនិយតោ ធម្មោ អនិយតស្ស ធម្មស្ស
អាម្ពណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជា-
តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ពន្លាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
កុដ្ឋប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ
ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២០៩] អនិយតោ ធម្មោ មិច្ឆត្ថនិយតស្ស
ធម្មស្ស អាម្ពណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្ស-
យប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២១០] អនិយតោ ធម្មោ សម្មត្ថនិយតស្ស
ធម្មស្ស អាម្ពណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២១១] មិច្ឆត្ថនិយតោ ច អនិយតោ ច ធម្មោ
មិច្ឆត្ថនិយតស្ស ធម្មស្ស ... សហជាតំ បុរេជាតំ ។

[២១២] ធម៌ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀងផង ធម៌ ដែលមិនទៀងផង ដោយ
សហជាតប្បច្ច័យ ។

[២១៣] ធម៌ ដែលមិនទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនទៀង
ដោយអាម្ពណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយពន្លាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកុដ្ឋប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
កាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។

[២១៤] ធម៌ ដែលមិនទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមាន
សភាពខុសនឹងទៀង ដោយអាម្ពណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧប-
និស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

[២១៥] ធម៌ ដែលមិនទៀង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមាន
សភាពត្រូវនឹងទៀង ដោយអាម្ពណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧប-
និស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

[២១៦] ធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀងក្តី ធម៌ ដែលមិន
ទៀងក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀង ...
បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។

[២២២] មិច្ឆត្តនិយតោ ច អនិយតោ ច ធម្មា
 អនិយតស្ស ធម្មស្ស . . . សហជាតំ បច្ឆាជាតំ
 អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។

[២២៣] សម្មត្តនិយតោ ច អនិយតោ ច ធម្មា
 សម្មត្តនិយតស្ស ធម្មស្ស . . . សហជាតំ បុរេជាតំ ។

[២២៤] សម្មត្តនិយតោ ច អនិយតោ ច ធម្មា
 អនិយតស្ស ធម្មស្ស . . . សហជាតំ បច្ឆាជាតំ
 អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។

[២២៥] នៈហតុយា តេស ធនាម្ពលោ ធននិ.
 បតិយា ធននន្តរេ ធនមនន្តរេ តេស ធនសហជាតេ
 នវ ធនត្រាមត្រោ នវ ធនិស្សយេ នវ ធនុបនិស្សយេ
 តេស ធនបុរេជាតេ ឯកាននស ធនបច្ឆាជាតេ តេស
 ធនអាសវនេ តេស ធនកម្មេ នវិទាតេ ធនអាហារេ
 តេស ។ សន្និគ្គំ ។ ធនត្ថេ តេស ធនសម្ប-
 យុត្តេ នវ នវិប្បយុត្តេ សត្ត ចោអត្ថិយា សត្ត

[២២២] ធមិ ដែលមានសភាពខុសនឹងទៀងក្តី ធមិ ដែលមិន
 ទៀងក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃធមិ ដែលមិនទៀង . . . បានដល់សហជាត
 បច្ឆាជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ ។

[២២៣] ធមិ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀងក្តី ធមិ ដែលមិន
 ទៀងក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃធមិ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀង . . .
 បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។

[២២៤] ធមិ ដែលមានសភាពត្រូវនឹងទៀងក្តី ធមិ ដែលមិន
 ទៀងក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃធមិ ដែលមិនទៀង . . . បានដល់សហជាត
 បច្ឆាជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ ។

[២២៥] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋាយ មានព្រះ ១៣ ក្នុងនការម្មណប្បដ្ឋាយ
 នគរិបតិប្បដ្ឋាយ នគនន្តរប្បដ្ឋាយ និងនសមនន្តរប្បដ្ឋាយ មានព្រះ ១៣
 ក្នុងនសហជាតប្បដ្ឋាយ មានព្រះ ៧ ក្នុងនត្រាមត្រាប្បដ្ឋាយ មានព្រះ ៧
 ក្នុងននិស្សយប្បដ្ឋាយ មានព្រះ ៧ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បដ្ឋាយ មានព្រះ ១៣
 ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋាយ មានព្រះ ១១ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋាយ មានព្រះ ១៣
 ក្នុងនអាសវនប្បដ្ឋាយ មានព្រះ ១៣ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋាយ នវិទាកប្បដ្ឋាយ
 និងនតោរោប្បដ្ឋាយ មានព្រះ ១៣ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។ ក្នុង
 នមន្តប្បដ្ឋាយ មានព្រះ ១៣ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋាយ មានព្រះ ៧ ក្នុង
 នវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយ មានព្រះ ៧ ក្នុងនោអត្ថិប្បដ្ឋាយ មានព្រះ ៧

មិច្ឆត្តិកេ បញ្ញាវិកេ

នោនត្ថិយា តេរស នោវិគតេ តេរស នោអវិគតេ
សត្ត ។ ឯវំ គណេតង្គំ ។

ចច្ចធីយំ ។

[២២២] ហេតុប្បដ្ឋយា នអារម្មណេ សត្ត ...

នអធិបតិយា សត្ត នអនន្តរេ សត្ត នសមនន្តរេ
សត្ត នអញ្ញាមញ្ញោ តីណំ នឧបនិស្សយេ សត្ត ។ បេ ។

នបក្កេ សត្ត នសម្បយុត្តេ តីណំ នវិប្បយុត្តេ តីណំ
នោនត្ថិយា សត្ត នោវិគតេ សត្ត ។ ឯវំ គណេតង្គំ ។

អនុលោមប្បច្ចធីយំ ។

[២២៣] ហេតុប្បដ្ឋយា នអារម្មណេ បញ្ច ...

នធិបតិយា អដ្ឋ អនន្តរេ បញ្ច សមនន្តរេ បញ្ច
សហជាតេ នវំ អញ្ញាមញ្ញោ តីណំ និស្សយេ តេរស
ឧបនិស្សយេ សត្ត បុរេជាតេ តីណំ បច្ឆាជាតេ
តីណំ អាសេវនេ តីណំ កក្កេ សត្ត វិចារកេ ឯកំ

មិច្ឆត្តិកេ បញ្ញាវិកេ

ក្នុងនោនត្ថិយា មានព្រះ ១៣ ក្នុងនោវិគតប្បដ្ឋយា មានព្រះ ១៣
ក្នុងនោអវិគតប្បដ្ឋយា មានព្រះ ៧ ។ បណ្ឌិត ឥប្បិកបំ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចច្ច ចច្ចធីយៈ ។

[២២៦] ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយា មានព្រះ ៧ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា
... ក្នុងនអធិបតិយា មានព្រះ ៧ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយា មានព្រះ
៧ ក្នុងនសមនន្តរប្បដ្ឋយា មានព្រះ ៧ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយា មាន
ព្រះ ៣ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បដ្ឋយា មានព្រះ ៧ ។ បេ ។ ក្នុងនបក្កប្ប
ដ្ឋយា មានព្រះ ៧ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយា មានព្រះ ៣ ក្នុងនវិប្ប
យុត្តប្បដ្ឋយា មានព្រះ ៣ ក្នុងនោនត្ថិយា មានព្រះ ៧ ក្នុង
នោវិគតប្បដ្ឋយា មានព្រះ ៧ ។ បណ្ឌិត ឥប្បិកបំ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចច្ច អនុលោមប្បច្ចធីយៈ ។

[២២៧] ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយា មានព្រះ ៥ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា
... ក្នុងនអធិបតិយា មានព្រះ ៨ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយា មានព្រះ ៥
ក្នុងនសមនន្តរប្បដ្ឋយា មានព្រះ ៥ ក្នុងនសហជាតប្បដ្ឋយា មានព្រះ ៨
ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយា មានព្រះ ៣ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បដ្ឋយា មានព្រះ ១៣
ក្នុងនឧបនិស្សយប្បដ្ឋយា មានព្រះ ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយា មានព្រះ ៣
ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយា មានព្រះ ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយា មានព្រះ
៣ ក្នុងនកក្កប្បដ្ឋយា មានព្រះ ៧ ក្នុងនវិចារកប្បដ្ឋយា មានព្រះ ១

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

អាហារេ សត្ត ឥន្ទ្រិយេ ឈានេ មត្តេ សត្ត
 សឡាយុត្តេ តីណិ វិប្បយុត្តេ បញ្ច អត្ថិយា តេរស
 ធន្ថិយា សត្ត វិគតេ សត្ត អវិគតេ តេរស ។
 ឯវំ កណោតត្វំ ។

បច្ចនីយានុលោមំ ។

មិច្ឆត្ថត្ថិកំ បណ្ណសេមំ និដ្ឋិតំ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

កងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ឈានប្បច្ច័យ
 ធន្ថិមត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសឡាយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
 កងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ក្នុង
 នត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ១៣ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះផងចុះ ។

ធម៌ បច្ចនីយានុលោមំ ។

ធម៌ មិច្ឆត្ថត្ថិកៈ ទី ១៥ ។

មគ្គារម្មណ៍ក្តី
បដិច្ចវិហារ

[២២៨] មគ្គារម្មណ៍ ធម្មំ បដិច្ច មគ្គារម្មណា
ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា មគ្គារម្មណ៍ ឯកំ ខន្ធ
បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទេ ខន្ធេ ... ។ មគ្គារម្មណ៍
ធម្មំ បដិច្ច មគ្គាធិបតី ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ច-
យា មគ្គារម្មណ៍ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច មគ្គាធិបតី តយោ
ខន្ធា តយោ ខន្ធេ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធា ទេ ខន្ធេ ... ។
មគ្គារម្មណ៍ ធម្មំ បដិច្ច មគ្គារម្មណា ធម្ម មគ្គាធិបតី
ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា មគ្គារម្មណ៍ ឯកំ
ខន្ធ បដិច្ច មគ្គារម្មណា ធម្ម មគ្គាធិបតី ធម្ម តយោ
ខន្ធា ទេ ខន្ធេ ... ។

[២២៩] មគ្គហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច មគ្គហេតុកោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា មគ្គហេតុកំ ឯកំ
ខន្ធ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទេ ខន្ធេ ... ។ មគ្គហេតុកំ
ធម្មំ បដិច្ច មគ្គាធិបតី ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ច-
យា មគ្គហេតុកំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច មគ្គាធិបតី
តយោ ខន្ធា ទេ ខន្ធេ ... ។ មគ្គហេតុកំ ធម្មំ

មគ្គារម្មណ៍ក្តី
បដិច្ចវិហារ

[២២៨] ធម៌ ដែលមានមគ្គ ជាអារម្មណ៍ អាស្រ័យ ទ្រព្យ
ដែលមានមគ្គ ជាអារម្មណ៍ រើបរើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ
ខន្ធ ព អាស្រ័យ ទ្រព្យខន្ធ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ទ្រព្យខន្ធ ២
... ។ ធម៌ ដែលមានមគ្គ ជាអធិបតី អាស្រ័យ ទ្រព្យ ដែល
មានមគ្គ ជាអារម្មណ៍ រើបរើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ព
ដែលមានមគ្គ ជាអធិបតី អាស្រ័យ ទ្រព្យខន្ធ ដែលមានមគ្គ ជាអារ-
ម្មណ៍ ខន្ធ ព អាស្រ័យ ទ្រព្យខន្ធ ព ទ្រព្យខន្ធ ២ ... ។ ពួកធម៌ ដែល
មានមគ្គ ជាអារម្មណ៍ក្តី ធម៌ ដែលមានមគ្គ ជាអធិបតីក្តី អាស្រ័យ ទ្រព្យ
ធម៌ ដែលមានមគ្គ ជាអារម្មណ៍ រើបរើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ
ខន្ធ ព ដែលមានមគ្គ ជាអារម្មណ៍ក្តី មានមគ្គ ជាអធិបតីក្តី អាស្រ័យ
ទ្រព្យខន្ធ ដែលមានមគ្គ ជាអារម្មណ៍ ទ្រព្យខន្ធ ២ ... ។

[២២៩] ធម៌ ដែលមានមគ្គ ជាហេតុ អាស្រ័យ ទ្រព្យ
ដែលមានមគ្គ ជាហេតុ រើបរើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ
ខន្ធ ព អាស្រ័យ ទ្រព្យខន្ធ ដែលមានមគ្គ ជាហេតុ ទ្រព្យ
ខន្ធ ២ ... ។ ធម៌ ដែលមានមគ្គ ជាអធិបតី អាស្រ័យ ទ្រព្យ
ដែលមានមគ្គ ជាហេតុ រើបរើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ
ខន្ធ ព ដែលមានមគ្គ ជាអធិបតី អាស្រ័យ ទ្រព្យខន្ធ ដែលមាន
មគ្គ ជាហេតុ ទ្រព្យខន្ធ ២ ... ពួកធម៌ ដែលមានមគ្គ ជាហេតុក្តី

បដិច្ច មក្កហេតុកោ ច មក្កាធិបតី ច ធម្មា ឧប្ប-
 ជ្ឈន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយា មក្កហេតុកំ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច
 មក្កហេតុកោ ច មក្កាធិបតី ច តយោ ទន្ធា ទ្វេ
 ទន្ធទ្វេ ... ។

[២៣០] មក្កាធិបតី ធម្មំ បដិច្ច មក្កាធិបតី
 ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយា មក្កាធិបតី ឯកំ ទន្ធិ
 បដិច្ច តយោ ទន្ធា ទ្វេ ទន្ធទ្វេ ... ។ មក្កាធិបតី
 ធម្មំ បដិច្ច មក្កាម្មណោ ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្ប-
 ដ្ឋយា មក្កាធិបតី ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច មក្កាម្មណោ
 តយោ ទន្ធា ទ្វេ ទន្ធទ្វេ ... ។ មក្កាធិបតី ធម្មំ បដិច្ច
 មក្កហេតុកោ ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយា មក្កា-
 ធិបតី ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច មក្កហេតុកោ តយោ ទន្ធា
 ទ្វេ ទន្ធទ្វេ ... ។ មក្កាធិបតី ធម្មំ បដិច្ច មក្កាម្ម-
 ណោ ច មក្កាធិបតី ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្ប-
 ដ្ឋយា មក្កាធិបតី ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច មក្កាម្មណោ
 ច មក្កាធិបតី ច តយោ ទន្ធា ទ្វេ ទន្ធទ្វេ ... ។
 មក្កាធិបតី ធម្មំ បដិច្ច មក្កហេតុកោ ច មក្កាធិបតី

ធម៌ ដែលមានមគ្គ ជាអធិបតីក្តី អាស្រ័យ ខ្ញុំធម៌ ដែលមានមគ្គ
 ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធភ ដែលមានមគ្គ
 ជាហេតុក្តី មានមគ្គ ជាអធិបតីក្តី អាស្រ័យ ខ្ញុំខន្ធទ ដែលមានមគ្គ
 ជាហេតុ ខ្ញុំខន្ធទ ២ ... ។

[២៣០] ធម៌ ដែលមានមគ្គ ជាអធិបតី អាស្រ័យ ខ្ញុំធម៌
 ដែលមានមគ្គ ជាអធិបតី ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ
 ខន្ធភ អាស្រ័យ ខ្ញុំខន្ធទ ដែលមានមគ្គ ជាអធិបតី ខ្ញុំខន្ធទ ២
 ... ។ ធម៌ ដែលមានមគ្គ ជាអារម្មណ៍ អាស្រ័យ ខ្ញុំធម៌ ដែល
 មានមគ្គ ជាអធិបតី ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធភ
 ដែលមានមគ្គ ជាអារម្មណ៍ អាស្រ័យ ខ្ញុំខន្ធទ ដែលមានមគ្គ ជា
 អធិបតី ខ្ញុំខន្ធទ ២ ... ។ ធម៌ ដែលមានមគ្គ ជាហេតុ អាស្រ័យ
 ខ្ញុំធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតី ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ
 ខន្ធភ ដែលមានមគ្គ ជាហេតុ អាស្រ័យ ខ្ញុំខន្ធទ ដែលមានមគ្គ
 ជាអធិបតី ខ្ញុំខន្ធទ ២ ... ។ ពួកធម៌ ដែលមានមគ្គ ជាអារម្មណ៍ក្តី
 ធម៌ ដែលមានមគ្គ ជាអធិបតីក្តី អាស្រ័យ ខ្ញុំធម៌ ដែលមានមគ្គ ជា
 អធិបតី ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធភ ដែលមានមគ្គ
 ជាអារម្មណ៍ក្តី មានមគ្គជាអធិបតីក្តី អាស្រ័យ ខ្ញុំខន្ធទ ដែលមានមគ្គ
 ជាអធិបតី ខ្ញុំខន្ធទ ២ ... ។ ធម៌ ដែលមានមគ្គ ជាហេតុក្តី ធម៌
 ដែលមានមគ្គ ជាអធិបតីក្តី អាស្រ័យ ខ្ញុំធម៌ ដែលមានមគ្គ ជាអធិបតី

ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បទូយា មត្តាធិបតី ទន្ធិ
 បដិច្ច មត្តហេតុកា ច មត្តាធិបតី ច តយោ ទន្ធា
 ទ្វេ ទទ្វេ ... ។

[២៣១] មត្តាវម្មណាញ មត្តាធិបតីញ ធម្មំ
 បដិច្ច មត្តាវម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បទូយា
 មត្តាវម្មណាញ មត្តាធិបតីញ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច
 មត្តាវម្មណា តយោ ទន្ធា ទ្វេ ទទ្វេ ... ។ មត្តា-
 វម្មណាញ មត្តាធិបតីញ ធម្មំ បដិច្ច មត្តាធិបតី
 ធម្មោ ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បទូយា មត្តាវម្មណាញ មត្តា-
 ធិបតីញ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច មត្តាធិបតី តយោ ទន្ធា
 ទ្វេ ទទ្វេ ... ។ មត្តាវម្មណាញ មត្តាធិបតីញ ធម្មំ
 បដិច្ច មត្តាវម្មណោ ច មត្តាធិបតី ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ
 ហេតុប្បទូយា មត្តាវម្មណាញ មត្តាធិបតីញ ឯកំ
 ទន្ធិ បដិច្ច មត្តាវម្មណា ច មត្តាធិបតី ច តយោ
 ទន្ធា ទ្វេ ទទ្វេ ... ។

[២៣២] មត្តហេតុកញ មត្តាធិបតីញ ធម្មំ
 បដិច្ច មត្តហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បទូយា
 មត្តហេតុកញ មត្តាធិបតីញ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច
 មត្តហេតុកា តយោ ទន្ធា ទ្វេ ទទ្វេ ... ។

រោបកេត្តឡើង ព្រោះហេតុប្បទូយ គឺ ខន្ធភ ដែលមានមគ្គ ជា
 ហេតុក្តី មានមគ្គ ជាអធិបតីក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធទ ដែលមានមគ្គ
 ជាអធិបតី នូវខន្ធទ ២ ... ។

[២៣៣] ធម៌ ដែលមានមគ្គ ជាអារម្មណ៍ អាស្រ័យ នូវធម៌
 ដែលមានមគ្គ ជាអារម្មណ៍ផង ធម៌ ដែលមានមគ្គ ជាអធិបតីផង រោប
 កេត្តឡើង ព្រោះហេតុប្បទូយ គឺ ខន្ធភ ដែលមានមគ្គ ជាអារម្មណ៍
 អាស្រ័យ នូវខន្ធទ ដែលមានមគ្គ ជាអារម្មណ៍ផង មានមគ្គ ជាអធិបតី
 ផង នូវខន្ធទ ២ ... ។ ធម៌ ដែលមានមគ្គ ជាអធិបតី អាស្រ័យ នូវធម៌
 ដែលមានមគ្គ ជាអារម្មណ៍ផង ធម៌ ដែលមានមគ្គ ជាអធិបតីផង រោប
 កេត្តឡើង ព្រោះហេតុប្បទូយ គឺ ខន្ធភ ដែលមានមគ្គជាអធិបតី អា-
 ស្រ័យ នូវខន្ធទ ដែលមានមគ្គ ជាអារម្មណ៍ផង មានមគ្គ ជាអធិបតីផង
 ខន្ធទ ២ ... ។ ភូតធម៌ ដែលមានមគ្គ ជាអារម្មណ៍ក្តី ធម៌ ដែលមានមគ្គ
 ជាអធិបតីក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ផង ធម៌ ដែល
 មានមគ្គ ជាអធិបតីផង រោបកេត្តឡើង ព្រោះហេតុប្បទូយ គឺ ខន្ធភ
 ដែលមានមគ្គ ជាអារម្មណ៍ក្តី មានមគ្គ ជាអធិបតីក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធទ
 ដែលមានមគ្គ ជាអារម្មណ៍ផង មានមគ្គ ជាអធិបតីផង នូវខន្ធទ ២ ... ។

[២៣៤] ធម៌ ដែលមានមគ្គ ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែល
 មានមគ្គ ជាហេតុផង ធម៌ ដែលមានមគ្គ ជាអធិបតីផង រោបកេត្តឡើង
 ព្រោះហេតុប្បទូយ គឺ ខន្ធភ ដែលមានមគ្គ ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវ
 ខន្ធទ ដែលមានមគ្គ ជាហេតុផង មានមគ្គ ជាអធិបតីផង នូវខន្ធទ ២ ... ។

មគ្គហេតុកក្ខណ្ឌ មគ្គាធិបតីកក្ខណ្ឌ ធម្មំ បដិច្ច មគ្គាធិបតី
 ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា មគ្គហេតុកក្ខណ្ឌ មគ្គា-
 ធិបតីកក្ខណ្ឌ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច មគ្គាធិបតី តយោ ខន្ធា
 ទ្វេ ខទ្វេ ... ។ មគ្គហេតុកក្ខណ្ឌ មគ្គាធិបតីកក្ខណ្ឌ ធម្មំ
 បដិច្ច មគ្គហេតុកក្ខណ្ឌ មគ្គាធិបតី ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
 ហេតុប្បច្ចយា មគ្គហេតុកក្ខណ្ឌ មគ្គាធិបតីកក្ខណ្ឌ ឯកំ
 ខន្ធំ បដិច្ច មគ្គហេតុកក្ខណ្ឌ មគ្គាធិបតី ធម្មា តយោ
 ខន្ធា ទ្វេ ខទ្វេ ... ។

(២៣៣) មគ្គាម្ពណ្ឌំ ធម្មំ បដិច្ច មគ្គាម្ពណ្ឌោ
 ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ អាម្ពណ្ឌប្បច្ចយា អធិបតីប្បច្ចយា
 អនន្តរប្បច្ចយា សមនន្តរប្បច្ចយា សហជាតប្បច្ចយា
 អក្ខមញ្ញប្បច្ចយា និស្សយប្បច្ចយា ឧបនិស្សយប្បច្ច-
 យា បុរេជាតប្បច្ចយា អាសេវនប្បច្ចយា កម្មប្បច្ច-
 យា អាហារប្បច្ចយា ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយា ឈានប្បច្ចយា
 មគ្គប្បច្ចយា សម្បយុត្តប្បច្ចយា វិប្បយុត្តប្បច្ចយា
 អត្ថប្បច្ចយា នត្ថប្បច្ចយា វិភត្តប្បច្ចយា អវិភ-
 តប្បច្ចយា ។

(២៣៤) ហេតុយា សត្តាស អាម្ពណ្ឌោ
 អធិបតីយា អនន្តរេ សមនន្តរេ សហជាតេ

ធម្មំ ដែលមានមគ្គ ជាអធិបតី កាស្រ័យ ខ្ញុំធម្មិ ដែលមានមគ្គជា
 ហេតុផង ធម្មិ ដែលមានមគ្គ ជាអធិបតីផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធត ដែលមានមគ្គ ជាអធិបតី កាស្រ័យ ខ្ញុំ
 ខន្ធទ ដែលមានមគ្គ ជាហេតុផង មានមគ្គ ជាអធិបតីផង ខ្ញុំខន្ធទ ២
 ... ។ ធម្មិ ដែលមានមគ្គ ជាហេតុផង ធម្មិ ដែលមានមគ្គ
 ជាអធិបតី កាស្រ័យ ខ្ញុំធម្មិ ដែលមានមគ្គ ជាហេតុផង ធម្មិ ដែល
 មានមគ្គ ជាអធិបតីផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធត
 ដែលមានមគ្គ ជាហេតុផង មានមគ្គ ជាអធិបតី កាស្រ័យ ខ្ញុំខន្ធទ ១
 ដែលមានមគ្គ ជាហេតុផង មានមគ្គ ជាអធិបតីផង ខ្ញុំខន្ធទ ២ ... ។

(២៣៥) ធម្មិ ដែលមានមគ្គ ជាអាម្ពណ្ឌំ កាស្រ័យ ខ្ញុំធម្មិ
 ដែលមានមគ្គ ជាអាម្ពណ្ឌំ ទើបកើតឡើង ព្រោះអាម្ពណ្ឌប្បច្ច័យ
 អធិបតីប្បច្ច័យ អនន្តរប្បច្ច័យ សមនន្តរប្បច្ច័យ សហជាតប្បច្ច័យ
 អក្ខមញ្ញប្បច្ច័យ និស្សយប្បច្ច័យ ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បុរេជាតប្បច្ច័យ
 អាសេវនប្បច្ច័យ កម្មប្បច្ច័យ អាហារប្បច្ច័យ ឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ឈាន-
 ប្បច្ច័យ មគ្គប្បច្ច័យ សម្បយុត្តប្បច្ច័យ វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ អត្ថប្បច្ច័យ
 នត្ថប្បច្ច័យ វិភត្តប្បច្ច័យ និងអវិភត្តប្បច្ច័យ ។

(២៣៦) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មាន៧៖ ១៧ ក្នុងអាម្ពណ្ឌប្បច្ច័យ
 អធិបតីប្បច្ច័យ អនន្តរប្បច្ច័យ សមនន្តរប្បច្ច័យ សហជាតប្បច្ច័យ

អត្ថាមញ្ញា ធិស្សយេ ឧបធិស្សយេ បុរេជានេត
 អាសេវនេ កម្មេ អាហារេ វេទ្ខិយេ ឈានេ មគ្គេ
 សម្បយុត្តេ វិប្បយុត្តេ អត្ថិយា នត្ថិយា វិគតេ
 អវិគតេ សត្តាស ។ ឯវំ កណោតត្ថំ ។

អនុលោមំ ។

(២៣៥) មគ្គារម្មណំ នម្នំ បដិច្ច មគ្គារម្មណោ

ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ មគ្គា-
 រម្មណំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ ... ។

(២៣៦) មគ្គារម្មណំ នម្នំ បដិច្ច មគ្គារម្មណោ

ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតិប្បច្ចយា មគ្គារម្មណំ ឯកំ
 ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ ... ។ មគ្គា-
 រម្មណំ នម្នំ បដិច្ច មគ្គាធិបតិ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នអ-
 ធិបតិប្បច្ចយា មគ្គារម្មណំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច មគ្គា-
 ធិបតិ តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ ... ។ មគ្គារម្មណំ
 នម្នំ បដិច្ច មគ្គារម្មណោ ច មគ្គាធិបតិ ច ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតិប្បច្ចយា មគ្គារម្មណំ ឯកំ ខន្ធំ
 បដិច្ច មគ្គារម្មណោ ច មគ្គាធិបតិ ច តយោ ខន្ធា
 ទ្វេ ខន្ធេ ... ។

អត្ថាមញ្ញាប្បច្ច័យ ធិស្សយប្បច្ច័យ ឧបធិស្សយប្បច្ច័យ បុរេជានេតប្បច្ច័យ
 អាសេវនប្បច្ច័យ កម្មប្បច្ច័យ អាហារប្បច្ច័យ វេទ្ខិយប្បច្ច័យ ឈាន-
 ប្បច្ច័យ មគ្គប្បច្ច័យ សម្បយុត្តប្បច្ច័យ វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ អត្ថិប្បច្ច័យ
 នត្ថិប្បច្ច័យ វិគតប្បច្ច័យ ឧបវិគតប្បច្ច័យ មានករៈ ១៧ ។ បណ្ឌិត
 គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះផងចុះ ។

ចប់ អនុលោម ។

(២៣៥) ធម៌ ដែលមានមគ្គ ជាអារម្មណ៍ អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែល
 មានមគ្គជាអារម្មណ៍ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ព្យា-
 អាស្រ័យ នូវនហេតុកុត្តខ ដែលមានមគ្គ ជាអារម្មណ៍ នូវខន្ធ ២ ... ។

(២៣៦) ធម៌ ដែលមានមគ្គ ជាអារម្មណ៍ អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែល
 មានមគ្គជាអារម្មណ៍ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ព្យា-
 អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ដែលមានមគ្គ ជាអារម្មណ៍ នូវខន្ធ ២ ... ។ ធម៌
 ដែលមានមគ្គ ជាអធិបតិ អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលមានមគ្គ ជាអារម្មណ៍
 ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ព្យា ដែលមានមគ្គ ជាអធិបតិ
 អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ដែលមានមគ្គ ជាអារម្មណ៍ នូវខន្ធ ២ ... ។ ធម៌
 ដែលមានមគ្គ ជាអារម្មណ៍ក្តី ធម៌ ដែលមានមគ្គ ជាអធិបតិក្តី អាស្រ័យ
 នូវធម៌ ដែលមានមគ្គ ជាអារម្មណ៍ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ
 គឺ ខន្ធ ព្យា ដែលមានមគ្គ ជាអារម្មណ៍ក្តី មានមគ្គ ជាអធិបតិក្តី អាស្រ័យ
 នូវខន្ធ ១ ដែលមានមគ្គ ជាអារម្មណ៍ នូវខន្ធ ២ ... ។

(២៣៧) មគ្គហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច មគ្គហេតុកោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតិប្បច្ចយា មគ្គហេតុកោ ខន្ធ
 បដិច្ច មគ្គហេតុកោ អធិបតិ ។ មគ្គហេតុកំ ធម្មំ
 បដិច្ច មគ្គាធិបតិ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតិប្បច្ចយា
 មគ្គហេតុកោ ខន្ធ បដិច្ច មគ្គាធិបតិ អធិបតិ ។
 មគ្គហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច មគ្គហេតុកោ ច មគ្គាធិ-
 បតិ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតិប្បច្ចយា មគ្គហេតុ-
 កោ ខន្ធ បដិច្ច មគ្គហេតុកោ ច មគ្គាធិបតិ ច
 អធិបតិ ។

(២៣៨) មគ្គាធិបតិ ធម្មំ បដិច្ច មគ្គាធិបតិ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតិប្បច្ចយា មគ្គាធិបតិ ខន្ធ បដិច្ច
 មគ្គាធិបតិ អធិបតិ មគ្គាធិបតិ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច
 តយោ ខន្ធ ខន្ធ ខន្ធ ... ។ មគ្គាធិបតិ ធម្មំ បដិច្ច
 មគ្គារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតិប្បច្ចយា មគ្គា-
 ធិបតិ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច មគ្គារម្មណោ តយោ ខន្ធ

(២៣៧) ធម៌ ដែលមានមគ្គ ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែល
 មានមគ្គ ជាហេតុ រើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ចយ គឺ អធិបតិធម៌
 ដែលមានមគ្គ ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវខន្ធចាំងឡាយ ដែលមានមគ្គ ជា
 ហេតុ ។ ធម៌ ដែលមានមគ្គ ជាអធិបតិ អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលមាន
 មគ្គ ជាហេតុ រើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ចយ គឺ អធិបតិធម៌
 ដែលមានមគ្គ ជាអធិបតិ អាស្រ័យ នូវខន្ធចាំងឡាយ ដែលមានមគ្គ
 ជាហេតុ ។ ធម៌ ដែលមានមគ្គ ជាហេតុក្តី ធម៌ ដែលមានមគ្គ ជាអធិ-
 បតិក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុ រើបកើតឡើង ព្រោះនអ-
 ធិបតិប្បច្ចយ គឺ អធិបតិធម៌ ដែលមានមគ្គ ជាហេតុក្តី ធម៌ ដែលមានមគ្គ
 ជាអធិបតិក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធចាំងឡាយ ដែលមានមគ្គ ជាហេតុ ។

(២៣៨) ធម៌ ដែលមានមគ្គ ជាអធិបតិ អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែល
 មានមគ្គ ជាអធិបតិ រើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ចយ គឺ អធិបតិ-
 ធម៌ ដែលមានមគ្គ ជាអធិបតិ អាស្រ័យ នូវខន្ធចាំងឡាយ ដែលមានមគ្គ
 ជាអធិបតិ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យ នូវខន្ធទ ដែលមានមគ្គ ជាអធិបតិ
 នូវខន្ធល ... ។ ធម៌ ដែលមានមគ្គ ជាអារម្មណ៍ អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែល
 មានមគ្គ ជាអធិបតិ រើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៣
 ដែលមានមគ្គ ជាអារម្មណ៍ អាស្រ័យ នូវខន្ធទ ដែលមានមគ្គ ជាអធិបតិ

ទ្វេ ខទ្វេ ... ។ មគ្គាធិបតី ធម្មំ បដិច្ច មគ្គ-
 ហេតុកោ ធម្មោ ... នអធិបតីប្បច្ចយា មគ្គាធិបតី
 ខទ្វេ បដិច្ច មគ្គហេតុកោ អធិបតី ។ មគ្គាធិបតី
 ធម្មំ បដិច្ច មគ្គារម្មណោ ច មគ្គាធិបតី ច ធម្មា
 ឧប្បជ្ឈន្តំ នអធិបតីប្បច្ចយា មគ្គាធិបតី ឯកំ ខន្ធ
 បដិច្ច មគ្គារម្មណោ ច មគ្គាធិបតី ច ភយោ ខន្ធ
 ទ្វេ ខទ្វេ ... ។ មគ្គាធិបតី ធម្មំ បដិច្ច មគ្គហេតុ-
 កោ ច មគ្គាធិបតី ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តំ នអធិបតីប្ប-
 ច្ចយា មគ្គាធិបតី ខទ្វេ បដិច្ច មគ្គហេតុកោ ច
 មគ្គាធិបតី ច អធិបតី ។

[២៣៩] មគ្គារម្មណោ មគ្គាធិបតីកា ធម្មំ បដិច្ច
 មគ្គារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈន្តំ នអធិបតីប្បច្ចយា មគ្គា-
 រម្មណោ មគ្គាធិបតីកា ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច មគ្គារម្មណោ
 ភយោ ខន្ធ ទ្វេ ខទ្វេ ... ។ មគ្គារម្មណោ មគ្គា-
 ធិបតីកា ធម្មំ បដិច្ច មគ្គាធិបតី ធម្មោ ... នអធិ-
 បតីប្បច្ចយា មគ្គារម្មណោ មគ្គាធិបតីកា ឯកំ ខន្ធ
 បដិច្ច មគ្គាធិបតី ភយោ ខន្ធ ទ្វេ ខទ្វេ ... ។

ខ្យវខន្ធ ២... ។ ធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុ អាស្រ័យ ខ្យវធម៌ ដែល
 មានមគ្គជាអធិបតី ... ព្រោះនអធិបតីប្បច្ចយ គឺ អធិបតីធម៌ ដែល
 មានមគ្គជាហេតុ អាស្រ័យខ្យវខន្ធវាងឡាយ ដែលមានមគ្គជាអធិបតី ។
 ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ក្តី ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតីក្តី អា-
 ស្រ័យ ខ្យវធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតី រឿបរឿង ព្រោះនអធិ-
 បតីប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៣ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ក្តី មានមគ្គជាអធិ-
 បតីក្តី អាស្រ័យ ខ្យវខន្ធ ១ ដែលមានមគ្គជាអធិបតី ខ្យវខន្ធ ២... ។
 ធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុក្តី ធម៌ ដែលមានមគ្គ ជាអធិបតីក្តី អា-
 ស្រ័យ ខ្យវធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតី រឿបរឿង ព្រោះនអធិ-
 បតីប្បច្ចយ គឺ អធិបតីធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុក្តី មានមគ្គជាអធិបតី
 ក្តី អាស្រ័យ ខ្យវខន្ធវាងឡាយ ដែលមានមគ្គ ជាអធិបតី ។

[២៣៩] ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ អាស្រ័យ ខ្យវធម៌
 ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ផង ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតីផង រឿបរឿង
 ព្រោះនអធិបតីប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៣ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍
 អាស្រ័យ ខ្យវខន្ធ ១ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ផង មានមគ្គជាអធិបតី
 ផង ខន្ធ ២... ។ ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតី អាស្រ័យ ខ្យវធម៌ ដែល
 មានមគ្គជាអារម្មណ៍ផង ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតីផង ... ព្រោះ
 នអធិបតីប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៣ ដែលមានមគ្គជាអធិបតី អាស្រ័យ ខ្យវខន្ធ ១
 ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ផង មានមគ្គជាអធិបតីផង ខ្យវខន្ធ ២... ។

មគ្គារម្មណញ្ច មគ្គាធិបតីញ្ច ធម្មំ បដិច្ច មគ្គារម្មណោ
 ច មគ្គាធិបតី ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ នអធិបតីប្បច្ចយា
 មគ្គារម្មណញ្ច មគ្គាធិបតីញ្ច ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
 មគ្គារម្មណា ច មគ្គាធិបតី ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ
 ខន្ធេ ... ។

(២២០) មគ្គហេតុកញ្ច មគ្គាធិបតីញ្ច ធម្មំ
 បដិច្ច មគ្គហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈន្តិ នអធិប-
 តីប្បច្ចយា មគ្គហេតុកោ ច មគ្គាធិបតី ច ខន្ធេ បដិច្ច
 មគ្គហេតុកោ អធិបតី ។ មគ្គហេតុកញ្ច មគ្គាធិ-
 បតីញ្ច ធម្មំ បដិច្ច មគ្គាធិបតី ធម្មា ... មគ្គហេតុ-
 កោ ច មគ្គាធិបតី ច ខន្ធេ បដិច្ច មគ្គាធិបតី អធិ-
 បតី ។ មគ្គហេតុកញ្ច មគ្គាធិបតីញ្ច ធម្មំ បដិច្ច
 មគ្គហេតុកោ ច មគ្គាធិបតី ច ធម្មា ... នអធិប-
 តីប្បច្ចយា មគ្គហេតុកោ ច មគ្គាធិបតី ច ខន្ធេ
 បដិច្ច មគ្គហេតុកោ ច មគ្គាធិបតី ច អធិបតី ។

ធមិ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ក្តី ធមិ ដែលមានមគ្គជាអធិបតីក្តី អា-
 ស្រ័យ ឲ្យធមិ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ផង ធមិ ដែលមានមគ្គជា
 អធិបតីផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនេអធិបតីប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ មាន
 មគ្គ ជាអារម្មណ៍ក្តី មានមគ្គ ជាអធិបតីក្តី អាស្រ័យ ឲ្យខន្ធ ១ ដែល
 មានមគ្គជាអារម្មណ៍ផង មានមគ្គជាអធិបតីផង ខន្ធ ២ ... ។

(២២០) ធមិ ដែលមានមគ្គជាហេតុ អាស្រ័យ ឲ្យធមិ ដែល
 មានមគ្គជាហេតុផង ធមិ ដែលមានមគ្គជាអធិបតីផង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះនេអធិបតីប្បច្ច័យ គឺ អធិបតីធមិ ដែលមានមគ្គជាហេតុ អាស្រ័យ
 ឲ្យខន្ធចាំដ៏ឡាយ ដែលមានមគ្គជាហេតុផង មានមគ្គជាអធិបតីផង ។
 ធមិ ដែលមានមគ្គជាអធិបតី អាស្រ័យ ឲ្យធមិ ដែលមានមគ្គជាហេតុ
 ផង ធមិ ដែលមានមគ្គជាអធិបតីផង ... គឺ អធិបតីធមិ ដែល
 មានមគ្គជាអធិបតី អាស្រ័យខន្ធចាំដ៏ឡាយ ដែលមានមគ្គជាហេតុផង
 មានមគ្គជាអធិបតីផង ។ ធមិ ដែលមានមគ្គជាហេតុក្តី ធមិ ដែល
 មានមគ្គជាអធិបតីក្តី អាស្រ័យ ឲ្យធមិ ដែលមានមគ្គជាហេតុផង ធមិ
 ដែលមានមគ្គជាអធិបតីផង ... ព្រោះនេអធិបតីប្បច្ច័យ គឺ អធិបតីធមិ
 ដែលមានមគ្គជាហេតុក្តី មានមគ្គជាអធិបតីក្តី អាស្រ័យ ឲ្យខន្ធចាំដ៏ឡាយ
 ដែលមានមគ្គជាហេតុផង មានមគ្គជាអធិបតីផង ។

(២២១) មគ្គារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច មគ្គារម្មណោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នប្បវេជាតប្បច្ចយា នបច្ឆាជាតប្ប-
ច្ចយា បរិបុណ្ណា ទ្វេបិ ។

(២២២) មគ្គារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច មគ្គារម្មណោ
ធម្មោ ... នអារសវនប្បច្ចយា មគ្គារម្មណំ ឯកំ
ទន្ធិំ បដិច្ច តយោ ទន្ធា ទ្វេ ទទ្វេ ... ។ មគ្គា-
រម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច មគ្គាធិបតី ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ
នអារសវនប្បច្ចយា មគ្គារម្មណំ ឯកំ ទន្ធិំ បដិច្ច
មគ្គាធិបតី តយោ ទន្ធា ទ្វេ ទទ្វេ ... ។ មគ្គា-
រម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច មគ្គារម្មណោ ច មគ្គាធិបតី ច
ធម្មោ ... នអារសវនប្បច្ចយា មគ្គារម្មណំ ឯកំ ទន្ធិំ
បដិច្ច មគ្គារម្មណោ ច មគ្គាធិបតី ច តយោ ទន្ធា
ទ្វេ ទទ្វេ ... ។

(២២៣) មគ្គាធិបតី ធម្មំ បដិច្ច មគ្គាធិបតី
ធម្មោ ... នអារសវនប្បច្ចយា មគ្គាធិបតី ឯកំ
ទន្ធិំ បដិច្ច តយោ ទន្ធា ទ្វេ ទទ្វេ ... ។
មគ្គាធិបតី ធម្មំ បដិច្ច មគ្គារម្មណោ ធម្មោ ...
នអារសវនប្បច្ចយា មគ្គាធិបតី ឯកំ ទន្ធិំ បដិច្ច
មគ្គារម្មណោ តយោ ទន្ធា ទ្វេ ទទ្វេ ... ។

(២២១) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែល
មានមគ្គជាអារម្មណ៍ រើបរើតឡើង ព្រោះនអារសវនប្បច្ចយ នឹង
នបច្ឆាជាតប្បច្ចយ គឺ បច្ច័យទាំង ២ មានបរិបូណ៌ច្រហើយ ។

(២២២) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ អាស្រ័យ នូវធម៌
ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ... ព្រោះនអារសវនប្បច្ចយ គឺ ខន្ធត
អាស្រ័យ នូវខន្ធទ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ នូវខន្ធទ ២ ... ។ ធម៌
ដែលមានមគ្គជាអធិបតី អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍
រើបរើតឡើង ព្រោះនអារសវនប្បច្ចយ គឺ ខន្ធត មានមគ្គជាអធិបតី
អាស្រ័យ នូវខន្ធទ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ នូវខន្ធទ ២ ... ។ ធម៌
ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ក្តី ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតីក្តី អាស្រ័យ
នូវធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ... ព្រោះនអារសវនប្បច្ចយ គឺ
ខន្ធត មានមគ្គជាអារម្មណ៍ក្តី មានមគ្គជាអធិបតីក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធទ
ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ នូវខន្ធទ ២ ... ។

(២២៣) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតី អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែល
មានមគ្គជាអធិបតី ... ព្រោះនអារសវនប្បច្ចយ គឺ ខន្ធត អាស្រ័យ
នូវខន្ធទ ដែលមានមគ្គជាអធិបតី នូវខន្ធទ ២ ... ។ ធម៌ ដែល
មានមគ្គជាអារម្មណ៍ អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតី ...
ព្រោះនអារសវនប្បច្ចយ គឺ ខន្ធត ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍
អាស្រ័យ នូវខន្ធទ ដែលមានមគ្គជាអធិបតី នូវខន្ធទ ២ ... ។

មត្តាធិបតី ធម្មំ បដិច្ច មត្តារម្មណោ ច មត្តាធិបតី
 ច ធម្មា . . . ឧភាសេវនប្បច្ចយា មត្តាធិបតី ឯកំ
 ទន្ធិ បដិច្ច មត្តារម្មណោ ច មត្តាធិបតី ច តយោ
 ទន្ធា ទេ ទន្ធា . . . ។

(២២២) មត្តារម្មណោ មត្តាធិបតីកា ធម្មំ បដិច្ច
 មត្តារម្មណោ ធម្មា . . . ឧភាសេវនប្បច្ចយា មត្តារម្ម-
 ណោ មត្តាធិបតីកា ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច មត្តារម្មណោ
 តយោ ទន្ធា ទេ ទន្ធា . . . ។ មត្តារម្មណោ មត្តា-
 ធិបតីកា ធម្មំ បដិច្ច មត្តាធិបតី ធម្មា . . . ឧភាសេ-
 វនប្បច្ចយា មត្តារម្មណោ មត្តាធិបតីកា ឯកំ ទន្ធិ
 បដិច្ច មត្តាធិបតី តយោ ទន្ធា ទេ ទន្ធា . . . ។
 មត្តារម្មណោ មត្តាធិបតីកា ធម្មំ បដិច្ច មត្តារម្មណោ
 ច មត្តាធិបតី ច ធម្មា . . . ឧភាសេវនប្បច្ចយា មត្តា-
 រម្មណោ មត្តាធិបតីកា ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច មត្តារម្ម-
 ណោ ច មត្តាធិបតី ច តយោ ទន្ធា ទេ ទន្ធា . . . ។

ធមិ ដែលមានមគ្គជាភារម្មណ៍ក្តី ធមិ ដែលមានមគ្គជាអធិបតីក្តី
 កាស្រ័យ ខ្ញុំធមិ ដែលមានមគ្គជាអធិបតី . . . ព្រោះនាការសា-
 នប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ដែលមានមគ្គជាភារម្មណ៍ក្តី ដែលមានមគ្គជា
 អធិបតីក្តី កាស្រ័យ ខ្ញុំខន្ធ ១ ដែលមានមគ្គជាអធិបតី ខ្ញុំខន្ធ ២ . . . ។

(២២២) ធមិ ដែលមានមគ្គជាភារម្មណ៍ កាស្រ័យ ខ្ញុំធមិ ដែល
 មានមគ្គជាភារម្មណ៍ផង ធមិ ដែលមានមគ្គជាអធិបតីផង . . . ព្រោះន-
 ាការសាសនប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ មានមគ្គជាភារម្មណ៍ កាស្រ័យ ខ្ញុំខន្ធ ១
 ដែលមានមគ្គជាភារម្មណ៍ផង ដែលមានមគ្គជាអធិបតីផង ខ្ញុំខន្ធ ២ . . . ។
 ធមិ ដែលមានមគ្គជាអធិបតី កាស្រ័យ ខ្ញុំធមិ ដែលមានមគ្គជា
 ភារម្មណ៍ផង ធមិ ដែលមានមគ្គជាអធិបតីផង . . . ព្រោះនាការសា-
 នប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ មានមគ្គជាអធិបតី កាស្រ័យខ្ញុំខន្ធ ១ ដែលមាន
 មគ្គជាភារម្មណ៍ផង ដែលមានមគ្គជាអធិបតីផង ខ្ញុំខន្ធ ២ . . . ។ ធមិ
 ដែលមានមគ្គជាភារម្មណ៍ក្តី ធមិ ដែលមានមគ្គជាអធិបតីក្តី កាស្រ័យ
 ខ្ញុំធមិ ដែលមានមគ្គជាភារម្មណ៍ផង ធមិ ដែលមានមគ្គជាអធិបតីផង
 . . . ព្រោះនាការសាសនប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ដែលមានមគ្គជាភារម្មណ៍ក្តី
 ដែលមានមគ្គជាអធិបតីក្តី កាស្រ័យ ខ្ញុំខន្ធ ១ ដែលមានមគ្គជាភា-
 រម្មណ៍ផង ដែលមានមគ្គជាអធិបតីផង ខន្ធ ២ . . . ។

(២២៥) មគ្គារម្មណំ នម្នំ បដិច្ច មគ្គារម្មណោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នកម្មប្បច្ចយា មគ្គារម្មណោ ខន្ធ
 បដិច្ច មគ្គារម្មណោ ចេតនា ។ មគ្គារម្មណំ នម្នំ
 បដិច្ច មគ្គាធិបតិ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នកម្មប្បច្ចយា
 មគ្គារម្មណោ ខន្ធ បដិច្ច មគ្គាធិបតិ ចេតនា ។
 មគ្គារម្មណំ នម្នំ បដិច្ច មគ្គារម្មណោ ច មគ្គាធិបតិ
 ច ធម្មា ... នកម្មប្បច្ចយា មគ្គារម្មណោ ខន្ធ បដិច្ច
 មគ្គារម្មណោ ច មគ្គាធិបតិ ច ចេតនា ។

(២២៦) មគ្គៈហតុកំ នម្នំ បដិច្ច មគ្គហេតុកោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នកម្មប្បច្ចយា មគ្គហេតុកោ ខន្ធ
 បដិច្ច មគ្គហេតុកោ ចេតនា ។ មគ្គហេតុកំ នម្នំ
 បដិច្ច មគ្គាធិបតិ ធម្មោ ... នកម្មប្បច្ចយា មគ្គ-
 ហេតុកោ ខន្ធ បដិច្ច មគ្គាធិបតិ ចេតនា ។ មគ្គ-
 ហេតុកំ នម្នំ បដិច្ច មគ្គហេតុកោ ច មគ្គាធិបតិ
 ច ធម្មា ... នកម្មប្បច្ចយា មគ្គហេតុកោ ខន្ធ បដិច្ច
 មគ្គហេតុកោ ច មគ្គាធិបតិ ច ចេតនា ។

(២២៥) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ អាស្រ័យ ទ្វេធម៌ ដែល
 មានមគ្គជាអារម្មណ៍ ទើបកើតឡើង ព្រោះឧកម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា មាន
 មគ្គជាអារម្មណ៍ អាស្រ័យ ទ្វេរទ្វេទាំងឡាយ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ។
 ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតិ អាស្រ័យ ទ្វេធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍
 ទើបកើតឡើង ព្រោះឧកម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា ដែលមានមគ្គជាអធិបតិ
 អាស្រ័យ ទ្វេរទ្វេទាំងឡាយ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ។ ធម៌ ដែល
 មានមគ្គជាអារម្មណ៍ក្តី ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតិក្តី អាស្រ័យ ទ្វេធម៌
 ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ . . . ព្រោះឧកម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា
 ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ក្តី មានមគ្គជាអធិបតិក្តី អាស្រ័យ ទ្វេរទ្វេទាំង
 ឡាយ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ។

(២២៦) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុ អាស្រ័យ ទ្វេធម៌ ដែលមាន
 មគ្គជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះឧកម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា មានមគ្គជា
 ហេតុ អាស្រ័យ ទ្វេរទ្វេទាំងឡាយ ដែលមានមគ្គជាហេតុ ។ ធម៌ ដែល
 មានមគ្គជាអធិបតិ អាស្រ័យ ទ្វេធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុ . . . ព្រោះ
 ឧកម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា មានមគ្គជាអធិបតិ អាស្រ័យ ទ្វេរទ្វេទាំងឡាយ
 ដែលមានមគ្គជាហេតុ ។ ធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុក្តី ធម៌ ដែលមាន
 មគ្គជាអធិបតិក្តី អាស្រ័យ ទ្វេធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុ . . . ព្រោះ
 ឧកម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា មានមគ្គជាហេតុក្តី មានមគ្គជាអធិបតិក្តី
 អាស្រ័យ ទ្វេរទ្វេទាំងឡាយ ដែលមានមគ្គជាហេតុ ។

[២៤៧] មត្តាធិបតី ធម្មំ បដិច្ច មត្តាធិបតី ធម្មោ
... នកម្មប្បច្ចយា មត្តាធិបតី ទន្ធនំ បដិច្ច មត្តាធិ-
បតី ចេតនា បញ្ចា បញ្ញា ។

[២៤៨] មត្តារម្មណា មត្តាធិបតីកា ធម្មំ បដិច្ច
មត្តារម្មណា ធម្មោ ... នកម្មប្បច្ចយា ។ បវេម-
យដនេ តីណិ ។

[២៤៩] មត្តហេតុកកា មត្តាធិបតីកា ធម្មំ បដិច្ច
មត្តហេតុកា ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នកម្មប្បច្ចយា ។
នុតិយយដនេ តីណិ បញ្ញា ។

[២៥០] មត្តារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច មត្តារម្មណា
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នវិចារកម្មប្បច្ចយា បរិបុណ្ណំ ។

[២៥១] មត្តារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច មត្តារម្មណា
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នកម្មប្បច្ចយា អហេតុកំ មត្តារម្ម-
ណំ ឯកំ ទន្ធនំ បដិច្ច តយោ ទន្ធនំ ទេ ទន្ធនំ ... ។

[២៥២] មត្តារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច មត្តារម្មណា
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នវិចារកម្មប្បច្ចយា បរិបុណ្ណំ ។
អរូបន្តិ និយាមេតតំ ។

[២៥៣] នហេតុយា ឯកំ នអធិបតីយា
សត្តរស នបុរេជាតេ សត្តរស នបច្ឆាជាតេ សត្តរស

[២៥៤] ធមិ ដែលមានមគ្គជាអធិបតី អាស្រ័យ នូវធមិ ដែល
មានមគ្គជាអធិបតី ... ព្រោះនកម្មប្បច្ចយ គឺ ចេតនា មានមគ្គជាអធិបតី
អាស្រ័យ នូវខន្ធជាឯក្យាយ ដែលមានមគ្គជាអធិបតី មានបញ្ញា ៥ ។

[២៥៥] ធមិ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ អាស្រ័យ នូវធមិ ដែល
មានមគ្គជាអារម្មណ៍ផង ធមិ ដែលមានមគ្គជាអធិបតីផង ... ព្រោះ
នកម្មប្បច្ចយ ។ ក្នុងបវេយដនៈ (កំណាទី ១) មានវារៈ ៣ ។

[២៥៦] ធមិ ដែលមានមគ្គជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធមិ ដែលមាន
មគ្គជាហេតុផង ធមិ មានមគ្គជាអធិបតីផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
នកម្មប្បច្ចយ ។ ក្នុងនុតិយយដនៈ (កំណាទី ២) មានបញ្ញា ៣ ។

[២៥៧] ធមិ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ អាស្រ័យ នូវធមិ ដែល
មានមគ្គជាអារម្មណ៍ ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិចារកម្មប្បច្ចយ បរិបុណ្ណិ ។

[២៥៨] ធមិ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ អាស្រ័យនូវធមិ ដែល
មានមគ្គជាអារម្មណ៍ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៣
អាស្រ័យ នូវអហេតុកក្នុង ១ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ខន្ធ ២ ... ។

[២៥៩] ធមិ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ អាស្រ័យ នូវធមិ ដែល
មានមគ្គជាអារម្មណ៍ ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិចារកម្មប្បច្ចយ បរិបុណ្ណិ
ហើយ ។ តាក្យវាអរូប បណ្ឌិត គប្បីកំណត់ យ៉ាងនេះផងចុះ ។

[២៦០] ក្នុងនហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ១ ក្នុងនអធិបតីប្បច្ចយ មានវារៈ
១៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ចយ មានវារៈ១៧ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ចយ មានវារៈ១៧

នអាសេវនេ ធរ ធកម្មេ សត្តរស នវិចារកេ
សត្តរស ធមក្កេ ឯកំ នវិច្ឆយុត្តេ សត្តរស ។ ឯវំ
គណោតត្វំ ។

ចច្ចនិយំ ។

[២៥២] ហេតុប្បដ្ឋយា ធមនិបតិយា សត្តរស
... ធម្មរជាតេ សត្តរស ធមប្បាជាតេ សត្តរស
នអាសេវនេ ធកម្មេ ធរ ធរិចារកេ នវិច្ឆយុត្តេ
សត្តរស ។ ឯវំ គណោតត្វំ ។

អនុលោមប្បច្ចនិយំ ។

[២៥៣] នហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណេ ឯកំ ...
អនន្តរេ ឯកំ សមនន្តរេ ឯកំ ។ សន្តិភំ ។ សត្វត្ត
ឯកំ ។ លាភេ សម្បយុត្តេ វិប្បយុត្តេ នត្ថិយា
វិគតេ អវិគតេ ឯកំ ។ ឯវំ គណោតត្វំ ។

ចច្ចនិយាទុលាមំ ។

បដិច្ចវិហារ ខំដ្ឋិពោ ។

សហជាតករោចិ បច្ចយករោចិ និស្សយករោចិ
សំសដ្ឋករោចិ សម្បយុត្តករោចិ បដិច្ចវិហារសនិសោ ។

ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ មានព្រះ៨ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានព្រះ១៧ ក្នុង
នវិចារកប្បដ្ឋយ មានព្រះ១៧ ក្នុងនមក្កប្បដ្ឋយ មានព្រះ១ ក្នុងនវិច្ឆ-
យុត្តប្បដ្ឋយ មានព្រះ១៧ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះផងចុះ ។

ចច្ច ចច្ចនិយៈ ។

[២៥៤] ក្នុងនធមនិបតិប្បដ្ឋយ មានព្រះ១៧ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ...
ក្នុងនម្មរជាតប្បដ្ឋយ មានព្រះ១៧ ក្នុងនមប្បាជាតប្បដ្ឋយ មានព្រះ១៧
ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ និងនកម្មប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៨ ក្នុងនវិចារកប្បដ្ឋយ
និងនវិច្ឆយុត្តប្បដ្ឋយ មានព្រះ១៧ ។ បណ្ឌិតគប្បីរាប់ យ៉ាងនេះផងចុះ ។

ចច្ច អនុលោមប្បច្ចនិយៈ ។

[២៥៥] ក្នុងនារម្មណប្បដ្ឋយ មានព្រះ១ ព្រោះនោះហេតុប្បដ្ឋយ
... ក្នុងននន្តរេប្បដ្ឋយ មានព្រះ១ ក្នុងនសមនន្តរេប្បដ្ឋយ មាន
ព្រះ១ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។ ក្នុងបច្ចយករោចិ មានព្រះ១ ដូច
គ្នា ។ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ សម្បយុត្តប្បដ្ឋយ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ នត្ថិ-
ប្បដ្ឋយ វិគតប្បដ្ឋយ និងអវិគតប្បដ្ឋយ មានព្រះ១ ។ បណ្ឌិត
គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះផងចុះ ។

ចច្ច ចច្ចនិយាទុលាម ។

ចច្ច បដិច្ចវិហារ ។

សហជាតករោចិ បច្ចយករោចិ និស្សយករោចិ សំសដ្ឋករោចិ
សម្បយុត្តករោចិ ប្រវេហនត្តានិបដិច្ចវិហារវិដោ ។

បញ្ញាវិវា

(២៥៦) មគ្គារម្មណោ ធម្មោ មគ្គារម្មណស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ មគ្គារម្មណោ ហេតុ សម្បយុត្តកានំ ទទ្ធានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បេ ។

(២៥៧) មគ្គារម្មណោ ធម្មោ មគ្គាធិបតីស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ មគ្គារម្មណោ ហេតុ សម្បយុត្តកានំ មគ្គាធិបតីនំ ទទ្ធានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៥៨) មគ្គារម្មណោ ធម្មោ មគ្គារម្មណស្ស ប មគ្គាធិបតីស្ស ច ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បេ ។ ឥមំនា កាវណោន សន្តរស បញ្ញា កាតត្វា ។

(២៥៩) មគ្គហេតុកោ ធម្មោ មគ្គារម្មណស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ អរិយា មគ្គា វុដ្ឋហិត្វា មគ្គំ បច្ចវេក្ខន្តិ ចេតោបរិយញ្ញាណោន មគ្គ- ហេតុកកចិត្តសមង្គ័ស្ស ចិត្តំ ជានន្តិ មគ្គហេតុកា ទទ្ធា ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស បុព្វេនិវាសានុស្ស- តិញ្ញាណស្ស អនាគតំសញ្ញាណស្ស អាវុដ្ឋនាយ អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បញ្ញាវិវា

(២៥៦) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ហេតុចាំឡើយ មានមគ្គជាអារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃសម្បយុត្តកក្ខន្ធចាំឡើយ ដោយ ហេតុប្បច្ច័យ ។ បេ ។

(២៥៧) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតី ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ហេតុចាំឡើយ មាន មគ្គជាអារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃសម្បយុត្តកក្ខន្ធចាំឡើយ ដែលមាន មគ្គជាអធិបតី ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

(២៥៨) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ផង ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតីផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ បេ ។ បញ្ញា ទេវ បណ្ឌិត គប្បធ្វើដោយ ហេតុនេះចុះ ។

(២៥៩) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ពួកព្រះអរិយៈ ចេញអំពីមគ្គ ហើយពិចារណា ខ្សែមគ្គ ដឹង ខ្សែចិត្តរបស់បុគ្គលអ្នកប្រកប ដោយចិត្ត មានមគ្គជាហេតុ ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ ទទ្ធចាំឡើយ មានមគ្គជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា ខ្សែចេតោ- បរិយញ្ញាណ ខ្សែបុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ និងអនាគតំសញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

(២៦០) មត្តហេតុកោ ធម្មោ មត្តាធិបតីស្ស
ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ អរិយា មត្តា
វុដ្ឋហិតា មត្តំ ភវំ កត្វា បច្ចវេត្តន្តំ ។

[២២១] មគ្គហេតុតោ ធម្មោ មគ្គាម្ពណស្ស
 ច មគ្គាធិបតីស្ស ច ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អរិយា មគ្គា វុដ្ឋហិត្វា មគ្គំ កុំ កត្វា
 បច្ចវេក្ខន្តិ ។

(២៦២) មន្ត្រីជំរឿន ជម្លោះ មន្ត្រីជំរឿន ជម្លោះ
 អាច្នកប្រកួតប្រជែង ប្រកួតប្រជែង អាច្នក ប្រកួត ប្រកួត
 មន្ត្រី ក្រុម ក្រុម ប្រកួតប្រជែង ។

(២៦៣) មត្តាធិបតី ធម្មោ មត្តាម្ពណស្ស ធម្មស្ស
 អាម្ពណប្បច្ចយេន បច្ចយោ អរិយា មត្តា វុដ្ឋហិត្វា
 មត្តំ បច្ចវេត្តន្តិ ចេតោបរិយញ្ញណេន មត្តាធិបតីចិត្ត-
 សមន្តិស្ស ចិត្តំ ជាធន្តិ មត្តាធិបតី ទុក្ខា ចេតោបរិ-
 យញ្ញណស្ស បុត្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញណស្ស អនាគ-
 តំសញ្ញណស្ស អាវុដ្ឋនាយ អាម្ពណប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

(២៦០) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលមានបក្ក ជាអធិបតី ដោយការឡូណប្បច្ច័យ គឺ ពួកព្រះភិក្ខុៈ
ចេញអំពីមគ្គ ធ្វើ នូវមគ្គ ឲ្យជាវិភាគ ហើយពិចារណា ។

(២៦១) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
មានមគ្គជាភាមូណីផង ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតីផង ដោយ
ការម្ស្នាលបច្ច័យ គឺ តួគម្រាហ៍យៈ ចេញអំពីមគ្គ ធ្វើ ទូរមគ្គ ឲ្យ
ជាទីនាំគោរព ហើយនាំចារណា ។

(២២២) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតី ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលមានមគ្គជាអធិបតី ដោយការឡូណាបច្ច័យ គឺ ភ្នកត្រាហើយៈ
ចេញអំពីមគ្គ ធ្វើ ឱ្យមគ្គ ធ្វើជាទីគោរព ហើយវិចារណា ។

(២៦៣) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាភស្តុតាង ជាច្បើយ ខែធម៌
ដែលមានមគ្គជាភស្តុតាង ដោយការមូលប្បជ្ជយ គឺ ពួកព្រះវិហារៈ
ចេញមកមគ្គ ពិចារណា ឡើយ ដឹង ឡើយ គួរឲ្យសម្រេចសុគតប្រកប
ដោយចិត្ត ដែលមានមគ្គជាភស្តុតាង ដោយចេតនាហិយញ្ញាណ ខន្ធ
តាំងឡើយ ដែលមានមគ្គជាភស្តុតាង ជាច្បើយ ខែការពិចារណា ឡើយ
ចេតនាហិយញ្ញាណ ឡើយ ព្រះវិហារៈ សាទុស្សតញ្ញាណ និងភោគតំសញ្ញាណ
ដោយការមូលប្បជ្ជយ ។

[២២៤] មគ្គុបាទុកោ ច មគ្គាធិបតី ច ធម្មា
មគ្គាធិបតីស្ស ច ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ
អរិយា មគ្គា វុដ្ឋហិត្វា មក្កំ កវុំ កត្វា បច្ចវេត្តន្តំ ។

[២២៥] មគ្គុបាទុកោ ច មគ្គាធិបតី ច ធម្មា
មគ្គាធិបតីស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ
អរិយា មគ្គា វុដ្ឋហិត្វា មក្កំ បច្ចវេត្តន្តំ ចេតោ-
បរិយញ្ញាណោ ន មគ្គុបាទុកោ មគ្គាធិបតីចិត្តសមន្តីស្ស
ចិត្តំ នាធន្តំ មគ្គុបាទុកោ ច មគ្គាធិបតី ច ធម្មា
ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស បុរេនិវាសនុស្សតិញ្ញាណស្ស
អនាគតសញ្ញាណស្ស អារម្មណយ អារម្មណប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[២២៦] មគ្គុបាទុកោ ច មគ្គាធិបតី ច ធម្មា
មគ្គាធិបតីស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ
អរិយា មគ្គា វុដ្ឋហិត្វា មក្កំ កវុំ កត្វា បច្ចវេត្តន្តំ ។

[២២៧] មគ្គុបាទុកោ ច មគ្គាធិបតី ច
ធម្មា មគ្គាធិបតីស្ស ច មគ្គាធិបតីស្ស ច ធម្មស្ស

[២២៨] ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
មានមគ្គជាអារម្មណ៍ផង ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតីផង ដោយអារ-
ម្មណប្បច្ច័យ គឺ ពួកព្រះអរិយៈ ចេញអំពីមគ្គ ធ្វើ ខ្សែមគ្គ ឲ្យជាទី
គោរព ហើយពិចារណា ។

[២២៩] ធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុក្តី ធម៌ ដែលមានមគ្គ
ជាអធិបតីក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ដោយ
អារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ពួកព្រះអរិយៈ ចេញអំពីមគ្គ ហើយពិចារណា ខ្សែ
មគ្គ ដឹង ខ្សែចិត្ត លស់ចុក្តលង្កកប្រកបដោយចិត្ត ដែលមានមគ្គជាហេតុ
និងដែលមានមគ្គជាអធិបតី ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ ខន្ធចាំន៍ឡាយ
ដែលមានមគ្គជាហេតុក្តី ដែលមានមគ្គជាអធិបតីក្តី ជាបច្ច័យ នៃការ
ពិចារណា ខ្សែចេតោបរិយញ្ញាណ បុរេនិវាសនុស្សតិញ្ញាណ និង
អនាគតសញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[២៣០] ធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុក្តី ធម៌ ដែលមានមគ្គជា
អធិបតីក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតី ដោយអារម្ម-
ណប្បច្ច័យ គឺ ពួកព្រះអរិយៈ ចេញអំពីមគ្គ ធ្វើ ខ្សែមគ្គ ឲ្យជាទីគោរព
ហើយពិចារណា ។

[២៣១] ធម៌ ដែលមានមគ្គ ជាហេតុក្តី ធម៌
ដែលមានមគ្គ ជាអធិបតីក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
មានមគ្គ ជាអារម្មណ៍ផង ធម៌ ដែលមានមគ្គ ជាអធិបតីផង

អារម្មណ៍ប្បដិសន្ធិ បច្ចុប្បន្ន អរិយា បច្ចុប្បន្ន វិជ្ជា វិជ្ជា
មគ្គ មគ្គ កត្តា បច្ចុប្បន្ន ។

(២២៨) មគ្គាម្បណ្ឌ ធម្មា មគ្គាម្បណ្ឌស្ស ធម្មស្ស
អធិបតីប្បដិសន្ធិ បច្ចុប្បន្ន សហជាតាធិបតី
មគ្គាម្បណ្ឌធិបតី សម្បយុត្តកាន់ ទទ្ធាន់ អធិប-
តីប្បដិសន្ធិ បច្ចុប្បន្ន ។

(២២៩) មគ្គាម្បណ្ឌ ធម្មា មគ្គាម្បណ្ឌស្ស ធម្មស្ស
អធិបតីប្បដិសន្ធិ បច្ចុប្បន្ន សហជាតាធិបតី មគ្គាម្ប-
ណ្ឌធិបតី សម្បយុត្តកាន់ មគ្គាម្បណ្ឌធិបតី ទទ្ធាន់
អធិបតីប្បដិសន្ធិ បច្ចុប្បន្ន ។

(២៣០) មគ្គាម្បណ្ឌ ធម្មា មគ្គាម្បណ្ឌស្ស ច
បច្ចុប្បន្នធិបតីស្ស ច ធម្មស្ស អធិបតីប្បដិសន្ធិ បច្ចុប្បន្ន
សហជាតាធិបតី មគ្គាម្បណ្ឌធិបតី សម្បយុត្តកាន់
មគ្គាម្បណ្ឌធិបតី មគ្គាម្បណ្ឌធិបតី ទទ្ធាន់ អធិប-
តីប្បដិសន្ធិ បច្ចុប្បន្ន ។

(២៣១) មគ្គាម្បណ្ឌ ធម្មា មគ្គាម្បណ្ឌស្ស ច
ធម្មស្ស អធិបតីប្បដិសន្ធិ បច្ចុប្បន្ន សហជាតាធិបតី
មគ្គាម្បណ្ឌធិបតី សម្បយុត្តកាន់ ទទ្ធាន់ អធិប-
តីប្បដិសន្ធិ បច្ចុប្បន្ន ។

ដោយអារម្មណ៍ប្បដិសន្ធិ គឺ ពួកគ្រូអរិយៈ ចេញមកមគ្គ ធ្វើ ឲ្យមគ្គ
ឲ្យជាវិជ្ជាគោត ហើយវិចារណ ។

(២៣៨) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ដោយអធិបតីប្បដិសន្ធិ បានដល់សហជាតា-
ធិបតី គឺ អធិបតីធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្ប-
យុត្តកក្នុង ដោយអធិបតីប្បដិសន្ធិ ។

(២៣៩) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលមានមគ្គជាអធិបតី ដោយអធិបតីប្បដិសន្ធិ បានដល់សហជាតា-
ធិបតី គឺ អធិបតីធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃពួក
សម្បយុត្តកក្នុង ដែលមានមគ្គជាអធិបតី ដោយអធិបតីប្បដិសន្ធិ ។

(២៤០) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
មានមគ្គជាអារម្មណ៍ផង ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតីផង ដោយអធិប-
តីប្បដិសន្ធិ បានដល់សហជាតាធិបតី គឺ អធិបតីធម៌ ដែលមានមគ្គជា
អារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្នុង ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍
ផង ដែលមានមគ្គជាអធិបតីផង ដោយអធិបតីប្បដិសន្ធិ ។

(២៤១) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
មានមគ្គជាហេតុ ដោយអធិបតីប្បដិសន្ធិ បានដល់សហជាតាធិបតី គឺ
អធិបតីធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្នុង
ដោយអធិបតីប្បដិសន្ធិ ។

(២៧២) មគ្គហេតុកោ ធម្មោ មគ្គារម្មណស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ អរិយា មគ្គា វុដ្ឋហិត្វា មគ្គំ កុំ កត្វា បច្ចវេក្ខន្តិ ។

(២៧៣) មគ្គហេតុកោ ធម្មោ មគ្គាធិបតិស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ អរិយា មគ្គា វុដ្ឋហិត្វា មគ្គំ កុំ កត្វា បច្ចវេក្ខន្តិ ។ សហជាតាធិបតិ មគ្គហេតុកោធិបតិ សម្បយុត្តកានំ មគ្គាធិបតិនំ ទទ្វានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៧៤) មគ្គហេតុកោ ធម្មោ មគ្គារម្មណស្ស ច មគ្គាធិបតិស្ស ច ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ អរិយា មគ្គា វុដ្ឋហិត្វា មគ្គំ កុំ កត្វា បច្ចវេក្ខន្តិ ។

(២៧៥) មគ្គហេតុកោ ធម្មោ មគ្គហេតុកស្ស ច មគ្គាធិបតិស្ស ច ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតាធិបតិ មគ្គហេតុកោធិបតិ សម្បយុត្តកានំ មគ្គហេតុកានិកា មគ្គាធិបតិនិកា ទទ្វានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៧៦) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុ ជាច្រើន នៃធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ គឺ ពួកព្រះអរិយៈ ចេញអំពីមគ្គ ធ្វើឲ្យមគ្គ ឲ្យជាវិគារោ ហើយវិចារណា ។

(២៧៧) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុ ជាច្រើន នៃធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតិ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ ពួកព្រះអរិយៈ ចេញអំពីមគ្គ ធ្វើ ឲ្យមគ្គ ឲ្យជាវិគារោ ហើយវិចារណា ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុ ជាច្រើន នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដែលមានមគ្គជាអធិបតិ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

(២៧៨) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុ ជាច្រើន នៃធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ផង ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតិផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ ពួកព្រះអរិយៈ ចេញអំពីមគ្គ ធ្វើ ឲ្យមគ្គ ឲ្យជាវិគារោ ហើយវិចារណា ។

(២៧៩) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុ ជាច្រើន នៃធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុផង ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតិផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុ ជាច្រើន នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដែលមានមគ្គជាហេតុផង ដែលមានមគ្គជាអធិបតិផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

(២៧៦) មគ្គាធិបតិ ធម្មោ មគ្គាធិបតិស្ស ធម្មស្ស
 អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សហ-
 ជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ អវិយា មគ្គា វុដ្ឋ-
 ហិត្វា ។ បេ ។ បច្ចវេត្តន្តិ ។ សហជាតាធិបតិ មគ្គា-
 ធិបតិ សម្មយុត្តកានំ ទន្ធានំ អធិបតិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

(២៧៧) មគ្គាធិបតិ ធម្មោ មគ្គារម្មណស្ស
 ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ
 សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ អវិយា មគ្គា
 វុដ្ឋហិត្វា ។ បេ ។ បច្ចវេត្តន្តិ ។ សហជាតាធិបតិ
 មគ្គាធិបតិ អធិបតិ សម្មយុត្តកានំ មគ្គារម្មណានំ
 ទន្ធានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៧៨) មគ្គាធិបតិ ធម្មោ មគ្គុបេតុកស្ស
 ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតាធិបតិ
 មគ្គាធិបតិ អធិបតិ សម្មយុត្តកានំ មគ្គុបេតុកានំ
 ទន្ធានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៧៩) មគ្គាធិបតិ ធម្មោ មគ្គារម្មណស្ស
 ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។

(២៧៦) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
 មានមគ្គជាអធិបតិ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និង
 សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ ពួកព្រះអរិយៈ ចេញពីមគ្គ
 ។ បេ ។ ហើយពិចារណា ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ ធម៌ ដែលមានមគ្គ
 ជាអធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្មយុត្តកទូន ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

(២៧៧) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណា-
 ធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ ពួកព្រះអរិយៈ
 ចេញពីមគ្គ ។ បេ ។ ហើយពិចារណា ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ
 អធិបតិធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្មយុត្តកទូន
 ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

(២៧៨) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលមានមគ្គជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតិ
 គឺ អធិបតិធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្មយុត្តកទូន
 ដែលមានមគ្គជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

(២៧៩) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ផង ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតិផង ដោយ
 អធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។

ការម្នាណាធិបតិ អរិយា មគ្គា វុដ្ឋហិត្វា ។ បេ ។
 សហជាតាធិបតិ មគ្គាធិបតិ អធិបតិ សម្បយុត្តកានំ
 មគ្គាម្នាណាធិបតិ មគ្គាធិបតិធិ ឧទ្ធានំ អធិបតិប្បច្ច-
 យេន បច្ចុយោ ។

[២៨០] មគ្គាធិបតិ ធិម្មា មគ្គហេតុកស្ស ច
 មគ្គាធិបតិស្ស ច ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ
 សហជាតាធិបតិ មគ្គាធិបតិ អធិបតិ សម្បយុត្តកានំ
 មគ្គហេតុកានុ មគ្គាធិបតិធិ ឧទ្ធានំ អធិប-
 តិប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ ។

[២៨១] មគ្គាម្នាណា ច មគ្គាធិបតិ ច ធម្មា
 មគ្គាម្នាណស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ
 សហជាតាធិបតិ មគ្គាម្នាណា ច មគ្គាធិបតិ ច អធិ-
 បតិ សម្បយុត្តកានំ មគ្គាម្នាណានំ ឧទ្ធានំ អធិប-
 តិប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ ។

[២៨២] មគ្គាម្នាណា ច មគ្គាធិបតិ ច ធម្មា
 មគ្គាធិបតិស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ
 សហជាតាធិបតិ មគ្គាម្នាណា ច មគ្គាធិបតិ ច
 អធិបតិ សម្បយុត្តកានំ មគ្គាធិបតិនំ ឧទ្ធានំ អធិ-
 បតិប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ ។

ការម្នាណាធិបតិ គឺ ពួកព្រះអរិយៈ ចេញអំពីមគ្គ ។ បេ ។ ឯសហជា-
 តាធិបតិ គឺ អធិបតិធមិ ដែលមានមគ្គជាអធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃពួក
 សម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ផង មានមគ្គជាអធិបតិផង
 ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[២៨០] ធមិ ដែលមានមគ្គជាអធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែល
 មានមគ្គជាហេតុផង ធមិ ដែលមានមគ្គជាអធិបតិផង ដោយអធិប-
 តិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិធមិ ដែលមានមគ្គជា
 អធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដែលមានមគ្គជាហេតុផង
 ដែលមានមគ្គជាអធិបតិផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[២៨១] ធមិ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ក្តី ធមិ ដែលមានមគ្គ
 ជាអធិបតិក្តី ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ដោយអធិ-
 បតិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិធមិ ដែលមានមគ្គ
 ជាអារម្មណ៍ក្តី ដែលមានមគ្គជាអធិបតិក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្ត-
 កក្ខន្ធ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[២៨២] ធមិ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ក្តី ធមិ ដែលមានមគ្គ
 ជាអធិបតិក្តី ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមានមគ្គជាអធិបតិ ដោយអធិ-
 បតិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិធមិ ដែលមានមគ្គ
 ជាអារម្មណ៍ក្តី ដែលមានមគ្គជាអធិបតិក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្ប-
 យុត្តកក្ខន្ធ ដែលមានមគ្គជាអធិបតិ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

(២៨៣) មគ្គារម្មណៈ ច មគ្គាធិបតី ច ធម្មា
មគ្គារម្មណស្ស ច មគ្គាធិបតីស្ស ច ធម្មស្ស អធិប-
តិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ សហជាតាធិបតី មគ្គារម្មណៈ
ច មគ្គាធិបតី ច អធិបតី សម្បយុត្តកានំ មគ្គារម្ម-
ណានក្ខ មគ្គាធិបតីនក្ខ ទទ្ធានំ អធិបតីប្បច្ចយេន
បច្ចុយោ ។

(២៨៤) មគ្គហេតុកោ ច មគ្គាធិបតី ច ធម្មា
មគ្គារម្មណស្ស ធម្មស្ស អធិបតីប្បច្ចយេន បច្ចុយោ
អារម្មណាធិបតី អរិយោ មគ្គា វដ្តហិត្វា មក្កំ កុំ
កត្វា បច្ចុវេត្តនំ ។

(២៨៥) មគ្គហេតុកោ ច មគ្គាធិបតី ច ធម្មា
មគ្គហេតុកស្ស ធម្មស្ស អធិបតីប្បច្ចយេន បច្ចុយោ
សហជាតាធិបតី មគ្គហេតុកោ ច មគ្គាធិបតី ច
អធិបតី សម្បយុត្តកានំ មគ្គហេតុកានំ ទទ្ធានំ
អធិបតីប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

(២៨៦) មគ្គហេតុកោ ច មគ្គាធិបតី ច
ធម្មា មគ្គាធិបតីស្ស ធម្មស្ស អធិបតីប្បច្ចយេន
បច្ចុយោ អារម្មណាធិបតី សហជាតាធិបតី ។

(២៨៧) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ក្តី ដែលមានមគ្គជា
អធិបតីក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ផង ធម៌ ដែល
មានមគ្គជាអធិបតីផង ដោយអធិបតីប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតី
គឺ អធិបតីធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ក្តី ដែលមានមគ្គជាអធិបតីក្តី
ជាបច្ច័យ នៃភូសម្បយុត្តកក្កន ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ផង ដែល
មានមគ្គជាអធិបតីផង ដោយអធិបតីប្បច្ច័យ ។

(២៨៨) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុក្តី ធម៌ ដែលមានមគ្គជា
អធិបតីក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ដោយអធិ-
បតីប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតី គឺ ពួកព្រះអរិយៈ ចេញពីមគ្គ
ធ្វើ នូវមគ្គ ឱ្យជាវិភាគ ហើយវិចារណ ។

(២៨៩) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុក្តី ធម៌ ដែលមានមគ្គជា
អធិបតីក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុ ដោយអធិបតី-
ប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតី គឺ អធិបតីធម៌ ដែលមានមគ្គជា
ហេតុក្តី ដែលមានមគ្គជាអធិបតីក្តី ជាបច្ច័យ នៃភូសម្បយុត្តកក្កន
ដែលមានមគ្គជាហេតុ ដោយអធិបតីប្បច្ច័យ ។

(២៩០) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុក្តី ធម៌ ដែលមានមគ្គ
ជាអធិបតីក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតី បាន
ដល់អារម្មណាធិបតី និងសហជាតាធិបតី ។ ដោយអធិបតីប្បច្ច័យ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

អារម្មណាធិបតី អរិយា មគ្គា វុដ្ឋហិត្វា ។ បេ ។
សហជាតាធិបតី មគ្គហេតុកា ច មគ្គាធិបតី ច
អធិបតី សម្បយុត្តកានំ មគ្គាធិបតីនំ ទន្ទានំ អធិ-
បតីប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៤៧] មគ្គហេតុកា ច មគ្គាធិបតី ច ធម្មា
មគ្គារម្មណស្ស ច មគ្គាធិបតីស្ស ច ធម្មស្ស អធិ-
បតីប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតី អរិយា
មគ្គា ។ បេ ។ បច្ចវេត្តនំ ។

[២៤៨] មគ្គហេតុកា ច មគ្គាធិបតី ច ធម្មា
មគ្គហេតុកាស្ស ច មគ្គាធិបតីស្ស ច ធម្មស្ស អធិ-
បតីប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតាធិបតី មគ្គហេតុ-
កា ច មគ្គាធិបតី ច អធិបតី សម្បយុត្តកានំ មគ្គ-
ហេតុកានព្វ មគ្គាធិបតីនព្វ ទន្ទានំ អធិបតីប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ ។

[២៤៩] មគ្គារម្មណា ធម្មា មគ្គារម្មណស្ស
ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា
មគ្គារម្មណា ទន្ទា បច្ឆិមា បច្ឆិមា មគ្គារម្មណានំ
ទន្ទានំ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារជ្ជនា

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

អារម្មណាធិបតី គឺ ពួកព្រះអរិយៈ ចេញអំពីមគ្គ ។ បេ ។ ឯសហ-
ជាតាធិបតី គឺ អធិបតីធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុក្តី ដែលមាន
មគ្គជាអធិបតីក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដែលមានមគ្គជា
អធិបតី ដោយអធិបតីប្បច្ច័យ ។

[២៤៧] ធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុក្តី ធម៌ ដែលមានមគ្គជា
អធិបតីក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ផង ធម៌
ដែលមានមគ្គជាអធិបតីផង ដោយអធិបតីប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណា-
ធិបតី គឺ ពួកព្រះអរិយៈ (ចេញ) អំពីមគ្គ ។ បេ ។ ហើយ
និព្វានណា ។

[២៤៨] ធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុក្តី ធម៌ ដែលមានមគ្គ
ជាអធិបតីក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុផង ធម៌ ដែល
មានមគ្គ ជាអធិបតីផង ដោយអធិបតីប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតា-
ធិបតី គឺ អធិបតីធម៌ ដែលមានមគ្គ ជាហេតុក្តី ដែលមានមគ្គជា
អធិបតីក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដែលមានមគ្គជាហេតុផង
ដែលមានមគ្គជាអធិបតីផង ដោយអធិបតីប្បច្ច័យ ។

[២៤៩] ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃ
ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ពួក
ខន្ធ មុន ។ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ
ក្រោយ ។ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ អារជ្ជនា

មគ្គាម្ពណ្ឌដ្ឋកេ បញ្ចវាយ

មគ្គាម្ពណ្ឌានំ ខន្ធានំ អនន្តរវ្យាប្បយេន បច្ចយោ ។

(២៩០) មគ្គាម្ពណ្ឌោ ធម្មោ មគ្គាធិបតីស្ស ធម្មស្ស អនន្តរវ្យាប្បយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា មគ្គាម្ពណ្ឌា ខន្ធា បច្ឆិមាទំ បច្ឆិមាទំ មគ្គាធិបតីទំ ខន្ធានំ អនន្តរវ្យាប្បយេន បច្ចយោ អាវុដ្ឋនា មគ្គាធិ- បតីទំ ខន្ធានំ អនន្តរវ្យាប្បយេន បច្ចយោ ។

(២៩១) មគ្គាម្ពណ្ឌា ធម្មោ មគ្គាម្ពណ្ឌស្ស ច មគ្គាធិបតីស្ស ច ធម្មស្ស អនន្តរវ្យាប្បយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា មគ្គាម្ពណ្ឌា ខន្ធា បច្ឆិមាទំ បច្ឆិមាទំ មគ្គាម្ពណ្ឌានក្ខ មគ្គាធិបតីនក្ខ ខន្ធានំ អនន្តរវ្យាប្បយេន បច្ចយោ អាវុដ្ឋនា មគ្គាម្ពណ្ឌា- នក្ខ មគ្គាធិបតីនក្ខ ខន្ធានំ អនន្តរវ្យាប្បយេន បច្ចយោ ។

(២៩២) មគ្គាធិបតី ធម្មោ មគ្គាធិបតីស្ស ធម្មស្ស អនន្តរវ្យាប្បយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា មគ្គាធិបតី ខន្ធា បច្ឆិមាទំ បច្ឆិមាទំ មគ្គាធិបតីទំ ខន្ធានំ អនន្ត- រវ្យាប្បយេន បច្ចយោ ។

មគ្គាម្ពណ្ឌដ្ឋកេ បញ្ចវាយ

ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ដោយអនន្តរវ្យាប្បច្ច័យ ។

(២៩០) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតី ដោយអនន្តរវ្យាប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ មុន ។ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ក្រោយ ។ ដែល មានមគ្គជាអធិបតី ដោយអនន្តរវ្យាប្បច្ច័យ អាវុដ្ឋនា ជាបច្ច័យ នៃពួក ខន្ធ ដែលមានមគ្គជាអធិបតី ដោយអនន្តរវ្យាប្បច្ច័យ ។

(២៩១) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ផង ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតីផង ដោយ អនន្តរវ្យាប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ មុន ។ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ក្រោយ ។ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ផង ដែលមានមគ្គ ជាអធិបតីផង ដោយអនន្តរវ្យាប្បច្ច័យ អាវុដ្ឋនា ជាបច្ច័យ នៃពួក ខន្ធ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ផង ដែលមានមគ្គជាអធិបតីផង ដោយ អនន្តរវ្យាប្បច្ច័យ ។

(២៩២) ធម៌ ដែលមគ្គជាអធិបតី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល មានមគ្គជាអធិបតី ដោយអនន្តរវ្យាប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ មុន ។ ដែលមាន មគ្គជាអធិបតី ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ក្រោយ ។ ដែលមានមគ្គជាអធិបតី ដោយអនន្តរវ្យាប្បច្ច័យ ។

(២៩៣) មគ្គាធិបតី ធម្មោ មគ្គារម្មណស្ស
 ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា
 មគ្គាធិបតី ទន្ធា បច្ឆិមា បច្ឆិមា មគ្គារម្មណា ធម្ម
 ទន្ធានំ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៩៤) មគ្គាធិបតី ធម្មោ មគ្គារម្មណស្ស ច
 មគ្គាធិបតីស្ស ច ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បុរិមា បុរិមា មគ្គាធិបតី ទន្ធា បច្ឆិមា បច្ឆិមា
 មគ្គារម្មណា ធម្ម មគ្គាធិបតី ទន្ធានំ អនន្ត-
 រប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៩៥) មគ្គារម្មណា ច មគ្គាធិបតី ច ធម្មោ
 មគ្គារម្មណស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បុរិមា បុរិមា មគ្គារម្មណា ច មគ្គាធិបតី ច ទន្ធា
 បច្ឆិមា បច្ឆិមា មគ្គារម្មណា ធម្ម ទន្ធានំ អនន្ត-
 រប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៩៦) មគ្គារម្មណា ច មគ្គាធិបតី ច ធម្មោ
 មគ្គាធិបតីស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បុរិមា បុរិមា មគ្គារម្មណា ច មគ្គាធិបតី ច ទន្ធា
 បច្ឆិមា បច្ឆិមា មគ្គាធិបតី ទន្ធានំ អនន្តរប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ។

(២៩៧) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតី ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ មុន ។
 ដែលមានមគ្គជាអធិបតី ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ក្រោយ ។ ដែលមាន
 មគ្គជាអារម្មណ៍ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

(២៩៨) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតី ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ផង ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតីផង ដោយ
 អនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ មុន ។ ដែលមានមគ្គជាអធិបតី ជាបច្ច័យ
 នៃពួកខន្ធ ក្រោយ ។ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ផង ដែលមានមគ្គជា
 អធិបតីផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

(២៩៩) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ក្តី ធម៌ ដែលមានមគ្គ
 ជាអធិបតីក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ដោយអ-
 នន្តរប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ មុន ។ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ក្តី ដែល
 មានមគ្គជាអធិបតីក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ក្រោយ ។ ដែលមានមគ្គ
 ជាអារម្មណ៍ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

(៣០០) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ក្តី ធម៌ ដែលមានមគ្គ
 ជាអធិបតីក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតី ដោយអនន្ត-
 រប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ មុន ។ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ក្តី ដែលមានមគ្គ
 ជាអធិបតីក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ក្រោយ ។ ដែលមានមគ្គជាអធិបតី
 ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

(២៩៩) មគ្គារម្មណោ ច មគ្គានិបតិ ច ធម្មា
 មគ្គារម្មណស្ស ច មគ្គានិបតិស្ស ច ធម្មស្ស អនន្ត-
 រប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា មគ្គារម្មណោ ច
 មគ្គានិបតិ ច ទន្ធា បច្ចិមាធំ បច្ចិមាធំ មគ្គារម្មណា នក្ខ
 មគ្គានិបតិនក្ខ ទន្ធាធំ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៩៩) មគ្គារម្មណោ ធម្មោ មគ្គារម្មណស្ស
 ធម្មស្ស សមនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរសនិសំ ។
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អញ្ញាមញ្ញប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ តិសុបិ សត្ត-
 រស បញ្ញា កាតត្វា ។

(២៩៩) មគ្គារម្មណោ ធម្មោ មគ្គារម្មណស្ស ធម្មស្ស
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរូបនិស្សយោ
 មកក្ខបនិស្សយោ ។ មកក្ខបនិស្សយោ បច្ចវេត្តណា
 បច្ចវេត្តណាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣០០) មគ្គារម្មណោ ធម្មោ មគ្គានិ-
 បតិស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ អនន្តរូបនិស្សយោ មកក្ខបនិស្សយោ ។
 មកក្ខបនិស្សយោ បច្ចវេត្តណា បច្ចវេត្ត-
 ណាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៩៩) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាភារម្មណ៍ក្តី ធម៌ ដែលមាន
 មគ្គជាអធិបតីក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានមគ្គជាភារម្មណ៍ផង
 ដែលមានមគ្គជាអធិបតីផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ភ្នកខន្ធ មុន ។
 ដែលមានមគ្គជាភារម្មណ៍ក្តី ដែលមានមគ្គជាអធិបតីក្តី ជាបច្ច័យ នៃភ្នក
 ខន្ធ ក្រោយ ។ ដែលមានមគ្គជាភារម្មណ៍ផង ដែលមានមគ្គជាអធិបតី
 ផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

(២៩៩) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាភារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលមានមគ្គជាភារម្មណ៍ ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ គឺ បទពិន័យសំ
 ប្រពៃលក្ខន្តីអនន្តរប្បច្ច័យដែរ ។ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ
 ជាបច្ច័យ ដោយអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ
 បញ្ញាពិន័យ ទល្ល បណ្ឌិត ត្រូវធ្វើឱ្យដឹងគ្នា ក្នុងបទពិន័យផងចុះ ។

(២៩៩) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាភារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលមានមគ្គជាភារម្មណ៍ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អនន្តរូ-
 បនិស្សយ និងមកក្ខបនិស្សយ ។ មកក្ខបនិស្សយ គឺ ការពិចារណា
 ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(៣០០) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាភារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលមានមគ្គជាអធិបតី ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អនន្តរូ-
 បនិស្សយ និងមកក្ខបនិស្សយ ។ មកក្ខបនិស្សយ គឺ ការពិចារណា
 (ជាបច្ច័យ) នៃការពិចារណា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៣០១] មគ្គារម្មណោ នម្បោ មគ្គារម្មណស្ស ច
 មគ្គាធិបតិស្ស ច ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកត្ថូបនិស្សយោ ។
 បកត្ថូបនិស្សយោ បច្ចវេត្តណោ បច្ចវេត្តណាយ
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣០២] មគ្គហេតុកោ នម្បោ មគ្គហេតុកស្ស
 ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បកត្ថូប-
 និស្សយោ បរមោ មគ្គោ ធុតិយស្ស មគ្គស្ស ឧប-
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សង្ខតំ ។ តតិយោ
 មគ្គោ ចតុត្ថស្ស មគ្គស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៣០៣] មគ្គហេតុកោ នម្បោ មគ្គារម្មណស្ស
 ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ការម្មណូ-
 បនិស្សយោ អវិយោ មគ្គោ វុដ្ឋហិតោ មគ្គំ កុំ កត្វា
 បច្ចវេត្តនំ ។

[៣០៤] មគ្គហេតុកោ នម្បោ មគ្គាធិបតិស្ស
 ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ការម្មណូប-
 និស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកត្ថូបនិស្សយោ ។

[៣០១] ធម៌ ដែលមានមគ្គជាភារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលមានមគ្គជាភារម្មណ៍ផង ដែលមានមគ្គជាអធិបតីផង ដោយឧប-
 និស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អនន្តរូបនិស្សយ និងបកត្ថូបនិស្សយ ។
 បកត្ថូបនិស្សយ គឺ ភាវិតារណា ជាបច្ច័យ នៃភាវិតារណា
 ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៣០២] ធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលមានមគ្គ ជាហេតុ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់បកត្ថ-
 ូបនិស្សយ គឺ មគ្គ ទី ១ ជាបច្ច័យ នៃមគ្គ ទី ២ ដោយឧបនិស្ស-
 យប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ មគ្គ ទី ៣ ជាបច្ច័យ នៃមគ្គ ទី ៤
 ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៣០៣] ធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលមានមគ្គជាភារម្មណ៍ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ភា-
 រម្មណូបនិស្សយ គឺ ព្រះអរិយៈទាំងឡាយ ចេញអំពីមគ្គ ធ្វើ ខូចមគ្គ
 ឲ្យជាទីគោរព ហើយតិចារណា ។

[៣០៤] ធម៌ ដែលមានមគ្គ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលមានមគ្គ ជាអធិបតី ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់
 ភារម្មណូបនិស្សយ អនន្តរូបនិស្សយ និងបកត្ថូបនិស្សយ ។

បកត្ថបទិស្សយោ បឋមោ មក្កោ ធុតិយស្ស មក្កស្ស
តតិយោ មក្កោ ចតុត្ថស្ស មក្កស្ស ឧបទិស្ស-
យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣០៥] មក្កៈហត្ថុកោ ធម្មោ មក្កាវម្មណស្ស
ច មក្កានិបតិស្ស ច ធម្មស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ អាវម្មណ្យបទិស្សយោ អរិ យាមក្កា វុដ្ឋ-
ហិត្វា មក្កំ ករំ កត្វា បច្ចវេត្តន្តិ ។

[៣០៦] មក្កៈហត្ថុកោ ធម្មោ មក្កៈហត្ថុកស្ស
ច មក្កានិបតិស្ស ច ធម្មស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ បកត្ថបទិស្សយោ បឋមោ មក្កោ ធុតិ-
យស្ស មក្កស្ស ។ បេ ។ ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[៣០៧] មក្កានិបតិ ធម្មោ មក្កានិបតិស្ស ធម្មស្ស
ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាវម្មណ្យបទិស្ស-
យោ អនន្តបទិស្សយោ បកត្ថបទិស្សយោ ។ បក-
ត្ថបទិស្សយោ បឋមោ មក្កោ ធុតិយស្ស មក្កស្ស
តតិយោ មក្កោ ចតុត្ថស្ស មក្កស្ស ឧបទិស្ស-
យប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ចវេត្តណា បច្ចវេត្តណាយ
ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បកត្ថបទិស្សយោ គី មក្កទី ១ (ជាបច្ច័យ) នៃមក្កទី ២ មក្កទី ៣
ជាបច្ច័យ នៃមក្កទី ២ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៣០៥] ធម៌ ដែលមានមក្កជាហត្ថ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលមានមក្កជាតាម្មណ៍ផង ធម៌ ដែលមានមក្កជាអធិបតីផង ដោយ
ឧបទិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ការម្សោបទិស្សយោ គឺ ព្រះអរិយៈទាំង-
ឡាយ ចេញអំពីមក្ក ធ្វើ ខ្យល់មក្ក ឱ្យជាទីគោរព ហើយគិតចារណា ។

[៣០៦] ធម៌ ដែលមានមក្កជាហត្ថ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលមានមក្កជាហត្ថផង ធម៌ ដែលមានមក្កជាអធិបតីផង ដោយ
ឧបទិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់បកត្ថបទិស្សយោ គឺ មក្កទី ១ ជាបច្ច័យ
នៃមក្កទី ២ ។ បេ ។ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៣០៧] ធម៌ ដែលមានមក្កជាអធិបតី ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលមានមក្កជាអធិបតី ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ការម្សោ-
បទិស្សយោ អនន្តបទិស្សយោ និងបកត្ថបទិស្សយោ ។ បកត្ថបទិស្សយោ
គឺ មក្កទី ១ (ជាបច្ច័យ) នៃមក្កទី ២ មក្កទី ៣ ជាបច្ច័យ នៃមក្កទី ២
ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ការគិតចារណា ជាបច្ច័យ នៃការគិតចារណា
ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៣០៨] មគ្គាធិបតិ ធម្មោ មគ្គាមគ្គណាស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ភារម្មណ្ឌបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ មគក្ខបនិស្សយោ ។
 មគក្ខបនិស្សយោ បច្ចវេត្តណា បច្ចវេត្តណាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣០៩] មគ្គាធិបតិ ធម្មោ មគ្គហេតុកស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ មគក្ខបនិស្សយោ បវេទោ មគ្គា ។ បេ ។ ចតុត្ថស្ស មគ្គស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣១០] មគ្គាធិបតិ ធម្មោ មគ្គាមគ្គណាស្ស ច មគ្គាធិបតិស្ស ច ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ភារម្មណ្ឌបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ មគក្ខបនិស្សយោ ។ មគក្ខបនិស្សយោ បច្ចវេត្តណា បច្ចវេត្តណាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣១១] មគ្គាធិបតិ ធម្មោ មគ្គហេតុកស្ស ច មគ្គាធិបតិស្ស ច ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ មគក្ខបនិស្សយោ បវេទោ មគ្គា ។ បេ ។ ចតុត្ថស្ស មគ្គស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣១៨] ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានមគ្គជាភារម្មណ្ឌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ភារម្មណ្ឌបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងមគក្ខបនិស្ស័យ ។ មគក្ខបនិស្ស័យ គឺ ការវិចារណា ជាបច្ច័យ នៃការវិចារណា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៣១៩] ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់មគក្ខបនិស្ស័យ គឺ មគ្គវិ ១ ។ បេ ។ ជាបច្ច័យ នៃមគ្គវិ ២ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៣១០] ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានមគ្គជាភារម្មណ្ឌផង មានមគ្គជាអធិបតិផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ភារម្មណ្ឌបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងមគក្ខបនិស្ស័យ ។ មគក្ខបនិស្ស័យ គឺ ការវិចារណា ជាបច្ច័យ នៃការវិចារណា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៣១១] ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុផង ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតិផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់មគក្ខបនិស្ស័យ គឺ មគ្គវិ ១ ។ បេ ។ ជាបច្ច័យ នៃមគ្គវិ ២ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៣០២] មគ្គារម្មណោ ច មគ្គាធិបតី ច ធម្មា
 មគ្គារម្មណស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកត្ថបនិស្សយោ ។ បក-
 ត្ថបនិស្សយោ បច្ចវេត្តណា បច្ចវេត្តណាយ ឧប-
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣០៣] មគ្គារម្មណោ ច មគ្គាធិបតី ច ធម្មា
 មគ្គាធិបតីស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកត្ថបនិស្សយោ ។ បក-
 ត្ថបនិស្សយោ បច្ចវេត្តណា បច្ចវេត្តណាយ ឧប-
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣០៤] មគ្គារម្មណោ ច មគ្គាធិបតី ច ធម្មា
 មគ្គារម្មណស្ស ច មគ្គាធិបតីស្ស ច ធម្មស្ស ឧប-
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បក-
 ត្ថបនិស្សយោ ។ បកត្ថបនិស្សយោ បច្ចវេត្តណា
 បច្ចវេត្តណាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣០៥] មគ្គហេតុតោ ច មគ្គាធិបតី ច ធម្មា
 មគ្គារម្មណស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ អារម្មណូបនិស្សយោ អរិយា មគ្គា វុដ្ឋហិតា
 មគ្គំ កវុំ កត្វា បច្ចវេត្តន្តិ ។

[៣០៦] ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ក្តី ធម៌ ដែលមានមគ្គ
 ជាអធិបតីក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ដោយ
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អនន្តរូបនិស្សយ និងបកត្ថបនិស្សយ ។
 បកត្ថបនិស្សយ គឺ ការវិចារណា ជាបច្ច័យ នៃការវិចារណា
 ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៣០៧] ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ក្តី ធម៌ ដែលមាន
 មគ្គជាអធិបតីក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតី ដោយ
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អនន្តរូបនិស្សយ និងបកត្ថបនិស្សយ ។
 បកត្ថបនិស្សយ គឺ ការវិចារណា ជាបច្ច័យ នៃការវិចារណា ដោយ
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៣០៨] ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ក្តី ធម៌ ដែល
 មានមគ្គអធិបតីក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ផង
 ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតីផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់
 អនន្តរូបនិស្សយ និងបកត្ថបនិស្សយ ។ បកត្ថបនិស្សយ គឺ ការ
 វិចារណា ជាបច្ច័យ នៃការវិចារណា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៣០៩] ធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុក្តី ធម៌ ដែលមានមគ្គជា
 អធិបតីក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ដោយឧប-
 និស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណូបនិស្សយ គឺ ព្រះអរិយៈតាំងឡាយ
 ចេញអំពីមគ្គ ធ្វើ ខ្ញុំមគ្គ ឲ្យជាវិគារោ ហើយវិចារណា ។

(៣០៦) មគ្គហេតុកោ ច មគ្គាធិបតិ ច ធម្មា
 មគ្គហេតុកាស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ បកក្ខបនិស្សយោ បថោ មគ្គោ ធុតិយស្ស
 មគ្គស្ស តតិយោ មគ្គោ ចតុត្ថស្ស មគ្គស្ស ឧប-
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣០៧) មគ្គហេតុកោ ច មគ្គាធិបតិ ច
 ធម្មា មគ្គាធិបតិស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អារម្មណ្យបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ
 បកក្ខបនិស្សយោ ។ បកក្ខបនិស្សយោ បថោ
 មគ្គោ ធុតិយស្ស មគ្គស្ស តតិយោ មគ្គោ ចតុត្ថស្ស
 មគ្គស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣០៨) មគ្គហេតុកោ ច មគ្គាធិបតិ ច ធម្មា
 មគ្គារម្មណស្ស ច មគ្គាធិបតិស្ស ច ធម្មស្ស ឧប-
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណ្យបនិស្សយោ
 អរិយា មគ្គា វុដ្ឋហិត្វា មគ្គំ តវុំ តត្វា បច្ចវេត្តន្តំ ។

(៣០៩) មគ្គហេតុកោ ច មគ្គាធិបតិ ច ធម្មា
 មគ្គហេតុកាស្ស ច មគ្គាធិបតិស្ស ច ធម្មស្ស
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បកក្ខបនិស្សយោ

(៣១០) ធមិ ដែលមានមគ្គជាហេតុក្តី ធមិ ដែលមានមគ្គ
 ជាអធិបតីក្តី ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមានមគ្គជាហេតុ ដោយឧបនិស្ស-
 យប្បច្ច័យ បានដល់បកក្ខបនិស្សយ គឺ មគ្គទី ១ (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គ
 ទី ២ មគ្គទី ៣ ជាបច្ច័យ នៃមគ្គទី ២ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(៣១១) ធមិ ដែលមានមគ្គជាហេតុក្តី ធមិ ដែលមានមគ្គជា
 អធិបតីក្តី ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមានមគ្គជាអធិបតិ ដោយឧបនិស្ស-
 យប្បច្ច័យ បានដល់ការម្សោយនិស្សយ អនន្តរូបនិស្សយ និងបកក្ខប-
 និស្សយ ។ បកក្ខបនិស្សយ គឺ មគ្គទី ១ (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គទី ២
 មគ្គទី ៣ ជាបច្ច័យ នៃមគ្គទី ២ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(៣១២) ធមិ ដែលមានមគ្គជាហេតុក្តី ធមិ ដែលមានមគ្គ
 ជាអធិបតីក្តី ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ផង ធមិ
 ដែលមានមគ្គជាអធិបតីផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ការម្ស-
 ោយនិស្សយ គឺ ព្រះអរិយៈវាំងឡាយ ចេញអំពីមគ្គ ធ្វើ ឲ្យមគ្គ
 ឲ្យជាទីគោរព ហើយនាំចរណា ។

(៣១៣) ធមិ ដែលមានមគ្គជាហេតុក្តី ធមិ ដែលមានមគ្គជាអ-
 ធិបតីក្តី ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមានមគ្គជាហេតុផង ធមិ ដែលមាន
 មគ្គ ជាអធិបតីផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់បកក្ខបនិស្សយ

បថមោ មត្តោ ធុតិយស្ស មត្តស្ស តតិយោ បត្តោ
ចតុត្ថស្ស មត្តស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣២០] មត្តារម្មណោ ធម្មោ មត្តារម្មណស្ស
ធម្មស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា
មត្តារម្មណា ទត្វា បច្ឆិមាធំ បច្ឆិមាធំ មត្តារម្មណាធំ
ទត្វាធំ អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣២១] មត្តារម្មណោ ធម្មោ មត្តាធិបតីស្ស
ធម្មស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ មនន្តវសទិសំ
នវ បញ្ញា កាតត្វា ។ អាវដ្ឋនា ន កាតត្វា ។

[៣២២] មត្តារម្មណោ ធម្មោ មត្តារម្មណស្ស
ធម្មស្ស កក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ បាជាទណិកា នត្ថុ សត្តវស បញ្ញា
កាតត្វា ។ មត្តារម្មណោ ធម្មោ មត្តារម្មណស្ស
ធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ លាទប្បច្ចយេន បច្ចយោ មត្តប្បច្ចយេន
បច្ចយោ សម្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ អត្ថិប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ ។ ឥមេ សត្ត បច្ចយោ សត្តវស
បញ្ញា ហេតុសទិសា ។ នត្ថុប្បច្ចយេន បច្ចយោ

គី មត្តវិ ១ (ជាបច្ច័យ) នៃមត្តវិ ២ មត្តវិ ៣ ជាបច្ច័យ នៃ
មត្តវិ ២ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៣២០] ធម៌ ដែលមានមត្តជាអារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលមានមត្តជាអារម្មណ៍ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ ពួកទទ្ធ មុន ។
ដែលមានមត្តជាអារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃពួកទទ្ធ ក្រោយ ។ ដែលមាន
មត្តជាអារម្មណ៍ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ។

[៣២១] ធម៌ ដែលមានមត្តជាអារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលមានមត្តជាអធិបតី ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ បញ្ញា ៧ បណ្ឌិត
ត្រូវធ្វើឲ្យប្រហែលគ្នា នឹងអន្តរាប្បច្ច័យចុះ ។ ការពិចារណា បណ្ឌិត
មិនត្រូវធ្វើឡើយ ។

[៣២២] ធម៌ ដែលមានមត្តជាអារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលមានមត្តជាអារម្មណ៍ ដោយកក្កប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហ-
ជាតប្បច្ច័យ គឺ មាណសៈ មិនមានទេ ឯបញ្ញា ១៧ បណ្ឌិត
ត្រូវធ្វើផងចុះ ។ ធម៌ ដែលមានមត្ត ជាអារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃ
ធម៌ ដែលមានមត្តជាអារម្មណ៍ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយលាទប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយមត្តប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ បច្ច័យទាំង ៧ នេះ មានបញ្ញា ១៧
ប្រហែលគ្នា នឹងហេតុប្បច្ច័យដែរ ។ ជាបច្ច័យ ដោយនត្ថិប្បច្ច័យ

វិភត្តប្បដ្ឋានេន បច្ចយោ អនន្តរសនិសា ។ អវិភ-
ត្តប្បដ្ឋានេន បច្ចយោ សត្តរស បញ្ញា ។

(៣២៣) ហេតុយា សត្តរស អារម្មណេ នវ
អធិបតិយា ឯកវីស អនន្តរេ នវ សមនន្តរេ នវ
សហជាតេ សត្តរស អញ្ញាមញ្ញា សត្តរស ធិស្សយេ
សត្តរស ឧបធិស្សយេ ឯកវីស អាសវនេ នវ
កក្កេ សត្តរស អាហារេ វេទ្រិយេ ឈានេ មន្ត
សម្បយុត្តេ សត្តរស អត្ថិយា សត្តរស នត្ថិយា នវ
វិភត្តេ នវ អវិភតេ សត្តរស ។ ឯវំ គណេតត្ថំ ។

អនុលោមំ ។

(៣២៤) មត្តារម្មណោ ធម្មោ មត្តារម្មណស្ស
ធម្មស្ស សហជាតប្បដ្ឋានេន បច្ចយោ ឧបធិស្ស-
យប្បដ្ឋានេន បច្ចយោ ។

(៣២៥) មត្តារម្មណោ ធម្មោ មត្តាធិបតិស្ស
ធម្មស្ស សហជាតប្បដ្ឋានេន បច្ចយោ ឧបធិស្ស-
យប្បដ្ឋានេន បច្ចយោ ។

ជាបច្ច័យ ដោយវិភត្តប្បដ្ឋានេន គឺ ប្រហែលគ្នា នឹងអនន្តរាប្បដ្ឋានេន
ដែរ ។ ជាបច្ច័យ ដោយវិភត្តប្បដ្ឋានេន គឺ មានបញ្ញា ១៧ ។

(៣២៦) ក្នុងហេតុប្បដ្ឋានេន មានព័រៈ ១៧ ក្នុងការម្សណាប្បដ្ឋានេន
មានព័រៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋានេន មានព័រៈ ១១ ក្នុងអនន្តរាប្បដ្ឋានេន មាន
ព័រៈ ៩ ក្នុងសមនន្តរាប្បដ្ឋានេន មានព័រៈ ៩ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋានេន មាន
ព័រៈ ១៧ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋានេន មានព័រៈ ១៧ ក្នុងធិស្សយប្បដ្ឋានេន មាន
ព័រៈ ១៧ ក្នុងឧបធិស្សយប្បដ្ឋានេន មានព័រៈ ១១ ក្នុងការសវនប្បដ្ឋានេន
មានព័រៈ ៩ ក្នុងកក្កប្បដ្ឋានេន មានព័រៈ ១៧ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋានេន វេទ្រិ-
យប្បដ្ឋានេន ឈានប្បដ្ឋានេន មន្តប្បដ្ឋានេន និងសម្បយុត្តប្បដ្ឋានេន មាន
ព័រៈ ១៧ ក្នុងអត្ថិប្បដ្ឋានេន មានព័រៈ ១៧ ក្នុងនត្ថិប្បដ្ឋានេន មានព័រៈ ៩ ក្នុង
វិភត្តប្បដ្ឋានេន មានព័រៈ ៩ ក្នុងអវិភតប្បដ្ឋានេន មានព័រៈ ១៧ ។ បណ្ឌិត
គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ អនុលោម ។

(៣២៦) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ដោយសហជាតប្បដ្ឋានេន ជាបច្ច័យ ដោយ
ឧបធិស្សយប្បដ្ឋានេន ។

(៣២៥) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលមានមគ្គជាអធិបតិ ដោយសហជាតប្បដ្ឋានេន ជាបច្ច័យ ដោយ
ឧបធិស្សយប្បដ្ឋានេន ។

[៣២៦] មគ្គាធម្មណ្ឌិកា នធម្មោ មគ្គាធម្មណ្ឌិកាស្ស ច
មគ្គានិបតិស្ស ច ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន មច្ចុ-
យោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន មច្ចុយោ ។

[៣២៧] មគ្គុហតុកោ នធម្មោ មគ្គុហតុកស្ស
ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន មច្ចុយោ ឧបនិស្ស-
យប្បច្ចយេន មច្ចុយោ ។

[៣២៨] មគ្គុហតុកោ នធម្មោ មគ្គាធម្មណ្ឌិកាស្ស
ធម្មស្ស អាម្ពណប្បច្ចយេន មច្ចុយោ ឧបនិស្ស-
យប្បច្ចយេន មច្ចុយោ ។

[៣២៩] មគ្គុហតុកោ នធម្មោ មគ្គានិបតិស្ស
ធម្មស្ស អាម្ពណប្បច្ចយេន មច្ចុយោ សហជាតប្បច្ច-
យេន មច្ចុយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន មច្ចុយោ ។

[៣៣០] មគ្គុហតុកោ នធម្មោ មគ្គាធម្មណ្ឌិកាស្ស
ច មគ្គានិបតិស្ស ច ធម្មស្ស អាម្ពណប្បច្ចយេន
មច្ចុយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន មច្ចុយោ ។

[៣៣១] មគ្គុហតុកោ នធម្មោ មគ្គុហតុកស្ស
ច មគ្គានិបតិស្ស ច ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន
មច្ចុយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន មច្ចុយោ ។

[៣២៦] ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអាម្ពណ៍ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលមានមគ្គជាអាម្ពណ៍ផង ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតីផង ដោយ
សហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៣២៧] ធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
មានមគ្គជាហេតុ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្ស-
យប្បច្ច័យ ។

[៣២៨] ធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលមានមគ្គជាអាម្ពណ៍ ដោយអាម្ពណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៣២៩] ធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
មានមគ្គជាអធិបតី ដោយអាម្ពណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជា-
តប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៣៣០] ធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
មានមគ្គជាអាម្ពណ៍ផង ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតីផង ដោយអា-
ម្ពណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៣៣១] ធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលមានមគ្គជាហេតុផង ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតីផង ដោយ
សហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(៣៣៨) មន្ត្រាវត្ថុណា ឥ មន្ត្រាវត្ថុនិមត្តិ ឥ ធម្មា
មន្ត្រាវត្ថុនិមត្តិ ធម្មស្ស ឥ ធម្មស្ស សហជាតម្បត្តយេន មន្ត្រៈ
យោ ឧបនិស្សយម្បត្តយេន មន្ត្រៈយោ ។

[၈၈] ဗန္ဓာမုလော စ ဗန္ဓာသီပတိ စ
စန္ဒာ မန္တာမုလော စ ဗန္ဓာသီပတိ စ စန္ဒာ
ဟင်္ဂါနိဗ္ဗတ္တယေဝ ပစ္ဆိမော ခုပ္ပါယ်ဗျတ္တယေဝ
ပစ္ဆိမော ။

[૩૮૦] ૩. કુલોદય ૪. કુલોદય ૫. કુલોદય
 ૬. કુલોદય ૭. કુલોદય ૮. કુલોદય ૯. કુલોદય
 ૧૦. કુલોદય ૧૧. કુલોદય ૧૨. કુલોદય ૧૩. કુલોદય

(၁၆၈) မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး ပညာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေး
မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး ပညာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေး
မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး ပညာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေး

(៣៤២) មន្ត្រីហេតុការណ៍ ច មន្ត្រីជំនាញ ច ធម្មា
មន្ត្រីជំនាញស្ម័គ្រ ធម្មស្ម័គ្រ សហគោតប្បវត្តយេន បច្ចុ-
យោ ឧបជំនាញប្បវត្តយេន បច្ចុយោ ។

(៣៤៣) មន្ត្រីហេតុកោ ច មន្ត្រីជំនាញ ច
 ធម្មា មន្ត្រីរដ្ឋបាលស្ម ច មន្ត្រីជំនាញស្ម ច ធម្មស្ម
 ខុបជំនាញយុត្តយេន បច្ចយោ ។

(៣៣៨) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ក្តី ធម៌ ដែលមានមគ្គ
ជាអធិបត្តិ ជាច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបត្តិ ដោយសហ-
ជាកប្បច្ច័យ ជាច្ច័យ ដោយឧបទិស្សយច្បង្គ័យ ។

(៣៣៧) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាភាវូណ៍ក្តី ធម៌ ដែលមានមគ្គ
ជាអធិបត្តិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានមគ្គជាភាវូណ៍ផង ធម៌
ដែលមានមគ្គជាអធិបត្តិផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(៣២០) ធម៌ ដែលមានមន្តជាហេតុភ្នំ ធម៌ ដែលមានមន្តជា
អនិច្ចត្តិ ជាច្បាប់ ឆែធម៌ ដែលមានមន្តជាអារម្មណ៍ ដោយការ
ណាច្បាប់ ជាច្បាប់ ដោយឧបាសម្បជ្ឈច្បាប់ ។

(៣២១) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុក្តី ធម៌ ដែលមានមគ្គជា
អធិបតីក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុ ដោយសហជា-
តបច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបទិស្សបច្ច័យ ។

(៣២២) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុក្តី ធម៌ ដែលមានមគ្គជា
អធិបត្តិក្តី ជាច្រើន ខែធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតិ ដោយសហជា-
តច្បង ជាច្រើន ដោយទុច្ចរិតស្វយច្បង ។

(៣៤៣) ធម៌ ដែលមានមគ្គជាហេតុក្តី ធម៌ ដែលមានមគ្គជា
អធិបត្តិក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានមគ្គជាអាម្មណ៍ផង ដែលមាន
មគ្គជាអធិបតីផង ដោយទប់និស្ស័យប្បច្ច័យ ។

[៣៤៤] មគ្គហេតុកោ ធម៌ មគ្គាធិបតិ ក
 ធម្មា មគ្គហេតុកស្ស ធម៌ មគ្គាធិបតិស្ស ធម៌ ធម្មស្ស
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយេន ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយេន ។

[៣៤៥] នហេតុយក ឯកវិស ធនាម្មណ សត្ត-
 រស ធនាម្មណ តហិតេ បគតារម្មណម្យំ ឧបទិ-
 ស្សយារម្មណម្យំ ទ្វេ ធិដ្ឋន្តិ ធម៌ធិបតិយា ឯកវិស
 ធម៌ធន្តរេ ធម៌សមធន្តរេ ធម៌សហជាតេ ធម៌ត្រាម្មណ
 ធម៌ស្សយេ ធម៌ឧបទិស្សយេ ធម៌បុរេជានេ ធម៌បច្ចាជានេ
 ធម៌អាសវនេ ធម៌កម្មេ ធម៌វិចារកេ ធម៌អាហារេ ធម៌ន្ទ្រិយេ
 ធម៌ឈានេ ធម៌មគ្គេ ធម៌សម្បយុត្តេ ធម៌វិជ្ជយុត្តេ ធម៌មគ្គុ-
 យា ធម៌នាមត្ថិយា ធម៌វិចារតេ ធម៌វិចារតេ ឯកវិស ។
 ឯវំ កណោតត្ថំ ។

ច្បង ។

[៣៤៦] ហេតុប្បច្ចយា ធនាម្មណ សត្ត-
 រស . . . ធម៌ធិបតិយា ធម៌ធន្តរេ ធម៌សមធន្តរេ
 ធម៌ឧបទិស្សយេ ធម៌បុរេជានេ ធម៌បច្ចាជានេ ធម៌អាស-
 វនេ ធម៌កម្មេ ធម៌វិចារកេ ធម៌អាហារេ ធម៌ន្ទ្រិយេ

[៣៤៧] ធមិ ដែលមានមគ្គជាហេតុក្តី ធមិ ដែលមានមគ្គជា
 អធិបតីក្តី ជាបច្ច័យ វិនិច្ឆ័យ ដែលមានមគ្គជាហេតុផង ធមិ ដែល
 មានមគ្គជាអធិបតីផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧប-
 ទិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៣៤៨] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានព័រៈ៤១ ក្នុងនាម្មណប្បច្ច័យ
 មានព័រៈ ១៧ កាលបើនាម្មណប្បច្ច័យ លោកសង្គ្រោះយកហើយ
 អារម្មណ៍ទាំងពីរ គឺ បគតារម្មណ៍ក្តី ឧបទិស្សយារម្មណ៍ក្តី រមែងដាច់
 ចេញពីគ្នា ក្នុងនអធិបតីប្បច្ច័យ មានព័រៈ ៤១ ក្នុងនធន្តរេប្បច្ច័យ
 នសមធន្តរេប្បច្ច័យ នសហជាតប្បច្ច័យ នត្រាម្មណប្បច្ច័យ ននិស្សយ-
 ប្បច្ច័យ នឧបទិស្សយប្បច្ច័យ នបុរេជានប្បច្ច័យ នបច្ចាជានប្បច្ច័យ
 នអាសវនប្បច្ច័យ នកម្មប្បច្ច័យ នវិចារកប្បច្ច័យ នអាហារប្បច្ច័យ ន-
 ន្ទ្រិយប្បច្ច័យ នឈានប្បច្ច័យ នមគ្គប្បច្ច័យ នសម្បយុត្តប្បច្ច័យ
 នវិជ្ជយុត្តប្បច្ច័យ នោគត្ថប្បច្ច័យ នោគត្ថប្បច្ច័យ នោវិគតប្បច្ច័យ ននិ-
 នោគវិគតប្បច្ច័យ មានព័រៈ៤១ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ ច្បង ។

[៣៤៩] ក្នុងនាម្មណប្បច្ច័យ មានព័រៈ ១៧ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
 . . . ក្នុងនអធិបតីប្បច្ច័យ នធន្តរេប្បច្ច័យ នសមធន្តរេប្បច្ច័យ នឧប-
 ទិស្សយប្បច្ច័យ នបុរេជានប្បច្ច័យ នបច្ចាជានប្បច្ច័យ នអាសវនប្ប-
 ច្ច័យ នកម្មប្បច្ច័យ នវិចារកប្បច្ច័យ នអាហារប្បច្ច័យ នន្ទ្រិយប្បច្ច័យ

ឈាន ឈាន ឈាន ឈាន ឈាន ឈាន ឈាន ឈាន ឈាន ឈាន
សត្វាស ។ ឯវំ គណេត្យំ ។

អនុលោមប្បច្ចន័យំ ។

(៣២៧) ឈានប្បច្ចន័យ អាម្ពណ្ឌ ឈ... អនិ-
បតិយា ឯកវីស អនន្តរេ ឈ សមនន្តរេ ឈ សហ-
ជានេ សត្វាស អញ្ញាមញ្ញា សត្វាស ធិស្សយេ សត្វ-
រាស ឧបធិស្សយេ ឯកវីស អាសេវេ ឈ កង្កេ
សត្វាស អាហារេ សត្វាស ឥន្ទ្រិយេ ឈាន ឈាន
សម្បយុត្តេ សត្វាស អត្ថិយា សត្វាស ធិត្ថិយា ឈ
វិគតេ ឈ អវិគតេ សត្វាស ។ ឯវំ គណេត្យំ ។

បច្ចន័យានុលោមំ ។

បញ្ញាវិហារ ធិដ្ឋិតោ ។

មគ្គាម្ពណ្ឌដ្ឋិតំ សោឡសមំ ធិដ្ឋិតំ ។

ឈានប្បច្ចន័យ ឧបក្កប្បច្ចន័យ និវ្យយុត្តប្បច្ចន័យ ឆានត្ថិប្បច្ចន័យ និង
នោវិគតប្បច្ចន័យ មានព្រះ១៧ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ អនុលោមប្បច្ចន័យ៖ ។

(៣២៧) ក្នុងការម្ពណ្ឌប្បច្ចន័យ មានព្រះ ៧ ព្រោះនេះហេតុប្បច្ចន័យ
... ក្នុងអធិបតិប្បច្ចន័យ មានព្រះ២១ ក្នុងអនន្តរេប្បច្ចន័យ មានព្រះ៧
ក្នុងសមនន្តរេប្បច្ចន័យ មានព្រះ៧ ក្នុងសហជានេប្បច្ចន័យ មានព្រះ១៧
ក្នុងអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចន័យ មានព្រះ១៧ ក្នុងធិស្សយេប្បច្ចន័យ មានព្រះ១៧
ក្នុងឧបធិស្សយេប្បច្ចន័យ មានព្រះ២១ ក្នុងអាសេវេប្បច្ចន័យ មានព្រះ៧
ក្នុងកង្កេប្បច្ចន័យ មានព្រះ១៧ ក្នុងអាហារេប្បច្ចន័យ មានព្រះ១៧
ក្នុងឥន្ទ្រិយេប្បច្ចន័យ ឈានប្បច្ចន័យ ឧបក្កប្បច្ចន័យ និងនិវ្យយុត្តប្បច្ចន័យ
មានព្រះ១៧ ក្នុងនោវិគតប្បច្ចន័យ មានព្រះ១៧ ក្នុងឆានត្ថិប្បច្ចន័យ មានព្រះ៧
ក្នុងវិគតប្បច្ចន័យ មានព្រះ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ចន័យ មានព្រះ១៧ ។ បណ្ឌិត
គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ បច្ចន័យានុលោម ។

ចប់ បញ្ញាវិហារ៖ ។

ចប់ មគ្គាម្ពណ្ឌដ្ឋិត៖ ទី ១២ ។

ឧប្បន្នតិក
បញ្ញាវិវា

(៣២៨) ឧប្បន្នោ ធម្មោ ឧប្បន្នស្ម ធម្មស្ម
ហេតុប្បន្នយេន បច្ចយោ ឧប្បន្នា ហេតុ សម្បយុត្ត-
កានំ ទន្ធានំ ចិត្តសមុប្បាទានាមក្ខ រូបានំ ហេតុប្បន្ន-
យេន បច្ចយោ បដិសន្ធិត្តុលោ ឧប្បន្នា ហេតុ
សម្បយុត្តកានំ ទន្ធានំ កាធគ្គា ច រូបានំ ហេតុ-
ប្បន្នយេន បច្ចយោ ។

(៣២៩) ឧប្បន្នោ ធម្មោ ឧប្បន្នស្ម ធម្មស្ម
អាម្មណប្បន្នយេន បច្ចយោ ឧប្បន្នំ ចត្តំ អនិច្ចតោ
ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សនំ មស្សននេតិ អភិធម្មតិ
តំ អាត្ម វាតោ ឧប្បន្នតិ វិច្ឆិ ឧប្បន្នតិ វិច្ឆិត្តា...
ទុក្ខំ ... ទោមនស្សំ ... ឧប្បន្នំ សោតំ ... យានំ
ជីវំ កាយំ រូប សន្ត កន្ធ វសេ ដោដ្ឋោ វត្ថុ ...
ឧប្បន្ន ទន្ធ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្ស-
នំ ។ បេ ។ ទោមនស្សំ ឧប្បន្នតិ និទ្វេន ចត្តនា
រូបំ មស្សនំ និព្វាយ សោតនាតុយា សន្តំ សុណាតិ
ឧប្បន្នា ទន្ធា ឥន្ទ្រិយញ្ញាណស្ម អាវជ្ជនាយ អាម្ម-
ណប្បន្នយេន បច្ចយោ ។

ឧប្បន្នតិកៈ
បញ្ញាវិវា

(៣២៨) ធម៌ ដែលកើតឡើងហើយ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
កើតឡើងហើយ ដោយហេតុប្បន្នយ គឺ ពួកហេតុ ដែលកើតឡើង
ហើយ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្កដន៍ នៃពួកចិត្តសមុប្បាទប្រដន៍
ដោយហេតុប្បន្នយ ពួកហេតុ ដែលកើតឡើងហើយ ជាបច្ច័យ នៃ
ពួកសម្បយុត្តកក្កដន៍ នៃពួកកដត្តាប្រដន៍ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
ដោយហេតុប្បន្នយ ។

(៣២៩) ធម៌ ដែលកើតឡើងហើយ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
កើតឡើងហើយ ដោយអាម្មណប្បន្នយ គឺ បុគ្គល ឃើញច្បាស់ ខ្សែ
ចក្ខុ ដែលកើតឡើងហើយ ជាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន កំរិតក
អា វិភពយ កតៈ ប្រាជ្ញា ខ្សែចក្ខុនោះ រើបកើតឡើង វិច្ឆិ កើតឡើង
វិច្ឆិត្តា ... ទុក្ខច្នះ ... ទោមនស្ស ... ខ្សែត្រចៀក ដែលកើតឡើង
ហើយ ... ខ្សែច្រមុះ អណ្តាត កាយ ពួករូប ពួកសំឡេង ពួកក្លិន ពួក
សេ ពួកជាដើម្បី វត្ថុ ... ឃើញច្បាស់ ខ្សែពួកខន្ធ ដែលកើតឡើង
ហើយ ជាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ។ បេ ។ ទោមនស្ស
កើតឡើង បុគ្គល ឃើញច្បាស់ ខ្សែរូប ដោយវិភពចក្ខុ ឮ ខ្សែសំឡេង
ដោយវិភស្តនាតុ ពួកខន្ធ ដែលកើតឡើងហើយ ជាបច្ច័យ នៃ
ការពិចារណា ខ្សែឥន្ទ្រិយញ្ញាណ ដោយអាម្មណប្បន្នយ ។

[៣៩០] អនុប្បន្នោ ធម្មោ ឧប្បន្នស្ស ចម្មស្ស
 អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុប្បន្ន រូបេ ...
 សន្តេ កន្តេ រសេ ដោជ្ជេត្វ ... អនុប្បន្ន ខន្ធ
 អនិច្ចតោ ធុត្តតោ អនត្តតោ វិបស្សតិ ។ បេ ។
 ដោមនស្សំ ឧប្បន្នតិ អនុប្បន្នោ ខន្ធ ឥន្ទ្រិវិជញ្ញា-
 ណស្ស ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស មហាគតំសញ្ញាណស្ស
 អារម្មណយ អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៩១] ឧប្បន្នំ ធម្មោ ឧប្បន្នស្ស ចម្មស្ស
 អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧប្បន្នំ ចត្តំ ...
 កាយំ រូបេ សន្តេ កន្តេ រសេ ដោជ្ជេត្វ វត្ថុំ ...
 ឧប្បន្នំ ខន្ធ អនិច្ចតោ ធុត្តតោ អនត្តតោ ។ បេ ។
 ដោមនស្សំ ឧប្បន្នតិ ឧប្បន្នំ ខន្ធ ឥន្ទ្រិវិជញ្ញា-
 ណស្ស ។ បេ ។ អារម្មណយ អារម្មណប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៣៩២] ឧប្បន្នោ ធម្មោ ឧប្បន្នស្ស ចម្មស្ស
 អធិបតីប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សហ-
 យានាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ ឧប្បន្នំ ចត្តំ
 កុំ កត្វា អស្សាទេតិ អភិទន្ធាតិ តំ កុំ កត្វា
 ។ បេ ។ ធិដ្ឋំ ឧប្បន្នតិ ឧប្បន្នំ សោតំ ...

[៣៩០] ធម៌ ដែលមិនទាន់កើតឡើងហើយ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលកើតឡើងហើយ ដោយការម្មណប្បច្ច័យ គឺ បុគ្គល (ឃើញច្បាស់
 ខ្ញុំភ្នែករូប ដែលមិនទាន់កើតឡើងហើយ . . ខ្ញុំភ្នែកសំរឿង ភ្នែកភ្លឺ ភ្នែក
 រស ភ្នែកដាវដ្ឋក្ខៈ . . . ខ្ញុំភ្នែកខន្ធ ដែលមិនទាន់កើតឡើងហើយ ជាមិន
 ឡើង ជាទុក្ខ មិនមែនខន្ធ ។ បេ ។ ខោមនស្ស កើតឡើង ភ្នែកខន្ធ ដែល
 មិនទាន់កើតឡើងហើយ ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា ខ្ញុំឥន្ទ្រិវិជញ្ញាណ
 ចេតោបរិយញ្ញាណ និងអនាគតសញ្ញាណ ដោយការម្មណប្បច្ច័យ ។

[៣៩១] ធម៌ ដែលកំពុងកើតឡើង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលកើត
 ឡើងហើយ ដោយការម្មណប្បច្ច័យ គឺ បុគ្គល (ឃើញច្បាស់) ខ្ញុំចក្ខុ
 ដែលកំពុងកើតឡើង . . . ខ្ញុំកាយ ភ្នែករូប ភ្នែកសំរឿង ភ្នែកភ្លឺ ភ្នែករស
 ភ្នែកដាវដ្ឋក្ខៈ ភ្ន្នៈ . . . ខ្ញុំភ្នែកខន្ធ ដែលកំពុងកើតឡើង ជាមិនឡើង ជា
 ទុក្ខ មិនមែនខន្ធ ។ បេ ។ ខោមនស្ស កើតឡើង ភ្នែកខន្ធ ដែល
 កំពុងកើតឡើង ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា ខ្ញុំឥន្ទ្រិវិជញ្ញាណ ។ បេ ។
 ដោយការម្មណប្បច្ច័យ ។

[៣៩២] ធម៌ ដែលកើតឡើងហើយ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
 កើតឡើងហើយ ដោយអធិបតីប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និង
 សហជាតិធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ បុគ្គល ធ្វើ ខ្ញុំចក្ខុ ដែលកើត
 ឡើងហើយ ឲ្យជាវិភាគ ហើយត្រួតត្រា តែងយ ធ្វើ ខ្ញុំចក្ខុខោរ ឲ្យ
 ជាវិភាគ ។ បេ ។ ធិដ្ឋំ កើតឡើង ខ្ញុំគ្រឿង ដែលកើតឡើងហើយ ...

យោធំ ជំងឺ កាយំ រូបេ សន្នេ កន្ធ រសេ ដោជ្ជេ ឲ្យ
 វត្ថុ... ឧប្បន្នេ ឧន្ធ កុំ កត្វា អស្សាទេតិ អភិ-
 នន្តតិ តំ កុំ កត្វា រកោ ឧប្បន្នតិ ។ បេ ។ សហ-
 ជាតាធិបតិ ឧប្បន្នា អធិបតិ សម្បយុត្តកាធំ ចិត្ត-
 សុត្តានានាធានុ រូបាធំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣៥៣) អនុប្បន្នោ ធម្មោ ឧប្បន្នស្ស ធម្មស្ស
 អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ អនុប្បន្នេ
 រូបេ ... សន្នេ កន្ធ រសេ ដោជ្ជេ ឲ្យ ... អនុប្បន្នេ
 ឧន្ធ កុំ កត្វា អស្សាទេតិ អភិនន្តតិ តំ កុំ កត្វា
 រកោ ឧប្បន្នតិ ធិដ្ឋិ ឧប្បន្នតិ ។

(៣៥៤) ឧប្បាធិ ធម្មោ ឧប្បន្នស្ស ធម្មស្ស
 អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ ឧប្បាធិ
 ចត្ថំ ... កាយំ រូបេ ... ដោជ្ជេ វត្ថុ... ឧប្បាធិ
 ឧន្ធ កុំ កត្វា អស្សាទេតិ អភិនន្តតិ តំ កុំ កត្វា
 រកោ ឧប្បន្នតិ ធិដ្ឋិ ឧប្បន្នតិ ។

ច្រមុះ អណ្តាភ កាយ ពួករូប ពួកសំឡេង ពួកក្លិន ពួករស ពួក
 ដោជ្ជនៈ វត្ថុ... បុគ្គល ធ្វើ ខ្ញុំពួកខ្លួន ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យ
 ជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ រកៈ ធ្វើ ខ្ញុំពួកខ្លួននោះ ដែល
 កើតឡើងហើយ ឲ្យជាទីគោរព ទើបកើតឡើង ៗ បេ ។ ឯសហជា-
 តាធិបតិ គឺ អធិបតិធម៌ ដែលកើតឡើងហើយ ជាបច្ច័យ នៃពួក
 សម្បយុត្តកធម៌ផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានប្រផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

(៣៥៣) ធម៌ ដែលមិនខាន់កើតឡើងហើយ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលកើតឡើងហើយ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ការម្សោយធិបតិ គឺ
 បុគ្គល (ធ្វើ) ខ្ញុំពួករូប ដែលមិនខាន់កើតឡើងហើយ ... ខ្ញុំពួក
 សំឡេង ពួកក្លិន ពួករស ពួកដោជ្ជនៈ... បុគ្គល ធ្វើ ខ្ញុំពួកខ្លួន
 ដែលមិនខាន់កើតឡើងហើយ ឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ
 រកៈ ធ្វើ ខ្ញុំពួកខ្លួននោះ ដែលមិនខាន់កើតឡើងហើយ ឲ្យជាទីគោរ-
 ព ទើបកើតឡើង ចំដួ កើតឡើង ។

(៣៥៤) ធម៌ ដែលកំពុងកើតឡើង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
 កើតឡើងហើយ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ការម្សោយធិបតិ គឺ
 បុគ្គល ធ្វើ ខ្ញុំពួក ដែលកំពុងកើតឡើង ... ខ្ញុំកាយ ពួករូប ...
 ខ្ញុំពួកដោជ្ជនៈ វត្ថុ... ធ្វើ ខ្ញុំពួកខ្លួន ដែលកំពុងកើតឡើង ឲ្យជាទី
 គោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ រកៈ ធ្វើ ខ្ញុំខ្លួននោះ ឲ្យជាទីគោរព
 ទើបកើតឡើង ចំដួ កើតឡើង ។

(៣៥៥) ឧប្បន្ទនិកៈ ឆន្ទោ ឧប្បន្ទស្ស ឆន្ទស្ស
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧប្បន្ទនិកៈ ឆន្ទោ
 ឆន្ទោ តិណ្ណន្ទំ ឆន្ទានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានក្ក រូបានំ
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ឆន្ទា ទ្វិន្ទំ ឆន្ទា-
 នំ ចិត្តសមុដ្ឋានានក្ក រូបានំ សហជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បដិសន្ធិក្កុណោ អនុប្បន្ទនិកៈ ឆន្ទោ
 តិណ្ណន្ទំ ឆន្ទានំ កដត្តា ច រូបានំ សហជាតប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ទ្វេ ឆន្ទា ទ្វិន្ទំ ឆន្ទានំ កដត្តា
 ច រូបានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឆន្ទា
 វត្ថុស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ វត្ថុ ឆន្ទានំ
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឯតំ មហាក្កតំ
 តិណ្ណន្ទំ មហាក្កតានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ
 មហាក្កតា ... មហាក្កតា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ
 ឧបាទាន្ទានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ តាហិវ
 ... អាហារោ ... ឧត្ត ... អសញ្ញាសត្តានំ ឯតំ
 មហាក្កតំ ... ទ្វេ មហាក្កតា ... មហាក្កតា កដត្តា-
 នំ ឧបាទាន្ទានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣៥៦) ឧប្បន្ទនិកៈ ឆន្ទោ ឧប្បន្ទស្ស ឆន្ទស្ស
 អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧប្បន្ទនិកៈ ឆន្ទោ ឆន្ទោ

(៣៥៥) ឆមិ ដែលកើតឡើងហើយ ជាបច្ច័យ នៃឆមិ ដែល
 កើតឡើងហើយ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែលកើត
 ឡើងហើយ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានប្រផង ដោយ
 សហជាតប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋាន-
 ប្រផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ខន្ធ ១ ដែលមិនទាន់កើតឡើង ជា
 បច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង ពួកកដត្តាប្រផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយ
 សហជាតប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ផង ពួកកដត្តាប្រផង
 ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ពួកខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃវត្ថុ ដោយសហជាត-
 ប្បច្ច័យ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ មហាក្កត ១
 ជាបច្ច័យ នៃមហាក្កត ៣ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ មហាក្កត ២ ...
 ពួកមហាក្កត ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានប្រ និងពួកឧបាទានប្រ ដោយ
 សហជាតប្បច្ច័យ តាហិវ... អាហារ... វេទ្យ... មហាក្កត ១
 របស់ពួកអសញ្ញាសត្ត ... មហាក្កត ២ ... ពួកមហាក្កត ជាបច្ច័យ
 នៃពួកកដត្តាប្រ និងពួកឧបាទានប្រ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

(៣៥៦) ឆមិ ដែលកើតឡើងហើយ ជាបច្ច័យ នៃឆមិ ដែលកើត
 ឡើងហើយ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែលកើតឡើងហើយ

តិណ្ឌង្គ ទន្ធានំ អត្ថាមត្ថាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ
 ទន្ធា . . . បដិសន្ធិត្ថុណោ ឧប្បន្នោ ឯកោ
 ទន្ធា តិណ្ឌង្គ ទន្ធានំ វត្ថុស្ស ធន អត្ថាមត្ថាប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ទ្វេ ទន្ធា . . . ទន្ធា វត្ថុស្ស អត្ថា-
 មត្ថាប្បច្ចយេន បច្ចយោ វត្ថុ ទន្ធានំ អត្ថាមត្ថាប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ឯកំ មហាក្ខតំ . . . ពាហិរំ . . .
 អាហារោ . . . ឧត្ត . . . អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហា-
 ក្ខតំ តិណ្ឌង្គ មហាក្ខតានំ អត្ថាមត្ថាប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ ទ្វេ មហាក្ខតា . . . ។

[៣៩៧] ឧប្បន្នោ នន្នោ ឧប្បន្នស្ស ឧប្បស្ស
 ជិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧប្បន្នោ ឯកោ ទន្ធា
 តិណ្ឌង្គ ទន្ធានំ ជិស្សឧប្បន្នានាមកា រូបានំ ជិស្ស-
 យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ទន្ធា . . . បដិសន្ធិត្ថុ-
 ណោ ទន្ធា វត្ថុស្ស វត្ថុ ទន្ធានំ ឯកំ មហាក្ខតំ
 . . . ពាហិរំ . . . អាហារោ . . . ឧត្ត . . . អសញ្ញា-
 សត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ . . . មហាក្ខតា កដត្តារូបានំ
 ឧបាទារូបានំ ចក្ខុយន្តំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស កាយា-
 យន្តំ កាយវិញ្ញាណស្ស វត្ថុ ឧប្បន្នានំ ទន្ធានំ
 ជិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ជាបច្ច័យ ខែខន្ធត ដោយអត្ថាមត្ថាប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ . . . ខន្ធទ
 ដែលកើតឡើងហើយ ជាបច្ច័យ ខែខន្ធត ផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈ
 ខែបដិសន្ធិ ដោយអត្ថាមត្ថាប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ . . . ពួកខន្ធ ជាបច្ច័យ
 ខែវត្ថុ ដោយអត្ថាមត្ថាប្បច្ច័យ វត្ថុ ជាបច្ច័យ ខែពួកខន្ធ ដោយអត្ថា-
 មត្ថាប្បច្ច័យ មហាក្ខត ១ . . . ពាហិរំ . . . អាហារ . . . រដូវ . . .
 មហាក្ខត ១ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ជាបច្ច័យ ខែមហាក្ខត ៣ ដោយ
 អត្ថាមត្ថាប្បច្ច័យ មហាក្ខត ២ . . . ។

[៣៩៨] ធម៌ ដែលកើតឡើងហើយ ជាបច្ច័យ ខែធម៌ ដែល
 កើតឡើងហើយ ដោយឧស្សយប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធទ ដែលកើតឡើង
 ហើយ ជាបច្ច័យ ខែខន្ធត ផង ពួកជិត្តសមុដ្ឋានរូបធន ដោយឧស្ស-
 យប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ . . . ពួកខន្ធ (ជាបច្ច័យ) ខែវត្ថុ ក្នុងខណៈខែបដិសន្ធិ
 វត្ថុ (ជាបច្ច័យ) ខែពួកខន្ធ មហាក្ខត ១ . . . ពាហិរំ . . . អាហារ . . .
 រដូវ . . . មហាក្ខត ១ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ . . . ពួកមហាក្ខត (ជា
 បច្ច័យ) ខែពួកកដត្តារូប និងពួកឧបាទារូប ចក្ខុយន្តៈ (ជាបច្ច័យ)
 ខែចក្ខុវិញ្ញាណ កាយយន្តៈ (ជាបច្ច័យ) ខែកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជា
 បច្ច័យ ខែពួកខន្ធ ដែលកើតឡើងហើយ ដោយឧស្សយប្បច្ច័យ ។

(៣៥៨) ឧប្បន្ទោ នម្មោ ឧប្បន្ទស្ស ធម្មស្ស
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ អារម្មណ្ឌបនិស្ស-
 យោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកក្ខបនិស្សយោ ។ បក-
 ក្ខបនិស្សយោ ឧប្បន្ទំ ទុក្ខំ ឧបនិស្សាយ ឈានំ
 ឧប្បាទេតិ វិបស្សនំ ... មគ្គំ ... អភិញ្ញំ ... សមា-
 បត្តិ ... មាណំ ជម្លេតិ ទិដ្ឋិ កល្យាណិ ឧប្បន្ទំ
 កោដនំ ... សេនាសនំ ឧបនិស្សាយ ឈានំ ឧប្បា-
 ទេតិ វិបស្សនំ ... មគ្គំ ... អភិញ្ញំ ... សមាបត្តិ
 ... មាណំ ជម្លេតិ ទិដ្ឋិ កល្យាណិ ឧប្បន្ទំ ទុក្ខំ ...
 កោដនំ ... សេនាសនំ ឧប្បន្ទាយ សន្ធាយ បញ្ញា-
 យ កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិកស្ស ទុក្ខស្ស
 មគ្គស្ស ផលសមាបត្តិយា ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចុយោ ។

(៣៥៩) អនុប្បន្ទោ នម្មោ ឧប្បន្ទស្ស ធម្មស្ស
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ អារម្មណ្ឌបនិស្ស-
 យោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកក្ខបនិស្សយោ ។ បក-
 ក្ខបនិស្សយោ អនុប្បន្ទំ វណ្ណសម្បទំ បត្តយមាណោ
 ធានំ ទេតិ សីលំ សមាទិយតិ ឧបោសថកម្មំ ករោតិ
 អនុប្បន្ទំ សទ្ធសម្បទំ ... កទ្ធសម្បទំ វេសសម្បទំ

(៣៥៨) ធម៌ ដែលកើតឡើងហើយ ជាច្រើន នៃធម៌ ដែល
 កើតឡើងហើយ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ចយ បានដល់ការម្សោយ
 និស្សយ អនន្តរូបនិស្សយ និងបកក្ខបនិស្សយ ។ បកក្ខប-
 និស្សយ គឺ ចុក្កល កាស្រ័យ ខ្យល់ ដែលកើតឡើងហើយ ប្រាំដំណាន ឲ្យកើត
 ឡើង ប្រាំវិបស្សនា ... ប្រាំមគ្គ ... ប្រាំអភិញ្ញា ... ប្រាំ
 សមាបត្តិ ... អម្បិទានៈ ប្រគាន់ទិដ្ឋិ ខ្យល់ កោដន ដែលកើតឡើង
 ហើយ ... កាស្រ័យ ខ្យល់សនាសនៈ ហើយប្រាំដំណាន ឲ្យកើតឡើង
 ប្រាំវិបស្សនា ... ប្រាំមគ្គ ... ប្រាំអភិញ្ញា ... ប្រាំសមាបត្តិ
 ... អម្បិទានៈ ប្រគាន់ទិដ្ឋិ ខ្យល់ ដែលកើតឡើងហើយ ...
 កោដន ... សេនាសនៈ ជាច្រើន នៃសត្វ ដែលកើតឡើងហើយ
 នៃចក្ខុ កាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ មគ្គ និងផលសមាបត្តិ ដោយឧប-
 និស្សយប្បច្ចយ ។

(៣៥៩) ធម៌ ដែលមិនខាន់កើតឡើងហើយ ជាច្រើន នៃ
 ធម៌ ដែលកើតឡើងហើយ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ចយ បានដល់
 ការម្សោយនិស្សយ អនន្តរូបនិស្សយ និងបកក្ខបនិស្សយ ។ បកក្ខប-
 និស្សយ គឺ ចុក្កល កាលប្រាថ្នា ខ្យល់សម្បទា ដែលមិនខាន់កើត
 ឡើងហើយ ឲ្យមាន សមាធិសីល ធ្វើឧបោសថកម្ម ខ្យល់
 សម្បទា ដែលមិនខាន់កើតឡើង ... ខ្យល់សម្បទា វេសសម្បទា

ដោដ្ឋត្ថសម្បទំ . . . អនុប្បន្ន ខន្ធ បត្តយមាណោ
 ទានំ . . . សីលំ . . . ឧបោសថកម្មំ . . . អនុប្បន្នា
 វណ្ណសម្បទា . . . អនុប្បន្នា ខត្តា ឧប្បន្នាយ
 សទ្ធាយ បញ្ញាយ កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិ-
 កស្ស ធុត្តស្ស មគ្គស្ស ផលសមាបត្តិយា ឧប-
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣៦០) ឧប្បាទី ឆន្នោ ឧប្បន្នស្ស ឆន្នស្ស
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ការម្មណ្ឌបនិស្សយោ
 អនន្តរូបនិស្សយោ បកត្តរូបនិស្សយោ ។ បកត្តរូប-
 និស្សយោ ឧប្បាទី ចត្តុសម្បទំ បត្តយមាណោ ទានំ
 . . . សីលំ . . . ឧបោសថកម្មំ . . . ឧប្បាទី សោត-
 សម្បទំ . . . កាយសម្បទំ វណ្ណសម្បទំ គន្ធសម្បទំ
 . . . វសសម្បទំ . . . ដោដ្ឋត្ថសម្បទំ . . . ឧប្បាទី ខន្ធ
 បត្តយមាណោ ទានំ . . . សីលំ . . . ឧបោសថកម្មំ . . .
 ឧប្បាទី ចត្តុសម្បទា . . . កាយសម្បទា វណ្ណសម្ប-
 ទា ។ បេ ។ ដោដ្ឋត្ថសម្បទា . . . ឧប្បាទី ខត្តា
 ឧប្បន្នាយ សទ្ធាយ បញ្ញាយ កាយិកស្ស សុខស្ស
 កាយិកស្ស ធុត្តស្ស មគ្គស្ស ផលសមាបត្តិយា
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ដោដ្ឋត្ថសម្បទា . . . កាលប្រាជ្ញា ខ្ញុំពួកខ្លួន ដែលមិនទាន់កើតឡើងហើយ
 ទាន . . . សីល . . . ឧបោសថកម្ម . . . វណ្ណសម្បទា ដែលមិនទាន់
 កើតឡើងហើយ . . . គួកខ្លួន ដែលមិនទាន់កើតឡើងហើយ ជាបច្ច័យ
 នៃសទ្ធា ដែលកើតឡើងហើយ នៃបញ្ញា កាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ
 មគ្គ និងផលសមាបត្តិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(៣៦០) ធម៌ ដែលកំពុងកើតឡើង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
 កើតឡើងហើយ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ការម្មណ្ឌប-
 និស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកត្តរូបនិស្ស័យ ។ បក្ខបនិស្ស័យ គឺ
 ពុត្តល កាលប្រាជ្ញា ខ្ញុំពួកសម្បទា ដែលកំពុងកើតឡើង ទាន . . .
 សីល . . . ឧបោសថកម្ម . . . ខ្ញុំសោតសម្បទា ដែលកំពុងកើតឡើង
 . . . ខ្ញុំកាយសម្បទា វណ្ណសម្បទា គន្ធសម្បទា . . . ខ្ញុំវសសម្បទា
 . . . ខ្ញុំដោដ្ឋត្ថសម្បទា . . . កាលប្រាជ្ញា ខ្ញុំពួកខ្លួន ដែលកំពុងកើត
 ឡើង ទាន . . . សីល . . . ឧបោសថកម្ម . . . ចត្តុសម្បទា ដែល
 កំពុងកើតឡើង . . . កាយសម្បទា វណ្ណសម្បទា ។ បេ ។ ដោដ្ឋត្ថ-
 សម្បទា . . . គួកខ្លួន ដែលកំពុងកើតឡើង ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា
 ដែលកើតឡើងហើយ នៃបញ្ញា កាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ មគ្គ និង
 ផលសមាបត្តិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៣៦០] ឧប្បន្នោ ធម្មោ ឧប្បន្នស្ស ធម្មស្ស
 បុរេជាតប្បដូរយេន បដូរយោ អារម្មណបុរេជាតំ វត្ថុ-
 បុរេជាតំ ។ អារម្មណបុរេជាតំ ចត្តំ ... វត្ថុ អនិច្ចតោ
 ធុត្តតោ អនត្តតោ វិបស្សនិ អស្សាធនិ អភិទន្ធនិ
 តំ អារត្ត រាគោ ឧប្បជ្ជតិ មោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ
 និព្វេន ចត្តុនា រូបំ ... និព្វាយ លោកនាគុយា
 សន្តំ សុណាតិ រូបាយនំ ចត្តវិញ្ញាណស្ស ដោជ្ជ-
 ញាយនំ កាយវិញ្ញាណស្ស បុរេជាតប្បដូរយេន បដូ-
 រយោ ។ វត្ថុបុរេជាតំ ចត្តាយនំ ចត្តវិញ្ញាណស្ស
 ។ បេ ។ វត្ថុ ឧប្បន្នានំ ទន្ធានំ បុរេជាតប្បដូរយេន
 បដូរយោ ។

[៣៦២] ឧប្បន្នោ ធម្មោ ឧប្បន្នស្ស ធម្មស្ស
 បដ្ឋាជាតប្បដូរយេន បដូរយោ បដ្ឋាជាតា ឧប្បន្នោ
 ទន្ធា បុរេជាតស្ស វិសស្ស កាយស្ស បដ្ឋាជា-
 តប្បដូរយេន បដូរយោ ។

[៣៦៣] ឧប្បន្នោ ធម្មោ ឧប្បន្នស្ស ធម្មស្ស
 កត្តប្បដូរយេន បដូរយោ ឧប្បន្នោ ចេតនា សម្ម-
 យុត្តកានំ ទន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានោ រូបានំ

[៣៦១] ធម៌ ដែលកើតឡើងហើយ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលកើតឡើងហើយ ដោយបុរេជាតប្បដូរយេន បានដល់ការម្នាបុរេ-
 ជាត និងវត្ថុបុរេជាត ។ ការម្នាបុរេជាត គឺ បុគ្គល ឃើញ
 ច្បាស់ ខ្លួនច្បុំ ... ខ្លួនច្បុំ ជាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ព្រេក-
 កា រីករាយ រាគៈ ប្រាជ្ញា ខ្លួនច្បុំនោះ ទើបកើតឡើង ចោមមន្ត
 កើតឡើង ខ្លួនច្បុំ ដោយទិព្វចក្ខុ... ឬ ខ្លួនច្បុំ ដោយទិព្វសាគធាតុ
 ប្រាយននៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ដោជ្ជញាយននៈ ជាបច្ច័យ
 នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយបុរេជាតប្បដូរយេន ។ វត្ថុបុរេជាត គឺ ចក្ខុយ-
 ននៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ។ បេ ។ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃចក្ខុខន្ធ
 ដែលកើតឡើងហើយ ដោយបុរេជាតប្បដូរយេន ។

[៣៦២] ធម៌ ដែលកើតឡើងហើយ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
 កើតឡើងហើយ ដោយបដ្ឋាជាតប្បដូរយេន បានដល់បដ្ឋាជាត គឺ ពួក
 ខន្ធ ដែលកើតឡើងហើយ ជាបច្ច័យ នៃកាយននៈ ដែលកើតមុន
 ដោយបដ្ឋាជាតប្បដូរយេន ។

[៣៦៣] ធម៌ ដែលកើតឡើងហើយ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលកើតឡើងហើយ ដោយកត្តប្បដូរយេន គឺ ចេតនា ដែលកើតឡើង
 ហើយ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្មយុត្តកក្ខន្ធន៍ ពួកចិត្តសមុដ្ឋានប្រដង្គ

កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិកូលោ ឧប្បន្នា
ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ទន្ធានំ កដត្តា ច រូបាទំ
កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៦៤] ឧប្បន្នោ ធម្មោ ឧប្បន្នស្ស ធម្មស្ស
វិចាកម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចាកោ ឧប្បន្នោ ឯកោ
ទន្ធា តិណ្ណន្នំ ទន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានក្ស រូបាទំ
វិចាកម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ទន្ធា ... បដិសន្ធិ-
កូលោ ឧប្បន្នោ ឯកោ ទន្ធា តិណ្ណន្នំ ទន្ធានំ
កដត្តា ច រូបាទំ ទ្វេ ទន្ធា ... ទន្ធា វត្ថុស្ស វិចា-
កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៦៥] ឧប្បន្នោ ធម្មោ ឧប្បន្នស្ស ធម្មស្ស
អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧប្បន្នា អាហារា សម្ប-
យុត្តកានំ ទន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានក្ស រូបាទំ អាហា-
រប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិកូលោ កកឡីកាកោ
អាហារោ ឥមស្ស កាយស្ស អាហារប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[៣៦៦] ឧប្បន្នោ ធម្មោ ឧប្បន្នស្ស ធម្មស្ស
ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧប្បន្នា ឥន្ទ្រិយា

ដោយកម្មប្បច្ចយ គឺ ចេតនា ដែលកើតឡើងហើយ ជាបច្ច័យ នៃ
ពួកសម្បយុត្តកក្នុងផង ពួកកដត្តាប្រផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយ
កម្មប្បច្ចយ ។

[៣៦៦] ធម៌ ដែលកើតឡើងហើយ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលកើត
ឡើងហើយ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែលកើតឡើងហើយ ជា
វិបាក ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានប្រផង ដោយវិបា-
កប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ... ខន្ធ ១ ដែលកើតឡើងហើយ ជាបច្ច័យ នៃ
ខន្ធ ៣ ផង ពួកកដត្តាប្រផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ... ពួក
ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃវត្ថុ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ។

[៣៦៧] ធម៌ ដែលកើតឡើងហើយ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
កើតឡើងហើយ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ ពួកអាហារ ដែលកើត
ឡើងហើយ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្នុងផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានប្រ-
ផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ កតឡើងអាហារ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។

[៣៦៨] ធម៌ ដែលកើតឡើងហើយ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលកើត
ឡើងហើយ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺ ពួកឥន្ទ្រិយ ដែលកើតឡើងហើយ

សម្បយុត្តប្បដ្ឋានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានុ រូបាទំ
ឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋានេន បដ្ឋយោ បដិសន្ធិក្កុណោ ចក្ក-
ត្រ័យំ ចក្កវិញ្ញាណស្ស កាយត្រ័យំ កាយវិញ្ញា-
ណស្ស រូបដិវត្តត្រ័យំ កាដត្តារូបាទំ ឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋានេន
បដ្ឋយោ ។

(៣៦៩) ឧប្បន្នោ នន្នោ ឧប្បន្នស្ស នប្បស្ស
ណានប្បដ្ឋានេន បដ្ឋយោ មន្តប្បដ្ឋានេន បដ្ឋយោ
សម្បយុត្តប្បដ្ឋានេន បដ្ឋយោ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋានេន
បដ្ឋយោ សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សហ-
ជាតា ឧប្បន្នោ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានុ រូបាទំ វិប្ប-
យុត្តប្បដ្ឋានេន បដ្ឋយោ បដិសន្ធិក្កុណោ ឧប្បន្នោ
ខន្ធា កាដត្តារូបាទំ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋានេន បដ្ឋយោ
ខន្ធា វត្ថុស្ស វត្ថុ ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋានេន បដ្ឋ-
យោ ។ បុរេជាតំ ចក្កាយតនំ ចក្កវិញ្ញាណស្ស
កាយាយតនំ ... វត្ថុ ឧប្បន្នានំ ខន្ធានំ វិប្បយុត្ត-
ប្បដ្ឋានេន បដ្ឋយោ ។ បច្ឆាជាតា ឧប្បន្នោ ខន្ធា
បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បដ្ឋានេន
បដ្ឋយោ ។

ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្កដង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានុប្បដ្ឋង ដោយ
ឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋានេន ចក្កត្រ័យ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្កវិញ្ញាណ កាយត្រ័យ
(ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ រូបដិវត្តត្រ័យ ជាបច្ច័យ នៃពួកកាដត្តារូប
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋានេន ។

(៣៧៧) ធម៌ ដែលកើតឡើងហើយ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
កើតឡើងហើយ ដោយឈានប្បដ្ឋានេន ជាបច្ច័យ ដោយមន្តប្បដ្ឋានេន
ជាបច្ច័យ ដោយសម្បយុត្តប្បដ្ឋានេន ជាបច្ច័យ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋានេន
បានដល់សហជាត បុរេជាត និងបច្ឆាជាត ។ សហជាត គឺ ពួក
ខន្ធា ដែលកើតឡើងហើយ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានុប្បដ្ឋង ដោយ
វិប្បយុត្តប្បដ្ឋានេន ពួកខន្ធា ដែលកើតឡើងហើយ ជាបច្ច័យ នៃពួកកាដត្តា-
រូប ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋានេន ពួកខន្ធា (ជាបច្ច័យ)
នៃវត្ថុ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធា ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋានេន ។ បុរេជាត
គឺ ចក្កាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្កវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ ... វត្ថុ
ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធា ដែលកើតឡើងហើយ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋានេន ។
បច្ឆាជាត គឺ ពួកខន្ធា ដែលកើតឡើងហើយ ជាបច្ច័យ នៃកាយ
នេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋានេន ។

(៣៦៨) ឧប្បន្នោ ធម្មោ ឧប្បន្នស្ស ធម្មស្ស
 អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆា-
 ជាតំ អាហារំ វិទ្យាយំ ។ សហជាតោ ឧប្បន្នោ
 ឋានោ ឧប្បន្នោ វិទ្យាយំ ឧប្បន្នំ ចិត្តសមុប្បាទានញ្ច
 រូបានំ អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ឧប្បា ... បដិ-
 សន្និក្កុណ ។ សន្និក្កំ ។ ឯតំ មហាក្ខតំ ... តា-
 ហារំ ... អាហារោ ... ឧត្ថុ ... អសញ្ញាសត្តានំ ... ។
 បុរេជាតំ ចត្តំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ ... វត្ថុ អនិច្ច-
 តោ ... ធម្មោធម្មំ ឧប្បន្នតិ ទិវ្វេន ចក្កយា ...
 ទិវ្វាយ សោតតាតុយា សន្និ សុណាតិ រូបាយតនំ
 ចក្កវិញ្ញាណស្ស ធម្មោធម្មាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស
 អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចក្កាយតនំ ចក្កវិញ្ញា-
 ណស្ស កាយាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស វត្ថុ ឧប្ប-
 ន្នានំ ឧប្បន្នំ អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជា-
 តា ឧប្បន្នោ ឧប្បា បុរេជាតស្ស វិទ្យាយស្ស កាយស្ស
 អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ កតន្និដ្ឋានោ អាហារ-
 ោ វិទ្យាយស្ស រូបវិទ្យាយស្ស កាយស្ស រូបវិទ្យាយស្ស
 អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣៦៨) ធម៌ ដែលកើតឡើងហើយ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
 កើតឡើងហើយ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត
 បច្ឆាជាត អាហារ វិទ្យាយ ។ សហជាត គឺ ខន្ធទ ដែលកើត
 ឡើងហើយ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទ ដ៏ ត្រូវចិត្តសមុប្បាទប្រដង ដោយ
 អត្ថប្បច្ច័យ ខន្ធទ ៦ ... ក្នុងឧទាហរណ៍នៃបដិសន្ធិ ។ សេចក្តីបំប្រញ ។
 មហាក្ខត ១ ... តាហារ ... អាហារ ... វដ្ត ... របស់ពួកអសញ្ញា-
 សត្វ ... ។ បុរេជាត គឺ (បុគ្គល) ខ្លួនច្បាស់ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ ...
 ខ្លួនវា ថាមិនទៀង ... រោងនស្ស កើតឡើង (បុគ្គល) ដោយទិព្វចក្ខុ ...
 ឬ ខ្លួនវាខ្លួន ដោយទិព្វសោតតាតុ ប្រាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុ-
 វិញ្ញាណ ធម្មោធម្មាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ
 ចក្កាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃ
 កាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទ ដែលកើតឡើងហើយ ដោយ
 អត្ថប្បច្ច័យ ។ បច្ឆាជាត គឺ ពួកខន្ធទ ដែលកើតឡើងហើយ ជាបច្ច័យ
 នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។ កតន្និដ្ឋានោ (ជា
 បច្ច័យ) នៃកាយនេះ រូបវិទ្យាយ ជាបច្ច័យ នៃពួកកដ្ឋក្ខប ដោយ
 អត្ថប្បច្ច័យ ។

[៣៦៩] ឧប្បន្នោ ធម្មោ ឧប្បន្នស្ស ធម្មស្ស
អវិភត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៧០] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ តីណិ
អធិបតីយា តីណិ សហជាតេ ឯកំ អញ្ញាមញ្ញា
ឯកំ វិស្សយេ ឯកំ ឧបវិស្សយេ តីណិ បុរេ-
ជាតេ ឯកំ ចន្ទាជាតេ កាម្ម វិចារកេ អាហារេ
ឥន្ទ្រិយេ ឈានេ មន្តេ សម្មយុត្តេ វិប្បយុត្តេ អត្ថិ-
យា អវិភតេ ឯកំ ។ ឯវំ គុណេតតំ ។

អនុលោមំ ។

[៣៧១] ឧប្បន្នោ ធម្មោ ឧប្បន្នស្ស ធម្មស្ស
អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ឧបវិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជា-
តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចន្ទាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[៣៧២] ឧប្បន្នោ ធម្មោ ឧប្បន្នស្ស ធម្មស្ស
អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបវិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[៣៦៩] ធម៌ ដែលកើតឡើងហើយ ជាច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
កើតឡើងហើយ ដោយអវិភត្តប្បច្ច័យ ។

[៣៧០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងអធិបតីប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ
១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងវិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុង
ឧបវិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១
ក្នុងចន្ទាជាតប្បច្ច័យ កម្មប្បច្ច័យ វិចារកប្បច្ច័យ អាហារប្បច្ច័យ ឥន្ទ្រិយ-
ប្បច្ច័យ ឈានប្បច្ច័យ មន្តប្បច្ច័យ សម្មយុត្តប្បច្ច័យ វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
អត្ថិប្បច្ច័យ និងអវិភតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។ បណ្ឌិត គប្បីរក
យ៉ាងនេះ ។

ចប់ អនុលោម ។

[៣៧១] ធម៌ ដែលកើតឡើងហើយ ជាច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
កើតឡើងហើយ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាច្ច័យ ដោយសហ-
ជាតប្បច្ច័យ ជាច្ច័យ ដោយឧបវិស្សយប្បច្ច័យ ជាច្ច័យ ដោយ
បុរេជាតប្បច្ច័យ ជាច្ច័យ ដោយចន្ទាជាតប្បច្ច័យ ជាច្ច័យ ដោយ
អាហារប្បច្ច័យ ជាច្ច័យ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។

[៣៧២] ធម៌ ដែលមិនទាន់កើតឡើងហើយ ជាច្ច័យ នៃធម៌
ដែលកើតឡើងហើយ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាច្ច័យ ដោយឧប-
វិស្សយប្បច្ច័យ ។

(៣៧៣) ឧប្បាធិ ធម្មោ ឧប្បន្នស្ស ធម្មស្ស

អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយេប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

(៣៧៤) នហេតុយា តីណិ នអារម្មណេ តីណិ

នអធិបតីយា តីណិ ។ បេ ។ នវិប្បយុត្តេ តីណិ
នោមត្ថិយា ទ្វេ នោនត្ថិយា តីណិ នោវិភតេ តីណិ
នោមវិភតេ ទ្វេ ។ ឯវំ គណេតត្ថំ ។

ច្រើនយំ ។

(៣៧៥) ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណេ ឯកំ ។

សទ្ធិត្ថំ ។ នោនត្ថិយា នោវិភតេ ឯកំ ។

អនុលោមប្បច្ចន័យំ ។

(៣៧៦) នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ តីណិ ...

អធិបតីយា តីណិ សហជាតេ ឯកំ អញ្ញាមញ្ញា
ឯកំ និស្សយេ ឯកំ ឧបនិស្សយេ តីណិ បុរេ
ជាតេ ឯកំ បន្ទាជាតេ ឯកំ កម្មេ វិបាកេ

(៣៧៧) ធមិ វេលកំតុនិកេតទ្បនំ ជាបច្ច័យ នៃធមិ វេលកេត

ទ្បនំហើយ ដោយអារម្មណាប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយេប្បច្ច័យ ។

(៣៧៨) ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអារម្មណាប្បច្ច័យ

មានវារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតីប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ បេ ។ ក្នុងនវិប្បយុត្ត-
ប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនោមត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនោមត្ថិប្ប-
ច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនោវិភតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនោមវិភ-
តប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ ចណិកេ កប្បិកាចំ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ ច្រើនយំ ។

(៣៧៩) ក្នុងនអារម្មណាប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

វេលកេតិប្បច្ច័យ ។ ... ក្នុងនោមត្ថិប្បច្ច័យ និងនោវិភតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ចប់ អនុលោមប្បច្ចន័យំ ។

(៣៨០) ក្នុងនអារម្មណាប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ

... ក្នុងនអធិបតីប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១
ក្នុងនញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនិស្សយេប្បច្ច័យ មានវារៈ ១
ក្នុងនឧបនិស្សយេប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១
ក្នុងនបន្ទាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ វិបាកប្បច្ច័យ

ឧប្បន្នតិកា បញ្ញាវិណ្ឌ

អាហារេ វត្ថុយោ ឈានេ មគ្គេ សម្មយុត្តេ

វិប្បយុត្តេ អន្តិយា អវិគតេ ធិតំ ។

ចច្ចនីយានុលោមំ ។

បញ្ញាវិណ្ឌ និដ្ឋិតោ ។

ឧប្បន្នតិកា សង្ខារសម្មា និដ្ឋិតំ

ឧប្បន្នតិកា បញ្ញាវិណ្ឌ

អាហារេវត្ថុយោ ឈានេវត្ថុយោ មគ្គេវត្ថុយោ សម្មយុត្តេ

វិប្បយុត្តេ វិប្បយុត្តេវត្ថុយោ អន្តិយាវត្ថុយោ នធិតំវត្ថុយោ ខានក្កៈ ១ ។

ចច្ច និយានុលោមំ ។

ចច្ច បញ្ញាវិណ្ឌ ។

ចច្ច ឧប្បន្នតិកា ទី ១៧

អតីតព្រឹក្សា

បញ្ញាវិវា

(៣៧៦) បច្ចុប្បន្ននាម ឆម្មោ បច្ចុប្បន្នស្នា ឆម្មស្នា
ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចុយោ បច្ចុប្បន្នា ហេតុ សម្ម-
យុត្តកាចំ ឧត្តាចំ ចិត្តសម្មជ្ជានាមត្ថ រូបាចំ ហេតុ-
ប្បច្ចយេន បច្ចុយោ បដិសន្ធិត្ថលោ ... ។

(៣៧៧) អតីតោ ឆម្មោ បច្ចុប្បន្នស្នា ឆម្មស្នា
អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចុយោ នាម ធនា សីលំ ...
ឧបោសថកម្មំ ... បច្ចុវេត្តនំ បុព្វេ សុចិណ្ឌានិ
បច្ចុវេត្តនំ ឈានា វុដ្ឋហិត្វា ឈានំ បច្ចុវេត្តនំ
អរិយា មត្តា វុដ្ឋហិត្វា មត្តំ បច្ចុវេត្តនំ ដលំ បច្ចុ-
វេត្តនំ បហំនេ តិលេសេ បច្ចុវេត្តនំ វិត្តមិត្តោ
តិលេសេ បច្ចុវេត្តនំ អតីតំ ចត្តំ អនិច្ចតោ
ធុត្តតោ អនត្តតោ វិបស្សនំ ។ បេ ។ ទោមនស្សំ
ឧប្បជ្ឈនិ អតីតំ សោតំ ... ឈានំ ជីវ៉ា កាយំ
រូបេ សន្តេ កន្ធ�ុ រាសេ ដោដ្ឋព្វេ វត្ថុំ ... អតីតោ
ឧត្តេ អនិច្ចតោ ធុត្តតោ អនត្តតោ វិបស្សនំ

អតីតព្រឹក្សា

បញ្ញាវិវា

(៣៧៨) បច្ចុប្បន្នធម៌ ជាបច្ច័យ នៃបច្ចុប្បន្នធម៌ ដោយហេ-
តុប្បច្ចយេន គឺ បច្ចុប្បន្នហេតុ ជាបច្ច័យ នៃតួសម្បយុត្តកត្តាផង នៃ
តួចិត្តសម្មជ្ជានរូបផង ដោយហេតុប្បច្ចយេន ក្នុងទណៈនៃបដិសន្ធិ... ។

(៣៧៩) អតីតធម៌ ជាបច្ច័យ នៃបច្ចុប្បន្នធម៌ ដោយអារម្មណ-
ប្បច្ចយេន គឺ (បុគ្គល) ឲ្យខាន សីល ... ទោសចក្ខុ ... ហើយ
និចារណា និចារណា ឲ្យកុសលទាំងឡាយ ដែលធ្លាប់សម្លៀកហើយ
ក្នុងកាលមុន ចេញអំពីឈាន ហើយនិចារណា ឲ្យឈាន ព្រះអរិយៈទាំង-
ឡាយ ចេញអំពីមគ្គ ហើយនិចារណា ឲ្យមគ្គ និចារណា ឲ្យដល់ និចារណា
ឲ្យតួតិលេស ដែលលះបង់ហើយ និចារណា ឲ្យតិលេស ដែលសង្កត់
សន្តិទេហើយ ឃើញច្បាស់ ឲ្យអតីតចក្ខុ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែន
ខ្លួន ។ បេ ។ ទោមនស្ស កើតឡើង ឲ្យត្រចៀក ដែលកន្ទិនហើយ ...
ឲ្យច្រមុះ អណ្តាត កាយ ពួករូប ពួកសំឡេង ពួករស ពួកជាដេញៈ វត្ថុ ...
ឃើញច្បាស់ ឲ្យអតីតក្នុងទាំងឡាយ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន

អស្សាទេវ្ទ អធិប្បន្ញំ តំ អរត្ត ពតោ ឧប្បជ្ជតិ
 ជំជ្ជំ ឧប្បជ្ជតិ វិចីកិត្តា ... ឧទ្ធច្ចៈ ... ទោមនស្សំ
 ឧប្បជ្ជតិ អាគាសានិកាយតនំ វិញ្ញាណញ្ញាយត-
 នស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាគិក្ខញ្ញាយ-
 តនំ ទេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អតីតា ទទ្ធា ឥន្ទ្រិវិជញ្ញាណស្ស ទេតោបរិ-
 យញ្ញាណស្ស បុរេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណស្ស យថា-
 កុម្មុយកញ្ញាណស្ស អាវជ្ជនាយ អារម្មណប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

(៣៩៩) អនាគតោ ធម្មោ បច្ចុប្បន្នស្ស ធម្មស្ស
 អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនាគតំ ចត្តំ ...
 វត្ថុំ ... អនាគតោ ទទ្ធា អធិប្បន្ញោ ... ទោមនស្សំ
 ឧប្បជ្ជតិ អនាគតា ទទ្ធា ឥន្ទ្រិវិជញ្ញាណស្ស ទេតោ-
 បរិយញ្ញាណស្ស អនាគតំសញ្ញាណស្ស អាវជ្ជនាយ
 អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣៩០) បច្ចុប្បន្នោ ធម្មោ បច្ចុប្បន្នស្ស
 ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ចុប្បន្នំ
 ចត្តំ ... កាយំ រូបេ សន្និ កន្ធូ រសេ
 ដោដ្ឋព្វេ វត្ថុំ ... បច្ចុប្បន្នោ ទទ្ធា អធិប្បន្ញោ ...

ហើយត្រូវការ វិភាយ ពតៈ ប្រាជ្ញា ឲ្យទទួលបាន រឿងកើតឡើង
 ជំជ្ជំ កើតឡើង វិចីកិត្តា ... ឧទ្ធច្ចៈ ... ទោមនស្ស កើតឡើង អា-
 គាសានិកាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃវិញ្ញាណញ្ញាយតនៈ ដោយការម្សុណ-
 ប្បច្ច័យ អាគិក្ខញ្ញាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃទេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ
 ដោយការម្សុណប្បច្ច័យ អតីតក្នុងទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃការវិចារណា
 ឲ្យឥន្ទ្រិវិជញ្ញាណ ទេតោបរិយញ្ញាណ បុរេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ និង
 យថាកុម្មុយកញ្ញាណ ដោយការម្សុណប្បច្ច័យ ។

(៣៩៩) អនាគតធម៌ ជាបច្ច័យ នៃបច្ចុប្បន្នធម៌ ដោយ
 អារម្មណប្បច្ច័យ គឺ (បុគ្គល) ឲ្យអនាគតចត្តុ... ឲ្យវត្ថុ... ឲ្យអនា-
 គតក្នុងទាំងឡាយ ថាមិនឡើង ... ទោមនស្ស កើតឡើង អនា-
 គតក្នុងទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃការវិចារណា ឲ្យឥន្ទ្រិវិជញ្ញាណ
 ទេតោបរិយញ្ញាណ និងអនាគតំសញ្ញាណ ដោយការម្សុណប្បច្ច័យ ។

(៣៩០) បច្ចុប្បន្នធម៌ ជាបច្ច័យ នៃបច្ចុប្បន្នធម៌ ដោយការម្សុណ-
 ប្បច្ច័យ គឺ (បុគ្គល) ឲ្យបច្ចុប្បន្នចត្តុ... កាយ ត្ថករូប ត្ថកសំឡេង ត្ថកក្លិន
 ត្ថករស ត្ថកដោដ្ឋព្វៈ វត្ថុ ... ឲ្យបច្ចុប្បន្នក្នុងទាំងឡាយ ថាមិនឡើង ...

ដោយមនស្សំ ឧប្បជ្ឈតិ ធិត្វេន ពក្កុនា . . . ធិត្វាយ
 សោតនាតុយា សន្តំ សុណាតិ រូបាយតនំ ចក្កុ-
 វិញ្ញាណស្ស ដោដ្ឋត្វាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស
 ចត្ថប្បដ្ឋានា ទទ្ធា ឥន្ទ្រិធិត្វាណស្ស អារម្មណាយ អារម្ម-
 ណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៨០] អតីតោ ធម្មោ បច្ចុប្បន្នស្ស ធម្មស្ស
 អធិបតីប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ ពានំ
 ឧត្តា សីលំ ។ បេ ។ បុរេន្ធ សុច្ឆន្ទានិ កុំ កត្វា
 បច្ចុវត្តតិ យាទា វុដ្ឋហិត្វា ណាមំ កុំ កត្វា
 បច្ចុវត្តតិ អរិយា មត្តា វុដ្ឋហិត្វា មត្តំ កុំ កត្វា
 បច្ចុវត្តន្តំ ផលំ កុំ កត្វា បច្ចុវត្តន្តំ អតីតំ
 ចក្កំ . . . កាយំ រូប សន្តំ កន្ធ វសេ ដោដ្ឋត្វេ វត្ថុ
 . . . អតីតេ ទន្ធ កុំ កត្វា អស្សាទេតិ អភិធម្មតិ
 តំ កុំ កត្វា រាគោ ឧប្បជ្ឈតិ ធិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈតិ ។

[៣៨២] អនាគតោ ធម្មោ បច្ចុប្បន្នស្ស
 ធម្មស្ស អធិបតីប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ
 អនាគតំ ចក្កំ . . . វត្ថុ . . . អនាគតេ ទន្ធ កុំ
 កត្វា អស្សាទេតិ អភិធម្មតិ តំ កុំ កត្វា រាគោ
 ឧប្បជ្ឈតិ ធិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈតិ ។

ដោយមនស្ស កើតឡើង ដោយចិត្តចក្ក . . . ឮ ខ្ញុំសំឡេង ដោយចិត្ត-
 សោតនាតុ រូបាយកនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្កវិញ្ញាណ ដោដ្ឋត្វាយកនៈ
 (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ បច្ចុប្បន្នក្នុងទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃ
 ការវិចារណា ខ្ញុំវត្ថុវិញ្ញាណ ដោយការម្មណប្បច្ច័យ ។

[៣៨១] អតីតធម៌ ជាបច្ច័យ នៃបច្ចុប្បន្នធម៌ ដោយអធិបតី-
 ប្បច្ច័យ បានផល់អារម្មណាធិបតិ គឺ (ចុក្កល) ឲ្យទាន ខ្ញុំសីល
 ។ បេ ។ ធ្វើ ខ្ញុំកុសលទាំងឡាយ ដែលសម្បូណ៌ហើយ ក្នុងកាលមុន
 ឲ្យជាទីគោរព ហើយវិចារណា ចេញតំរើយាន ធ្វើ ខ្ញុំវិយាន ឲ្យជា
 ទីគោរព ហើយវិចារណា ព្រះអរិយៈទាំងឡាយ ចេញតំរើមគ្គ ធ្វើ ខ្ញុំ
 មគ្គ ឲ្យជាទីគោរព ហើយវិចារណា ធ្វើ ខ្ញុំផល ឲ្យជាទីគោរព ហើយ
 វិចារណា ខ្ញុំអតីតចក្ក . . . ខ្ញុំកាយ ក្នុងរូប ក្នុងសំឡេង ក្នុងក្លិន
 ក្នុងរស ក្នុងជាតិធម្មៈ វត្ថុ . . . (ចុក្កល) ធ្វើ ខ្ញុំអតីតក្នុងទាំងឡាយ
 ឲ្យជាទីគោរព ហើយព្រឹក្សអរ រីករាយ រកៈ ធ្វើ ខ្ញុំទន្ធនោះ ឲ្យជា
 ទីគោរព ទើបកើតឡើង ចំដួ កើតឡើង ។

[៣៨២] អនាគតធម៌ ជាបច្ច័យ នៃបច្ចុប្បន្នធម៌ ដោយ
 អធិបតីប្បច្ច័យ បានផល់អារម្មណាធិបតិ គឺ (ចុក្កល) ខ្ញុំអនាគតចក្ក
 . . . ខ្ញុំវត្ថុ . . . ធ្វើ ខ្ញុំអនាគតក្នុងទាំងឡាយ ឲ្យជាទីគោរព ហើយ
 ព្រឹក្សអរ រីករាយ រកៈ ធ្វើ ខ្ញុំទន្ធនោះ ឲ្យជាទីគោរព ទើបកើត
 ឡើង ចំដួ កើតឡើង ។

(៣៨៣) បច្ចុប្បន្នោ ធម្មោ បច្ចុប្បន្នស្ស ធម្មស្ស
 អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ អារម្មណាធិបតិ សហ-
 ជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ បច្ចុប្បន្នំ តត្ថំ ...
 វត្ថុ ... បច្ចុប្បន្ន តត្ថំ កត្វា អស្សនេតិ អភិទន្ធិតិ
 តត្ថំ កត្វា ព្រតា ឧប្បន្នតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បន្នតិ ។
 សហជាតាធិបតិ បច្ចុប្បន្នាធិបតិ សម្បយុត្តកាធំ
 ទន្ធាធំ ចិត្តសមុដ្ឋានាធានា រូបាធំ អធិបតិប្បច្ចយេន
 បច្ចុយោ ។

(៣៨៤) អតីតោ ធម្មោ បច្ចុប្បន្នស្ស ធម្មស្ស
 អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចុយោ បុរិមា បុរិមា អតីតា
 ទត្វា បច្ច័នានំ បច្ច័នានំ បច្ចុប្បន្នានំ ទន្ធាធំ អនន្ត-
 រវ្យច្ចយេន បច្ចុយោ អនុលោមំ តោត្រកុស្ស អនុ-
 លោមំ វេទានស្ស តោត្រកុ មគ្គស្ស វេទានំ
 មគ្គស្ស មត្តោ ផលស្ស ផលំ ផលស្ស អនុលោមំ
 ផលសមាបត្តិយា ធិរោតា វុដ្ឋហន្តស្ស លេសត្តា-
 នាសញ្ញាយតំ ផលសមាបត្តិយា អនន្តរវ្យច្ចយេន
 បច្ចុយោ ។

(៣៨៥) អតីតោ ធម្មោ បច្ចុប្បន្នស្ស ធម្មស្ស
 សអនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចុយោ អនន្តរសទិសំ ។

(៣៨៣) បច្ចុប្បន្នធម៌ ជាបច្ច័យ នៃបច្ចុប្បន្នធម៌ ដោយអធិ-
 បតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ អារម្ម-
 ណាធិបតិ គឺ (ចុត្តល) ខ្ញុំបច្ចុប្បន្នចត្ត ... ខ្ញុំវត្ថុ ... ធ្វើ ខ្ញុំបច្ចុប្បន្ន-
 ក្នុងខាងឡាយ ឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រួតត្រា រីករាយ ពត៌ ធ្វើ ខ្ញុំ
 ខន្ធនោះ ឲ្យជាទីគោរព រើបតីតៈឡើង ទិដ្ឋិ តើតឡើង ។ ឯសហជា-
 តាធិបតិ គឺ បច្ចុប្បន្នាធិបតិធម៌ ជាបច្ច័យ នៃភូតសម្បយុត្តកក្នុងផង
 នៃភូតចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

(៣៨៤) អតីតធម៌ ជាបច្ច័យ នៃបច្ចុប្បន្នធម៌ ដោយអនន្ត-
 រវ្យច្ច័យ គឺ អតីតក្នុងមុខ ជាបច្ច័យ នៃភូតបច្ចុប្បន្នក្នុង ក្រោយៗ ដោយ
 អនន្តរវ្យច្ច័យ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃតាត្រកុ អនុលោម (ជាបច្ច័យ)
 នៃវេទានៈ តោត្រកុ (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គ វេទានៈ (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គ
 មគ្គ (ជាបច្ច័យ) នៃផល ផល (ជាបច្ច័យ) នៃផល អនុលោម (ជា-
 បច្ច័យ) នៃផលសមាបត្តិ នៃសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ រស្មីចុត្តលកាល
 ចេញអំពីនិរោធ ជាបច្ច័យ នៃផលសមាបត្តិ ដោយអនន្តរវ្យច្ច័យ ។

(៣៨៥) អតីតធម៌ ជាបច្ច័យ នៃបច្ចុប្បន្នធម៌ ដោយសអនន្ត-
 រវ្យច្ច័យ គឺ ប្រហែលគ្នាទាំងអនន្តរវ្យច្ច័យផង ។

[៣៨៦] បច្ចុប្បន្នោ ធម្មោ បច្ចុប្បន្នស្ស ធម្មស្ស
សមាជាតប្បច្ចយេន បច្ចុយោ អញ្ញាមញ្ញប្បច្ចយេន
បច្ចុយោ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។ សន្និគ្គំ ។

[៣៨៧] អតីតោ ធម្មោ បច្ចុប្បន្នស្ស ធម្មស្ស
ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ការម្មណ្ឌបនិស្សយោ
អនន្តរូបនិស្សយោ បកត្ថូបនិស្សយោ ។ បកត្ថូប-
និស្សយោ ។ បេ ។ អតីតំ សន្និ ឧបនិស្សយ ឆានំ
ទេតិ សីលំ ... ឧបោសថកម្មំ តារោតិ ឈានំ ។ បេ ។
វិបស្សនំ ... មគ្គំ ... អភិញ្ញំ ... សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ
ឆានំ ជម្លេតិ ធិដ្ឋី កណ្ហាតិ អតីតំ សីលំ ... បញ្ញា
រាតំ បន្តនំ កាយិកំ សុខំ ... កាយិកំ ធុត្តំ
ឧបនិស្សយ ឆានំ ទេតិ សីលំ ... ឧបោសថកម្មំ
។ បេ ។ សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ ចាណំ ហនតិ សង្ឃំ
ភិក្ខុតំ អតីតា សម្មា ... បញ្ញា រាតោ បន្តនា
កាយិកំ សុខំ ... កាយិកំ ធុត្តំ បច្ចុប្បន្នាយ
បញ្ញាយ រាតស្ស បន្តនាយ ។ បេ ។ ផលសមា-
បត្តិយា ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[៣៨៨] បច្ចុប្បន្នមិ ជាបច្ច័យ នៃបច្ចុប្បន្នមិ ដោយសហ-
ជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
និស្សយប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។

[៣៨៩] អតីតធម៌ ជាបច្ច័យ នៃបច្ចុប្បន្នធម៌ ដោយឧបនិស្ស-
យប្បច្ច័យ បានដល់ការម្មណ្ឌបនិស្សយ អនន្តរូបនិស្សយ និងបកត្ថូប-
និស្សយ ។ បកត្ថូបនិស្សយ គឺ ។ បេ ។ បុគ្គល គាស្រ័យ ខ្ញុំ
សំឡេងដែលកន្លងហើយ ឲ្យបាន សីល ... ធ្វើឧបោសថកម្ម
ញ៉ាំងឈាន ។ បេ ។ ញ៉ាំងវិបស្សនា ... ញ៉ាំងមគ្គ ... ញ៉ាំងអភិញ្ញា
... ញ៉ាំងសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង តម្លឹងមាន ប្រការនៃដ្ឋី គាស្រ័យ
ខ្ញុំអតីតសីល ... ខ្ញុំបញ្ញា រាតៈ សេចក្តីប្រាថ្នា កាយិកសុខ ... គាស្រ័យ
ខ្ញុំកាយិកទុក្ខហើយ ឲ្យបាន សីល ... ឧបោសថកម្ម ។ បេ ។
ញ៉ាំងសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង សម្លាប់សត្វ បំបែកសង្ឃ អតីតសព្វ
... បញ្ញា រាតៈ សេចក្តីប្រាថ្នា កាយិកសុខ ... កាយិក-
ទុក្ខ ជាបច្ច័យ នៃបច្ចុប្បន្នប្បញ្ញា រាតៈ សេចក្តីប្រាថ្នា ។ បេ ។
និងផលសមាបត្តិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(៣៨៨) អនាគតោ ធម្មោ បច្ចុប្បន្នស្ស
 ធម្មស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណ្ឌប-
 ទិស្សយោ អនន្តរូបទិស្សយោ បកត្ថបទិស្សយោ ។
 បកត្ថបទិស្សយោ អនាគតំ ធម្មសម្បទំ បត្ថយមា-
 យោ សោតសម្បទំ ... យោ ធនសម្បទំ ជីវ្ហសម្បទំ
 កាយសម្បទំ វណ្ណសម្បទំ សទ្ទសម្បទំ កន្ទសម្បទំ
 វេសសម្បទំ ... ដោដ្ឋត្ថសម្បទំ បត្ថយមាយោ អនា-
 គតេ ខន្ធ បត្ថយមាយោ ធានំ ធនំ សីលំ ...
 ឧបោសថកម្មំ ... អនាគតា ធម្មសម្បទា ...
 វណ្ណសម្បទា ... ដោដ្ឋត្ថសម្បទា ... អនាគតា
 ខន្ធា បច្ចុប្បន្នាយ សទ្ធាយ បញ្ញាយ កាយិកស្ស
 សុខស្ស កាយិកស្ស ធុត្តស្ស មត្តស្ស វេលស-
 មាបត្តិយោ ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣៨៩) បច្ចុប្បន្នោ ធម្មោ បច្ចុប្បន្នស្ស
 ធម្មស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណ្ឌប-
 ទិស្សយោ អនន្តរូបទិស្សយោ បកត្ថបទិស្សយោ ។
 បកត្ថបទិស្សយោ បច្ចុប្បន្នំ ធម្មំ ឧបទិ-
 ស្សយោ ធានំ ឧប្បាធនំ វិបស្សនំ ។ មេ ។

(៣៩០) អនាគតធម៌ ជាបច្ច័យ នៃបច្ចុប្បន្នធម៌ ដោយ
 ឧបទិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ្ឌបទិស្សយ អនន្តរូបទិស្សយ និង
 បកត្ថបទិស្សយ ។ បកត្ថបទិស្សយ គឺ បុគ្គល កាលប្រាថ្នា ខ្ញុំវេត្ត-
 សម្បទា ជាអនាគត ខ្ញុំវេសាតសម្បទា ... ខ្ញុំវាយាទសម្បទា ជីវ្ហ-
 សម្បទា កាយសម្បទា វណ្ណសម្បទា សទ្ទសម្បទា គន្ធសម្បទា
 វេសសម្បទា ... កាលប្រាថ្នា ខ្ញុំវេត្តសម្បទា កាលប្រាថ្នា ខ្ញុំ
 អនាគតក្នុងន័យទៀត សីល ... បោសថកម្ម ...
 ច្បុកសម្បទា ជាអនាគត ... វណ្ណសម្បទា ... ដោដ្ឋត្ថសម្បទា ...
 អនាគតក្នុងន័យទៀត ជាបច្ច័យ នៃសត្វ ជាបច្ចុប្បន្ន នៃបញ្ញា កាយិ-
 កសុខ កាយិកទុក្ខ មត្ត និងវេលសមាបត្តិ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។

(៣៩១) បច្ចុប្បន្នធម៌ ជាបច្ច័យ នៃបច្ចុប្បន្នធម៌ ដោយ
 ឧបទិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ្ឌបទិស្សយ អនន្តរូបទិស្សយ និង
 បកត្ថបទិស្សយ ។ បកត្ថបទិស្សយ គឺ បុគ្គល កាលប្រាថ្នា ខ្ញុំវេត្ត ជា
 បច្ចុប្បន្ន ហើយញ៉ាំងឈាន ឲ្យកើតឡើង ញ៉ាំងវិបស្សនា ។ មេ ។

បច្ចុប្បន្នំ កោដនំ ... សេនាសនំ ឧបនិស្សាយ
ឈានំ ឧប្បាទេតិ សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ បច្ចុប្បន្នំ
ឧត្ត ... កោដនំ ... សេនាសនំ បច្ចុប្បន្នាយ សទ្ធាយ
បញ្ញាយ កាយិកស្ស ។ បេ ។ ផលសមាបត្តិយា
ឧបនិស្សាយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[៣៩០] បច្ចុប្បន្នោ ធម្មោ បច្ចុប្បន្នស្ស ធម្មស្ស
បុរោជាតប្បច្ចយេន បច្ចុយោ អារម្មណបុរោជាតំ វត្ថុ-
បុរោជាតំ ។ អារម្មណបុរោជាតំ ចក្កំ ... វត្ថុ អនិច្ច-
តោ ... ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ និព្វេន ចក្កុនា រូបំ
បស្សតិ និព្វាយ សោតនាតុយា ... រូបាយតនំ
ចក្កវិញ្ញាណស្ស ដោជ្ជន្តាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស
បុរោជាតប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។ វត្ថុបុរោជាតំ ចក្កា-
យតនំ ចក្កវិញ្ញាណស្ស កាយាយតនំ កាយវិញ្ញា-
ណស្ស វត្ថុ បច្ចុប្បន្នានំ ទទ្ធានំ បុរោជាតប្បច្ចយេន
បច្ចុយោ ។

[៣៩១] បច្ចុប្បន្នោ ធម្មោ បច្ចុប្បន្នស្ស
ធម្មស្ស បច្ចុប្បន្នាយតនំ បច្ចុយោ បច្ចុប្បន្នា
បច្ចុប្បន្នា ទទ្ធា បុរោជាតស្ស វិមស្ស កាយស្ស
បច្ចុប្បន្នាយតនំ បច្ចុយោ ។

ខ្យវកោដនំ ជាបច្ចុប្បន្ន . . ចុត្តល អាស្រ័យ ខ្យវសេនាសនៈ ហើយ
ញ៉ាំងឈាន ឲ្យកើតឡើង ញ៉ាំងសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង ដូច ជា
បច្ចុប្បន្ន ... កោដនំ ... សេនាសនៈ ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា ជាបច្ចុប្បន្ន
បញ្ញា កាយិកៈ ។ បេ ។ និវេទនសមាបត្តិ ដោយឧបនិស្សាយប្បច្ច័យ ។

[៣៩០] បច្ចុប្បន្នធម៌ ជាបច្ច័យ នៃបច្ចុប្បន្នធម៌ ដោយបុរោ-
ជាតប្បច្ច័យ បានដល់ការម្នេញបុរោជាត នឹងវត្ថុបុរោជាត ។ ការម្នេញបុរោ-
ជាត គឺ ចុត្តល ឃើញ ខ្យវចក្ក . . ខ្យវវត្ថុ ចានិខឡើង ... ទោម-
នស្ស កើតឡើង ឃើញ ខ្យវច ដោយវិទូចក្ក ដោយវិទូសោតនាតុ...
រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្កវិញ្ញាណ ដោយរូបាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃ
កាយវិញ្ញាណ ដោយបុរោជាតប្បច្ច័យ ។ វត្ថុបុរោជាត គឺ ចក្កាយតនៈ
(ជាបច្ច័យ) នៃចក្កវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ
វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃចក្កខន្ធ ជាបច្ចុប្បន្ន ដោយបុរោជាតប្បច្ច័យ ។

[៣៩១] បច្ចុប្បន្នធម៌ ជាបច្ច័យ នៃបច្ចុប្បន្នធម៌ ដោយបច្ចុ-
ប្បន្នប្បច្ច័យ បានដល់បច្ចុប្បន្នធម៌ គឺ ចក្កខន្ធ ជាបច្ចុប្បន្ន ជាបច្ច័យ នៃ
កាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ចុប្បន្នប្បច្ច័យ ។

(៣៧២) អតីតោ ធម្មោ បច្ចុប្បន្នស្ស ធម្មស្ស
 អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា អតីតា
 ខត្តា បច្ចិមានំ បច្ចិមានំ បច្ចុប្បន្នានំ ខត្តានំ អា-
 សេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុលោមំ តោត្រកុស្ស
 អនុលោមំ វេទានស្ស តោត្រកុ មគ្គស្ស វេទានំ
 មគ្គស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣៧៣) អតីតោ ធម្មោ បច្ចុប្បន្នស្ស ធម្មស្ស
 កក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ នាណខណិកា អតីតា
 ចេតនា បច្ចុប្បន្នានំ វិហាកានំ ខត្តានំ កក្កត្តា ច
 រូចានំ កក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣៧៤) បច្ចុប្បន្នោ ធម្មោ បច្ចុប្បន្នស្ស ធម្មស្ស
 កក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ចុប្បន្នោ ចេតនា សម្ម-
 យុត្តកានំ ខត្តានំ ចិត្តសមុប្បាទានញ្ច រូចានំ កក្ក-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិត្ថលោ បច្ចុប្បន្នោ
 ចេតនា សម្មយុត្តកានំ ខត្តានំ កក្កត្តា ច រូចានំ
 កក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣៧៥) បច្ចុប្បន្នោ ធម្មោ បច្ចុប្បន្នស្ស
 ធម្មស្ស វិហាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិហាកោ
 បច្ចុប្បន្នោ ឯកោ ខត្តោ តិណ្ណានំ ខត្តានំ

(៣៧៦) អតីតធម៌ ជាបច្ច័យ ខៃបច្ចុប្បន្នធម៌ ដោយភាសវខៃ-
 ប្បច្ច័យ គឺ ពួកអភិក្ខុន្ត មុនៗ ជាបច្ច័យ ខៃពួកបច្ចុប្បន្នន្ត ក្រោយៗ
 ដោយភាសវខៃប្បច្ច័យ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) ខៃគោត្រកូ អនុលោម
 (ជាបច្ច័យ) ខៃវេទានៈ គោត្រកូ (ជាបច្ច័យ) ខៃមគ្គ វេទានៈ
 ជាបច្ច័យ ខៃមគ្គ ដោយភាសវខៃប្បច្ច័យ ។

(៣៧៧) អតីតធម៌ ជាបច្ច័យ ខៃបច្ចុប្បន្នធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ
 បាទដល់នាខណិកៈ គឺ អភិក្ខុចេតនា ជាបច្ច័យ ខៃពួកវិហាកន្ត
 ជាបច្ចុប្បន្នផង ខៃពួកកក្កត្តាផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

(៣៧៨) បច្ចុប្បន្នធម៌ ជាបច្ច័យ ខៃបច្ចុប្បន្នធម៌ ដោយកម្មប្ប-
 ច្ច័យ គឺ បច្ចុប្បន្នចេតនា ជាបច្ច័យ ខៃពួកសម្មយុត្តកន្តផង
 ខៃពួកចិត្តសមុប្បាទរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ បច្ចុប្បន្នចេតនា ជាបច្ច័យ
 ខៃសម្មយុត្តកន្តផង ខៃពួកកក្កត្តាផង ក្នុងខណៈខៃបដិសន្ធិ
 ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

(៣៧៩) បច្ចុប្បន្នធម៌ ជាបច្ច័យ ខៃបច្ចុប្បន្នធម៌ ដោយវិបាក-
 ប្បច្ច័យ គឺ វិបាកន្ត ១ ជាបច្ចុប្បន្ន ជាបច្ច័យ ខៃខន្ធ ៣ ផង

ចិត្តសមុដ្ឋានានា រូបាណំ វិចារកម្មប្បន្ទយេន បន្ទយោ
ទេ ទន្ធា . . . បដិសន្ធិក្ខណោ ទន្ធា វត្ថុស្ស វិចា-
កម្មប្បន្ទយេន បន្ទយោ ។

[៣៩៦] ចតុប្បដ្ឋានោ ធម្មោ ចតុប្បន្ទស្ស ធម្មស្ស
អាហារម្បន្ទយេន បន្ទយោ វិជ្ជាយម្បន្ទយេន បន្ទយោ
ឈានម្បន្ទយេន បន្ទយោ មគ្គម្បន្ទយេន បន្ទយោ
សម្មយុត្តម្បន្ទយេន បន្ទយោ វិប្បយុត្តម្បន្ទយេន
បន្ទយោ សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតា
ចតុប្បដ្ឋានោ ទន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបាណំ វិប្បយុត្តម្បន្ទ-
យេន បន្ទយោ បដិសន្ធិក្ខណោ ចតុប្បដ្ឋានោ ទន្ធា
កងត្ថារូបាណំ វិប្បយុត្តម្បន្ទយេន បន្ទយោ ទន្ធា
វត្ថុស្ស វិប្បយុត្តម្បន្ទយេន បន្ទយោ វត្ថុ ទន្ធាណំ វិប្ប-
យុត្តម្បន្ទយេន បន្ទយោ ។ បុរេជាតំ ចក្ខុយាតនំ
ក្កវិញ្ញាណស្ស កាយាយាតនំ . . . វត្ថុ ចតុប្បដ្ឋានំប
ទន្ធាណំ វិប្បយុត្តម្បន្ទយេន បន្ទយោ ។ បច្ឆាជាតា
ចតុប្បដ្ឋានោ ទន្ធា បុរេជាតស្ស ឥសស្ស កាយស្ស
វិប្បយុត្តម្បន្ទយេន បន្ទយោ ។

នៃភូតចិត្តសមុដ្ឋានប្រដង ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ . . . ភូតខន្ធ
ជាបច្ច័យ នៃវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ។

[៣៩៦] ចតុប្បន្ទធម៌ ជាបច្ច័យ នៃចតុប្បន្ទធម៌ ដោយ
កាយាប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយវិជ្ជាយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឈា-
នប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសម្មយុត្តប្ប-
ច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បុរេជាត បុរេជាត
និងបច្ឆាជាត ។ សហជាត គឺ ភូតចតុប្បន្ទក្នុង ជាបច្ច័យ នៃភូតចិត្ត-
សមុដ្ឋានប្រ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ភូតចតុប្បន្ទក្នុង ជាបច្ច័យ នៃភូត
កងត្ថារូប ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ភូតខន្ធ ជាបច្ច័យ
នៃវត្ថុ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃភូតខន្ធ ដោយវិប្ប-
យុត្តប្បច្ច័យ ។ បុរេជាត គឺ ចក្ខុយាតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ
កាយាយាតនៈ . . . វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃភូតចតុប្បន្ទក្នុង ដោយវិប្ប-
យុត្តប្បច្ច័យ ។ បច្ឆាជាត គឺ ភូតចតុប្បន្ទក្នុង ជាបច្ច័យ នៃកាយានេះ
នៃសាវកមុខ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[៣៨៧] បច្ចុប្បន្នោ ធម្មោ បច្ចុប្បន្នស្ស ធម្មស្ស
អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ឧប្បន្នតិកោ អត្ថិសន្តិសំ ។

[៣៨៨] អតីតោ ធម្មោ បច្ចុប្បន្នស្ស ធម្មស្ស
នត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ វិភត្តប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[៣៨៩] បច្ចុប្បន្នោ ធម្មោ បច្ចុប្បន្នស្ស ធម្មស្ស
អវិភត្តប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។ បេ ។

[៤០០] ហេតុយា ឯតំ អារម្មណេ តីណិ
អធិបតិយា តីណិ អនន្តរេ ឯតំ សមនន្តរេ ឯតំ
សហជាតេ អត្តាមត្តោ ធិស្សយេ ឯតំ ឧបធិស្ស-
យេ តីណិ បុរេជាតេ បច្ឆាជាតេ អាសេវនេ ឯតំ
កម្មេ ទ្វេ វិចារកេ អាហារេ ឯតំ ។ សន្តិភំ ។
អវិភត្តេ ឯតំ ។ ឯវំ កលោតតំ ។

អនុលោមំ ។

[៤០១] អតីតោ ធម្មោ បច្ចុប្បន្នស្ស ធម្មស្ស
អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ឧបធិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចុយោ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[៣៩៧] បច្ចុប្បន្នមិ ជាបច្ច័យ នៃបច្ចុប្បន្នមិ ដោយអត្ថប្ប-
ច្ច័យ មានវារៈ ប្រវេណនា និងអត្ថប្បច្ច័យ ក្នុងឧប្បន្នតិកៈវេរ ។

[៣៩៨] អតីតមិ ជាបច្ច័យ នៃបច្ចុប្បន្នមិ ដោយនត្ថិប្បច្ច័យ
ជាបច្ច័យ ដោយវិភត្តប្បច្ច័យ ។

[៣៩៩] បច្ចុប្បន្នមិ ជាបច្ច័យ នៃបច្ចុប្បន្នមិ ដោយអវិភ-
ត្តប្បច្ច័យ ។ បេ ។

[៤០០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអនន្តរេប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១ ក្នុងសមនន្តរេប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ អត្តា-
មត្តាប្បច្ច័យ និងឧបធិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងឧបធិស្សយប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ បច្ឆាជាតប្បច្ច័យ និងអាសេវនេប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងវិចារកប្បច្ច័យ និង
អាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។ សេចក្តីចំប្រែប្រួល ។ ក្នុងអវិភត្តប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះផងចុះ ។

ចប់ អនុលោម ។

[៤០១] អតីតមិ ជាបច្ច័យ នៃបច្ចុប្បន្នមិ ដោយអារម្ម-
ណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបធិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
កម្មប្បច្ច័យ ។

អតីតភ្នំពេញ បញ្ញាវារៈ

(៤០៦) ឧបោស្ថប្បវត្តនា អារម្មណេ តីណិ ...
 មជ្ជិមតិយា តីណិ អនុន្តរេ សមនុន្តរេ សហជាតេ
 អត្តាមត្តោ និស្សយេ ឯតំ ឧបនិស្សយេ តីណិ
 បុរេនាតេ ឯតំ បច្ឆាជាតេ អាសវេនេ ឯតំ ។
 សង្ខតំ ។ កក្កេ ទ្វេ វិចារកេ ឯតំ វេយសុ បរេ-
 សុ ឯតំយេវ អវិចារកេ ឯតំ ។ ឯវំ កុរុណាតតំ ។

បច្ចុប្បន្នយុគលោម ។

បញ្ញាវារៈ ឆិប្បិកា ។

អតីតភ្នំពេញ អន្តរាល័យ ឆិប្បិកា ។

អតីតភ្នំពេញ បញ្ញាវារៈ

(៤០៦) ក្នុងអារម្មណប្បវត្តន៍ មានវារៈ ៣ ព្រោះនេះហេតុប្បវត្តន៍
 ... ក្នុងមជ្ជិមតិប្បវត្តន៍ មានវារៈ ៣ ក្នុងអនុន្តរប្បវត្តន៍ សមនុន្ត-
 រប្បវត្តន៍ សហជាតប្បវត្តន៍ អត្តាមត្តប្បវត្តន៍ និងនិស្សយប្បវត្តន៍ មាន
 វារៈ ១ ក្នុងឧបនិស្សយប្បវត្តន៍ មានវារៈ ៣ ក្នុងបុរេនាតប្បវត្តន៍ មាន
 វារៈ ១ ក្នុងបច្ឆាជាតប្បវត្តន៍ និងអាសវេនប្បវត្តន៍ មានវារៈ ១ ។
 សេចក្តីប្រែប្រួល ។ ក្នុងកម្មប្បវត្តន៍ មានវារៈ ២ ក្នុងវិបាកប្បវត្តន៍ មាន
 វារៈ ១ ក្នុងបរទាំងអស់នេះ សុទ្ធតែមានវារៈ ១ ក្នុងអវិចារកប្បវត្តន៍ មាន
 វារៈ ១ ។ បណ្ឌិត គប្បីរកចំ យ៉ាងនេះផងចុះ ។

ចប់ បច្ចុប្បន្នយុគលោម ។

ចប់ បញ្ញាវារៈ ។

ចប់ អតីតភ្នំពេញ ទី ១៧ ។

អតីតារម្មណ៍
បដិច្ចវិហារ

(២០៧) អតីតារម្មណ៍ ធម្មំ បដិច្ច អតីតារម្មណ៍
ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា អតីតារម្មណ៍ ឯកំ
ទន្ធិ បដិច្ច តយោ ទន្ធា ទ្វេ ទន្ធិ បដិច្ច ទ្វេ ទន្ធា
បដិសន្ធិក្កណោ អតីតារម្មណ៍ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច
តយោ ទន្ធា ទ្វេ ទន្ធិ បដិច្ច ទ្វេ ទន្ធា ។

(២០៨) អនាគតារម្មណ៍ ធម្មំ បដិច្ច អនាគតា-
រម្មណ៍ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា អនាគតា-
រម្មណ៍ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច តយោ ទន្ធា ទ្វេ ទន្ធិ... ។

(២០៩) បច្ចុប្បន្នារម្មណ៍ ធម្មំ បដិច្ច បច្ចុប្បន្នា-
រម្មណ៍ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា បច្ចុប្បន្នា-
រម្មណ៍ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច តយោ ទន្ធា ទ្វេ ទន្ធិ...
បដិសន្ធិក្កណោ បច្ចុប្បន្នារម្មណ៍ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច
តយោ ទន្ធា ទ្វេ ទន្ធិ... ។

(២១០) អតីតារម្មណ៍ ធម្មំ បដិច្ច អតីតារម្មណ៍
ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា អធិបតិប្បច្ច-
យា អធិបតិយា បដិសន្ធិ ធុត្ថិ ។ អនន្តរប្បច្ចយា

អតីតារម្មណ៍តិកៈ
បដិច្ចវិហារៈ

(២០៧) អតីតារម្មណ៍ធម៌ (ធម៌ ដែលមានអារម្មណ៍កន្លងទៅហើយ)
អាស្រ័យ នូវអតីតារម្មណ៍ធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ
ទន្ធិ អាស្រ័យ នូវទន្ធិ ជាអតីតារម្មណ៍ ទន្ធិ អាស្រ័យ នូវទន្ធិ
ទន្ធិ អាស្រ័យ នូវទន្ធិ ជាអតីតារម្មណ៍ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
ទន្ធិ អាស្រ័យ នូវទន្ធិ ។

(២០៨) អនាគតារម្មណ៍ធម៌ (ធម៌ ដែលមានអារម្មណ៍មិនបាន
មានក) អាស្រ័យ នូវអនាគតារម្មណ៍ធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
ប្បច្ច័យ គឺ ទន្ធិ អាស្រ័យ នូវទន្ធិ ជាអនាគតារម្មណ៍ នូវទន្ធិ... ។

(២០៩) បច្ចុប្បន្នារម្មណ៍ធម៌ អាស្រ័យ នូវបច្ចុប្បន្នារម្មណ៍ធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ទន្ធិ អាស្រ័យ នូវទន្ធិ ជា
បច្ចុប្បន្នារម្មណ៍ នូវទន្ធិ... ទន្ធិ អាស្រ័យ នូវទន្ធិ ជា
បច្ចុប្បន្នារម្មណ៍ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ នូវទន្ធិ... ។

(២១០) អតីតារម្មណ៍ធម៌ អាស្រ័យ នូវអតីតារម្មណ៍ធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ និងអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ
បដិសន្ធិ មិនមាន ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យទេ ។ ព្រោះអនន្តរប្បច្ច័យ

សមនន្តរប្បច្ចយា សហជាតប្បច្ចយា អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយា
 ធិស្សយប្បច្ចយា ឧបធិស្សយប្បច្ចយា បុរេជា-
 តប្បច្ចយា អាសេវនប្បច្ចយា បុរេជាភេមិ អាសេវ-
 នេមិ បដិសន្ធិ ធន្តិ ។ កក្កប្បច្ចយា វិចាកប្បច្ចយា
 វិចាកំ អតីតារម្មណំ ឯកំ ខន្ធ ... ។ តិសេដ្ឋិមិ
 បន្តា បរិមុណ្ណា បរិមុណ្ណិយសន្ធិ កាតត្វា ។ អាហា-
 រេប្បច្ចយា វត្ថុយប្បច្ចយា ឈានប្បច្ចយា មគ្គប្បច្ច-
 យា សម្មយុត្តប្បច្ចយា វិប្បយុត្តប្បច្ចយា អត្ថិប្បច្ច ៣
 ធន្តិប្បច្ចយា វិភតប្បច្ចយា អវិភតប្បច្ចយា ។

[៤០០] ហេតុយា តីណិ អារម្មណេ តីណិ
 អធិបតីយា តីណិ ។ សន្ធិត្ថំ ។ សទ្ធកុ តីណិ
 វិភតេ តីណិ អវិភតេ តីណិ ។ ឯវំ កណេតត្ថំ ។
 អនុលោមំ ។

[៤០២] អតីតារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច អតីតារម្មណោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ អតីតា-
 រម្មណំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច តយោ ខន្ធ ទេ ខន្ធ
 ... អហេតុកប្បដិសន្ធិត្តរណេ វិចិត្តិញ្ញាសហគតេ
 ឧទ្ធច្ចសហគតេ ខន្ធ បដិច្ច វិចិត្តិញ្ញាសហគតោ
 ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ ។

សមនន្តរប្បច្ចយ សហជាតប្បច្ចយ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយ ធិស្សយប្បច្ចយ
 ឧបធិស្សយប្បច្ចយ បុរេជាតប្បច្ចយ និងអាសេវនប្បច្ចយ គឺ ក្នុងបុរេ-
 ជាតប្បច្ចយ និងអាសេវនប្បច្ចយ មិនមានបដិសន្ធិទេ ។ ព្រោះ
 កម្មប្បច្ចយ និងវិបាកប្បច្ចយ គឺ វិបាកកម្ម ១ ជាអតីតារម្មណ៍ ... ។
 ឯប្រសាទាំង ៣ ចប់បរិច្ចណិហើយ បដិសន្ធិដែលប្រព្រឹត្តទៅ ចល្លិត
 គប្បីធ្វើផងដែរ ។ ព្រោះអាហារប្បច្ចយ គន្លឹយប្បច្ចយ ឈានប្បច្ចយ
 មគ្គប្បច្ចយ សម្មយុត្តប្បច្ចយ វិប្បយុត្តប្បច្ចយ អត្ថិប្បច្ចយ ធន្តិ-
 ប្បច្ចយ វិភតប្បច្ចយ និងអវិភតប្បច្ចយ ។

[៤០១] ក្នុងហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ចយ
 មានវារៈ ៣ ក្នុងអធិបតីប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។
 ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ៣ ក្នុងវិភតប្បច្ចយ មានវារៈ ៣
 ក្នុងអវិភតប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ ។ ចល្លិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះដែរ ។
 ចប់ អនុលោម ។

[៤០២] អតីតារម្មណធម៌ អាស្រ័យ នូវអតីតារម្មណធម៌ រើច
 កើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យ នូវអហេតុកកម្ម ១
 ជាអតីតារម្មណ៍ នូវខន្ធ ២ ... មោហាៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញា
 ច្រឡំដោយខន្ធច្វះ អាស្រ័យ នូវកុកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញា
 ច្រឡំដោយខន្ធច្វះ ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ។

[៤០៣] អនាគតារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច អនាគតារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នហេតុប្បព្វយា អហេតុកំ អនាគតារម្មណំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ ... វិចិត្តិញ្ញាសហគតេ ឧទ្ធច្ចសហគតេ ខន្ធេ បដិច្ច វិចិត្តិញ្ញាសហគតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ ។

[៤០៤] បច្ចុប្បន្នារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច បច្ចុប្បន្នារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នហេតុប្បព្វយា អហេតុកំ បច្ចុប្បន្នារម្មណំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ ... អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណោ បច្ចុប្បន្នារម្មណោ វិចិត្តិញ្ញាសហគតេ ឧទ្ធច្ចសហគតេ ខន្ធេ បដិច្ច វិចិត្តិញ្ញាសហគតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ ។

[៤០៥] អតីតារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច អតីតារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតិប្បព្វយា អនុលោមសហជាតសនិសំ ។

[៤០៦] អតីតារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច អតីតារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នបុរេជាតប្បព្វយា អរូបេ អតីតារម្មណំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធេ ... បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។

[៤០៧] អនាគតារម្មណធមិ អាស្រ័យ ខ្ញុំអនាគតារម្មណធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បព្វយ គឺ ខន្ធ ពា អាស្រ័យ ខ្ញុំអហេតុកក្ខន្ធទ ជាអនាគតារម្មណំ ខ្ញុំខន្ធ ២ ... មោហា ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញា ច្រឡំដោយខន្ធទ្វេ អាស្រ័យ ខ្ញុំក្នុងខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញា ច្រឡំដោយខន្ធទ្វេ ។

[៤០៨] បច្ចុប្បន្នារម្មណធមិ អាស្រ័យ ខ្ញុំបច្ចុប្បន្នារម្មណធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បព្វយ គឺ ខន្ធ ពា អាស្រ័យ ខ្ញុំអហេតុកក្ខន្ធទ ជាបច្ចុប្បន្នារម្មណំ ខ្ញុំខន្ធ ២ ... មោហា ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញា ច្រឡំដោយខន្ធទ្វេ អាស្រ័យ ខ្ញុំក្នុងបច្ចុប្បន្នារម្មណក្នុង ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញា ច្រឡំដោយខន្ធទ្វេ ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ។

[៤០៩] អតីតារម្មណធមិ អាស្រ័យ ខ្ញុំអតីតារម្មណធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បព្វយ គឺ ប្រហែលគ្នាទាំងសហជាតប្បព្វយ ក្នុងអនុលោមវិជ្ជា ។

[៤១០] អតីតារម្មណធមិ អាស្រ័យ ខ្ញុំអតីតារម្មណធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បព្វយ គឺ អាស្រ័យ ខ្ញុំខន្ធ ១ ជាអតីតារម្មណំ ក្នុងអរូប ខ្ញុំខន្ធ ២ ... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

[៤០៧] អនាគតការម្មណ៍ ធម្មំ បដិច្ច អនាគតា-
 រម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នបុរេជាតប្បដូយា មរុយ
 អនាគតការម្មណ៍ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធ
 ទ្វេ ខន្ធ ... ។

[៤០៨] បច្ចុប្បន្នារម្មណ៍ ធម្មំ បដិច្ច បច្ចុប្បន្នា-
 រម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នបុរេជាតប្បដូយា បដិ-
 សន្និក្ខុណោ បច្ចុប្បន្នារម្មណ៍ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ
 ខន្ធ ... ។

[៤០៩] អតីតារម្មណ៍ ធម្មំ បដិច្ច អតីតារម្ម-
 ណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នបច្ឆាជាតប្បដូយា នរា-
 សេវនប្បដូយា នអធិបតិសនិសា ។ នកម្មប្បដូយា
 អតីតារម្មណោ ខន្ធ បដិច្ច អតីតារម្មណោ ចេតនា ។

[៤១០] អនាគតារម្មណ៍ ធម្មំ បដិច្ច អនាគតា-
 រម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នកម្មប្បដូយា អនាគ-
 តារម្មណោ ខន្ធ បដិច្ច អនាគតារម្មណោ ចេតនា ។

[៤១១] បច្ចុប្បន្នារម្មណ៍ ធម្មំ បដិច្ច បច្ចុប្បន្នា-
 រម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នកម្មប្បដូយា បច្ចុប្បន្នា-
 រម្មណោ ខន្ធ បដិច្ច បច្ចុប្បន្នារម្មណោ ចេតនា ។

[៤១២] អនាគតារម្មណាធម៌ កាស្រ័យ នូវអនាគតារម្មណាធម៌
 ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បដូយ គឺ ខន្ធ ៣ កាស្រ័យ នូវខន្ធ ១
 ជាអនាគតារម្មណ៍ ក្នុងអរូប នូវខន្ធ ២ . . . ។

[៤១៣] បច្ចុប្បន្នារម្មណាធម៌ កាស្រ័យ នូវបច្ចុប្បន្នារម្មណាធម៌
 ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បដូយ គឺ កាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ជា
 បច្ចុប្បន្នារម្មណ៍ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្និ នូវខន្ធ ២ . . . ។

[៤១៤] អតីតារម្មណាធម៌ កាស្រ័យ នូវអតីតារម្មណាធម៌ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះនបច្ឆាជាតប្បដូយ នឹងនរាសេវនប្បដូយ គឺ ដូចគ្នា
 នឹងនអធិបតិប្បដូយដែរ ។ ព្រោះកម្មប្បដូយ គឺ ចេតនា ជាអតីតារម្មណ៍
 កាស្រ័យ នូវភក្ខខន្ធ ជាអតីតារម្មណ៍ ។

[៤១៥] អនាគតារម្មណាធម៌ កាស្រ័យ នូវអនាគតារម្មណាធម៌
 ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បដូយ គឺ ចេតនា ជាអនាគតារម្មណ៍
 កាស្រ័យ នូវភក្ខខន្ធ ជាអនាគតារម្មណ៍ ។

[៤១៦] បច្ចុប្បន្នារម្មណាធម៌ កាស្រ័យ នូវបច្ចុប្បន្នារម្មណាធម៌
 ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បដូយ គឺ ចេតនា ជាបច្ចុប្បន្នារម្មណ៍
 កាស្រ័យ នូវភក្ខខន្ធ ជាបច្ចុប្បន្នារម្មណ៍ ។

(៤៤២) អតីតារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច អតីតារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នវិចារតប្បច្ចយា នវិចារតបដិសន្ធិ នត្ថិ ។

(៤៤៣) បច្ចុប្បន្នារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច បច្ចុប្បន្នារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នលោ ធម្មច្ចយា បច្ចុវិញ្ញាណសហគតំ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច តយោ ទន្ធទ្វេ ទន្ធទ្វេ ... ។

(៤៤៤) អតីតារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច អតីតារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នមត្តប្បច្ចយា អហេតុតំ អតីតារម្មណំ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច នហេតុសធិសាតិស្សា បញ្ញា មោហោ នត្ថិ ។

(៤៤៥) អតីតារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច អតីតារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា អរូបអតីតារម្មណំ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច ទ្វេ ទន្ធទ្វេ ... ។

(៤៤៦) អនាគតារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច អនាគតារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា អរូបអនាគតារម្មណំ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច ទ្វេ ទន្ធទ្វេ ... ។

(៤៤៧) នហេតុយា តិណិ នអធិបតិយា នបុរេជាតេ នបច្ឆាជាតេ នអានេវនេ នកម្មេ

(៤៤២) អតីតារម្មណធមិ កាស្រ័យ នូវអតីតារម្មណធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិចារតប្បច្ច័យ គឺ ក្នុងវិចារតប្បច្ច័យ មិនមានបដិសន្ធិ៖ ។

(៤៤៣) បច្ចុប្បន្នារម្មណធមិ កាស្រ័យ នូវបច្ចុប្បន្នារម្មណធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះនេយាឧប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ កាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណ នូវខន្ធ ២ ... ។

(៤៤៤) អតីតារម្មណធមិ កាស្រ័យ នូវអតីតារម្មណធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះនមត្តប្បច្ច័យ គឺ កាស្រ័យ នូវអហេតុកក្ខន្ធទ ជាអតីតារម្មណំ ប្រសា ៣ ប្រហែលគ្នាខឹងនហេតុប្បច្ច័យដែរ ឯមោហាៈ មិនមាន៖ ។

(៤៤៥) អតីតារម្មណធមិ កាស្រ័យ នូវអតីតារម្មណធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ កាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ជាអតីតារម្មណំ ក្នុងអរូប នូវខន្ធ ២ ... ។

(៤៤៦) អនាគតារម្មណធមិ កាស្រ័យ នូវអនាគតារម្មណធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ កាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ជាអនាគតារម្មណំ ក្នុងរូប នូវខន្ធ ២ ... ។

(៤៤៧) ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ នបុរេជាតប្បច្ច័យ នបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ នអានេវនប្បច្ច័យ នកម្មប្បច្ច័យ

នវិបាកេ តីណិ នណាទេ ឯកំ នមក្កេ តីណិ
 នវិប្បយុត្តេ ទ្វេ ។ ឯវំ កណោតតំ ។
 បច្ចុដ្ឋយំ ។

[៤២៨] ហេតុប្បដ្ឋយា នមនិបតិយា តីណិ ...
 នបុរេជាតេ នបច្ឆាជាតេ នអាសវាទេ នកក្កេ នវិ-
 បាកេ តីណិ នវិប្បយុត្តេ ទ្វេ ។ ឯវំ កណោតតំ ។
 អនុលោមប្បច្ចុដ្ឋយំ ។

[៤២៩] នហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណេ តីណិ ។
 សង្ខតំ ។ សត្វត្ថ តីណិ ។ អវិកតេ តីណិ ។
 ឯវំ កណោតតំ ។
 បច្ចុដ្ឋយានុលោមំ ។
 បដិច្ចវារៈ ធីត្ថិតោ ។

សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី
 សំសង្កវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បដិច្ចវារៈសនិសា ។

និវិនិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនយានប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុង
 នមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។
 បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ បច្ចុដ្ឋយៈ ។

[៤២៨] ក្នុងនមនិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
 ... ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ នបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ នអាសវាទប្បច្ច័យ
 នកក្កប្បច្ច័យ និវិនិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ២ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ អនុលោមប្បច្ចុដ្ឋយៈ ។

[៤២៩] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះនេះហេតុប្ប-
 ច្ច័យ ។ សេចក្តីចម្រើន ។ គ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ៣
 ដូចគ្នា ។ ក្នុងអវិកតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់
 យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ បច្ចុដ្ឋយានុលោម ។

ចប់ បដិច្ចវារៈ ។

សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសង្កវារៈក្តី
 សម្បយុត្តវារៈក្តី ប្រវេហន្ទាននិបដិច្ចវារៈវេដា ។

បញ្ហាទី១

[៤៣០] អតីតារម្មណៈ ធម្មោ អតីតារម្មណៈស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋានយេន បច្ចយោ អតីតារម្មណៈ ហេតុ សម្បយុត្តកានំ ទន្ទានំ ហេតុប្បដ្ឋានយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្កណោ អតីតារម្មណៈ ហេតុ សម្បយុត្តកានំ ទន្ទានំ ។

[៤៣១] អនាគតារម្មណៈ ធម្មោ អនាគតារម្មណៈស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋានយេន បច្ចយោ អនាគតារម្មណៈ ហេតុ សម្បយុត្តកានំ ទន្ទានំ ហេតុប្បដ្ឋានយេន បច្ចយោ ។

[៤៣២] បច្ចុប្បន្នារម្មណៈ ធម្មោ បច្ចុប្បន្នារម្មណៈស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋានយេន បច្ចយោ បច្ចុប្បន្នារម្មណៈ ហេតុ សម្បយុត្តកានំ ទន្ទានំ ហេតុប្បដ្ឋានយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្កណោ បច្ចុប្បន្នារម្មណៈ ហេតុ សម្បយុត្តកានំ ទន្ទានំ ហេតុប្បដ្ឋានយេន បច្ចយោ ។

[៤៣៣] អតីតារម្មណៈ ធម្មោ អតីតារម្មណៈស្ស ធម្មស្ស អារម្មណៈប្បដ្ឋានយេន បច្ចយោ អតីតំ វិញ្ញាណញ្ចាយនំ បច្ចវេក្ខតំ លេសញ្ញាណសញ្ញាយនំ

បញ្ហាទី២

[៤៣០] អតីតារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអតីតារម្មណធម៌ ដោយហេតុប្បដ្ឋាយ គឺ ពួកហេតុ ជាអតីតារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយហេតុប្បដ្ឋាយ ពួកហេតុ ជាអតីតារម្មណ៍ (ជាបច្ច័យ) នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

[៤៣១] អនាគតារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនាគតារម្មណធម៌ ដោយហេតុប្បដ្ឋាយ គឺ ពួកហេតុ ជាអនាគតារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[៤៣២] បច្ចុប្បន្នារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃបច្ចុប្បន្នារម្មណធម៌ ដោយហេតុប្បដ្ឋាយ គឺ ពួកហេតុ ជាបច្ចុប្បន្នារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយហេតុប្បដ្ឋាយ ពួកហេតុ ជាបច្ចុប្បន្នារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយហេតុប្បដ្ឋាយ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

[៤៣៣] អតីតារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអតីតារម្មណធម៌ ដោយអារម្មណៈប្បដ្ឋាយ គឺ បុគ្គល ពិចារណា ខ្ញុំវិញ្ញាណញ្ចាយនៈ ជាអតីត ពិចារណា ខ្ញុំនៃវិសញ្ញាណសញ្ញាយនៈ

បច្ចុវេក្ខតិ អតីតការម្មណ៍ អតីត ឥន្ទ្រិវិជញ្ញាណំ បច្ចុ-
 វេក្ខតិ ចេតោបរិយញ្ញាណំ . . . បុព្វេនិវាសាទុស្ស-
 តិញ្ញាណំ . . . យថាភម្មបតញ្ញាណំ បច្ចុវេក្ខតិ
 អរិយា អតីតារម្មណោ បហំនេ កំលេសេ បច្ចុវេក្ខតិ
 វិក្ខម្ពិតេ កំលេសេ . . . បុព្វេ សមុទាចិណ្ណោ . . .
 អតីតារម្មណោ អតីតេ ខន្ធភ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ
 អនត្តតោ វិបស្សន្តិ អស្សនេន្តិ អភិទន្ធគិ តំ ភារត្ត
 អតីតារម្មណោ ភរតោ ទុប្បន្នតិ ទិន្និ . . . វិចិត្តា
 . . . ទទ្ធជំ . . . នោមនស្សំ ទុប្បន្នតិ អតីតារម្មណោ
 អតីតា ខន្ធភ ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស បុព្វេនិវាសា-
 ទុស្សតិញ្ញាណស្ស យថាភម្មបតញ្ញាណស្ស ភារត្ត-
 នាយ ភារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៧២) អតីតារម្មណោ នម្មោ អនាគតារម្ម-
 ណស្ស នម្មស្ស ភារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនា-
 គតំ វិញ្ញាណញ្ញាយននំ បច្ចុវេក្ខតិ នេវសញ្ញានា-
 សញ្ញាយននំ បច្ចុវេក្ខតិ អតីតារម្មណំ អនាគតំ ឥន្ទ្រ-
 វិជញ្ញាណំ បច្ចុវេក្ខតិ ចេតោបរិយញ្ញាណំ . . . បុព្វេនិ-
 វាសាទុស្សតិញ្ញាណំ . . . យថាភម្មបតញ្ញាណំ . . .
 អតីតារម្មណោ អនាគតេ ខន្ធភ អនិច្ចតោ . . . វិបស្សតិ

ពិចារណា ទ្រុវេក្ខតិឥន្ទ្រិវិជញ្ញាណា ជាអតីតារម្មណំ ទ្រុវេតោបរិយញ្ញាណា
 . . . ទ្រុវេក្ខតិឥន្ទ្រិវិជញ្ញាណា . . . ពិចារណា ទ្រុវេតោ-
 បរិយញ្ញាណា ព្រះតោយៈ ពិចារណា ទ្រុវេក្ខតិលេស ជាអតីតា-
 រម្មណំ ដែលលះបង់ហើយ ទ្រុវេក្ខតិលេស ដែលសង្កត់សង្កិនហើយ
 . . . ទ្រុវេក្ខតិលេស ដែលធ្លាប់សង្កិនហើយ គុដ្ឋភាវមុន . . .
 ឃើញច្បាស់ ទ្រុវេក្ខតិអតីតក្នុង ជាអតីតារម្មណំ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ
 មិនមែនខ្លួន ព្រឹក្សា រឹតតែ ពនៈ ជាអតីតារម្មណំ ប្រាជ្ញ
 ទ្រុវេក្ខតិក្នុងនោះ រឹតតែទៀង ទិន្និ . . . វិចិត្តា . . . ទទ្ធជំ
 . . . ខេមនស្ស គឺតទៀង ព្រឹក្សាអតីតក្នុង ជាអតីតារម្មណំ ជាបច្ច័យ
 វិចិត្តាពិចារណា ទ្រុវេតោបរិយញ្ញាណា បុព្វេនិវាសាទុស្សតិញ្ញាណា
 និយមនាភម្មបតញ្ញាណា ដោយការម្មណប្បច្ច័យ ។

(២៧២) អតីតារម្មណាធម៌ ជាបច្ច័យ វិចិត្តាភារម្ម-
 ណាធម៌ ដោយការម្មណប្បច្ច័យ គឺ បុគ្គល ពិចារណា ទ្រុវេក្ខតិ-
 ណាញាយននៈ ជាអនាគត ពិចារណា ទ្រុវេតោបរិយញ្ញាណាញាយននៈ ពិ-
 ចារណា ទ្រុវេក្ខតិឥន្ទ្រិវិជញ្ញាណា ជាអតីតារម្មណំ ទ្រុវេតោបរិយញ្ញាណា
 . . . ទ្រុវេក្ខតិឥន្ទ្រិវិជញ្ញាណា . . . ទ្រុវេតោបរិយញ្ញាណា . . .
 ឃើញច្បាស់ ទ្រុវេក្ខតិអនាគតក្នុង ជាអតីតារម្មណំ ថាមិនទៀង . . .

អស្សុទេតិ អភិទទ្ទតិ តំ អារត្តំ អនាគតារម្មណា
 រតោ ឧប្បជ្ជតិ ឆោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ អតីតារម្មណា
 អនាគតា ទទ្ធា ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស អនាគតំ
 សញ្ញាណស្ស អាវជ្ជនាយ អារម្មណប្បច្ចយេន ។

[៤៣៥] អតីតារម្មណា ឆម្នោ បច្ចុប្បន្នារម្មណស្ស ឆម្នស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ចេតោបរិយញ្ញាណេន អតីតារម្មណប្បច្ចុប្បជ្ជតិវត្ថុសមវ្មំស្ស ចិត្តំ នាណតិ អតីតារម្មណា បច្ចុប្បន្នា ទទ្ធា ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស អាវជ្ជនាយ អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[៤៣៦] អនាគតារម្មណា ឆម្នោ អនាគតារម្មណស្ស ឆម្នស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចុយោ អនាគតារម្មណំ អនាគតំ វដ្តិវិនិច្ឆ័យណំ បច្ចុវេត្តតិ ចេតោបរិយញ្ញាណំ ... អនាគតំសញ្ញាណំ ... អនាគតារម្មណោ អនាគតេ ទទ្ធវេ អនិច្ចតោ ... វិបស្សតិ អស្សុទេតិ អភិទទ្ទតិ តំ អារត្តំ អនាគតារម្មណោ រតោ ... ឆោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ អនាគតារម្មណោ អនាគតា ទទ្ធា

ត្រេកអរ រីករាយ រតនៈ ជាអនាគតារម្មណំ ប្រាជ្ញា ខ្ញុំខ្លួននោះ ទើប កើតឡើង ខោមនស្ស កើតឡើង ពួកអនាគតត្អូង ជាអតីតារម្មណំ (ជាប់ច្រើន) ខែការពិចារណា ខ្ញុំចេតោបរិយញ្ញាណ នឹងអនាគតសញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ចយេន ។

[៤៣៧] អតីតារម្មណាធម៌ ជាប់ច្រើន ខែបច្ចុប្បន្នារម្មណធម៌ ដោយ អារម្មណប្បច្ចយេន គឺ បុគ្គល ដឹង ខ្សែចិត្ត ខែគ្រួសារគ្រួសារដោយ បច្ចុប្បន្នចិត្ត ជាអតីតារម្មណំ ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ ពួកបច្ចុប្បន្នត្អូង ជាអតីតារម្មណំ ជាប់ច្រើន ខែការពិចារណា ខ្ញុំចេតោបរិយញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ចយេន ។

[៤៣៨] អនាគតារម្មណធម៌ ជាប់ច្រើន ខែអនាគតារម្មណធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ចយេន គឺ បុគ្គល ពិចារណា ខ្ញុំអនាគតវដ្តិវិនិច្ឆ័យណា ជាអនាគតារម្មណំ ខ្ញុំចេតោបរិយញ្ញាណ ... ខ្ញុំអនាគតំសញ្ញាណ ... ឃើញច្បាស់ ខ្ញុំពួកអនាគតត្អូង ជាអនាគតារម្មណំ ជាមិនឡើង ... ត្រេកអរ រីករាយ រតនៈ ជាអនាគតារម្មណំ ប្រាជ្ញា ខ្ញុំខ្លួននោះ ... ខោមនស្ស កើតឡើង ពួកអនាគតត្អូង ជាអនាគតារម្មណំ

ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស អនាគតសញ្ញាណស្ស អាវជ្ជ-
នាយ អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៣៩) អនាគតារម្មណោ ធម្មោ អតីតារម្មណ-
ស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនាគ-
តារម្មណំ អតីតំ សន្និវិដញ្ញាណំ បច្ចវេក្ខន្តិ ចេតោ-
បរិយញ្ញាណំ . . . អនាគតសញ្ញាណំ . . . អរិយា
អនាគតារម្មណោ បហំនេ តិលេសេ បច្ចវេក្ខន្តិ វិក្ខ-
ម្ពិនេ តិលេសេ បច្ចវេក្ខន្តិ បុរោ សមុបាធិន្តោ
. . . អនាគតារម្មណោ អតីតេ ខន្ធោ អធិច្ចតោ . . .
វិបស្សន្តិ អស្សនេន្តិ អភិធម្មន្តិ តំ អារម្ម អតីតា-
រម្មណោ ពតោ ឧប្បន្នតិ នោមេស្ស ឧប្បន្នតិ អនា-
គតារម្មណោ អតីតា ខន្ធោ ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស
បុរុព្វនិកសាទុស្សតិញ្ញាណស្ស យថា កម្មបកញ្ញា-
ណស្ស អាវជ្ជនាយ អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៤០) អនាគតារម្មណោ ធម្មោ បច្ចុប្បន្នា-
រម្មណស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ
ចេតោបរិយញ្ញាណេន អនាគតារម្មណប្បច្ចុប្បន្នចិត្ត-
សមម្ពិស្ស ចិត្តំ ធានាតិ អនាគតារម្មណោ បច្ចុប្បន្នា
ខន្ធោ ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស អាវជ្ជនាយ អារម្ម-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា ខ្សែចេតោបរិយញ្ញាណ និងអនាគត-
សញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

(២៤១) អនាគតារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអតីតារម្មណធម៌
ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ បុគ្គល ពិចារណា ខ្សែអតីតវដ្តវិជញ្ញាណ ជា
អនាគតារម្មណំ ខ្សែចេតោបរិយញ្ញាណ . . . ខ្សែអនាគតសញ្ញាណ . . . ពួក
ព្រះអរិយៈ ពិចារណា ខ្សែពួកគិលេស ជាអនាគតារម្មណំ ដែលលះ
បង់ហើយ ពិចារណា ខ្សែពួកគិលេស ដែលសង្កត់សន្តិទេហិយ ខ្សែ
ពួកគិលេស ដែលទប់សន្សំមកហើយ ក្នុងកាលមុខ . . . ឃើញច្បាស់
ខ្សែពួកអភិវត្តន្ត ជាអនាគតារម្មណំ ថាមិនឡើង . . . គ្រេកអរ រីក-
រាយ ពតៈ ជាអតីតារម្មណំ ច្រព្វ ខ្សែខន្ធនោះ ទើបតើឡើង
រោមខស្ស តើឡើង ពួកអភិវត្តន្ត ជាអនាគតារម្មណំ ជាបច្ច័យ
នៃការពិចារណា ខ្សែចេតោបរិយញ្ញាណ បុរេនិកសាទុស្សតិញ្ញាណ
នឹងយថាភក្កបកញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

(២៤២) អនាគតារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃបច្ចុប្បន្នារម្មណធម៌
ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ បុគ្គល ដឹង ខ្សែចិត្ត របស់បុគ្គលអ្នក
ប្រកបដោយបច្ចុប្បន្នចិត្ត ជាអនាគតារម្មណំ ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ
ពួកបច្ចុប្បន្នន្ត ជាអនាគតារម្មណំ ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា
ខ្សែចេតោបរិយញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៤៣៩] បច្ចុប្បន្នាម្មណោ ធម្មោ បច្ចុប្បន្នា-
 រម្មណស្ស ធម្មស្ស ការម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ចេតោបរិយញ្ញាណេន បច្ចុប្បន្នាម្មណាប្បច្ចប្បន្នចិត្ត-
 សមន្តិស្ស ចិត្តំ ជាតាតំ បច្ចុប្បន្នាម្មណា បច្ចុប្បន្នា
 ទន្ធិ ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស អាវដ្ឋោយ ការម្មណា-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៤០] បច្ចុប្បន្នាម្មណោ ធម្មោ អតីតាម្មណា-
 ស្ស ធម្មស្ស ការម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ អតីតំ
 ទិព្វំ ចត្តំ បច្ចុវេត្តតិ ទិព្វំ ភោគធាតុំ បច្ចុវេត្តតិ
 បច្ចុប្បន្នាម្មណំ អតីតំ ឥន្ទ្រិយញ្ញាណំ បច្ចុវេត្តតិ ចេ-
 តោបរិយញ្ញាណំ ... អរិយា បច្ចុប្បន្នាម្មណោ បរិ-
 ណេ តិលេសេ បច្ចុវេត្តតិ វិក្កម្ពិកេ តិលេសេ ...
 បុព្វេ សមុទាចិល្លោ ... បច្ចុប្បន្នាម្មណោ អតីតេ
 ទន្ធិ អនិច្ចតោ ... វិបស្សន្តិ អស្សនេនិ អភិទន្ធី
 តំ អាវុត្តំ អតីតាម្មណោ វាតោ ... បោមទស្សំ
 ឧប្បជ្ជតិ បច្ចុប្បន្នាម្មណោ អតីតា ទន្ធិ ចេតោបរិ-
 យញ្ញាណស្ស បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណស្ស យថា-
 កម្មបកញ្ញាណស្ស អាវដ្ឋោយ ការម្មណាប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៤៣៩] បច្ចុប្បន្នាម្មណាធម៌ ជាបច្ច័យ នៃបច្ចុប្បន្នាម្មណាធម៌
 ដោយការម្មណាប្បច្ច័យ គឺ បុគ្គល ដឹង នូវចិត្ត របស់បុគ្គលន្ទុកប្រកប
 ដោយបច្ចុប្បន្នចិត្ត ជាបច្ចុប្បន្នាម្មណំ ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ ពួក
 បច្ចុប្បន្នទុក្ខ ជាបច្ចុប្បន្នាម្មណំ ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា នូវចេតា-
 បរិយញ្ញាណ ដោយការម្មណាប្បច្ច័យ ។

[៤៤០] បច្ចុប្បន្នាម្មណាធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអតីតាម្មណាធម៌ ដោយ
 ការម្មណាប្បច្ច័យ គឺ បុគ្គល ពិចារណា នូវវិទូចតុ ជាអតីត ពិចារណា
 នូវវិទូរសាគ ពិចារណា នូវអតីតវិវិដញ្ញាណ ជាបច្ចុប្បន្នាម្មណំ
 នូវចេតោបរិយញ្ញាណ ... ពួកព្រះអរិយៈ ពិចារណា នូវភូតកិលេស
 ជាបច្ចុប្បន្នាម្មណំ ដែលលាងរំហើយ នូវភូតកិលេស ដែលសន្តតិ
 សន្តិទេហើយ ... នូវភូតកិលេស ដែលឆាប់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុខ
 ... ឃើញច្បាស់ នូវភូតអតីតទុក្ខ ជាបច្ចុប្បន្នាម្មណំ ថាមិនទៀង
 ... គ្រេកអរ រីករាយ ពនៈ ជាអតីតាម្មណំ ប្រាជ្ញា នូវពួកទន្ធិនោះ
 ... បោមទស្ស កើតឡើង ពួកអតីតទុក្ខ ជាបច្ចុប្បន្នាម្មណំ ជាបច្ច័យ
 នៃការពិចារណា នូវចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ
 នឹងយថាភម្មបកញ្ញាណ ដោយការម្មណាប្បច្ច័យ ។

(៤២១) បច្ចុប្បន្នាម្បុណា អនោគតា-
 រម្បុណស្ស ធម្មស្ស អាម្បុណប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អនាគតំ និព្វំ ចត្តំ បច្ចវេត្តតិ និព្វំ សោតពាតំ
 បច្ចវេត្តតិ បច្ចុប្បន្នាម្បុណំ អនាគតំ ឥន្ទ្រិយញ្ញាណំ
 បច្ចវេត្តតិ ចេតោហិយញ្ញាណំ . . . បច្ចុប្បន្នាម្បុណ
 អនាគតេ ខន្ធេ អនិច្ចតោ . . . វិបស្សតិ ។ បេ ។
 តំ អាត្ម អនាគតារម្បុណា វាតា . . . ហោមនស្សំ
 ឧប្បន្នតិ បច្ចុប្បន្នាម្បុណា អនាគតា ខន្ធោ ចេតោ-
 ហិយញ្ញាណស្ស អនាគតំសញ្ញាណស្ស អាវជ្ជោយ
 អាម្បុណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២២២) អតីតារម្មណៈ ធម្មា អតីតារម្មណស្ស
ធម្មស្ស អធិបតីយ្យត្ថយេន បច្ចយោ អារម្មណធិបតី
សហជាតាធិបតី ។ អារម្មណធិបតី អតីតំ វិញ្ញា-
ណញ្ញាយតធំ ឥន្ទំ កក្កា បច្ចវេត្តតិ ខេសិញ្ញា-
សញ្ញាយតធំ ឥន្ទំ កក្កា បច្ចវេត្តតិ អតីតារម្មណ៍
អតីតំ វេទ្ពីធម្មាណំ ឥន្ទំ កក្កា បច្ចវេត្តតិ ចេតោ-
បរិយញ្ញាណំ . . . បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណំ . . .
យថាកម្មបកញ្ញាណំ ឥន្ទំ កក្កា បច្ចវេត្តតិ អតីតា-
រម្មណ អតីតេ ខន្ធេ ឥន្ទំ កក្កា បច្ចវេត្តតិ . . .

(២៤១) បច្ចុប្បន្នារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនាគតារម្មណធម៌
ដោយការម្សេងបច្ច័យ គឺ បុគ្គល ពិចារណា នូវវិញ្ញាណ ជាអនាគត
ពិចារណា នូវវិញ្ញាណធាតុ ពិចារណា នូវអនាគតវិនិច្ឆ័យញ្ញាណ ជា
បច្ចុប្បន្នារម្មណ៍ នូវវេទនាបាយញ្ញាណ ... ឃើញច្បាស់ នូវពួកអនា-
គតក្នុង ជាបច្ចុប្បន្នារម្មណ៍ ជាមិនទៀង ... ។ បេ ។ ពតៈ ជា
អនាគតរម្មណ៍ ប្រាជ្ញា នូវវិនិច្ឆ័យនេះ . ខោមនស្ស កើតឡើង ពួក
អនាគតក្នុង ជាបច្ចុប្បន្នារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា នូវវេ-
ទនាបាយញ្ញាណ និងអនាគតវិនិច្ឆ័យ ដោយការម្សេងបច្ច័យ ។

(២២២) អតីតារម្មណធម៌ ជាច្បើយ ខែអតីតារម្មណធម៌ ដោយ
អធិបតីច្បើយ បានផលវិសោធន៍ ឧបសមាសភាពចិត្ត ។ ការម្ស
ណាធិបតី គឺ បុគ្គល ធ្វើ ខ្ញុំវិញ្ញាណញាយតនៈ ជាអតីត ឲ្យជាវិគោត
ហើយពិចារណា ធ្វើ ខ្ញុំវេទនាសញ្ញាសញ្ញាយតនៈ ឲ្យជាវិគោត ហើយ
ពិចារណា ធ្វើ ខ្ញុំអតីតវិញ្ញាណ ជាអតីតារម្មណ៍ ឲ្យជាវិគោត
ហើយពិចារណា ខ្ញុំវេទនាញាយតនៈ ខ្ញុំបុព្វេនិព្វានុស្សតិញ្ញាណ
... ធ្វើ ខ្ញុំយថាភូមិញ្ញាណ ឲ្យជាវិគោត ហើយពិចារណា ធ្វើ
ខ្ញុំភូមិភូមិភូមិ ជាអតីតារម្មណ៍ ឲ្យជាវិគោត ហើយពិចារណា ...

អស្សនេតិ អភិទទ្ទតិ តំ កុំ កត្វា អតីតារម្មណា
រកោ ឧប្បជ្ឈតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈតិ ។ សហជាតាធិបតី
អតីតារម្មណាធិបតី សម្បយុត្តកានំ ទន្ធានំ អធិប-
តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៤៣] អតីតារម្មណា ធម្មោ អនាគតារម្មណ-
ស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណា-
ធិបតី អនាគតំ វិញ្ញាណញ្ញាយនំ កុំ កត្វា ...
ទេវសញ្ញាសញ្ញាយនំ ... អតីតារម្មណំ អនាគតំ
ឥន្ទ្រិយញ្ញាណំ កុំ កត្វា ... ទេតោបរិយញ្ញាណំ ...
បុរុសិកាសាទុស្សនិញ្ញាណំ ... យថាគម្មបទញ្ញាណំ
... អតីតារម្មណា អនាគតេ ទន្ធិ កុំ កត្វា អស្សា-
នេតិ អភិទទ្ទតិ តំ កុំ កត្វា អនាគតារម្មណា
រកោ ឧប្បជ្ឈតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈតិ ។

[៤៤៤] អនាគតារម្មណា ធម្មោ អនាគតារម្ម-
ណស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារ-
ម្មណាធិបតី សហជាតាធិបតី ។ អារម្មណាធិបតី
អនាគតារម្មណំ អនាគតំ ឥន្ទ្រិយញ្ញាណំ កុំ កត្វា
... ទេតោបរិយញ្ញាណំ ... អនាគតំសញ្ញាណំ

ត្រេតអរ ភិកាយ រតៈ ជាអតីតារម្មណំ ធ្វើ ឲ្យខន្ធនោះ ឲ្យជាទីគោ-
រោ ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ កើតឡើង ។ ឯសហជាតាធិបតី គឺ អតីតា-
រម្មណាធិបតីធម៌ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកន្ធុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៤៤៥] អតីតារម្មណាធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនាគតារម្មណាធម៌ ដោយ
អធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតី គឺ បុគ្គល ធ្វើ ឲ្យវិញ្ញាណញ្ញាយ-
ននៈ ជាអនាគត ឲ្យជាទីគោរោ ... ឲ្យទេវសញ្ញាសញ្ញាយននៈ ...
ធ្វើ ឲ្យអនាគតឥន្ទ្រិយញ្ញាណ ជាអតីតារម្មណំ ឲ្យជាទីគោរោ ...
ឲ្យទេតោបរិយញ្ញាណ ... ឲ្យបុរុសិកាសាទុស្សនិញ្ញាណ ... ឲ្យ
យថាគម្មបទញ្ញាណ ធ្វើ ឲ្យពួកអនាគតកន្ធុ ជាអតីតារម្មណំ ឲ្យ
ជាទីគោរោ ហើយត្រេតអរ ភិកាយ រតៈ ជាអនាគតារម្មណំ ធ្វើ
ឲ្យខន្ធនោះ ឲ្យជាទីគោរោ ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ កើតឡើង ។

[៤៤៦] អនាគតារម្មណាធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនាគតារម្មណាធម៌ ដោយ
អធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតី និងសហជាតាធិបតី ។ អារម្ម-
ណាធិបតី គឺ បុគ្គល ធ្វើ ឲ្យអនាគតឥន្ទ្រិយញ្ញាណ ជាអនាគតារម្មណំ
ឲ្យជាទីគោរោ ... ឲ្យទេតោបរិយញ្ញាណ ... ធ្វើ ឲ្យអនាគតំសញ្ញាណ

តវុំ កត្វា បច្ចុវេស្តិតិ អនាគតាម្ពណ្ណោ អនាគតោ
 ខន្ធេ តវុំ កត្វា អស្សាទេតិ អភិទន្ធិតិ តំ តវុំ កត្វា
 អនាគតាម្ពណ្ណោ វាតោ ឧប្បជ្ឈតិ ជិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈតិ ។
 សហជាតាធិបតិ អនាគតាម្ពណ្ណាធិបតិ សម្បយុត្ត-
 កាធំ ខន្ធទំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

(២២៥) អនាគតាម្ពណ្ណោ ឆន្នោ អតីតាម្ព-
 ណាស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ អារ-
 ម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ
 អនាគតាម្ពណ្ណំ អតីតំ វិនិច្ឆ័យញ្ញាណំ តវុំ កត្វា ...
 ចេតោបរិយញ្ញាណំ ... អនាគតំសញ្ញាណំ តវុំ
 កត្វា ... អនាគតាម្ពណ្ណោ អតីតោ ខន្ធេ តវុំ កត្វា
 អស្សាទេតិ អភិទន្ធិតិ តំ តវុំ កត្វា អតីតាម្ព-
 ណោ វាតោ ឧប្បជ្ឈតិ ជិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈតិ ។

(២២៦) បច្ចុប្បន្នាម្ពណ្ណោ ឆន្នោ បច្ចុប្បន្នាម្ព-
 ណាស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ សហ-
 ជាតាធិបតិ បច្ចុប្បន្នាម្ពណ្ណាធិបតិ សម្បយុត្តកាធំ
 ខន្ធទំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

ឲ្យជាវិគារោ ហើយពិចារណា ធ្វើ ឲ្យពួកអនាគតក្នុង ជាអនាគតាម្ពណ្ណំ
 ឲ្យជាវិគារោ ហើយត្រេកអរ រីករាយ រតៈ ជាអនាគតាម្ពណ្ណំ ធ្វើ
 ឲ្យខន្ធនោះ ឲ្យជាវិគារោ រើបកើតឡើង ជិដ្ឋិ កើតឡើង ។
 សហជាតាធិបតិ គឺ អនាគតាម្ពណ្ណាធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្ត-
 កក្កន្ធ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

(២២៥) អនាគតាម្ពណ្ណាធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃអតីតាម្ពណ្ណាធិបតិ ដោយ
 អធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ការម្ពណ្ណាធិបតិ ខឹងសហជាតាធិបតិ ។ ឯអារ-
 ម្មណាធិបតិ គឺ បុគ្គល ធ្វើ ឲ្យអតីតវិនិច្ឆ័យញ្ញាណ ជាអនាគតាម្ពណ្ណំ
 ឲ្យជាវិគារោ... ឲ្យចេតោបរិយញ្ញាណ ... ធ្វើ ឲ្យអនាគតំសញ្ញាណ
 ឲ្យជាវិគារោ... ធ្វើ ឲ្យពួកអតីតកក្កន្ធ ជាអនាគតាម្ពណ្ណំ ឲ្យជាវិគារោ
 ហើយត្រេកអរ រីករាយ រតៈ ជាអតីតាម្ពណ្ណំ ធ្វើ ឲ្យខន្ធនោះ ឲ្យជា
 វិគារោ រើបកើតឡើង ជិដ្ឋិ កើតឡើង ។

(២២៦) បច្ចុប្បន្នាម្ពណ្ណាធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃបច្ចុប្បន្នាម្ពណ្ណាធិបតិ
 ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺ បច្ចុប្បន្នាម្ពណ្ណា-
 ធិបតិធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្កន្ធ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

(៤៤៧) បច្ចុប្បន្នាម្មណោ ធម្មោ អតីតាម្មណាស្ស ធម្មស្ស អធិបតីប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតី អតីតំ ទិព្វំ ចក្កំ កុំ កត្វា បច្ចុវេក្ខតិ ទិព្វំ សោតនាតុំ កុំ កត្វា បច្ចុវេក្ខតិ បច្ចុប្បន្នាម្មណំ អតីតំ វិនិច្ឆ័យញ្ញាណំ កុំ កត្វា... ចេតោបរិយញ្ញាណំ កុំ កត្វា... បច្ចុប្បន្នាម្មណោ អតីតេ ខន្ធ កុំ កត្វា អស្សាទេតិ អភិទទ្ទតិ តំ កុំ កត្វា អតីតាម្មណោ វេតោ ឧប្បជ្ឈតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈតិ ។

(៤៤៨) បច្ចុប្បន្នាម្មណោ ធម្មោ អនាគតាម្មណាស្ស ធម្មស្ស អធិបតីប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតី អនាគតំ ទិព្វំ ចក្កំ កុំ កត្វា បច្ចុវេក្ខតិ ទិព្វំ សោតនាតុំ កុំ កត្វា... បច្ចុប្បន្នាម្មណំ អនាគតំ វិនិច្ឆ័យញ្ញាណំ កុំ កត្វា បច្ចុប្បន្នាម្មណោ អនាគតេ ខន្ធ កុំ កត្វា អស្សាទេតិ អភិទទ្ទតិ តំ កុំ កត្វា អនាគតាម្មណោ វេតោ ឧប្បជ្ឈតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈតិ ។

(៤៤៩) អតីតាម្មណោ ធម្មោ អតីតាម្មណាស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា

(៤៤៧) បច្ចុប្បន្នាម្មណាធមិ ជាបច្ច័យ ខែអតីតាម្មណាធមិ ដោយអធិបតីប្បច្ច័យ បានដល់ការម្សោយធិបតី គឺ បុគ្គល ធ្វើ ខ្ញុំទិព្វ-ចក្ក ជាអតីត ឲ្យជាវិគោរព ហើយវិចារណា ធ្វើ ខ្ញុំវិទ្យាសោតនាតុ ឲ្យជាវិគោរព ហើយវិចារណា ធ្វើ ខ្ញុំអតីតវិនិច្ឆ័យញ្ញាណ ជាបច្ចុប្បន្នាម្មណំ ឲ្យជាវិគោរព... ធ្វើ ខ្ញុំចេតោបរិយញ្ញាណ ឲ្យជាវិគោរព... ធ្វើ ខ្ញុំភូតអតីតក្ខន្ធ ជាបច្ចុប្បន្នាម្មណំ ឲ្យជាវិគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ រតនៈ ជាអតីតាម្មណំ ធ្វើ ខ្ញុំខន្ធនោះ ឲ្យជាវិគោរព ទើប កើតឡើង ទិដ្ឋិ កើតឡើង ។

(៤៤៨) បច្ចុប្បន្នាម្មណាធមិ ជាបច្ច័យ ខែអនាគតាម្មណាធមិ ដោយអធិបតីប្បច្ច័យ បានដល់ការម្សោយធិបតី គឺ បុគ្គល ធ្វើ ខ្ញុំទិព្វ-ចក្ក ជាអនាគត ឲ្យជាវិគោរព ហើយវិចារណា ធ្វើ ខ្ញុំវិទ្យាសោតនាតុ ឲ្យជាវិគោរព... ធ្វើ ខ្ញុំអនាគតវិនិច្ឆ័យញ្ញាណ ជាបច្ចុប្បន្នាម្មណំ ឲ្យជាវិគោរព ធ្វើ ខ្ញុំភូតអនាគតក្ខន្ធ ជាបច្ចុប្បន្នាម្មណំ ឲ្យជាវិគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ រតនៈ ជាអនាគតាម្មណំ ធ្វើ ខ្ញុំខន្ធនោះ ឲ្យជាវិគោរព ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ កើតឡើង ។

(៤៤៩) អតីតាម្មណាធមិ ជាបច្ច័យ ខែអតីតាម្មណាធមិ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ពួកអតីតាម្មណក្ខន្ធ

អតីតការម្មណ៍ ទន្ធា បច្ចិមាធំ បច្ចិមាធំ អតីតការម្មណ៍ ទន្ធាធំ អនន្តរប្បច្ចុយេន បច្ចុយេន ។

[២៥០] អតីតការម្មណ៍ ធម្មោ អនាគតការម្មណ៍ស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចុយេន បច្ចុយេន អតីតការម្មណ៍ កវ័ត្តំ អនាគតការម្មណ៍យ អាវុជ្ជនាយ អនន្តរប្បច្ចុយេន បច្ចុយេន ។

[២៥១] អតីតការម្មណ៍ ធម្មោ បច្ចុប្បន្នការម្មណ៍ស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចុយេន បច្ចុយេន អតីតការម្មណ៍ ចុតិចិត្តំ បច្ចុប្បន្នការម្មណ៍ស្ស បដិសន្ធិចិត្តស្ស អនន្តរប្បច្ចុយេន បច្ចុយេន អតីតការម្មណ៍ កវ័ត្តំ បច្ចុប្បន្នការម្មណ៍យ អាវុជ្ជនាយ អនន្តរប្បច្ចុយេន បច្ចុយេន ។

[២៥២] អនាគតការម្មណ៍ ធម្មោ អនាគតការម្មណ៍ស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចុយេន បច្ចុយេន បុរិមា បុរិមា អនាគតការម្មណ៍ ទន្ធា បច្ចិមាធំ បច្ចិមាធំ អនាគតការម្មណ៍ ទន្ធាធំ អនន្តរប្បច្ចុយេន បច្ចុយេន ។

[២៥៣] អនាគតការម្មណ៍ ធម្មោ អតីតការម្មណ៍ស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចុយេន បច្ចុយេន អនាគតការម្មណ៍ វិនិច្ឆ័យណ៍ អតីតការម្មណ៍ស្ស វិជ្ជានស្ស

មុនៗ ជាបច្ច័យ នៃពួកអតីតការម្មណ៍ក្នុង ក្រោយៗ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

[២៥០] អតីតការម្មណ៍ធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនាគតការម្មណ៍ធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ អតីតការម្មណ៍កវ័ត្តំ ជាបច្ច័យ នៃអាវុជ្ជនា ជាអនាគតការម្មណ៍ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

[២៥១] អតីតការម្មណ៍ធម៌ ជាបច្ច័យ នៃបច្ចុប្បន្នការម្មណ៍ធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ចុតិចិត្តំ ជាអតីតការម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃបដិសន្ធិចិត្តំ ជាបច្ចុប្បន្នការម្មណ៍ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ អតីតការម្មណ៍កវ័ត្តំ ជាបច្ច័យ នៃអាវុជ្ជនា ជាបច្ចុប្បន្នការម្មណ៍ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

[២៥២] អនាគតការម្មណ៍ធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនាគតការម្មណ៍ធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ពួកអនាគតការម្មណ៍ក្នុង មុនៗ ជាបច្ច័យ នៃពួកអនាគតការម្មណ៍ក្នុង ក្រោយៗ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

[២៥៣] អនាគតការម្មណ៍ធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអតីតការម្មណ៍ធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ វិនិច្ឆ័យណ៍ ជាអនាគតការម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃវិជ្ជានៈ (ការចញ្ច) ជាអតីតការម្មណ៍

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថកប្បដ្ឋាន

ចេតោបរិយញ្ញាណំ អភិការម្មណាស្ស វុដ្ឋានស្ស អនា-
គត្តសញ្ញាណំ អភិការម្មណាស្ស វុដ្ឋានស្ស អនាគតា-
រម្មណា ទន្ធា អភិការម្មណាស្ស វុដ្ឋានស្ស អនន្ត-
រម្មច្ចយេន បច្ចយេន ។

(២៥៤) បច្ចុប្បន្នារម្មណា ធម្មោ បច្ចុប្បន្នា-
រម្មណាស្ស ធម្មស្ស អនន្តរម្មច្ចយេន បច្ចយេន បុរិ-
មា បុរិមា បច្ចុប្បន្នារម្មណា ទន្ធា បដ្ឋិមាធំ បដ្ឋិ-
មាធំ បច្ចុប្បន្នារម្មណាធំ ទន្ធាធំ អនន្តរម្មច្ចយេន
បច្ចយេន បច្ចុប្បន្នារម្មណំ បដិសន្ធិចិត្តំ បច្ចុប្បន្នារម្ម-
ណាស្ស ភវន្តស្ស បច្ចុប្បន្នារម្មណំ ភវន្តំ បច្ចុប្បន្នា-
រម្មណាស្ស ភវន្តស្ស អនន្តរម្មច្ចយេន បច្ចយេន ។

(២៥៥) បច្ចុប្បន្នារម្មណា ធម្មោ អភិការម្ម-
ណាស្ស ធម្មស្ស អនន្តរម្មច្ចយេន បច្ចយេន បច្ចុប្ប-
ន្នារម្មណំ បដិសន្ធិចិត្តំ អភិការម្មណាស្ស ភវន្តស្ស
បច្ចុប្បន្នារម្មណំ ភវន្តំ អភិការម្មណាស្ស ភវន្តស្ស
បច្ចុប្បន្នារម្មណា ទន្ធា អភិការម្មណាស្ស វុដ្ឋានស្ស
អនន្តរម្មច្ចយេន បច្ចយេន ។

(២៥៦) អភិការម្មណា ធម្មោ អភិការម្មណាស្ស
ធម្មស្ស សមនន្តរម្មច្ចយេន បច្ចយេន អនន្តរសនិសំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថកប្បដ្ឋាន

ចេតោបរិយញ្ញាណ (ជាបច្ច័យ) នៃវុដ្ឋានៈ ជាអភិការម្មណំ អនាគត-
សញ្ញាណ (ជាបច្ច័យ) នៃវុដ្ឋានៈ ជាអភិការម្មណំ ពួកអនាគតារម្ម-
ណក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃវុដ្ឋានៈ ជាអភិការម្មណំ ដោយអនន្តរម្មច្ច័យ ។

(២៥៤) បច្ចុប្បន្នារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃបច្ចុប្បន្នារម្មណធម៌
ដោយអនន្តរម្មច្ច័យ គឺ ពួកបច្ចុប្បន្នារម្មណក្ខន្ធ មុនៗ ជាបច្ច័យ នៃ
ពួកបច្ចុប្បន្នារម្មណក្ខន្ធ ក្រោយៗ ដោយអនន្តរម្មច្ច័យ បដិសន្ធិចិត្ត
ជាបច្ចុប្បន្នារម្មណំ (ជាបច្ច័យ) នៃបច្ចុប្បន្នារម្មណភវន្តំ បច្ចុប្បន្នារម្មណ-
ភវន្តំ ជាបច្ច័យ នៃបច្ចុប្បន្នារម្មណភវន្តំ ដោយអនន្តរម្មច្ច័យ ។

(២៥៥) បច្ចុប្បន្នារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអភិការម្មណធម៌
ដោយអនន្តរម្មច្ច័យ គឺ បដិសន្ធិចិត្ត ជាបច្ចុប្បន្នារម្មណំ (ជាបច្ច័យ)
នៃភវន្តំ ជាអភិការម្មណំ បច្ចុប្បន្នារម្មណភវន្តំ (ជាបច្ច័យ) នៃអភិកា-
រម្មណភវន្តំ ពួកបច្ចុប្បន្នារម្មណក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃវុដ្ឋានៈ ជាអភិកា-
រម្មណំ ដោយអនន្តរម្មច្ច័យ ។

(២៥៦) អភិការម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអភិការម្មណធម៌ ដោយ
សមនន្តរម្មច្ច័យ គឺ ដូចគ្នាទាំងអនន្តរម្មច្ច័យដែរ ។

(២៦០) អតីតរដ្ឋមន្ត្រី ឆៀង ប៊ុនឡាន។

၇။ လာဗျံ ဓမ္မဗျံ ခုပ္ပသိဗျံ ယဗ္ဗုဇ္ဈယေဝ ဗဒ္ဓယော
 နဝဇ္ဈုပ္ပသိဗျံယော ဗဏ္ဏိဇ္ဈုပ္ပသိဗျံယော ။ ဗဏ္ဏိဇ္ဈု-
 သိဗျံယော နန္တိဇ္ဈာဗ္ဗုဇ္ဈာ နဝဇ္ဈုပ္ပသိဗျံယော ခုဇ္ဈာဗ္ဗု-
 ပသိဗျံယော နဝဇ္ဈုပ္ပသိဗျံယော ဗဒ္ဓုပ္ပဉ္စာဗ္ဗုဇ္ဈာယ နဝဇ္ဈု-
 ပသိဗျံယော ခုဇ္ဈာဗ္ဗုပသိဗျံယော နဝဇ္ဈုပ္ပသိဗျံယော
 ခုပ္ပသိဗျံယဗ္ဗုဇ္ဈယေဝ ဗဒ္ဓယော ။

[illegible]

(២២២) អនាគតាវច្ឆៈណា ធម្មោ អតីតាវច្ឆៈ
 ស្ស ធម្មស្ស ឧបទិស្សយេច្ឆយេន បច្ឆយេ
 ធម្មណ្ឌូបទិស្សយោ អនន្តរូបទិស្សយោ បកតូប.
 យោ ។ បកតូបទិស្សយោ អនាគតាវច្ឆណា
 ចានុបស្សនា ទិក្ខានុបស្សនា អនត្តានុបស្សនា

(២៦០) កើតរក្សណាធិ ជាច្បើយ នៃបច្ចុប្បន្នរក្សណាធិ

ដោយឧបខ័ស្សយប្បថ្វីយ បាទដល់អនុត្តបខ័ស្សយ និងបកត្ថបខ័ស្សយ។
ឯបកត្ថបខ័ស្សយ គឺ អនិច្ចាទុបស្សនា ទុក្ខាទុបស្សនា និងអនត្តាទុ-
បស្សនា ជាអតីតារម្មណ៍ ជាបច្ច្យាយ ខែកនិច្ចាទុបស្សនា ទុក្ខាទុបស្សនា
និងអនត្តាទុបស្សនា ជាបច្ចុប្បន្នារម្មណ៍ ដោយឧបខ័ស្សយប្បថ្វីយ ។

(២៦៦) អនាគតការណ៍ពិភពលោក ជាមួយ នៃអនាគត ម៉ូណូធី

ដោយឧបឧស្ស័យច្បង្ចួយ បានដល់ការដួលរលំនៃស្វ័យ អនុប្បន្ននៃស្វ័យ
និងបកត្យនៃស្វ័យ ។ ឯបកត្យនៃស្វ័យ គឺ អនុប្បន្ននៃស្វ័យ ទុក្ខា-
នុប្បន្ននៃស្វ័យ និងអនុប្បន្ននៃស្វ័យ ជាអនាគតកម្មណ៍ ជាច្បង្ចួយ ខែក-
នុប្បន្ននៃស្វ័យ ទុក្ខានុប្បន្ននៃស្វ័យ និងអនុប្បន្ននៃស្វ័យ ជាអនាគតកម្មណ៍
ដោយឧបឧស្ស័យច្បង្ចួយ ។

(២៦២) អនាគតារម្មណធម៌ ជាច្បុយ នៃអតីតារម្មណធម៌

ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បាទដល់ការម្នាក់ឧបនិស្សយ អនន្តរូបនិស្សយ
និងបកត្ថឧបនិស្សយ ។ ឯបកត្ថឧបនិស្សយ គឺ អនិច្ចាទុបស្សនា
ទុក្ខាទុបស្សនា និងអនត្តាទុបស្សនា ជាអនាគតការម្នាក់ ជាបច្ច័យ

អតីតការបុណ្យក្តី យោ អនិច្ចាទុបស្សនាយ ទុក្ខាទុបស្សនាយ អនត្តាទុបស្សនាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៤៦៣) អនាគតារម្មណៈ ឆន្ទោ បច្ចុប្បន្នារម្មណស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បកត្ថបនិស្សយោ អនាគតារម្មណៈ អនិច្ចាទុបស្សនា ទុក្ខាទុបស្សនា អនត្តាទុបស្សនា បច្ចុប្បន្នារម្មណៈ យោ អនិច្ចាទុបស្សនាយ ទុក្ខាទុបស្សនាយ អនត្តាទុបស្សនាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៤៦៤) បច្ចុប្បន្នារម្មណៈ ឆន្ទោ បច្ចុប្បន្នារម្មណស្ស ធម្មស្ស . . . អនន្តរូបនិស្សយោ បកត្ថបនិស្សយោ ។ បកត្ថបនិស្សយោ បច្ចុប្បន្នារម្មណៈ អនិច្ចាទុបស្សនា ទុក្ខាទុបស្សនា អនត្តាទុបស្សនា បច្ចុប្បន្នារម្មណៈ យោ អនិច្ចាទុបស្សនាយ ទុក្ខាទុបស្សនាយ អនត្តាទុបស្សនាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៤៦៥) បច្ចុប្បន្នារម្មណៈ ឆន្ទោ អតីតារម្មណស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណៈ បនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ

នៃអនិច្ចាទុបស្សនា ទុក្ខាទុបស្សនា និងអនត្តាទុបស្សនា ជាអតីតារម្មណៈ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ចយេន ។

(៤៦៣) អនាគតារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃបច្ចុប្បន្នារម្មណធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បានដល់បកត្ថបនិស្សយ គឺ អនិច្ចាទុបស្សនា ទុក្ខាទុបស្សនា និងអនត្តាទុបស្សនា ជាអនាគតារម្មណៈ ជាបច្ច័យ នៃ អនិច្ចាទុបស្សនា ទុក្ខាទុបស្សនា និងអនត្តាទុបស្សនា ជាបច្ចុប្បន្នារម្មណៈ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ចយេន ។

(៤៦៤) បច្ចុប្បន្នារម្មណធម៌ (ជាបច្ច័យ) នៃបច្ចុប្បន្នារម្មណធម៌ . . . បានដល់អនន្តរូបនិស្សយ និងបកត្ថបនិស្សយ ។ បកត្ថបនិស្សយ គឺ អនិច្ចាទុបស្សនា ទុក្ខាទុបស្សនា និងអនត្តាទុបស្សនា ជាបច្ចុប្បន្នារម្មណៈ ជាបច្ច័យ នៃអនិច្ចាទុបស្សនា ទុក្ខាទុបស្សនា និងអនត្តាទុបស្សនា ជាបច្ចុប្បន្នារម្មណៈ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ចយេន ។

(៤៦៥) បច្ចុប្បន្នារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអតីតារម្មណធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បានដល់អារម្មណៈបនិស្សយ អនន្តរូបនិស្សយ

បកត្ថបទិស្សយោ ។ បកត្ថបទិស្សយោ បច្ចុប្បន្នា-
 រម្មណា អនិច្ចាទុបស្សនា ទុក្ខានុបស្សនា អនត្តា-
 ទុបស្សនា អតីតារម្មណាយ អនិច្ចាទុបស្សនាយ
 ទុក្ខានុបស្សនាយ អនត្តាទុបស្សនាយ ទុបទិស្ស-
 យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២២៦) បច្ចុប្បន្នារម្មណោ ធម្មោ អនាគតារម្ម-
 ណស្ស ធម្មស្ស ទុបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អារម្មណ្ឌបទិស្សយោ អនន្តរូបទិស្សយោ បកត្ថប-
 ទិស្សយោ ។ បកត្ថបទិស្សយោ បច្ចុប្បន្នារម្មណា
 អនិច្ចាទុបស្សនា ទុក្ខានុបស្សនា អនត្តាទុបស្សនា
 អនាគតារម្មណាយ អនិច្ចាទុបស្សនាយ ទុក្ខានុបស្ស-
 នាយ អនត្តាទុបស្សនាយ ទុបទិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

(២២៧) អតីតារម្មណោ ធម្មោ អតីតារម្មណស្ស
 ធម្មស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា
 អតីតារម្មណា ទទ្ធា បដ្ឋិមាទំ បដ្ឋិមាទំ អតីតារម្ម-
 ណាទំ ទទ្ធាទំ អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ខិន្ទបកត្ថបទិស្សយោ ។ ឯបកត្ថបទិស្សយោ គឺ អនិច្ចាទុបស្សនា ទុក្ខាទុ-
 បស្សនា និងអនត្តាទុបស្សនា ជាបច្ចុប្បន្នារម្មណំ ជាបច្ច័យ នៃអនិច្ចាទុ-
 បស្សនា ទុក្ខាទុបស្សនា និងអនត្តាទុបស្សនា ជាអតីតារម្មណំ ដោយ
 ទុបទិស្សយប្បច្ច័យ ។

(២២៦) បច្ចុប្បន្នារម្មណធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនាគតារម្មណា-
 ធមិ ដោយទុបទិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ្ឌបទិស្សយោ អនន្តរូប-
 ទិស្សយោ និងបកត្ថបទិស្សយោ ។ ឯបកត្ថបទិស្សយោ គឺ អនិច្ចាទុបស្សនា
 ទុក្ខាទុបស្សនា និងអនត្តាទុបស្សនា ជាបច្ចុប្បន្នារម្មណំ ជាបច្ច័យ
 នៃអនិច្ចាទុបស្សនា ទុក្ខាទុបស្សនា និងអនត្តាទុបស្សនា ជាអនាគតា-
 រម្មណំ ដោយទុបទិស្សយប្បច្ច័យ ។

(២២៧) អតីតារម្មណធមិ ជាបច្ច័យ នៃអតីតារម្មណធមិ
 ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ ភ្នកខន្ធ ជាអតីតារម្មណំ មុនៗ ជាបច្ច័យ
 នៃភ្នកខន្ធ ជាអតីតារម្មណំ ក្រោយ ។ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ។

(៤៦៤) អនាគតារម្មណ៍ ធម្មោ អនាគតារម្ម-

ណាស្ស ធម្មស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បុរិមា បុរិមា អនាគតារម្មណា ទន្ធា បច្ឆិមា
បច្ឆិមា អនាគតារម្មណា ទន្ធា អាសេវនប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ ។

(៤៦៥) បច្ចុប្បន្នារម្មណ៍ ធម្មោ បច្ចុប្បន្នារម្ម-

ណាស្ស ធម្មស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា
បុរិមា បច្ចុប្បន្នារម្មណា ទន្ធា បច្ឆិមា បច្ឆិមា
បច្ចុប្បន្នារម្មណា ទន្ធា អាសេវនប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

(៤៦៦) អតីតារម្មណ៍ ធម្មោ អតីតារម្មណាស្ស

ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា
នាមាទណិកា ។ សហជាតា អតីតារម្មណា ចេត-
នា សម្បយុត្តកានំ ទន្ធា កម្មប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ ។ នាមាទណិកា អតីតារម្មណា ចេតនា
វិបាកានំ អតីតារម្មណា ទន្ធា កម្មប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

(៤៦៨) អនាគតារម្មណាធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនាគតារម្មណាធមិ

ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ ភូកខន្ធ ជាអនាគតារម្មណ៍ មុន ។ ជា
បច្ច័យ នៃភូកខន្ធ ជាអនាគតារម្មណ៍ ក្រោយ ។ ដោយអាសេវន-
ប្បច្ច័យ ។

(៤៦៩) បច្ចុប្បន្នារម្មណាធមិ ជាបច្ច័យ នៃបច្ចុប្បន្នារម្មណាធមិ

ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ ភូកខន្ធ ជាបច្ចុប្បន្នារម្មណ៍ មុន ។ ជាបច្ច័យ
នៃភូកខន្ធ ជាបច្ចុប្បន្នារម្មណ៍ ក្រោយ ។ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ។

(៤៧០) អតីតារម្មណាធមិ ជាបច្ច័យ នៃអតីតារម្មណាធមិ ដោយ

កម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និធិនាមាទណិកៈ ។ សហជាត គឺ
ចេតនា ជាអតីតារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃភូកសម្បយុត្តកុក្កន្ធ ដោយ
កម្មប្បច្ច័យ ។ និធិនាមាទណិកៈ គឺ ចេតនា ជាអតីតារម្មណ៍ ជា
បច្ច័យ នៃភូកវិបាកកុក្កន្ធ ជាអតីតារម្មណ៍ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៤៧០] អតីតារម្មណោ នធម្មា អនាគតារម្មណាស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ នាណាខណិកា អតីតារម្មណា ចេតនា វិចារកានំ អនាគតារម្មណានំ ទន្ធានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៧១] អតីតារម្មណោ នធម្មា បច្ចុប្បន្នារម្មណាស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ នាណាខណិកា អតីតារម្មណា ចេតនា វិចារកានំ បច្ចុប្បន្នារម្មណានំ ទន្ធានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៧២] អនាគតារម្មណោ នធម្មា អនាគតារម្មណាស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា នាណាខណិកា ។ សហជាតា អនាគតារម្មណា ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ទន្ធានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នាណាខណិកា អនាគតារម្មណា ចេតនា វិចារកានំ អនាគតារម្មណានំ ទន្ធានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៧៣] អនាគតារម្មណោ នធម្មា អតីតារម្មណាស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ នាណាខណិកា អនាគតារម្មណា ចេតនា វិចារកានំ អតីតារម្មណានំ ទន្ធានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៧៤] អតីតារម្មណធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនាគតារម្មណធមិ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់នានាខណិកៈ គឺ អតីតារម្មណាចេតនា ជាបច្ច័យ នៃភូតវិបាកក្ខន្ធ ជាអនាគតារម្មណំ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៤៧៥] អតីតារម្មណធមិ ជាបច្ច័យ នៃបច្ចុប្បន្នារម្មណធមិ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់នានាខណិកៈ គឺ អតីតារម្មណាចេតនា ជាបច្ច័យ នៃភូតវិបាកក្ខន្ធ ជាបច្ចុប្បន្នារម្មណំ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៤៧៦] អនាគតារម្មណធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនាគតារម្មណធមិ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនានាខណិកៈ ។ សហជាត គឺ អនាគតារម្មណាចេតនា ជាបច្ច័យ នៃភូតសម្បយុត្តក្ខន្ធ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ នានាខណិកៈ គឺ អនាគតារម្មណាចេតនា ជាបច្ច័យ នៃភូតវិបាកក្ខន្ធ ជាអនាគតារម្មណំ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៤៧៧] អនាគតារម្មណធមិ ជាបច្ច័យ នៃអតីតារម្មណធមិ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់នានាខណិកៈ គឺ អនាគតារម្មណាចេតនា ជាបច្ច័យ នៃភូតវិបាកក្ខន្ធ ជាអតីតារម្មណំ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

(៤៩៩) អតីតារម្មណោ ធម្មោ ... ការម្មណស្ស

នម្មស្ស វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាហារប្បច្ចយេន
បច្ចយោ វេទ្ខិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឈានប្បច្ចយេន
បច្ចយោ មគ្គប្បច្ចយេន បច្ចយោ សម្មយុត្តប្បច្ចយេន
បច្ចយោ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ នត្ថិប្បច្ចយេន
បច្ចយោ វិគតប្បច្ចយេន អវិគតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៤៨០) ហេតុយា តីណិ អារម្មណេន វេ អធិប-

តិយា សត្ត អនន្តរេ សត្ត សមនន្តរេ សត្ត សហ-
ជាតេ អញ្ញមញ្ញេន ធិស្សយេ តីណិ ឧបធិស្សយេ
នវេ អាសវេន តីណិ កក្កេ នវេ វិចារកេ តីណិ
អាហារេ តីណិ វេទ្ខិយេ ឈានេ មគ្គេ សម្មយុត្តេ
តីណិ អត្ថិយា តីណិ នត្ថិយា សត្ត វិគតេ សត្ត
អវិគតេ តីណិ ។ ឯវំ កណោតត្ថំ ។

(៤៩៩) អតីតារម្មណេន ជាបច្ច័យ នៃអតីតារម្មណេន ដោយ

វិចារកប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
វេទ្ខិយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឈានប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ
ជាបច្ច័យ ដោយសម្មយុត្តប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ជា
បច្ច័យ ដោយនត្ថិប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយវិគតប្បច្ច័យ ដោយ
អវិគតប្បច្ច័យ ។

(៤៨០) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ

មានវារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ អញ្ញ-
មញ្ញប្បច្ច័យ និងធិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងឧបធិស្សយប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៩ ក្នុងអាសវេនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងកក្កប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងវិចារកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
ក្នុងវេទ្ខិយប្បច្ច័យ ឈានប្បច្ច័យ មគ្គប្បច្ច័យ និងសម្មយុត្តប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧
ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ បណ្ឌិត
តប្បវាបំ យ៉ាងនេះចុះ ។

[៤៨៦] អនាគតារម្មណោ ធម្មោ បច្ចុប្បន្នារម្មណស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ កក្កប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[៤៨៧] បច្ចុប្បន្នារម្មណោ ធម្មោ បច្ចុប្បន្នារម្មណស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចុយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ កក្កប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[៤៨៨] បច្ចុប្បន្នារម្មណោ ធម្មោ អតីតារម្មណស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ កក្កប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[៤៨៩] បច្ចុប្បន្នារម្មណោ ធម្មោ អនាគតារម្មណស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ កក្កប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[៤៩០] និហត្ថយា នវំ នអារម្មណោ នវំ នអនិបតិយា នវំ នអនន្តរេ នវំ នសមនន្តរេ នវំ ។ សន្និគ្គំ ។ សត្វត្ថំ នវំ លោកិតេ នវំ លោអិកិតេ នវំ ។ ឯវំ កលោកត្ថំ ។

[៤៨៦] អនាគតារម្មណធមិ ជាបច្ច័យ នៃបច្ចុប្បន្នារម្មណធមិ ដោយការម្ស្សាប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកក្កប្បច្ច័យ ។

[៤៨៧] បច្ចុប្បន្នារម្មណធមិ ជាបច្ច័យ នៃបច្ចុប្បន្នារម្មណធមិ ដោយការម្ស្សាប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកក្កប្បច្ច័យ ។

[៤៨៨] បច្ចុប្បន្នារម្មណធមិ ជាបច្ច័យ នៃអតីតារម្មណធមិ ដោយការម្ស្សាប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកក្កប្បច្ច័យ ។

[៤៨៩] បច្ចុប្បន្នារម្មណធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនាគតារម្មណធមិ ដោយការម្ស្សាប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកក្កប្បច្ច័យ ។

[៤៩០] ក្នុងនិហត្ថប្បច្ច័យ មានព្រះ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានព្រះ ៧ ក្នុងនអនិបតិប្បច្ច័យ មានព្រះ ៧ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ មានព្រះ ៧ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានព្រះ ៧ ។ សេចក្តីបំប្រញ ។ ក្នុងបច្ច័យ ព័ន្ធអស់ សុទ្ធនៃមានព្រះ៧ ក្នុងនោកិតប្បច្ច័យ មានព្រះ៧ ក្នុងនោអិកិតប្បច្ច័យ មានព្រះ៧ ។ ចណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

[២៩១] ហេតុប្បដ្ឋយា នអាម្មណេ តីណិ ...
 អធិបតិយា អនន្តរេ នសមនន្តរេ នឧបនិស្សយេ
 នបុរោជាតេ នបច្ឆាជាតេ នអាសវនេ នកាម្មេ នវិ-
 ហារកេ តីណិ សត្វត្ថ តីណិ ។ សង្ខតំ ។ ធា-
 នត្ថិយា ធាវិតតេ តីណិ ។ វិវ កណោតតំ ។
 អនុលោមប្បដ្ឋន្តិយំ ។

[២៩២] នហេតុប្បដ្ឋយា អាម្មណេ នវិ ...
 អធិបតិយា សត្វ អនន្តរេ សមនន្តរេ សត្វ សហ-
 ជាតេ តីណិ អញ្ញមញ្ញោ តីណិ និស្សយេ តីណិ
 ឧបនិស្សយេ នវិ អាសវនេ តីណិ កាម្មេ នវិ
 វិហារកេ តីណិ អាហារេ វេទ្រិយេ ឈានេ មក្កេ
 សម្បយុត្តេ អត្ថិយា តីណិ នត្ថិយា សត្វ វិតតេ
 សត្វ អវិតតេ តីណិ ។ វិវ កណោតតំ ។
 បច្ចន្តិយានុលោមំ ។

បញ្ញាវារោ និដ្ឋិតោ ។
 អតីតារម្មណត្ថិកំ ឯកុនវិសិទ្ធិនំ និដ្ឋិតំ ។

[២៩១] ក្នុងនការម្មណប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៣ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
 ... ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ នអនន្តរេប្បដ្ឋយ នសមនន្តរេប្បដ្ឋយ នឧប-
 និស្សយប្បដ្ឋយ នបុរោជាតប្បដ្ឋយ នបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ នអាសវនប្ប-
 ដ្ឋយ នកម្មប្បដ្ឋយ និងនវិហារប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៣ ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់
 សុទ្ធតែមានព្រះ ៣ ។ សេចក្តីបញ្ញត្តិ ។ ក្នុងនានត្ថិប្បដ្ឋយ និងនិហេ-
 វិតតប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៣ ។ បណ្ឌិត ភក្ត្រាច់ យ៉ាងនេះចុះ ។
 ចប់ អនុលោមប្បដ្ឋន្តិយំ ។

[២៩២] ក្នុងនការម្មណប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៧ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ
 ... ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៧ ក្នុងអនន្តរេប្បដ្ឋយ និងសមនន្ត-
 រេប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៧ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៣ ក្នុងអញ្ញមញ្ញា-
 ប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៣ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៣ ក្នុងឧបនិស្សយ-
 ប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៧ ក្នុងអាសវនប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៣ ក្នុងកាម្មប្បដ្ឋយ
 មានព្រះ ៧ ក្នុងវិហារប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៣ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ វេទ្រិយ-
 ប្បដ្ឋយ ឈានប្បដ្ឋយ មក្កប្បដ្ឋយ សម្បយុត្តប្បដ្ឋយ និងអត្ថិប្បដ្ឋយ
 មានព្រះ ៣ ក្នុងនត្ថិប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៧ ក្នុងវិតតប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៧
 ក្នុងអវិតតប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៣ ។ បណ្ឌិត ភក្ត្រាច់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ បច្ចន្តិយានុលោម ។
 ចប់ បញ្ញាវារោ ។
 ចប់ អតីតារម្មណត្ថិក ទី ១៩ ។

អដ្ឋត្ថកំ

បដិច្ចវិហ

[២៩៣] អដ្ឋត្ថំ ធម្មំ បដិច្ច អដ្ឋត្ថា ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បជ្ជយា អដ្ឋត្ថំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
 តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានោ រូបំ ទ្វេ ខន្ធទេ ...
 បដិសន្ធិត្តុណោ អដ្ឋត្ថំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ
 ខន្ធា កាដត្តា ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធទេ ... ខន្ធទេ បដិច្ច
 វត្ថុ វត្ថុ បដិច្ច ខន្ធា ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច
 តយោ មហាក្ខតា មហាក្ខតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ
 រូបំ កាដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។

[២៩៤] តហិទ្ធា ធម្មំ បដិច្ច តហិទ្ធា ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បជ្ជយា តហិទ្ធា ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
 តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានោ រូបំ ទ្វេ ខន្ធទេ ...
 បដិសន្ធិត្តុណោ តហិទ្ធា ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ
 ខន្ធា កាដត្តា ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធទេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា
 ខន្ធទេ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុ បដិច្ច ខន្ធា ឯកំ មហា-
 ក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា មហាក្ខតេ បដិច្ច
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កាដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។

អដ្ឋត្ថកំ

បដិច្ចវិហ

[២៩៥] ធម៌ ខាត្ថក្កំ អាស្រ័យ ខ្ញុំធម៌ ខាត្ថក្កំ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បជ្ជយ គឺ ខន្ធសក្កំ ចិត្តសមុដ្ឋានោ
 ក្តី អាស្រ័យ ខ្ញុំខន្ធ ១ ខាត្ថក្កំ ខ្ញុំខន្ធ ២ ... ខន្ធសក្កំ ក្តី
 កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យ ខ្ញុំខន្ធ ១ ខាត្ថក្កំ ក្នុងខណៈវេទនាសន្ធិ ខ្ញុំ
 ខន្ធ ២ ... វត្ថុ អាស្រ័យ ខ្ញុំភក្កខន្ធ ភក្កខន្ធ អាស្រ័យ ខ្ញុំវត្ថុ
 មហាក្ខត ៣ អាស្រ័យ ខ្ញុំមហាក្ខត ១ ចិត្តសមុដ្ឋានោ កដត្តារូប
 និងឧបាទារូប អាស្រ័យ ខ្ញុំមហាក្ខតទាំងឡាយ ។

[២៩៦] ធម៌ ខាត្ថក្រៅ អាស្រ័យ ខ្ញុំធម៌ ខាត្ថក្រៅ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បជ្ជយ គឺ ខន្ធសក្កំ ចិត្តសមុដ្ឋានោ
 អាស្រ័យ ខ្ញុំខន្ធ ១ ខាត្ថក្រៅ ខ្ញុំខន្ធ ២ ... ខន្ធសក្កំ ក្តី
 អាស្រ័យ ខ្ញុំខន្ធ ១ ខាត្ថក្រៅ ក្នុងខណៈវេទនាសន្ធិ ខន្ធ ២
 អាស្រ័យ ខ្ញុំខន្ធ ២ វត្ថុ អាស្រ័យ ខ្ញុំភក្កខន្ធ ភក្កខន្ធ អាស្រ័យ
 ខ្ញុំវត្ថុ មហាក្ខត ៣ អាស្រ័យ ខ្ញុំមហាក្ខត ១ ចិត្តសមុដ្ឋានោ
 កដត្តារូប និងឧបាទារូប អាស្រ័យ ខ្ញុំមហាក្ខតទាំងឡាយ ។

(២៩៥) អដ្ឋត្ថំ ធម្មំ បដិច្ច អដ្ឋត្ថោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា អដ្ឋត្ថំ ឯកំ ខន្ធ
 បដិច្ច តយោ ខន្ធ ទេ ខន្ធ បដិច្ច បដិសន្ធិត្តិ-
 ណោ អដ្ឋត្ថំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច តយោ ខន្ធ វត្ថុ
 បដិច្ច ខន្ធ ។

(២៩៦) តហំន្ធ ធម្មំ បដិច្ច តហំន្ធ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា តហំន្ធ ឯកំ ខន្ធ
 បដិច្ច តយោ ខន្ធ ទេ ខន្ធ ... បដិសន្ធិត្តិ-
 ណោ វត្ថុ បដិច្ច ខន្ធ ។

(២៩៧) អដ្ឋត្ថំ ធម្មំ បដិច្ច អដ្ឋត្ថោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ អនិបតិប្បច្ចយា អដ្ឋត្ថំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច
 តយោ ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានោ រូបំ ទេ ខន្ធ ...
 ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច មហាក្ខតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ
 រូបំ ឧបាទារូបំ ។

(២៩៨) តហំន្ធ ធម្មំ បដិច្ច តហំន្ធ ធម្មោ ...
 អនិបតិប្បច្ចយា តហំន្ធ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច តយោ
 ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានោ រូបំ ទេ ខន្ធ ... ឯកំ
 មហាក្ខតំ បដិច្ច មហាក្ខតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ
 រូបំ ឧបាទារូបំ ។

(២៩៩) ធមិ វាណក្ខន្ធ អាស្រ័យ ខ្យវធមិ វាណក្ខន្ធ វេប
 ភើតវឿន ព្រោះការម្នាប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ព អាស្រ័យ ខ្យវខន្ធ ១
 វាណក្ខន្ធ អាស្រ័យ ខ្យវខន្ធ ២ ខន្ធ ព អាស្រ័យ ខ្យវខន្ធ ១ វាណក្ខន្ធ
 ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកខន្ធ អាស្រ័យ ខ្យវវត្ថុ ។

(៣០០) ធមិ វាណក្ខន្ធ អាស្រ័យ ខ្យវធមិ វាណក្ខន្ធ វេបភើត
 វឿន ព្រោះការម្នាប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ព អាស្រ័យ ខ្យវខន្ធ ១ វាណ
 ក្ខន្ធ ខ្យវខន្ធ ២ ... ពួកខន្ធ អាស្រ័យ ខ្យវវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

(៣០១) ធមិ វាណក្ខន្ធ អាស្រ័យ ខ្យវធមិ វាណក្ខន្ធ វេបភើត
 វឿន ព្រោះការម្នាប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ព ចិត្តសមុដ្ឋានោ អាស្រ័យ
 ខ្យវខន្ធ ១ វាណក្ខន្ធ ខ្យវខន្ធ ២ ... ចិត្តសមុដ្ឋានោ ខន្ធបាទាប
 អាស្រ័យ ខ្យវមហាក្ខត ១ អាស្រ័យ ខ្យវមហាក្ខតខន្ធបាទាប ។

(៣០២) ធមិ វាណក្ខន្ធ អាស្រ័យ ខ្យវធមិ វាណក្ខន្ធ...
 ព្រោះការម្នាប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ព ចិត្តសមុដ្ឋានោ អាស្រ័យ
 ខ្យវខន្ធ ១ វាណក្ខន្ធ ខ្យវខន្ធ ២ ... ចិត្តសមុដ្ឋានោ ខន្ធបាទាប
 អាស្រ័យ ខ្យវមហាក្ខត ១ អាស្រ័យ ខ្យវមហាក្ខតខន្ធបាទាប ។

(៤៩៩) អដ្ឋត្ថំ ធម្មំ បដិច្ច អដ្ឋត្ថោ ធម្មោ ...

អនន្តរវ្យាប្បាយា សមនន្តរវ្យាប្បាយា សហជាតវ្យាប្បាយា
អដ្ឋត្ថំ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច តយោ ទន្ធិ ចិត្តសមុដ្ឋា-
នកា រូបំ ទ្វេ ទន្ធិ ... បដិសន្ធិកុណោ អដ្ឋត្ថំ ឯកំ
ទន្ធិ បដិច្ច តយោ ទន្ធិ កដត្តា ច រូបំ ទ្វេ ទន្ធិ
... ទន្ធិ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុ បដិច្ច ទន្ធិ ឯកំ មហា-
ក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា មហាក្ខតេ បដិច្ច
ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ទន្ធិ ទន្ធិ រាហា-
រសមុដ្ឋានំ ... ឧត្តសមុដ្ឋានំ ... អសញ្ញាសត្តានំ
ឯកំមហាក្ខតំ បដិច្ច មហាក្ខតេ បដិច្ច កដត្តារូបំ
ទន្ធិ ទន្ធិ ។

(៥០០) តហិទ្ធា ធម្មំ បដិច្ច តហិទ្ធា ធម្មោ
ឧប្បជ្ឈតិ សហជាតវ្យាប្បាយា តហិទ្ធា ឯកំ ទន្ធិ
បដិច្ច តយោ ទន្ធិ ចិត្តសមុដ្ឋានកា រូបំ ទ្វេ ទន្ធិ
... បដិសន្ធិកុណោ តហិទ្ធា ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច
តយោ ទន្ធិ កដត្តា ច រូបំ ទ្វេ ទន្ធិ ... ទន្ធិ
បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុ បដិច្ច ទន្ធិ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច
មហាក្ខតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ
ទន្ធិ ទន្ធិ តហិទ្ធា ... អហារសមុដ្ឋានំ ...

(៤៩៩) ធម្មំ ខាតក្កំ កាស្រ័យ ទ្វេធម្មំ ខាតក្កំ ...

ព្រោះអនន្តរវ្យាប្បាយ សមនន្តរវ្យាប្បាយ និងសហជាតវ្យាប្បាយ គឺ ទន្ធិ ព
ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានកា រូបំ កាស្រ័យ ទ្វេទន្ធិ ខាតក្កំ ទ្វេទន្ធិ ... ទន្ធិ ព
ក្តី កដត្តារូបំ កាស្រ័យ ទ្វេទន្ធិ ខាតក្កំ កដត្តា វិសេសន្ធិ ទ្វេទន្ធិ ... វត្ថុ កាស្រ័យ ទ្វេកដត្តា កដត្តា
កាស្រ័យ ទ្វេវត្ថុ មហាក្ខត ព កាស្រ័យ ទ្វេមហាក្ខត ទ ចិត្តស-
មុដ្ឋានកា កដត្តារូបំ និងឧបាទារូប កាស្រ័យ ទ្វេមហាក្ខត ទន្ធិ ឧបាទារូប
អហារសមុដ្ឋាន ... ឧត្តសមុដ្ឋាន ... កដត្តារូប និងឧបាទារូប
កាស្រ័យ ទ្វេមហាក្ខត ទ រាហារសមុដ្ឋាន កាស្រ័យ ទ្វេ
មហាក្ខត ទន្ធិ ឧបាទារូប ។

(៥០០) ធម្មំ ខាតក្កោ កាស្រ័យ ទ្វេធម្មំ ខាតក្កោ
វិសេសន្ធិ ព្រោះសហជាតវ្យាប្បាយ គឺ ទន្ធិ ព ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋាន-
កា រូបំ កាស្រ័យ ទ្វេទន្ធិ ខាតក្កោ ទ្វេទន្ធិ ... ទន្ធិ ព ក្តី
កដត្តារូបំ កាស្រ័យ ទ្វេទន្ធិ ខាតក្កោ កដត្តា វិសេសន្ធិ ទ្វេទន្ធិ ... វត្ថុ កាស្រ័យ ទ្វេកដត្តា កដត្តា
កាស្រ័យ ទ្វេវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋានកា កដត្តារូបំ និងឧបាទារូប កាស្រ័យ ទ្វេមហាក្ខត ទ
កាស្រ័យ ទ្វេមហាក្ខត ទន្ធិ ឧបាទារូប តហិទ្ធា ... អហារសមុដ្ឋាន

ឧត្តសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ
បដិច្ច មហាក្ខតេ បដិច្ច តត្ថានំ ឧបាទានំ ។

(៥០០) អដ្ឋង្គំ ធម្មំ បដិច្ច អដ្ឋង្គោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ឈតិ អញ្ញាមញ្ញប្បច្ចយា ធិស្សយប្បច្ចយា ឧប-
ធិស្សយប្បច្ចយា បុរោជាតប្បច្ចយា អាសេវនប្បច្ចយា
បុរោជាតេមិ អាសេវនេមិ បដិសន្ធិំ នត្ថំ ។ កម្ម-
ប្បច្ចយា វិហាកប្បច្ចយា អាហារប្បច្ចយា ឥន្ទ្រិយប្ប-
ច្ចយា ឈានប្បច្ចយា មគ្គប្បច្ចយា សម្មយុត្តប្ប-
ច្ចយា វិប្បយុត្តប្បច្ចយា អត្ថិប្បច្ចយា នត្ថិប្បច្ចយា
វិភត្តប្បច្ចយា អវិភត្តប្បច្ចយា ។

(៥០២) ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណេ ទ្វេ ។
សន្និទ្ធី ។ អវិភតេ ទ្វេ ។
អនុលោមំ ។

(៥០៣) អដ្ឋង្គំ ធម្មំ បដិច្ច អដ្ឋង្គោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ឈតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ អដ្ឋង្គំ ឯកំ
ខន្ធិ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានោ រូបំ
ទ្វេ ខទ្វេ . . . អហេតុកប្បដិសន្ធិកុណោ ខទ្វេ
បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុ បដិច្ច ខន្ធា ឯកំ មហាក្ខតំ
. . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧត្តសមុដ្ឋានំ . .

ឧត្តសមុដ្ឋានំ . . . កង្ការូបំ និង ទុច្ចារូបំ អាស្រ័យ ទ្វេមហាក្ខត ១
របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ អាស្រ័យ ទ្វេមហាក្ខតទាំងឡាយ ។

(៥០១) ធម៌ ខាងក្នុង អាស្រ័យ ទ្វេធម៌ ខាងក្នុង ទើប
កើតឡើង ព្រោះអញ្ញាមញ្ញប្បច្ចយ ធិស្សយប្បច្ចយ ឧបធិស្ស-
យប្បច្ចយ បុរោជាតប្បច្ចយ និង អាសេវនប្បច្ចយ គឺ បដិសន្ធិ
មិនមាន ក្នុងបុរោជាតប្បច្ចយ និង អាសេវនប្បច្ចយទេ ។ ព្រោះកម្ម-
ប្បច្ចយ វិហាកប្បច្ចយ អាហារប្បច្ចយ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយ ឈាន-
ប្បច្ចយ មគ្គប្បច្ចយ សម្មយុត្តប្បច្ចយ វិប្បយុត្តប្បច្ចយ អត្ថិ-
ប្បច្ចយ នត្ថិប្បច្ចយ វិភត្តប្បច្ចយ និង អវិភត្តប្បច្ចយ ។

(៥០២) ក្នុងហេតុប្បច្ចយ មានពីរ៖ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ចយ
មានពីរ៖ ២ ។ សេចក្តីចម្រើន ។ ក្នុងអវិភត្តប្បច្ចយ មានពីរ៖ ២ ។
ចប់ អនុលោម ។

(៥០៣) ធម៌ ខាងក្នុង អាស្រ័យ ទ្វេធម៌ ខាងក្នុង ទើប
កើតឡើង ព្រោះនរោត្តប្បច្ចយ គឺ ខន្ធិ ព្រឹក្ស ចិត្តសមុដ្ឋានប្បច្ចក្តិ
អាស្រ័យ ទ្វេអហេតុកក្នុង ១ ខាងក្នុង ទ្វេខន្ធិ ២ . . . ក្នុងខណៈវិនាស
អហេតុកប្បដិសន្ធិ វត្ថុ អាស្រ័យ ទ្វេពួកខន្ធិ ពួកខន្ធិ អាស្រ័យ
ទ្វេវត្ថុ ទ្វេមហាក្ខត ១ . . . អាហារសមុដ្ឋាន . . . ឧត្តសមុដ្ឋាន . . .

ឧត្តសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ
បដិច្ច មហាក្ខតេ បដិច្ច តត្ថានំ ឧបាទានំ ។

(៥០០) អដ្ឋង្គំ ធម្មំ បដិច្ច អដ្ឋង្គោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ឈតិ អញ្ញាមញ្ញប្បច្ចយា ធិស្សយប្បច្ចយា ឧប-
ធិស្សយប្បច្ចយា បុរោជាតប្បច្ចយា អាសេវនប្បច្ចយា
បុរោជាតេមិ អាសេវនេមិ បដិសន្ធិំ នត្ថំ ។ កម្ម-
ប្បច្ចយា វិហាកប្បច្ចយា អាហារប្បច្ចយា ឥន្ទ្រិយប្ប-
ច្ចយា ឈានប្បច្ចយា មគ្គប្បច្ចយា សម្មយុត្តប្ប-
ច្ចយា វិប្បយុត្តប្បច្ចយា អត្ថិប្បច្ចយា នត្ថិប្បច្ចយា
វិភត្តប្បច្ចយា អវិភត្តប្បច្ចយា ។

(៥០២) ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណេ ទ្វេ ។
សន្និទ្ធី ។ អវិភតេ ទ្វេ ។
អនុលោមំ ។

(៥០៣) អដ្ឋង្គំ ធម្មំ បដិច្ច អដ្ឋង្គោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ឈតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ អដ្ឋង្គំ ឯកំ
ខន្ធិ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានោ រូបំ
ទ្វេ ខទ្វេ . . . អហេតុកប្បដិសន្ធិកុណោ ខទ្វេ
បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុ បដិច្ច ខន្ធា ឯកំ មហាក្ខតំ
. . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧត្តសមុដ្ឋានំ . .

ឧត្តសមុដ្ឋានំ . . . កង្ការូបំ និង ទុច្ចារូបំ អាស្រ័យ ទ្វេមហាក្ខត ១
របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ អាស្រ័យ ទ្វេមហាក្ខតទាំងឡាយ ។

(៥០១) ធម៌ ខាងក្នុង អាស្រ័យ ទ្វេធម៌ ខាងក្នុង ទើប
កើតឡើង ព្រោះអញ្ញាមញ្ញប្បច្ចយ ធិស្សយប្បច្ចយ ឧបធិស្ស-
យប្បច្ចយ បុរោជាតប្បច្ចយ និង អាសេវនប្បច្ចយ គឺ បដិសន្ធិ
មិនមាន ក្នុងបុរោជាតប្បច្ចយ និង អាសេវនប្បច្ចយទេ ។ ព្រោះកម្ម-
ប្បច្ចយ វិហាកប្បច្ចយ អាហារប្បច្ចយ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយ ឈាន-
ប្បច្ចយ មគ្គប្បច្ចយ សម្មយុត្តប្បច្ចយ វិប្បយុត្តប្បច្ចយ អត្ថិ-
ប្បច្ចយ នត្ថិប្បច្ចយ វិភត្តប្បច្ចយ និង អវិភត្តប្បច្ចយ ។

(៥០២) ក្នុងហេតុប្បច្ចយ មានពីរ៖ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ចយ
មានពីរ៖ ២ ។ សេចក្តីចម្រើន ។ ក្នុងអវិភត្តប្បច្ចយ មានពីរ៖ ២ ។
ចប់ អនុលោម ។

(៥០៣) ធម៌ ខាងក្នុង អាស្រ័យ ទ្វេធម៌ ខាងក្នុង ទើប
កើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធិ ព្រឹក្ស ចិត្តសមុដ្ឋានប្បច្ចក្តិ
អាស្រ័យ ទ្វេអហេតុកកន្ធិ ១ ខាងក្នុង ទ្វេខន្ធិ ២ . . . ក្នុងខណៈវិនាស
អហេតុកប្បដិសន្ធិ វត្ថុ អាស្រ័យ ទ្វេពួកខន្ធិ ពួកខន្ធិ អាស្រ័យ
ទ្វេវត្ថុ ទ្វេមហាក្ខត ១ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧត្តសមុដ្ឋានំ . . .

អសញ្ញាសត្តានំ ឯតំ មហាក្ខតំ ... មហាក្ខតេ បដិច្ច
 កងត្តារូបំ ឧបាទារូបំ វិចិត្តិក្ខាសហគតេ ឧទ្ធចូស-
 ហគតេ ខន្ធ បដិច្ច វិចិត្តិក្ខាសហគតេ ឧទ្ធចូស-
 ហគតេ មោហា ។

[៥០៤] ភហិទ្ធា ធម្មំ បដិច្ច ភហិទ្ធា ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈនំ ឧបោតុប្បច្ចយា អបោតុកំ ភហិទ្ធា ឯតំ
 ខន្ធ បដិច្ច តយោ ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានក្ខ រូបំ ទ្វេ
 ខន្ធ ... អបោតុកប្បជិសន្តិក្ខណោ ខន្ធ បដិច្ច
 វត្ថុ វត្ថុ បដិច្ច ខន្ធ ឯតំ មហាក្ខតំ បដិច្ច
 ភហិទ្ធា ... អាហារសមុដ្ឋានំ ... ឧត្តសមុដ្ឋានំ ...
 អសញ្ញាសត្តានំ ឯតំ មហាក្ខតំ បដិច្ច វិចិត្តិក្ខា-
 សហគតេ ឧទ្ធចូសហគតេ ខន្ធ បដិច្ច វិចិត្តិក្ខា-
 សហគតេ ឧទ្ធចូសហគតេ មោហា ។

[៥០៥] អជ្ឈត្ថំ ធម្មំ បដិច្ច អជ្ឈត្ថោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈនំ ឧហារម្ពណាប្បច្ចយា អជ្ឈត្ថេ ខន្ធ បដិច្ច
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណោ អជ្ឈត្ថេ ខន្ធ
 បដិច្ច ត្តារូបំ ខន្ធ បដិច្ច វត្ថុ ឯតំ មហា-
 ក្ខតំ បដិច្ច អាហារសមុដ្ឋានំ ... ឧត្តសមុដ្ឋានំ ...
 អសញ្ញាសត្តានំ ឯតំ មហាក្ខតំ បដិច្ច ។

នូវមហាក្ខត ១ របស់ពួកអសញ្ញាសត្ថ ... កងត្តារូប និងឧបាទារូប
 អាស្រ័យ នូវពួកមហាក្ខត មោហា ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិក្ខា ច្រឡំ
 ដោយឧទ្ធចូ អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិក្ខា ច្រឡំ
 ដោយឧទ្ធចូ ។

[៥០៦] ធមិ ខាងក្រៅ អាស្រ័យ នូវធមិ ខាងក្រៅ វេចក្តីគត
 ឡើង ព្រោះនហេតុច្បង គឺ ខន្ធភ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ
 នូវនហេតុកក្ខន្ធ ១ ខាងក្រៅ នូវខន្ធ ២ .. ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បជិ-
 សន្តិ វត្ថុ អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ពួកខន្ធ អាស្រ័យ នូវវត្ថុ អាស្រ័យ
 នូវមហាក្ខត ១ ភាហិរ ... អាហារសមុដ្ឋានំ ... ឧត្តសមុដ្ឋានំ ...
 អាស្រ័យ នូវមហាក្ខត ១ របស់ពួកអសញ្ញាសត្ថ មោហា ដែលច្រឡំ
 ដោយវិចិត្តិក្ខា ច្រឡំដោយឧទ្ធចូ អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ដែលច្រឡំ
 ដោយវិចិត្តិក្ខា ច្រឡំដោយឧទ្ធចូ ។

[៥០៧] ធមិ ខាងក្នុង អាស្រ័យ នូវធមិ ខាងក្នុង វេចក្តីគតឡើង
 ព្រោះនហេតុច្បង គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ខាង
 ក្នុង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កងត្តារូប អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ខាងក្នុង វត្ថុ
 អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ អាហារសមុដ្ឋានំ អាស្រ័យ នូវមហាក្ខត ១ ...
 ឧត្តសមុដ្ឋានំ ... អាស្រ័យ នូវមហាក្ខត ១ របស់ពួកអសញ្ញាសត្ថ ។

(៥០៦) តហិទ្ធា ធម្មំ បដិច្ច តហិទ្ធា ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ នអារម្មណប្បច្ចយា តហិទ្ធា ទន្ធ បដិច្ច
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិត្តុណោ តហិទ្ធា ទន្ធ
 បដិច្ច កកដត្តារូបំ ទន្ធ បដិច្ច វត្ថុ ឯកំ មហា-
 ភូតំ ... តាហិវំ ... អាហារោ ... ឧត្តុ ... អសញ្ញា-
 សត្តានំ ... ។

(៥០៧) អដ្ឋង្គំ ធម្មំ បដិច្ច អដ្ឋង្គោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតិប្បច្ចយា ។ បេ ។ អនុលាមស-
 ហជានសនិសំ និន្នាករណំ ។ នអនន្តរាប្បច្ចយា នស-
 មនន្តរាប្បច្ចយា នអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចយា នឧបនិស្សយប្ប-
 ច្ចយា នបុរេជានប្បច្ចយា អរូបេ អដ្ឋង្គំ ឯកំ ទន្ធ
 បដិច្ច ។ បេ ។ អដ្ឋង្គោ ទន្ធ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ
 រូបំ បដិសន្ធិត្តុណោ អដ្ឋង្គំ ឯកំ ទន្ធ បដិច្ច តណោ
 ទន្ធា កកដត្តា ច រូបំ ទន្ធ ទន្ធ ... ទន្ធ បដិច្ច
 វត្ថុ វត្ថុ បដិច្ច ទន្ធា ឯកំ មហាភូតំ បដិច្ច អា-
 ហារោ ... ឧត្តុ ... អសញ្ញាសត្តានំ ... ។

(៥០៨) តហិទ្ធា ធម្មំ បដិច្ច តហិទ្ធា ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ
 នបុរេជានប្បច្ចយា អរូបេ តហិទ្ធា ឯកំ ទន្ធ បដិច្ច

(៥០៦) ធម៌ ខាងក្រៅ អាស្រ័យ ទ្រព្យធម៌ ខាងក្រៅ ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ ទ្រព្យក
 ខន្ធ ខាងក្រៅ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កកដត្តារូប អាស្រ័យ ទ្រព្យកខន្ធ
 ខាងក្រៅ វត្ថុ អាស្រ័យ ទ្រព្យកខន្ធ ទ្រព្យហក្ខត ១ ... តាហិវៈ ...
 អាហារ ... ឧត្តុ ... របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ... ។

(៥០៧) ធម៌ ខាងក្នុង អាស្រ័យ ទ្រព្យធម៌ ខាងក្នុង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះនអធិបតិប្បច្ចយ ។ បេ ។ ដូចគ្នាខឹងសហជាតប្បច្ចយ ក្នុងអនុ-
 លាមវដ្ត ការធ្វើឲ្យផ្សេងៗគ្នា ទំនាទេ ។ ព្រោះនអនន្តរាប្បច្ចយ
 នសមនន្តរាប្បច្ចយ នអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចយ នឧបនិស្សយប្បច្ចយ និន្នាបុរេ-
 ជានប្បច្ចយ គឺ អាស្រ័យ ទ្រព្យខន្ធ ១ ខាងក្នុង ក្នុងអរូប ។ បេ ។
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ ទ្រព្យកខន្ធ ខាងក្នុង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
 ខន្ធ ពួក កកដត្តារូប អាស្រ័យ ទ្រព្យខន្ធ ១ ខាងក្នុង ... ទ្រព្យខន្ធ ២
 ... វត្ថុ អាស្រ័យ ទ្រព្យកខន្ធ ពួកខន្ធ អាស្រ័យ ទ្រព្យវត្ថុ អាហារ អា-
 ស្រ័យ ទ្រព្យហក្ខត ១ ... ឧត្តុ ... របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ... ។

(៥០៨) ធម៌ ខាងក្រៅ អាស្រ័យ ទ្រព្យធម៌ ខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះនបុរេជានប្បច្ចយ គឺ ក្នុងអរូប អាស្រ័យ ទ្រព្យខន្ធ ១ ខាងក្រៅ

ទ្វេ ទទ្វេ ... តហិម្វា ទទ្វេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ
 បដិសន្ធិត្តុលោ បរិមុណ្ឌំ ។ ឯកំ មហាក្ខតំ ... ពា-
 ហិរំ ... អាហារោ ... ឧតុ ... អសញ្ញាសត្តានំ ... ។
 (៥០៩) អដ្ឋត្ថំ ធម្មំ បដិច្ច ... នបច្ឆាយា-
 តប្បច្ចយា នអាសវនប្បច្ចយា នតាម្មប្បច្ចយា អដ្ឋត្ថ
 ទទ្វេ បដិច្ច អដ្ឋត្ថា ចេតនា អាហារសមុដ្ឋានំ ...
 ឧតុសមុដ្ឋានំ ... ។

(៥១០) តហិម្វា ធម្មំ បដិច្ច តហិម្វា ធម្មា ...
 នតាម្មប្បច្ចយា តហិម្វា ទទ្វេ បដិច្ច តហិម្វា ចេតនា
 ពាហិរំ ... អាហារសមុដ្ឋានំ ... ឧតុសមុដ្ឋានំ ... ។

(៥១១) អដ្ឋត្ថំ ធម្មំ បដិច្ច ... នវិចារតប្បច្ច-
 យា បដិសន្ធិ នត្ថំ ។ នអាហារប្បច្ចយា ឧតុ ...
 អសញ្ញាសត្តានំ ... ។

(៥១២) តហិម្វា ធម្មំ បដិច្ច ... នអាហារប្ប-
 ច្ចយា ពាហិរំ ... ឧតុ ... អសញ្ញាសត្តានំ ... ។

(៥១៣) អដ្ឋត្ថំ ធម្មំ បដិច្ច ... នវិន្ទ្រិ-
 យប្បច្ចយា អាហារសមុដ្ឋានំ ... ឧតុសមុដ្ឋានំ ...
 អសញ្ញាសត្តានំ មហាក្ខតេ បដិច្ច រូបជីវិត្ត្រិយំ ។

(៥១៤) តហិម្វា ធម្មំ បដិច្ច ... នវិន្ទ្រិយប្បច្ចយា

នូវទទ្វេ ... ចិត្ត ... ។ អាស្រ័យ នូវភូតទទ្វេ ខាងក្រៅ ក្នុង
 ខណៈវិចារជិសន្ធិ មានសេចក្តីបរិច្ចណិ ។ នូវមហាក្ខតទ ... ពាហិរៈ
 ... អាហារ ... ឧតុ ... របស់ភូតអសញ្ញាសត្ថ ... ។

(៥០៩) អាស្រ័យ នូវធម៌ ខាងក្នុង ... ព្រោះនបច្ឆាជាកប្បច្ច័យ
 នអាសវនប្បច្ច័យ និងនតាម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា ខាងក្នុង អាស្រ័យ
 នូវភូតទទ្វេ ខាងក្នុង អាហារសមុដ្ឋាន ... ឧតុសមុដ្ឋាន ... ។

(៥១០) ធម៌ ខាងក្រៅ អាស្រ័យ នូវធម៌ ខាងក្រៅ ... ព្រោះ
 នតាម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា ខាងក្រៅ អាស្រ័យ នូវភូតទទ្វេ ខាងក្រៅ
 ពាហិរៈ ... អាហារសមុដ្ឋាន ... ឧតុសមុដ្ឋាន ... ។

(៥១១) អាស្រ័យ នូវធម៌ ខាងក្នុង ... ព្រោះនវិចារតប្បច្ច័យ
 គឺបដិសន្ធិ មិនមានទេ ។ ព្រោះនអាហារប្បច្ច័យ ឧតុ ... របស់ភូត
 អសញ្ញាសត្ថ ... ។

(៥១២) អាស្រ័យ នូវធម៌ ខាងក្រៅ ... ព្រោះនអាហារប្បច្ច័យ
 គឺពាហិរៈ ... ឧតុ ... របស់ភូតអសញ្ញាសត្ថ ... ។

(៥១៣) អាស្រ័យ នូវធម៌ ខាងក្នុង ... ព្រោះនវិន្ទ្រិយប្បច្ច័យ
 គឺអាហារសមុដ្ឋាន ... ឧតុសមុដ្ឋាន ... រូបជីវិត្ត្រិយ អាស្រ័យ
 នូវភូតមហាក្ខត របស់ភូតអសញ្ញាសត្ថ ។

(៥១៤) អាស្រ័យ នូវធម៌ ខាងក្រៅ ... ព្រោះនវិន្ទ្រិយប្បច្ច័យ

តាហិរំ ... អាហារសមុដ្ឋានំ ... ឧតុសមុដ្ឋានំ ...

អសញ្ញាសត្តានំ មហាគូតេ បដិច្ច រូបជីវិត្រ័យំ ។

[៥០៥] អដ្ឋត្ថំ ធម្មំ បដិច្ច អដ្ឋត្ថោ ធម្មោ ...

នយានប្បច្ចយា ចត្វាវិញ្ញាណំ ... អាហារសមុដ្ឋានំ

... ឧតុសមុដ្ឋានំ ... អសញ្ញាសត្តានំ ... ។

[៥០៦] តហិទ្ធា ធម្មំ បដិច្ច តហិទ្ធា ធម្មោ...

នយានប្បច្ចយា ចត្វាវិញ្ញាណំ ... តាហិរំ ... អាហារ

សមុដ្ឋានំ ... ឧតុសមុដ្ឋានំ ... អសញ្ញាសត្តានំ ... ។

[៥០៧] អដ្ឋត្ថំ ធម្មំ បដិច្ច ... នមត្តប្បច្ចយា

នហេតុសនិសំ មោហា នត្ថិ ។ ន សម្មយុត្តប្បច្ច-

យា នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា អរូបេ អាហារសមុដ្ឋានំ ...

ឧតុសមុដ្ឋានំ ... អសញ្ញាសត្តានំ ... ។

[៥០៨] តហិទ្ធា ធម្មំ បដិច្ច ... នវិប្បយុត្តប្ប-

ច្ចយា អរូបេ តាហិរំ ... អាហារសមុដ្ឋានំ ... ឧតុ

សមុដ្ឋានំ ... អសញ្ញាសត្តានំ ... ចោនត្ថប្បច្ចយា

ចោវិតតប្បច្ចយា ។

គី តាហិរំ... អាហារសមុដ្ឋានំ ... ឧតុសមុដ្ឋានំ ... រូបជីវិត្រ័យ

អាស្រ័យ នូវត្ថកមហាគូតេ របស់ត្ថកអសញ្ញាសត្ថ ។

[៥១៥] ធម៌ ខាងក្នុង អាស្រ័យ នូវធម៌ ខាងក្នុង... ព្រោះ

នយានប្បច្ចយ គឺ ចត្វាវិញ្ញាណ ... អាហារសមុដ្ឋានំ ... ឧតុ

សមុដ្ឋានំ ... របស់ត្ថកអសញ្ញាសត្ថ ... ។

[៥១៦] ធម៌ ខាងក្រៅ អាស្រ័យ នូវធម៌ ខាងក្រៅ... ព្រោះ

នយានប្បច្ចយ គឺ ចត្វាវិញ្ញាណ ... តាហិរំ ... អាហារសមុដ្ឋានំ

... ឧតុសមុដ្ឋានំ ... របស់ត្ថកអសញ្ញាសត្ថ ... ។

[៥១៧] អាស្រ័យ នូវធម៌ ខាងក្នុង ... ព្រោះនមត្តប្បច្ចយ គឺ

ដូចគ្នាខឹងនហេតុប្បច្ចយដែរ វិគរមាហៈ មិនមានទេ ។ ព្រោះនសម្ប-

យុត្តប្បច្ចយ និងនវិប្បយុត្តប្បច្ចយ គឺ ក្នុងអរូប អាហារសមុដ្ឋានំ ...

ឧតុសមុដ្ឋានំ ... របស់ត្ថកអសញ្ញាសត្ថ ... ។

[៥១៨] អាស្រ័យ នូវធម៌ ខាងក្រៅ ... ព្រោះនវិប្បយុត្ត-

ប្បច្ចយ គឺ ក្នុងអរូប តាហិរំ... អាហារសមុដ្ឋានំ ... ឧតុស

មុដ្ឋានំ ... របស់ត្ថកអសញ្ញាសត្ថ ... ព្រោះនានត្ថប្បច្ចយ និងនតា-

វិតតប្បច្ចយ ។

[៥១៧] នហេតុយា ទ្វេ នការម្មណោ ទ្វេ នអ-
ធិបតីយា ទ្វេ នអនន្តរេ ទ្វេ នសមនន្តរេ ទ្វេ ។
សង្ខតំ ។ សត្វត្ថ ទ្វេ លោកិតេ ទ្វេ ។ ឯ-
តណោតតំ ។

ចច្ចនីយំ ។

[៥២០] ហេតុប្បដ្ឋយា នការម្មណោ ទ្វេ ។
សង្ខតំ ។ នវិចារេ នសម្បយុត្តេ លោកតិយា លោ-
កិតេ ទ្វេ ។ ឯវំ តណោតតំ ។

អនុលោមប្បដ្ឋនីយំ ។

[៥២១] នហេតុប្បដ្ឋយា ការម្មណោ ទ្វេ ...
អនន្តរេ ទ្វេ ។ សង្ខតំ ។ មត្តេ ទ្វេ អវិចារេ ទ្វេ ។
ឯវំ តណោតតំ ។

ចច្ចនីយានុលោមំ ។

បដិច្ចវាហេ និដ្ឋិតោ ។

សហជាតវាហេ បដិច្ចវាសវិលោ ។

[៥២២] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយា មានវាវៈ ២ ក្នុងនការម្មណោប្បដ្ឋយា
មានវាវៈ ២ ក្នុងនអធិបតីប្បដ្ឋយា មានវាវៈ ២ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយា
មានវាវៈ ២ ក្នុងនសមនន្តរប្បដ្ឋយា មានវាវៈ ២ ។ សេចក្តីបំប្រញា ។
បដ្ឋយាទាំងអស់ សុទ្ធវិភមានវាវៈ ២ ក្នុងនាវិភក្តប្បដ្ឋយា មានវាវៈ ២ ។
បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ ចច្ចនីយៈ ។

[៥២៣] ក្នុងនការម្មណោប្បដ្ឋយា មានវាវៈ ២ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយា ។
សេចក្តីបំប្រញា ។ ក្នុងនវិចារប្បដ្ឋយា នសម្បយុត្តប្បដ្ឋយា លោកតិ-
យា ខ័ណ្ឌនាវិភក្តប្បដ្ឋយា មានវាវៈ ២ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាង
នេះចុះ ។

ចប់ អនុលោមប្បដ្ឋនីយៈ ។

[៥២៤] ក្នុងនការម្មណោប្បដ្ឋយា មានវាវៈ ២ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយា
... ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយា មានវាវៈ ២ ។ សេចក្តីបំប្រញា ។ ក្នុងនមត្តប្បដ្ឋយា
មានវាវៈ ២ ក្នុងនវិភក្តប្បដ្ឋយា មានវាវៈ ២ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាង
នេះចុះ ។

ចប់ ចច្ចនីយានុលោម ។

ចប់ បដិច្ចវាវៈ ។

សហជាតវាវៈ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវាវៈដែរ ។

បច្ចុប្បន្ន

(៥២២) អដ្ឋត្ថ ធម្មំ បច្ចុប្បន្ន អដ្ឋត្ថោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា អដ្ឋត្ថំ ឯកំ ទន្ធិ បច្ចុប្ប
នយោ ទន្ធា ចិត្តសមុជ្ជានត្វា រូបំ ទេ ទន្ធី ...
បដិសន្ធិត្តុណោ បរិបុណ្ណំ ។ ឯកំ មហាភូតំ ... វត្ថុ
បច្ចុប្បន្ន អដ្ឋត្ថោ ទន្ធា ។

(៥២៣) តហិទ្ធា ធម្មំ បច្ចុប្បន្ន តហិទ្ធា ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តហិទ្ធា ឯកំ ទន្ធិ ...
បដិសន្ធិត្តុណោ ឯកំ មហាភូតំ ... វត្ថុ បច្ចុប្ប
នតហិទ្ធា ទន្ធា ។

(៥២៤) អដ្ឋត្ថ ធម្មំ បច្ចុប្បន្ន អដ្ឋត្ថោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា បដិច្ចវាសនិសំ ។
ចក្ខុយាតនំ បច្ចុប្បន្ន ចក្ខុវិញ្ញាណំ កាយាយតនំ ...
វត្ថុ បច្ចុប្បន្ន អដ្ឋត្ថោ ទន្ធា ។

(៥២៥) តហិទ្ធា ធម្មំ បច្ចុប្បន្ន តហិទ្ធា ធម្មោ
... បដិច្ចវាសនិសំ ។ ចក្ខុយាតនំ ... កាយាយ
តនំ ... វត្ថុ បច្ចុប្បន្ន តហិទ្ធា ទន្ធា ។

(៥២៦) អដ្ឋត្ថ ធម្មំ បច្ចុប្បន្ន អដ្ឋត្ថោ ធម្មោ ឧប្ប
ជ្ជតិ អធិបតិប្បច្ចយា វត្ថុ អតិរេកំ បដិច្ចវាសនិសំ ។

បច្ចុប្បន្ន

(៥២៦) ធមិ ខាន់ក្នុង ព័ន្ធផ្អែក នឹងធមិ ខាន់ក្នុង រើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធាត្ថ ចិត្តសមុជ្ជានប្បត្តិ ព័ន្ធផ្អែក
នឹងខន្ធទ ខាន់ក្នុង នឹងខន្ធល ។ ឯក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ មានសេចក្តី
បរិបូណ៌ ។ មហាភូត ១ ... ពួកខន្ធ ខាន់ក្នុង ព័ន្ធផ្អែក នឹងវត្ថុ ។

(៥២៧) ធមិ ខាន់ក្រៅ ព័ន្ធផ្អែក នឹងធមិ ខាន់ក្រៅ រើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ព័ន្ធផ្អែក នឹងខន្ធទ ខាន់ក្រៅ ...
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ នឹងមហាភូត ១ . . ពួកខន្ធ ខាន់ក្រៅ ព័ន្ធផ្អែក
នឹងវត្ថុ ។

(៥២៨) ធមិ ខាន់ក្នុង ព័ន្ធផ្អែក នឹងធមិ ខាន់ក្នុង រើបកើត
ឡើង ព្រោះការម្សឈប្បច្ចយ គឺ ដូចបដិច្ចវាសនៈ ។ ចក្ខុវិញ្ញាណ
ព័ន្ធផ្អែក នឹងចក្ខុយាតនៈ នឹងកាយាយតនៈ ... ពួកខន្ធ ខាន់ក្នុង
ព័ន្ធផ្អែក នឹងវត្ថុ ។

(៥២៩) ធមិ ខាន់ក្រៅ ព័ន្ធផ្អែក នឹងធមិ ខាន់ក្រៅ . .
ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវាសនៈ ។ នឹងចក្ខុយាតនៈ ... នឹងកាយាយតនៈ
... ពួកខន្ធ ខាន់ក្រៅ ព័ន្ធផ្អែក នឹងវត្ថុ ។

(៥៣០) ធមិ ខាន់ក្នុង ព័ន្ធផ្អែក នឹងធមិ ខាន់ក្នុង រើបកើតឡើង
ព្រោះអធិបតិប្បច្ចយ គឺ វត្ថុ ដ៏លើសលែង ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវាសនៈ ។

អនន្តរប្បច្ចយា សមនន្តរប្បច្ចយា សហជាតប្បច្ចយា
 សហជាតវារ បរិបុណ្ណា មហាកូតេ បច្ចយា មហា-
 កូតាធំ ទន្ធនញ្ច បច្ចា. បក្សាយតនញ្ច វត្ថុ ច
 កាតត្វា ។ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយា និស្សយប្បច្ចយា ។
 សន្និទ្ធី ។ អវិគតប្បច្ចយា ។

(៥២៧) ហេតុយា ទ្វេ អាម្ពណោ ។ សន្និទ្ធី ។
 អវិគតេ ទ្វេ ។

អនុលោម ។

(៥២៨) អដ្ឋង្គំ ធម្មំ បច្ចយា អដ្ឋង្គតា ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ អដ្ឋង្គំ ឯកំ
 ទន្ធី . អហេតុកប្បដិសន្ធិត្ថណោ ទន្ធី បច្ចយា
 វត្ថុ វត្ថុ បច្ចយា ទន្ធា ឯកំ មហាកូតំ . . អា-
 ហារោ . . . ឧត្ត . . . អសញ្ញាសត្តាធំ . . . ចក្ខុយតធំ
 . . . កាយាយតធំ . . . វត្ថុ បច្ចយា អហេតុកា
 អដ្ឋង្គតា ទន្ធា វិចិត្តិញ្ញាសហគតេ ឧទ្ធច្ចសហគតេ
 ទន្ធី ច វត្ថុត្វា បច្ចយា វិចិត្តិញ្ញាសហគតោ ឧទ្ធច្ច-
 សហគតោ មោហោ ។

ត្រោអនន្តរប្បច្ចយ សមនន្តរប្បច្ចយ និងសហជាតប្បច្ចយ គឺ ពួក
 បច្ចយ ក្នុងមហាកូត (ចប់) បរិបុណ្ណ ក្នុងសហជាតវារ បញ្ញាយតនៈក្នុ
 វត្ថុក្នុង បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ក្នុងកាលជាខាងក្រោយ នៃពួកមហាកូតផង
 នៃពួកទន្ធផងចុះ ។ ត្រោអញ្ញមញ្ញប្បច្ចយ និងនិស្សយប្បច្ចយ ។
 សេចក្តីបំប្រែញ ។ ត្រោអវិគតប្បច្ចយ ។

(៥២៩) ក្នុងហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ ២ ក្នុងអាម្ពណប្បច្ចយ
 (មានវារៈ ២) ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។ ក្នុងអវិគតប្បច្ចយ មានវារៈ ២ ។

ចប់ អនុលោម ។

(៥៣០) ធម៌ ខាងក្នុង តឹងវង្គក និងធម៌ ខាងក្នុង ទើបរក្ស
 ឡើង ត្រោនហេតុប្បច្ចយ គឺ នឹងអហេតុកទន្ធី ១ ខាងក្នុង . . .
 វត្ថុ តឹងវង្គក និងពួកទន្ធី ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ពួកទន្ធី
 តឹងវង្គក និងវត្ថុ និងមហាកូត ១ . . . អាហារ . . . ឧត្ត . . .
 របស់ពួកអសញ្ញាសត្ត . . . ចក្ខុយតនៈ . . . កាយាយតនៈ . . . ពួក
 អហេតុកទន្ធី ខាងក្នុង តឹងវង្គក និងវត្ថុ មោហា ដែលច្រឡំដោយ
 វិចិត្តិញ្ញា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ តឹងវង្គក និងពួកទន្ធី ដែលច្រឡំដោយ
 វិចិត្តិញ្ញា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង និងវត្ថុផង ។

(៥២៩) តហិទ្ធា ធម្មំ បច្ចយា តហិទ្ធា ធម្មោ
 ... នហេតុប្បដ្ឋយា បវត្តិ បដិសន្ធិមិ មហាក្ខតាបិ
 កាតត្វា ។ ចក្ខាយតនំ ... កាយាយតនំ ... វត្ថុ
 បច្ចយា អហេតុកា តហិទ្ធា ទ្ធា វិចីតិញ្ញាសហ-
 កតេ ឧទ្ធច្ចសហកតេ ទន្ធច ច វត្ថុញ្ញ បច្ចយា
 វិចីតិញ្ញាសហកតោ ឧទ្ធច្ចសហកតោ មោហោ ។ បេ ។
 នអារម្មណប្បដ្ឋយា នអធិបតីប្បដ្ឋយា សហជាត-
 សនិសំ ។ នអនន្តរប្បដ្ឋយា នសមនន្តរប្បដ្ឋយា
 នអញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយា នឧបនិស្សយប្បដ្ឋយា នចុរជា-
 តប្បដ្ឋយា បដិច្ចវាសនិសំ ។ នបន្តាជាតប្បដ្ឋយា
 នអាសេវនប្បដ្ឋយា នកម្មប្បដ្ឋយា ។ សន្និទ្ធី ។
 នវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា បដិច្ចវាសនិសំ វិប្បយុត្តស-
 និសំ ។ បោនត្ថិប្បដ្ឋយា បោវិកតប្បដ្ឋយា ។

(៥៣០) នហេតុយា ទ្វេ នអារម្មណ ទ្វេ ។
 សន្និទ្ធី ។ បោវិកតេ ទ្វេ ។

បច្ចនិយំ ។

(៥២៩) ធម្មំ ខាងក្រៅ ពឹងផ្អែក ខឹងធម្មំ ខាងក្រៅ
 ... ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺ បវត្តិប្បដិសន្ធិក្តី ពួកមហាក្ខតក្តី
 បណ្ឌិត គប្បធ្វើផងចុះ ។ ចក្ខាយតនៈ ... កាយាយតនៈ ...
 ពួកអហេតុកក្នុង ខាងក្រៅ ពឹងផ្អែក ខឹងវត្ថុ មោហៈ ដែលច្រឡំ
 ដោយវិចីកិញ្ញា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ពឹងផ្អែក ខឹងក្នុងខ្លួន ដែលច្រឡំ
 ដោយវិចីកិញ្ញា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈធន ខឹងក្នុងផង ។ បេ ។ ព្រោះ
 នអារម្មណប្បដ្ឋយ ខឹងអធិបតីប្បដ្ឋយ គឺ ដូចគ្នាខឹងសហជាតករៈ
 ដែរ ។ ព្រោះនអនន្តរប្បដ្ឋយ នសមនន្តរប្បដ្ឋយ នអញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយ
 នឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ ខឹងនចុរជាតប្បដ្ឋយ គឺ ដូចគ្នាខឹងចុរជាករៈ
 ដែរ ។ ព្រោះនបន្តាជាតប្បដ្ឋយ នអាសេវនប្បដ្ឋយ ខឹងនកម្មប្បដ្ឋយ ។
 សេចក្តីបំប្រែញ ។ ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ គឺ ដូចគ្នាខឹងវិប្បយុត្ត-
 ប្បដ្ឋយ ក្នុងបច្ចនិយំនៃបដិច្ចវាសនិសំ ។ ព្រោះនោវិកតប្បដ្ឋយ ខឹង
 នោវិកតប្បដ្ឋយ ។

(៥៣០) ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានករៈ២ ក្នុងនអារម្មណ-
 ប្បដ្ឋយ មានករៈ២ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។ ក្នុងនោវិកតប្បដ្ឋយ
 មានករៈ២ ។

បេ បច្ចនិយំ ។

[៥៣១] ហេតុប្បដ្ឋយោ នការម្មណោ ទ្វេ . .
 នអធិបតិយា ទ្វេ ។ បេ ។ នវិហិតោ នសម្បយុត្ត
 លោនតិយា លោកិតោ ទ្វេ ។

អនុលោមប្បដ្ឋន្តិយំ ។

[៥៣២] នហេតុប្បដ្ឋយោ ការម្មណោ ទ្វេ ។ បេ ។
 អវិហិតោ ទ្វេ ។

បច្ចនីយានុលោមំ ។

និស្សយករោ បច្ចយករសនិសោ

សំសជ្ជករោបិ សម្បយុត្តករោបិ វិត្តាភេតោ ។

បញ្ញាវិវោ

[៥៣៣] អជ្ឈត្តោ នធម្មា អជ្ឈត្តស្ស នម្មស្ស
 ហេតុប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ អជ្ឈត្តា ហេតុ សម្ប-
 យុត្តកានំ ទត្វានំ ចិត្តសមុដ្ឋាធានក្ខ រូបានំ ហេ-
 តុប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិត្តណោ . . . ។

[៥៣៤] តហិក្ខា នធម្មា តហិក្ខា នម្មស្ស ហេតុ-
 ប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ តហិក្ខា ហេតុ សម្បយុត្តកានំ
 ទត្វានំ ចិត្តសមុដ្ឋាធានក្ខ រូបានំ ហេតុប្បដ្ឋយេន
 បច្ចយោ បដិសន្ធិត្តណោ . . . ។

[៥៣៥] ក្នុងនការម្មណប្បដ្ឋយោ មានវារៈ ២ ព្រោះនហេតុ-
 ប្បដ្ឋយោ . . . ក្នុងអធិបតិយប្បដ្ឋយោ មានវារៈ ២ ។ បេ ។ ក្នុងនវិហិត-
 ប្បដ្ឋយោ នសម្បយុត្តប្បដ្ឋយោ ទោនត្ថប្បដ្ឋយោ និងនោវិភតប្បដ្ឋយោ
 មានវារៈ ២ ។

ចប់ អនុលោមប្បដ្ឋន្តិយៈ ។

[៥៣៦] ក្នុងការម្មណប្បដ្ឋយោ មានវារៈ ២ ព្រោះនហេតុ-
 ប្បដ្ឋយោ ។ បេ ។ ក្នុងអវិភតប្បដ្ឋយោ មានវារៈ ២ ។
 ចប់ បច្ចនីយានុលោម ។

និស្សយករោ ដូចគ្នានឹងបច្ចយករោវេន ឯសំសជ្ជករោក្តិ សម្បយុត្ត-
 ករោក្តិ បណ្ឌិត ធម្មវិទូរោស្ថាប្ថរោ ។

បញ្ញាវិវរោ

[៥៣៧] ធម៌ ខាងក្នុង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្នុង ដោយ
 ហេតុប្បដ្ឋយោ គឺ ភូតហេតុ ខាងក្នុង ជាបច្ច័យ នៃភូតសម្បយុត្តកក្ខន្ធន៍
 នៃភូតចិត្តសមុដ្ឋានរូបន៍ ដោយហេតុប្បដ្ឋយោ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . ។

[៥៣៨] ធម៌ ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្រៅ ដោយ
 ហេតុប្បដ្ឋយោ គឺ ភូតហេតុ ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃភូតសម្បយុត្តកក្ខន្ធន៍
 នៃភូតចិត្តសមុដ្ឋានរូបន៍ ដោយហេតុប្បដ្ឋយោ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។

(៥៣៤) អដ្ឋត្ថោ ធម្មោ អដ្ឋត្ថស្ស ធម្មស្ស
 អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ នាមំ ធនា សីលំ
 សមាទិយិត្វា ចរោសេនកម្មំ កត្វា តំ បច្ចវត្តតិ
 បុត្វេ សុចិដ្ឋានិ ... ឈាជា វុដ្ឋហិត្វា ... អរិយា
 មត្តា វុដ្ឋហិត្វា មត្តំ បច្ចវត្តន្តិ ផលំ បច្ចវត្តន្តិ
 បហីនេ តីរេសេ បច្ចវត្តន្តិ វិត្តត្តិទេ តីរេសេ
 បច្ចវត្តន្តិ បុត្វេ សុធាចិដ្ឋានិ តីរេសេ ជាទន្តិ
 អដ្ឋត្ថំ ធម្មំ ... កាយំ វុបេ ... ដោដ្ឋត្វេ វត្ថុ
 ... អដ្ឋត្ថេ ចរោ អចំបូរោ ធុត្តតោ អនត្តតោ
 វិបស្សន្តិ ឧស្សន្តិ អភិទន្តន្តិ តំ អារម្ម ពតោ ...
 នោមនស្សំ ធម្មដ្ឋនំ ទិវេន ធម្មយា វុបេ ... ទិវាយ
 សោតនាគុយា សន្តិ សុណាតិ អាកាសានិយាយនំ
 វិញ្ញាណញាយននស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អភិក្ខញាយននំ នេវសញ្ញាណសញ្ញាយននស្ស អា-
 រម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ វុបាយននំ ... ដោដ្ឋត្វា-
 យននំ កាយវិញ្ញាណស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អដ្ឋត្ថោ ចត្វា ឥន្ទ្រិធិញ្ញាណស្ស បុត្វេនិសាធិស្ស-
 តិញ្ញាណស្ស យតកម្មបតញ្ញាណស្ស អនាគតសញ្ញា-
 ណស្ស អវជ្ជនាយ អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៥៣៥) ធមិ ខាន្តក្កំ ជាបច្ច័យ នៃធមិ ខាន្តក្កំ ដោយការ-
 ម្មណប្បច្ច័យ គឺ បុគ្គល ឲ្យខាង សមាខានសីល ធ្វើទោសបក្ស
 ហើយនិពាណា ខ្ញុំកុសលនោះ ខ្ញុំកុសលភ័ន្តឲ្យយ ដែលធ្លាប់
 សម្លៀកយ ក្នុងកាលមុន ... ចេញតំរិយាន ... ត្អូកព្រះអរិយៈ
 ចេញតំរិមគ្គ ហើយនិពាណា ខ្ញុំមគ្គ និពាណា ខ្ញុំផល និពា-
 ណា ខ្ញុំត្អូកកិលេស ដែលលាបដំហើយ និពាណា ខ្ញុំត្អូកកិលេស
 ដែលសង្កត់សង្កិនហើយ ដឹង ខ្ញុំត្អូកកិលេស ដែលធ្លាប់សម្លៀកយ
 ក្នុងកាលមុន ខ្ញុំចក្ខុ ខាន្តក្កំ ... ខ្ញុំហយ ត្អូកប្ប ... ខ្ញុំត្អូក
 ដោដ្ឋត្វា វត្ថុ ... ឃើញច្បាស់ ខ្ញុំត្អូកខន្ធ ខាន្តក្កំ ថាមិនរឿង
 ជាត្អូក មិនមែនខន្ធ ហើយត្រកល វិភាយ ពនៈ ប្រាស ខ្ញុំខន្ធ
 ទោន ... ខោមនស្ស តើនរណា ឃើញ ខ្ញុំវុប ដោយទិវចក្ខុ ...
 ឮ ខ្ញុំសំឡឹង ដោយទិវសោតនាគុ អាកាសានិយាយននៈ ជាបច្ច័យ
 នៃវិញ្ញាណញាយននៈ ដោយការម្មណប្បច្ច័យ អភិក្ខញាយននៈ ជា
 បច្ច័យ នៃនេវសញ្ញាណសញ្ញាយននៈ ដោយការម្មណប្បច្ច័យ វុបាយ-
 ននៈ ... ដោដ្ឋត្វាយននៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយការម្ម-
 ណប្បច្ច័យ ត្អូកខន្ធ ខាន្តក្កំ ជាបច្ច័យ នៃការនិពាណា ខ្ញុំតំរិ-
 ធិញ្ញាណ បុត្វេនិសាធិស្សតិញ្ញាណ យតកម្មបតញ្ញាណ និងអនា-
 គតសញ្ញាណ ដោយការម្មណប្បច្ច័យ ។

[៥៣៦] អដ្ឋត្ថោ ធម្មោ តហិត្វា ធម្មស្ស
 អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ បរោ អដ្ឋត្ថំ ចក្កំ ។
 សង្ខតំ ។ វត្ថុ... អដ្ឋត្ថោ ខន្ធ អនិច្ចតោ ធុត្ត-
 តោ អនត្តតោ វិបស្សតិ អស្សាទេតិ អនិទន្តតិ តំ
 អារក្ខំ រកោ... ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ទិព្វេន
 ចក្កុនា រូបំ... ទិព្វាយ សោតនាតុយា សង្ខំ...
 រោតោបរិយញ្ញាណោ អដ្ឋត្ថចិត្តសមម្ពិន្តស្ស ចិត្តំ ជា-
 នាតិ អដ្ឋត្ថំ រូបាយតនំ តហិត្វា ចក្កវិញ្ញាណស្ស
 អដ្ឋត្ថំ ដោដ្ឋក្ខាយតនំ តហិត្វា កាយវិញ្ញាណស្ស
 អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ អដ្ឋត្ថោ ខន្ធ វត្ថុវិ-
 ជញ្ញាណស្ស ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស បុព្វេនិវសា-
 នុស្សតិញ្ញាណស្ស យថាកម្មបកិញ្ញាណស្ស អនាគ-
 តំសញ្ញាណស្ស អារដ្ឋនាយ អារម្មណប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៥៣៧] តហិត្វា ធម្មោ តហិត្វា ធម្មស្ស
 អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ បរោ នាទំ ទិព្វា
 សីលំ... ឧបោសថកម្មំ... តំ បច្ចវេក្ខតិ បុព្វេ
 សុចិណ្ឌានំ បច្ចវេក្ខតិ ឈានា វុដ្ឋហិត្វា...
 អរិយា មត្តា វុដ្ឋហិត្វា មត្តំ បច្ចវេក្ខតិ ផលំ...

[៥៣៦] ធម៌ ខាន់ក្នុង ជាបច្ច័យ ខែធម៌ ខាន់ក្រៅ ដោយ
 ការម្នាប្បច្ច័យ គឺ បុគ្គលដទៃ (ឃើញ) ខ្ញុំចក្ក ខាន់ក្នុង ។ សេចក្តី
 បំប្រញ ។ ខ្ញុំវត្ថុ... ឃើញច្បាស់ ខ្ញុំចក្កខន្ធ ខាន់ក្នុង ថាមិនទៀង
 ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ហើយត្រេកអរ រីករាយ រតនៈ ប្រាជ្ញា ខ្ញុំខន្ធនោះ
 ... ទោមនស្ស កើតឡើង ខ្ញុំប្រែ ដោយទិព្វចក្ក... ខ្ញុំសំឡេង
 ដោយទិព្វសោគនាគុ... ដឹង ខ្ញុំចិត្ត របស់បុគ្គលអក្ខប្រកបដោយចិត្ត
 ខាន់ក្នុង ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ រូបាយននៈ ខាន់ក្នុង (ជាបច្ច័យ)
 ខែចក្កវិញ្ញាណ ខន្ធក្រៅ ដោយរូបាយននៈ ខាន់ក្នុង ជាបច្ច័យ
 ខែកាយវិញ្ញាណ ខាន់ក្រៅ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ពួកខន្ធ ខាន់
 ក្នុង ជាបច្ច័យ ខែការពិចារណា ខ្ញុំវត្ថុវិជញ្ញាណ ចេតោបរិយញ្ញាណ
 បុព្វេនិវសានុស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មបកិញ្ញាណ និនិវត្តន៍សញ្ញាណ
 ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៥៣៧] ធម៌ ខាន់ក្រៅ ជាបច្ច័យ ខែធម៌ ខាន់ក្រៅ ដោយ
 ការម្នាប្បច្ច័យ គឺ បុគ្គលដទៃ ឲ្យខាន ខ្ញុំសីល... ខ្ញុំឧបោសថ-
 កម្ម... ហើយពិចារណា ខ្ញុំកុសលនោះ ពិចារណា ខ្ញុំកុសលខាន់-
 ឡាយ ដែលធ្លាប់សម្លៀកហើយ ក្នុងកាលមុន ចេញអរិយាន... ពួក
 ព្រះអរិយៈ ចេញតិមគ្គ ហើយពិចារណា ខ្ញុំមគ្គ ពិចារណា ខ្ញុំផល...

ជំពូក បច្ចុប្បន្ន ជំពូក តោត្រកុស្ស រោធនស្ស
 មគ្គស្ស ផលស្ស អាវុជ្ជនាយ អាម្ពណប្បច្ចយេន បច្ចុ-
 យោ អរិយា បរិយោ កិលេសេ បច្ចុប្បន្ន វិគ្គម្ពិទ្ធ
 កិលេសេ ... ចុត្ត សមុទាចិណ្ឌោ ... បរោ តហិទ្ធា
 ចត្តំ ... វត្ថុ ... តហិទ្ធា ទទ្ធ អធិច្ចតោ ...
 គោមនស្សំ ឧប្បជ្ឈតិ ជិវេន ចត្តុបា រូបំ ... ជំពូ-
 យ សោតនាតុយា សង្ខំ ... ចេតោបរិយញ្ញាលោក
 តហិទ្ធា ចិត្តសមុទ្គ័ស្ស ... អាសាសានកាយតនំ
 វិញ្ញាណកាយតនស្ស អាម្ពណប្បច្ចយេន បច្ចុយោ
 អាតិត្យញ្ញាយតនំ រោសសញ្ញាសញ្ញាយតនស្ស អា-
 ម្ពណប្បច្ចយេន បច្ចុយោ តហិទ្ធា ទទ្ធា វត្ថុវិ-
 ចត្តាណស្ស ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស អាវុជ្ជនាយ
 អាម្ពណប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

(៥៣៨) តហិទ្ធា ធម្មោ អដ្ឋត្ថស្ស ចម្មស្ស
 អាម្ពណប្បច្ចយេន បច្ចុយោ អរិយា ជំពូក
 បច្ចុប្បន្ន ជំពូក តោត្រកុស្ស រោធនស្ស
 មគ្គស្ស ផលស្ស អាវុជ្ជនាយ អាម្ពណប្បច្ចយេន
 បច្ចុយោ តហិទ្ធា ចត្តំ ... វត្ថុ ... តហិទ្ធា
 ទទ្ធ អធិច្ចតោ ... គោមនស្សំ ឧប្បជ្ឈតិ

ប្រព្រះនិព្វាន ឯព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ ខែការតិចារណា ឡូតោត្រកុ
 រោធនៈ មគ្គ និងផល ដោយការម្មណប្បច្ច័យ ពួកព្រះអរិយៈ
 តិចារណា ឡូត្រកតិលេស ដែលលះបង់ហើយ ឡូត្រកតិលេស ដែល
 សន្តតិសន្តិទះហើយ ... ឡូត្រកតិលេស ដែលផ្តាច់សន្សំខកហើយ ក្នុង
 កាលមុន... បុគ្គលដទៃ ឡូចក្ក ខាងក្រៅ ... ឡូវត្ថុ ... ឡូ
 ពួកខ្លួន ខាងក្រៅ ចាមិនទៀង ... គោមនស្ស កើតឡើង បុគ្គល
 ឡូប្រ ដោយវិទូចក្ក ... ឡូសំឡេង ដោយវិទូសោតនាតុ ... របស់
 បុគ្គល អ្នកប្រកបដោយចិត្តខាងក្រៅ ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ ...
 អាសាសនកាយតនៈ ជាបច្ច័យ ខែវិញ្ញាណកាយតនៈ ដោយការម្ម-
 ណប្បច្ច័យ អាតិត្យញ្ញាយតនៈ ជាបច្ច័យ ខែរោសញ្ញាសញ្ញាយតនៈ
 ដោយការម្មណប្បច្ច័យ ពួកខ្លួន ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ ខែការតិចារណា
 ឡូត្រវិចត្រាណា និងចេតោបរិយញ្ញាណ ដោយការម្មណប្បច្ច័យ ។

(៥៣៨) ធម៌ ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ ខែធម៌ ខាងក្នុង ដោយ
 ការម្មណប្បច្ច័យ គឺ ពួកព្រះអរិយៈ តិចារណា ឡូព្រះនិព្វាន ព្រះ
 និព្វាន ជាបច្ច័យ ខែការតិចារណា ឡូតោត្រកុ រោធនៈ មគ្គ និង
 ផល ដោយការម្មណប្បច្ច័យ បុគ្គល ឡូចក្ក ខាងក្រៅ... ឡូវត្ថុ
 ... ឡូពួកខ្លួន ខាងក្រៅ ចាមិនទៀង ... គោមនស្ស កើតឡើង

ដំឡើង ចតុត្ថយ រូបំ បស្សនី ធិត្វាយ សោតនាគុយា
 សន្តំ សុណនតិ ចេតោបរិយញ្ញាលោម តហិទ្ធា ធិត្ត-
 សមន្តិស្ស ធិត្តំ ជាតានិ តហិទ្ធា រូបាយតនំ អដ្ឋត្ថស្ស
 ចតុត្ថិញ្ញាលាស្ស តហិទ្ធា ដោដ្ឋញ្ញាយតនំ អដ្ឋត្ថស្ស
 កាយវិញ្ញាលាស្ស តហិទ្ធា ទទ្ធា វន្តិវិជញ្ញាលាស្ស
 ចេតោបរិយញ្ញាលាស្ស បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាលាស្ស
 យថា កម្មបតញ្ញាលាស្ស អនាគតំសញ្ញាលាស្ស អា-
 វជ្ជតាយ អាវច្ឆណាប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

(២៣៧) អដ្ឋត្ថោ ធម្មោ អដ្ឋត្ថស្ស ធម្មស្ស
 អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ អាវច្ឆណាធិបតិ សហ-
 ជាតាធិបតិ ។ អាវច្ឆណាធិបតិ ធានំ ធិត្វា សីលំ
 ... ឧបោសថកម្មំ ... តំ កុំ កត្វា បច្ចុ-
 វេត្តតិ បុព្វេ សុចិញ្ញាធិ កុំ កត្វា ... ឈាតា
 វុដ្ឋហិទ្ធា ឈានំ កុំ កត្វា ... អរិយា មត្តា វុដ្ឋ-
 ហិទ្ធា មត្តំ កុំ កត្វា ... វេលំ កុំ កត្វា បច្ចុ-
 វេត្តន្តិ អដ្ឋត្ថំ ចត្តំ ... វត្ថុំ ... អដ្ឋត្ថេ ទទ្ធវេ
 កុំ កត្វា អស្សនេតិ អភិធម្មតិ តំ កុំ កត្វា
 រកោ ... ធិដ្ឋំ ឧប្បជ្ជតិ ។ សហជាតាធិបតិ

បុគ្គល ឃើញ ខ្ញុំប្រដៅ ដោយវិញ្ញាណ ឬ ខ្ញុំសំបៀង ដោយចិត្តសោតនាគុ
 ដឹង ខ្ញុំចិត្ត របស់បុគ្គល អ្នកប្រកបដោយចិត្តខាងក្រៅ ដោយចេតោ-
 បរិយញ្ញាណ ប្រាយតនៈ ខាងក្រៅ (ជាបច្ច័យ) នៃចតុត្ថិញ្ញាណ ខាង
 ក្នុង ដោយដ្ឋញ្ញាយតនៈ ខាងក្រៅ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ ខាង
 ក្នុង តួកខន្ធ ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ខ្ញុំវត្ថុវិជញ្ញាណ
 ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ យថា កម្មបតញ្ញាណ
 នឹងអនាគតំសញ្ញាណ ដោយអាវច្ឆណាប្បច្ចយេន ។

[២៣៧] ធម៌ ខាងក្នុង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្នុង ដោយ
 អធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អាវច្ឆណាធិបតិ នឹងសហជាតាធិបតិ ។ អា-
 វច្ឆណាធិបតិ គឺ បុគ្គល ឲ្យខាន ខ្ញុំសីល... ខ្ញុំវេទនាសមុប្បាទ... ធ្វើ
 ខ្ញុំកុសលនោះ ឲ្យជាវិភាគ ហើយវិចារណា ធ្វើ ខ្ញុំកុសលទាំងឡាយ
 ដែលធ្លាប់សម្បូរហើយ ក្នុងកាលមុន ឲ្យជាវិភាគ... ចេញអំពី
 ឈាន ធ្វើ ខ្ញុំឈាន ឲ្យជាវិភាគ... ពួកព្រះអរិយៈ ចេញអំពីមត្ត
 ហើយធ្វើ ខ្ញុំមត្ត ឲ្យជាវិភាគ... ធ្វើ ខ្ញុំផល ឲ្យជាវិភាគ
 ហើយវិចារណា ធ្វើ ខ្ញុំចក្ខុ ខាងក្នុង... ខ្ញុំវត្ថុ... ខ្ញុំតួកខន្ធ
 ខាងក្នុង ឲ្យជាវិភាគ ហើយក្រេកអរ រីករាយ រតនៈ ធ្វើ ខ្ញុំ
 ខន្ធនោះ ឲ្យជាវិភាគ... ចំដុំ កើតឡើង ។ ឯសហជាតាធិបតិ

អដ្ឋត្ថាធិបតី សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋាណ-
នក្ខ រូបាណំ អធិបតីប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៥៤០) អដ្ឋត្ថា នម្បោ តហិទ្ធា ធម្មស្ស
អធិបតីប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតី បរោ
អដ្ឋត្ថំ បត្តំ ... វត្ថុ ... អដ្ឋត្ថេ ខន្ធ កុំ
កត្វា អស្សនេតិ អភិធន្តិ តំ កុំ កត្វា វតោ
ឧប្បជ្ជតិ វិជ្ជិ ឧប្បជ្ជតិ ។

(៥៤១) តហិទ្ធា នម្បោ តហិទ្ធា ធម្មស្ស អធិ-
បតីប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតី សហ-
នាតាធិបតី ។ អារម្មណាធិបតី បរោ តានំ នក្ខ
សីលំ ... ខន្ធាសថភន្តំ ... តំ កុំ កត្វា ...
ឧត្ថ សុច្ឆន្ទានំ កុំ កត្វា ... ឈានា វុដ្ឋហិទ្ធា
... អរិយា មគ្គា វុដ្ឋហិទ្ធា មគ្គំ កុំ កត្វា ...
... តំ កុំ កត្វា ... ជិញ្ញំ គោត្រកុស្ស វេទា-
នស្ស មគ្គស្ស ដលស្ស អធិបតីប្បច្ចយេន បច្ចយោ
តហិទ្ធា បត្តំ ... វត្ថុ ... តហិទ្ធា ខន្ធ កុំ
កត្វា អស្សនេតិ អភិធន្តិ តំ កុំ កត្វា វតោ
... វិជ្ជិ ឧប្បជ្ជតិ ។ សហនាតាធិបតី តហិទ្ធា-
ធិបតី សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋាណនក្ខ
រូបាណំ អធិបតីប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

គី អធិបតីធម៌ ខាត្ថក្កំ ជាបច្ច័យ ខៃត្ថកសម្បយុត្តកក្ខន្ធនំ ខៃត្ថក
ចិត្តសមុដ្ឋានុប្បដនំ ដោយអធិបតីប្បច្ច័យ ។

(៥៤០) ធម៌ ខាត្ថក្កំ ជាបច្ច័យ ខៃធម៌ ខាត្ថក្រា ដោយ
អធិបតីប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតី គឺ បុគ្គលដទៃ ធ្វើ ទូចត្ថ
ខាត្ថក្កំ ... ទូចត្ថ ... ទូចត្ថខន្ធ ខាត្ថក្កំ ឲ្យជាវិភាគ ហើយ
ត្រេកអរ រីករាយ រក្សា ធ្វើ ទូចខន្ធនោះ ឲ្យជាវិភាគ ទើបតើត
ឡើង វិជ្ជិ តើតឡើង ។

(៥៤១) ធម៌ ខាត្ថក្រា ជាបច្ច័យ ខៃធម៌ ខាត្ថក្រា ដោយ
អធិបតីប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតី និងសហនាតាធិបតី ។ អារម្ម-
ណាធិបតី គឺ បុគ្គលដទៃ ឲ្យខាន ទូចសីល ... ទូចខន្ធាសថភន្ត ...
ធ្វើ ទូចសីលនោះ ឲ្យជាវិភាគ ... ធ្វើ ទូចសីលខាត្ថក្កយ
ដែលសម្បយុត្តហើយ ក្នុងកាលមុន ឲ្យជាវិភាគ ... ចេញតំវិលាន
... ត្បាត្រហើយ ចេញតំវិលាន ធ្វើ ទូចមគ្គ ឲ្យជាវិភាគ ...
ធ្វើ ទូចសីល ឲ្យជាវិភាគ ... ត្រាវិភាគ ជាបច្ច័យ ខៃគោត្រកុ
វេទានៈ មគ្គ និងសីល ដោយអធិបតីប្បច្ច័យ ទូចត្ថ ខាត្ថក្រា...
ទូចត្ថ ... ធ្វើ ទូចត្ថខន្ធ ខាត្ថក្រា ឲ្យជាវិភាគ ហើយត្រេកអរ
រីករាយ រក្សា ធ្វើ ទូចខន្ធនោះ ឲ្យជាវិភាគ វិជ្ជិ តើតឡើង ។
និសហនាតាធិបតី គឺ អធិបតីធម៌ ខាត្ថក្រា ជាបច្ច័យ ខៃត្ថកសម្ប-
យុត្តកក្ខន្ធនំ ខៃត្ថកចិត្តសមុដ្ឋានុប្បដនំ ដោយអធិបតីប្បច្ច័យ ។

(៥៤២) តហិទ្ធា ធម្មោ អដ្ឋត្ថស្ស ធម្មស្ស
 អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ អរិយា
 ធិប្បាជំ កុំ កត្វា បច្ចុវត្តន្តំ ធិប្បាជំ គោត្រកុស្ស
 រោនាទស្ស មគ្គស្ស ជលស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ តហិទ្ធា ចត្តុំ ... វត្តុំ ... តហិទ្ធា ទន្ធ
 កុំ កត្វា អស្សាធនិ អភិទទ្ធនិ តំ កុំ កត្វា
 រាគា ... ធិដ្ឋ ឧប្បជ្ជនំ ។

(៥៤៣) អដ្ឋត្ថោ ធម្មោ អដ្ឋត្ថស្ស ធម្មស្ស
 អនន្តរាប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា អដ្ឋត្ថា
 ទន្ធា បច្ឆិមាជំ បច្ឆិមាជំ អដ្ឋត្ថាជំ ទន្ធាជំ អនន្ត-
 រាប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុលោមំ គោត្រកុស្ស អនុ-
 លោមំ រោនាទស្ស គោត្រកុ មគ្គស្ស រោនាជំ មគ្គស្ស
 មត្តា ជលស្ស ។ បេ ។ អនុលោមំ ជលសមាបត្តិ-
 យា ធិរោនា វុដ្ឋហន្តស្ស រោសញ្ញាណសញ្ញាយតនំ
 ជលសមាបត្តិយា អនន្តរាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៥៤៤) តហិទ្ធា ធម្មោ តហិទ្ធា ធម្មស្ស
 អនន្តរាប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា តហិទ្ធាតិ
 ធានាគារណំ តំយេវ កមជំ ។

(៥៤៥) ធម៌ ខាន់ក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាន់ក្នុង ដោយ
 អធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ គឺ ពួកព្រះអរិយៈ ធ្វើ ខ្ញុំ
 ព្រះឧទ្ទាម ឲ្យជាវិគារព ហើយពិចារណា ព្រះឧទ្ទាម ជាបច្ច័យ
 នៃគោត្រកុ រោនាទៈ មគ្គ និងជល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ខ្ញុំចក្ក
 ខាន់ក្រៅ ... ខ្ញុំវត្តុំ ... ធ្វើ ខ្ញុំពួកទន្ធា ខាន់ក្រៅ ឲ្យជាវិគារព
 ហើយគ្រេកអរ រីករាយ រតនៈ ធ្វើ ខ្ញុំទន្ធានោះ ឲ្យជាវិគារព ...
 ធិដ្ឋ កើតឡើង ។

(៥៤៦) ធម៌ ខាន់ក្នុង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាន់ក្នុង ដោយ
 អនន្តរាប្បច្ច័យ គឺ ពួកទន្ធា ខាន់ក្នុង មុនៗ ជាបច្ច័យ នៃពួកទន្ធា ខាន់ក្នុង
 ក្រោយៗ ដោយអនន្តរាប្បច្ច័យ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃគោត្រកុ
 អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃរោនាទៈ គោត្រកុ (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គ
 រោនាទៈ (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គ មគ្គ (ជាបច្ច័យ) នៃជល ។ បេ ។
 អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃជលសមាបត្តិ នៅសញ្ញាណសញ្ញាយតនៈ
 របស់បុគ្គល កាលចេញ អំពីឧបេក្ខ ជាបច្ច័យ នៃជលសមាបត្តិ ដោយ
 អនន្តរាប្បច្ច័យ ។

(៥៤៧) ធម៌ ខាន់ក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាន់ក្រៅ
 ដោយអនន្តរាប្បច្ច័យ គឺ គ្រង់ពាក្យថា ពួកទន្ធា ខាន់ក្រៅ មុនៗ នោះ
 ជាដំណើរធ្វើឲ្យផ្សេងគ្នា ប៉ុណ្ណោះឯង ។

(៥៤៥) អដ្ឋត្ថោ ធម្មោ អដ្ឋត្ថស្ស ធម្មស្ស
 សមនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរសនិសំ ។ បេ ។
 សហជាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ អញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណ្យបនិស្សយោ អនន្តរ-
 បនិស្សយោ បកក្ខបនិស្សយោ ។ បកក្ខបនិស្សយោ
 អដ្ឋត្ថំ សន្ធី ឧបនិស្សយោ នាមំ ទេតិ សីលំ ...
 ទុច្ចាសថកម្មំ ... ឈានំ ... វិបស្សនំ ... មគ្គំ ...
 អភិញ្ញំ ... សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ មាណំ ធម្មតិ ធិដ្ឋិ
 កល្យាណំ អដ្ឋត្ថំ សីលំ ... បញ្ញា វាតំ បត្តនំ កា-
 យិកំ សុខំ កាយិកំ ធុត្ថំ ទុក្ខំ កោដនំ ...
 សេនាសនំ ឧបនិស្សយោ នាមំ ទេតិ ... សមាបត្តិ
 ឧប្បាទេតិ ចាណំ បាណំ សង្ឃំ ភិក្ខុតិ អដ្ឋត្ថោ
 សទ្ធា ... បញ្ញា វាតោ បត្តនា កាយិកំ សុខំ
 កាយិកំ ធុត្ថំ ... សេនាសនំ អដ្ឋត្ថោយ សទ្ធាយ
 បញ្ញាយ វាតស្ស បត្តនាយ កាយិកស្ស សុខស្ស
 កាយិកស្ស ធុត្ថស្ស មគ្គស្ស ផលសមាបត្តិយោ
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៥៤៥) ធម៌ ខាងក្នុង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្នុង ដោយ
 សមនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ដូចអនន្តរប្បច្ច័យដែរ ។ បេ ។ ជាបច្ច័យ ដោយ
 សហជាកប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
 និស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ការម្ម-
 ណ្ឌបនិស្ស័យ អនន្តរុបនិស្ស័យ និងបកក្ខបនិស្ស័យ ។ ឯបកក្ខបនិស្ស័យ
 គឺ បុគ្គល អាស្រ័យ ខ្យល់សព្វ ខាងក្នុង ហើយឲ្យខ្យល់ចេញ ខ្យល់ចេញ...
 ខ្យល់ចេញចាកម្ម ... ខ្យល់ចេញ ... ញាតិវិបស្សនា ... ញាតិមគ្គ
 ... ញាតិអភិញ្ញា ... ញាតិសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង ដំឡើងមាន
 ប្រការទាំងនេះ ខ្យល់សព្វ ខាងក្នុង ... ខ្យល់ចេញ វាតៈ សេចក្តីប្រាថ្នា
 កាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ ផ្លូវ កោដន ... អាស្រ័យ ខ្យល់សព្វសនៈ
 ហើយ ឲ្យខ្យល់ចេញ ... ញាតិសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង សមាបត្តិ
 បំបែកសង្ឃី សព្វ ខាងក្នុង ... បញ្ញា វាតៈ សេចក្តីប្រាថ្នា
 កាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ ... សេនាសនៈ ជាបច្ច័យ នៃសព្វ
 ខាងក្នុង នៃបញ្ញា វាតៈ សេចក្តីប្រាថ្នា កាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ
 មគ្គ និងផលសមាបត្តិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៥៤៦] អដ្ឋត្ថោ ធម្មោ តហិទ្ធា ធម្មស្ស
 ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ការម្មណ្ឌបទិស្សយោ
 បតត្ថបទិស្សយោ ។ បតត្ថបទិស្សយោ បរោ
 អដ្ឋត្ថំ សទ្ធិំ ឧបទិស្សយោ ឆានំ ទេតិ ... មាធំ
 ជម្លៀតិ ទិដ្ឋិ កល្យាណិ បរោ អដ្ឋត្ថំ សីលំ ...
 សេនាសនំ ឧបទិស្សយោ ឆានំ ទេតិ ... ខាលាំ
 ហានតិ សង្ឃំ ភិក្ខុតិ អដ្ឋត្ថា សទ្ធា ... សេនាសនំ
 តហិទ្ធា សទ្ធាយ មគ្គស្ស ផលសមាបត្តិយា ឧប-
 ទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៤៧] តហិទ្ធា ធម្មោ តហិទ្ធា ធម្មស្ស
 ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ការម្មណ្ឌបទិស្សយោ
 អនន្តរូបទិស្សយោ បតត្ថបទិស្សយោ ។ បតត្ថ
 បទិស្សយោ បរោ តហិទ្ធា សទ្ធិំ ... បត្តនំ
 កាយិកំ សុខំ ... សេនាសនំ ឧបទិស្សយោ ឆានំ
 ទេតិ ... សង្ឃំ ភិក្ខុតិ តហិទ្ធា សទ្ធា ...
 សេនាសនំ តហិទ្ធា សទ្ធាយ ផលសមាបត្តិយា
 ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៤៨] តហិទ្ធា ធម្មោ អដ្ឋត្ថស្ស ធម្មស្ស
 ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ការម្មណ្ឌបទិស្សយោ

[៥៤៩] ធមិ ខាត្ថក្កំ ជាបច្ច័យ ខៃធមិ ខាត្ថក្រៅ ដោយ
 ឧបទិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ការម្មណ្ឌបទិស្សយោ និងបកត្ថបទិស្សយោ ។
 បកត្ថបទិស្សយោ គឺ បុគ្គលដទៃ អាស្រ័យ ឲ្យសទ្ធា ខាត្ថក្កំ ហើយឲ្យ
 ខាត្ថ ... កម្លាំងមានៈ ប្រកាន់ខ្ញុំ បុគ្គលដទៃ ឲ្យសីល ខាត្ថក្កំ ...
 អាស្រ័យ ឲ្យសេនាសនៈ ហើយឲ្យខាត្ថ ... សម្លាប់សត្វ ចំបែក
 សង្ឃ សទ្ធា ខាត្ថក្កំ ... សេនាសនៈ ជាបច្ច័យ ខៃសទ្ធា ខាត្ថ
 ក្រៅ ខៃមគ្គ និងផលសមាបត្តិ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៥៥០] ធមិ ខាត្ថក្រៅ ជាបច្ច័យ ខៃធមិ ខាត្ថក្រៅ ដោយ
 ឧបទិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ការម្មណ្ឌបទិស្សយោ អនន្តរូបទិស្សយោ និង
 បកត្ថបទិស្សយោ ។ បកត្ថបទិស្សយោ គឺ បុគ្គលដទៃ អាស្រ័យ ឲ្យសទ្ធា
 ខាត្ថក្រៅ ... ឲ្យសេចក្តីប្រាថ្នា កាយិកសុខ ... ឲ្យសេនាសនៈ
 ហើយឲ្យខាត្ថ ... ចំបែកសង្ឃ សទ្ធា ខាត្ថក្រៅ ... សេនាសនៈ
 ជាបច្ច័យ ខៃសទ្ធា ខាត្ថក្រៅ និងផលសមាបត្តិ ដោយឧបទិស្ស-
 យប្បច្ច័យ ។

[៥៥១] ធមិ ខាត្ថក្រៅ ជាបច្ច័យ ខៃធមិ ខាត្ថ
 ក្កំ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ការម្មណ្ឌបទិស្សយោ

បកគ្រូបដិស្សយោ ។ បកគ្រូបដិស្សយោ តហិទ្ធា
 សន្នំ ... សេនាសនំ ឧបដិស្សយោ នាម ទេតិ ...
 សន្នំ កិច្ចតិ តហិទ្ធា សន្នំ ... សេនាសនំ
 អដ្ឋត្ថាយ សន្នាយ ផលសមាបត្តិយា ឧបដិស្ស-
 យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៤៩] អដ្ឋត្ថោ ធម្មោ អដ្ឋត្ថស្ស ធម្មស្ស
 បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណបុរេជាតំ វត្ថុ-
 បុរេជាតំ ។ អារម្មណបុរេជាតំ អដ្ឋត្ថំ ចត្ថំ ... វត្ថុ
 អនិច្ចតោ ធុត្ថតោ អនត្ថតោ ... ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ
 ជំព្វេន ចត្ថុយា រូបំ ... ជិញ្ញាយ សោតជាតុយា
 សន្នំ សុណាតំ រូបាយតនំ ចត្ថុវិញ្ញាណស្ស ទោ-
 ជ្ជញ្ញាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។ វត្ថុបុរេជាតំ ចត្ថុយាយតនំ ចត្ថុវិញ្ញា-
 ណស្ស កាយាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស វត្ថុ
 អដ្ឋត្ថានំ ទទ្ធានំ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៥០] អដ្ឋត្ថោ ធម្មោ តហិទ្ធា ធម្មស្ស បុរេជា-
 តប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណបុរេជាតំ បរោ អដ្ឋត្ថំ
 ចត្ថំ ... វត្ថុ អនិច្ចតោ ... ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ

និងបកគ្រូបដិស្សយោ ។ បកគ្រូបដិស្សយោ គឺ បុគ្គល អាស្រ័យ ខ្សែសង្វា
 ខាងក្រៅ... ខ្សែសនាសនៈ ហើយឲ្យទាញ... បំបែកសង្វេ សង្វា
 ខាងក្រៅ... សេនាសនៈ ជាបច្ច័យ នៃសង្វា ខាងក្នុង និងផល-
 សមាបត្តិ ដោយឧបដិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៥៤៩] ធម៌ ខាងក្នុង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្នុង ដោយបុរេ-
 ជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេជាតិ និងវត្ថុបុរេជាតិ ។ អារម្មណ-
 បុរេជាតិ គឺ បុគ្គល ខ្សែចក្ខុ ខាងក្នុង ... ខ្សែចក្ខុ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ
 មិនមែនខ្លួន ... ទោមនស្ស កើតឡើង បុគ្គល (ឃើញ) ខ្សែចក្ខុ
 ដោយវិទូចក្ខុ ... ឮ ខ្សែសំឡេង ដោយវិទូសោតជាតុ រូបាយគនៈ
 (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយជញ្ញាយគនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ
 ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ វត្ថុបុរេជាតិ គឺ ចក្ខុយគនៈ (ជាបច្ច័យ)
 នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយគនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជា
 បច្ច័យ នៃពួកទទ្ធា ខាងក្នុង ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

[៥៥០] ធម៌ ខាងក្នុង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាងក្រៅ ដោយបុរេ-
 ជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេជាតិ គឺ បុគ្គលដទៃ (ឃើញ) ខ្សែ
 ចក្ខុ ខាងក្នុង ... ខ្សែវត្ថុ ថាមិនទៀង ... ទោមនស្ស កើតឡើង

ទិព្វន ចក្កនា រូបំ បស្សតិ ទិព្វាយ សោតនាតុយា
 សន្នំ សុណាតិ អដ្ឋត្ថំ រូបាយននំ តហិទ្ធា
 ចក្កវិញ្ញាណស្ស អដ្ឋត្ថំ ដោជ្ឈនាយននំ តហិទ្ធា
 កាយវិញ្ញាណស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៥៥០) តហិទ្ធា ធម្មោ តហិទ្ធា ធម្មស្ស បុរេ-
 ជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាម្ពណបុរេជាតំ វត្ថុបុរេ-
 ជាតំ ។ អាម្ពណបុរេជាតំ បរោ តហិទ្ធា ចក្កំ
 ... វត្ថុ អនិច្ចតោ ទិព្វន ចក្កនា រូបំ បស្សតិ
 ទិព្វាយ សោតនាតុយា សន្នំ សុណាតិ តហិទ្ធា
 រូបាយននំ តហិទ្ធា ចក្កវិញ្ញាណស្ស តហិទ្ធា ដោ-
 ជ្ឈនាយននំ តហិទ្ធា កាយវិញ្ញាណស្ស ។ វត្ថុបុរេ-
 ជាតំ តហិទ្ធា ចក្កាយននំ ... កាយាយននំ ...
 វត្ថុ តហិទ្ធា ទទ្ធានំ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៥៥២) តហិទ្ធា ធម្មោ អដ្ឋត្ថស្ស ធម្មស្ស បុរេជា-
 តប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាម្ពណបុរេជាតំ តហិទ្ធា ចក្កំ
 ... វត្ថុ អនិច្ចតោ ... គោមនស្សំ ឧប្បជ្ឈតិ ទិព្វន
 ចក្កនា រូបំ ... ទិព្វាយ សោតនាតុយា សន្នំ ...
 តហិទ្ធា រូបាយននំ អដ្ឋត្ថស្ស ចក្កវិញ្ញាណស្ស ។ បេ ។

បុគ្គល ឃើញ ខ្ញុំប្រ ដោយទិព្វចក្ក ឬ ខ្ញុំសំឡេង ដោយទិព្វ-
 សោតនាតុ រូបាយននៈ ខាងក្នុង (ជាច្រើន) ខែចក្កវិញ្ញាណ ខាង
 ក្រៅ ដោយរូបាយននៈ ខាងក្នុង ជាច្រើន ខែកាយវិញ្ញាណ ខាង
 ក្រៅ ដោយបុរេជាតប្បច្ចយេន ។

(៥៥១) ធម៌ ខាងក្រៅ ជាច្រើន ខែធម៌ ខាងក្រៅ ដោយ
 បុរេជាតប្បច្ចយេន ទានដល់អាម្ពណបុរេជាតំ និងវត្ថុបុរេជាតំ ។ អាម្ព-
 ណបុរេជាតំ គឺ បុគ្គលដទៃ (ឃើញ) ខ្ញុំ ក្នុង ខាងក្រៅ... ខ្ញុំវត្ថុ
 ថាមិនទៀង... ឃើញ ខ្ញុំប្រ ដោយទិព្វចក្ក ឬ ខ្ញុំសំឡេង ដោយ
 ទិព្វសោតនាតុ រូបាយននៈ ខាងក្រៅ (ជាច្រើន) ខែចក្កវិញ្ញាណ ខាង
 ក្រៅ ដោយរូបាយននៈ ខាងក្រៅ (ជាច្រើន) ខែកាយវិញ្ញាណ ខាង
 ក្រៅ ។ ឯវត្ថុបុរេជាតំ គឺ ចក្កាយននៈ ខាងក្រៅ... កាយាយននៈ
 ... វត្ថុ ជាច្រើន ខែភ្នកទទ្ធា ខាងក្រៅ ដោយបុរេជាតប្បច្ចយេន ។

(៥៥៤) បេ ខាងក្រៅ ជាច្រើន ខែធម៌ ខាងក្នុង ដោយ
 បុរេជាតប្បច្ចយេន ព្រោះវិញ្ញាណបុរេជាតំ គឺ បុគ្គល (ឃើញ) ខ្ញុំចក្ក
 ខាងក្រៅ... ខ្ញុំវត្ថុ ថាមិនទៀង... គោមនស្ស កើតឡើង បុគ្គល
 (ឃើញ) ខ្ញុំប្រ ដោយទិព្វចក្ក... ខ្ញុំសំឡេង ដោយទិព្វសោតនាតុ...
 រូបាយននៈ ខាងក្រៅ (ជាច្រើន) ខែចក្កវិញ្ញាណ ខាងក្នុង ។ បេ ។

តហិទ្ធា ដោដ្ឋកាយតនំ អដ្ឋត្ថស្ស កាយវិញ្ញាណស្ស
បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៥៣] អដ្ឋត្ថោ ច តហិទ្ធា ច ធម្មា អដ្ឋ-
ត្ថស្ស ធម្មស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អា-
រម្មណបុរេជាតំ វត្ថុបុរេជាតំ តហិទ្ធា រូបាយតនំ ឬ
អដ្ឋត្ថំ ចក្កាយតនំ អដ្ឋត្ថស្ស ចក្កវិញ្ញាណស្ស
បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ តហិទ្ធា ដោដ្ឋកាយត-
នំ អដ្ឋត្ថំ កាយាយតនំ អដ្ឋត្ថស្ស កាយ-
វិញ្ញាណស្ស តហិទ្ធា រូបាយតនំ អដ្ឋត្ថំ វត្ថុ ច
... តហិទ្ធា ដោដ្ឋកាយតនំ អដ្ឋត្ថំ វត្ថុ ច
អដ្ឋត្ថានំ ខន្ធនំ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៥៤] អដ្ឋត្ថោ ច តហិទ្ធា ច ធម្មា តហិទ្ធា
ធម្មស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាម្មណបុរេ-
ជាតំ វត្ថុបុរេជាតំ អដ្ឋត្ថំ រូបាយតនំ តហិទ្ធា
ចក្កាយតនំ តហិទ្ធា ចក្កវិញ្ញាណស្ស បុរេជា-
តប្បច្ចយេន បច្ចយោ អដ្ឋត្ថំ ដោដ្ឋកាយតនំ
តហិទ្ធា កាយាយតនំ តហិទ្ធា កាយវិញ្ញាណស្ស
បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អដ្ឋត្ថំ រូបាយតនំ
តហិទ្ធា វត្ថុ ច ... អដ្ឋត្ថំ ដោដ្ឋកាយតនំ

ដោដ្ឋកាយតនៈ ខាត្រៃវា ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ខាត្រៃវា
ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

[៥៥៥] ធម៌ ខាត្រៃវា ធម៌ ខាត្រៃវា ជាបច្ច័យ នៃ
ធម៌ ខាត្រៃវា ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់ការម្សោយបុរេជាត នឹង
វត្ថុបុរេជាត គឺ រូបាយតនៈ ខាត្រៃវា ចក្កាយតនៈ ខាត្រៃវា ជា
បច្ច័យ នៃចក្កវិញ្ញាណ ខាត្រៃវា ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ដោដ្ឋកា-
យតនៈ ខាត្រៃវា កាយាយតនៈ ខាត្រៃវា (ជាបច្ច័យ) នៃកាយ-
វិញ្ញាណ ខាត្រៃវា រូបាយតនៈ ខាត្រៃវា វត្ថុ ខាត្រៃវា ...
ដោដ្ឋកាយតនៈ ខាត្រៃវា វត្ថុ ខាត្រៃវា ជាបច្ច័យ នៃភូមិ
ខាត្រៃវា ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

[៥៥៦] ធម៌ ខាត្រៃវា ធម៌ ខាត្រៃវា ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ខាត្រៃវា ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់ការម្សោយបុរេជាត
នឹងវត្ថុបុរេជាត គឺ រូបាយតនៈ ខាត្រៃវា ចក្កាយតនៈ ខាត្រៃវា
ជាបច្ច័យ នៃចក្កវិញ្ញាណ ខាត្រៃវា ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ
ដោដ្ឋកាយតនៈ ខាត្រៃវា កាយាយតនៈ ខាត្រៃវា ជាបច្ច័យ
នៃកាយវិញ្ញាណ ខាត្រៃវា ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ រូបាយតនៈ
ខាត្រៃវា វត្ថុ ខាត្រៃវា ... ដោដ្ឋកាយតនៈ ខាត្រៃវា

តហិទ្ធា វត្ថុ ច តហិទ្ធា ទទ្ធានំ បុរេជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

(៥៥៥) អដ្ឋត្ថោ ធម្មោ អដ្ឋត្ថស្ស ធម្មស្ស
បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតា អដ្ឋត្ថា
ទទ្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស បច្ឆាជាត-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៥៥៦) តហិទ្ធា ធម្មោ តហិទ្ធា ធម្មស្ស បច្ឆា-
ជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតា តហិទ្ធា ទទ្ធា
បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

(៥៥៧) អដ្ឋត្ថោ ធម្មោ អដ្ឋត្ថស្ស ធម្មស្ស
អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា អដ្ឋត្ថា
ទទ្ធា បច្ឆិមាទំ បច្ឆិមាទំ អដ្ឋត្ថានំ ទទ្ធានំ អាសេ-
វនប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុលោមំ តោត្រកុស្ស
អនុលោមំ វេទានស្ស តោត្រកុ. មត្តស្ស វេទានំ
មត្តស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៥៥៨) តហិទ្ធា ធម្មោ តហិទ្ធា ធម្មស្ស អា-
សេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា ។ បេ ។
អដ្ឋត្ថសនិសំយេវ ។

វត្ថុ ខាងក្រៅក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ខាងក្រៅ ដោយបុរេជា-
តប្បច្ច័យ ។

(៥៥៥) ធមិ ខាងក្នុង ជាបច្ច័យ នៃធមិ ខាងក្នុង ដោយ
បច្ឆាជាតប្បច្ច័យ បានដល់បច្ឆាជាត គឺ ពួកខន្ធ ខាងក្នុង ជាបច្ច័យ
នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។

(៥៥៦) ធមិ ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃធមិ ខាងក្រៅ ដោយ
បច្ឆាជាតប្បច្ច័យ បានដល់បច្ឆាជាត គឺ ពួកខន្ធ ខាងក្រៅ ជា
បច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។

(៥៥៧) ធមិ ខាងក្នុង ជាបច្ច័យ នៃធមិ ខាងក្នុង ដោយ
អាសេវនប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ ខាងក្នុង មុនៗ ជាបច្ច័យ នៃពួក
ខន្ធ ខាងក្នុង ក្រោយៗ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ អនុលោម (ជា
បច្ច័យ) នៃតោត្រកុ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃវេទានៈ តោត្រកុ
(ជាបច្ច័យ) នៃមត្ត វេទានៈ ជាបច្ច័យ នៃមត្ត ដោយ
អាសេវនប្បច្ច័យ ។

(៥៥៨) ធមិ ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃធមិ ខាងក្រៅ ដោយ
អាសេវនប្បច្ច័យ គឺ បុរ ។ ។ បេ ។ ដូចគ្នានឹងអដ្ឋក្កធមិដែរ ។

[៥៥៩] អដ្ឋត្ថោ ធម្មោ អដ្ឋត្ថស្ស ធម្មស្ស
 កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា នាណាខណិកា ។
 សហជាតា អដ្ឋត្ថោ ចេតនា សម្មយុត្តកានំ ខន្ធានំ
 ចិត្តសមុដ្ឋានានក្ខ រូចានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 នាណាខណិកា អដ្ឋត្ថោ ចេតនា វិចាគានំ អដ្ឋត្ថានំ
 ខន្ធានំ កម្មត្ថា ច រូចានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៦០] តហិទ្ធា ធម្មោ តហិទ្ធា ធម្មស្ស កម្ម-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា នាណាខណិកា ។
 សហជាតា តហិទ្ធា ចេតនា សម្មយុត្តកានំ ខន្ធានំ
 ចិត្តសមុដ្ឋានានក្ខ រូចានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 នាណាខណិកា តហិទ្ធា ចេតនា វិចាគានំ តហិទ្ធា
 ខន្ធានំ កម្មត្ថា ច រូចានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៦១] អដ្ឋត្ថោ ធម្មោ អដ្ឋត្ថស្ស ធម្មស្ស
 វិចាគប្បច្ចយេន បច្ចយោ បរិច្ចណិ ដូចបដិច្ចវារសនិសំ ។

[៥៦២] អដ្ឋត្ថោ ធម្មោ អដ្ឋត្ថស្ស ធម្មស្ស
 អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ អដ្ឋត្ថោ អាហារ
 សម្មយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានក្ខ រូចានំ
 អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិត្ថុណ

[៥៥៩] ធម៌ ខាន់ក្នុង ជាប់ច្រើន ខែធម៌ ខាន់ក្នុង ដោយកម្ម-
 ប្បច្ច័យ ទានដល់សហជាត នឹងនានាខណិកៈ ។ សហជាត គឺ ចេតនា
 ខាន់ក្នុង ជាប់ច្រើន ខែពួកសម្បយុត្តកក្នុងផង ខែពួកចិត្តសមុដ្ឋានប្បច្ច័យ
 ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ឯនានាខណិកៈ គឺ ចេតនា ខាន់ក្នុង ជាប់ច្រើន
 ខែពួកវិបាកក្នុង ខាន់ក្នុងផង ខែពួកកងត្ថាប្បច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៥៦០] ធម៌ ខាន់ក្រៅ ជាប់ច្រើន ខែធម៌ ខាន់ក្រៅ ដោយ
 កម្មប្បច្ច័យ ទានដល់សហជាត នឹងនានាខណិកៈ ។ សហជាត គឺ
 ចេតនា ខាន់ក្រៅ ជាប់ច្រើន ខែពួកសម្បយុត្តកក្នុងផង ខែពួកចិត្ត-
 សមុដ្ឋានប្បច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ឯនានាខណិកៈ គឺ ចេតនា
 ខាន់ក្រៅ ជាប់ច្រើន ខែពួកវិបាកក្នុង ខាន់ក្រៅផង ខែពួកកងត្ថាប្ប-
 ច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៥៦១] ធម៌ ខាន់ក្នុង ជាប់ច្រើន ខែធម៌ ខាន់ក្នុង ដោយ
 វិបាកប្បច្ច័យ គឺ (ចប់) បរិច្ចណិ ដូចបដិច្ចវារសនិសំ ។

[៥៦២] ធម៌ ខាន់ក្នុង ជាប់ច្រើន ខែធម៌ ខាន់ក្នុង ដោយអា-
 ហារប្បច្ច័យ គឺ ពួកអាហារ ខាន់ក្នុង ជាប់ច្រើន ខែពួកសម្បយុត្តកក្នុង
 ផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានប្បច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈខែបដិសន្ធិ

អដ្ឋត្ថោ កតត្ថិដ្ឋានោ អាហារោ អដ្ឋត្ថស្ស
កាយស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៦៣] អដ្ឋត្ថោ នម្មោ តហិទ្ធា ធម្មស្ស អា-
ហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ អដ្ឋត្ថោ កតត្ថិដ្ឋានោ
អាហារោ តហិទ្ធា កាយស្ស អាហារប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[៥៦៤] តហិទ្ធា នម្មោ តហិទ្ធា ធម្មស្ស អា-
ហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ បវត្តិច្ចដិសន្ធិ ។ តហិទ្ធា
កតត្ថិដ្ឋានោ អាហារោ តហិទ្ធា កាយស្ស អាហា-
រប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៦៥] តហិទ្ធា នម្មោ អដ្ឋត្ថស្ស ធម្មស្ស
អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ តហិទ្ធា កតត្ថិដ្ឋានោ
អាហារោ អដ្ឋត្ថស្ស កាយស្ស អាហារប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[៥៦៦] អដ្ឋត្ថោ នម្មោ ច តហិទ្ធា នម្មោ ច
អដ្ឋត្ថស្ស ធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ
អដ្ឋត្ថោ កតត្ថិដ្ឋានោ អាហារោ ច តហិទ្ធា
កតត្ថិដ្ឋានោ អាហារោ ច អដ្ឋត្ថស្ស កាយស្ស
អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

កតត្ថិដ្ឋានោ ខាន្តក្ក ជាបច្ច័យ នៃកាយ ខាន្តក្ក ដោយ
អាហារប្បច្ច័យ ។

[៥៦៧] ធម៌ ខាន្តក្ក ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាន្តក្រវ៉ា ដោយ
អាហារប្បច្ច័យ គឺ កតត្ថិដ្ឋានោ ខាន្តក្ក ជាបច្ច័យ នៃកាយ
ខាន្តក្រវ៉ា ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។

[៥៦៨] ធម៌ ខាន្តក្រវ៉ា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាន្តក្រវ៉ា ដោយ
អាហារប្បច្ច័យ ចុះដល់បវត្តិច្ចដិសន្ធិ ។ កតត្ថិដ្ឋានោ ខាន្តក្រវ៉ា
ជាបច្ច័យ នៃកាយ ខាន្តក្រវ៉ា ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។

[៥៦៩] ធម៌ ខាន្តក្រវ៉ា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ខាន្តក្ក ដោយ
អាហារប្បច្ច័យ គឺ កតត្ថិដ្ឋានោ ខាន្តក្រវ៉ា ជាបច្ច័យ នៃកាយ
ខាន្តក្ក ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។

[៥៧០] ធម៌ ខាន្តក្កក្ខី ធម៌ ខាន្តក្រវ៉ាក្ខី ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ខាន្តក្ក ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ កតត្ថិដ្ឋានោ ខាន្តក្កក្ខី
កតត្ថិដ្ឋានោ ខាន្តក្រវ៉ាក្ខី ជាបច្ច័យ នៃកាយ ខាន្តក្ក ដោយ
អាហារប្បច្ច័យ ។

(៥៦៧) អដ្ឋត្ថោ ធម្មោ ច តហិទ្ធា ធម្មោ
 ច តហិទ្ធា ធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អដ្ឋត្ថោ កតដ្ឋង្គារោ អាហារោ ច តហិទ្ធា កត-
 ដ្ឋង្គារោ អាហារោ ច តហិទ្ធា កាយស្ស អាហា-
 រប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៥៦៨) អដ្ឋត្ថោ ធម្មោ អដ្ឋត្ថស្ស ធម្មស្ស
 វត្ថុយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អដ្ឋត្ថកា វត្ថុយា រូប-
 ជីវិត្រ្ទយម្បិ វិត្តារេតទ្ធំ ។ ឈានប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ មត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សម្មយុត្តប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ
 បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ មាតំភាបនាជិ អនុមជ្ឈន្តន
 វិត្តារេតទ្ធំ ។

(៥៦៩) តហិទ្ធា ធម្មោ តហិទ្ធា ធម្មស្ស វិប្ប-
 យុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆា-
 ជាតំ ។ សន្តិត្ថំ ។

(៥៧០) អដ្ឋត្ថោ ធម្មោ អដ្ឋត្ថស្ស ធម្មស្ស
 អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ

(៥៦៧) ធម៌ ខាន់ក្នុងក្តី ធម៌ ខាន់ក្រៅក្តី ជាប់ជួយ ខែធម៌
 ខាន់ក្រៅ ដោយអាហារប្បច្ចយ គឺ កតាទ្បិញ្ញាហារ ខាន់ក្នុងក្តី
 កតាទ្បិញ្ញាហារ ខាន់ក្រៅក្តី ជាប់ជួយ ខែកាយ ខាន់ក្រៅ ដោយ
 អាហារប្បច្ចយ ។

(៥៦៨) ធម៌ ខាន់ក្នុង ជាប់ជួយ ខែធម៌ ខាន់ក្នុង ដោយវត្ថុយ-
 ប្បច្ចយ បានដល់ពួកវត្ថុយ ដែលប្រព្រឹត្តទៅខាន់ក្នុង ឯប្រជីវិត្រ្ទយ
 បណ្ឌិត គប្បីឲ្យវិស្តារចុះ ។ ជាប់ជួយ ដោយឈានប្បច្ចយ ជា
 ប់ជួយ ដោយមត្តប្បច្ចយ ជាប់ជួយ ដោយសម្មយុត្តប្បច្ចយ ជា
 ប់ជួយ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ចយ បានដល់សហជាត បុរេជាត និង
 បច្ឆាជាត ចរខែមាតិកាទាំងឡាយ បណ្ឌិត កាលអនុម័ត គប្បីឲ្យ
 វិស្តារចុះ ។

(៥៦៩) ធម៌ ខាន់ក្រៅ ជាប់ជួយ ខែធម៌ ខាន់ក្រៅ ដោយ
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយ បានដល់សហជាត បុរេជាត និងបច្ឆាជាត ។
 សេចក្តីបំប្រុង ។

(៥៧០) ធម៌ ខាន់ក្នុង ជាប់ជួយ ខែធម៌ ខាន់ក្នុង
 ដោយអត្ថប្បច្ចយ បានដល់សហជាត បុរេជាត បច្ឆាជាត

អាហារំ វត្ថុច្ឆ័យំ ។ សហជាតោ អជ្ឈតោ ឯកោ
 ឧទ្ទោ តិណ្ណំ ឧទ្ទានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានាញ រូបានំ
 ទ្វេ ឧទ្ទា ... បដិសន្ធិក្ខណោ ឧទ្ទា វត្ថុស្ស វត្ថុ
 ឧទ្ទានំ ឯកំ មហាក្ខតំ ... ។ សន្ធិត្ថំ ។ អសញ្ញា-
 សត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ តិណ្ណំ មហាក្ខតានំ ។
 បុរេជានំ ចក្កំ ... វត្ថុ ... បុរេជានសនិសំ ។ វត្ថុ
 អជ្ឈតានំ ឧទ្ទានំ អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆា-
 ជានា អជ្ឈតោ ឧទ្ទា អជ្ឈតោ កតត្ថិញ្ញាហោ អា-
 ហារោ ច វេស្ស កាយស្ស រូបវិវត្ថិច្ឆ័យំ កតត្ថា-
 រូបានំ ។

[៥៧០] អជ្ឈតោ ឧទ្ទោ តហិទ្ធា ឧទ្ទស្ស អត្ថ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជានំ អាហារំ ។ បុរេជានំ
 បរោ អជ្ឈតំ ចក្កំ ... វត្ថុ អនិច្ចតោ ... វិបស្សតិ
 ជិវ្វេន ចក្កុយា ... ជិវ្វាយ សោតនាគុយា ...
 អជ្ឈតំ រូបាយតនំ ... ដោដ្ឋញ្ញាយតនំ តហិទ្ធា
 កាយវិញ្ញាណស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 អជ្ឈតោ កតត្ថិញ្ញាហោ អាហារោ តហិទ្ធា កា-
 យស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អាហារំ ខិន្ទ្រិយ ។ សហជាត គី ខន្ធ ខាន់ក្នុង (ជាបច្ច័យ)
 ខែខន្ធ ព ជន ខែចិត្តសមុដ្ឋានរូបជន ខន្ធ ៦ ... ត្នកខន្ធ (ជាបច្ច័យ)
 ខែវត្ថុ កតត្ថិញ្ញាហោខែបដិសន្ធិ វត្ថុ (ជាបច្ច័យ) ខែត្នកខន្ធ មហា-
 ក្ខត ១ ... ។ សេចក្តីបំប្រញ ។ មហាក្ខត ១ របស់ត្នកអសញ្ញាសត្វ
 (ជាបច្ច័យ) ខែមហាក្ខត ៣ ។ បុរេជាន គី ឡុចក្កុ ... ឡុវត្ថុ ...
 ដូចគ្នាខឹងបុរេជានដែរ ។ វត្ថុ ជាបច្ច័យ ខែត្នកខន្ធ ខាន់ក្នុង ដោយ
 អត្ថប្បច្ច័យ ។ បច្ឆាជាន គី ត្នកខន្ធ ខាន់ក្នុងក្តី កតត្ថិញ្ញាហោ
 ខាន់ក្នុងក្តី (ជាបច្ច័យ) ខែកាយ នេះ រូបវិវត្ថិច្ឆ័យ (ជាបច្ច័យ)
 ខែត្នកកតត្ថាប្ប ។

[៥៧១] ធម៌ ខាន់ក្នុង ជាបច្ច័យ ខែធម៌ ខាន់ក្រៅ ដោយ
 អត្ថប្បច្ច័យ បានដល់បុរេជាន ខឹងអាហារ ។ បុរេជាន គី បុគ្គល
 ដទៃ ឃើញច្បាស់ ឡុចក្កុ ខាន់ក្នុង ... ឡុវត្ថុ ចាមិនទៀង ...
 ដោយទិវ្វចក្កុ ... ដោយទិវ្វសោតនាគុ ... ប្រាយតនៈ ខាន់ក្នុង ...
 ដោយដ្ឋញ្ញាយតនៈ ជាបច្ច័យ ខែកាយវិញ្ញាណ ខាន់ក្រៅ ដោយអត្ថ-
 ប្បច្ច័យ ។ កតត្ថិញ្ញាហោ ខាន់ក្នុង ជាបច្ច័យ ខែកាយ ខាន់ក្រៅ
 ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។

(៥៧២) តហិទ្ធា ធម្មោ តហិទ្ធា ធម្មស្ស អត្ថិ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជានំ បុរេជានំ បច្ឆាជានំ
 អាហារំ វត្ថុយំ តហិទ្ធា ធម្មាណាករណំ មាតិកា-
 បទានិ វិគ្គាហេត្វានិ ។

(៥៧៣) តហិទ្ធា ធម្មោ អដ្ឋត្ថស្ស ធម្មស្ស
 អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជានំ អាហារំ ។ បុរេ-
 ជានំ តហិទ្ធា ចក្កំ ... វត្ថុំ ... ធិត្វេន ចក្កុនា
 រូបំ ... ធិត្វាយ សោតនាគុយា សង្ខំ ... តហិទ្ធា
 រូបាយននំ ... វេដ្ឋន្តាយននំ អដ្ឋត្ថស្ស កាយ-
 វិញ្ញាណស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ តហិទ្ធា
 កតន្នីត្តារោ អាហារោ អដ្ឋត្ថស្ស កាយស្ស
 អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៥៧៤) អដ្ឋត្ថោ ធម្មោ ច តហិទ្ធា ធម្មោ ច
 អដ្ឋត្ថស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេ-
 ជានំ អាហារំ ។ បុរេជានំ តហិទ្ធា រូបាយន-
 នក្ខ អដ្ឋត្ថំ ចក្កំ ច អដ្ឋត្ថស្ស ចក្កវិញ្ញាណស្ស
 តហិទ្ធា វេដ្ឋន្តាយននក្ខ អដ្ឋត្ថំ កាយាយននក្ខ
 អដ្ឋត្ថស្ស កាយវិញ្ញាណស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ

(៥៧៥) ធមិ ខាត្រោ ជាបច្ច័យ នៃធមិ ខាត្រោ ដោយ
 អត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាន បុរេជាន បច្ឆាជាន អាហារ និងវត្ថុយ
 មិនមានការផ្លាស់ប្តូរ ។ គ្នា ត្រង់ធមិជាខាត្រោឡើយ ឯបទនៃ
 មាតិកាទាំងឡាយ បណ្ឌិត ឆ្លើយតបស្តីចុះ ។

(៥៧៦) ធមិ ខាត្រោ ជាបច្ច័យ នៃធមិ ខាត្រា ដោយ
 អត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់បុរេជាន និងអាហារ ។ បុរេជាន គឺ ចក្កល
 (ឃើញច្បាស់) ខ្ញុំចក្ក ខាត្រោ ... ខ្ញុំវត្ថុ ... ខ្ញុំប្រ ដោយ
 ទិព្វចក្ក ... ខ្ញុំសំឡេង ដោយទិព្វសោតនាគុ ... រូបាយននៈ ខាត្រ
 ក្រោ ... វេដ្ឋន្តាយននៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ខាត្រា
 ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ កតន្នីត្តារោ ខាត្រោ ជាបច្ច័យ នៃកាយ
 ខាត្រា ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

(៥៧៧) ធមិ ខាត្រាភិ ធមិ ខាត្រាភិ ជាបច្ច័យ នៃធមិ
 ខាត្រា ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់បុរេជាន និងអាហារ ។ បុរេ-
 ជាន គឺ រូបាយននៈ ខាត្រាភិ ចក្ក ខាត្រាភិ (ជាបច្ច័យ) នៃ
 ចក្កវិញ្ញាណ ខាត្រា វេដ្ឋន្តាយននៈ ខាត្រាភិ កាយាយននៈ
 ខាត្រាភិ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ខាត្រា ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ

តហិទ្ធា រូបាយតនក្ខ អដ្ឋត្ថំ វត្ថុ ច ... តហិទ្ធា
 ដោដ្ឋត្ថាយតនក្ខ អដ្ឋត្ថំ វត្ថុ ច អដ្ឋត្ថានំ ទទ្ធានំ
 អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អាហារំ អដ្ឋត្ថោ ក-
 កតន្តិដ្ឋានេ អាហារេ ច តហិទ្ធា កកតន្តិដ្ឋានេ
 អាហារេ ច អដ្ឋត្ថស្ស កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៥៧៥] អដ្ឋត្ថោ ធម្មោ ច តហិទ្ធា ធម្មោ ច
 តហិទ្ធា ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេដាតំ
 អាហារំ ។ បុរេដាតំ អដ្ឋត្ថំ រូបាយតនក្ខ តហិទ្ធា
 ចត្ថាយតនក្ខ តហិទ្ធា ចត្ថវិញ្ញាណស្ស អត្ថិប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ អដ្ឋត្ថំ ដោដ្ឋត្ថាយតនក្ខ តហិទ្ធា
 កាយាយតនក្ខ តហិទ្ធា កាយវិញ្ញាណស្ស អត្ថិប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ អដ្ឋត្ថំ រូបាយតនក្ខ តហិទ្ធា
 វត្ថុ ច តហិទ្ធា ទទ្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អដ្ឋត្ថំ ដោដ្ឋត្ថាយតនក្ខ តហិទ្ធា វត្ថុ ច តហិទ្ធា
 ទទ្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អាហារំ អដ្ឋត្ថោ
 កកតន្តិដ្ឋានេ អាហារេ ច តហិទ្ធា កកតន្តិដ្ឋានេ
 អាហារេ ច តហិទ្ធា កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

រូបាយតនៈ ខាន់ក្រៅក្តី វត្ថុ ខាន់ក្នុងក្តី ... ដោដ្ឋត្ថាយតនៈ ខាន់
 ក្រៅក្តី វត្ថុ ខាន់ក្នុងក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកទទ្ធា ខាន់ក្នុង ដោយអត្ថិ-
 ប្បច្ច័យ ។ ឯអាហារ គឺ កតទ្បិស្តិកហារ ខាន់ក្នុងក្តី កតទ្បិស្តិកហារ
 ខាន់ក្រៅក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយ ខាន់ក្នុង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

[៥៧៦] ធម៌ ខាន់ក្នុងក្តី ធម៌ ខាន់ក្រៅក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ខាន់ក្រៅ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់បុរេដាត ខ័និកហារ ។ បុរេ-
 ដាត គឺ រូបាយតនៈ ខាន់ក្នុងក្តី ចត្ថាយតនៈ ខាន់ក្រៅក្តី ជាបច្ច័យ
 នៃចត្ថវិញ្ញាណ ខាន់ក្រៅ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ដោដ្ឋត្ថាយតនៈ ខាន់ក្នុង
 ក្តី កាយាយតនៈ ខាន់ក្រៅក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ខាន់ក្រៅ
 ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ រូបាយតនៈ ខាន់ក្នុងក្តី វត្ថុ ខាន់ក្រៅក្តី ជាបច្ច័យ
 នៃពួកទទ្ធា ខាន់ក្រៅ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ដោដ្ឋត្ថាយតនៈ ខាន់ក្នុងក្តី
 វត្ថុ ខាន់ក្រៅក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកទទ្ធា ខាន់ក្រៅ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។
 ឯអាហារ គឺ កតទ្បិស្តិកហារ ខាន់ក្នុងក្តី កតទ្បិស្តិកហារ ខាន់ក្រៅក្តី
 ជាបច្ច័យ នៃកាយ ខាន់ក្រៅ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

[៥៧៦] អដ្ឋត្ថោ ធម្មោ អដ្ឋត្ថស្ស ធម្មស្ស
 នត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិភត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អវិភត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៧៧] ហត្ថយោ ទ្វេ អាម្ពណោ ចត្តាវិ អធិ-
 បតិយោ ចត្តាវិ អនន្តរោ ទ្វេ សមនន្តរោ ទ្វេ សហ-
 ជាតេ អក្ខមក្ខោ វិស្សយេ ទ្វេ ឧបនិស្សយេ ចត្តាវិ
 បុរេជាតេ ន បច្ឆាជាតេ ការសវនេ ករុម្ព វិចារកេ
 ទ្វេ អាហារេ ន វត្ថុយេ ទ្វេ ឈានេ មក្ខេ សម្ម-
 យុត្តេ វិប្បយុត្តេ ទ្វេ វត្ថុយោ ន ធម្មយោ ទ្វេ វិភតេ
 ទ្វេ អវិភតេ ន ។ ឯវំ គណេតត្ថំ ។

អនុលោមំ ។

[៥៧៨] អដ្ឋត្ថោ ធម្មោ អដ្ឋត្ថស្ស ធម្មស្ស
 អាម្ពណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជា-
 តប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 កក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាហារប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ វត្ថុយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៧៦] ធម៌ ខាន់ក្នុង ជាប់ច្ច័យ នៃធម៌ ខាន់ក្នុង ដោយនត្ថិប្ប-
 ច្ច័យ ជាប់ច្ច័យ ដោយវិភត្តប្បច្ច័យ ជាប់ច្ច័យ ដោយអវិភត្តប្បច្ច័យ ។

[៥៧៧] ក្នុងហត្ថប្បច្ច័យ មានព័រៈ ២ ក្នុងអាម្ពណ-
 ប្បច្ច័យ មានព័រៈ ២ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានព័រៈ ២ ក្នុងអនន្ត-
 រប្បច្ច័យ មានព័រៈ ២ ក្នុងសមនន្តប្បច្ច័យ មានព័រៈ ២ ក្នុងសហជា-
 តប្បច្ច័យ អក្ខមក្ខាប្បច្ច័យ និងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានព័រៈ ២ ក្នុង
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានព័រៈ ២ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានព័រៈ ៦
 ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ការសវនប្បច្ច័យ កម្មប្បច្ច័យ និងវិចារកប្បច្ច័យ
 មានព័រៈ ២ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានព័រៈ ៦ ក្នុងវត្ថុយប្បច្ច័យ មាន
 ព័រៈ ២ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មក្ខប្បច្ច័យ សម្មយុត្តប្បច្ច័យ និងវិប្ប-
 យុត្តប្បច្ច័យ មានព័រៈ ២ ក្នុងវត្ថុប្បច្ច័យ មានព័រៈ ៦ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ
 មានព័រៈ ២ ក្នុងវិភត្តប្បច្ច័យ មានព័រៈ ២ ក្នុងអវិភត្តប្បច្ច័យ មាន
 ព័រៈ ៦ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះ ។

ចប់ អនុលោម ។

[៥៧៨] ធម៌ ខាន់ក្នុង ជាប់ច្ច័យ នៃធម៌ ខាន់ក្នុង ដោយ
 អាម្ពណប្បច្ច័យ ជាប់ច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាប់ច្ច័យ ដោយ
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាប់ច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ជាប់ច្ច័យ
 ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ជាប់ច្ច័យ ដោយកក្កប្បច្ច័យ ជាប់ច្ច័យ ដោយ
 អាហារប្បច្ច័យ ជាប់ច្ច័យ ដោយវត្ថុយប្បច្ច័យ ។

[៥៧៧] អដ្ឋត្ថោ ធម្មោ តហិទ្ធា ធម្មស្ស
 ការម្ពណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាហារប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ។

[៥៧៨] តហិទ្ធា ធម្មោ តហិទ្ធា ធម្មស្ស
 ការម្ពណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជា-
 តប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 វិទ្យុយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៧៩] តហិទ្ធា ធម្មោ អដ្ឋត្ថស្ស ធម្មស្ស
 ការម្ពណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាហារប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ។

[៥៨០] អដ្ឋត្ថោ ធម្មោ ច តហិទ្ធា ធម្មោ ច
 អដ្ឋត្ថស្ស ធម្មស្ស . . . បុរេជាតំ អាហារំ ។

[៥៨១] អដ្ឋត្ថោ ធម្មោ ច តហិទ្ធា ធម្មោ ច
 តហិទ្ធា ធម្មស្ស . . . បុរេជាតំ អាហារំ ។

[៥៧៧] ធមិ ខាន្តក្កំ ជាបច្ច័យ ខែធមិ ខាន្តក្រៅ
 ដោយការម្ពណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។

[៥៧៨] ធមិ ខាន្តក្រៅ ជាបច្ច័យ ខែធមិ ខាន្តក្រៅ
 ដោយការម្ពណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយអាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយវិទ្យុយប្បច្ច័យ ។

[៥៧៩] ធមិ ខាន្តក្រៅ ជាបច្ច័យ ខែធមិ ខាន្តក្កំ
 ដោយការម្ពណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។

[៥៨០] ធមិ ខាន្តក្កក្កំ ធមិ ខាន្តក្រៅក្កំ ជាបច្ច័យ ខែ
 ធមិ ខាន្តក្កំ . . . បុរេជាតំ វិនិកាហារំ ។

[៥៨១] ធមិ ខាន្តក្កក្កំ ធមិ ខាន្តក្រៅក្កំ (ជាបច្ច័យ)
 ខែធមិ ខាន្តក្រៅ . . . បុរេជាតំ វិនិកាហារំ ។

(៥៨២) នរោត្តម ឆ នរោត្តម ឆ
 នរោត្តម ឆ ។ សន្តិភូ ។ សន្តិភូ ឆ កា-
 ត្យា នរោត្តម ឆ នរោត្តម ឆ នរោត្តម ឆ
 ឆ នរោត្តម ឆ នរោត្តម ឆ នរោត្តម ។ ឯ
 កណ្តាល ។

បច្ចុប្បន្ន ។

(៥៨៣) នរោត្តម ឆ នរោត្តម ឆ . . .
 នរោត្តម ឆ នរោត្តម ឆ នរោត្តម ឆ នរោត្តម ឆ
 នរោត្តម ឆ ។ សន្តិភូ ។ សន្តិភូ ឆ នរោត្តម-
 ឆ នរោត្តម ឆ នរោត្តម ឆ នរោត្តម ឆ ។ ឯ
 កណ្តាល ។

អនុលោមបច្ចុប្បន្ន ។

(៥៨៤) ក្នុងនាមរាជប្រជុំ មានការ: ៦ ក្នុងនាមរាជ-
 ប្រជុំ មានការ: ៦ ក្នុងនាមរាជប្រជុំ មានការ: ៦ ។ សេចក្តី
 បំប្រែ ។ ក្នុងនាមរាជប្រជុំ មានការ: ៦ ផងដែរ
 ក្នុងនាមរាជប្រជុំ មានការ: ៦ ក្នុងនាមរាជប្រជុំ មានការ: ៦ ក្នុង
 នាមរាជប្រជុំ ក្នុងនាមរាជប្រជុំ មានការ: ៦ ក្នុងនាមរាជប្រជុំ
 មានការ: ៦ ។ បណ្តា គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ បច្ចុប្បន្ន ។

(៥៨៥) ក្នុងនាមរាជប្រជុំ មានការ: ៦ នរោត្តម ឆ
 . . . ក្នុងនាមរាជប្រជុំ មានការ: ៦ នរោត្តម ឆ
 នរោត្តម ឆ នរោត្តម ឆ នរោត្តម ឆ នរោត្តម ឆ
 បំប្រែ ។ ក្នុងនាមរាជប្រជុំ មានការ: ៦ ក្នុងនាមរាជប្រជុំ
 មានការ: ៦ ។ សេចក្តី
 បំប្រែ ។ ក្នុងនាមរាជប្រជុំ មានការ: ៦ ក្នុងនាមរាជប្រជុំ
 មានការ: ៦ ។ បណ្តា គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ អនុលោមបច្ចុប្បន្ន ។

អភិធម្មបិដក អនុយោគបិដក

[៥៥៦] នរោត្តមបុត្រ ឈា អនុយោគ ចន្ទវរ្ម័ន . . .

អនុយោគ ចន្ទវរ្ម័ន អនុយោគ បរាជ័យ ករណីត្រា ឈ

អនុយោគ ឈ ៗ ឈ ៗ ករណីត្រា ឈ ៗ

បុត្រ ឈ ៗ ឈ ៗ

បុត្រ ឈ ៗ ឈ ៗ

អនុយោគ ឈ ៗ ឈ ៗ

អភិធម្មបិដក អនុយោគបិដក

[៥៥៧] ក្នុងការប្រកាសប្បវត្តន៍ មានព័ត៌មាន ៤ ព្រោះនរោត្តម

ប្បវត្តន៍ . . . ក្នុងការប្រកាសប្បវត្តន៍ មានព័ត៌មាន ៤ អនុយោគបរាជ័យ ឈ

បរាជ័យ ឈ ៗ ឈ ៗ ក្នុងការប្រកាសប្បវត្តន៍ មានព័ត៌មាន ៤ ៗ

បរាជ័យ ឈ ៗ ឈ ៗ ឈ ៗ ឈ ៗ

ឈ ៗ ឈ ៗ ឈ ៗ

ឈ ៗ ឈ ៗ ឈ ៗ

ឈ ៗ ឈ ៗ ឈ ៗ

អង្គការមណ្ឌល

បដិបត្តិការ

(៥៨៧) អដ្ឋត្តារម្មណំ នម្ហំ បដិច្ច អដ្ឋត្តារម្ម-
ណោ នម្ហោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា អដ្ឋត្តារម្មណំ
ឯកំ ខន្ធិ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធទ្វេ . . .
បដិសន្ធិត្តរណោ អដ្ឋត្តារម្មណំ ឯកំ ខន្ធិ បដិច្ច
តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធទ្វេ . . . ។

[៥៧៨] តហិន្ទារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច តហិន្ទា-
រម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បព្វយា តហិន្ទា-
រម្មណំ ឯកំ ទង្គំ បដិច្ច តាយោ ទន្ធា ទ្វេ ទន្ធា . . .
បដិសន្ធិត្តុរណា តហិន្ទារម្មណំ ឯកំ ទង្គំ បដិច្ច
តាយោ ទន្ធា ទ្វេ ទន្ធា . . . ។

(២៤៧) អដ្ឋត្តារម្មណំ ធម្មំ បទិច្ច អដ្ឋត្តារម្ម-
ណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អារម្មណប្បច្ចយា សង្ខតំ ។
អវិកតប្បច្ចយា ។

(៥៧០) ហេតុយា ធ្វើ អាម្ពុណា ធ្វើ ។ សង្ខត្តំ ។
សង្ខត្តំ ធ្វើ អវិកតេ ធ្វើ ។ ឯវំ កណ្តាតតំ ។

អនុលោម ។

អង្គការមណ្ឌិតៈ

បដិច្ចវិវរៈ

(៥៨៧) អដ្ឋក្ការម្មណាធម៌ កាស្រ័យ នូវអដ្ឋក្ការម្មណាធម៌ រៀប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ៣ កាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ជា
អដ្ឋក្ការម្មណ៍ នូវខន្ធ ២ . . . ខន្ធ ៣ កាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ជា
អដ្ឋក្ការម្មណ៍ ក្នុងខណៈនៃដំបូងន្តី នូវខន្ធ ២ . . . ។

(៥៨៨) តាមការប្រធាន អាស្រ័យ ខ្ញុំតាមការប្រធាន
 ទើបកើតឡើង គ្រោះហេតុច្បង គឺ ខ្លួន អាស្រ័យ ខ្ញុំខ្លួន ១
 ជាតាមការប្រធាន ខ្ញុំខ្លួន ២ . . . ខ្លួន អាស្រ័យ ខ្ញុំខ្លួន ១ ជា
 តាមការប្រធាន ក្នុងឈ្មោះនៃបដិសន្ធិ ខ្ញុំខ្លួន ២ . . . ។

(៥៨៨) អង្គការមូលនិធិ គាត់យ ទៅអង្គការមូលនិធិ
 ទើបកើតឡើង ព្រោះការមូលប្បវ័យ សេចក្តីចម្រើន ។ ព្រោះ
 អវិជ្ជាច្បាប់ ។

(៥៧០) ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាន មានព្រះ ២ ក្នុងការមូលាប្បដ្ឋាន
 មានព្រះ ២ ។ សេចក្តីបំប្រុង ។ ក្នុងប្បដ្ឋានទាំងអស់ សុខិត
 មានព្រះ ២ ក្នុងអវិភត្តប្បដ្ឋាន មានព្រះ ២ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់
 យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ អនុលោម ។

[៥៩០] អដ្ឋត្តារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច អដ្ឋត្តា-
 រម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នហេតុប្បព្វយា អហេ-
 តុកំ អដ្ឋត្តារម្មណំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា
 ន្ទេ ខន្ទេ ... អហេតុកប្បជ្ឈនិសង្ខត្តាលោ អដ្ឋត្តា-
 រម្មណំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ន្ទេ ខន្ទេ ... វិចិត្តិញ្ចា
 សហគតេ ឧទ្ធច្ចសហគតេ ខន្ទេ បដិច្ច វិចិត្តិញ្ចា
 សហគតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ ។

[៥៩២] តហិទ្ធារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច តហិទ្ធារម្ម-
 ណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នហេតុប្បព្វយា អហេតុកំ
 តហិទ្ធារម្មណំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ន្ទេ
 ខន្ទេ ... អហេតុកប្បជ្ឈនិសង្ខត្តាលោ វិចិត្តិញ្ចាសហ-
 គតេ ឧទ្ធច្ចសហគតេ ខន្ទេ បដិច្ច វិចិត្តិញ្ចាសហ-
 គតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ ។

[៥៩៣] អដ្ឋត្តារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច អដ្ឋត្តា-
 រម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតិប្បព្វយា អនុ-
 លោមសហជាតសនិសំ ចិន្ទាទាតារណំ ។ នបុរេជា-
 តប្បព្វយា អប្បេ អដ្ឋត្តារម្មណំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
 បដិសង្ខត្តាលោ ... ។

[៥៩១] អដ្ឋត្តារម្មណធមិ អាស្រ័យ ទូរអដ្ឋត្តារម្មណធមិ
 ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បព្វយ គឺ ខន្ធ ពា អាស្រ័យ ទូរនហេ-
 តុកក្នុង ខ ជាអដ្ឋត្តារម្មណំ ទូរខន្ធ ២ ... អាស្រ័យ ទូរខន្ធ ១ ជា
 អដ្ឋត្តារម្មណំ ក្នុងខណៈនៃនហេតុកប្បជ្ឈនិសង្ខ ទូរខន្ធ ២ ... មោហៈ
 ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ចា ច្រឡំដោយខន្ធច្ចៈ អាស្រ័យ ទូរខន្ធាន៍
 ឡាយ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ចា ច្រឡំដោយខន្ធច្ចៈ ។

[៥៩២] តហិទ្ធារម្មណធមិ អាស្រ័យ ទូរតហិទ្ធារម្មណធមិ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បព្វយ គឺ ខន្ធ ពា អាស្រ័យ ទូរនហេតុ-
 កក្នុង ខ ជាតហិទ្ធារម្មណំ ទូរខន្ធ ២ ... មោហៈ ដែលច្រឡំដោយ
 វិចិត្តិញ្ចា ច្រឡំដោយខន្ធច្ចៈ អាស្រ័យ ទូរខន្ធាន៍ឡាយ ដែលច្រឡំ
 ដោយវិចិត្តិញ្ចា ច្រឡំដោយខន្ធច្ចៈ ក្នុងខណៈនៃនហេតុកប្បជ្ឈនិសង្ខ ។

[៥៩៣] អដ្ឋត្តារម្មណធមិ អាស្រ័យ ទូរអដ្ឋត្តារម្មណធមិ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បព្វយ គឺ ដូចសហជាតប្បព្វយក្នុងអនុលោម
 វេរ មិនមានការធ្វើឲ្យផ្សេងៗគ្នាទេ ។ ព្រោះនបុរេជាតប្បព្វយ គឺ
 អាស្រ័យ ទូរខន្ធ ១ ជាអដ្ឋត្តារម្មណំ ក្នុងអប្បេ ក្នុងខណៈនៃ
 បដិសង្ខ ... ។

[៥៧៤] តហិទ្ធារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច តហិទ្ធារម្ម-
 ណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នបុរោជាតប្បច្ចយា អរូប
 តហិទ្ធារម្មណំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច បដិសន្ធិក្កុណោ ...
 នបច្ឆាជាតប្បច្ចយា នអាសេវនប្បច្ចយា សហជាត-
 សនិសំ ។ នកក្កប្បច្ចយា អដ្ឋកថាម្មណោ ខន្ធ
 បដិច្ច អដ្ឋកថាម្មណោ ចេតនា ។

[៥៧៥] តហិទ្ធារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច តហិទ្ធារម្ម-
 ណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នកក្កប្បច្ចយា តហិទ្ធារម្មណោ
 ខន្ធ បដិច្ច តហិទ្ធារម្មណោ ចេតនា ។

[៥៧៦] អដ្ឋកថាម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច ... នវិ-
 ជាកក្កប្បច្ចយា បដិសន្ធិ នត្ថំ ។ នយានប្បច្ចយា
 បញ្ចវិញ្ញាណសហគតំ អដ្ឋកថាម្មណំ ឯកំ ... ។

[៥៧៧] តហិទ្ធារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច ... នយា-
 នប្បច្ចយា បញ្ចវិញ្ញាណសហគតំ តហិទ្ធារម្មណំ ឯកំ
 ខន្ធំ ... នមក្កប្បច្ចយា នហេតុសនិសោ មោហា
 នត្ថំ ។ នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា អរូប អដ្ឋកថាម្មណំ
 ឯកំ ខន្ធំ ... ។

[៥៧៨] តហិទ្ធារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច ... នវិប្ប-
 យុត្តប្បច្ចយា អរូប តហិទ្ធារម្មណំ ឯកំ ខន្ធំ ... ។

[៥៧៩] តហិទ្ធារម្មណាធមិ កាស្រ័យ ទូតហិទ្ធារម្មណាធមិ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះនបុរោជាតប្បច្ចយ គឺ កាស្រ័យ ទូរខន្ធទ ជាតហិទ្ធា-
 រម្មណំ ក្នុងអរូប ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ព្រោះនបច្ឆាជាតប្បច្ចយ
 នឹងនកាសេវនប្បច្ចយ គឺ ដូចគ្នានឹងសហជាតប្បច្ចយដែរ ។ ព្រោះ
 នកក្កប្បច្ចយ គឺ ចេតនា ជាអដ្ឋកថាម្មណំ កាស្រ័យ ទូរខន្ធចាំនិច្ចាយ
 ជាអដ្ឋកថាម្មណំ ។

[៥៨០] តហិទ្ធារម្មណាធមិ កាស្រ័យ ទូតហិទ្ធារម្មណាធមិ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះនកក្កប្បច្ចយ គឺ ចេតនា ជាតហិទ្ធារម្មណំ កាស្រ័យ
 ទូរខន្ធចាំនិច្ចាយ ជាតហិទ្ធារម្មណំ ។

[៥៨១] កាស្រ័យ ទូរអដ្ឋកថាម្មណាធមិ ... ព្រោះនវិជាកក្កប្បច្ចយ
 គឺ បដិសន្ធិ មិនមានទេ ។ ព្រោះនយានប្បច្ចយ គឺ ទូរខន្ធទ ជា
 អដ្ឋកថាម្មណំ ដែលប្រកបដោយបញ្ចវិញ្ញាណ ... ។

[៥៨២] កាស្រ័យ ទូរតហិទ្ធារម្មណាធមិ ... ព្រោះនយានប្ប-
 ច្ចយ គឺ ទូរខន្ធទ ជាតហិទ្ធារម្មណំ ដែលប្រកបដោយបញ្ចវិញ្ញាណ
 ... ព្រោះនមក្កប្បច្ចយ គឺ ដូចគ្នានឹងនហេតុប្បច្ចយដែរ នៃមោហា
 មិនមានឡើយ ។ ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ចយ គឺ ទូរខន្ធទ ជាអដ្ឋកថា-
 ម្មណំ ក្នុងអរូប ... ។

[៥៨៣] កាស្រ័យ ទូរតហិទ្ធារម្មណាធមិ ... ព្រោះនវិប្ប-
 យុត្តប្បច្ចយ គឺ ទូរខន្ធទ ជាតហិទ្ធារម្មណំ ក្នុងអរូប ... ។

[៥៩៩] នហេតុយា ទ្វេ នអធិបតីយា ទ្វេ នបុរេ-
 ជាតេ ទ្វេ នបច្ឆាជាតេ ទ្វេ នអាសវនេ នកម្មេ
 នវិហាកេ នឈានេ នមត្តេ នវិប្បយុត្តេ ទ្វេ ។
 ឯវំ កណោតតំ ។

បច្ចនីយំ ។

[៦០០] ហេតុប្បដ្ឋយា នអធិបតីយា ទ្វេ ...
 នវិហាកេ ទ្វេ នវិប្បយុត្តេ ទ្វេ ។ ឯវំ កណោតតំ ។

អនុលោមប្បដ្ឋនីយំ ។

[៦០១] នហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណេ ទ្វេ ...
 អនន្តរេ ទ្វេ សមនន្តរេ ទ្វេ ។ សង្ខតំ ។ មត្តេ ទ្វេ
 អវិកតេ ទ្វេ ។ ឯវំ កណោតតំ ។

បច្ចនីយានុលោមំ ។

បដិច្ចវារោ និដ្ឋិតោ ។

សហជាតវារោមិ បច្ចយវារោមិ និស្សយវារោមិ
 សំសង្កវារោមិ សម្បយុត្តវារោមិ បដិច្ចវារសនិសា ។

[៥៩៩] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយា មានវារៈ ២ ក្នុងនអធិបតីប្បដ្ឋយា មាន
 វារៈ ២ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយា មានវារៈ ២ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយា មាន
 វារៈ ២ ក្នុងនអាសវនប្បដ្ឋយា នកម្មប្បដ្ឋយា នវិហាកប្បដ្ឋយា នឈា-
 នប្បដ្ឋយា នមត្តប្បដ្ឋយា នវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា មានវារៈ ២ ។ បណ្ឌិត
 គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ បច្ចនីយៈ ។

[៦០០] ក្នុងនអធិបតីប្បដ្ឋយា មានវារៈ ២ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា
 ... ក្នុងនវិហាកប្បដ្ឋយា មានវារៈ ២ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា មាន
 វារៈ ២ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ អនុលោមប្បដ្ឋនីយៈ ។

[៦០១] ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយា មានវារៈ ២ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយា
 ... ក្នុងអនន្តរេប្បដ្ឋយា មានវារៈ ២ ក្នុងសមនន្តរេប្បដ្ឋយា មានវារៈ ២ ។
 សេចក្តីបំប្រែង ។ ក្នុងមត្តប្បដ្ឋយា មានវារៈ ២ ក្នុងអវិកតប្បដ្ឋយា
 មានវារៈ ២ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ បច្ចនីយានុលោម ។

ចប់ បដិច្ចវារៈ ។

សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសង្កវារៈក្តី
 សម្បយុត្តវារៈក្តី ប្រវេហលត្ថានិនិបដិច្ចវារៈវេទា ។

ប្រជារាស្ត្រ

(၁၀၂) အညွန့်အမျှသော စသော အညွန့်အမျှ
 သာယာ စသော ယောစုပ္ပန်သော စသော အညွန့်
 အမျှသော ယောစုပ္ပန်သော စသော ယောစုပ္ပန်
 သော စသော စသော စသော အညွန့်အမျှသော
 ယောစုပ္ပန်သော စသော စသော စသော
 ယောစုပ္ပန်သော စသော စသော စသော

(៦០៣) តហ៍ន្ទ្រាវត្តណា ឆម្មោ តហ៍ន្ទ្រាវត្ត-
ណាស្ស ឆម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ តហ៍ន្ទ្រា-
វត្តណា ហេតុ ... បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។

[២០៤] អដ្ឋត្តារម្មណៈ ធម្មោ អដ្ឋត្តារម្មណៈស្ស
 ធម្មស្ស អាម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចុយោ អដ្ឋត្តារម្មណៈ
 វិញ្ញាណញ្ញាយតនំ បច្ចុវេក្ខតិ នេវសញ្ញាបាសញ្ញា-
 យតនំ បច្ចុវេក្ខតិ អដ្ឋត្តារម្មណៈ អដ្ឋត្ថំ ធិត្ថំ ចក្កំ
 បច្ចុវេក្ខតិ ធិត្ថំ សោតនាតុំ . . . វេទ្ធិវិជញ្ញាណំ . . .
 បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណំ . . . យថាកម្មបទញ្ញាណំ
 . . . អនាគតសញ្ញាណំ បច្ចុវេក្ខតិ អរិយោ អដ្ឋត្តា-
 រម្មណោ បរិវេនេ កិលេសេ បច្ចុវេក្ខន្តិ វិក្ខម្ពិនេ
 កិលេសេ បច្ចុវេក្ខន្តិ បុព្វេ សម្មាសម្ពុទ្ធិណោ . . . អដ្ឋត្តា-
 រម្មណោ អដ្ឋត្ថំ ខន្ធ អនិច្ចតោ . . . វិបស្សតិ

ប្រភេទ:

(២០២) រដ្ឋតារាមណធម៌ ជាច្រើន នៃរដ្ឋតារាមណធម៌
ដោយហេតុប្បទ័យ គឺ ពួកហេតុ ជាអដ្ឋតារាមណ៍ ជាច្រើន
នៃពួកសម្បយុត្តក្ខន្ធ ដោយហេតុប្បទ័យ ពួកហេតុ ជាអដ្ឋតារាមណ៍
(ជាច្រើន) នៃពួកសម្បយុត្តក្ខន្ធ គឺឯងនោះនៃបដិសន្ធិ ។

(៦០៣) តហ៊ុន្តរាមណធម៌ ជាប់ជួយ នៃតហ៊ុន្តរាមណធម៌
ដោយហេតុឫច្ច័យ គឺ ពួកហេតុជា តហ៊ុន្តរាមណ៍ . . . ក្នុងខណៈ
នៃធម៌សន្តិ . . . ។

[៦០៤] អដ្ឋត្ថារម្មណធម៌ ជាច្រើន ដែលអដ្ឋត្ថារម្មណធម៌
ដោយ ការម្ស្បាច្យដោយ គឺ បុគ្គល ពិចារណា ទ្រឹស្តីណាញាយគនៈ
ជាអដ្ឋត្ថារម្មណ៍ ពិចារណា ទ្រឹស្តីសញ្ញាណាយគនៈ ពិចារណា
ទ្រឹស្តីចក្ខុ ខាន់ក្នុង ជាអដ្ឋត្ថារម្មណ៍ ពិចារណា ទ្រឹស្តីសាគធាតុ
... ទ្រឹស្តីវិជ្ជាញាណ ... ទ្រឹស្តីប្រាជ្ញាសាស្ត្រវិជ្ជាញាណ ...
ទ្រឹស្តីកម្មបទញាណ ... ទ្រឹស្តីខាតតំសញ្ញាណ ក្នុងព្រះអរិយៈ
ពិចារណា ទ្រឹស្តីកកិលេស ជាអដ្ឋត្ថារម្មណ៍ ដែលបានលះចង្អុលហើយ
ពិចារណា ទ្រឹស្តីកកិលេស ដែលសន្តតំសន្តិទេហើយ ទ្រឹស្តីកកិលេស
ដែលទ្វាបំសន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន ... ឃើញច្បាស់ ទ្រឹ
ស្តីខន្ធ ខាន់ក្នុង ដែលជាអដ្ឋត្ថារម្មណ៍ ជាមិនទៀង ...

អស្សាទេតិ អភិទទ្ទតិ តំ អារត្ត រដ្ឋត្តារម្មណា
 រតោ ... រោមទស្សំ ឧប្បជ្ជតិ អដ្ឋត្តារម្មណា
 អដ្ឋត្តា ទទ្ទា បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណស្ស យថា
 កម្មបកញ្ញាណស្ស អនាគត្តសញ្ញាណស្ស អារដ្ឋ
 ឆាយ អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២០៥] អដ្ឋត្តារម្មណា ធម្មោ តហិទ្ធារម្ម
 ណស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ បរោ
 រដ្ឋត្តារម្មណំ វិញ្ញាណញ្ញាយននំ ... វេទសញ្ញា
 ណសញ្ញាយននំ បច្ចវេក្ខតិ បរោ អដ្ឋត្តារម្មណំ
 អដ្ឋត្តំ ទិព្វំ ធម្មំ បច្ចវេក្ខតិ ទិព្វំ សោតនាតុ ...
 វិទ្យុវិញ្ញាណំ ... បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណំ ...
 យថាកម្មបកញ្ញាណំ ... អនាគត្តសញ្ញាណំ បច្ចវេក្ខ
 តិ អដ្ឋត្តារម្មណោ អដ្ឋត្តោ ទទ្ទោ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ
 អនត្តតោ វិបស្សតិ ចេតោបរិយញ្ញាណោន អដ្ឋត្តា
 រម្មណាអដ្ឋត្តចិត្តសមម្ពីស្ស ចិត្តំ ជាតាតិ អដ្ឋត្តា
 រម្មណា តហិទ្ធា ទទ្ទា ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស បុព្វេ
 និវាសានុស្សតិញ្ញាណស្ស យថាកម្មបកញ្ញាណស្ស
 អនាគត្តសញ្ញាណស្ស អារដ្ឋឆាយ អារម្មណាប្បច្ច
 យេន បច្ចយោ ។

ត្រេកអរ តែរយ ពតៈ ដែលជាអដ្ឋត្តារម្មណំ ប្រាជ្ញា ខ្ញុំខន្ធនោះ
 ... រោមទស្ស ទើបកើតឡើង ពួកខន្ធ ខាងក្នុង ដែលជាអដ្ឋត្តា
 រម្មណំ ជាបច្ច័យ ខែការពិចារណា ខ្ញុំបុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ យថា
 កម្មបកញ្ញាណ និងអនាគត្តសញ្ញាណ ដោយការម្ស្រាងច្បង ។

[២០៥] អដ្ឋត្តារម្មណាធម៌ ជាបច្ច័យ ខែតហិទ្ធារម្មណាធម៌
 ដោយការម្ស្រាងច្បង គឺ បុគ្គលដទៃ ពិចារណា ខ្ញុំវិញ្ញាណញ្ញាយ
 ននៈ ជាអដ្ឋត្តារម្មណំ ... ខ្ញុំវេទសញ្ញាណសញ្ញាយននៈ បុគ្គលដទៃ
 ពិចារណា ខ្ញុំទិព្វចក្ខុ ខាងក្នុង ដែលជាអដ្ឋត្តារម្មណំ ពិចារណា ខ្ញុំទិព្វ
 សោតនាតុ ... ខ្ញុំវិទ្យុវិញ្ញាណ ... ខ្ញុំបុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ ...
 ខ្ញុំយថាកម្មបកញ្ញាណ ... ខ្ញុំអនាគត្តសញ្ញាណ ឃើញច្បាស់ ខ្ញុំ
 ពួកខន្ធ ខាងក្នុង ជាអដ្ឋត្តារម្មណំ ថាមិនខៀវ ជាទុក្ខ ជាអនត្តា ដឹង
 ខ្ញុំចិត្ត របស់បុគ្គល អ្នកប្រកបដោយអដ្ឋត្តចិត្តជាអដ្ឋត្តារម្មណំ ដោយ
 ចេតោបរិយញ្ញាណ ពួកខន្ធ ខាងក្រៅ ជាអដ្ឋត្តារម្មណំ ជាបច្ច័យ
 ខែការពិចារណា ខ្ញុំចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ
 យថាកម្មបកញ្ញាណ និងអនាគត្តសញ្ញាណ ដោយការម្ស្រាងច្បង ។

[២០៦] តហិទ្ធារម្មណោ ធម្មោ តហិទ្ធារម្ម-
 ណាស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ បរោ
 តហិទ្ធារម្មណំ តហិទ្ធា ទិព្វំ ចក្កំ បច្ចវេក្ខតិ ទិព្វំ
 សោតនាតុំ . . ឥន្ទ្រិវិជញ្ញាណំ . . . ចេតោបរិយញ្ញា-
 ណំ . . បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណំ . . . យថាគម្មប-
 កញ្ញាណំ . . . អនាគតំសញ្ញាណំ បច្ចវេក្ខតិ បរោ
 តហិទ្ធារម្មណោ តហិទ្ធា ទន្ធិ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ
 អនត្តតោ វិបស្សតិ ចេតោបរិយញ្ញាណោន តហិទ្ធា-
 រម្មណាតហិទ្ធាចិត្តសមន្តិស្ស ចិត្តំ ជាតានិ តហិទ្ធារម្ម-
 ណា តហិទ្ធា ទន្ធិ ចេតោបរិយញ្ញាណាស្ស បុព្វេ-
 និវាសានុស្សតិញ្ញាណាស្ស យថាគម្មបកញ្ញាណាស្ស
 អនាគតំសញ្ញាណាស្ស អារាជ្ជនាយ អារម្មណាប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ។

[២០៧] តហិទ្ធារម្មណោ ធម្មោ អដ្ឋកថាម្ម-
 ណាស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ នាមំ
 ទន្ធិ សីលំ សមាទិយិត្វា ទុច្ចោសថកម្មំ កត្វា
 តំ បច្ចវេក្ខតិ បុព្វេ សុចិណ្ឌានំ បច្ចវេក្ខតិ
 ឈានា វុដ្ឋហិត្វា ឈានំ បច្ចវេក្ខតិ អរិយា
 មត្តា វុដ្ឋហិត្វា មត្តំ បច្ចវេក្ខតិ ផលំ បច្ចវេក្ខតិ

[២០៦] តហិទ្ធារម្មណធមិ ជាបច្ច័យ នៃតហិទ្ធារម្មណធមិ ដោយ
 អារម្មណប្បច្ច័យ គឺ បុគ្គល៧២ ពិចារណា ខ្សែវិញ្ញាណ ខាងក្រៅ
 ជាតហិទ្ធារម្មណំ ខ្សែវិញ្ញាណធាតុ . . . ខ្សែវិញ្ញាណ . . ខ្សែច-
 តោបរិយញ្ញាណ . . . ខ្សែបុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ . . . ខ្សែយថាគម្ម-
 បកញ្ញាណ . . . ពិចារណា ខ្សែអនាគតំសញ្ញាណ បុគ្គល៧២ ឃើញ
 ច្បាស់ ខ្សែកន្លង ខាងក្រៅ ជាតហិទ្ធារម្មណំ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ
 ជាអនត្តា ដឹង ខ្សែចិត្ត របស់បុគ្គល អ្នកប្រកបដោយចិត្តខាងក្រៅជា
 តហិទ្ធារម្មណំ ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ ក្នុងកន្លង ខាងក្រៅ ជាតហិទ្ធា-
 រម្មណំ ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា ខ្សែចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវា-
 សានុស្សតិញ្ញាណ យថាគម្មបកញ្ញាណ និងអនាគតំសញ្ញាណ ដោយ
 អារម្មណប្បច្ច័យ ។

[២០៧] តហិទ្ធារម្មណធមិ ជាបច្ច័យ នៃអដ្ឋកថាម្មណ-
 ធមិ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ បុគ្គល ឱ្យបាន សមាទាន
 សីល ធ្វើទុច្ចោសថកម្ម ពិចារណា ខ្សែកុសលនោះ ពិចារណា
 ខ្សែកុសលទាំងឡាយ ដែលទ្វាបសន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន ចេញ
 អំពីឈាន ហើយពិចារណា ខ្សែឈាន ព្រះអរិយៈទាំងឡាយ
 ចេញអំពីមត្ត ហើយពិចារណា ខ្សែមត្ត ពិចារណា ខ្សែផល

បហិទេ តិលេសេ បច្ចុវេក្ខន្ធិ វិក្ខម្ពិតេ តិលេសេ
 ... បុព្វេ សមុទាចិណ្ណោ ។ ថេ ។ តហិទ្ធារម្មណំ
 អដ្ឋត្ថំ ទិព្វំ ចក្កំ បច្ចុវេក្ខន្ធិ ទិព្វំ សោតនាតុំ ...
 ឥន្ទ្រិវិជញ្ញាណំ ... ទេតោមវិយញ្ញាណំ ... បុព្វេនិ-
 វាសាទុស្សតិញ្ញាណំ ... យថាកម្មបកញ្ញាណំ ...
 អនាគតំសញ្ញាណំ ... តហិទ្ធារម្មណោ អដ្ឋត្ថេ ខន្ធ
 អនិច្ចតោ ... វិបស្សនិ អស្សនេតិ អភិទទ្ទតិ តំ
 អារត្ថំ អដ្ឋត្ថារម្មណោ វតោ ... ទោមនស្សំ
 ទុប្បជ្ជនិ តហិទ្ធារម្មណោ អដ្ឋត្ថា ខន្ធ ឥន្ទ្រិវិជញ្ញា-
 ណស្ស បុព្វេនិវាសាទុស្សតិញ្ញាណស្ស យថាកម្ម-
 បកញ្ញាណស្ស អនាគតំសញ្ញាណស្ស អារដ្ឋនាយ
 អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២០៨) អដ្ឋត្ថារម្មណោ ទេវោ អដ្ឋត្ថារម្ម-
 ណស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អា-
 រម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិ-
 បតិ អដ្ឋត្ថារម្មណំ អដ្ឋត្ថំ វិញ្ញាណញ្ចាយនំ កុំ
 កត្វា បច្ចុវេក្ខន្ធិ លេវសញ្ញាតាសញ្ញាយនំ កុំ
 កត្វា ... អដ្ឋត្ថារម្មណំ អដ្ឋត្ថំ ទិព្វំ ចក្កំ កុំ
 កត្វា ... ទិព្វំ សោតនាតុំ ... ឥន្ទ្រិវិជញ្ញាណំ ...

តិចារណា ខ្ញុំភ្នកតិលេស ដែលលះបង់ហើយ ... ខ្ញុំភ្នកតិលេស
 ដែលសង្កត់សង្កិនហើយ ... ខ្ញុំភ្នកតិលេស ដែលធ្លាប់សន្សំហើយ ក្នុង
 កាលមុន ។ ថេ ។ បុគ្គល តិចារណា ខ្ញុំចិញ្ចចក្ក ខាងក្នុង ជាពហិច្ចា-
 រម្មណំ ខ្ញុំចិញ្ចសោតនាតុ ... ខ្ញុំឥន្ទ្រិវិជញ្ញាណ ... ខ្ញុំចេតោមវិយ-
 ញ្ញាណ ... ខ្ញុំបុព្វេនិវាសាទុស្សតិញ្ញាណ ... ខ្ញុំយថាកម្មបកញ្ញាណ
 ... ខ្ញុំអនាគតំសញ្ញាណ ... ឃើញរូបសំ ខ្ញុំភ្នកខន្ធ ខាងក្នុង
 ជាពហិច្ចារម្មណំ ជាមិនទៀង ... ត្រេកអរ រីករាយ រតនៈ ជា
 អដ្ឋត្ថារម្មណំ ប្រារធ្ម ខ្ញុំខន្ធនោះ ... រោមនស្ស គឺតែត្បឿង
 ភ្នកខន្ធ ខាងក្នុង ជាពហិច្ចារម្មណំ ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា
 ខ្ញុំឥន្ទ្រិវិជញ្ញាណ បុព្វេនិវាសាទុស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មបកញ្ញាណ
 និងអនាគតំសញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

(២០៩) អដ្ឋត្ថារម្មណធមិ ជាបច្ច័យ នៃអដ្ឋត្ថារម្មណធមិ ដោយ
 អធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណធមតិ និងសហជាតាធមតិ ។ អារម្ម-
 ណធមតិ គឺ បុគ្គល ធ្វើ ខ្ញុំវិញ្ញាណញ្ចាយននៈ ខាងក្នុង ជាអដ្ឋត្ថា-
 រម្មណំ ឲ្យជាវិភាគ ហើយពិចារណា ធ្វើ ខ្ញុំលេវសញ្ញាតាសញ្ញា-
 យននៈ ឲ្យជាវិភាគ ... ធ្វើ ខ្ញុំចិញ្ចចក្ក ខាងក្នុង ជាអដ្ឋត្ថារម្មណំ
 ឲ្យជាវិភាគ ... ខ្ញុំចិញ្ចសោតនាតុ ... ខ្ញុំឥន្ទ្រិវិជញ្ញាណ ...

បុព្វេនិវាសនុស្សតិក្ខណា . . . យថាកម្មបក្ខញ្ញាណំ
. . . អនាគតសញ្ញាណំ កុំ កត្វា . . . អដ្ឋត្តារម្មណោ
អដ្ឋត្តោ ទទេ កុំ កត្វា អស្សាទេតិ អភិទទ្ទតិ
តំ កុំ កត្វា អដ្ឋត្តារម្មណោ វគោ . . . ទិដ្ឋិ ឧប្ប-
ជ្ជតិ ។ សហជាតាធិបតិ អដ្ឋត្តារម្មណាធិបតិ សម្ម-
យុត្តកានំ ទទ្ទានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[៦០៩] តហិទ្ធារម្មណោ ធម្មោ តហិទ្ធារម្មណស្ស
ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ សហជាតាធិបតិ
តហិទ្ធារម្មណាធិបតិ សម្មយុត្តកានំ ទទ្ទានំ អធិប-
តិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[៦១០] តហិទ្ធារម្មណោ ធម្មោ អដ្ឋត្តារម្មណស្ស
ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ អារម្មណាធិបតិ
នានំ ទត្វា សីលំ សមាធិបិក្ខា ឧបោសថកម្ម
កត្វា តំ កុំ កត្វា បច្ចុវេក្ខតិ បុព្វេ សុចិណ្ឌានំ
. . . ឈាថា វុដ្ឋហិត្វា . . . អរិយា មត្តា វុដ្ឋហិត្វា
មត្តំ . . . ផលំ កុំ កត្វា . . . តហិទ្ធារម្មណំ អដ្ឋត្ត
ទិព្វំ ធកុំ កុំ កត្វា . . . ទិព្វំ សោតនាតុំ . . .
វិនិច្ឆ័យញ្ញាណំ . . . ចេតោបរិយញ្ញាណំ . . . បុព្វេនិ-
វាសនុស្សតិក្ខណា . . . យថាកម្មបក្ខញ្ញាណំ . . .

នុបុព្វេនិវាសនុស្សតិក្ខណា . . . នូវយថាកម្មបក្ខញ្ញាណ . . . ធ្វើ
នូវអនាគតសញ្ញាណ ឲ្យជាទីគោរព . . . ធ្វើ នូវឯកទទ្ទ ខាងក្នុង
ជាអដ្ឋត្តារម្មណំ ឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ ពន្លា
ជាអដ្ឋត្តារម្មណំ ធ្វើ នូវទទ្ទនោះ ឲ្យជាទីគោរព . . . ទិដ្ឋិ រើត
ឡើង ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ អដ្ឋត្តារម្មណាធិបតិធមិ ជាបច្ច័យ
នៃពួកសម្មយុត្តកក្ខន្ធ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៦០៩] តហិទ្ធារម្មណធមិ ជាបច្ច័យ នៃតហិទ្ធារម្មណធមិ
ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានផលសហជាតាធិបតិ គឺ តហិទ្ធារម្មណាធិ-
បតិធមិ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្មយុត្តកក្ខន្ធ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៦១០] តហិទ្ធារម្មណធមិ ជាបច្ច័យ នៃអដ្ឋត្តារម្មណធមិ
ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានផលអារម្មណាធិបតិ គឺ បុគ្គល ឲ្យបាន
សមាទានសីល ធ្វើ ឧបោសថកម្ម ធ្វើ នូវកុសលនោះ ឲ្យជាទីគោរព
ហើយពិចារណា នូវឯកកុសល ដែលផ្លាស់ស្លៀកហើយ ក្នុងកាលមុន
. . . ចេញអំពីឈាន . . . ព្រះអរិយៈខឹងឡាយ ចេញអំពីមគ្គ (ធ្វើ)
នូវមគ្គ . . . ធ្វើ នូវផល ឲ្យជាទីគោរព . . . ធ្វើ នូវទិព្វចក្ខុ ខាងក្នុង
ដែលជាតហិទ្ធារម្មណំ ឲ្យជាទីគោរព . . . (ធ្វើ) នូវវិទ្យាសាគរណុ
(ឲ្យជាទីគោរព) . . . នូវវិនិច្ឆ័យញ្ញាណ . . . នូវចេតោបរិយញ្ញាណ . . .
នូវបុព្វេនិវាសនុស្សតិក្ខណា . . . នូវយថាកម្មបក្ខញ្ញាណ . . .

អនាគតសញ្ញាលំ កុំ កត្វា បច្ចុវេក្ខតិ តហិទ្ធា-
រម្មណោ អជ្ឈតេ ទទ្ធ កុំ កត្វា អស្សាទេតិ តំ
កុំ កត្វា អជ្ឈត្តារម្មណោ វាគោ ... ជិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ។

[៦០០] អជ្ឈត្តារម្មណោ ធម្មោ អជ្ឈត្តារម្មណស្ស
ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា
អជ្ឈត្តារម្មណា ទទ្ធា បច្ចិមាធំ បច្ចិមាធំ អជ្ឈត្តារម្ម-
ណាធំ ទទ្ធាធំ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៦០២] អជ្ឈត្តារម្មណោ ធម្មោ តហិទ្ធារម្ម-
ណស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ អជ្ឈត្តា-
រម្មណំ ចុតិចិត្តំ តហិទ្ធារម្មណស្ស ឧបបត្តិចិត្តស្ស
អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ អជ្ឈត្តារម្មណំ កវន្តំ
តហិទ្ធារម្មណាយ អាវន្តនាយ អនន្តរប្បច្ចយេន
បច្ចយោ អជ្ឈត្តារម្មណា ទទ្ធា តហិទ្ធារម្មណស្ស
វុដ្ឋានស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ អជ្ឈត្តារម្មណំ
អនុលោមំ តោត្រកុស្ស អនុលោមំ វេទានស្ស
អនុលោមំ ជលសមាបត្តិយា ជិរោជា វុដ្ឋហន្តស្ស
លេវសញ្ញាសញ្ញាយតំ ជលសមាបត្តិយា អនន្ត-
រប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ធ្វើ ខ្ញុំ អនាគតសញ្ញាណ ឲ្យជាវិគោត ហើយវិចារណា ធ្វើ ខ្ញុំ
ពួកខន្ធ ខាងក្នុង ដែលជាភហិទ្ធារម្មណំ ឲ្យជាវិគោត ហើយត្រេក
អរ ភគៈ ជាអជ្ឈត្តារម្មណំ ធ្វើ ខ្ញុំខន្ធនោះ ឲ្យជាវិគោត ... ជិដ្ឋិ
ក៏កើតឡើង ។

[៦១១] អជ្ឈត្តារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអជ្ឈត្តារម្មណធម៌
ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ ជាអជ្ឈត្តារម្មណំ មុន ។ ជាបច្ច័យ
នៃពួកខន្ធ ជាអជ្ឈត្តារម្មណំ ក្រោយ ។ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

[៦១២] អជ្ឈត្តារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃភហិទ្ធារម្មណធម៌
ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ចុតិចិត្ត ដែលជាអជ្ឈត្តារម្មណំ ជាបច្ច័យ
នៃបបត្តិចិត្ត ដែលជាភហិទ្ធារម្មណំ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ កវន្តៈ ជា
អជ្ឈត្តារម្មណំ ជាបច្ច័យ នៃអាវន្តៈ ជាភហិទ្ធារម្មណំ ដោយអនន្ត-
រប្បច្ច័យ ពួកខន្ធ ជាអជ្ឈត្តារម្មណំ ជាបច្ច័យ នៃវុដ្ឋានៈ ដែលជា
ភហិទ្ធារម្មណំ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ អនុលោម ដែលជាអជ្ឈត្តារម្មណំ
(ជាបច្ច័យ) នៃតោត្រកុ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃវេទានៈ អនុ-
លោម (ជាបច្ច័យ) នៃជលសមាបត្តិ នេវសញ្ញាសញ្ញាយតនៈ រេសៈ
បុគ្គល កាលចេញអភិវិរោធន ជាបច្ច័យ នៃជលសមាបត្តិ ដោយ
អនន្តរប្បច្ច័យ ។

[២០៣] តហិទ្ធារម្មណា ធម្មោ តហិទ្ធារម្ម-
 ណាស្ស ធម្មស្ស អនន្តរឃ្យច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា
 បុរិមា តហិទ្ធារម្មណា ទន្ធា បច្ឆិមា បច្ឆិមា
 តហិទ្ធារម្មណា ទន្ធា អនន្តរឃ្យច្ចយេន បច្ចយោ
 តហិទ្ធារម្មណា អនុលោមំ តោត្រកុស្ស អនុលោមំ
 រោនាទស្ស តោត្រកុ មត្តស្ស រោនាទំ មត្តស្ស
 មត្តោ ផលស្ស ផលំ ផលស្ស អនុលោមំ ផល-
 សមាបត្តិយា អនន្តរឃ្យច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២០៤] តហិទ្ធារម្មណា ធម្មោ អដ្ឋង្គារម្មណាស្ស
 ធម្មស្ស អនន្តរឃ្យច្ចយេន បច្ចយោ តហិទ្ធារម្មណា
 តុតិច្ឆំ អដ្ឋង្គារម្មណាស្ស ឧបបត្តិច្ឆិត្តស្ស អនន្ត-
 រឃ្យច្ចយេន បច្ចយោ តហិទ្ធារម្មណា កវត្តំ អដ្ឋង្គា-
 រម្មណាយ អាវដ្ឋមាយ អនន្តរឃ្យច្ចយេន បច្ចយោ
 តហិទ្ធារម្មណា ទន្ធា អដ្ឋង្គារម្មណាស្ស វុដ្ឋានស្ស
 អនន្តរឃ្យច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២០៥] អដ្ឋង្គារម្មណា ធម្មោ អដ្ឋង្គា-
 រម្មណាស្ស ធម្មស្ស សមនន្តរឃ្យច្ចយេន បច្ចយោ
 សហជាតឃ្យច្ចយេន បច្ចយោ អក្ខមក្ខឃ្យច្ច-
 យេន បច្ចយោ ធិស្សយឃ្យច្ចយេន បច្ចយោ

[២១៣] តហិទ្ធារម្មណាធមិ ជាបច្ច័យ ខែតហិទ្ធារម្មណាធមិ
 ដោយអនន្តរឃ្យច្ច័យ គឺ ត្បកខន្ធ ដែលជាតហិទ្ធារម្មណា មុន ។ ជាបច្ច័យ
 ខែត្បកខន្ធ ដែលជាតហិទ្ធារម្មណា ក្រោយ ។ ដោយអនន្តរឃ្យច្ច័យ
 អនុលោម ដែលជាតហិទ្ធារម្មណា (ជាបច្ច័យ) ខែតោត្រកុ អនុលោម
 (ជាបច្ច័យ) ខែរោតនៈ តោត្រកុ (ជាបច្ច័យ) ខែមត្ត រោតនៈ (ជា
 បច្ច័យ) ខែមត្ត មត្ត (ជាបច្ច័យ) ខែផល ផល (ជាបច្ច័យ) ខែផល
 អនុលោម ជាបច្ច័យ ខែផលសមាបត្តិ ដោយអនន្តរឃ្យច្ច័យ ។

[២១៤] តហិទ្ធារម្មណាធមិ ជាបច្ច័យ ខែអដ្ឋង្គារម្មណាធមិ
 ដោយអនន្តរឃ្យច្ច័យ គឺ តុតិច្ឆំ ដែលជាតហិទ្ធារម្មណា ជាបច្ច័យ
 ខែឧបបត្តិច្ឆិត្ត ដែលជាអដ្ឋង្គារម្មណា ដោយអនន្តរឃ្យច្ច័យ កវត្តៈ
 ដែលជាតហិទ្ធារម្មណា ជាបច្ច័យ ខែអាវដ្ឋមៈ ដែលជាអដ្ឋង្គារម្មណា
 ដោយអនន្តរឃ្យច្ច័យ ត្បកខន្ធ ដែលជាតហិទ្ធារម្មណា ជាបច្ច័យ ខែ
 វុដ្ឋានៈ ដែលជាអដ្ឋង្គារម្មណា ដោយអនន្តរឃ្យច្ច័យ ។

[២១៥] អដ្ឋង្គារម្មណាធមិ ជាបច្ច័យ ខែអដ្ឋង្គារម្មណាធមិ
 ដោយសមនន្តរឃ្យច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតឃ្យច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយអក្ខមក្ខឃ្យច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយធិស្សយឃ្យច្ច័យ ជាបច្ច័យ

ឧបនិស្សយប្បត្តយេន បច្ចយោ អាម្មន្តបនិស្សយោ
 អនន្តបនិស្សយោ បកត្ថបនិស្សយោ ។ បកត្ថប-
 និស្សយោ អដ្ឋត្តាម្មណា អនិច្ចាទុបស្សនា ទុក្ខាទុ-
 បស្សនា អនត្តាទុបស្សនា អដ្ឋត្តាម្មណាយ អនិច្ចា-
 ទុបស្សនាយ ទុក្ខាទុបស្សនាយ អនត្តាទុបស្សនាយ
 ឧបនិស្សយប្បត្តយេន បច្ចយោ ។

[illegible]

(២០៧) តហិទ្ធ្វាម្ពណ្ណា អន្នោ តហិទ្ធ្វាម្ពណ្ណស្ស
 ធម្មស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរូប-
 ទិស្សយោ បកត្ថូបទិស្សយោ ។ បកត្ថូបទិស្សយោ
 តហិទ្ធ្វាម្ពណ្ណា អនិច្ចាទុបស្សនា ទុក្ខាទុបស្សនា
 អនត្តាទុបស្សនា តហិទ្ធ្វាម្ពណ្ណាយ អនិច្ចាទុបស្ស-
 នាយ ទុក្ខាទុបស្សនាយ អនត្តាទុបស្សនាយ ឧប-
 ទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បាទដល់អាមេណូបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ
និងបកតូបនិស្ស័យ ។ បកតូបនិស្ស័យ គឺ អនិច្ចាតុបស្សនា ទុក្ខានុ-
បស្សនា និងអនត្តានុបស្សនា ដែលជាអវ្យក្កត្តម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃក-
រិច្ចាតុបស្សនា ទុក្ខានុបស្សនា និងអនត្តានុបស្សនា ដែលជាអវ្យក្កត្ត-
ម្មណ៍ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(៦១៦) អដ្ឋត្ថាម្មណ៍ ធម៌ ជាបច្ច័យ នៃហិទ្ធាម្មណ៍ធម៌
 ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ បាទដល់អនន្តបទិស្ស័យ បកត្ថបទិស្ស័យ ។
 បកត្ថបទិស្ស័យ គឺ អនិច្ចាទុបស្សនា ទុត្តាទុបស្សនា និងអនត្តា-
 ទុបស្សនា ដែលជាអដ្ឋត្ថាម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃអនិច្ចាទុបស្សនា
 ទុត្តាទុបស្សនា និងអនត្តាទុបស្សនា ដែលជាហិទ្ធាម្មណ៍ ដោយ
 ឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។

(៦១៧) តហិក្ខាម្មណធម៌ ជាច្ច័យ ខែតហិក្ខាម្មណធម៌ ដោយ
 ទបខិស្សយច្ច័យ បាធរដល់អនន្តបុប្ផិស្ស័យ និងបកក្ខបុប្ផិស្ស័យ ។
 បកក្ខបុប្ផិស្ស័យ គឺ អនិច្ចាទុបស្សនា ទុក្ខាទុបស្សនា និងអនត្តាទុបស្សនា
 ដែលជាតហិក្ខាម្មណ៍ ជាច្ច័យ ខែអនិច្ចាទុបស្សនា ទុក្ខាទុបស្សនា
 និងអនត្តាទុបស្សនា ដែលជាតហិក្ខាម្មណ៍ ដោយទបខិស្សយច្ច័យ ។

(២១៨) តហិការមូលនិធិ ធម្មា អង្គការមូលនិធិ
ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ការមូលនិធិ
និស្សយោ អនុបនិស្សយោ បកក្ខបនិស្សយោ ។
បកក្ខបនិស្សយោ តហិការមូលនិធិ អនុបនិស្សយោ
នុត្តានុបនិស្សយោ អនុត្តានុបនិស្សយោ អង្គការមូលនិធិ
អនុបនិស្សយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២១៩) អង្គការមូលនិធិ ធម្មា អង្គការមូលនិធិ
ធម្មស្ស ការសេវាប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា
អង្គការមូលនិធិ ទន្ធា បច្ចិមា បច្ចិមា អង្គការមូលនិធិ
ណា ទន្ធា ការសេវាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២២០) អង្គការមូលនិធិ ធម្មា តហិការមូលនិធិ
ធម្មស្ស ការសេវាប្បច្ចយេន បច្ចយោ អង្គការមូលនិធិ
អនុលោម តោត្រកុស្ស អនុលោម រោតនស្ស ការ
សេវាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២២១) តហិការមូលនិធិ ធម្មា តហិការមូលនិធិ
ធម្មស្ស ការសេវាប្បច្ចយេន បច្ចយោ តហិការមូលនិធិ
អនុលោម តោត្រកុស្ស អនុលោម រោតនស្ស តោ
ត្រកុ មគ្គស្ស រោតន មគ្គស្ស ការសេវាប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

(២២២) តហិការមូលនិធិ ជាបច្ច័យ នៃអង្គការមូលនិធិ
ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ការមូលនិស្សយ អនុបនិស្សយ
និស្សយ ។ បកក្ខបនិស្សយ គឺ អនុបនិស្សយ នុត្តានុ
បនិស្សយ និងអនុត្តានុបនិស្សយ ដែលជាតហិការមូលនិធិ ជាបច្ច័យ នៃ
អនុបនិស្សយ នុត្តានុបនិស្សយ និងអនុត្តានុបនិស្សយ ដែលជាអង្គការ
មូលនិធិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(២២៣) អង្គការមូលនិធិ ជាបច្ច័យ នៃអង្គការមូលនិធិ ដោយ
ការសេវាប្បច្ច័យ គឺ ក្នុងខ្លួន ដែលជាអង្គការមូលនិធិ មុន ។ ជាបច្ច័យ
នៃក្នុងខ្លួន ដែលជាអង្គការមូលនិធិ ក្រោយ ។ ដោយការសេវាប្បច្ច័យ ។

(២២៤) អង្គការមូលនិធិ ជាបច្ច័យ នៃតហិការមូលនិធិ ដោយ
ការសេវាប្បច្ច័យ គឺ អនុលោម ដែលជាអង្គការមូលនិធិ (ជាបច្ច័យ)
នៃតោត្រកុ អនុលោម ជាបច្ច័យ នៃរោតនៈ ដោយការសេវាប្បច្ច័យ ។

(២២៥) តហិការមូលនិធិ ជាបច្ច័យ នៃតហិការមូលនិធិ
ដោយការសេវាប្បច្ច័យ គឺ អនុលោម ដែលជាតហិការមូលនិធិ (ជាបច្ច័យ)
នៃតោត្រកុ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃរោតនៈ តោត្រកុ (ជាបច្ច័យ)
នៃមគ្គ រោតនៈ ជាបច្ច័យ នៃមគ្គ ដោយការសេវាប្បច្ច័យ ។

[៦២២] អដ្ឋត្តារម្មណោ ធម្មោ អដ្ឋត្តារម្មណស្ស
 ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា ធាតា-
 ខណ៌កា ។ សហជាតា អដ្ឋត្តារម្មណា ចេតនា
 សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 ធាតាខណ៌កា អដ្ឋត្តារម្មណា ចេតនា វិចាកានំ
 អដ្ឋត្តារម្មណានំ ខន្ធានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៦២៣] អដ្ឋត្តារម្មណោ ធម្មោ តហិទ្ធារម្មណស្ស
 ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ធាតាខណ៌កា
 អដ្ឋត្តារម្មណា ចេតនា វិចាកានំ តហិទ្ធារម្មណានំ
 ខន្ធានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៦២៤] តហិទ្ធារម្មណោ ធម្មោ តហិទ្ធារម្មណស្ស
 ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា ធាតា-
 ខណ៌កា ។ សហជាតា តហិទ្ធារម្មណា ចេតនា
 សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 ធាតាខណ៌កា តហិទ្ធារម្មណា ចេតនា វិចាកានំ
 តហិទ្ធារម្មណានំ ខន្ធានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៦២២] អដ្ឋត្តារម្មណធមិ ជាបច្ច័យ នៃអដ្ឋត្តារម្មណធមិ
 ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត ឯន៍នានាខណ៌កៈ ។ សហ-
 ជាត គឺ ចេតនា ជាអដ្ឋត្តារម្មណំ ជាបច្ច័យ នៃតួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ
 ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ឯនានាខណ៌កៈ គឺ ចេតនា ជាអដ្ឋត្តារម្មណំ ជា
 បច្ច័យ នៃតួកវិបាកក្ខន្ធ ដែលជាអដ្ឋត្តារម្មណំ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៦២៣] អដ្ឋត្តារម្មណធមិ ជាបច្ច័យ នៃតហិទ្ធារម្មណធមិ
 ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់នានាខណ៌កៈ គឺ ចេតនា ជាអដ្ឋត្តារម្មណំ
 ជាបច្ច័យ នៃតួកវិបាកក្ខន្ធ ដែលជាតហិទ្ធារម្មណំ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៦២៤] តហិទ្ធារម្មណធមិ ជាបច្ច័យ នៃតហិទ្ធារម្មណធមិ
 ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត ឯន៍នានាខណ៌កៈ ។ សហ-
 ជាត គឺ ចេតនា ជាតហិទ្ធារម្មណំ ជាបច្ច័យ នៃតួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ
 ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ឯនានាខណ៌កៈ គឺ ចេតនា ជាតហិទ្ធារម្មណំ
 ជាបច្ច័យ នៃតួកវិបាកក្ខន្ធ ដែលជាតហិទ្ធារម្មណំ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[២២៥] តហិទ្ធារម្មណា ធម្មោ អដ្ឋកថាម្មណាស្ស
 ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ នាណាទណិកា
 តហិទ្ធារម្មណា ចេតនា វិចារកាណំ អដ្ឋកថាម្មណាណំ
 ទត្ថាណំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២២៦] អដ្ឋកថាម្មណា ធម្មោ អដ្ឋកថាម្ម-
 ណាស្ស ធម្មស្ស វិចារកម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ អា-
 ណាវប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ណាធិប្បច្ចយេន បច្ចយោ មគ្គប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 សម្មយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ នត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិភត្តប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ អវិភត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២២៧] ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណា ចត្តារិ
 អធិបតីយា តីណិ អនន្តរេ ចត្តារិ សមនន្តរេ
 ចត្តារិ សហជាតេ ទ្វេ អញ្ញមញ្ញ ទ្វេ ធិស្សយេ
 ទ្វេ ឧបធិស្សយេ ចត្តារិ អាសេវនេ តីណិ កាម្ម
 ចត្តារិ វិចារេត ទ្វេ ។ សង្ខតំ ។ សត្វត្ថ ទ្វេ

[២២៥] តហិទ្ធារម្មណាធមិ ជាបច្ច័យ នៃអដ្ឋកថាម្មណាធមិ
 ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់ខានាទណិកៈ គឺ ចេតនា ជាតហិទ្ធារម្មណំ
 ជាបច្ច័យ នៃត្ថកវិបាកក្នុង ដែលជាអដ្ឋកថាម្មណំ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[២២៦] អដ្ឋកថាម្មណាធមិ ជាបច្ច័យ នៃអដ្ឋកថាម្មណាធមិ
 ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយណាធិប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយមគ្គប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសម្មយុត្តប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយនត្ថិប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
 វិភត្តប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអវិភត្តប្បច្ច័យ ។

[២២៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ
 មានវារៈ២ ក្នុងអធិបតីប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ២ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ២ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ក្នុងធិស្សយប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ២ ក្នុងឧបធិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ក្នុងការសវនប្បច្ច័យ
 មានវារៈ៣ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ២ ។ សេចក្តីចម្រើន ។ ក្នុងបច្ច័យនិងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ២

សម្បយុត្ត ទ្វេ អត្ថិយា ទ្វេ នត្ថិយា ចត្តារិ វិគតេ
ចត្តារិ អវិគតេ ទ្វេ ។ ឯវំ កណោតត្ថំ ។

អនុលោមំ ។

[២២៨] អដ្ឋក្ការម្មណោ ធម្មោ អដ្ឋក្ការម្មណស្ស
ធម្មស្ស ភារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចុយោ សហជាតប្បច្ច-
យេន បច្ចុយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ
កម្មប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[២២៩] អដ្ឋក្ការម្មណោ ធម្មោ តហិទ្ធារម្មណស្ស
ធម្មស្ស ភារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ឧបនិស្សយ-
ប្បច្ចយេន បច្ចុយោ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[២៣០] តហិទ្ធារម្មណោ ធម្មោ តហិទ្ធារម្មណស្ស
ធម្មស្ស ភារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចុយោ សហជាតប្ប-
ច្ចយេន បច្ចុយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ
កម្មប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[២៣១] តហិទ្ធារម្មណោ ធម្មោ អដ្ឋក្ការម្មណស្ស
ធម្មស្ស ភារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ឧបនិស្សយ-
ប្បច្ចយេន បច្ចុយោ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ចយ មានវារៈ ២ ក្នុងអត្ថិប្បច្ចយ មានវារៈ ២ ក្នុង
នត្ថិប្បច្ចយ មានវារៈ ២ ក្នុងវិគតប្បច្ចយ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគត-
ប្បច្ចយ មានវារៈ ២ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះផងចុះ ។

ចប់ អនុលោម ។

[២២៨] អដ្ឋក្ការម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអដ្ឋក្ការម្មណធម៌
ដោយភារម្មណាប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[២២៩] អដ្ឋក្ការម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃតហិទ្ធារម្មណធម៌
ដោយភារម្មណាប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[២៣០] តហិទ្ធារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃតហិទ្ធារម្មណធម៌
ដោយភារម្មណាប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[២៣១] តហិទ្ធារម្មណធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអដ្ឋក្ការម្មណធម៌
ដោយភារម្មណាប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[២៣២] ន.ហេតុប្បដ្ឋយា ចត្តារិ ន.អាម្មណោ ចត្តារិ
 ន.អធិបតិយា ចត្តារិ ន.អនន្តរេ ចត្តារិ ។ សង្ខតំ ។
 សព្វត្ថ ចត្តារិ ន.បុរេជាតេ ន.បច្ឆាជាតេ ន.អាសេវ-
 នេ ។ សង្ខតំ ។ នវិប្បយុត្តេ ចត្តារិ ។ សង្ខតំ ។
 យោមវិគតេ ចត្តារិ ។ ឯវំ គុណោតង្គំ ។

ចូរឆែយ ។

[២៣៣] ហេតុប្បដ្ឋយា ន.អាម្មណោ ទ្វេ . . .
 ន.អធិបតិយា ទ្វេ ន.អនន្តរេ ន.សមនន្តរេ ន.ឧប-
 និស្សយេ ន.អាសេវនេ ន.កក្កេ ន.នាទត្តិយា ន.នា-
 គតេ ទ្វេ សព្វត្ថ ទ្វេ ។ ឯវំ គុណោតង្គំ ។

អនុលោមប្បដ្ឋន្តិយំ ។

[២៣៤] ន.ហេតុប្បដ្ឋយា អាម្មណោ ចត្តារិ
 . . . អធិបតិយា តីណិ អនន្តរេ ចត្តារិ សមនន្តរេ
 ចត្តារិ សហជាតេ អក្ខមញ្ញេ និស្សយេ ទ្វេ ឧប-
 និស្សយេ ចត្តារិ អាសេវនេ តីណិ កក្កេ ចត្តារិ

[២៣៥] ក្នុងន.ហេតុប្បដ្ឋយា មានវាវៈ ៤ ក្នុងន.អាម្មណាប្បដ្ឋយា
 មានវាវៈ ៤ ក្នុងន.អធិបតិប្បដ្ឋយា មានវាវៈ ៤ ក្នុងន.អនន្តរេប្បដ្ឋយា
 មានវាវៈ ៤ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។ ក្នុងប្បដ្ឋយាទាំងអស់ សុទ្ធតែ
 មានវាវៈ ៤ (ដូចគ្នា) ក្នុងន.បុរេជាតប្បដ្ឋយា ន.បច្ឆាជាតប្បដ្ឋយា និង
 ន.អាសេវនប្បដ្ឋយា (មានវាវៈ ៤) ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។ ក្នុងន.វិប្ប-
 យុត្តប្បដ្ឋយា មានវាវៈ ៤ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។ ក្នុងន.នាគវិគតប្បដ្ឋយា
 មានវាវៈ ៤ ។ ចណ្ឌិត គប្បីរក យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ ចូរឆែយ ។

[២៣៦] ក្នុងន.អាម្មណាប្បដ្ឋយា មានវាវៈ ៤ ព្រោះន.ហេតុ-
 ប្បដ្ឋយា . . . ក្នុងន.អធិបតិប្បដ្ឋយា មានវាវៈ ៤ ក្នុងន.អនន្តរេប្បដ្ឋយា
 ន.សមនន្តរេប្បដ្ឋយា ន.ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយា ន.អាសេវនប្បដ្ឋយា ន.កក្ក-
 ប្បដ្ឋយា ន.នាគវិគតប្បដ្ឋយា និងន.នាគវិគតប្បដ្ឋយា មានវាវៈ ៤ ក្នុងប្បដ្ឋយាទាំង
 អស់ សុទ្ធតែមានវាវៈ ៤ ។ ចណ្ឌិត គប្បីរក យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ អនុលោមប្បដ្ឋន្តិយៈ ។

[២៣៧] ក្នុងន.អាម្មណាប្បដ្ឋយា មានវាវៈ ៤ ព្រោះន.ហេតុ-
 ប្បដ្ឋយា . . . ក្នុងន.អធិបតិប្បដ្ឋយា មានវាវៈ ៣ ក្នុងន.អនន្តរេប្បដ្ឋយា មានវាវៈ
 ៤ ក្នុងន.សមនន្តរេប្បដ្ឋយា មានវាវៈ ៤ ក្នុងន.សហជាតប្បដ្ឋយា អក្ខមញ្ញ-
 ប្បដ្ឋយា និងនិស្សយប្បដ្ឋយា មានវាវៈ ៤ ក្នុងន.ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយា មាន
 វាវៈ ៤ ក្នុងន.អាសេវនប្បដ្ឋយា មានវាវៈ ៣ ក្នុងន.កក្កប្បដ្ឋយា មានវាវៈ ៤

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្ថិតប្បដ្ឋានំ

វិចារកេ ទ្វេ ។ សង្ខតំ ។ សម្បយុត្តេ ទ្វេ អត្ថិយា
 ទ្វេ ធន្ថិយា ចត្តារិ វិគតេ ចត្តារិ អវិគតេ ។ ឯវ
 កណោតញ្ចំ ។

បច្ចនីយានុលោមំ ។

បញ្ញាវារោ និដ្ឋិតោ ។

អដ្ឋង្គានុលោមិតំ ឯពវិសតិមំ និដ្ឋិតំ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្ថិតប្បដ្ឋានំ

កងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។ កងសម្បយុត្ត-
 ប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ កងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ កងធន្ថិប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ២ កងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ កងអវិគតប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ២ ។ បច្ចនីយា គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ បច្ចនីយានុលោម ។

ចប់ បញ្ញាវារៈ ។

ចប់ អដ្ឋង្គានុលោមិតៈ ទំ ២១ ។

សនិទស្សនសប្បដិយត្តិកំ
បដិច្ចវិហ

(២៣៥) អនិទស្សនសប្បដិយំ ធម្មំ បដិច្ច អនិ-
ទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
អនិទស្សនសប្បដិយំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច ទ្វេ
មហាក្ខតា ទ្វេ មហាក្ខតេ បដិច្ច ឯកំ មហាក្ខតំ
អនិទស្សនសប្បដិយេ មហាក្ខតេ បដិច្ច អនិទស្ស-
នសប្បដិយំ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កងក្ការូបំ ឧបាទារូបំ
ដោដ្ឋក្ខាយតនំ បដិច្ច វុច្ចាយតនំ ។ សាយតនំ ។
អនិទស្សនសប្បដិយំ ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសប្ប-
ដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា អនិទស្ស-
នសប្បដិយេ មហាក្ខតេ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយំ
ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កងក្ការូបំ ឧបាទារូបំ ដោដ្ឋក្ខា-
យតនំ បដិច្ច វុច្ចាយតនំ ។ អនិទស្សនសប្បដិយំ
ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្ប-
ជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា អនិទស្សនសប្បដិយេ មហា-
ក្ខតេ បដិច្ច អនិទស្សនសប្បដិយំ ចិត្តសមុដ្ឋានំ
រូបំ កងក្ការូបំ ឧបាទារូបំ ដោដ្ឋក្ខាយតនំ បដិច្ច
អាចាធាតុ វត្ថុនិយំ កតាធិដ្ឋិកា អាហារោ ។

សនិទស្សនសប្បដិយត្តិកៈ
បដិច្ចវិហរៈ

(២៣៥) អនិទស្សនសប្បដិយធមិ (ធមិ ដែលមិនប្រកប
ដោយការឃើញ តែប្រកបដោយការដឹង) អាស្រ័យ ខ្ញុំអនិ-
ទស្សនសប្បដិយធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ មហា-
ក្ខត២ អាស្រ័យ ខ្ញុំមហាក្ខត ១ ជាអនិទស្សនសប្បដិយៈ មហាក្ខត ១
អាស្រ័យ ខ្ញុំមហាក្ខត ២ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កងក្ការូប និងឧបាទារូប ជា
អនិទស្សនសប្បដិយៈ អាស្រ័យ ខ្ញុំក្នុងមហាក្ខត ជាអនិទស្សនសប្ប-
ដិយៈ ចក្ខុយតនៈ និងសាយតនៈ អាស្រ័យ ខ្ញុំដោដ្ឋក្ខាយតនៈ ។
សនិទស្សនសប្បដិយធមិ (ធមិ ដែលប្រកបដោយការឃើញ ទាំងប្រកប
ដោយការដឹង) អាស្រ័យ ខ្ញុំអនិទស្សនសប្បដិយធមិ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កងក្ការូប និងឧបាទា-
រូប ជាសនិទស្សនសប្បដិយៈ អាស្រ័យ ខ្ញុំក្នុងមហាក្ខត ជាអនិទស្ស-
នសប្បដិយៈ ចក្ខុយតនៈ អាស្រ័យ ខ្ញុំដោដ្ឋក្ខាយតនៈ ។ អនិទស្ស-
នសប្បដិយធមិ អាស្រ័យ ខ្ញុំអនិទស្សនសប្បដិយធមិ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កងក្ការូប និងឧបាទារូប ជាអនិ-
ទស្សនសប្បដិយៈ អាស្រ័យ ខ្ញុំក្នុងមហាក្ខត ជាអនិទស្សនសប្បដិយៈ
អាចាធាតុ វត្ថុនិយំ និងកតាធិដ្ឋិកាហារ អាស្រ័យ ខ្ញុំដោដ្ឋក្ខាយតនៈ ។

អនិទស្សនសប្បដិយំ ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសប្ប-
 ដិយោ ច អនិទស្សនអប្បដិយោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ
 ហេតុប្បច្ចយា អនិទស្សនសប្បដិយេ មហាក្កតេ
 បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយេ អនិទស្សនអប្បដិ-
 យេ ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កាដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ដោ-
 ជ្ជកាយតនំ បដិច្ច ចក្ខុយតនំ អាចោធាតុ វេទ្រិយំ
 កាតជ្ឈិក្ការោ អាហារោ ។ អនិទស្សនសប្បដិយំ
 ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនសប្បដិយោ ច អនិទស្សន-
 អប្បដិយោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បច្ចយា អនិ-
 ទស្សនសប្បដិយំ ឯកំ មហាក្កតំ បដិច្ច ទ្វេ មហា-
 ក្កតា អាចោធាតុ ច ទ្វេ មហាក្កតេ បដិច្ច ឯកំ
 មហាក្កតំ អាចោធាតុ ច អនិទស្សនសប្បដិយេ
 មហាក្កតេ បដិច្ច អនិទស្សនសប្បដិយេ អនិទស្ស-
 នអប្បដិយេ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កាដត្តារូបំ ឧបា-
 ទារូបំ ដោជ្ជកាយតនំ បដិច្ច ចក្ខុយតនំ វសាយ-
 តនំ អាចោធាតុ វេទ្រិយំ កាតជ្ឈិក្ការោ អាហារោ ។

សនិទស្សនសប្បដិយធម្មិត្តំ អនិទស្សនអប្បដិយធម្មិ (ធម្មិ ដែលមិន
 ប្រកបដោយការរើញ ទាំងមិនប្រកបដោយការប៉ះពាល់) ក្តី អាស្រ័យ
 នូវអនិទស្សនសប្បដិយធម្មិ រើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប និងឧបាទារូប ជាសនិទស្សនសប្បដិយៈ
 ក្តី ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈក្តី អាស្រ័យ នូវក្ខមហាក្កត ជាអនិទស្ស-
 នសប្បដិយៈ ច្រាយននៈ អាចោធាតុ វេទ្រិយ និងកតជ្ឈិក្ការហារ
 អាស្រ័យ នូវដោជ្ជកាយតនៈ ។ អនិទស្សនសប្បដិយធម្មិត្តំ អនិ-
 ទស្សនអប្បដិយធម្មិត្តំ អាស្រ័យ នូវអនិទស្សនសប្បដិយធម្មិ រើបកើត
 ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ មហាក្កត ២ ក្តី អាចោធាតុក្តី អាស្រ័យ
 នូវមហាក្កត ១ ជាអនិទស្សនសប្បដិយៈ មហាក្កត ១ ក្តី អាចោធាតុក្តី
 អាស្រ័យ នូវមហាក្កត ២ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប និងឧបាទារូប
 ជាអនិទស្សនសប្បដិយៈក្តី ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈក្តី អាស្រ័យ នូវ
 ក្ខមហាក្កត ជាអនិទស្សនសប្បដិយៈ ចក្ខុយតនៈ វសាយតនៈ អា-
 ចោធាតុ វេទ្រិយ និងកតជ្ឈិក្ការហារ អាស្រ័យ នូវដោជ្ជកាយតនៈ ។

អនិទស្សនសម្បជ័យំ ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសម្ប-
 ជ័យោ ច អនិទស្សនសម្បជ័យោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ
 ហេតុប្បដូយា អនិទស្សនសម្បជ័យេ មហាក្កតេ បដិច្ច
 សនិទស្សនសម្បជ័យេ អនិទស្សនសម្បជ័-
 យេ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កាដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ
 ដោដ្ឋកាយតនំ បដិច្ច រូបាយតនំ ចត្តាយតនំ
 វសាយតនំ ។ អនិទស្សនសម្បជ័យំ ធម្មំ បដិច្ច
 សនិទស្សនសម្បជ័យោ ច អនិទស្សនសម្បជ័យោ
 ច អនិទស្សនសម្បជ័យោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេ-
 តុប្បដូយា អនិទស្សនសម្បជ័យេ មហាក្កតេ បដិច្ច
 សនិទស្សនសម្បជ័យេ អនិទស្សនសម្បជ័យេ អនិទស្សនសម្បជ័យេ
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កាដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ដោដ្ឋកាយតនំ
 បដិច្ច រូបាយតនំ ចត្តាយតនំ វសាយតនំ អាចោទាតុ ឥន្ទ្រិយំ កក-
 ដ្ឋិដ្ឋាហេ អាហារោ ។

(២៣៦) អនិទស្សនសម្បជ័យំ ធម្មំ បដិច្ច
 អនិទស្សនសម្បជ័យោ ធម្មា . . . ហេតុប្បដូយា
 អនិទស្សនសម្បជ័យំ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច តយោ
 ទត្ថា អនិទស្សនសម្បជ័យេ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ

សនិទស្សនសម្បជ័យដ៏ល្អិត អនិទស្សនសម្បជ័យដ៏ល្អិត អាស្រ័យ ខ្ញុំ
 អនិទស្សនសម្បជ័យដ៏ល្អិត ខ្ញុំចក្កវាហន៍ ព្រោះហេតុប្បដូយ គឺ
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប និងឧបាទារូប ជាសនិទស្សនសម្បជ័យៈក្តី
 ជាអនិទស្សនសម្បជ័យៈក្តី អាស្រ័យ ខ្ញុំកកដ្ឋកាយតន ជាអនិទស្សន-
 សម្បជ័យៈ រូបាយតនៈ ចត្តាយតនៈ វសាយតនៈ អាស្រ័យ ខ្ញុំដោ-
 ដ្ឋកាយតនៈ ។ សនិទស្សនសម្បជ័យដ៏ល្អិត អនិទស្សនសម្បជ័យដ៏ល្អិត
 អនិទស្សនសម្បជ័យដ៏ល្អិត អាស្រ័យ ខ្ញុំអនិទស្សនសម្បជ័យដ៏ល្អិត ខ្ញុំចក្ក-
 វាហន៍ ព្រោះហេតុប្បដូយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប និងឧបាទា-
 រូប ជាសនិទស្សនសម្បជ័យៈក្តី ជាអនិទស្សនសម្បជ័យៈក្តី ជាអនិទស្ស-
 នសម្បជ័យៈក្តី អាស្រ័យ ខ្ញុំកកដ្ឋកាយតន ជាអនិទស្សនសម្បជ័យៈ
 រូបាយតនៈ ចត្តាយតនៈ វសាយតនៈ អាចោទាតុ ឥន្ទ្រិយ និង
 កកដ្ឋិដ្ឋាហារ អាស្រ័យ ខ្ញុំដោដ្ឋកាយតនៈ ។

(២៣៦) អនិទស្សនសម្បជ័យដ៏ល្អិត អាស្រ័យ ខ្ញុំអនិទស្សនសម្ប-
 ជ័យដ៏ល្អិត . . . ព្រោះហេតុប្បដូយ គឺ ទន្ធិ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
 ជាអនិទស្សនសម្បជ័យៈក្តី អាស្រ័យ ខ្ញុំទន្ធិ ជាអនិទស្សនសម្បជ័យៈ

ទ្វេ ទទ្វេ បដិច្ច ទ្វេ ទទ្វា អនិទស្សនអប្បដិយក្ស
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិត្តុលោ អនិទស្សនអប្ប-
 ដិយំ ឯកំ ទទ្វំ បដិច្ច តយោ ទទ្វា អនិទស្ស-
 នអប្បដិយក្ស កាធិត្តារូបំ ទ្វេ ទទ្វេ ... ទទ្វេ បដិច្ច
 វត្ថុ វត្ថុ បដិច្ច ទទ្វា អាចោធាតុំ បដិច្ច អនិទស្សន-
 អប្បដិយំ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កាធិត្តារូបំ ឧបាទារូបំ
 អាចោធាតុំ បដិច្ច វត្ថុយំ កាធិត្តារូបំ អាហា-
 រោ ។ អនិទស្សនអប្បដិយំ ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្ស-
 នសប្បដិយោ ធម្មោ ... ហេតុប្បព្វយា អនិទស្ស-
 នអប្បដិយេ ទទ្វេ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយំ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិត្តុលោ អនិទស្សនអប្បដិយ
 ទទ្វេ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយំ កាធិត្តារូបំ អា-
 ចោធាតុំ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយំ ចិត្តសមុដ្ឋានំ
 រូបំ កាធិត្តារូបំ ឧបាទារូបំ អាចោធាតុំ បដិច្ច រូបា-
 យតនំ ។ អនិទស្សនអប្បដិយំ ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្ស-
 នសប្បដិយោ ធម្មោ ... ហេតុប្បព្វយា អនិ-
 ទស្សនអប្បដិយេ ទទ្វេ បដិច្ច អនិទស្សនសប្បដិយំ
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិត្តុលោ អនិទស្សនអប្ប
 ដិយេ ទទ្វេ បដិច្ច អនិទស្សនសប្បដិយំ កាធិត្តារូបំ

ទទ្វេ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈក្តី អាស្រ័យ ទ្វេ
 ទទ្វេ ក្តី កដត្តារូប ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈក្តី អាស្រ័យ
 ទ្វេទទ្វេ ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ ក្នុងខណៈវិនិច្ឆ័យ ទ្វេទទ្វេ ...
 វត្ថុ អាស្រ័យ ទ្វេទទ្វេវាជំណាយ ទទ្វេវាជំណាយ អាស្រ័យ ទ្វេវត្ថុ
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប វិនិច្ឆ័យ ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ
 អាស្រ័យ ទ្វេអាចោធាតុ វត្ថុយំ វិនិច្ឆ័យ វិនិច្ឆ័យ អាស្រ័យ
 ទ្វេអាចោធាតុ ។ សនិទស្សនសប្បដិយធម៌ អាស្រ័យ ទ្វេអនិទស្ស-
 នអប្បដិយធម៌ ... ព្រោះហេតុប្បព្វយា គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជា
 សនិទស្សនសប្បដិយៈ អាស្រ័យ ទ្វេក្នុងទទ្វេ ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ
 កដត្តារូប ជាសនិទស្សនសប្បដិយៈ អាស្រ័យ ទ្វេក្នុងទទ្វេ ជា
 អនិទស្សនអប្បដិយៈ ក្នុងខណៈវិនិច្ឆ័យ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប
 វិនិច្ឆ័យ ជាសនិទស្សនសប្បដិយៈ អាស្រ័យ ទ្វេអាចោធាតុ
 រូបាយតនៈ អាស្រ័យ ទ្វេអាចោធាតុ ។ អនិទស្សនសប្បដិយ-
 ធម៌ អាស្រ័យ ទ្វេអនិទស្សនអប្បដិយធម៌ ... ព្រោះហេតុប្បព្វយា
 គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាអនិទស្សនសប្បដិយៈ អាស្រ័យ ទ្វេក្នុង
 ទទ្វេ ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ កដត្តារូប ជាអនិទស្សនសប្បដិយៈ
 អាស្រ័យ ទ្វេក្នុងទទ្វេ ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ ក្នុងខណៈវិនិច្ឆ័យ

អាចោតាតុំ បដិច្ច អនិទស្សនសប្បដិយំ ចិត្តសមុដ្ឋានំ
 រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ អាចោតាតុំ បដិច្ច ឧត្តា-
 យតនំ រសាយតនំ ។ អនិទស្សនអប្បដិយំ ធម្មំ
 បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយោ ច អនិទស្សនអប្បដិ-
 យោ ច ធម្មា ... ហេតុប្បច្ចយា អនិទស្សនអប្ប-
 ដិយំ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច តយោ ទន្ធា សនិទស្សន-
 សប្បដិយញ្ច អនិទស្សនអប្បដិយញ្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ
 រូបំ ទេ ទទេ ... បដិសន្ធិត្តលោ អនិទស្សន-
 អប្បដិយំ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច តយោ ទន្ធា សនិ-
 ទស្សនសប្បដិយញ្ច អនិទស្សនអប្បដិយញ្ច ក-
 ដត្តារូបំ ទេ ទទេ ... អាចោតាតុំ បដិច្ច សនិ-
 ទស្សនសប្បដិយញ្ច អនិទស្សនអប្បដិយញ្ច ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ អាចោតាតុំ
 បដិច្ច រូបាយតនំ វត្ថុយំ កតត្ថិដ្ឋាវហេ អាហា-
 វេ ។ អនិទស្សនអប្បដិយំ ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្ស-
 នសប្បដិយោ ច អនិទស្សនអប្បដិយោ ច ធម្មា
 ... ហេតុប្បច្ចយា អនិទស្សនអប្បដិយំ ឯកំ ទន្ធិ
 បដិច្ច តយោ ទន្ធា អនិទស្សនសប្បដិយញ្ច អនិ-
 ទស្សនអប្បដិយញ្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ទេ ទទេ ...

ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប និងឧបាទារូប ជាអនិទស្សនសប្បដិយៈ
 អាស្រ័យ ឲ្យអាចោតាតុំ ចក្ខុយតនៈ និងរសាយតនៈ អាស្រ័យ
 ឲ្យអាចោតាតុំ ។ សនិទស្សនសប្បដិយធម៌ក្តី អនិទស្សនអប្បដិយធម៌
 ក្តី អាស្រ័យ ឲ្យអនិទស្សនអប្បដិយធម៌ ... ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
 គឺ ខន្ធា ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសនិទស្សនសប្បដិយៈក្តី ជា
 អនិទស្សនអប្បដិយៈក្តី អាស្រ័យ ឲ្យខន្ធា ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ
 ឲ្យខន្ធអ ... ខន្ធា ក្តី កដត្តារូប ជាសនិទស្សនសប្បដិយៈ
 ក្តី ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈក្តី អាស្រ័យ ឲ្យខន្ធា ជាអនិទស្សនអប្ប-
 ដិយៈ ក្នុងខណៈវេលាដ៏សន្ធិ ឲ្យខន្ធអ ... ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប
 និងឧបាទារូប ជាសនិទស្សនសប្បដិយៈក្តី ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈក្តី
 អាស្រ័យ ឲ្យអាចោតាតុំ ចក្ខុយតនៈ វត្ថុយំ និងភាវ្យិដ្ឋាវហេ អា-
 ស្រ័យ ឲ្យអាចោតាតុំ ។ អនិទស្សនសប្បដិយធម៌ក្តី អនិទស្សនអប្បដិ-
 យធម៌ក្តី អាស្រ័យ ឲ្យអនិទស្សនអប្បដិយធម៌ ... ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
 គឺ ខន្ធា ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសនិទស្សនសប្បដិយៈក្តី ជាអនិទស្សន-
 អប្បដិយៈក្តី អាស្រ័យ ឲ្យខន្ធា ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ ឲ្យខន្ធអ ...

បដិសន្ធិត្ថុណោ អនិទស្សនអប្បដិយេ ឯកំ ខន្ធ
 បដិច្ច តយោ ខន្ធា អនិទស្សនសប្បដិយត្វ អនិ-
 ទស្សនអប្បដិយត្វ កាធន្តារូបំ ទ្វេ ខទ្វេ ... អា-
 ចោធាតុំ បដិច្ច អនិទស្សនសប្បដិយត្វ អនិទស្ស-
 នអប្បដិយត្វ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កាធន្តារូបំ ឧចា-
 ធារូបំ អាចោធាតុំ បដិច្ច ចត្វាយតនំ រសាយតនំ
 វស្ស្រិយំ កកម្ពុដ្ឋានោ អាហារោ ។ អនិទស្សន-
 អប្បដិយេ ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយោ ច
 អនិទស្សនសប្បដិយោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុ-
 ប្បច្ចយា អនិទស្សនអប្បដិយេ ខទ្វេ បដិច្ច សនិ-
 ទស្សនសប្បដិយត្វ អនិទស្សនសប្បដិយត្វ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិត្ថុណោ អនិទស្សនអប្បដិយេ
 ខទ្វេ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយត្វ អនិទស្សន-
 សប្បដិយត្វ កាធន្តារូបំ អាចោធាតុំ បដិច្ច សនិ-
 ទស្សនសប្បដិយត្វ អនិទស្សនសប្បដិយត្វ ចិត្តស-
 មុដ្ឋានំ រូបំ កាធន្តារូបំ ឧចាធារូបំ អាចោធាតុំ បដិច្ច
 រូចាយតនំ ចត្វាយតនំ រសាយតនំ ។ អនិទស្សន-
 អប្បដិយេ ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយោ ច អនិ-
 ទស្សនសប្បដិយោ ច អនិទស្សនអប្បដិយោ ច ធម្មា

ខន្ធ ពុក្ខំ កដត្តារូប ជាអនិទស្សនសប្បដិយៈក្តី ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ
 ក្តី អាស្រ័យ ខ្ញុំខន្ធ ១ ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ ក្នុងខណៈវិនិច្ឆ័យ
 ខ្ញុំខន្ធ ២ ... ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប និងឧបាទារូប ជាអនិទស្សន-
 សប្បដិយៈក្តី ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈក្តី អាស្រ័យ ខ្ញុំអាចោធាតុ ចត្វា-
 យតនៈ រសាយតនៈ វស្ស្រិយ និងកកម្ពុដ្ឋានហារ អាស្រ័យ ខ្ញុំ
 អាចោធាតុ ។ សនិទស្សនសប្បដិយធម៌ក្តី អនិទស្សនសប្បដិយធម៌ក្តី
 អាស្រ័យ ខ្ញុំអនិទស្សនអប្បដិយធម៌ វេទក៍ករវ្យាង ព្រោះហេតុ-
 ប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសនិទស្សនសប្បដិយៈក្តី ជាអនិ-
 ទស្សនសប្បដិយៈក្តី អាស្រ័យ ខ្ញុំកកម្ពុ ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ
 កដត្តារូប ជាសនិទស្សនសប្បដិយៈក្តី ជាអនិទស្សនសប្បដិយៈក្តី
 អាស្រ័យ ខ្ញុំកកម្ពុ ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ ក្នុងខណៈវិនិច្ឆ័យ
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប និងឧបាទារូប ជាសនិទស្សនសប្បដិយៈ
 ក្តី ជាអនិទស្សនសប្បដិយៈក្តី អាស្រ័យ ខ្ញុំអាចោធាតុ រូចា-
 យតនៈ ចត្វាយតនៈ និងរសាយតនៈ អាស្រ័យ ខ្ញុំអាចោធាតុ ។
 សនិទស្សនសប្បដិយធម៌ក្តី អនិទស្សនសប្បដិយធម៌ក្តី អនិ-
 ទស្សនអប្បដិយធម៌ក្តី អាស្រ័យ ខ្ញុំអនិទស្សនអប្បដិយធម៌

ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា អនិទស្សនអប្បដ័យំ ឯកំ
 ទន្ធំ បដិច្ច តយោ ទទ្ធា សនិទស្សនសប្បដ័យញ្ច
 អនិទស្សនសប្បដ័យញ្ច អនិទស្សនអប្បដ័យញ្ច ចិត្ត-
 សមុប្បាទំ រូបំ ទេ ទទ្ធា ... បដិសន្ធិត្តុណា អនិ-
 ទស្សនអប្បដ័យំ ឯកំ ទន្ធំ បដិច្ច តយោ ទទ្ធា
 សនិទស្សនសប្បដ័យញ្ច អនិទស្សនសប្បដ័យញ្ច
 អនិទស្សនអប្បដ័យញ្ច កតត្ថារូបំ ទេ ទទ្ធា ...
 អាចារ្យោត្ថំ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដ័យញ្ច អនិ-
 ទស្សនសប្បដ័យញ្ច អនិទស្សនអប្បដ័យញ្ច ចិត្តស-
 មុប្បាទំ រូបំ កតត្ថារូបំ ឧបាទានំ អាចារ្យោត្ថំ បដិច្ច
 រូបាយតំ ចត្តាយតំ រសាយតំ វត្ថុយំ កត-
 ត្ថាវិញ្ញាណ អាហារោ ។

(៦៣៧) អនិទស្សនសប្បដ័យញ្ច អនិទស្សនអប្ប-
 ដ័យញ្ច ឯម្ហំ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដ័យោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា អនិទស្សនអប្បដ័យេ ទទ្ធា
 ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដ័យំ ចិត្ត-
 សមុប្បាទំ រូបំ បដិសន្ធិត្តុណា អនិទស្សនអប្បដ័យេ
 ទទ្ធា ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច សនិទស្សនសប្ប-
 ដ័យំ កតត្ថារូបំ អនិទស្សនសប្បដ័យេ ទទ្ធា ច

ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ទទ្ធា ក្តី ចិត្តសមុប្បាទរូប ជា
 សនិទស្សនសប្បដ័យៈក្តី ជាអនិទស្សនសប្បដ័យៈក្តី ជាអនិទស្សនអប្ប-
 ដ័យៈក្តី អាស្រ័យ ទូរទទ្ធា ១ ជាអនិទស្សនអប្បដ័យៈ ទូរទទ្ធា ២ ...
 ទទ្ធា ក្តី កតត្ថារូប ជាសនិទស្សនសប្បដ័យៈក្តី ជាអនិទស្សន-
 សប្បដ័យៈក្តី ជាអនិទស្សនអប្បដ័យៈក្តី អាស្រ័យ ទូរទទ្ធា ១ ជា
 អនិទស្សនអប្បដ័យៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ទូរទទ្ធា ២ ... ចិត្ត-
 សមុប្បាទរូប កតត្ថារូប និងឧបាទានរូប ជាសនិទស្សនសប្បដ័យៈក្តី
 ជាអនិទស្សនសប្បដ័យៈក្តី ជាអនិទស្សនអប្បដ័យៈក្តី អាស្រ័យ ទូរ
 អាចារ្យោត្ថំ រូបាយតំ ចត្តាយតំ រសាយតំ វត្ថុយំ និង
 កតត្ថាវិញ្ញាណោ អាស្រ័យ ទូរអាចារ្យោត្ថំ ។

(៦៣៨) សនិទស្សនសប្បដ័យធម៌ អាស្រ័យ ទូរអនិទស្ស-
 នសប្បដ័យធម៌ផង ទូរអនិទស្សនអប្បដ័យធម៌ផង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ចិត្តសមុប្បាទរូប ជាសនិទស្សនសប្បដ័យៈ
 អាស្រ័យ ទូរភ្នកទទ្ធា ជាអនិទស្សនអប្បដ័យៈផង ទូរភ្នកមហាក្ខត
 ផង កតត្ថារូប ជាសនិទស្សនសប្បដ័យៈ អាស្រ័យ ទូរភ្នក
 ទទ្ធា ជាអនិទស្សនអប្បដ័យៈផង ទូរភ្នកមហាក្ខតផង ក្នុងខណៈនៃ
 បដិសន្ធិ ចិត្តសមុប្បាទរូប កតត្ថារូប និងឧបាទានរូប ជាសនិទស្ស-
 នសប្បដ័យៈ អាស្រ័យ ទូរភ្នកទទ្ធា ជាអនិទស្សនសប្បដ័យៈផង

អភិធម្មបិដក អនុលោមន្តិកប្បដ្ឋាន

មហាក្ខតេ ច អាថោនាតុក្ខំ បដិច្ច សនិទស្សនស-
 ប្បដិឃំ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កងត្តារូបំ ឧបាទារូបំ
 ដោជ្ជញ្ចាយតនក្ខំ អាថោនាតុក្ខំ បដិច្ច រូបាយ-
 តនំ ។ អនិទស្សនសប្បដិឃក្ខំ អនិទស្សនអប្បដិ-
 ឃក្ខំ ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនសប្បដិឃោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បជ្ជយា អនិទស្សនអប្បដិឃេ ចន្ទ
 ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច អនិទស្សនសប្បដិឃំ
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិត្តរណា អនិទស្សនអប្ប-
 ដិឃេ ចន្ទ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច អនិទស្សន-
 សប្បដិឃំ កងត្តារូបំ អនិទស្សនសប្បដិឃំ ឯកំ
 មហាក្ខតក្ខំ អាថោនាតុក្ខំ បដិច្ច ទេ មហាក្ខតា
 ទេ មហាក្ខតេ ច អាថោនាតុក្ខំ បដិច្ច ឯកំ
 មហាក្ខតំ អនិទស្សនសប្បដិឃេ មហាក្ខតេ ច
 អាថោនាតុក្ខំ បដិច្ច អនិទស្សនសប្បដិឃំ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានំ រូបំ កងត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ដោជ្ជញ្ចា-
 យតនក្ខំ អាថោនាតុក្ខំ បដិច្ច ចត្តាយតនំ
 រសាយតនំ ។ អនិទស្សនសប្បដិឃក្ខំ អនិទស្ស-
 នអប្បដិឃក្ខំ ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនអប្បដិឃោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បជ្ជយា អនិទស្សនអប្បដិឃេ

អភិធម្មបិដក អនុលោមន្តិកប្បដ្ឋាន

ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កងត្តារូប និងឧបាទារូប ជាសនិទស្សនសប្បដិឃៈ
 អាស្រ័យ ខ្ញុំភ្នែកមហាក្ខតផង អាថោនាតុផង រូបាយតនៈ អាស្រ័យ ខ្ញុំ
 ដោជ្ជញ្ចាយតនៈផង អាថោនាតុផង ។ អនិទស្សនសប្បដិឃធមិ អា-
 ស្រ័យ អនិទស្សនសប្បដិឃធមិផង អនិទស្សនសប្បដិឃធមិផង រឿប
 រក្សាឡើង ព្រោះហេតុច្បងៗ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាអនិទស្សនសប្ប-
 ដិឃៈ អាស្រ័យ ខ្ញុំភ្នែកខ្លួន ជាអនិទស្សនសប្បដិឃៈផង ភ្នែកមហា-
 ក្ខតផង កងត្តារូប ជាអនិទស្សនសប្បដិឃៈ អាស្រ័យ ខ្ញុំភ្នែកខ្លួន
 ជាអនិទស្សនសប្បដិឃៈផង ភ្នែកមហាក្ខតផង ក្នុងទណៈវិទ្យាបដិសន្ធិ
 មហាក្ខត ២ អាស្រ័យ ខ្ញុំមហាក្ខតរូប ១ ជាអនិទស្សនសប្បដិ-
 ឃៈផង អាថោនាតុផង មហាក្ខត ១ អាស្រ័យ ខ្ញុំមហាក្ខត ២ ផង
 អាថោនាតុផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កងត្តារូប និងឧបាទារូប ជាអនិទស្ស-
 នសប្បដិឃៈ អាស្រ័យ ខ្ញុំភ្នែកមហាក្ខត ជាអនិទស្សនសប្បដិឃៈផង
 អាថោនាតុផង ចត្តាយតនៈ និងរសាយតនៈ អាស្រ័យ ខ្ញុំដោជ្ជញ្ចា-
 យតនៈផង អាថោនាតុផង ។ អនិទស្សនអប្បដិឃធមិ អាស្រ័យ
 ខ្ញុំអនិទស្សនសប្បដិឃធមិផង អនិទស្សនអប្បដិឃធមិផង រឿបរក្សា
 ឡើង ព្រោះហេតុច្បងៗ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាអនិទស្សនសប្បដិឃៈ

សនិទស្សនសប្បដិយត្តិកោ បដិច្ចវារោ

ខន្ធ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច អនិទស្សនអប្បដិយ
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិត្វាលោ អនិទស្សន-
 អប្បដិយេ ខន្ធ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច អនិ-
 ទស្សនអប្បដិយំ កធនត្តារូបំ អនិទស្សនសប្បដិយេ
 មហាក្ខតេ ច អាចោតាតុញ្ច បដិច្ច អនិទស្សន-
 អប្បដិយំ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កធនត្តារូបំ ឧបាទារូបំ
 យោជ្ជកាយតទញ្ច អាចោតាតុញ្ច បដិច្ច វត្ថុនិយំ
 កកឡិដ្ឋានំ អាហារោ ។ អនិទស្សនសប្បដិយញ្ច
 អនិទស្សនអប្បដិយញ្ច ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសប្ប-
 ដិយោ ច អនិទស្សនអប្បដិយោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
 ហេតុប្បច្ចយា អនិទស្សនអប្បដិយេ ខន្ធ ច មហា-
 ក្ខតេ ច បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយញ្ច អនិទស្ស-
 នអប្បដិយញ្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិត្វាលោ
 អនិទស្សនអប្បដិយេ ខន្ធ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច
 សនិទស្សនសប្បដិយញ្ច អនិទស្សនអប្បដិយញ្ច
 កធនត្តារូបំ អនិទស្សនសប្បដិយេ មហាក្ខតេ ច អា-
 ចោតាតុញ្ច បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយញ្ច អនិទស្ស-
 នអប្បដិយញ្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កធនត្តារូបំ ឧបាទារូបំ

សនិទស្សនសប្បដិយត្តិកោ បដិច្ចវារោ

អាស្រ័យ ខ្ញុំភ្នកខន្ធ ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈផង ពួកមហាក្ខតផង កធនត្តា-
 រូប ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ អាស្រ័យ ខ្ញុំភ្នកខន្ធ ជាអនិទស្សនអប្បដិ-
 យៈផង ពួកមហាក្ខតផង ក្នុងខណៈវេលាបដិសន្ធិ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កធនត្តា-
 រូប និងឧបាទារូប ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ អាស្រ័យ ខ្ញុំពួកមហាក្ខត
 ជាអនិទស្សនសប្បដិយៈផង អាចោតាតុផង វត្ថុនិយំ និងកកឡិដ្ឋានក-
 ហារ អាស្រ័យ ខ្ញុំវេលាជ្ជកាយតទផង អាចោតាតុផង ។ សនិទស្ស-
 នសប្បដិយធម្មិត្តិ អនិទស្សនអប្បដិយធម្មិត្តិ អាស្រ័យ អនិទស្សន-
 សប្បដិយធម្មិត្តិ អនិទស្សនអប្បដិយធម្មិត្តិ វេលាតើកឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសនិទស្សនសប្បដិយៈក្តី ជាអ-
 និទស្សនអប្បដិយៈក្តី អាស្រ័យ ខ្ញុំភ្នកខន្ធ ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈផង
 ពួកមហាក្ខតផង កធនត្តារូប ជាសនិទស្សនអប្បដិយៈក្តី ជាអនិទស្ស-
 នអប្បដិយៈក្តី អាស្រ័យ ខ្ញុំភ្នកខន្ធ ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈផង ពួក
 មហាក្ខតផង ក្នុងខណៈវេលាបដិសន្ធិ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កធនត្តារូប និង
 ឧបាទារូប ជាសនិទស្សនសប្បដិយៈក្តី ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈក្តី អា-
 ស្រ័យ ខ្ញុំពួកមហាក្ខត ជាអនិទស្សនសប្បដិយៈផង អាចោតាតុផង

ដោដ្ឋកាយតទក្ខ អាថោធាតុក្ខ បដិច្ច រូបាយតទំ
 វគ្គយំ កតតន្ត្រីក្ខ័យោ អាហារោ ។ អនិទស្សន-
 ទសប្បដិយេក្ខ អនិទស្សនអប្បដិយេក្ខ ធម្មំ បដិច្ច
 អនិទស្សនសប្បដិយោ ច អនិទស្សនអប្បដិយោ
 ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បក្កយា អនិទស្សន-
 អប្បដិយេ ទេទ្ធ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច អនិ-
 ទស្សនសប្បដិយេក្ខ អនិទស្សនអប្បដិយេក្ខ ចិត្ត-
 សុត្តានំ រូបំ បដិសន្ធិត្តណោ អនិទស្សនអប្បដិយេ
 ទេទ្ធ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច អនិទស្សនសប្បដិ-
 យេក្ខ អនិទស្សនអប្បដិយេក្ខ កតតន្ត្រីក្ខ័យោ អនិទស្ស-
 នសប្បដិយេ មហាក្ខតេ ច អាថោធាតុក្ខ បដិច្ច
 អនិទស្សនសប្បដិយេក្ខ អនិទស្សនអប្បដិយេក្ខ ចិត្ត-
 សុត្តានំ រូបំ កតតន្ត្រីក្ខ័យោ ទតាធារូបំ ដោដ្ឋកាយ-
 តទក្ខ អាថោធាតុក្ខ បដិច្ច ចត្តាយតទំ រសាយ-
 តទំ វគ្គយំ កតតន្ត្រីក្ខ័យោ អាហារោ ។ អនិទស្ស-
 នសប្បដិយេក្ខ អនិទស្សនអប្បដិយេក្ខ ធម្មំ បដិច្ច
 សនិទស្សនសប្បដិយោ ច អនិទស្សនសប្បដិយោ ច

រូបាយតទំ វគ្គយំ កតតន្ត្រីក្ខ័យោ អាហារោ ។ អនិទស្ស-
 នសប្បដិយេក្ខ អនិទស្សនអប្បដិយេក្ខ ធម្មំ បដិច្ច
 អនិទស្សនសប្បដិយោ ច អនិទស្សនអប្បដិយោ ច
 ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បក្កយា អនិទស្សន-
 អប្បដិយេ ទេទ្ធ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច អនិ-
 ទស្សនសប្បដិយេក្ខ អនិទស្សនអប្បដិយេក្ខ ចិត្ត-
 សុត្តានំ រូបំ បដិសន្ធិត្តណោ អនិទស្សនអប្បដិយេ
 ទេទ្ធ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច អនិទស្សនសប្បដិ-
 យេក្ខ អនិទស្សនអប្បដិយេក្ខ កតតន្ត្រីក្ខ័យោ អនិទស្ស-
 នសប្បដិយេ មហាក្ខតេ ច អាថោធាតុក្ខ បដិច្ច
 អនិទស្សនសប្បដិយេក្ខ អនិទស្សនអប្បដិយេក្ខ ចិត្ត-
 សុត្តានំ រូបំ កតតន្ត្រីក្ខ័យោ ទតាធារូបំ ដោដ្ឋកាយ-
 តទក្ខ អាថោធាតុក្ខ បដិច្ច ចត្តាយតទំ រសាយ-
 តទំ វគ្គយំ កតតន្ត្រីក្ខ័យោ អាហារោ ។ អនិទស្ស-
 នសប្បដិយេក្ខ អនិទស្សនអប្បដិយេក្ខ ធម្មំ បដិច្ច
 សនិទស្សនសប្បដិយោ ច អនិទស្សនសប្បដិយោ ច

ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយា អនិទស្សនអប្បដិយេ
 ខន្ធ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិ-
 យេត្ថា អនិទស្សនសប្បដិយេត្ថា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិ-
 សន្និក្កណោ អនិទស្សនអប្បដិយេ ខន្ធ ច មហាក្ខតេ
 ច បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយេត្ថា អនិទស្សនសប្ប-
 ដិយេត្ថា ក្កដត្តារូបំ អនិទស្សនសប្បដិយេ មហាក្ខតេ
 ច អាចារ្យត្ថា បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយេត្ថា
 អនិទស្សនសប្បដិយេត្ថា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ក្កដត្តារូបំ
 ឧបាទារូបំ ដោដ្ឋញ្ញាយតនត្ថា អាចារ្យត្ថា បដិច្ច
 រូបាយតនំ ចក្កាយតនំ រសាយតនំ ។ អនិទស្សន-
 សប្បដិយេត្ថា អនិទស្សនអប្បដិយេត្ថា ធម្មំ បដិច្ច
 សនិទស្សនសប្បដិយោ ច អនិទស្សនសប្បដិយោ ច
 អនិទស្សនអប្បដិយោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បដ្ឋ-
 យា អនិទស្សនអប្បដិយេ ខន្ធ ច មហាក្ខតេ ច
 បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយេត្ថា អនិទស្សនសប្ប-
 ដិយេត្ថា អនិទស្សនអប្បដិយេត្ថា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ

វេបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសនិទស្សន-
 សប្បដិយេត្តិ ជាអនិទស្សនសប្បដិយេត្តិ អាស្រ័យ ខ្ញុំត្រកខន្ធ ជា
 អនិទស្សនអប្បដិយេផង ត្រកមហាក្ខតផង កដត្តារូប ជាសនិទស្សន-
 សប្បដិយេត្តិ ជាអនិទស្សនសប្បដិយេត្តិ អាស្រ័យ ខ្ញុំត្រកខន្ធ ជា
 អនិទស្សនអប្បដិយេផង ត្រកមហាក្ខតផង ក្កដត្តារូប ជាសនិទស្សន-
 សប្បដិយេត្តិ ជាអនិទស្សនសប្បដិយេត្តិ អាស្រ័យ ខ្ញុំត្រកមហាក្ខត ជាអនិទស្សន-
 សប្បដិយេផង អាចារ្យត្ថផង រូបាយតនៈ ចក្កាយតនៈ វិសាយ-
 តនៈ អាស្រ័យ ខ្ញុំជាដ្ឋញ្ញាយតនៈផង អាចារ្យត្ថផង ។ សនិទស្ស-
 នសប្បដិយេត្តិ អនិទស្សនសប្បដិយេត្តិ អនិទស្សនអប្បដិយេត្តិ
 ក្តី អាស្រ័យ ខ្ញុំអនិទស្សនសប្បដិយេត្តិផង អនិទស្សនអប្បដិយេត្តិ
 ផង វេបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសនិ-
 ទស្សនសប្បដិយេត្តិ ជាអនិទស្សនសប្បដិយេត្តិ ជាអនិទស្សនអប្បដិយេ-
 ត្តិ អាស្រ័យ ខ្ញុំត្រកខន្ធ ជាអនិទស្សនអប្បដិយេផង ត្រកមហាក្ខតផង

បដិសន្ធិក្កុណា អនិទស្សនអប្បដិយេ ទទ្វេ ច មហា
 ក្ខតេ ច បដិព្វ សនិទស្សនសប្បដិយេ អនិទស្ស
 នសប្បដិយេ អនិទស្សនអប្បដិយេ កតត្តារូបំ
 អនិទស្សនសប្បដិយេ មហាក្ខតេ ច អាចោតាទុក្ខ
 បដិព្វ សនិទស្សនសប្បដិយេ អនិទស្សនសប្ប
 ដិយេ អនិទស្សនអប្បដិក្ខ ចិត្តសមុប្បាទំ រូបំ
 កតត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ដោដ្ឋកាយតទេ អាចោតា
 ទុក្ខេ បដិព្វ រូបាយតទំ ចក្ខាយតទំ វសាយតទំ
 វត្ថុយំ កតត្ថិវត្ថុណ អាហារោ ។

(២៣៦) អនិទស្សនអប្បដិឃេ ធម្មំ បដិច្ច អនិ-
ទស្សនអប្បដិឃេ ធម្មោ វុច្ចន្តតិ អាម្ពណប្បច្ច-
យា អនិទស្សនអប្បដិឃេ វេតំ ទង្គំ បដិច្ច តាយា
ចម្ពា ទ្វេ ចន្ទ . . បដិសង្កេត្តនោ អនិទស្សនអប្ប-
ដិឃេ វេតំ ទង្គំ បដិច្ច តាយា ចម្ពា ទ្វេ ចន្ទ . .
វត្ថុ បដិច្ច ចម្ពា ។

(២៣៩) អធិទស្សនសប្បដិយំ ចង្អុំ បដិច្ច អធិ-
ទស្សនសប្បដិយោ ឆន្ទោ ឧប្បជ្ជតំ អធិបតីប្បច្ចយា
អធិទស្សនសប្បដិយំ ឯតំ មហាក្ខតំ បដិច្ច ទ្វេ
មហាក្ខតា ទ្វេ មហាក្ខតេ បដិច្ច ឯតំ មហាក្ខតំ

កងក្បួន វេសន៍ស្រួចសប្បដិយៈក្តី ជាអនិទស្រួចសប្បដិយៈក្តី ជា
អនិទស្រួចសប្បដិយៈក្តី អាស្រ័យ ខ្ញុំវត្ថុទទួល ជាអនិទស្រួចកប្ប-
ដិយៈផង ព្យាបាទក្នុងផង ក្នុងឧទាហរណ៍នៃបដិសន្ធិ ចិត្តសមុជ្ជានុប្ប-
កងក្បួន និងឧទាហរណ៍ ជាសនិទស្រួចសប្បដិយៈក្តី ជាអនិទស្រួច-
សប្បដិយៈក្តី ជាអនិទស្រួចកប្បដិយៈក្តី អាស្រ័យ ខ្ញុំវត្ថុកមហាក្ខត
ជាអនិទស្រួចសប្បដិយៈផង អាវុទ្ធាតុផង ប្រាយតនៈ ចក្ខុយតនៈ
សាយតនៈ ឥន្ទ្រិយ និងភាវូបនីយភាព អាស្រ័យ ខ្ញុំវេសន៍ប្រាយតនៈ
ផង អាវុទ្ធាតុផង ។

(៦៣៨) អនិចស្សនកប្បដិយធម៌ អាស្រ័យ ខ្ញុំអនិចស្សន-
កប្បដិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះការប្តូរណាច្បាញ គឺ ខន្ធតា
អាស្រ័យ ខ្ញុំខន្ធទ ជាអនិចស្សនកប្បដិយៈ ខ្ញុំខន្ធទ ... ខន្ធតា
អាស្រ័យ ខ្ញុំខន្ធទ ជាអនិចស្សនកប្បដិយៈ ក្នុងខណៈនៃចជសន្តិ
ខ្ញុំខន្ធទ ... ពួកខន្ធ អាស្រ័យ ខ្ញុំវត្ថុ ។

(៦៣៧) អនិចស្សនសច្ចដ៏យធម៌ ភាស្រ័យ នូវអនិចស្សនសច្ចដ៏-
 យធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអនិចស្សនសច្ចដ៏យធម៌ គឺ មហាក្ខត២ ភាស្រ័យ នូវ
 មហាក្ខត១ ជាអនិចស្សនសច្ចដ៏យធម៌ មហាក្ខត១ ភាស្រ័យ នូវមហាក្ខត២

អនិទស្សនសប្បដិយេ មហាគ្រូត បដិច្ច ចិត្តស
 មុដ្ឋានំ រូបំ ឧបាទានរូបំ អនិទស្សនសប្បដិយេមូលគេ
 សមីទា ការណោ ឥត្ត បញ្ញា វិភជិតញា បរិយោ-
 សានបទា ធន្តិ ។

(២២០) អនិទស្សនសប្បដិយេ ធន្តិ បដិច្ច អនិ-
 ទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អនិបតិយ្យច្ចយា
 អនិទស្សនសប្បដិយេ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធោ
 អនិទស្សនសប្បដិយេត្វ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ទេ ខន្ធោ
 ... អាចោធាតុំ បដិច្ច អនិទស្សនសប្បដិយេ ចិត្តស-
 មុដ្ឋានំ រូបំ សមីទា ការណោ អនិទស្សនសប្បដិយេ-
 មូលគេ សត្ត បញ្ញា វិភជិតញា ធម្មានបទា ធន្តិ ។

(២២១) អនិទស្សនសប្បដិយេត្វ អនិទស្សន-
 សប្បដិយេត្វ ធន្តិ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អនិបតិយ្យច្ចយា អនិទស្សនសប្ប-
 ដិយេ ខន្ធោ ច មហាគ្រូត ច បដិច្ច សនិទស្សន-
 សប្បដិយេ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ អនិទស្សនសប្បដិយេ
 មហាគ្រូត ច អាចោធាតុត្វា បដិច្ច សនិទស្សន-
 សប្បដិយេ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ឧបាទានរូបំ សមីទា
 ការណោ សត្តបិ បញ្ញា វិភជិតញា ។

ចិត្តសមុដ្ឋានរូប និងឧបាទានរូប អាស្រ័យ ខ្ញុំពួកមហាគូត អនិទស្ស-
 នសប្បដិយេ បញ្ញា ៧ ក្នុងអនិទស្សនសប្បដិយមូលកៈ បណ្ឌិត គប្បី
 ចែក ដោយហេតុនេះចុះ បទចាំងឡាយខាងចុង មិនមានឡើយ ។

(២២០) អនិទស្សនសប្បដិយេតិ អាស្រ័យ ខ្ញុំអនិទស្សនសប្ប-
 ដិយេតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះអនិបតិយ្យច្ច័យ គឺ ខន្ធោ ឬ ក្តី ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានរូប ជាអនិទស្សនសប្បដិយេក្តី អាស្រ័យ ខ្ញុំខន្ធោ ជាអនិ-
 ទស្សនសប្បដិយេ ខ្ញុំខន្ធោ ២ ... ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាអនិទស្សនសប្បដិ-
 យេ អាស្រ័យ ខ្ញុំអាចោធាតុ បញ្ញា ៧ ក្នុងអនិទស្សនសប្បដិយមូលកៈ
 បណ្ឌិត គប្បីចែក ដោយហេតុនេះចុះ បទបញ្ចប់ មិនមានឡើយ ។

(២២១) សនិទស្សនសប្បដិយេតិ អាស្រ័យ ខ្ញុំអនិទស្សន-
 សប្បដិយេតិផង អនិទស្សនសប្បដិយេតិផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 អនិបតិយ្យច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសនិទស្សនសប្បដិយេ អាស្រ័យ
 ខ្ញុំពួកខន្ធ ជាអនិទស្សនសប្បដិយេផង ពួកមហាគូតផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
 និងឧបាទានរូប ជាសនិទស្សនសប្បដិយេ អាស្រ័យ ខ្ញុំពួកមហាគូត
 ជាអនិទស្សនសប្បដិយេផង អាចោធាតុផង បញ្ញា ៧ បណ្ឌិត គប្បី
 ចែក ដោយហេតុនេះចុះ ។

(២២២) អនិទស្សនអប្បដិយេ ធម្មំ បដិច្ច អនិ-

ទស្សនអប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អនន្តរាប្បច្ចយា
សមនន្តរាប្បច្ចយា អារម្មណសន្តិសំ ។

(២២៣) អនិទស្សនសប្បដិយេ ធម្មំ បដិច្ច អនិ-

ទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ សហជាតប្បច្ចុ-
យា អនិទស្សនសប្បដិយេ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច
ទ្វេ មហាក្ខតា ទ្វេ មហាក្ខតេ បដិច្ច ឯកំ មហា-
ក្ខតំ អនិទស្សនសប្បដិយេ មហាក្ខតេ បដិច្ច អនិ-
ទស្សនសប្បដិយេ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កាដត្តារូបំ
ឧបាទារូបំ លោក្ខញ្ញាយតនំ បដិច្ច ចក្ខុយតនំ ភា-
ហិវំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ . . .
អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច ទ្វេ មហា-
ក្ខតា អនិទស្សនសប្បដិយេមូលកា សត្ត បញ្ញា
ឥមំនា ការណោ វិកលិតត្វា ។

(២២៤) អនិទស្សនអប្បដិយេ ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្ស-
នអប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ សហជាតប្បច្ចុយា អនិ-
ទស្សនអប្បដិយេ ឯកំ ទន្ធ�ំ បដិច្ច ភយោ ទន្ធា អនិទ-
ស្សនអប្បដិយេវា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ទ្វេ ទទ្វេ . . .

(២២៥) អនិទស្សនអប្បដិយេធមិ ភាស្រ័យ ទ្វេអនិទស្សន-

អប្បដិយេធមិ វេចកេតិកឡើង ព្រោះសហជាតប្បច្ចុយ គឺ សមនន្តរាប្បច្ចុយ
គឺ ដូចគ្នានឹងការមូលាប្បច្ចុយដែរ ។

(២២៦) អនិទស្សនសប្បដិយេធមិ ភាស្រ័យ ទ្វេអនិទស្សនសប្ប-

ដិយេធមិ វេចកេតិកឡើង ព្រោះសហជាតប្បច្ចុយ គឺ មហាក្ខត ២
ភាស្រ័យ ទ្វេមហាក្ខត ១ ជាអនិទស្សនសប្បដិយេ មហាក្ខត ១ ភា-
ស្រ័យ ទ្វេមហាក្ខត ២ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កាដត្តារូប និង ឧបាទារូប
ជាអនិទស្សនសប្បដិយេ ភាស្រ័យ ទ្វេកុសមហាក្ខត ជាអនិទស្សន-
សប្បដិយេ ចក្ខុយតនៈ ភាស្រ័យ លោក្ខញ្ញាយតនៈ ពាហិវៈ . . .
អាហារសមុដ្ឋាន . . . ឧតុសមុដ្ឋាន . . . មហាក្ខត ២ ភាស្រ័យ
ទ្វេមហាក្ខត ១ របស់កុសលញ្ញាសត្វ បញ្ញា ៧ ជាអនិទស្សនសប្ប-
ដិយេមូលកៈ បណ្ឌិត គប្បីចែក ដោយហេតុនេះចុះ ។

(២២៧) អនិទស្សនអប្បដិយេធមិ ភាស្រ័យ ទ្វេ

អនិទស្សនអប្បដិយេធមិ វេចកេតិកឡើង ព្រោះសហជាតប្បច្ចុយ
គឺ ទន្ធិ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាអនិទស្សនអប្បដិយេក្តី
ភាស្រ័យ ទ្វេទន្ធិ ១ ជាអនិទស្សនអប្បដិយេ ទ្វេទន្ធិ ២ . . .

បដិសន្ធិត្តុណោ អនិទស្សនអប្បដិសេ ឯកំ ខន្ធ បដិក្ក
 តុយោ ខន្ធ អនិទស្សនអប្បដិសេ កដត្តា ច
 រូបំ ទេ ខន្ធ . . . ខន្ធ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុ បដិច្ច
 ខន្ធ អាថោធាតុំ បដិច្ច អនិទស្សនអប្បដិសេ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាធារូបំ អាថោធាតុំ
 បដិច្ច ឥន្ទ្រិយំ កតត្ថិដ្ឋានោ អាហារោ តាហិវ . . .
 អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញាសត្តានំ
 អាថោធាតុំ បដិច្ច អនិទស្សនអប្បដិសេ កដត្តារូបំ
 អនិទស្សនអប្បដិសេបូលតោ សត្ត បច្ច្យា ឥន្ទិធា
 តារាណោ តាតត្វា ។

(២២៥) អនិទស្សនសប្បដិសេ អនិទស្សនអ-
 ប្បដិសេ ធម៌ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិសេ
 ធម៌ ឧប្បដ្ឋតិ សហជាតប្បច្ចយា អនិទស្សនអប្ប-
 ដិសេ ខន្ធ ច មហាក្ខត ច បដិច្ច សនិទស្សន-
 សប្បដិសេ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិត្តុណោ អនិ-
 ទស្សនអប្បដិសេ ខន្ធ ច មហាក្ខត ច បដិច្ច សនិ-
 ទស្សនសប្បដិសេ កដត្តារូបំ អនិទស្សនសប្បដិសេ
 មហាក្ខត ច អាថោធាតុំ បដិច្ច សនិទស្សន-
 សប្បដិសេ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាធារូបំ

ខន្ធ កត្តិ កដត្តារូប ជាអនិទស្សនអប្បដិសេ កស្រ័យ ខ្ញុំខន្ធ ខ
 ជាអនិទស្សនអប្បដិសេ ក្នុងខណៈវិនិច្ឆ័យ ខ្ញុំខន្ធ ២ . . . វត្ថុ
 កស្រ័យ ខ្ញុំក្នុងខន្ធ ក្នុងខន្ធ កស្រ័យ ខ្ញុំវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
 កដត្តារូប និងឧបាធារូប ជាអនិទស្សនអប្បដិសេ កស្រ័យ ខ្ញុំអា-
 ថោធាតុ ឥន្ទ្រិយ និងកតត្ថិដ្ឋានោ កស្រ័យ ខ្ញុំអាថោធាតុ តាហិវ
 . . . អាហារសមុដ្ឋាន . . . ឧតុសមុដ្ឋាន . . . កដត្តារូប ជាអនិទស្សន-
 អប្បដិសេ កស្រ័យ ខ្ញុំអាថោធាតុ របស់ក្នុងអសញ្ញាសត្ត បច្ច្យា ៧
 ក្នុងអនិទស្សនអប្បដិសេ បិណ្ឌិត ធម៌ត្រៃ តាមហេតុនេះចុះ ។

(២២៥) សនិទស្សនសប្បដិសេ កស្រ័យ ខ្ញុំអនិទស្សន-
 សប្បដិសេផង អនិទស្សនអប្បដិសេផង ទើបតែឡើង ព្រោះ
 សហជាតប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសនិទស្សនសប្បដិសេ
 កស្រ័យ ខ្ញុំក្នុងខន្ធ ជាអនិទស្សនអប្បដិសេផង ក្នុងមហាក្ខតផង
 កដត្តារូប ជាសនិទស្សនសប្បដិសេ កស្រ័យ ខ្ញុំក្នុងខន្ធ ជាអនិ-
 ទស្សនអប្បដិសេផង ក្នុងមហាក្ខតផង ក្នុងខណៈវិនិច្ឆ័យ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប និងឧបាធារូប ជាសនិទស្សនសប្បដិសេ
 កស្រ័យ ខ្ញុំក្នុងមហាក្ខត ជាអនិទស្សនសប្បដិសេផង អាថោធាតុផង

ដោយដ្ឋានយកនា អាចោនាតុក្កា មដិច្ច រូបាមាតា
 តាហិវ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ
 . . . អសញ្ញាសត្តានំ អនិទស្សនសម្បជ័យេ មហាក្កតេ
 ច អាចោនាតុក្កា មដិច្ច សនិទស្សនសម្បជ័យំ កដ-
 ត្តារូបំ ឧចានារូបំ ឥមិនា កាវណោ កសត្ត បញ្ញា
 វិភជិតត្វា ។

(៦២៦) អនិទស្សនសម្បជ័យំ ធម្មំ មដិច្ច អនិ-
 ទស្សនសម្បជ័យោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ អញ្ញមញ្ញាប្បច្ចយា
 អនិទស្សនសម្បជ័យំ ឯតំ មហាក្កតំ មដិច្ច
 ទ្វេ មហាក្កតា ទ្វេ មហាក្កតេ មដិច្ច ឯតំ មហា-
 ក្កតំ ។ អនិទស្សនសម្បជ័យំ ធម្មំ មដិច្ច អនិទ-
 ស្សនសម្បជ័យោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ អញ្ញមញ្ញាប្បច្ចយា
 អនិទស្សនសម្បជ័យេ មហាក្កតេ មដិច្ច អាចោ-
 នាតុ ។ អនិទស្សនសម្បជ័យំ ធម្មំ មដិច្ច អនិទស្ស-
 នសម្បជ័យោ ច អនិទស្សនសម្បជ័យោ ច ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជន្តិ អញ្ញមញ្ញាប្បច្ចយា អនិទស្សនសម្បជ័យំ
 ឯតំ មហាក្កតំ មដិច្ច ទ្វេ មហាក្កតា អាចោនាតុ
 ច ទ្វេ មហាក្កតេ មដិច្ច ឯតំ មហាក្កតំ អា-
 ចោនាតុ ច ។

ដោយនេះ អាស្រ័យ ខ្លួនដោយដ្ឋានយកនេះផង ខ្លួនអាចោនាតុផង តាហិវ
 . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ . . . កដត្តារូបំ និងឧចានារូប
 ជាអនិទស្សនសម្បជ័យៈ អាស្រ័យ ខ្លួនក្នុងមហាក្កត ជាអនិទស្សន-
 សម្បជ័យៈ របស់ក្នុងអសញ្ញាសត្តផង ខ្លួនអាចោនាតុផង បញ្ញា ព-
 ហន្តិក គប្បីចែកតាមហេតុនេះចុះ ។

(៦២៦) អនិទស្សនសម្បជ័យធម៌ (ធម៌ មិនប្រកបដោយការ
 ឃើញ តែប្រកបដោយការចេះតាស់) អាស្រ័យ ខ្លួនអនិទស្សនសម្បជ័-
 យធម៌ រឿបរក្សតឡើង ព្រោះអញ្ញមញ្ញាប្បច្ចយ គឺ មហាក្កត ២ អា-
 ស្រ័យ ខ្លួនមហាក្កត ១ ជាអនិទស្សនសម្បជ័យៈ មហាក្កត ១ អាស្រ័យ
 ខ្លួនមហាក្កត ២ ។ អនិទស្សនសម្បជ័យធម៌ (ធម៌ មិនប្រកបដោយការ
 ឃើញ មិនប្រកបដោយការចេះតាស់) អាស្រ័យ ខ្លួនអនិទស្សនសម្បជ័-
 យធម៌ រឿបរក្សតឡើង ព្រោះអញ្ញមញ្ញាប្បច្ចយ គឺ អាចោនាតុ អាស្រ័យ
 ខ្លួនក្នុងមហាក្កត ជាអនិទស្សនសម្បជ័យៈ ។ អនិទស្សនសម្បជ័យ-
 ធម៌ក្តី អនិទស្សនសម្បជ័យធម៌ក្តី អាស្រ័យ ខ្លួនអនិទស្សនសម្បជ័យធម៌
 រឿបរក្សតឡើង ព្រោះអញ្ញមញ្ញាប្បច្ចយ គឺ មហាក្កត ២ ក្តី អាចោនាតុក្តី
 អាស្រ័យ ខ្លួនមហាក្កត ១ ជាអនិទស្សនសម្បជ័យៈ មហាក្កត ១ ក្តី
 អាចោនាតុក្តី អាស្រ័យ ខ្លួនមហាក្កត ២ ។

[២២៧] អនិទស្សនសប្បដិយ ធម្មំ បដិច្ច អនិ-
 ទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អញ្ញមញ្ញប្ប-
 ច្ចយា អនិទស្សនសប្បដិយំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
 តយោ ខន្ធា ទេ ខន្ធេ ... បដិសន្ធិក្កុណោ អនិ-
 ទស្សនសប្បដិយំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា
 វត្ថុ ច ទេ ខន្ធេ ... ខន្ធេ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុ
 បដិច្ច ខន្ធា ។ អនិទស្សនសប្បដិយំ ធម្មំ បដិច្ច
 អនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អញ្ញមញ្ញ-
 ប្បច្ចយា អាចោធាតុំ បដិច្ច អនិទស្សនសប្បដិយោ
 មហាក្ខតា ។

[២២៨] អនិទស្សនសប្បដិយត្ថ អនិទស្សនសប្ប-
 ដិយត្ថ ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយា អនិទស្សនសប្បដិយំ
 ឯកំ មហាក្ខតត្ថ អាចោធាតុត្ថ បដិច្ច ទេ
 មហាក្ខតា ទេ មហាក្ខតេ ច អាចោធាតុត្ថ បដិច្ច
 ឯកំ មហាក្ខតំ ។

[២២៩] អនិទស្សនសប្បដិយំ ធម្មំ បដិច្ច អនិ-
 ទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ និស្សយប្បច្ចយា

[២២៧] អនិទស្សនសប្បដិយធម៌ អាស្រ័យ នូវអនិទស្សនសប្បដិ-
 យធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យ
 នូវខន្ធ ១ ជាអនិទស្សនសប្បដិយៈ នូវខន្ធ ២ ... ខន្ធ ៣ គឺ វត្ថុ
 អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ជាអនិទស្សនសប្បដិយៈ ក្នុងនោះវិនិច្ឆ័យ
 នូវខន្ធ ២ ... វត្ថុ អាស្រ័យ នូវភូតខន្ធ ភូតខន្ធ អាស្រ័យ នូវវត្ថុ ។
 អនិទស្សនសប្បដិយធម៌ អាស្រ័យ នូវអនិទស្សនសប្បដិយធម៌ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បច្ចយ គឺ ភូតមហាក្ខត ជាអនិទស្សន-
 សប្បដិយៈ អាស្រ័យ នូវអាចោធាតុ ។

[២២៨] អនិទស្សនសប្បដិយធម៌ អាស្រ័យ នូវអនិទស្សន-
 សប្បដិយធម៌ផង នូវអនិទស្សនសប្បដិយធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយ គឺ មហាក្ខត ២ អាស្រ័យ នូវមហាក្ខត ១ ជាអនិ-
 ទស្សនសប្បដិយៈផង នូវអាចោធាតុផង មហាក្ខត ១ អាស្រ័យ នូវ
 មហាក្ខត ២ ផង អាចោធាតុផង ។

[២២៩] អនិទស្សនសប្បដិយធម៌ អាស្រ័យ នូវអនិទ-
 ស្សនសប្បដិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនិស្សយប្បច្ចយ

ឧបទិស្សយប្បច្ចយា បុរោជាតប្បច្ចយា អាសេវនប្បច្ចយា
 កក្កប្បច្ចយា វិចារកប្បច្ចយា អាហារប្បច្ចយា
 វេទ្រិយប្បច្ចយា ឈានប្បច្ចយា មគ្គប្បច្ចយា សម្ម-
 យុត្តប្បច្ចយា វិប្បយុត្តប្បច្ចយា អត្ថប្បច្ចយា នត្ថប្បច្ច-
 យា វិភក្កប្បច្ចយា អវិភក្កប្បច្ចយា ។

[៦៥០] ហេតុយា ឯកវិស ការដ្ឋុណ ឯតំ
 អធិបតិយា ឯកវិស អនន្តរេ ឯតំ សមនន្តរេ ឯតំ
 សហជាតេ ឯកវិស អញ្ញមញ្ញា ធនិស្សយេ ឯក-
 វិស ឧបទិស្សយេ ឯតំ បុរោជាតេ ឯតំ អាសេវនេ
 ឯតំ កក្កេ ឯកវិស វិចារកេ អាហារេ ឯកវិស
 វេទ្រិយេ ឯកវិស ឈានេ មគ្គេ ឯកវិស សម្ម-
 យុត្តេ ឯតំ វិប្បយុត្តេ ឯកវិស អត្ថយា ឯកវិស
 នត្ថយា ឯតំ វិភកេ ឯតំ អវិភកេ ឯកវិស ។
 ឯវំ គុណាតត្ថំ ។

អនុលោមំ ។

[៦៥១] អធិនស្សនសប្បដិឃេ ធម្មំ បដិច្ច អធិ-
 នស្សនសប្បដិឃោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នហេតុប្បច្ចយា

ឧបទិស្សយប្បច្ចយ បុរោជាតប្បច្ចយ អាសេវនប្បច្ចយ កក្កប្បច្ចយ
 វិចារកប្បច្ចយ អាហារប្បច្ចយ វេទ្រិយប្បច្ចយ ឈានប្បច្ចយ មគ្គប្បច្ចយ
 សម្មយុត្តប្បច្ចយ វិប្បយុត្តប្បច្ចយ អត្ថប្បច្ចយ នត្ថប្បច្ចយ វិភក្កប្បច្ចយ
 និងអវិភក្កប្បច្ចយ ។

[៦៥០] ក្នុងហេតុប្បច្ចយ មានព័រៈ ២១ ក្នុងការដ្ឋណប្បច្ចយ
 មានព័រៈ ១ ក្នុងអធិបតិប្បច្ចយ មានព័រៈ ២១ ក្នុងអនន្តរេប្បច្ចយ មាន
 ព័រៈ ១ ក្នុងសមនន្តរេប្បច្ចយ មានព័រៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ចយ មានព័រៈ
 ២១ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ចយ មានព័រៈ ៦ ក្នុងឧស្សយប្បច្ចយ មានព័រៈ
 ២១ ក្នុងឧបទិស្សយប្បច្ចយ មានព័រៈ ១ ក្នុងបុរោជាតប្បច្ចយ មានព័រៈ
 ១ ក្នុងអាសេវនប្បច្ចយ មានព័រៈ ១ ក្នុងកក្កប្បច្ចយ មានព័រៈ ២១
 ក្នុងវិចារកប្បច្ចយ និងអាហារប្បច្ចយ មានព័រៈ ២១ ក្នុងវេទ្រិយប្បច្ចយ
 មានព័រៈ ២១ ក្នុងឈានប្បច្ចយ និងមគ្គប្បច្ចយ មានព័រៈ ២១ ក្នុង
 សម្មយុត្តប្បច្ចយ មានព័រៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ចយ មានព័រៈ ២១ ក្នុង
 អត្ថប្បច្ចយ មានព័រៈ ២១ ក្នុងនត្ថប្បច្ចយ មានព័រៈ ១ ក្នុងវិភក្កប្បច្ចយ
 មានព័រៈ ១ ក្នុងអវិភក្កប្បច្ចយ មានព័រៈ ២១ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់
 យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ អនុលោម ។

[៦៥១] អនិទស្សនសប្បដិឃធមិ អាស្រ័យ ខ្លូ
 អនិទស្សនសប្បដិឃធមិ វេចកេតក្ស័ន្ត ក្រោនេហកុប្បច្ចយ

អនិទស្សនសប្បដិយំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច ទ្វេ
 មហាក្ខតា ទ្វេ មហាក្ខតេ បដិច្ច ឯកំ មហាក្ខតំ
 អនិទស្សនសប្បដិយេ មហាក្ខតេ បដិច្ច អនិទស្សន-
 សប្បដិយំ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ
 ដោដ្ឋញ្ចាយតនំ បដិច្ច ចត្តាយតនំ វសាយតនំ
 តាហិវ ... អាហារសមុដ្ឋានំ ... ឧត្តសមុដ្ឋានំ ...
 អសញ្ញាសត្តានំ អនិទស្សនសប្បដិយំ ឯកំ មហាក្ខតំ
 បដិច្ច ទ្វេ មហាក្ខតា ទ្វេ មហាក្ខតេ បដិច្ច ឯកំ
 មហាក្ខតំ អនិទស្សនសប្បដិយេមូលកេ ឥវិណ កា-
 វណាណ សត្តមិ ចញ្ញា វិភជិតញា ។

[២៥២] អនិទស្សនអប្បដិយំ ធម្មំ បដិច្ច អនិ-
 ទស្សនអប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា
 អហេតុកំ អនិទស្សនអប្បដិយំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
 តយោ ខន្ធា អនិទស្សនអប្បដិយំ ចិត្តសមុដ្ឋានត្វ
 រូបំ ទ្វេ ខន្ធទេ ... អហេតុកប្បដិសន្ធិត្តុណោ អនិ-
 ទស្សនអប្បដិយំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា
 អនិទស្សនអប្បដិយញ្ច កដត្តារូបំ ខន្ធទេ បដិច្ច វត្ថុ
 វត្ថុ បដិច្ច ខន្ធា អាចោទាតុំ បដិច្ច អនិទស្សន-
 អប្បដិយំ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ

គី មហាក្ខត ២ អាស្រ័យ ខ្ញុំមហាក្ខត ១ ជាអនិទស្សនសប្បដិយៈ
 មហាក្ខត ១ អាស្រ័យ ខ្ញុំមហាក្ខត ២ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប
 ខន្តិទបាទារូប ជាអនិទស្សនសប្បដិយៈ អាស្រ័យ ខ្ញុំភ្នកមហាក្ខត ជា
 អនិទស្សនសប្បដិយៈ ចត្តាយតនៈ ខន្តិវសាយតនៈ អាស្រ័យ ខ្ញុំ
 ដោដ្ឋញ្ចាយតនៈ តាហិវ... អាហារសមុដ្ឋាន ... ឧត្តសមុដ្ឋាន ...
 មហាក្ខត ២ អាស្រ័យ ខ្ញុំមហាក្ខត ១ ជាអនិទស្សនសប្បដិយៈ របស់
 ភ្នកអសញ្ញាសត្វ មហាក្ខត ១ អាស្រ័យ ខ្ញុំមហាក្ខត ២ ប្រសាទាំង៧
 ក្នុងអនិទស្សនសប្បដិយមូលកៈ បណ្ឌិត គប្បីចែកតាមហេតុនេះចុះ ។

[២៥២] អនិទស្សនអប្បដិយធម្មិ អាស្រ័យ ខ្ញុំអនិទស្ស-
 នអប្បដិយធម្មិ ទើបកើតឡើង ព្រោះនេះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ពា
 ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈក្តី អាស្រ័យ ខ្ញុំ
 អហេតុកក្ខន្ធទ ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ ខ្ញុំខន្ធ ២ ... ខន្ធ ពា ក្តី
 កដត្តារូប ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈក្តី អាស្រ័យ ខ្ញុំខន្ធ ១ ជា
 អនិទស្សនអប្បដិយៈ ក្នុងខណៈវិនិច្ឆ័យហេតុកប្បដិសន្ធិ វត្ថុ អាស្រ័យ
 ខ្ញុំវត្ថុខន្ធ ពួកខន្ធ អាស្រ័យ ខ្ញុំវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប
 ខន្តិទបាទារូប ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ អាស្រ័យ ខ្ញុំពាទោទាតុ

អាចោធាតុំ បដិច្ច ឥន្ទ្រិយំ តត្ថន្ទ្រិយំ^(១) អាហារោ
 តាហិវំ ... អាហារសមុដ្ឋានំ ... ឧត្តសមុដ្ឋានំ ...
 អសញ្ញសត្តានំ អាចោធាតុំ បដិច្ច អនិទស្សនអប្ប-
 ដិយំ កតត្តារូបំ ឧបាទារូបំ វិចិត្តិញ្ញាសហគតោ
 ឧទ្ធច្ចសហគតោ ខន្ធេ បដិច្ច វិចិត្តិញ្ញាសហគតោ
 ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ អនិទស្សនអប្បដិយមូល-
 តោ ឥមំធា តារាណោ ន សត្វ បញ្ញា វិភជិតវា ។

(២៥៣) អនិទស្សនសប្បដិយញ្ច អនិទស្សន-
 អប្បដិយញ្ច ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយោ
 ធម្មោ ឧប្បន្នតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកា អនិ-
 ទស្សនអប្បដិយេ ខន្ធេ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច សនិ-
 ទស្សនសប្បដិយំ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ អហេតុកាប្ប-
 ដិសន្តិក្ខណោ អនិទស្សនអប្បដិយេ ខន្ធេ ច មហា-
 ក្ខតេ ច បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយំ កតត្តារូបំ អនិ-
 ទស្សនសប្បដិយេ មហាក្ខតេ ច អាចោធាតុញ្ច បដិច្ច
 សនិទស្សនសប្បដិយំ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កតត្តារូបំ
 ឧបាទារូបំ មោដ្ឋញ្ចយតនញ្ច អាចោធាតុញ្ច បដិច្ច
 រូបាយតនំ តាហិវំ ... អាហារសមុដ្ឋានំ ...

១- ម ពវឡិកា ។

ឥន្ទ្រិយ ភពឡិក្កាហារោ អាស្រ័យ ខ្យវាចាធាតុ តាហិវៈ ...
 អាហារសមុដ្ឋានំ ... ឧត្តសមុដ្ឋានំ ... កតត្តារូប វិនិទុបាទារូប
 ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ អាស្រ័យ ខ្យវាចាធាតុ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ
 មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ អាស្រ័យ
 ខ្យវាចាធាតុ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ប្រសាទាំង ៧
 ជាអនិទស្សនអប្បដិយមូលកៈ បណ្ឌិត គប្បីចែកតាមហេតុនេះចុះ ។

(២៥៣) សនិទស្សនសប្បដិយធមិ អាស្រ័យ ខ្យវាចាធាតុ
 សប្បដិយធម៌ផង ខ្យវាចាធាតុសប្បដិយធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 នហេតុប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសនិទស្សនសប្បដិយៈ អា-
 ស្រ័យ ខ្យវាចាធាតុកក្ខន្ធ ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈផង ខ្យវាចាធាតុ
 ផង កតត្តារូប ជាសនិទស្សនសប្បដិយៈ អាស្រ័យ ខ្យវាចាធាតុ ជា
 អនិទស្សនអប្បដិយៈ ក្នុងទណៈវៃអហេតុកប្បដិសន្តិផង ខ្យវាចាធាតុ
 កក្ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កតត្តារូប វិនិទុបាទារូប ជាសនិទស្សន-
 សប្បដិយៈ អាស្រ័យ ខ្យវាចាធាតុកក្ខន្ធ ជាអនិទស្សនអប្ប-
 ដិយៈផង ខ្យវាចាធាតុផង រូបាយតនៈ អាស្រ័យ ខ្យវាចាធាតុ
 យតនៈផង ខ្យវាចាធាតុផង តាហិវៈ ... អាហារសមុដ្ឋានំ ...

ឧតុសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញាសត្តានំ អនិទស្សនសប្បដិបត្តិយេ មហាក្កតេ ច អាចោធាតុញ្ច បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិបត្តិយំ កតត្ថារូបំ ឧបាទារូបំ ឥមំនា កាវណោន សត្ត បញ្ញា វិគ្គារេតញ្ច អសម្មោហន្តេន ។

[២៥២] អនិទស្សនសប្បដិបត្តិ ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនសប្បដិបត្តិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអារម្មណប្បច្ចយោ អនិទស្សនសប្បដិបត្តិ ឯតំ មហាក្កតំ បដិច្ច ទ្វេ មហាក្កតា ទ្វេ មហាក្កតេ បដិច្ច ឯតំ មហាក្កតំ អនិទស្សនសប្បដិបត្តិ មហាក្កតេ បដិច្ច អនិទស្សនសប្បដិបត្តិ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កតត្ថារូបំ ឧបាទារូបំ ដោដ្ឋក្កាយតនំ បដិច្ច ចត្តាយតនំ រសាយតនំ ពាហិរំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញាសត្តានំ អនិទស្សនសប្បដិបត្តិ ឯតំ មហាក្កតំ បដិច្ច ទ្វេ មហាក្កតា ទ្វេ មហាក្កតេ បដិច្ច ឯតំ មហាក្កតំ អនិទស្សនសប្បដិបត្តិមូលកា ឥមំនា កាវណោន សត្តបិ បញ្ញា វិគ្គារេតញ្ច ។

[២៥៣] អនិទស្សនសប្បដិបត្តិ ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនសប្បដិបត្តិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអារម្មណប្បច្ចយោ

ឧតុសមុដ្ឋានំ . . . កតត្ថារូបំ និង ឧបាទារូបំ ជាសនិទស្សនសប្បដិបត្តិ អាស្រ័យ ទ្វេក្នុងមហាក្កតេ ជាសនិទស្សនសប្បដិបត្តិ របស់ពួកអសញ្ញាសត្តផង អាចោធាតុផង ប្រសាទាំង ៧ ដែលបណ្ឌិត អ្នកមិនគាន់ ច្រឡំ គប្បីឲ្យភិក្ខុវា តាមហេតុនេះចុះ ។

[២៥៤] អនិទស្សនសប្បដិបត្តិ អាស្រ័យ ទ្វេអនិទស្សនសប្បដិបត្តិ រឿបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ចយ គឺ មហាក្កតេ ២ អាស្រ័យ ទ្វេមហាក្កតេ ១ ជាសនិទស្សនសប្បដិបត្តិ មហាក្កតេ ១ អាស្រ័យ ទ្វេមហាក្កតេ ២ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កតត្ថារូប និង ឧបាទារូប ជាសនិទស្សនសប្បដិបត្តិ អាស្រ័យ ទ្វេក្នុងមហាក្កតេ ជាសនិទស្សនសប្បដិបត្តិ ចត្តាយតនៈ និង រសាយតនៈ អាស្រ័យ ទ្វេរដ្ឋក្កាយតនៈ ពាហិរៈ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ . . . មហាក្កតេ ២ អាស្រ័យ ទ្វេមហាក្កតេ ១ ជាសនិទស្សនសប្បដិបត្តិ របស់ពួកអសញ្ញាសត្ត មហាក្កតេ ១ អាស្រ័យ ទ្វេមហាក្កតេ ២ ប្រសាទាំង ៧ ជាសនិទស្សនសប្បដិបត្តិមូលកៈ បណ្ឌិត គប្បីឲ្យភិក្ខុវា តាមហេតុនេះចុះ ។

[២៥៥] អនិទស្សនសប្បដិបត្តិ អាស្រ័យ ទ្វេអនិទស្សនសប្បដិបត្តិ រឿបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ចយ

អនិទស្សនអប្បដិឃេ ទទេ បដិច្ច អនិទស្សន-
 អប្បដិឃេ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្កុណោ អនិទ-
 ស្សនអប្បដិឃេ ទទេ បដិច្ច អនិទស្សនអប្បដិឃេ
 កដត្តារូបំ ទទេ បដិច្ច វត្ថុ អាចោធាតុំ បដិច្ច អនិ-
 ទស្សនអប្បដិឃេ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧចា-
 ធារូបំ អាចោធាតុំ បដិច្ច វត្ថុយំ កតត្ថិដ្ឋានំ អា-
 ហារោ តាហិវំ ... អាហារសមុដ្ឋានំ ... ឧត្តសមុដ្ឋានំ
 ... អសញ្ញាសត្តានំ អាចោធាតុំ បដិច្ច អនិទស្សន-
 អប្បដិឃេ កដត្តារូបំ ឧចាធារូបំ អនិទស្សនអប្បដិ-
 ឃេមូលកេ វេទិកា កាវណោ សត្តមំ បញ្ញា វិគ្គា-
 រេត្តា ។

(២៩៦) អនិទស្សនសប្បដិឃេត្វ អនិទស្សន-
 អប្បដិឃេត្វ ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិឃោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នការម្មណាប្បច្ចយា អនិទស្សនអប្ប-
 ដិឃេ ទទេ ច មហាក្កតេ ច បដិច្ច សនិទស្សន-
 សប្បដិឃេ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្កុណោ អនិ-
 ទស្សនអប្បដិឃេ ទទេ ច មហាក្កតេ ច បដិច្ច សនិ-
 ទស្សនសប្បដិឃេ កដត្តារូបំ អនិទស្សនសប្បដិឃេ

គី ចិត្តសមុដ្ឋានេវ ជាអនិទស្សនអប្បដិឃេ អាស្រ័យ ទ្យត្ថកខន្ធ
 ជាអនិទស្សនអប្បដិឃេ កដត្តារូប ជាអនិទស្សនអប្បដិឃេ អាស្រ័យ
 ទ្យត្ថកខន្ធ ជាអនិទស្សនអប្បដិឃេ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វត្ថុ អា-
 ស្រ័យ ទ្យត្ថកខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានេវ កដត្តារូប និងឧចាធារូប ជាអ-
 និទស្សនអប្បដិឃេ អាស្រ័យ ទ្យត្ថកាចាធាតុ វត្ថុយំ និងកតត្ថិដ្ឋាន-
 ំ អាហារ អាស្រ័យ ទ្យត្ថកាចាធាតុ តាហិវំ ... អាហារសមុដ្ឋាន
 ... ឧត្តសមុដ្ឋាន ... កដត្តារូប ឧចាធារូប ជាអនិទស្សនអប្បដិឃេ
 អាស្រ័យ ទ្យត្ថកាចាធាតុ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ប្រសាទាំង ៧ ក្នុង
 អនិទស្សនអប្បដិឃេមូលកៈ បន្ទោគ គប្បីឲ្យវិស្វារាមៈហេតុនេះប៉ុន្មាន ។

(២៩៦) សនិទស្សនសប្បដិឃេធមិ អាស្រ័យ ទ្យត្ថកនិទស្សនសប្ប-
 ដិឃេធមិផង អនិទស្សនអប្បដិឃេធមិផង រឿបតើតឡើង ព្រោះនការម្ម-
 ណាប្បច្ចយ គី ចិត្តសមុដ្ឋានេវ ជាសនិទស្សនសប្បដិឃេ អាស្រ័យ
 ទ្យត្ថកខន្ធ ជាអនិទស្សនអប្បដិឃេផង ទ្យត្ថកមហាក្កតផង កដត្តា-
 រូប ជាសនិទស្សនសប្បដិឃេ អាស្រ័យ ទ្យត្ថកខន្ធ ជាអនិទស្សនអ-
 ប្បដិឃេ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិផង ទ្យត្ថកមហាក្កតផង ចិត្តសមុដ្ឋានេវ

មហាក្សតេ ច អាថោតាតុញ្ច បដិច្ច សនិទស្សន-
 ធសប្បដិយំ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កងត្តារូបំ ឧបា-
 នារូបំ ដោដ្ឋកាយតទក្ខ អាថោតាតុញ្ច បដិច្ច រូបា-
 យតំ ... តាហិវ ... អាហារសមុដ្ឋានំ ... ឧតុស-
 មុដ្ឋានំ ... អសញ្ញាសត្តានំ អនិទស្សនសប្បដិយេ
 មហាក្សតេ ច អាថោតាតុញ្ច បដិច្ច សនិទស្សន-
 សប្បដិយំ កងត្តារូបំ ឧបាទារូបំ យេវេន ឥវំជា
 ការណេន សត្តបំ បញ្ញា វិភជិតញា ។

(២៥៧) អនិទស្សនសប្បដិយំ ធម្មំ បដិច្ច អនិ-
 ទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្បន្នតិ នអធិបតិប្បច្ច-
 យា សហជាតសនិសំ ។ នអនន្តរវ្យាច្ចយា នសម-
 នន្តរវ្យាច្ចយា នអញ្ញមញ្ញវ្យាច្ចយា អនិទស្សនសប្ប-
 ដិយេ មហាក្សតេ បដិច្ច អនិទស្សនសប្បដិយំ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានំ រូបំ កងត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ដោដ្ឋកាយតំ
 បដិច្ច ចក្កាយតំ រសាយតំ តាហិវ ... អាហារ-
 សមុដ្ឋានំ ... ឧតុសមុដ្ឋានំ ... អសញ្ញាសត្តានំ មហា-
 ក្សតេ បដិច្ច អនិទស្សនសប្បដិយំ កងត្តារូបំ ឧបាទា-
 រូបំ ឥវំជា ការណេន ឯកវិស បញ្ញា វិភជិតញា ។

កងត្តារូប និងឧបាទារូប ជាសនិទស្សនសប្បដិយៈ អាស្រ័យ ទ្រព្យក
 មហាក្សត ជាសនិទស្សនសប្បដិយៈផង ទ្រព្យកាថាតុផង រូបាយតនៈ
 អាស្រ័យ ទ្រព្យដោដ្ឋកាយតនៈផង ទ្រព្យកាថាតុផង ... តាហិវៈ
 ... អាហារសមុដ្ឋាន ... ឧតុសមុដ្ឋាន ... កងត្តារូប និងឧបាទារូប
 ជាសនិទស្សនសប្បដិយៈ អាស្រ័យ ទ្រព្យកមហាក្សត ជាសនិទស្សន-
 សប្បដិយៈ របស់ភ្នកអសញ្ញាសត្តផង ទ្រព្យកាថាតុផង ក្នុងការជាប់
 ពាក់ផង បណ្ឌិត គប្បីចែកប្រសាទាំង ៧ តាមហេតុនេះចុះ ។

(២៥៧) អនិទស្សនសប្បដិយធម៌ អាស្រ័យ ទ្រព្យកនិទស្សនសប្ប-
 ដិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ដូចគ្នានឹងសហជា-
 តវ្យាច្ច័យដែរ ។ ព្រោះនអនន្តរវ្យាច្ច័យ នសមនន្តរវ្យាច្ច័យ និងនអញ្ញ-
 មញ្ញវ្យាច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កងត្តារូប និងឧបាទារូប ជាសនិទស្សន-
 សប្បដិយៈ អាស្រ័យ ទ្រព្យកមហាក្សត ជាសនិទស្សនសប្បដិយៈ ចក្កា-
 យតនៈ និងរសាយតនៈ អាស្រ័យ ទ្រព្យដោដ្ឋកាយតនៈ តាហិវៈ ...
 អាហារសមុដ្ឋាន ... ឧតុសមុដ្ឋាន ... កងត្តារូប និងឧបាទារូប
 ជាសនិទស្សនសប្បដិយៈ អាស្រ័យ ទ្រព្យកមហាក្សត របស់ភ្នក
 អសញ្ញាសត្ត ប្រសា ២១ បណ្ឌិត គប្បីចែក តាមហេតុនេះចុះ ។

អំពីធម្មវិជ្ជា អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

នធម្មនិស្សយប្បច្ចយា នបុរេជាតប្បច្ចយា នបញ្ញា-
 ជាតប្បច្ចយា នអាសេវនប្បច្ចយា ។ នកម្មប្បច្ច-
 យា តាហិវ ... អាហារសមុដ្ឋានំ ... ឧតុសមុដ្ឋានំ ...
 អនិទស្សនសប្បដិឃំ ឯតំ មហាក្ខតំ
 បដិច្ច ទ្វេ មហាក្ខតា ទ្វេ មហាក្ខតេ បដិច្ច ឯតំ
 មហាក្ខតំ អនិទស្សនសប្បដិឃេ មហាក្ខតេ បដិច្ច
 អនិទស្សនសប្បដិឃំ ឧបាតារូបំ កង្ខំ វិភជិត្វា
 នកាម្មនេវ ឯតវីស បញ្ញា កាតញ្ចា ។ នវិបាក-
 ប្បច្ចយា បដិសន្ធិបំ កង្ខត្តាបំ នត្ថំ បញ្ចវេកាហ-
 យេវ កាតញ្ចា ។ នអាហារប្បច្ចយា តាហិវ ...
 ឧតុសមុដ្ឋានំ ... មសញ្ញាសត្តានំ ... ឥមិនា តាហ-
 ណន វិភជិតញ្ចា ឯតវីសាបំ ។ នសង្ខារប្បច្ចយា
 តាហិវ ... អាហារសមុដ្ឋានំ ... ឧតុសមុដ្ឋានំ ...
 អនិទស្សនសប្បដិឃំ ឯតំ មហាក្ខតំ ... អសញ្ញា-
 សត្តានំ មហាក្ខតេ បដិច្ច រូបជីវិតិទ្ធិយំ ។ សម្ពិទ្ធី ។
 សទ្វេ បញ្ញា វិភជិតញ្ចា ។ នឈានប្បច្ចយា តាហិវ
 ... អាហារសមុដ្ឋានំ ... ឧតុសមុដ្ឋានំ ... អសញ្ញា-
 សត្តានំ ឯតំ មហាក្ខតំ ។ សម្ពិទ្ធី ។ សត្តបិ
 បញ្ញា វិភជិតញ្ចា ។

អំពីធម្មវិជ្ជា អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

ព្រោះនធម្មនិស្សយប្បច្ចយ នបុរេជាតប្បច្ចយ នបញ្ញាជាតប្បច្ចយ និង
 នអាសេវនប្បច្ចយ ។ ព្រោះនកម្មប្បច្ចយ តាហិវ... អាហារសមុដ្ឋាន
 ... ឧតុសមុដ្ឋាន ... មហាក្ខត ២ អាស្រ័យ នូវមហាក្ខត ១ ជាអនិ-
 ទស្សនសប្បដិឃៈ មហាក្ខត ១ អាស្រ័យ នូវមហាក្ខត ២ ឧបាតារូប
 ជាអនិទស្សនសប្បដិឃៈ អាស្រ័យ នូវក្នុងមហាក្ខត ជាអនិទស្សនសប្ប-
 ដិឃៈ ប្រសា ២១ បណ្ឌិត ចែកកម្មប្បច្ចយ ហើយគប្បីធ្វើ តាមនកម្ម-
 ប្បច្ចយផងចុះ ។ ព្រោះនវិបាកប្បច្ចយ បដិសន្ធិក្តី កង្ខត្តាប្បក្តី មិនមាន
 ទេ (បដិសន្ធិ និងកង្ខត្តាប្ប) បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ក្នុងបញ្ចវេកាហចុះ ។
 ព្រោះនអាហារប្បច្ចយ គឺ តាហិវ... ឧតុសមុដ្ឋាន... របស់ក្នុង
 អសញ្ញាសត្វ ... ប្រសា ២១ បណ្ឌិត គប្បីចែក តាមហត្ថនេះចុះ ។
 ព្រោះនសង្ខារប្បច្ចយ តាហិវ... អាហារសមុដ្ឋាន... ឧតុសមុដ្ឋាន
 ... មហាក្ខត ១ ជាអនិទស្សនសប្បដិឃៈ ... រូបជីវិតិទ្ធិយ អា-
 ស្រ័យ នូវក្នុងមហាក្ខត របស់ក្នុងអសញ្ញាសត្វ ។ សេចក្តីចម្រើន ។
 ប្រសាទាំងអស់ បណ្ឌិត គប្បីចែកផងចុះ ។ ព្រោះនឈានប្បច្ចយ
 តាហិវ... អាហារសមុដ្ឋាន ... ឧតុសមុដ្ឋាន ... មហាក្ខត ១
 របស់ក្នុងអសញ្ញាសត្វ ។ សេចក្តីចម្រើន ។ ប្រសាទាំង ៧ បណ្ឌិត
 គប្បីចែកផងចុះ ។

[២៩៨] អនិទស្សនអប្បដិយំ ធម្មំ បដិច្ច អនិ-
 ទស្សនអប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នឈា ឧប្បច្ច-
 យា បញ្ចវិញ្ញាណសហគតំ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច
 នយោ ទន្ធា ទ្វេ ទន្ធី ... ភាហិរំ ... អាហារស-
 មុដ្ឋានំ ... ឧតុសមុដ្ឋានំ ... អសញ្ញាសត្តានំ
 អាចោជានុំ បដិច្ច អនិទស្សនអប្បដិយំ កតត្ថារូបំ
 ទុច្ចាធារូបំ ឯវំ សត្តមិ បញ្ញា វិភជិតញា ។

[២៩៩] អនិទស្សនសប្បដិយញ្ច អនិទស្សនអប្ប-
 ដិយញ្ច ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ នឈា ឧប្បច្ចយា ភាហិរំ ... អាហារសមុដ្ឋានំ
 ... ឧតុសមុដ្ឋានំ ... អសញ្ញាសត្តានំ អនិទស្ស-
 នសប្បដិយេ មហាភូតេ ច អាចោជានុញ្ច បដិច្ច
 សនិទស្សនសប្បដិយំ កតត្ថារូបំ ទុច្ចាធារូបំ ឯវំ
 សត្តមិ បញ្ញា វិភជិតញា ។ ធម្មត្ថប្បច្ចយា ធម្មោតុ-
 សនិសំ តាតត្ថំ បរិបុណ្ណំ មោហោ នត្ថិ ។ នសម្ប-
 យុត្តប្បច្ចយា នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា បរិបុណ្ណំ ។ ធា-
 នត្ថិប្បច្ចយា ចោវិភតប្បច្ចយា ។

[៦៩៨] អនិទស្សនអប្បដិយធមិ កាស្រ័យ ខ្ញុំអនិទស្សនអប្បដិ-
 យធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះនឈាឧប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធតា កាស្រ័យ ខ្ញុំ
 ខន្ធទ ប្រកបដោយបញ្ចវិញ្ញាណ ខ្ញុំខន្ធទ ២ ... ភាហិរៈ ... អាហារស-
 មុដ្ឋាន ... ឧតុសមុដ្ឋាន ... កដត្តារូប និងឧបាទារូប ជាអនិទស្សន-
 អប្បដិយៈ កាស្រ័យ ខ្ញុំអាចោជានុ របស់ភូតអសញ្ញាសត្ថ ប្រសា
 ពាំង ៧ ចល្លាតិ គប្បីចែក យ៉ាងនេះចុះ ។

[៦៩៩] សនិទស្សនសប្បដិយធមិ កាស្រ័យ ខ្ញុំអនិទស្សន
 សប្បដិយធីផន ខ្ញុំអនិទស្សនអប្បដិយធីផន ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 នឈាឧប្បច្ច័យ គឺ ភាហិរៈ ... អាហារសមុដ្ឋាន ... ឧតុសមុដ្ឋាន ...
 កដត្តារូប និងឧបាទារូប ជាសនិទស្សនសប្បដិយៈ កាស្រ័យ ខ្ញុំភូត
 មហាភូត ជាអនិទស្សនសប្បដិយៈ របស់ភូតអសញ្ញាសត្ថផន ខ្ញុំអា-
 ចោជានុផន ប្រសាពាំង ៧ ចល្លាតិ គប្បីចែក យ៉ាងនេះចុះ ។ ព្រោះ
 ឧមត្ថប្បច្ច័យ ចល្លាតិ គប្បីធ្វើ ឲ្យគ្រប់គ្រាន់ ដូចនរោត្តប្បច្ច័យដែរ
 មោហៈ មិនមានទេ ។ ព្រោះនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ និងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
 គ្រប់គ្រាន់ហើយ ។ ព្រោះនោត្ថប្បច្ច័យ និងនោវិភតប្បច្ច័យ ។

ធម៌ ចង្ហែងៈ ។

សហជាតករោចិ ចច្ចយករោចិ និស្សយករោចិ បដិច្ច-
ករសនិសា សំសង្កករោចិ សម្បយុត្តករោចិ អរូបេ-
យេវ កាតត្វា ។

បញ្ញាវិហ

[២២៣] អនិទស្សនអប្បដិយោ ធម្មោ អនិទស្ស-
នអប្បដិយស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចុយោ
អនិទស្សនអប្បដិយោ ហេតុ សម្បយុត្តកានំ ទទ្ធានំ
អនិទស្សនអប្បដិយានក្ខ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ
ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចុយោ បដិសន្ធិក្ខណោ អនិទស្ស-
នអប្បដិយោ ហេតុ សម្បយុត្តកានំ ទទ្ធានំ អនិ-
ទស្សនអប្បដិយានក្ខ កដត្តារូបានំ ហេតុប្បច្ចយេន
បច្ចុយោ ។

[២២៤] អនិទស្សនអប្បដិយោ ធម្មោ សនិទស្ស-
នសម្បដិយស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចុយោ
អនិទស្សនអប្បដិយោ ហេតុ សនិទស្សនសម្បដិយា-
នំ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចុយោ
បដិសន្ធិក្ខណោ . . . អនិទស្សនអប្បដិយមូលកេ-
យេវ នមិទា កាវណោន សត្ត បញ្ញា វិភជិត្វា ។

សហជាតករោចិ ចច្ចយករោចិ និស្សយករោចិ ដូចគ្នានឹងចដិច្ចករោចិដែរ ។
សំសង្កករោចិ សម្បយុត្តករោចិ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ក្នុងអរូបផងចុះ ។

បញ្ញាវិហ

[២២៣] អនិទស្សនអប្បដិយធមិ ជាច្ច័យ នៃអនិទស្សនអប្ប-
ដិយធមិ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ តួកហេតុ ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ ជា
ច្ច័យ នៃតួកសម្បយុត្តកក្នុងផង នៃតួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាអនិទស្ស-
នអប្បដិយៈផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ តួកហេតុ ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ
ជាច្ច័យ នៃតួកសម្បយុត្តកក្នុងផង នៃតួកកដត្តារូប ជាអនិទស្សនអប្ប-
ដិយៈផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

[២២៤] អនិទស្សនអប្បដិយធមិ ជាច្ច័យ នៃសនិទស្សនសប្ប-
ដិយធមិ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ តួកហេតុ ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ ជា
ច្ច័យ នៃតួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសនិទស្សនសប្បដិយៈ ដោយហេតុ-
ប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ប្រសាទាំង ៧ ក្នុងអនិទស្សនអប្ប-
ដិយមូលកៈ បណ្ឌិត គប្បីចែកតាមហេតុនេះចុះ ។

(២២៥) សនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ អនិទស្សនអប្បដិយេស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ រូបេ អនិច្ចតោ វុច្ចតោ អនត្ថតោ វិបស្សនិ អស្សនេតិ អភិទទ្ទតិ តំ អារត្ត វាតោ ឧប្បជ្ឈតិ ទិដ្ឋិ ... វិចិត្តិច្ឆា ... ឧទ្ធច្ចំ ... ឆោមនស្សំ ឧប្បជ្ឈតិ ទិវត្ថន ចត្តុតា រូបំ បស្សនិ រូបាយតនំ ចត្តុវិញ្ញាណស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សនិទស្សនសប្បដិយោ ទទ្ធា ឥន្ទ្រិវិញ្ញាណស្ស បុរោមិសាទុស្សនិញ្ញាណស្ស អនាគតិសញ្ញាណស្ស អាវជ្ជនាយ អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២២៦) អនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ អនិទស្សនអប្បដិយេស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចក្កំ ... កាយំ សន្តំ តន្តំ វាស ... ដោដ្ឋត្វេ អនិច្ចតោ ។ បេ ។ ឆោមនស្សំ ឧប្បជ្ឈតិ ទិវត្ថន យ សោតតាតុយា សន្តំ សុណាតិ សន្តាយតនំ សោតវិញ្ញាណស្ស ដោដ្ឋត្វាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស អនិទស្សនសប្បដិយោ ទទ្ធា ឥន្ទ្រិវិញ្ញាណស្ស បុរោមិសាទុស្សនិញ្ញាណស្ស អនាគតិសញ្ញាណស្ស អាវជ្ជនាយ អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២២៧) សនិទស្សនសប្បដិយេស្ស ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សនអប្បដិយេស្ស ដោយការម្មណប្បច្ច័យ គឺ បុគ្គល ឃើញច្បាស់ ខ្ញុំរូបខ្ញុំឯង ជាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ព្រេកអរ រីករាយ ពនៈ ប្រាជ្ញ ខ្ញុំរូបនោះ ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ ... វិចិត្តិច្ឆា ... ឧទ្ធច្ចៈ ... ពោមនស្ស កើតឡើង បុគ្គល ឃើញ ខ្ញុំរូប ដោយទិព្វចក្ខុ រូបាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយការម្មណប្បច្ច័យ ពួកខន្ធ ជាសនិទស្សនសប្បដិយៈ ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា ខ្ញុំឥន្ទ្រិវិញ្ញាណ បុរោមិសាទុស្សនិញ្ញាណ ឯងអនាគតិសញ្ញាណ ដោយការម្មណប្បច្ច័យ ។

(២២៨) អនិទស្សនសប្បដិយេស្ស ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សនអប្បដិយេស្ស ដោយការម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខ្ញុំចក្ខុ... ខ្ញុំកាយ ពួកសំឡេង ពួកក្លិន ពួករស... ខ្ញុំពួកដង្កូវៈ ជាមិនទៀង ។ បេ ។ ពោមនស្ស កើតឡើង បុគ្គល ឮ ខ្ញុំសំឡេង ដោយទិព្វសោតតាតុ សន្តាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃសោតវិញ្ញាណ ដោដ្ឋត្វាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ ពួកខន្ធ ជាអនិទស្សនសប្បដិយៈ ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា ខ្ញុំឥន្ទ្រិវិញ្ញាណ បុរោមិសាទុស្សនិញ្ញាណ ឯងអនាគតិសញ្ញាណ ដោយការម្មណប្បច្ច័យ ។

[២២៧] អនិទស្សនអប្បដិយោ ធម្មោ អនិទស្សន
 អប្បដិយស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ នាមំ ធនា សីលំ សមាទិយិត្វា ទុកោសថ-
 កម្មំ កត្វា តំ បច្ចវេក្ខន្តិ ឬព្វ សុច្ឆន្ទានំ បច្ច-
 វេក្ខន្តិ ឈានា . . . អរិយោ មគ្គា វុដ្ឋហិត្វា មគ្គំ
 បច្ចវេក្ខន្តិ ដលំ បច្ចវេក្ខន្តិ ជិក្ខាមំ បច្ចវេក្ខន្តិ
 ជិក្ខាមំ តោត្រកុស្ស កេនាទស្ស មគ្គស្ស ដលស្ស
 អារម្មណយ អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ អរិយោ
 បហីនេ កេលេសេ បច្ចវេក្ខន្តិ វិក្ខម្ពិតេ កេលេសេ
 បច្ចវេក្ខន្តិ ឬព្វ សមុទាចិណ្ឌ . . . វត្ថុ . . . វត្ថុទ្រិយំ
 បុរិសទ្រិយំ ជិវិតទ្រិយំ អារម្មណតុ កតប្បិដ្ឋាវ អា-
 ហារំ . . . អនិទស្សនអប្បដិយេ ទទ្ធេ អនិច្ចតោ . . .
 ទោមនស្សំ ឧប្បន្នតិ ចេតោបរិយញ្ញាណេន អនិទ-
 ស្សនអប្បដិយចិត្តសមុច្ឆិស្ស ចិត្តំ ជាទានំ អាកា-
 សាទន្តោយតនំ វិញ្ញាណន្តោយតនស្ស អារម្ម-
 ណប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាកិក្ខញ្ញាយតនំ ទេវ-
 សញ្ញាទាសញ្ញាយតនស្ស អនិទស្សនអប្បដិយា
 ទទ្ធា វត្ថុវិចញ្ញាណស្ស ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស

[២២៧] អនិទស្សនអប្បដិយេន ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សនអប្ប-
 ដិយេន ដោយការម្សោយច្បាស់ គឺ បុគ្គលឱ្យទូទាន សមាទានទូរសីល
 ធ្វើ ឲ្យទុក្ខសង្ខតម្ត ហើយពិចារណា ឲ្យកុសលនោះ ពិចារណា
 ឲ្យកុសល ដែលធ្លាប់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន ចេញអំពីឈាន
 . . . ពួកព្រះអរិយៈ ចេញអំពីមគ្គ ហើយពិចារណា ឲ្យមគ្គ ពិចារណា
 ឲ្យដល ពិចារណា ឲ្យព្រះនិរ្ាន ព្រះនិរ្ាន ជាបច្ច័យ នៃការពិចារ-
 ណា ឲ្យតាត្រកុ ពេទានៈ មគ្គ និងដល ដោយការម្សោយច្បាស់
 ពួកព្រះអរិយៈ ពិចារណា ឲ្យក្នុងកិលេស ដែលលះបង់ហើយ ពិចារ-
 ណា ឲ្យក្នុងកិលេស ដែលសង្កត់សង្កិនហើយ ឲ្យក្នុងកិលេស ដែលធ្លាប់
 សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន . . ឲ្យវត្ថុ . . ឲ្យវត្ថុទ្រិយ បុរិសទ្រិយ
 ជិវិតទ្រិយ អារម្មណតុ កតប្បិដ្ឋាហារ . . ឲ្យពួកទន្ធិ ជាអនិទ-
 ស្សនអប្បដិយៈ ថាមិនខៀន . . ទោមនស្ស កើតខ្សឹន បុគ្គល
 ដឹង ឲ្យចិត្ត របស់បុគ្គល អ្នកប្រកបដោយចិត្ត ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ
 ដោយចេតោ បរិយញ្ញាណ អាកាសានញ្ញាយននៈ ជាបច្ច័យ នៃវិញ្ញា-
 ណញ្ញាយននៈ ដោយការម្សោយច្បាស់ អាកិក្ខញ្ញាយននៈ ជាបច្ច័យ
 នៃទេវសញ្ញាទាសញ្ញាយននៈ ពួកទន្ធិ ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ ជា
 បច្ច័យ នៃការពិចារណា ឲ្យវត្ថុវិចញ្ញាណ ចេតោបរិយញ្ញាណ

បុព្វនិវាសានុស្សតិញ្ញាណស្ស យថា កម្មបកត្តា-
ណស្ស អនាគតសញ្ញាណស្ស អាវុដ្ឋនាយ អារម្ម-
ណប្បទ្វយេន បទ្វយេ ។

(២៦៥) សនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ អនិទស្ស-
នអប្បដិយស្ស ធម្មស្ស អនិបតិប្បទ្វយេន បទ្វយេ
អារម្មណាធិបតិ រូបំ កុំ កត្វា អស្សាទេតិ អភិទទ្ទតិ
តំ កុំ កត្វា វាគោ ... ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈតិ ។

(២៦៥) អនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ អនិទស្ស-
នអប្បដិយស្ស ធម្មស្ស អនិបតិប្បទ្វយេន បទ្វយេ
អារម្មណាធិបតិ ចត្តំ ... កាយំ សន្នេ កន្ធុ ...
ដោន្តទ្វេ កុំ កត្វា អស្សាទេតិ អភិទទ្ទតិ តំ កុំ
កត្វា វាគោ ... ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈតិ ។

(២៦៦) អនិទស្សនអប្បដិយោ ធម្មោ អនិទស្ស-
នអប្បដិយស្ស ធម្មស្ស អនិបតិប្បទ្វយេន បទ្វយេ
អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ
នាមំ ធន្វា សីលំ ... ឧបោសថកម្មំ ... តំ កុំ
កត្វា ... ឈាទា វុដ្ឋហិត្វា ... អរិយា មត្តា វុដ្ឋ-
ហិត្វា ... ផលា វុដ្ឋហិត្វា ... ផលំ កុំ កត្វា ...

បុព្វនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ យថា កម្មបកត្តាណ និវរនាគតិសញ្ញាយោ
ដោយការម្មណប្បច្ច័យ ។

(២៦៨) សនិទស្សនសប្បដិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្ស-
នអប្បដិយធមិ ដោយអនិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ គឺ
បុគ្គល ធ្វើ ខ្សឹប ឲ្យជាវិគារោ ហើយត្រេកអរ រីករាយ រតនៈ
ធ្វើ ខ្សឹបនោះ ឲ្យជាវិគារោ ... ទិដ្ឋិ កើតឡើង ។

(២៦៩) អនិទស្សនសប្បដិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សនអប្ប-
ដិយធមិ ដោយអនិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ គឺ (បុគ្គល)
ខ្សឹបត្តុ ... ខ្សឹបកាយ ពួកសំឡេង ពួកភ្លឺ ... ធ្វើ ខ្សឹបក្នុងដួញៈ
ឲ្យជាវិគារោ ហើយត្រេកអរ រីករាយ រតនៈ ធ្វើ ខ្សឹបដួញៈនោះ
ឲ្យជាវិគារោ ... ទិដ្ឋិ កើតឡើង ។

(២៧០) អនិទស្សនអប្បដិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សន-
អប្បដិយធមិ ដោយអនិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និង
សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ បុគ្គល ឲ្យ ខ្សឹបនាម
ខ្សឹបសីល ... ខ្សឹបឧបោសថកម្ម ... ធ្វើ ខ្សឹបក្នុងសាលនោះ ឲ្យជាវិ-
គារោ ... ចេញអំពីឈាន ... ពួកព្រះអរិយៈ ចេញអំពី
មគ្គ ... ចេញអំពីផល ... ធ្វើ ខ្សឹបផល ឲ្យជាវិគារោ ...

សនិទស្សនសម្បជ័យត្ថិកេ បញ្ញាភិព

និព្វានំ កុំ កត្វា . . . និព្វានំ តោត្រតុ ឃ្ម វេទា-
 នស្ស មគ្គស្ស ផលស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 វត្ថុ . . . ឥត្ថិទ្ធិយំ ពុរិសិទ្ធិយំ ដីវិតិទ្ធិយំ អាបោតាតុ
 កកឡិដ្ឋាវ អាហាវ . . . អនិទស្សនអប្បជ័យេ ខន្ធ
 កុំ កត្វា អស្សនេតិ អភិនន្តតិ តំ កុំ កត្វា
 វាតោ . . . និដ្ឋំ ឧប្បន្នតិ ។ សហជាតាធិបតិ អនិ-
 ទស្សនអប្បជ័យាធិបតិ សម្មយុត្តកានំ ខន្ធានំ អនិ-
 ទស្សនអប្បជ័យានក្ខំ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ អនិ-
 បតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៧១] អនិទស្សនអប្បជ័យោ ធម្មោ សនិទស្ស-
 នសម្បជ័យស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ ។ សហជាតាធិបតិ អនិទស្សនអប្បជ័យាធិបតិ
 អនិទស្សនសម្បជ័យានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ អនិ-
 បតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនិទស្សនអប្បជ័យមូលកេ
 សត្តបំ បញ្ញា វិកដិត្វា អធិបតិ តិវិច្ឆរសង្កហោន ។

[២៧២] អនិទស្សនអប្បជ័យោ ធម្មោ អនិទស្ស-
 នអប្បជ័យស្ស ធម្មស្ស អនន្តរាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ពុរិមា បុរិមា អនិទស្សនអប្បជ័យា ខន្ធា បច្ឆិមានំ
 បច្ឆិមានំ អនិទស្សនអប្បជ័យានំ ខន្ធានំ បច្ចយោ

សនិទស្សនសម្បជ័យត្ថិកេ បញ្ញាភិព

ធ្វើ ខ្ញុំព្រះខិត្តាន ឲ្យជាវិគារោ . . . ព្រះខិត្តាន ជាបច្ច័យ នៃ
 តោត្រតុ វេទានៈ មគ្គ និងផល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ . . . ខ្ញុំ
 វត្ថុ . . . ខ្ញុំវត្ថុទ្ធិយំ បុរិសិទ្ធិយំ ដីវិតិទ្ធិយំ អាបោតាតុ កក-
 ឡិដ្ឋាហារ . . . ធ្វើ ខ្ញុំពួកខន្ធ ជាអនិទស្សនអប្បជ័យៈ ឲ្យ
 ជាវិគារោ ហើយត្រេកអរ រីករាយ ពនៈ ធ្វើ ខ្ញុំខន្ធនោះ
 ឲ្យជាវិគារោ . . . ចំន្លំ កើតឡើង ។ ឯសហជាតាធិបតិ
 គឺ អធិបតិធមិ ជាអនិទស្សនអប្បជ័យៈ ជាបច្ច័យ នៃពួក
 សម្មយុត្តកក្ខន្ធដ៏ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាអនិទស្សនអប្បជ័យៈ
 ផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[២៧១] អនិទស្សនអប្បជ័យធមិ ជាបច្ច័យ នៃសនិទស្សន-
 សម្បជ័យធមិ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺ
 អធិបតិធមិ ជាអនិទស្សនអប្បជ័យៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប
 ជាអនិទស្សនសម្បជ័យៈ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ប្រស្នាទាំង ៧ ក្នុង
 អនិទស្សនអប្បជ័យមូលកៈ ឯអធិបតិធមិ បណ្ឌិត គប្បីចែកតាមការ
 សម្រ្គោះ ខ្ញុំរូប ៣ ប្រការទៀតចុះ ។

[២៧២] អនិទស្សនអប្បជ័យធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សនអប្ប-
 ជ័យធមិ ដោយអនន្តរាប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ ជាអនិទស្សនអប្បជ័យធមិ
 មុន ។ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ជាអនិទស្សនអប្បជ័យៈ ក្រោយ ។

អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុលោមំ តោត្រកុស្ក
 អនុលោមំ វេទានស្ស តោត្រកុ មគ្គស្ស វេទានំ
 មគ្គស្ស មត្តោ ផលស្ស ផលំ ផលស្ស អនុលោមំ
 ផលសមាបត្តិយា ជិវេនា វុដ្ឋហន្តស្ស នេវសញ្ញា-
 បាសញ្ញាយតនំ ផលសមាបត្តិយា អនន្តរប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

(២៧៣) អនិទស្សនអប្បដិយោ ធម្មោ អនិ-
 ទស្សនអប្បដិយស្ស ធម្មស្ស សមនន្តរប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អនន្តរសទិសំ ។

(២៧៤) អនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ អនិទស្ស-
 នសប្បដិយស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ បដិច្ចវាសទិសំ សាធុតំ កាតតំ ។ អញ្ញា-
 មញ្ញាប្បច្ចយេ បដិច្ចវារ អញ្ញាមញ្ញសទិសំ ។ និស្ស-
 យប្បច្ចយេ បដិច្ចវាសទិសំ ។

(២៧៥) សនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ អនិ-
 ទស្សនអប្បដិយស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អារម្មណ្ឌបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ
 បកត្វូបនិស្សយោ ។ បកត្វូបនិស្សយោ វណ្ណា-
 សម្បទំ បត្តយមាធា ទានំ នេតិ សីលំ ...

ដោយអនន្តរប្បច្ចយេ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) ខែតោត្រកុ អនុលោម
 (ជាបច្ច័យ) ខែវេទានៈ តោត្រកុ (ជាបច្ច័យ) ខែមគ្គ វេទានៈ
 (ជាបច្ច័យ) ខែមគ្គ មគ្គ (ជាបច្ច័យ) ខែផល ផល (ជាបច្ច័យ) ខែ
 ផល អនុលោម (ជាបច្ច័យ) ខែផលសមាបត្តិ នេវសញ្ញាបាសញ្ញា-
 យតនៈ របស់បុគ្គលកាលចេញ អំពីខែរោធ ជាបច្ច័យ ខែផល-
 សមាបត្តិ ដោយអនន្តរប្បច្ចយេ ។

(២៧៦) អនិទស្សនអប្បដិយធម៌ ជាបច្ច័យ ខែអនិទស្សន-
 អប្បដិយធម៌ ដោយសនន្តរប្បច្ចយេ គឺ ដូចគ្នានឹងអនន្តរប្បច្ចយេដែរ ។

(២៧៧) អនិទស្សនសប្បដិយធម៌ ជាបច្ច័យ ខែអនិទស្សន-
 សប្បដិយធម៌ ដោយសហជាតប្បច្ចយេ គឺដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារដែរ តែ
 បណ្ឌិត ត្រូវធ្វើឲ្យមានរបៀបរៀបរយដ៏ចុះ ។ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ចយេ
 ដូចអញ្ញាមញ្ញប្បច្ចយេ ក្នុងបដិច្ចវារ ។ ក្នុងនិស្សយប្បច្ចយេ ដូចគ្នា
 នឹងបដិច្ចវារដែរ ។

(២៧៨) សនិទស្សនសប្បដិយធម៌ ជាបច្ច័យ ខែអនិទស្សន-
 អប្បដិយធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ចយេ បានដល់អារម្មណ្ឌូបនិស្សយ
 អនន្តរូបនិស្សយ និងបកត្វូបនិស្សយ ។ ឯបកត្វូបនិស្សយ គឺ
 បុគ្គល កាលប្រាថ្នា ខួរវណ្ណសម្បទា ឲ្យ ខួរទាន ខួរសីល ...

ឧបោសថកម្មំ . . . វណ្ណសម្បទា សង្ខាយ បញ្ញាយ
 រាគស្ស បត្តនាយ កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិ-
 កស្ស ទុក្ខស្ស មគ្គស្ស ផលសមាបត្តិយា ឧប-
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៧៦) អនិច្ចារ្យសម្បជ័យធម៌ ធម្មោ អនិ-
 ច្ចារ្យសម្បជ័យស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អាម្ពល្យាបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ
 បកត្ថបនិស្សយោ ។ បកត្ថបនិស្សយោ ចក្កុសម្បជំ
 បត្តយមាថោ . . . កាយសម្បជំ . . . សន្តសម្បជំ
 . . . ដោជ្ជត្ថសម្បជំ បត្តយមាថោ នាមំ នេតិ សីលំ
 . . . ឧបោសថកម្មំ . . . ឧត្តំ . . . សេនាសនំ ឧប-
 និស្សយ នាមំ នេតិ សីលំ . . . ឧបោសថកម្មំ
 . . . ឈានំ . . . វិបស្សនំ . . . មគ្គំ . . . អភិច្ឆាំ . . .
 សមាបត្តិ . ចាណំ ហនតិ សង្ខំ ភិណ្ឌតិ តត្ថុ-
 សម្បទា . . . ដោជ្ជត្ថសម្បទា . . . ឧត្តំ . . . សេនា-
 សនំ សង្ខាយ បញ្ញាយ រាគស្ស បត្តនាយ កា-
 យិកស្ស សុខស្ស កាយិកស្ស ទុក្ខស្ស មគ្គស្ស
 ផលសមាបត្តិយា ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ខ្ញុំឧបោសថកម្ម . . . វណ្ណសម្បទា ជាបច្ច័យ នៃសង្ខា បញ្ញា
 រាគៈ សេចក្តីប្រាថ្នា កាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ មគ្គ និងផលសមា-
 បត្តិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(២៧៦) អនិច្ចារ្យសម្បជ័យធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនិច្ចារ្យ-
 អប្បជ័យធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ការឆ្លងក្លាបនិស្ស័យ
 អនន្តរូបនិស្ស័យ និងឯកត្ថនិស្ស័យ ។ ឯកត្ថនិស្ស័យ គឺ បុគ្គល
 កាលប្រាថ្នា ខ្ញុំចក្កុសម្បទា . . . ខ្ញុំកាយសម្បទា . . . ខ្ញុំសន្តុសម្បទា
 . . . កាលប្រាថ្នា ខ្ញុំដោជ្ជត្ថសម្បទា ឲ្យ ខ្ញុំខាន ខ្ញុំសីល . . .
 ខ្ញុំឧបោសថកម្ម . . . ខ្ញុំផ្លូវ . . . អាស្រ័យ ខ្ញុំសេនាសនៈ ហើយ
 ឲ្យ ខ្ញុំខាន ខ្ញុំសីល . . . ខ្ញុំឧបោសថកម្ម . . . ខ្ញុំឈាន . . . ខ្ញុំ
 វិបស្សនា . . . ខ្ញុំមគ្គ . . . ខ្ញុំអភិច្ឆា . . . ខ្ញុំសមាបត្តិ . . .
 សម្លាប់ ខ្ញុំសត្វ ចំបែក ខ្ញុំសង្ខ ចក្កុសម្បទា . . . ដោជ្ជត្ថុស-
 ម្បទា . . . ផ្លូវ . . . សេនាសនៈ ជាបច្ច័យ នៃសង្ខា បញ្ញា រាគៈ
 សេចក្តីប្រាថ្នា កាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ មគ្គ និងផលសមាបត្តិ ដោយ
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៦៧៧] អនិទស្សនអប្បដិយោ ធម្មោ អនិទ-
 ស្សនសប្បដិយស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អារម្មណ្ឌបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ
 បកត្ថបនិស្សយោ ។ បកត្ថបនិស្សយោ សន្ធិំ ឧប-
 និស្សយេ នាមំ ទេតិ សីលំ . . . ឧបោសថកម្មំ
 . . . ឈានំ . . . សមាបត្តិ . . . មាណសប្បញ្ញតិ ធិដ្ឋ
 តណ្ហាតិ សីលំ . . . បញ្ញំ វាតំ បត្តនំ កាយិកំ
 សុខំ កាយិកំ ទុក្ខំ . . . ភោជនំ ឧបនិស្សយ
 នាមំ ទេតិ . . . សង្ឃំ ភិក្ខុតិ អនិទស្សនអប្បដិយា
 ទត្វា . . . សទ្ធា បញ្ញា វាតា បត្តនា កាយិកំ
 សុខំ កាយិកំ ទុក្ខំ . . . ភោជនំ សទ្ធាយ បញ្ញា-
 យ ។ សន្តិកំ ។ មគ្គស្ស ផលសមាបត្តិយា ឧប-
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៦៧៨] សនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ អនិទ-
 ស្សនអប្បដិយស្ស ធម្មស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ ។ អារម្មណ្ឌបុរេជាតំ ទិព្វេន ទក្កុលា . . . រូបា-
 យតនំ ចក្កុវិញ្ញាណស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៦៧៧] អនិទស្សនអប្បដិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សន-
 សប្បដិយធមិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ការម្សោយបនិស្សយ
 អនន្តរូបនិស្សយ និងបកត្ថបនិស្សយ ។ បកត្ថបនិស្សយ គឺ បុគ្គល
 អាស្រ័យ ខ្ញុំសទ្ធា ហើយឲ្យ ខ្ញុំទាន ខ្ញុំសីល . . . ខ្ញុំឧបោស-
 ថកម្ម . . . ខ្ញុំឈាន . . . ខ្ញុំសមាបត្តិ . . . កម្មវិធី ខ្ញុំមាណស-
 ប្បញ្ញតិ ខ្ញុំធិដ្ឋ ខ្ញុំសីល . . . ខ្ញុំបញ្ញា វាតា សេចក្តីប្រាថ្នា
 កាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ . . . អាស្រ័យ ខ្ញុំភោជន ហើយឲ្យ ខ្ញុំ
 ទាន . . . បំបែក ខ្ញុំសង្ឃ ភិក្ខុទន្ធី ជាអនិទស្សនអប្បដិយ . . .
 សទ្ធា បញ្ញា វាតា សេចក្តីប្រាថ្នា កាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ . . .
 ភោជន (ជាបច្ច័យ) នៃសទ្ធា បញ្ញា ។ សេចក្តីបំបែក ។ ជាបច្ច័យ
 នៃមគ្គ និងផលសមាបត្តិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៦៧៨] សនិទស្សនសប្បដិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្ស-
 នអប្បដិយធមិ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ បានដល់ការម្សោយបុរេជាត
 គឺ ដោយទិព្វចក្ខុ . . . រូបាយតនា ជាបច្ច័យ នៃចក្ខុវិញ្ញាណ
 ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

(២៧៩) អនិទស្សនសម្បជ័យោ ធម្មោ អនិទស្សន-
 អម្បជ័យស្ស ធម្មស្ស បុរេជាតប្បដូយេន បច្ចុយោ
 អារម្មណបុរេជាតំ វត្ថុបុរេជាតំ ។ អារម្មណបុរេជាតំ
 ចក្កំ ... កាយំ ... សន្តិ ... ដោដ្ឋោ ... អនិច្ច-
 តោ ... ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ធិត្វាយ សោគធា-
 តុយា សន្តំ សុណាតិ សន្តាយតនំ សោតវិញ្ញា-
 ណស្ស ។ បេ ។ ដោដ្ឋត្វាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស
 បុរេជាតប្បដូយេន បច្ចុយោ ។ វត្ថុបុរេជាតំ ចក្កា-
 យតនំ ចក្កវិញ្ញាណស្ស កាយាយតនំ កាយវិញ្ញា-
 ណស្ស បុរេជាតប្បដូយេន បច្ចុយោ ។

(២៨០) អនិទស្សនអម្បជ័យោ ធម្មោ អនិទស្ស-
 នអម្បជ័យស្ស ធម្មស្ស បុរេជាតប្បដូយេន បច្ចុយោ
 អារម្មណបុរេជាតំ វត្ថុបុរេជាតំ ។ អារម្មណបុរេជាតំ
 វត្ថុ ... ឥត្ថិន្ទ្រិយំ បុរិសិន្ទ្រិយំ ជីវិតិន្ទ្រិយំ អាចា-
 ធាតុំ កតត្ថិន្ទ្រិយំ អាហារំ អនិច្ចតោ ... ទោម-
 នស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ។ វត្ថុបុរេជាតំ វត្ថុ អនិទស្សន-
 អម្បជ័យានំ ទដ្ឋានំ បុរេជាតប្បដូយេន បច្ចុយោ ។

(២៨៩) អនិទស្សនសម្បជ័យធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សន-
 អម្បជ័យធម៌ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់ការម្មណបុរេជាត និង
 វត្ថុបុរេជាត ។ អារម្មណបុរេជាត គឺ ខ្ញុំចក្ក ... ខ្ញុំកាយ ...
 ខ្ញុំភ្នែកសំឡេង ... ខ្ញុំភ្នែកដោដ្ឋព្វៈ ... ថាមិនទៀង ... ទោមនស្ស
 កើតឡើង បុគ្គល ឮ ខ្ញុំសំឡេង ដោយទិព្វសោគធាតុ សង្ខាយគនៈ
 (ជាបច្ច័យ) នៃសោតវិញ្ញាណ ។ បេ ។ ដោដ្ឋត្វាយគនៈ ជាបច្ច័យ
 នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ ឯវត្ថុបុរេជាត គឺ ចក្កា-
 យគនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្កវិញ្ញាណ កាយាយគនៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 កាយវិញ្ញាណ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

(២៨០) អនិទស្សនអម្បជ័យធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សន-
 អម្បជ័យធម៌ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់ការម្មណបុរេជាត និង
 វត្ថុបុរេជាត ។ អារម្មណបុរេជាត គឺ ខ្ញុំវត្ថុ ... ខ្ញុំឥត្ថិន្ទ្រិយ បុរិ-
 សិន្ទ្រិយ ជីវិតិន្ទ្រិយ អាហារធាតុ កតត្ថិន្ទ្រិយហារ ថាមិនទៀង ...
 ទោមនស្ស កើតឡើង ។ ឯវត្ថុបុរេជាត គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃភ្នែក
 ខន្ធ ជាអនិទស្សនអម្បជ័យៈ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

[២៨០] សនិទស្សនសប្បដិយោ ច អនិទស្សន-
 អប្បដិយោ ច ធម្មា អនិទស្សនអប្បដិយស្ស ធម្ម-
 ស្ស បុរេជានប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ការម្មណាបុរេជានំ
 វត្ថុបុរេជានំ រូបាយតននញ្ច វត្ថុ ច អនិទស្សនអប្ប-
 ដិយោនំ ឧទ្ធានំ បុរេជានប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[២៨២] អនិទស្សនសប្បដិយោ ច អនិទស្សន-
 អប្បដិយោ ច ធម្មា អនិទស្សនអប្បដិយស្ស ធម្មស្ស
 បុរេជានប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ការម្មណាបុរេជានំ វត្ថុ-
 បុរេជានំ ចក្កាយតននញ្ច វត្ថុ ច . . . ដោដ្ឋកាយត-
 ននញ្ច វត្ថុ ច អនិទស្សនអប្បដិយោនំ ឧទ្ធានំ បុរេ-
 ជានប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[២៨៣] សនិទស្សនសប្បដិយោ ច អនិទស្ស-
 នសប្បដិយោ ច ធម្មា អនិទស្សនអប្បដិយស្ស
 ធម្មស្ស បុរេជានប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ការម្មណាបុ-
 រេជានំ វត្ថុបុរេជានំ រូបាយតននញ្ច ចក្កាយតននញ្ច
 ចក្កវិញ្ញាណស្ស បុរេជានប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[២៨១] សនិទស្សនសប្បដិយធម៌ក្កំ អនិទស្សនអប្បដិយធម៌ក្កំ
 ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សនអប្បដិយធម៌ ដោយបុរេជានប្បច្ច័យ បានដល់
 ការម្មណាបុរេជានំ និងវត្ថុបុរេជានំ គឺ រូបាយតនៈក្កំ វត្ថុក្កំ ជាបច្ច័យ
 នៃពួកខន្ធ ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ ដោយបុរេជានប្បច្ច័យ ។

[២៨២] អនិទស្សនសប្បដិយធម៌ក្កំ អនិទស្សនអប្បដិយធម៌ក្កំ
 ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សនអប្បដិយធម៌ ដោយបុរេជានប្បច្ច័យ បានដល់
 ការម្មណាបុរេជានំ និងវត្ថុបុរេជានំ គឺ ចក្កាយតនៈក្កំ វត្ថុក្កំ . . .
 ដោដ្ឋកាយតនៈក្កំ វត្ថុក្កំ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ជាអនិទស្សនអប្ប-
 ដិយៈ ដោយបុរេជានប្បច្ច័យ ។

[២៨៣] សនិទស្សនសប្បដិយធម៌ក្កំ អនិទស្សនសប្បដិយធម៌ក្កំ
 ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សនអប្បដិយធម៌ ដោយបុរេជានប្បច្ច័យ បានដល់
 ការម្មណាបុរេជានំ និងវត្ថុបុរេជានំ គឺ រូបាយតនៈក្កំ ចក្កាយតនៈក្កំ
 ជាបច្ច័យ នៃចក្កវិញ្ញាណ ដោយបុរេជានប្បច្ច័យ ។

(៦៨៤) អនិទស្សនអប្បជ័យោ ធម្មោ អនិទស្សនអប្បជ័យស្ស ធម្មស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា អនិទស្សនអប្បជ័យា ទុក្ខាប្បវេជាតស្ស ឥមស្ស អនិទស្សនអប្បជ័យស្ស កាយស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៦៨៥) អនិទស្សនអប្បជ័យោ ធម្មោ សនិទស្សនសម្បជ័យស្ស ធម្មស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា អនិទស្សនអប្បជ័យា ទុក្ខាប្បវេជាតស្ស ឥមស្ស សនិទស្សនសម្បជ័យស្ស កាយស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឯវំ សត្តបញ្ញា វិភជិតត្វា តិវិជ្ជបសាដ្ឋំហោ ។

(៦៨៦) អនិទស្សនអប្បជ័យោ ធម្មោ អនិទស្សនអប្បជ័យស្ស ធម្មស្ស អាសវវេទប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា អនិទស្សនអប្បជ័យា ទុក្ខាបច្ចិមានំ បច្ចិមានំ អនិទស្សនអប្បជ័យោនំ ទុក្ខានំ អាសវវេទប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុលោមំ គោត្រភូស្ស អនុលោមំ វេទានស្ស គោត្រភូ មគ្គស្ស វេទានំ មគ្គស្ស អាសវវេទប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៦៨៤) អនិទស្សនអប្បជ័យធម៌ ជាច្ច័យ នៃអនិទស្សនអប្បជ័យធម៌ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។ បុរេវេទបច្ឆាជាត គឺ ពួកខន្ធ ជាអនិទស្សនអប្បជ័យៈ ជាច្ច័យ នៃកាយនេះ ជាអនិទស្សនអប្បជ័យៈ ដែលកើតមុន ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។

(៦៨៥) អនិទស្សនអប្បជ័យធម៌ ជាច្ច័យ នៃសនិទស្សនសម្បជ័យធម៌ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។ បុរេវេទបច្ឆាជាត គឺ ពួកខន្ធ ជាអនិទស្សនអប្បជ័យៈ ជាច្ច័យ នៃកាយនេះ ជាសនិទស្សនសម្បជ័យៈ ដែលកើតមុន ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ប្រសា ទាំង ៧ បណ្ឌិត តប្បិវេកយ៉ាងនេះចុះ តែការសង្កេតៈ ខ្ញុំរូបមាន ៣ យ៉ាងដែរ ។

(៦៨៦) អនិទស្សនអប្បជ័យធម៌ ជាច្ច័យ នៃអនិទស្សនអប្បជ័យធម៌ ដោយអាសវវេទប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ ជាអនិទស្សនអប្បជ័យៈ មុន ។ ជាច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ជាអនិទស្សនអប្បជ័យៈ ក្រោយ ។ ដោយអាសវវេទប្បច្ច័យ អនុលោម (ជាច្ច័យ) នៃគោត្រភូ អនុលោម (ជាច្ច័យ) នៃវេទានៈ គោត្រភូ (ជាច្ច័យ) នៃមគ្គ វេទានៈ ជាច្ច័យ នៃមគ្គ ដោយអាសវវេទប្បច្ច័យ ។

[២៨៩] អនិទស្សនអប្បដិយោ ធម្មោ អនិទស្សនអប្បដិយស្ស ធម្មស្ស កក្កប្បច្ចយេន បច្ចុយោ សហជាតា នាបាទណីកា ។ សហជាតា អនិទស្សនអប្បដិយោ ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ទុច្ចានំ អនិទស្សនអប្បដិយានក្ស ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ កក្កប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។ នាបាទណីកា អនិទស្សនអប្បដិយោ ចេតនា វិចារកានំ ទុច្ចានំ អនិទស្សនអប្បដិយានក្ស កនត្តារូបានំ កក្កប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[២៩០] អនិទស្សនអប្បដិយោ ធម្មោ សនិទស្សនសប្បដិយស្ស ធម្មស្ស កក្កប្បច្ចយេន បច្ចុយោ សហជាតា នាបាទណីកា ។ សហជាតា អនិទស្សនអប្បដិយោ ចេតនា សនិទស្សនសប្បដិយានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ កក្កប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។ នាបាទណីកា អនិទស្សនអប្បដិយោ ចេតនា សនិទស្សនសប្បដិយានំ កនត្តារូបានំ កក្កប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ឯវំ សត្ត បច្ច្ឆា សហជាតា នាបាទណីកា វេទនា ការណោ វិកដិត្យា វិវិជ្ជរូបសង្កហោ ។

[២៩១] អនិទស្សនអប្បដិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សនអប្បដិយធមិ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនាបាទណិកៈ ។ សហជាត គឺ ចេតនា ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ ជាបច្ច័យ នៃភូកសម្បយុត្តកក្កដនំ នៃភូកចិត្តសមុដ្ឋារូប ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ នាបាទណិកៈ គឺ ចេតនា ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ ជាបច្ច័យ នៃភូកវិហាកក្កដនំ នៃភូកកដត្តារូប ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[២៩២] អនិទស្សនអប្បដិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃសនិទស្សនសប្បដិយធមិ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនាបាទណិកៈ ។ សហជាត គឺ ចេតនា ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ ជាបច្ច័យ នៃភូកចិត្តសមុដ្ឋារូប ជាសនិទស្សនសប្បដិយៈ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ នាបាទណិកៈ គឺ ចេតនា ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ ជាបច្ច័យ នៃភូកកដត្តារូប ជាសនិទស្សនសប្បដិយៈ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ប្រសា ទាំង ៧ ដែលជាសហជាត និងនាបាទណិកៈ បណ្ឌិត គប្បីចែកតាមហេតុយ៉ាងនេះចុះ តែការសង្ខេបៈ ឲ្យប្រមាន ៣ យ៉ាងដែរ ។

[២៨៩] អនិទស្សនអប្បដិយោ នធម្មោ អនិទស្សនអប្បដិយស្ស នម្មស្ស វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារកា អនិទស្សនអប្បដិយោ ឯកោ ទេវោ តិណ្ណាង្គំ ទទ្ធានំ អនិទស្សនអប្បដិយានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានក្ខ រូចានំ វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទេ ទទ្ធា ... បដិសន្ធិក្ខណោ អនិទស្សនអប្បដិយោ ឯកោ ទេវោ តិណ្ណាង្គំ ទទ្ធានំ អនិទស្សនអប្បដិយានានក្ខ កដត្តារូចានំ វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទទ្ធា វត្ថុស្ស វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៩០] អនិទស្សនអប្បដិយោ នធម្មោ សនិទស្សនសប្បដិយស្ស នម្មស្ស វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារកា អនិទស្សនអប្បដិយោ ទទ្ធា សនិទស្សនសប្បដិយានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ អនិទស្សនអប្បដិយោ ទទ្ធា សនិទស្សនសប្បដិយានំ កដត្តារូចានំ វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឯវំ សត្ត បញ្ញា វិជ្ជា វេទនា វេទន្តិប្បដិសន្ធិ ។

[២៨៩] អនិទស្សនអប្បដិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សនអប្បដិយធមិ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺ វិបាកក្នុង ទ ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធភ ៨៩ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ ៨៩ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ខន្ធល ... ខន្ធទ ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធភ ៨៩ នៃពួកកដត្តារូប ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ ៨៩ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ក្នុងខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃវត្ថុ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ។

[២៩០] អនិទស្សនអប្បដិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃសនិទស្សនសប្បដិយធមិ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺ ពួកវិបាកក្នុង ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសនិទស្សនសប្បដិយៈ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ក្នុងខន្ធ ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ជាសនិទស្សនសប្បដិយៈ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ឯបញ្ញា ចាំង៧ និងវេទន្តិប្បដិសន្ធិ បណ្ឌិត អប្បឱ្យតិស្តារយ៉ាងនេះចុះ ។

[២៩០] អនិទស្សនអប្បដិយោ ធម្មោ អនិទស្សនអប្បដិយស្ស ធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនិទស្សនអប្បដិយា អាហារា សម្មយុត្តកានំ ទទ្ធានំ អនិទស្សនអប្បដិយានក្ខ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូទានំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ អនិទស្សនអប្បដិយា អាហារា សម្មយុត្តកានំ ទទ្ធានំ អនិទស្សនអប្បដិយានក្ខ កដត្តារូទានំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ កតត្ថិញ្ញារោ អាហារោ នមស្ស អនិទស្សនអប្បដិយស្ស កាយស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៩២] អនិទស្សនអប្បដិយោ ធម្មោ សនិទស្សនសប្បដិយស្ស ធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនិទស្សនអប្បដិយា អាហារា សនិទស្សនសប្បដិយានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូទានំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ អនិទស្សនអប្បដិយា អាហារា សនិទស្សនសប្បដិយានំ កដត្តារូទានំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ កតត្ថិញ្ញារោ អាហារោ នមស្ស សនិទស្សនសប្បដិយស្ស កាយស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឯវ សត្ត បញ្ញា បវត្ថិប្បដិសន្ធិ វិភជិតត្វា សត្តសុបិ កតត្ថិញ្ញារោ អាហារោ កាតព្វោ ។

[២៩១] អនិទស្សនអប្បដិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សនអប្បដិយធមិ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ តួកអាហារ ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ ជាបច្ច័យ នៃតួកសម្មយុត្តកក្នុងផង នៃតួកចិត្តសមុដ្ឋានរួច ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ តួកអាហារ ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ ជាបច្ច័យ នៃតួកសម្មយុត្តកក្នុងផង នៃតួកកដត្តារួច ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កតត្ថិញ្ញារោ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។

[២៩២] អនិទស្សនអប្បដិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃសនិទស្សនសប្បដិយធមិ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ តួកអាហារ ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ ជាបច្ច័យ នៃតួកចិត្តសមុដ្ឋានរួច ជាសនិទស្សនសប្បដិយៈ ដោយអាហារប្បច្ច័យ តួកអាហារ ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ ជាបច្ច័យ នៃតួកកដត្តារួច ជាសនិទស្សនសប្បដិយៈ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កតត្ថិញ្ញារោ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ជាសនិទស្សនសប្បដិយៈ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ប្រសាទាំង៧ ក្តី ចត្តិប្បដិសន្ធិក្តី បណ្ឌិត គប្បីចែក យ៉ាងនេះចុះ ឯកតត្ថិញ្ញារោ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើឲ្យដូច ក្នុងប្រសាទាំង៧ ដែរ ។

[២៩៣] អនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ អនិទស្សន
 អប្បដិយស្ស ធម្មស្ស វត្ថុយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ចក្កុទ្ធិយំ ចក្កុវិញ្ញាណស្ស កាយវត្ថុយំ កាយ
 វិញ្ញាណស្ស វត្ថុយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៩៤] អនិទស្សនអប្បដិយោ ធម្មោ អនិទស្ស
 នអប្បដិយស្ស ធម្មស្ស វត្ថុយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អនិទស្សនអប្បដិយា វត្ថុយា សម្បយុត្តកានំ ទត្ថា
 នំ អនិទស្សនអប្បដិយានំ ចិត្តសមុដ្ឋាធានោ រូបានំ
 វត្ថុយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិកុណោ អនិទស្ស
 នអប្បដិយា វត្ថុយា សម្បយុត្តកានំ ទត្ថានំ អនិ
 ទស្សនសប្បដិយានោ កាឡត្តារូបានំ វត្ថុយប្បច្ច
 យេន បច្ចយោ រូបដិវត្ថុទ្ធិយំ អនិទស្សនអប្បដិយានំ
 កាឡត្តារូបានំ វត្ថុយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៩៥] អនិទស្សនអប្បដិយោ ធម្មោ សនិ
 ទស្សនសប្បដិយស្ស ធម្មស្ស វត្ថុយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អនិទស្សនអប្បដិយា វត្ថុយា សនិទស្ស
 នសប្បដិយានំ ចិត្តសមុដ្ឋាធានំ រូបានំ វត្ថុយ
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិកុណោ អនិទស្ស
 នអប្បដិយា វត្ថុយា សនិទស្សនសប្បដិយានំ

[២៩៦] អនិទស្សនសប្បដិយធមិ ជាបច្ច័យ ខែអនិទស្សន
 អប្បដិយធមិ ដោយវត្ថុយប្បច្ច័យ គឺ ចក្កុទ្ធិយ (ជាបច្ច័យ) ខែចក្កុ
 វិញ្ញាណ កាយវត្ថុយ ជាបច្ច័យ ខែកាយវិញ្ញាណ ដោយវត្ថុ
 យប្បច្ច័យ ។

[២៩៧] អនិទស្សនអប្បដិយធមិ ជាបច្ច័យ ខែអនិទស្សនអប្បដិ
 យធមិ ដោយវត្ថុយប្បច្ច័យ គឺ តួកវត្ថុយ ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ
 ជាបច្ច័យ ខែតួកសម្បយុត្តកក្នុងផង ខែតួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាអនិ
 ទស្សនអប្បដិយៈផង ដោយវត្ថុយប្បច្ច័យ តួកវត្ថុយ ជាអនិទស្ស
 នអប្បដិយៈ ជាបច្ច័យ ខែតួកសម្បយុត្តកក្នុងផង ខែតួកកដត្តារូប ជា
 អនិទស្សនសប្បដិយៈផង ដោយវត្ថុយប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈខែបដិសន្ធិ
 រូបដិវត្ថុទ្ធិយ ជាបច្ច័យ ខែតួកកដត្តារូប ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ
 ដោយវត្ថុយប្បច្ច័យ ។

[២៩៨] អនិទស្សនអប្បដិយធមិ ជាបច្ច័យ ខែសនិទស្សន
 សប្បដិយធមិ ដោយវត្ថុយប្បច្ច័យ គឺ តួកវត្ថុយ ជាអនិទស្ស
 នអប្បដិយៈ ជាបច្ច័យ ខែតួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសនិទស្សនសប្ប
 ដិយៈ ដោយវត្ថុយប្បច្ច័យ តួកវត្ថុយ ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ

កាដត្តារូបាចំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ រូបជីវិតិ-
 ទ្រិយំ សនិទស្សនសប្បដិយាចំ កាដត្តារូបាចំ ឥន្ទ្រិ-
 យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឯវំ បវត្ថុប្បដិសន្ធិ សន្ត បញ្ញា
 វិភង្គត្វា រូបជីវិតិទ្រិយក្ខ អន្តេ អន្តេ ។

[២៩២] អនិទស្សនសប្បដិយា ច អនិទស្សន-
 អប្បដិយោ ច ធម្មា អនិទស្សនអប្បដិយស្ស ធម្មស្ស
 ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចក្កុទ្ធិយក្ខ ចក្កុវិញ្ញា-
 ណក្ខ ចក្កុវិញ្ញាណសហគតាចំ ខន្ធាចំ ឥន្ទ្រិយប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ ។ សន្តីន្តំ ។ កាយទ្រិយក្ខ
 កាយវិញ្ញាណក្ខ កាយវិញ្ញាណសហគតាចំ ខន្ធាចំ
 ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៩៣] អនិទស្សនអប្បដិយោ ធម្មា អនិទស្ស-
 នអប្បដិយស្ស ធម្មស្ស ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 មគ្គប្បច្ចយេន បច្ចយោ សម្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អនិទស្សនអប្បដិយោ ឯតោ ខន្ធា តិណ្ឌាដ្ឋំ ខន្ធាចំ
 សម្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា . . . បដិ-
 សន្ធិក្កុណោ . . . ។

ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ជាសនិទស្សនសប្បដិយៈ ដោយឥន្ទ្រិយ-
 ប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ រូបជីវិតិទ្រិយ ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប
 ជាសនិទស្សនសប្បដិយៈ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ចក្កុប្បដិសន្ធិក្តី ប្រសា
 តាំង ៧ ក្តី បណ្ឌិត (គប្បីចែក) យ៉ាងនេះចុះ ឯរូបជីវិតិទ្រិយ បណ្ឌិត
 គប្បីចែក ក្នុងទីបំផុត ។

[២៩៤] អនិទស្សនសប្បដិយធម៌ក្តី អនិទស្សនអប្បដិយធម៌ក្តី
 ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សនអប្បដិយធម៌ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺ
 ចក្កុទ្ធិយក្តី ចក្កុវិញ្ញាណក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលប្រកប
 ដោយចក្កុវិញ្ញាណ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្លែង ។
 កាយទ្រិយក្តី កាយវិញ្ញាណក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលប្រកប
 ដោយកាយវិញ្ញាណ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។

[២៩៥] អនិទស្សនអប្បដិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សន-
 អប្បដិយធម៌ ដោយឈានប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ
 ជាបច្ច័យ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ
 ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ . . . ក្នុង
 ខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។

(២៩៨) អនិទស្សន្ទអប្បដិយោ ធម្មោ អនិទស្សន្ទ
 អប្បដិយស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បដិយន បទ្ទយោ
 បុរេជានំ ចត្វាយតនំ ចត្តវិញ្ញាណស្ស កាយាយតនំ
 កាយវិញ្ញាណស្ស វិប្បយុត្តប្បដិយន បទ្ទយោ ។

(២៩៩) អនិទស្សន្ទអប្បដិយោ ធម្មោ អនិទស្សន្ទ
 អប្បដិយស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បដិយន បទ្ទយោ
 សហជានំ បុរេជានំ បច្ឆាជានំ ។ សហជានា អនិ-
 ទស្សន្ទអប្បដិយោ ទទ្ធា អនិទស្សន្ទអប្បដិយានំ ចិត្ត-
 សមុត្តាទានំ រូបានំ វិប្បយុត្តប្បដិយន បទ្ទយោ មជ្ជិ-
 សន្ធិត្តរោ អនិទស្សន្ទអប្បដិយោ ទទ្ធា អនិទស្សន្ទ-
 អប្បដិយានំ កដត្តារូបានំ វិប្បយុត្តប្បដិយន បទ្ទយោ
 ទទ្ធា វត្ថុស្ស វិប្បយុត្តប្បដិយន បទ្ទយោ វត្ថុ ទទ្ធានំ
 វិប្បយុត្តប្បដិយន បទ្ទយោ ។ បុរេជានំ វត្ថុ អនិ-
 ទស្សន្ទអប្បដិយានំ ទទ្ធានំ វិប្បយុត្តប្បដិយន បទ្ទ-
 យោ ។ បច្ឆាជានា អនិទស្សន្ទអប្បដិយោ ទទ្ធា
 បុរេជានស្ស ឥន្ទស្ស អនិទស្សន្ទអប្បដិយស្ស កា-
 យស្ស វិប្បយុត្តប្បដិយន បទ្ទយោ ។

(២៩៨) អនិទស្សន្ទអប្បដិយនិ ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សន្ទអប្ប-
 ដិយនិ ដោយវិប្បយុត្តប្បដិយ បានដល់បុរេជាន គឺ ចត្វាយតនៈ
 (ជាបច្ច័យ) នៃចត្តវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ
 ដោយវិប្បយុត្តប្បដិយ ។

(២៩៩) អនិទស្សន្ទអប្បដិយនិ ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្ស-
 ន្ទអប្បដិយនិ ដោយវិប្បយុត្តប្បដិយ បានដល់សហជាន បុរេជាន
 និងបច្ឆាជាន ។ សហជាន គឺ ពួកទទ្ធា ជាអនិទស្សន្ទអប្បដិយៈ
 ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាអនិទស្សន្ទអប្បដិយៈ ដោយ
 វិប្បយុត្តប្បដិយ ពួកទទ្ធា ជាអនិទស្សន្ទអប្បដិយៈ ជាបច្ច័យ នៃពួក
 កដត្តារូប ជាអនិទស្សន្ទអប្បដិយៈ ដោយវិប្បយុត្តប្បដិយ ក្នុងទណៈ
 នៃមជ្ជិសន្ធិ ពួកទទ្ធា ជាបច្ច័យ នៃវត្ថុ ដោយវិប្បយុត្តប្បដិយ វត្ថុ
 ជាបច្ច័យ នៃពួកទទ្ធា ដោយវិប្បយុត្តប្បដិយ ។ បុរេជាន គឺ វត្ថុ ជា
 បច្ច័យ នៃពួកទទ្ធា ជាអនិទស្សន្ទអប្បដិយៈ ដោយវិប្បយុត្តប្បដិយ ។
 បច្ឆាជាន គឺ ពួកទទ្ធា ជាអនិទស្សន្ទអប្បដិយៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយ
 នេះ ជាអនិទស្សន្ទអប្បដិយៈ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បដិយ ។

[៧០០] អនិទស្សនកម្មដិយោ ធម្មោ សនិទស្សនសម្មដិយស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតា អនិទស្សនកម្មដិយា ទទ្ធា សនិទស្សនសម្មដិយានំ ចិត្តសមុត្តាធានំ រូចានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិត្ថុលោ អនិទស្សនកម្មដិយា ទទ្ធា សនិទស្សនសម្មដិយានំ កុដត្តា រូចានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា អនិទស្សនកម្មដិយា ទទ្ធា ពុរេជាតស្ស ឥមស្ស សនិទស្សនសម្មដិយស្ស កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវសេសា បរា បច្ឆា ឯវំ វិគ្គារេតទ្ធា សហជាតា បច្ឆាជាតា ។

[៧០១] សនិទស្សនសម្មដិយោ ធម្មោ អនិទស្សនសម្មដិយស្ស ធម្មស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ពុរេជាតំ រូបេ អនិច្ចតោ . . . គោមនស្សំ ឧប្បន្នតិ ទិវន្ទេន ចក្កុយា រូបំ . . . រូចាយតនំ ចក្កុវិញ្ញាណស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧០២] អនិទស្សនសម្មដិយោ ធម្មោ អនិទស្សនសម្មដិយស្ស ធម្មស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនិទស្សនសម្មដិយំ ឯកំ មហាក្កតំ

[៧០០] អនិទស្សនកម្មដិយេធមិ ជាបច្ច័យ នៃសនិទស្សនសម្មដិយេធមិ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។ សហជាត គឺ តួកខន្ធ ជាអនិទស្សនកម្មដិយៈ ជាបច្ច័យ នៃតួកចិត្តសមុត្តាទូរ ជាសនិទស្សនសម្មដិយៈ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ តួកខន្ធ ជាអនិទស្សនកម្មដិយៈ ជាបច្ច័យ នៃតួកកដក្ករូប ជាសនិទស្សនសម្មដិយៈ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ក្នុងឈ្មោះនៃបដិសន្ធិ ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ តួកខន្ធ ជាអនិទស្សនកម្មដិយៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយៈនេះ ជាសនិទស្សនសម្មដិយៈ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ប្រសាទដ៏សស បណ្ឌិត គប្បីឲ្យវិនិច្ឆ័យ ដូចសហជាត និងបច្ឆាជាតយ៉ាងនេះចុះ ។

[៧០១] សនិទស្សនសម្មដិយេធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សនសម្មដិយេធមិ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ បានដល់ពុរេជាត គឺ ទ្វារបូព៌ានិម្មាយ ថា មិនទៀង . . . គោមនស្ស កើតឡើង ទ្វារបូ ដោយទិព្វចក្ក . . . ប្រាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃចក្កវិញ្ញាណ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។

[៧០២] អនិទស្សនសម្មដិយេធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សនសម្មដិយេធមិ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ គឺ មហាក្កត ១ ជាអនិទស្សនសម្មដិយៈ

ទ្វីប្នំ មហាក្សតានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ មហាក្សតា
 ឯកស្ស មហាក្សតស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនិ-
 នស្សនសប្បដិយា មហាក្សតា អនិនស្សនសប្បដិយានំ
 ឧត្តសមុដ្ឋានំ រូបានំ កាដត្តារូបានំ ឧបាទារូបានំ
 អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ដោដ្ឋញ្ចយេន ចត្វាយេន
 នស្ស រសាយេន នស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ តាហិរ
 ... អាហារសមុដ្ឋានំ... ឧត្តសមុដ្ឋានំ ឯកំ មហា-
 ក្ខតំ ទ្វីប្នំ មហាក្សតានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ
 មហាក្សតា ឯកស្ស មហាក្សតស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ឧត្តសមុដ្ឋានា មហាក្សតា អនិនស្សន-
 សប្បដិយានំ ឧបាទារូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អសញ្ញាសត្តានំ អនិនស្សនសប្បដិយេ ឯកំ មហា-
 ក្ខតំ ទ្វីប្នំ មហាក្សតានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ
 មហាក្សតា ... ។

[៧០៣] អនិនស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ
 សនិនស្សនសប្បដិយស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បដិច្ចវារេ និស្សយសនិសំ ។

ជាបច្ច័យ នៃមហាក្ខត២ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ មហាក្ខត២ ជាបច្ច័យ
 នៃមហាក្ខត១ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ពួកមហាក្ខត ជាអនិទស្សនសប្បដិយៈ
 ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពួកកដត្តារូប និងពួកឧបាទារូប ជា
 អនិទស្សនសប្បដិយៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ដោដ្ឋញ្ចយេន ជាបច្ច័យ នៃ
 ចត្វាយេន និងរសាយេន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ តាហិរ... អាហារ-
 សមុដ្ឋាន ... ឧត្តសមុដ្ឋាន មហាក្ខត១ ជាបច្ច័យ នៃមហាក្ខត ២
 ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ មហាក្ខត២ ជាបច្ច័យ នៃមហាក្ខត ១ ដោយអត្ថិ-
 ប្បច្ច័យ ពួកឧត្តសមុដ្ឋាន និងពួកមហាក្ខត ជាបច្ច័យ នៃពួកឧបាទារូប
 ជាអនិទស្សនសប្បដិយៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ មហាក្ខត ១ ជាអនិទស្សន-
 សប្បដិយៈ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ជាបច្ច័យ នៃមហាក្ខត២ ដោយ
 អត្ថិប្បច្ច័យ មហាក្ខត២ ... ។

[៧០៣] អនិទស្សនសប្បដិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសនិទស្សន-
 សប្បដិយធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ គឺ ដូចក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ ក្នុង
 បដិច្ចវារៈវិជេ ។

[៧០៤] អនិទស្សនអប្បដិយោ ធម្មោ អនិទស្សនអប្បដិយស្ស ធម្មស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ ។ សហជាតា អនិទស្សនអប្បដិយា មហាក្ខតា អនិទស្សនអប្បដិយានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ កាដន្តារូបានំ ឧបាទារូបានំ អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ យាវ អសញ្ញាសត្តា វិគ្គារេត្យា ។ បុរេជាតំ កត្តំ ... កាយំ ... សន្នេ ... ដោដ្ឋោ អនិច្ចតោ ... នោមនស្សំ ឧប្បជ្ឈតំ ចក្ខុយន្តនំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស ដោដ្ឋកាយន្តនំ កាយវិញ្ញាណស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវសេសា ចត្តារោ បញ្ញា វិគ្គារេត្យា បដិច្ចវារ សហជាតសទិសា និព្វានាគរណា (១) ។

[៧០៥] អនិទស្សនអប្បដិយោ ធម្មោ អនិទស្សនអប្បដិយស្ស ធម្មស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ វិញ្ញេយំ ។ សហជាតោ អនិទស្សនអប្បដិយោ ឋានោ ទន្ធ�ោ តិណ្ឌន្នំ ទន្ធានំ អនិទស្សនអប្បដិយានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ទន្ធា ...

១ ម និព្វានណា ។

[៧០៦] អនិទស្សនអប្បដិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សនអប្បដិយធមិ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។ សហជាត គឺ ពួកមហាក្ខត ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋាន រូប ពួកកដន្តារូប និងពួកឧបាទារូប ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ ហេតុដល់ពួកអសញ្ញាសត្វផងចុះ ។ បុរេជាត គឺ ខ្យល់ចក្ក ... ខ្យល់កាយ ... ខ្យល់កសិរឿង ... ខ្យល់ករេដ្ឋក្ខៈ បំរិះខៀង ... ខេមនស្ស កើតឡើង ចក្ខុយន្តនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ដោដ្ឋកាយន្តនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ប្រស្នា ៤ ដ៏សស បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ ដូចគ្នាខឹងសហជាតប្បច្ច័យ ក្នុងបដិច្ចវារវិដោ មិនមានការធ្វើឲ្យផ្សេង ៗ គ្នាឡើយ ។

[៧០៧] អនិទស្សនអប្បដិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សនអប្បដិយធមិ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បច្ឆាជាត អាហារ និងវិញ្ញេយ ។ សហជាត គឺ ខន្ធ ១ ជាឧទាហរណ៍ អនិទស្សនអប្បដិយៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ ផង ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ...

បដិសន្ធិគ្រួសារ អាចោធាតុ អនិទស្សនអប្បដិយានំ
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបានំ កងត្តារូបានំ ឧបាទានរូបានំ
 អាចោធាតុ ឥន្ទ្រិយស្ស កាតធឿន្ត្រាភហារស្ស^(១) ច
 អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ភាហិវំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ
 . . . ឧត្តសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញាសត្តានំ អាចោធាតុ
 អនិទស្សនអប្បដិយានំ កងត្តារូបានំ ។ បុរេជានំ
 វត្ថុ . . . ឥន្ទ្រិយំ បុរិសិទ្ធិយំ ជីវិតិទ្ធិយំ អាចោ-
 ធាតុ . . . កាតធឿន្ត្រាភ អាហារំ អនិច្ចតោ . . . គោម-
 នស្សំ ឧប្បជ្ជតិ វត្ថុ អនិទស្សនអប្បដិយានំ ទទ្ធានំ
 អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជានា អនិទស្សន-
 អប្បដិយា ទទ្ធា បុរេជានស្ស ឥមស្ស អនិទស្សន-
 អប្បដិយស្ស កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 កាតធឿន្ត្រាភ អាហារោ ឥមស្ស អនិទស្សនអប្បដិ-
 យស្ស កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ រូប-
 ជីវិតិទ្ធិយំ អនិទស្សនអប្បដិយានំ កងត្តារូបានំ
 អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឯវំ អវសសា ច បច្ឆា
 វិភជិតញា សហជានំ បច្ឆាជានំ អាហារំ ឥន្ទ្រិយម្បិ
 កាតញា ។

១. ម. ពតលីកាថា អាហារស្ស ច ។

អាចោធាតុ (ជាបច្ច័យ) ខែត្វកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ត្វកកដ្ឋតារូប រិស្ស
 អាចោធាតុ ត្វកឧបាទារូប ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ ក្នុង១០៧៖២
 បដិសន្ធិ ជាបច្ច័យ ខែឥន្ទ្រិយផង ខែកត្សរិយ្យាភហារផង ដោយ
 អត្ថិប្បច្ច័យ ភាហិវៈ . . . អាហារសមុដ្ឋាន . . . ឧត្តសមុដ្ឋាន . . .
 អាចោធាតុ របស់ត្វកអសញ្ញាសត្វ (ជាបច្ច័យ) ខែត្វកកដ្ឋតារូប ជាអនិ-
 ទស្សនអប្បដិយៈ ។ បុរេជាន គឺ ឡវត្ថុ . . . ឡឥន្ទ្រិយ បុរិសិទ្ធិយ
 ជីវិតិទ្ធិយ អាចោធាតុ . . . ឡវត្ថុកត្សរិយ្យាភហារ ចាមិនៈឡវត្ថុ . . . គោម-
 នស្ស កើតឡើង វត្ថុ ជាបច្ច័យ ខែត្វកទទ្ធា ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ
 ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ បច្ឆាជាន គឺ ត្វកទទ្ធា ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ
 ជាបច្ច័យ ខែតាយនេះ ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ ដែលកើតមុន ដោយ
 អត្ថិប្បច្ច័យ ។ កត្សរិយ្យាភហារ ជាបច្ច័យ ខែតាយនេះ ជាអនិទស្ស-
 នអប្បដិយៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ ឯរូបជីវិតិទ្ធិយ ជាបច្ច័យ ខែត្វក
 កដ្ឋតារូប ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ច្រសា ៦
 ដំសេស បណ្ឌិត គប្បីចែក យ៉ាងនេះចុះ ឯសហជាត្វច្ច័យក្តី បច្ឆា-
 ជាត្វច្ច័យក្តី អាហារច្ច័យក្តី ឥន្ទ្រិយច្ច័យក្តី បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ
 យ៉ាងនេះដែរ ។

[៧០៦] សនិទស្សនសប្បដិយោ ច អនិទស្សន-
 អប្បដិយោ ច ធម្មា អនិទស្សនអប្បដិយស្ស ធម្មស្ស
 អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរោហិត វុចាយតនក្ខ
 រត្ថ ច អនិទស្សនអប្បដិយានំ ទទ្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៧០៧] អនិទស្សនសប្បដិយោ ច អនិទស្ស-
 នអប្បដិយោ ច ធម្មា សនិទស្សនសប្បដិយស្ស
 ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនិទស្សនអប្បដិយា
 ទទ្ធា ច បហាគ្គតា ច សនិទស្សនសប្បដិយានំ
 ចិត្តសមុដ្ឋានានំ វុចានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បដិសន្ធិត្តារោ . . . ។ សន្និទ្ធី ។ អសញ្ញាសត្តានក្ខ
 រោតត្វា ។

[៧០៨] អនិទស្សនសប្បដិយោ ច អនិទស្ស-
 នអប្បដិយោ ច ធម្មា អនិទស្សនសប្បដិយស្ស
 ធម្មស្ស . . . ។ សន្និទ្ធី ។

[៧០៩] អនិទស្សនសប្បដិយោ ច អនិទស្ស-
 នអប្បដិយោ ច ធម្មា អនិទស្សនអប្បដិយស្ស
 ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរោ-
 ហិតំ ។ សហជាតា អនិទស្សនអប្បដិយា ទទ្ធា ច

[៧០៦] សនិទស្សនសប្បដិយធម៌ក្តី អនិទស្សនអប្បដិយធម៌ក្តី
 ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សនអប្បដិយធម៌ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ បានដល់បុរោ-
 ហិត គឺ វុចាយតនៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃភូតខន្ធ ជាអនិទស្សន-
 អប្បដិយៈ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។

[៧០៧] អនិទស្សនសប្បដិយធម៌ក្តី អនិទស្សនអប្បដិយធម៌ក្តី
 ជាបច្ច័យ នៃសនិទស្សនសប្បដិយធម៌ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ គឺ ភូត
 ខន្ធ ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈក្តី ពួកមហាគ្គត្តក្តី ជាបច្ច័យ នៃភូត
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសនិទស្សនសប្បដិយៈ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ក្នុង
 ខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . សេចក្តីបំប្រែញ ។ (ឯភូតខន្ធ) របស់
 ពួកអសញ្ញាសត្វ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើផងចុះ ។

[៧០៨] អនិទស្សនសប្បដិយធម៌ក្តី អនិទស្សនអប្បដិយធម៌ក្តី
 នៃអនិទស្សនអប្បដិយធម៌ . . . ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។

[៧០៩] អនិទស្សនសប្បដិយធម៌ក្តី អនិទស្សនអប្បដិយធម៌ក្តី
 ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សនអប្បដិយធម៌ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ បានដល់សហ-
 ជាត ខឹងបុរោហិត ។ សហជាត គឺ ភូតខន្ធ ជាអនិទស្សនអប្បដិយក្តី

មហាភូតា ឧ អនិច្ចត្តសម្បជ័យោ ច ចិត្តសមុដ្ឋានា ច
 រូបា ច យាវ អសញ្ញាសត្វា កាតញ្ច ។ បុរេជានំ
 ច ត្រាយតនេត្ត វត្ថុ ច . . . ដោជ្ជត្រាយតនេត្ត វត្ថុ ច
 អនិច្ចត្តសម្បជ័យោ ច រូបា ច អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អវសេសា បច្ចា វិភជិតញ្ច ។

[៣០០] សន្និច្ចត្តសម្បជ័យោ ច អនិច្ចត្ត-
 នសម្បជ័យោ ច ចម្មា អនិច្ចត្តសម្បជ័យស្ស
 ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជានំ រូបា-
 យតនេត្ត ច ត្រាយតនេត្ត ច ត្រាយតនេត្ត លាស្ស អត្ថិប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ។

[៣០១] សន្និច្ចត្តសម្បជ័យោ ច អនិច្ចត្ត-
 នសម្បជ័យោ ច អនិច្ចត្តសម្បជ័យោ ច ចម្មា
 អនិច្ចត្តសម្បជ័យស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ សហជានំ បុរេជានំ រូបាយតនេត្ត ច ត្រា-
 យតនេត្ត ច ត្រាយតនេត្ត លាស្ស ច ត្រាយតនេត្ត លាសហតតានំ
 ច រូបា ច អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

នត្ថិវត្ថុតប្បច្ចយំ អនន្តរសនិសំ ។
 អវត្ថុតប្បច្ចយំ អត្ថិសនិសំ ។

ភូតមហាភូតក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃភូតចិត្តសមុដ្ឋានបូ ជាអនិច្ចត្តសម្បជ័យ-
 ជ័យៈ (ខន្ធចាំនីនោះ) បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ឲ្យហួតដល់ភូតអសញ្ញា-
 សត្វផងចុះ ។ ឯបុរេជានំ គឺ ចត្រាយតនេត្ត វត្ថុក្តី . . . ដោជ្ជត្រា-
 យតនេត្ត វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃភូតខន្ធ ជាអនិច្ចត្តសម្បជ័យៈ
 ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ប្រស្នា ដ៏សេស បណ្ឌិត គប្បីចែកផងចុះ ។

[៣១០] សន្និច្ចត្តសម្បជ័យធម៌ក្តី អនិច្ចត្តសម្បជ័យធម៌ក្តី
 ជាបច្ច័យ នៃអនិច្ចត្តសម្បជ័យធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់
 បុរេជានំ គឺ រូបាយតនេត្ត ចត្រាយតនេត្ត ជាបច្ច័យ នៃចក្ខុវិញ្ញាណ
 ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

[៣១១] សន្និច្ចត្តសម្បជ័យធម៌ក្តី អនិច្ចត្តសម្បជ័យធម៌
 ក្តី អនិច្ចត្តសម្បជ័យធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃអនិច្ចត្តសម្បជ័យធម៌
 ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជានំ និងបុរេជានំ គឺ រូបាយ-
 តនេត្ត ចត្រាយតនេត្ត ចក្ខុវិញ្ញាណក្តី ជាបច្ច័យ នៃភូតខន្ធ
 ដែលប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

នត្ថិប្បច្ច័យ និងវត្ថុតប្បច្ច័យ ដូចគ្នានឹងអនន្តរសម្បច្ច័យ ។
 អវត្ថុតប្បច្ច័យ ដូចគ្នានឹងអត្ថិប្បច្ច័យដែរ ។

(៧១២) ហេតុយា សត្វ អាម្ពាណេ តីណិ អធិ.

បតិយា នវ អនន្តរេ ឯកំ សមនន្តរេ ឯកំ សហ.

ជាតេ ឯកវីស អក្កាមញ្ញោ ធន ធិស្សយេ ឯកវីស

ឧបធិស្សយេ តីណិ បុរោជាតេ ធន បច្ឆាជាតេ សត្វ

អាសវេន ឯកំ កក្កេ សត្វ វិចារកេ សត្វ អាហារេ

សត្វ ឥន្ទ្រិយេ នវ ឈានេ សត្វ មន្តេ សត្វ សម្ម.

យុត្តេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ អធិ អត្ថិយា បក្កវីស នត្ថិ.

យា ឯកំ វិតតេ ឯកំ អវិតតេ បក្កវីស ។

(៧១៣) ហេតុប្បច្ចយា អធិបតិយា សត្វ . . .

សហជាតេ សត្វ អក្កាមញ្ញោ ឯកំ ធិស្សយេ សត្វ

វិចារកេ សត្វ ឥន្ទ្រិយេ សត្វ មន្តេ សត្វ សម្ម.

យុត្តេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ សត្វ អត្ថិយា សត្វ អវិ.

តតេ សត្វ ។

(៧១២) ក្នុងហេតុប្បច្ចយា មានព័រៈ ៧ ក្នុងការប្បណប្បច្ចយ

មានព័រៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បច្ចយ មានព័រៈ ៩ ក្នុងអនន្តរេប្បច្ចយ មាន

ព័រៈ ១ ក្នុងសមនន្តរេប្បច្ចយ មានព័រៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ចយ មានព័រៈ

២១ ក្នុងអក្កាមញ្ញប្បច្ចយ មានព័រៈ ៦ ក្នុងធិស្សយប្បច្ចយ មានព័រៈ ២១

ក្នុងឧបធិស្សយប្បច្ចយ មានព័រៈ ៣ ក្នុងបុរោជាតប្បច្ចយ មានព័រៈ ៦

ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ចយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងអាសវេនប្បច្ចយ មានព័រៈ ១

ក្នុងកក្កេប្បច្ចយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងវិចារកប្បច្ចយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងអាហារ.

ប្បច្ចយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ចយ មានព័រៈ ៩ ក្នុងឈានប្បច្ចយ

មានព័រៈ ៧ ក្នុងមន្តេប្បច្ចយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងសម្មយុត្តប្បច្ចយ មាន

ព័រៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ចយ មានព័រៈ ៨ ក្នុងអត្ថិប្បច្ចយ មានព័រៈ ២៥

ក្នុងនត្ថិប្បច្ចយ មានព័រៈ ១ ក្នុងវិតតប្បច្ចយ មានព័រៈ ១ ក្នុងអវិតតប្បច្ចយ

មានព័រៈ ២៥ ។

(៧១៣) ក្នុងអធិបតិប្បច្ចយ មានព័រៈ ៧ ព្រោះហេតុ.

ប្បច្ចយ . . . ក្នុងសហជាតប្បច្ចយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងអក្កាមញ្ញប្បច្ចយ

មានព័រៈ ១ ក្នុងធិស្សយប្បច្ចយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងវិចារកប្បច្ចយ

មានព័រៈ ៧ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ចយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងមន្តេប្បច្ចយ មានព័រៈ ៧

ក្នុងសម្មយុត្តប្បច្ចយ មានព័រៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ចយ មានព័រៈ ៧

ក្នុងអត្ថិប្បច្ចយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងវិតតប្បច្ចយ មានព័រៈ ៧ ។

(៧០៤) ហេតុមហាជានិងស្នេហាអត្តិអភិកន្ធន៍ សត្វ។

ហេតុនេះប្រជាពលរដ្ឋអាចស្វែងយល់ផ្លូវដឹកនាំ រដ្ឋ ។

ប្រតិបត្តិការជាតិក្នុងការកែលម្អសេវាសាងសង់

តង់ ២ ក៏ ។ ហេតុសហជាតង់ស្រួលស្រួលត្រូវតែដឹង។

[illegible]

ក្នុង សត្វ ។ ហេតុស្រាប់តែត្រូវបានបញ្ចប់ស្រាយចោល

កងតួអក្សរតួ ៧ ក្តី ។ ហេតុសហជាតកតាមតាម

ជំនួយវិចិត្រសម្បយុត្តន្តរក្ខត្តិ ឯក ១ ហេតុ

សហជនិស្សយវីរោកវិប្បយុត្តអត្ថអវិគតន្តិ សត្វ ។

(៧១៤) ពាក្យថា សហជានុប្បត្តិយ និងស្វយប្បត្តិយ

អត្ថប្បថ្នយ៍ និងអវិភតប្បថ្នយ៍ មាន៣៖ ៧ ព្រះវោតុប្បថ្នយ៍ ។

ពាក្យថា សហជំនួយ អនាម័យ ទិស្សយ័ន អត្ថ

ប្បដ្ឋាន ទី៣ អវិភាគប្បដ្ឋាន មាន៣៖ ១ ព្រះហឫប្បដ្ឋាន ។

ពាក្យថា សហគមន៍ប្តូរ ឥរិយាបថប្តូរ និងស្វ័យប្តូរ សង្ឃ

យត្ថប្បថ្នយ ភត្តប្បថ្នយ និស្សិតប្បថ្នយ មានរៀងៗខ្លួន ១ ក្រដាស

ហេតុអ្វី? ពាក្យថា សហជីពអ្វី? ខ្សែបង្គោល

វិញ្ញ័យតប្បវត្តិយ ឥន្ទ្រប្បវត្តិយ និងអវិទ្យាប្បវត្តិយ មាន៧៖ ៧ ព្រះ

ហេតុប្បដ្ឋាន ។ ភាគីទី១ សហជំនុំប្បដ្ឋាន និងស្វ័យប្បដ្ឋាន

វិបាកប្បដ្ឋយ ភត្តិប្បដ្ឋយ ខីនិអវិភត្តប្បដ្ឋយ មាន(១:៧) ព្រោះហេតុ

គុហ្មច្ច័យ ។ តាក្សត្រា សហជាតិហ្មច្ច័យ កតាមកាហ្មច្ច័យ និស្ស-

យប្បវត្តយ វិបាកប្បវត្តយ អត្ថប្បវត្តយ នន្តរអន្តរកប្បវត្តយ មានពាក្យ ១

ព្រោះហត្ថប្បជ្ឈ ។ ភាគី សហជនប្បជ្ឈ ឥតមាន
ឬ ឬ

ပျဉ်းမူလ ခရစ်ယာန်ဘာသာ ဝိဇ္ဇာတရားရုံး အဖွဲ့အစည်း

និងស័ក្តប្បដ្ឋយ មានពីរ៖ ១ ព្រះហឫទ័យ ។ ភាគី

សហគមន៍បច្ច័យ ឧស្សាហូប្បត្តិ វិបាកបច្ច័យ វិប្បាយតបច្ច័យ

អត្ថបច្ច័យ និន្នាកាតកប្បច្ច័យ ទានករៈ ៧ ព្រះហត្ថបច្ច័យ ។

ហេតុសហជាតអត្តាមត្តា និស្សយវិចារកាវិប្បយុត្តអត្តិអវិ-
កតន្ត្រី ឯកំ ។ ឯវំ សុត្វោ កណ្តាលំរោ គណ្តាតត្វោ ។

អនុលោម ។

[៧១៥] សនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ អនិ-
ទស្សនអប្បដិយស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរោ-
តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧១៦] អនិទស្សនសប្បដិយោ^(១) ធម្មោ អនិ-
ទស្សនសប្បដិយស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។ អនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ សនិ-
ទស្សនសប្បដិយស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។ អនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ អនិ-
ទស្សនអប្បដិយស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន
បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្ស-
យប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរោតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
អនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ សនិទស្សនសប្ប-
ដិយស្ស ច អនិទស្សនអប្បដិយស្ស ច ធម្មស្ស

១ ម. អនិទស្សនសប្បដិយោ ។

ភាស្យថា សហជាតប្បច្ច័យ អត្តាមត្តាប្បច្ច័យ និស្សយប្បច្ច័យ វិបាក-
ប្បច្ច័យ វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ អត្ថប្បច្ច័យ និវេសិតប្បច្ច័យ មានព្រះ ១
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ព្រះ ខែភារាប្រាំ ទាំងអស់ បណ្ឌិត គប្ប
រាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ អនុលោម ។

[៧១៧] សនិទស្សនសប្បដិយធម៌ ជាបច្ច័យ ខែអនិទស្សន-
អប្បដិយធម៌ ដោយការម្ស្រាងប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយទបនិស្សយ-
ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរោតប្បច្ច័យ ។

[៧១៨] អនិទស្សនសប្បដិយធម៌ ជាបច្ច័យ ខែអនិទស្សន-
សប្បដិយធម៌ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។ អនិទស្សនសប្បដិយធម៌ ជា
បច្ច័យ ខែសនិទស្សនសប្បដិយធម៌ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។ អនិ-
ទស្សនសប្បដិយធម៌ ជាបច្ច័យ ខែអនិទស្សនអប្បដិយធម៌ ដោយការម្ស្រាង-
ណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយទបនិស្ស-
យប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរោតប្បច្ច័យ ។ អនិទស្សនសប្បដិយធម៌
ជាបច្ច័យ ខែសនិទស្សនសប្បដិយធម៌ផង អនិទស្សនអប្បដិយធម៌ផង

សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។ អនិទស្សនសម្ប-
 ជ័យោ ធម្មោ អនិទស្សនសម្បជ័យស្ស ច អនិទស្ស-
 នអប្បជ័យស្ស ច ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចុយោ ។ អនិទស្សនសម្បជ័យោ ធម្មោ សនិ-
 ទស្សនសម្បជ័យស្ស ច អនិទស្សនសម្បជ័យស្ស ច
 ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។ អនិទស្ស-
 នសម្បជ័យោ ធម្មោ សនិទស្សនសម្បជ័យស្ស ច
 អនិទស្សនសម្បជ័យស្ស ច អនិទស្សនអប្បជ័យស្ស
 ច ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

(២០៧) អនិទស្សនអប្បជ័យោ ធម្មោ អនិទស្ស-
 នអប្បជ័យស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចុយោ
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចុយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចុយោ បច្ឆាជាតប្បច្ច-
 យេន បច្ចុយោ កុម្មប្បច្ចយេន បច្ចុយោ អាហារប្បច្ច-
 យេន បច្ចុយោ វស្ស័យប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។ អនិ-
 ទស្សនអប្បជ័យោ ធម្មោ សនិទស្សនសម្បជ័យស្ស
 ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចុយោ បច្ឆាជាតប្បច្ច-
 យេន បច្ចុយោ កុម្មប្បច្ចយេន បច្ចុយោ អាហា-
 រប្បច្ចយេន បច្ចុយោ វស្ស័យប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

ដោយសហជាតប្បច្ចយេន ។ អនិទស្សនសម្បជ័យធម៌ ជាបច្ច័យ នៃ
 អនិទស្សនសម្បជ័យធម៌ផង នៃអនិទស្សនអប្បជ័យធម៌ផង ដោយសហ-
 ជាតប្បច្ចយេន ។ អនិទស្សនសម្បជ័យធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសនិទស្សនសម្ប-
 ជ័យធម៌ផង នៃអនិទស្សនសម្បជ័យធម៌ផង ដោយសហជាតប្បច្ចយេន ។
 អនិទស្សនសម្បជ័យធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសនិទស្សនសម្បជ័យធម៌ផង
 នៃអនិទស្សនសម្បជ័យធម៌ផង នៃអនិទស្សនអប្បជ័យធម៌ផង ដោយ
 សហជាតប្បច្ចយេន ។

(២០៨) អនិទស្សនអប្បជ័យធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សនអប្ប-
 ជ័យធម៌ ដោយការម្មណប្បច្ចយេន ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ចយេន
 ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ចយេន ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ចយេន
 ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ចយេន ជាបច្ច័យ ដោយកុម្មប្បច្ចយេន ជាបច្ច័យ
 ដោយអាហារប្បច្ចយេន ជាបច្ច័យ ដោយវស្ស័យប្បច្ចយេន ។ អនិទស្សន-
 អប្បជ័យធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសនិទស្សនសម្បជ័យធម៌ ដោយសហជាត-
 ប្បច្ចយេន ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ចយេន ជាបច្ច័យ ដោយកុម្មប្បច្ចយេន
 ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ចយេន ជាបច្ច័យ ដោយវស្ស័យប្បច្ចយេន ។

អនិច្ចស្សនអប្បនិយោ ធម្មា សនិច្ចស្សនសប្បនិយស្ស
 ច អនិច្ចស្សនសប្បនិយស្ស ច ធម្មស្ស សហជាត-
 តប្បន្នយេន បន្ទយោ បន្ទាជាតប្បន្នយេន បន្ទយោ
 កក្កប្បន្នយេន បន្ទយោ អាហារប្បន្នយេន បន្ទយោ
 ឥន្ទ្រិយប្បន្នយេន បន្ទយោ ។ អនិច្ចស្សនអប្បនិយោ
 ធម្មា សនិច្ចស្សនសប្បនិយស្ស ច អនិច្ចស្សនស-
 ប្បនិយស្ស ច អនិច្ចស្សនអប្បនិយស្ស ច ធម្មស្ស
 សហជាតប្បន្នយេន បន្ទយោ បន្ទាជាតប្បន្នយេន
 បន្ទយោ កក្កប្បន្នយេន បន្ទយោ អាហារប្បន្ន-
 យេន បន្ទយោ ឥន្ទ្រិយប្បន្នយេន បន្ទយោ ។

[៧០៨] សនិច្ចស្សនសប្បនិយោ ច អនិច្ចស្ស-
 នអប្បនិយោ ច ធម្មា អនិច្ចស្សនអប្បនិយស្ស
 ធម្មស្ស . . . បុរេជាតំ ។

[៧០៩] អនិច្ចស្សនសប្បនិយោ ច អនិច្ចស្សន-
 អប្បនិយោ ច ធម្មា សនិច្ចស្សនសប្បនិយស្ស ធម្មស្ស
 សហជាតប្បន្នយេន បន្ទយោ ។ អនិច្ចស្សនសប្បនិ-
 យោ ច អនិច្ចស្សនអប្បនិយោ ច ធម្មា អនិច្ចស្សន-
 សប្បនិយស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បន្នយេន បន្ទយោ ។

អនិច្ចស្សនអប្បនិយមិ ជាបច្ច័យ នៃសនិច្ចស្សនសប្បនិយធម៌ផង អនិ-
 ចស្សនសប្បនិយធម៌ផង អនិច្ចស្សនអប្បនិយធម៌ផង ដោយសហជាត-
 ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ចាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកក្កប្បច្ច័យ
 ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។

[៧១០] សនិច្ចស្សនសប្បនិយធម៌ក្តី អនិច្ចស្សនអប្បនិយធម៌
 ក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃអនិច្ចស្សនអប្បនិយធម៌ . . . បានដល់បុរេជាត ។

[៧១១] អនិច្ចស្សនសប្បនិយធម៌ក្តី អនិច្ចស្សនអប្បនិយធម៌
 ក្តី ជាបច្ច័យ នៃសនិច្ចស្សនសប្បនិយធម៌ ដោយសហជាតប្ប-
 ច្ច័យ ។ អនិច្ចស្សនសប្បនិយធម៌ក្តី អនិច្ចស្សនអប្បនិយធម៌ក្តី ជា
 បច្ច័យ នៃអនិច្ចស្សនសប្បនិយធម៌ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

អនិទស្សនសច្ចដិយោ ច អនិទស្សនអច្ចដិយោ ច
 ធម្មា អនិទស្សនអច្ចដិយស្ស ធម្មស្ស . . . សហ-
 ជានំ បុរេជានំ ។ អនិទស្សនសច្ចដិយោ ច អនិ-
 ទស្សនអច្ចដិយោ ច ធម្មា សនិទស្សនសច្ចដិយស្ស
 ច អនិទស្សនអច្ចដិយស្ស ច ធម្មស្ស សហជា-
 តច្ចុត្ថយេន បច្ចុយោ ។ អនិទស្សនសច្ចដិយោ ច
 អនិទស្សនអច្ចដិយោ ច ធម្មា អនិទស្សនសច្ច-
 ដិយស្ស ច អនិទស្សនអច្ចដិយស្ស ច ធម្មស្ស
 សហជាតច្ចុត្ថយេន បច្ចុយោ ។ អនិទស្សនសច្ច-
 ដិយោ ច អនិទស្សនអច្ចដិយោ ច ធម្មា សនិ-
 ទស្សនសច្ចដិយស្ស ច អនិទស្សនសច្ចដិយស្ស
 ច ធម្មស្ស សហជាតច្ចុត្ថយេន បច្ចុយោ ។ អនិ-
 ទស្សនសច្ចដិយោ ច អនិទស្សនអច្ចដិយោ ច
 ធម្មា សនិទស្សនសច្ចដិយស្ស ច អនិទស្សនសច្ច-
 ដិយស្ស ច អនិទស្សនអច្ចដិយស្ស ច ធម្មស្ស
 សហជាតច្ចុត្ថយេន បច្ចុយោ ។

[៧២០] សនិទស្សនសច្ចដិយោ ច អនិទស្ស-
 នសច្ចដិយោ ច ធម្មា អនិទស្សនអច្ចដិយស្ស
 ធម្មស្ស . . . បុរេជានំ ។

អនិទស្សនសច្ចដិយធម៌ក្កំ អនិទស្សនអច្ចដិយធម៌ក្កំ (ជាបច្ច័យ) ខៃ
 អនិទស្សនអច្ចដិយធម៌ . . . បានដល់សហជាត និងបុរេជានំ ។
 អនិទស្សនសច្ចដិយធម៌ក្កំ អនិទស្សនអច្ចដិយធម៌ក្កំ ជាបច្ច័យ ខៃសនិ-
 ទស្សនសច្ចដិយធម៌ផ្គំ ខៃអនិទស្សនអច្ចដិយធម៌ផ្គំ ដោយសហ-
 ជាតច្ច័យ ។ អនិទស្សនសច្ចដិយធម៌ក្កំ អនិទស្សនអច្ចដិយធម៌ក្កំ
 ជាបច្ច័យ ខៃអនិទស្សនសច្ចដិយធម៌ផ្គំ ខៃអនិទស្សនអច្ចដិយធម៌ផ្គំ
 ដោយសហជាតច្ច័យ ។ អនិទស្សនសច្ចដិយធម៌ក្កំ អនិទស្សន-
 អច្ចដិយធម៌ក្កំ ជាបច្ច័យ ខៃសនិទស្សនសច្ចដិយធម៌ផ្គំ ខៃអនិទស្សន-
 សច្ចដិយធម៌ផ្គំ ដោយសហជាតច្ច័យ ។ អនិទស្សនសច្ចដិយធម៌
 ក្កំ អនិទស្សនអច្ចដិយធម៌ក្កំ ជាបច្ច័យ ខៃសនិទស្សនសច្ចដិយធម៌
 ផ្គំ ខៃអនិទស្សនសច្ចដិយធម៌ផ្គំ ខៃអនិទស្សនអច្ចដិយធម៌ផ្គំ ដោយ
 សហជាតច្ច័យ ។

[៧២០] សនិទស្សនសច្ចដិយធម៌ក្កំ អនិទស្សនសច្ចដិយធម៌ក្កំ
 ជាបច្ច័យ ខៃអនិទស្សនអច្ចដិយធម៌ . . . បានដល់បុរេជានំ ។

[៧២១] សនិទស្សនសប្បដិយោ ច អនិទស្សន-
 សប្បដិយោ ច អនិទស្សនសប្បដិយោ ច ធម្មា
 អនិទស្សនសប្បដិយស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧២២] ឧបេតុយា បក្ខវិស ឧភាម្មណោ ប្លា-
 វិស ឧអធិបតីយា បក្ខវិស ឧអនន្តរេ បក្ខវិស
 ឧសមនន្តរេ បក្ខវិស ឧសហជាតេ ប្លាទស ឧអញ្ញ-
 មញ្ញោ បក្ខវិស ឧវិស្សយេ ឧវ ឧទបវិស្សយេ
 បក្ខវិស ឧបុរេនាតេ កាវិស ឧបច្ឆាជាតេ បក្ខវិស
 ឧអាសវិនេ បក្ខវិស ឧកកម្មេ បក្ខវិស ឧវិចារតេ
 ចតុវិស ឧអាហារេ បក្ខវិស ឧន័ដ្ឋ្រិយេ រតីស
 ឧណារេ បក្ខវិស ឧមក្កេ បក្ខវិស ឧសម្បយុត្ត
 ចតុវិស ឧវិប្បយុត្តេ កាវិស ឧោអន្តិយា ឧវ ឧោធន្តិ-
 យា បក្ខវិស ឧោវិភតេ បក្ខវិស ឧោអវិភតេ ឧវ ។

[៧២៣] ឧបេតុប្បច្ចយា ឧភាម្មណោ កាវិស
 បឋមតមឧសទិសំ ។ . . . ឧោអវិភតេ ឧវ ។

[៧២១] សនិទស្សនសប្បដិយធម៌ក្តី អនិទស្សនសប្បដិយធម៌
 ក្តី អនិទស្សនសប្បដិយធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សនសប្បដិយធម៌
 ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

[៧២២] ក្នុងនេហតុប្បច្ច័យ មានព័រៈ២៥ ក្នុងនភាម្មណា-
 ប្បច្ច័យ មានព័រៈ២២ ក្នុងនអធិបតីប្បច្ច័យ មានព័រៈ ២៥ ក្នុង
 នអនន្តរប្បច្ច័យ មានព័រៈ ២៥ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានព័រៈ២៥
 ក្នុងនសហជាតប្បច្ច័យ មានព័រៈ១២ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានព័រៈ២២
 ក្នុងនវិស្សយប្បច្ច័យ មានព័រៈ៧ ក្នុងនឧទបវិស្សយប្បច្ច័យ មានព័រៈ២
 ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានព័រៈ ២២ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានព័រៈ ២៥
 ក្នុងនភាសវិនប្បច្ច័យ មានព័រៈ២៥ ក្នុងនកកម្មប្បច្ច័យ មានព័រៈ ២៥
 ក្នុងនវិចារតប្បច្ច័យ មានព័រៈ២២ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ មានព័រៈ ២៥
 ក្នុងនវត្ថុប្បច្ច័យ មានព័រៈ២៣ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានព័រៈ ២៥
 ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានព័រៈ ២៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានព័រៈ ២២
 ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានព័រៈ២២ ក្នុងនោអន្តិប្បច្ច័យ មានព័រៈ៧
 ក្នុងនោធន្តិប្បច្ច័យ មានព័រៈ២៥ ក្នុងនោវិភតប្បច្ច័យ មានព័រៈ ២៥
 ក្នុងនោអវិភតប្បច្ច័យ មានព័រៈ៧ ។

[៧២៣] ក្នុងនភាម្មណាប្បច្ច័យ មានព័រៈ២២ ព្រោះនេហតុ-
 ប្បច្ច័យ ដូចក្នុងដំណើរ ទី ១ ដែរ ។ . . . ក្នុងនោអវិភតប្បច្ច័យ
 មានព័រៈ៧ ។

(៧២២) នហេតុប្បដ្ឋយា នអារម្មណប្បដ្ឋយា
 នអធិបតីយា តាវីស . . . នអនន្តរេ តាវីស នសម-
 នន្តរេ តាវីស នសហជាតេ នវ នអញ្ញាមញ្ញេ តា-
 វីស នធិស្សយេ នវ នឧបធិស្សយេ ឯតាវីស នបុ-
 រេជាតេ តាវីស នបញ្ញាជាតេ តាវីស ។ សន្និគ្គំ ។
 នសម្បយុត្តេ តាវីស នវិប្បយុត្តេ តាវីស នោអត្ថិយា
 នវ នោនត្ថិយា តាវីស នោវិភតេ តាវីស នោអវិ-
 ភតេ នវ ។ ឯវំ កលោតង្គំ ។

ចូរិយំ ។

(៧២៥) ហេតុប្បដ្ឋយា នអារម្មណេ សត្ត . . .
 នអធិបតីយា សត្ត នអនន្តរេ សត្ត នសមនន្តរេ
 សត្ត នអញ្ញាមញ្ញេ សត្ត នឧបធិស្សយេ សត្ត នបុ-
 រេជាតេ សត្ត នបញ្ញាជាតេ សត្ត ។ សន្និគ្គំ ។ សព្វត្ថ
 សត្ត នសម្បយុត្តេ សត្ត នវិប្បយុត្តេ ឯតំ នោនត្ថិ-
 យា សត្ត នោវិភតេ សត្ត ។

(៧២២) ក្នុងនអធិបតីប្បដ្ឋយ មានព្រះ ២២ ព្រោះហេតុ-
 ប្បដ្ឋយ និងនអារម្មណប្បដ្ឋយ . . . ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ មាន
 ព្រះ ២២ ក្នុងនសមនន្តរប្បដ្ឋយ មានព្រះ ២២ ក្នុងនសហជាតប្បដ្ឋយ
 មានព្រះ ៨ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយ មានព្រះ ២២ ក្នុងនឧបស្សយ-
 ប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៨ ក្នុងនឧបធិស្សយប្បដ្ឋយ មានព្រះ ២១ ក្នុង
 នបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានព្រះ ២២ ក្នុងនបញ្ញាជាតប្បដ្ឋយ មានព្រះ
 ២២ ។ សេចក្តីចម្រើន ។ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានព្រះ ២២ ក្នុង
 នវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានព្រះ ២២ ក្នុងនោនត្ថប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៨ ក្នុង
 នោវិភត្តប្បដ្ឋយ មានព្រះ ២២ ក្នុងនោវិភតប្បដ្ឋយ មានព្រះ ២២ ក្នុង
 នោអវិភតប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៨ ។ បណ្ឌិត គប្បកប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ បច្ចុទ្ទេយៈ ។

(៧២៥) ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៧ ព្រោះហេតុ-
 ប្បដ្ឋយ . . . ក្នុងនអធិបតីប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៧ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ
 មានព្រះ ៧ ក្នុងនសមនន្តរប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៧ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយ
 មានព្រះ ៧ ក្នុងនឧបធិស្សយប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ
 មានព្រះ ៧ ក្នុងនបញ្ញាជាតប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៧ ។ សេចក្តីចម្រើន ។
 ក្នុងបច្ចុទ្ទេយៈនៃសំ សុទ្ធតែមានព្រះ ៧ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មាន
 ព្រះ ៧ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានព្រះ ១ ក្នុងនោនត្ថប្បដ្ឋយ មាន
 ព្រះ ៧ ក្នុងនោវិភតប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៧ ។

[៧២២] ហេតុសហជាតិជិស្សយអត្ថអវិភតតន្តំ ធម្ម

អាម្មណេ សត្តំ . . . ធម្មនន្តរេ សត្តំ ធម្មនន្តរេ

សត្តំ ធម្មាមញ្ញេ សត្តំ ។ ឥន្ទ្រិយំ សង្ខតំ ។ ធម្ម

យុត្តំ សត្តំ ធម្មយុត្តំ ឯកំ ធម្មនន្តរេ សត្តំ

ធម្មនន្តរេ សត្តំ ។

[៧២៣] ហេតុសហជាតិអញ្ញាមញ្ញជិស្សយអត្ថ

អវិភតតន្តំ ធម្មអាម្មណេ ឯកំ សង្ខតំ ឯកំ . . .

ធម្មនន្តរេ ឯកំ ។ ឯកំ កណ្តាលំ ។

អនុលោមប្បវត្តនំ ។

[៧២៤] ធម្មាមញ្ញជិស្សយ អាម្មណេ តិណំ . . .

អនិច្ចតិយា នរ ធម្មនន្តរេ ឯកំ សមនន្តរេ ឯកំ

សហជាតេ ឯកវិស អញ្ញាមញ្ញេ ធម្មជិស្សយ ឯក

វិស ឧបជិស្សយ តិណំ ឧបជាតេ ធម្មបញ្ញាជាតេ

សត្តំ អាសេវនេ ឯកំ កក្កេ សត្តំ វិចារកេ សត្តំ

[៧២៥] ក្នុងការម្ស្នកប្បវត្តនំ មានវារៈ៧ ព្រោះហេតុប្បវត្តនំ

សហជាតប្បវត្តនំ ឧស្សយប្បវត្តនំ អត្ថប្បវត្តនំ ឯកវិភតប្បវត្តនំ . . .

ក្នុងអនន្តរេប្បវត្តនំ មានវារៈ៧ ក្នុងសមនន្តរេប្បវត្តនំ មានវារៈ ៧

ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បវត្តនំ មានវារៈ ៧ ។ សេចក្តីប្រែប្រួល ក្នុងទីនេះ ។

ក្នុងសម្បយុត្តប្បវត្តនំ មានវារៈ៧ ក្នុងនិច្ចយុត្តប្បវត្តនំ មានវារៈ ១

ក្នុងនោនតិប្បវត្តនំ មានវារៈ៧ ក្នុងនោវិភតប្បវត្តនំ មានវារៈ ៧ ។

[៧២៦] ក្នុងការម្ស្នកប្បវត្តនំ មានវារៈ១ ព្រោះហេតុប្បវត្តនំ

សហជាតប្បវត្តនំ អញ្ញាមញ្ញប្បវត្តនំ ឧស្សយប្បវត្តនំ អត្ថប្បវត្តនំ

ឯកវិភតប្បវត្តនំ ក្នុងប្បវត្តនំនាងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ១ . . . ក្នុង

នោវិភតប្បវត្តនំ មានវារៈ១ ។ ចណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចំ អនុលោមប្បវត្តនំ ។

[៧២៧] ក្នុងការម្ស្នកប្បវត្តនំ មានវារៈ៣ ព្រោះហេតុ

ប្បវត្តនំ . . . ក្នុងអនិច្ចតិប្បវត្តនំ មានវារៈ៧ ក្នុងអនន្តរេប្បវត្តនំ

មានវារៈ ១ ក្នុងសមនន្តរេប្បវត្តនំ មានវារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បវត្តនំ

មានវារៈ ២១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បវត្តនំ មានវារៈ ៦ ក្នុងឧស្សយប្បវត្តនំ

មានវារៈ ២១ ក្នុងឧបឧស្សយប្បវត្តនំ មានវារៈ ៣ ក្នុងបុរេជាតប្បវត្តនំ

មានវារៈ ៦ ក្នុងបញ្ញាជាតប្បវត្តនំ មានវារៈ ៧ ក្នុងអាសេវនេប្បវត្តនំ

មានវារៈ ១ ក្នុងកក្កេប្បវត្តនំ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិចារកេប្បវត្តនំ មានវារៈ ៧

[៧២២] ហេតុសហជាតនិស្សយអត្ថអវិភតតន្តំ ធម្មា

អារម្មណេ សត្តំ . . . ធម្មនន្តរេ សត្តំ ធម្មនន្តរេ

សត្តំ ធម្មាមញ្ញេ សត្តំ ។ ឥន្ទ្រិយំ សង្ខតំ ។ ធម្មនន្តរេ

យុត្តំ សត្តំ ធម្មនន្តរេ ឯកំ ធម្មនន្តរេ សត្តំ

ធម្មនន្តរេ សត្តំ ។

[៧២៣] ហេតុសហជាតអញ្ញាមញ្ញនិស្សយអត្ថ

អវិភតតន្តំ ធម្មនន្តរេ ឯកំ សត្តំ ឯកំ . . .

ធម្មនន្តរេ ឯកំ ។ ឯកំ ធម្មនន្តរេ ។

អនុលោមប្បវត្តន៍ ។

[៧២៤] ធម្មនន្តរេ អារម្មណេ តិណំ . . .

អនិច្ចតិយា ធម្មនន្តរេ ឯកំ សមនន្តរេ ឯកំ

សហជាតេ ឯកំវិស អញ្ញាមញ្ញេ ធម្មនន្តរេ ឯកំ

វិស ឧបនិស្សយេ តិណំ ឧបនិស្សយេ ធម្មនន្តរេ

សត្តំ អារម្មណេ ឯកំ កត្តេ សត្តំ វិចារកេ សត្តំ

[៧២៥] ក្នុងការប្រឡងប្បវត្តន៍ មាន៣៖ ៧ ព្រះហេតុប្បវត្តន៍

សហជាតប្បវត្តន៍ ឧបនិស្សយប្បវត្តន៍ អត្ថប្បវត្តន៍ ឯកអវិភតប្បវត្តន៍ . . .

ក្នុងអនន្តរេប្បវត្តន៍ មាន៣៖ ៧ ក្នុងសមនន្តរេប្បវត្តន៍ មាន៣៖ ៧

ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បវត្តន៍ មាន៣៖ ៧ ។ សេចក្តីប្រែប្រួល ក្នុងទីនេះ ។

ក្នុងសម្បយុត្តប្បវត្តន៍ មាន៣៖ ៧ ក្នុងនិច្ចយុត្តប្បវត្តន៍ មាន៣៖ ១

ក្នុងនោនតិប្បវត្តន៍ មាន៣៖ ៧ ក្នុងនោវិភតប្បវត្តន៍ មាន៣៖ ៧ ។

[៧២៦] ក្នុងការប្រឡងប្បវត្តន៍ មាន៣៖ ១ ព្រះហេតុប្បវត្តន៍

សហជាតប្បវត្តន៍ អញ្ញាមញ្ញប្បវត្តន៍ ឧបនិស្សយប្បវត្តន៍ អត្ថប្បវត្តន៍

ឯកអវិភតប្បវត្តន៍ ក្នុងប្បវត្តន៍នៃអស្ថិរភាព មាន៣៖ ១ . . . ក្នុង

នោវិភតប្បវត្តន៍ មាន៣៖ ១ ។ ចល្លិត គឺប្រកប យ៉ាងនេះចុះ ។

ចំ អនុលោមប្បវត្តន៍ ។

[៧២៧] ក្នុងការប្រឡងប្បវត្តន៍ មាន៣៖ ៣ ព្រះហេតុ

ប្បវត្តន៍ . . . ក្នុងអនិច្ចតិប្បវត្តន៍ មាន៣៖ ៧ ក្នុងអនន្តរេប្បវត្តន៍

មាន៣៖ ១ ក្នុងសមនន្តរេប្បវត្តន៍ មាន៣៖ ១ ក្នុងសហជាតប្បវត្តន៍

មាន៣៖ ២១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បវត្តន៍ មាន៣៖ ៦ ក្នុងឧបនិស្សយប្បវត្តន៍

មាន៣៖ ២១ ក្នុងឧបនិស្សយប្បវត្តន៍ មាន៣៖ ៣ ក្នុងបុរេជាតប្បវត្តន៍

មាន៣៖ ៦ ក្នុងបច្ចុប្បន្នប្បវត្តន៍ មាន៣៖ ៧ ក្នុងអារម្មណេប្បវត្តន៍

មាន៣៖ ១ ក្នុងកម្មប្បវត្តន៍ មាន៣៖ ៧ ក្នុងវិបាកប្បវត្តន៍ មាន៣៖ ៧

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

អាហារេ សត្ត ឥន្ទ្រិយេ នវ ឈានេ សត្ត មន្តេ
 សត្ត សម្មយុត្តេ ឯកំ វិច្ឆយុត្តេ អដ្ឋ អត្ថិយា
 បញ្ចវីស នត្ថិយា ឯកំ វិគតេ ឯកំ អវិគតេ
 បញ្ចវីស ។ ឯវំ គណេតត្ថំ ។

បច្ចនិយានុលោមំ ។

បច្ឆារាជេ និដ្ឋិកោ ។

សនិទស្សនសប្បដិយត្ថិកំ ពាវីសនិមំ និដ្ឋិតំ ។

អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ បច្ចិមំ និដ្ឋិតំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

ក្នុងភាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ៧ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ៨ ក្នុង
 ឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ៧ ក្នុងមន្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៧ ក្នុងសម្ម-
 យុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងវិច្ឆយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៨ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ
 មានវារៈ២៥ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ១
 ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ២៥ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ បច្ចនិយានុលោម ។

ចប់ បច្ឆារាជៈ ។

ចប់ សនិទស្សនសប្បដិយត្ថិកៈ ទំ ២២ ។

ចប់ អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋាន ខាងចុងបំផុត ។

អភិធម្មបិដកេ
បដ្ឋានស្ស ធម្មោ ភាគោ
— — —
មាតិកាបញ្ជី

មាតិកា អង្គ

បរិវារម្មណត្ថិកា

បដិច្ចវារៈ	១
អនុលោម	"
ចច្ចនិយំ	២
អនុលោមច្បច្ចនិយំ	៦
ចច្ចនិយាអនុលោម	៧
បញ្ចវារៈ	"
អនុលោម	"
ចច្ចនិយំ	២៧
អនុលោមច្បច្ចនិយំ	៣១
ចច្ចនិយាអនុលោម	"

ហ្មឺនត្ថិកា

បដិច្ចវារៈ	៣៣
----------------------	----

អភិធម្មបិដកេ
បដ្ឋាន ធម្មភាគ
— — —
សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា ទំព័រ

បរិវារម្មណត្ថិកា

បដិច្ចវារៈ	១
អនុលោម	"
ចច្ចនិយា	២
អនុលោមច្បច្ចនិយា	៦
ចច្ចនិយាអនុលោម	៧
បញ្ចវារៈ	"
អនុលោម	"
ចច្ចនិយា	២៧
អនុលោមច្បច្ចនិយា	៣១
ចច្ចនិយាអនុលោម	"

ហ្មឺនត្ថិកា

បដិច្ចវារៈ	៣៣
----------------------	----

អភិធម្មបិដកេ
បដ្ឋានស្ស ធម្មោ ភាគោ
— — —
មាតិកាបញ្ជីនី

មាតិកា អង្គ

បរិវារម្មណត្ថិកំ

បដិច្ចវារៈ	១
អនុលោម	"
ចច្ចនីយំ	២
អនុលោមច្បច្ចនីយំ	៦
ចច្ចនីយានុលោមំ	៧
បញ្ចវារៈ	"
អនុលោមំ	"
ចច្ចនីយំ	២៧
អនុលោមច្បច្ចនីយំ	៣១
ចច្ចនីយានុលោមំ	"

ហ្មឺនត្ថិកំ

បដិច្ចវារៈ ៣៣

អភិធម្មបិដកេ
បដ្ឋាន ធម្មភាគ
— — —
សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា ទំព័រ

បរិវារម្មណត្ថិកៈ

បដិច្ចវារៈ	១
អនុលោម	"
ចច្ចនីយៈ	២
អនុលោមច្បច្ចនីយៈ	៦
ចច្ចនីយានុលោម	៧
បញ្ចវារៈ	"
អនុលោម	"
ចច្ចនីយៈ	២៧
អនុលោមច្បច្ចនីយៈ	៣១
ចច្ចនីយានុលោម	"

ហ្មឺនត្ថិកៈ

បដិច្ចវារៈ ៣៣

មាតិកាប្រែសម្រួល

មាតិកា	អង្កេត
អនុសាសន៍	៣៣
មិច្ឆត្តាភិក្ខុ	
បដិច្ចករណ៍	៣៥
អនុសាសន៍	"
ចច្ចន័យ	៣៨
អនុសាសន៍ច្បាប់ចច្ចន័យ	៤០
ចច្ចន័យានុសាសន៍	"
ចច្ចយករណ៍	៤១
អនុសាសន៍	"
ចច្ចន័យ	៤២
អនុសាសន៍ច្បាប់ចច្ចន័យ	៤៧
ចច្ចន័យានុសាសន៍	"
សំសង្កតករណ៍	"
អនុសាសន៍	"
ចច្ចន័យ	៤៨
អនុសាសន៍ច្បាប់ចច្ចន័យ	៥១

សម្លេងប្រែសម្រួល

មាតិកា	ទំព័រ
អនុសាសន៍	៣៣
មិច្ឆត្តាភិក្ខុ	
បដិច្ចករណ៍	៣៥
អនុសាសន៍	"
ចច្ចន័យ	៣៨
អនុសាសន៍ច្បាប់ចច្ចន័យ	៤០
ចច្ចន័យានុសាសន៍	"
ចច្ចយករណ៍	៤១
អនុសាសន៍	"
ចច្ចន័យ	៤២
អនុសាសន៍ច្បាប់ចច្ចន័យ	៤៧
ចច្ចន័យានុសាសន៍	"
សំសង្កតករណ៍	"
អនុសាសន៍	"
ចច្ចន័យ	៤៨
អនុសាសន៍ច្បាប់ចច្ចន័យ	៥១

មាតិកាបន្តាតិ

មាតិកា	អង្កេត
បច្ច័ន្និយានុសាសន៍	៥១
បញ្ញាវគ្គ	៥២
អនុសាសន៍	"
បច្ច័ន្និយ៍	៧២
អនុសាសន៍បច្ច័ន្និយ៍	៧៧
បច្ច័ន្និយានុសាសន៍	"
មគ្គវិជ្ជាសាស្ត្រ	
បដិច្ចវគ្គ	៧៧
អនុសាសន៍	"
បច្ច័ន្និយ៍	៨៣
អនុសាសន៍បច្ច័ន្និយ៍	៨១
បច្ច័ន្និយានុសាសន៍	"
បញ្ញាវគ្គ	៨២
អនុសាសន៍	"
បច្ច័ន្និយ៍	១១០
អនុសាសន៍បច្ច័ន្និយ៍	១១២

សង្ខេបប្រែប្រួល

មាតិកា	ទំព័រ
បច្ច័ន្និយានុសាសន៍	៥១
បញ្ញាវគ្គ	៥២
អនុសាសន៍	"
បច្ច័ន្និយ៍	៧២
អនុសាសន៍បច្ច័ន្និយ៍	៧៧
បច្ច័ន្និយានុសាសន៍	"
មគ្គវិជ្ជាសាស្ត្រ	
បដិច្ចវគ្គ	៧៧
អនុសាសន៍	"
បច្ច័ន្និយ៍	៨៣
អនុសាសន៍បច្ច័ន្និយ៍	៨១
បច្ច័ន្និយានុសាសន៍	"
បញ្ញាវគ្គ	៨២
អនុសាសន៍	"
បច្ច័ន្និយ៍	១១០
អនុសាសន៍បច្ច័ន្និយ៍	១១២

រោងហាបត្តានិ

មាតិកា	អង្កេ
ចក្ខុនិយានុសាមិ	១១៥
ឧប្បន្នតិកា	
ចក្ខុភវកេ	១១៦
អនុសាមិ	"
ចក្ខុនិយម	១២៧
អនុសាមចក្ខុនិយម	១២៨
ចក្ខុនិយានុសាមិ	"
អតីតតិកា	
ចក្ខុភវកេ	១៣០
អនុសាមិ	"
ចក្ខុនិយម	១៣៧
អនុសាមចក្ខុនិយម	១៤០
ចក្ខុនិយានុសាមិ	១៤១
អតីតានុមណតិកា	
ចក្ខុភវកេ	១៤២
អនុសាមិ	"

សង្ខេបប្រាប់រោងហាប

មាតិកា	ទំព័រ
ចក្ខុនិយានុសាមិ	១១៥
ឧប្បន្នតិកា	
ចក្ខុភវកេ	១១៦
អនុសាមិ	"
ចក្ខុនិយម	១២៧
អនុសាមចក្ខុនិយម	១២៨
ចក្ខុនិយានុសាមិ	"
អតីតតិកា	
ចក្ខុភវកេ	១៣០
អនុសាមិ	"
ចក្ខុនិយម	១៣៧
អនុសាមចក្ខុនិយម	១៤០
ចក្ខុនិយានុសាមិ	១៤១
អតីតានុមណតិកា	
ចក្ខុភវកេ	១៤២
អនុសាមិ	"

មាតិកាបត្រានី

មាតិកា	អង្កេត
បច្ចុប្បន្ន	១៤៣
អនុលោមបច្ចុប្បន្ន	១៤៧
បច្ចុប្បន្នយានុលោម	"
បច្ចុប្បន្ន	១៤៨
អនុលោម	"
បច្ចុប្បន្ន	១៤៧
អនុលោមបច្ចុប្បន្ន	១៤៧
បច្ចុប្បន្នយានុលោម	"

អង្កេតត្រីកុំ

បច្ចុប្បន្ន	១៧០
អនុលោម	"
បច្ចុប្បន្ន	១៧៣
អនុលោមបច្ចុប្បន្ន	១៧៨
បច្ចុប្បន្នយានុលោម	"
បច្ចុប្បន្ន	១៧៧
អនុលោម	"

សៀវភៅប្រែប្រួល

មាតិកា	ទំព័រ
បច្ចុប្បន្ន	១៤៣
អនុលោមបច្ចុប្បន្ន	១៤៧
បច្ចុប្បន្នយានុលោម	"
បច្ចុប្បន្ន	១៤៨
អនុលោម	"
បច្ចុប្បន្ន	១៤៧
អនុលោមបច្ចុប្បន្ន	១៤៧
បច្ចុប្បន្នយានុលោម	"

អង្កេតត្រីកុំ

បច្ចុប្បន្ន	១៧០
អនុលោម	"
បច្ចុប្បន្ន	១៧៣
អនុលោមបច្ចុប្បន្ន	១៧៨
បច្ចុប្បន្នយានុលោម	"
បច្ចុប្បន្ន	១៧៧
អនុលោម	"

មាតិកាបណ្ណ

មាតិកា	អង្ក
ចក្ខុវិស័យ	១៨០
អនុលោមច្បាប់ចក្ខុវិស័យ	១៨២
ចក្ខុវិស័យអនុលោម	"
ចក្ខុវិស័យ	"
អនុលោម	"
ចក្ខុវិស័យ	២០១
អនុលោមច្បាប់ចក្ខុវិស័យ	២០៣
ចក្ខុវិស័យអនុលោម	២០៤

អង្គការបណ្ណ

ចក្ខុវិស័យ	២០៥
អនុលោម	"
ចក្ខុវិស័យ	២០៦
អនុលោមច្បាប់ចក្ខុវិស័យ	២០៨
ចក្ខុវិស័យអនុលោម	"
ចក្ខុវិស័យ	២០៩
អនុលោម	"

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា	ទំព័រ
ចក្ខុវិស័យ:	១៨០
អនុលោមច្បាប់ចក្ខុវិស័យ:	១៨២
ចក្ខុវិស័យអនុលោម	"
ចក្ខុវិស័យ:	"
អនុលោម	"
ចក្ខុវិស័យ:	២០១
អនុលោមច្បាប់ចក្ខុវិស័យ:	២០៣
ចក្ខុវិស័យអនុលោម	២០៤

អង្គការបណ្ណ

ចក្ខុវិស័យ:	២០៥
អនុលោម	"
ចក្ខុវិស័យ:	២០៦
អនុលោមច្បាប់ចក្ខុវិស័យ:	២០៨
ចក្ខុវិស័យអនុលោម	"
ចក្ខុវិស័យ:	២០៩
អនុលោម	"

មាតិកា

មាតិកា	អង្ក
ច្បាប់យំ	២២០
អនុលោមច្បាប់យំ	២២១
ច្បាប់យំនុលោម	"
សន្និសីទសប្បន្នយុត្តិកិច្ច	
ច្បាប់សភា	២២៣
អនុលោម	"
ច្បាប់យំ	២២៦
អនុលោមច្បាប់យំ	២២៨
ច្បាប់យំនុលោម	"
ច្បាប់សភា	២២៩
អនុលោម	"
ច្បាប់យំ	២៣២
អនុលោមច្បាប់យំ	២៤០
ច្បាប់យំនុលោម	២៤១

សន្និសីទសប្បន្នយុត្តិកិច្ច

មាតិកា	អង្ក
ច្បាប់យំ	២២០
អនុលោមច្បាប់យំ	២២១
ច្បាប់យំនុលោម	"
សន្និសីទសប្បន្នយុត្តិកិច្ច	
ច្បាប់សភា	២២៣
អនុលោម	"
ច្បាប់យំ	២២៦
អនុលោមច្បាប់យំ	២២៨
ច្បាប់យំនុលោម	"
ច្បាប់សភា	២២៩
អនុលោម	"
ច្បាប់យំ	២៣២
អនុលោមច្បាប់យំ	២៤០
ច្បាប់យំនុលោម	២៤១

វិវិទូវិវិទូបត្តិ

វិវិទូបាហោ	អវិវិទូបាហោ	អង្កេត	លេខាយ
សម្បយុត្តកាន់	សម្បយុត្តកាន់ ខន្ធនំ	៨	១០
ចេតោវិយញ្ញាណ	ចេតោវិយញ្ញាណ	១១	៧
ធម្មា	ធម្មា	៤១	៤
ហេតុប្បច្ចរយេន	ហេតុប្បច្ចរយេន	៧២	៧
អរិយាមត្តា	អរិយាមត្តា	១០៥	៧
អតតិក្កិក	អតតិក្កិក	១៣៧	១
បដិច្ចករសទិសា	បដិច្ចករសទិសា	១៥៧	៥
បស្សយ	បស្សនាយ	"	១៧
និទ្ទាគរណំ	និទ្ទាគរណំ	១៧៥	១០
បរត្តិ បដិសន្ធិបិ	បរត្តិប្បដិសន្ធិបិ	១៨១	៣
បដិច្ចករបច្ចនិយ	បដិច្ចករបច្ចនិយ	"	១៣
អនិច្ចតោ	អនិច្ចតោ . . .	១៧២	៧
អនាមញ្ញាញ	អនាមញ្ញាញ	៤១៦	១៥
អវិគតេ ។	អវិគតេ ទេ ។	៤២២	៣
អនិទស្សនអប្បដិញ្ច	អនិទស្សនអប្បដិញ្ច	៤៣៤	៧
ចិត្តស	ចិត្តស-	៤៣៥	៤

សន្លឹកប្រាប់ពាក្យខុស - ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាប់
កប្បបដិសន្ធិ	កប្បដិសន្ធិ	៤	១៣
ក្នុងខណៈ ២	ក្នុងខណៈ ២	៣	១៣
នូវខន្ធ ២ . . .	នូវខន្ធ ២ . . . ។	៤	១០
បតញ្ញាណ	បតញ្ញាណ	១២	៧
ការម្មណ៍ប្បច្ច័យ	ការម្មណ៍ប្បច្ច័យ	១៣	៣
អនន្តប្បច្ច័យ	អនន្តប្បច្ច័យ	១៨	១២
ដែលដែល	ដែល	៤៥	៨
អហេតុកប្បបដិសន្ធិ	អហេតុកប្បដិសន្ធិ	៣៨	៥
ក្នុងកម្រិត	ក្នុងកម្រិត	៣៧	១៦
ដែលមិនទៀង	ដែលមិនទៀង នឹងខន្ធ ២ . . . ៤១		៨
ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ . . .	ពឹងផ្អែក	"	១០
ខុសនឹងទៀងផង ។	ខុសនឹងទៀងផង	៤២	១០
និងមគ្គប្បច្ច័យ	និងមគ្គប្បច្ច័យ	៤៦	១៦
ប្រដៅតិក្រិច្ច័យ	ប្រដៅតិក្រិច្ច័យ	៧១	១៦
ខន្ធ ២ . . .	នូវខន្ធ ២ . . . ។	៨៥	១៧
"	"	៨៦	៦

សន្លឹកប្រាប់ពាក្យខុស - ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
ការម្នាក់	ការម្នាក់	៧៣	៦
សហគមន៍	សហគមន៍	៧៧	១៤
ដែលមក	ដែលមានមក	១០១	១៥
មានមកជាអធិបតី	មានមកជាអធិបតី	១០៧	១៣
នានាណិកៈ	នានាណិកៈ	១០៧	១៤
មានព័រៈ ១១	មានព័រៈ ២១	១១០	៥
"	"	"	៨
បក្សប្រឹក្សា	បក្សប្រឹក្សា	១២២	៧
... ក្នុងនាមគ្រប់គ្រង	ក្នុងនាមគ្រប់គ្រង	១២៨	១១
គឺ វិបាកក្នុង ១	គឺ វិបាកក្នុង ១	១២៣	៥
បដិសន្ធិដែលប្រើប្រាស់	បដិសន្ធិ	"	៦
ព្រះកម្មប្បវត្តន៍	ព្រះកម្មប្បវត្តន៍	១២៥	១៣
ក្នុងវិបាកប្បវត្តន៍	ក្នុងវិបាកប្បវត្តន៍	១២៦	៣
អតីតភារមណ្ឌលៈ	អតីតភារមណ្ឌលៈ	១៥៧	១
ជាអតីតភារមណ្ឌល	ជាអតីតភារមណ្ឌល	"	៧
អនុបាទបុរសប្បវត្តន៍	អនុបាទបុរសប្បវត្តន៍	"	១៣

សន្លឹកប្រាប់ពាក្យខុស - ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
និងអនុបាទបុរសប្បវត្តន៍	និងអនុបាទបុរសប្បវត្តន៍	១៥៧	១៤
នូវមហាក្សត្រ	នូវមហាក្សត្រ	១៧០	១៦
នៃអនុបាទបុរសប្បវត្តន៍	នៃអនុបាទបុរសប្បវត្តន៍	២០៦	៥
អនុបាទបុរសប្បវត្តន៍	នូវអនុបាទបុរសប្បវត្តន៍	២៣០	៥
អនុបាទបុរសប្បវត្តន៍	ជាអនុបាទបុរសប្បវត្តន៍	២៣៥	២
ដោយចេតនា បរិយញ្ញាណ	ដោយចេតនា បរិយញ្ញាណ	២៥១	១៥
ក្នុងវិបាក	ក្នុងវិបាក ១	២៦៤	៦

សៀវភៅនេះ ត្រូវបានបោះពុម្ពឡើងវិញ ដោយប្រាក់អំណោយនៃ
អ្នកខាងក្រោមនេះ ៖

Printing costs were kindly met by the following organizations

Sigeru Urawa
852-3 Matsue-cho, Souka-shi, Saitama Japan

この本は次の方によって復刻されました。

浦和 穰
埼玉県草加市松江町852-3

ព្រះត្រៃបិដក ភាគទី ១១០ " អភិធម្មបិដក "

ការផ្សាយរបស់ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ, ភ្នំពេញ

ការបោះពុម្ពជាថ្មីឡើងវិញ របស់សមាគមជំនួយដល់ការបោះពុម្ពព្រះត្រៃបិដកឡើងវិញ

បោះពុម្ព ថ្ងៃទី ១០ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៤

សហប្រតិបត្តិការរៀបចំ និងបោះពុម្ពនៅប្រទេសជប៉ុន

TRIPITAKA VOL.99

"ABHIDHAMMA PITAKA"

Published by the Buddhist Institute, phnom Penh

Reproduced with the kind cooperation of the

TRIPITAKA PUBLISHING COMMITTEE

First edition 1994

printed in Japan by Hirosaki Sogo Printing Ltd.

トリピタカ（南伝大蔵経）全110巻・アビダルマピタカ第99巻

発行：ブノンベン仏敎研究所

復刻教授：カンボジア版トリピタカ（南伝大蔵経）復刻教授委員会

発行：1994年12月8日

印刷・製本：弘前印刷株式会社

製作にあたり弘前印刷株式会社の多大な協力を得ました